MADELINE MILLER

CIRCE

UN ROMAN

PALADIN

„Cititorii care cunosc sursa de inspirație a romanului vor fi încântați de amendamentele revizioniste discrete aduse de Miller acestei legende bine cunoscute. Un roman fabulos și în același timp o repovestire fascinantă: poate cel mai bun compliment la care poate spera orice mit."

DAILY TELEGRAPH

„Credeți că nu vă poate atrage un roman bazat pe mitologia greacă? Aveți puțină răbdare! Vraja Madelinei Miller se construiește lent, dar treptat vă va captiva."

PEOPLE

„Una dintre calitățile speciale ale romanului este faptul că știm cum se va derula totul – și am știut-o de mii de ani –, dar repovestirea de către Miller este sfâșietoare și neașteptată. În povestea ei, soarta care o așteaptă pe Circe este simultan divină și muritoare, imposibil de stranie și totuși complet umană."

WASHINGTON POST

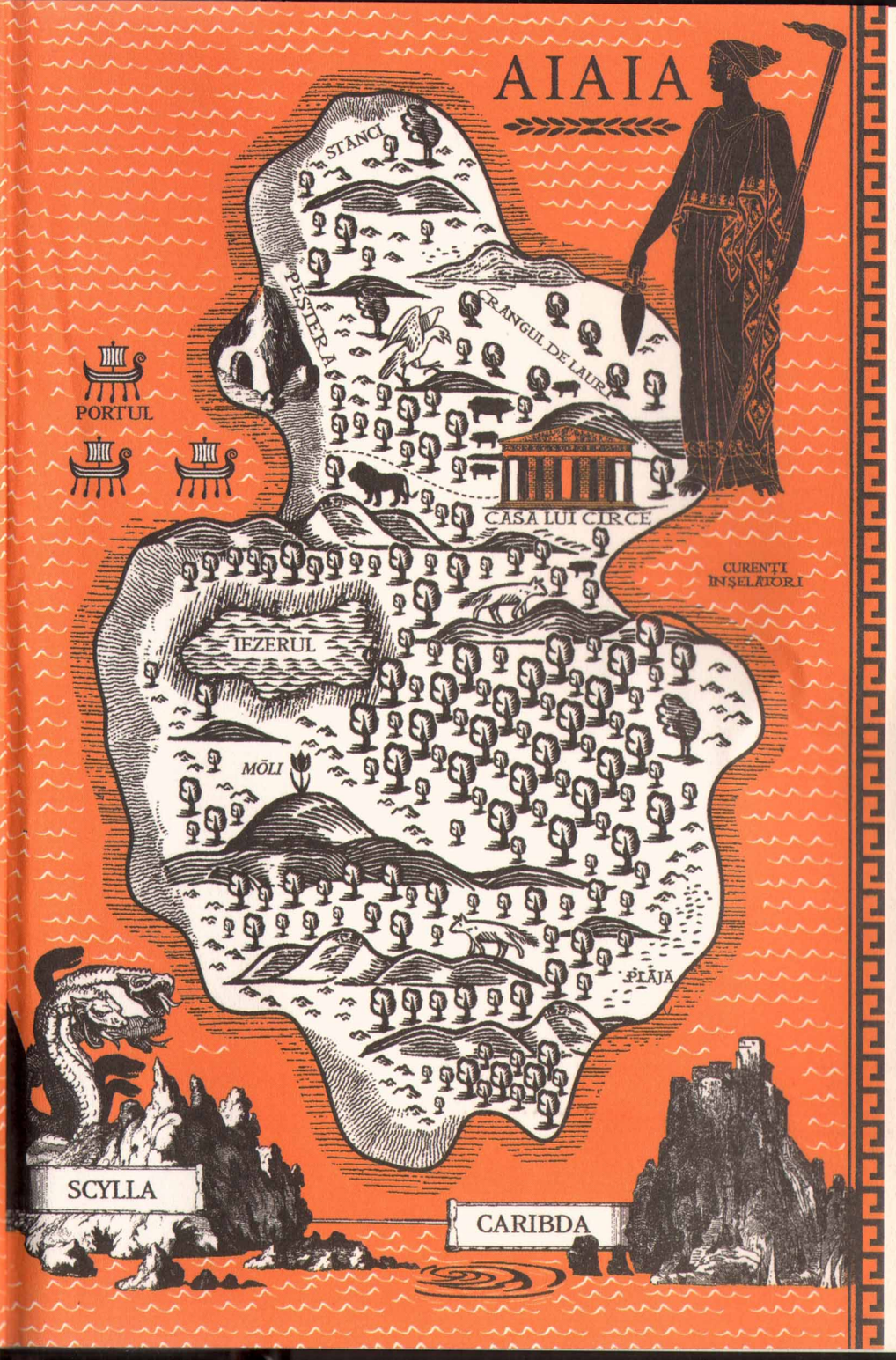
AIAIA
STÂNCI
PEȘTERA
CRÂNGUL DE LAURI
PORTUL
CASA LUI CIRCE
CURENȚI
INȘELĂTORI
IEZERUL
MĂLI
PLAJĂ
SCYLLA
CARIBDA

MADELINE
MILLER

PALADIN

„O repovestire îndrăzneață și subversivă, de natură intimă, a vieții legendarei zeițe Circe."

The New York Times

„*Circe* produce emoție atât prin calitatea scriiturii, cât și prin actualitate."

The Sunday Times

„Un roman feminist convingător și captivant, o istorisire fascinantă."

The Daily Telegraph

„Recomand cartea oricui și tuturor. E absolut surprinzătoare."

booksandfelines.com

„*Circe* rămâne o lectură încântătoare de la început până la sfârșit, indiferent că ești pasionat de mitologia greacă sau că dorești, pur și simplu, să citești o poveste bine scrisă."

bookreporter.com

„Madeline Miller creează în *Circe* o atmosferă fermecătoare, nu numai prin maniera în care încorporează în narațiunea ei elemente din *Odiseea* și din alte versiuni ale unor mituri, ci și prin zugrăvirea lumilor în care sălășluiesc oamenii și zeii."

clairehuston.co.uk

„Am închis cartea cu sentimentul profund că Madeline Miller este asemenea lui Circe și Penelopei, precum străvechii țesători de pânză, dar și de cuvinte și de lumi. Apoi, privind în jurul meu, după ce am petrecut o vreme în compania celor două femei, țesătura care alcătuiește societatea de astăzi pare să poarte amprenta mâinilor lor."

angie-ville.com

MADELINE
MILLER

Circe

Traducere din limba engleză
de Ioana Filat

PALADIN

Colecţie coordonată de Mihai-Dan Pavelescu
Redactori: Mădălina Raşoga, Adrian Creţu
Tehnoredactori: Ionuţ Bănuţă, Teodor Pricop
Coperta: Alexandru Daş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MILLER, MADELINE
Circe / Madeline Miller; trad. din lb. engleză de Ioana Filat. – Bucureşti: Editura Paladin, 2019
ISBN 978-606-9000-35-9
I. Filat, Ioana (trad.)
821.111

Madeline Miller
CIRCE
Copyright © 2018 by Madeline Miller

© Editura Paladin, 2019, pentru prezenta ediţie
Editura Paladin este un imprint al Grupului Editorial Art

Lui Nathaniel
νόστος

Capitolul 1

Când m-am născut, nu exista un cuvânt care să denumească ceea ce eram de fapt. Îmi ziceau nimfă, crezând c-o să ajung ca mama, mătuşile mele şi sutele de verişoare. Cum întruchipam cele mai de jos dintre cele mai neînsemnate zeiţe, aveam puteri atât de mărunte, încât de-abia ne trăgeam nemurirea din ele. Vorbeam cu peştii, făceam să crească florile, storceam stropi de ploaie din nori sau sare din valuri. Cuvântul *nimfă* cuprindea tot viitorul nostru, cât era de lung şi de lat. Pe limba noastră nu înseamnă doar zeiţă, ci şi *mireasă*.

Mama era de-ale lor, aşadar, o naiadă, păzea fântânile şi râuleţele. Tata a văzut-o odată în treacăt, când venise în vizită la tatăl ei, Oceanos. Pe atunci, Helios şi Oceanos stăteau adesea la masă când la unul, când la celălalt acasă. Erau veri de-o vârstă, deşi nu arătau deloc. Tata strălucea precum bronzul proaspăt turnat, pe când Oceanos avea din născare nişte ochi mereu umezi şi o barbă albă, care-i ajungea până la brâu. Însă cum erau amândoi titani, preferau să-şi ţină tovărăşie unul altuia, în loc să stea laolaltă cu zeii aceia cu caş la gură de pe Olimp, care nici măcar nu văzuseră cu ochii lor naşterea lumii.

Palatul lui Oceanos, zidit temeinic în stâncă, reprezenta o adevărată minune. Sălile sale înalte şi arcuite erau poleite cu aur, iar pardoseala, după atâtea secole de tălpi zeieşti ce călcaseră pe suprafaţa ei, devenise lucioasă. Nu exista încăpere în care să nu răzbată susurul râului lui Oceanos, din

care își trăgeau obârșia toate izvoarele cu apă dulce de pe pământ, cu undele sale atât de întunecate, încât nici nu-ți dădeai seama unde se termină râul și unde începe albia. Pe mal creșteau iarbă și flori gingașe, cenușii, dar și puzderia de odrasle ale lui Oceanos, naiade, nimfe și zei-râuri. Lucioși ca vidrele, râdeau, chipurile luminoase radiind în penumbra din jur, își treceau unii altora pocale de aur și se luau la trântă, jucându-se de-a dragostea. În mijlocul lor, punând în umbră frumusețile de crin din jur, ședea mama.

Avea părul de un castaniu cald și fiecare șuviță în parte era așa de strălucitoare, că părea luminată pe dinăuntru. Pesemne că a simțit privirea tatei, fierbinte ca palele unui rug aprins. O și văd cum își aranjează rochia, să-i cadă mai bine pe umeri. Cum își înmoaie degetele scânteietoare în apă. De sute de ori am văzut-o ținându-se de sute de asemenea tertipuri. Iar tata îi cădea de fiecare dată în plasă. Credea că întreaga lume există doar ca să-i facă lui pe plac.

— Cine e? l-a întrebat tata pe Oceanos.

Oceanos avea deja de pe urma tatei destui nepoți cu ochi aurii și se bucura să mai aibă pe-atât.

— Fiica mea, Perse. E a ta dac-o vrei.

A doua zi, tata a găsit-o lângă undele izvorului ei, în lumea de sus. Era o splendoare împodobită cu narcise înfoiate și încinsă deasupra cu ramuri de stejar. Nu era nici urmă de nămol, nici picior de broască unsuroasă, doar pietre rotunde, curate, făcând loc ierbii. Până și tata, care nu se dădea deloc în vânt după talentele subtile ale nimfelor, a căzut în admirație.

Mama știa c-o să vină. O fi fost ea plăpândă, însă era și vicleană, cu o minte ascuțită ca dinții unui țipar. Vedea prea bine pe ce cale poate să apuce una ca ea pentru a ajunge la putere și își dădea seama că n-avea cum să răzbească până acolo născând copii din flori și hârjonindu-se pe malul râului. Când l-a văzut în toată splendoarea lui, i-a râs în față. *Să mă culc cu tine? De unde până unde?*

Tata, desigur, ar fi putut s-o ia cu de-a sila. Însă Helios se fălea că femeile îi cădeau toate dornice la pat, fie roabe, fie zeițe. Doar avea atâtea altare fumegânde, încărcate cu ofrandele mamelor borțoase și ale bastarzilor fără griji.

— Fie mă iei de soție, i-a zis ea, fie îți iei gândul. Iar dacă mă iei, ai grijă: pe coclauri n-ai decât să te culci cu câte fete pofțești, dar să nu cumva să mi-o aduci pe vreuna acasă. Doar eu sunt stăpână la tine-n palat.

Condiții, constrângeri. Erau o noutate pentru tata, iar zeii se dau în vânt după tot ce-i nou.

— Ne-am înțeles, a convenit el și, ca să pecetluiască învoiala, i-a dăruit un colier lucrat de mâna lui, cu mărgele din cel mai rar chihlimbar.

Mai târziu, când m-am născut eu, i-a mai dăruit un șirag, oferindu-i apoi câte unul pentru fiecare dintre cei trei frați ai mei. Nici nu știu ce prețuia mama mai mult: mărgelele acelea strălucitoare sau invidia surorilor sale când o vedeau cu ele la gât. Cred că le-ar fi adunat mai departe, la nesfârșit, până când aveau să-i atârne de gât ca jugul pe grumazul boului, dacă n-ar fi oprit-o zeii cei mari. La vremea aceea aflaseră ce anume eram noi patru. N-ai decât să mai faci copii, au atenționat-o, dar nu cu el. Însă alți soți nu-i dăruiau mărgele de chihlimbar. A fost singura dată când am văzut-o plângând.

După ce m-am născut, m-a îmbăiat și m-a înfășat o mătușă – nu vă spun cum o cheamă, povestea asta are și-așa destule mătuși. O alta se îngrijea de mama, îi dădea buzele cu roșu și îi aranja părul cu piepteni de fildeș. A treia s-a dus la ușă, să-i deschidă tatei.

— E fată, a strâmbat mama din nas.

Însă pe tata nu-l deranja să aibă fiice, doar erau delicate și aurii cum curge uleiul din măslinele presate întâia oară.

Muritorii și zeii plăteau scump pentru șansa de a lăsa urmași cu sângele lor și se vorbea că averea tatei rivaliza cu aceea a însuși regelui zeilor. Și-a pus mâna pe creștetul meu, binecuvântându-mă.

— O să fie o partidă bună cândva, a zis el.

— Pentru cine? s-a interesat mama.

Ar fi alinat-o gândul că putea să mă dea pe ceva mai bun.

Tata a chibzuit o vreme, trecându-și degetele prin șuvițele mele și cercetându-mi ochii și linia pometilor.

— Pentru un prinț, de exemplu.

— Un prinț? a spus mama. Nu te referi cumva la un muritor?

Pe chip i se citea limpede dezgustul. Odată, când eram mică, l-am întrebat pe tata cum arată muritorii. „La formă sunt ca noi, presupun, însă tot așa poți să zici și că viermele are forma balenei."

Mama se exprimase mai simplu: *Ca niște saci grosolani umpluți cu carne putredă.*

— Desigur c-o să se mărite cu un fiu al lui Zeus, a insistat mama.

Deja se vedea pe la ospețele de pe Olimp, stând la dreapta reginei Hera.

— Nu. Are părul pestriț ca linxul. Și bărbia. E prea ascuțită ca să fie pe placul cuiva.

Mama nu l-a mai contrazis atunci. Știa prea bine, ca toată lumea de altfel, că-i sare țandăra una-două dacă-l zgândări. *Oricât de aurită i-ar fi lumina, nu uita niciodată că te arde ca para focului.*

S-a ridicat. De-acum burta i se retrăsese, își recăpătase talia, iar obrajii îi erau proaspeți și feciorelnici ca doi bujori. Cei din stirpea noastră se întremează iute, însă ea era și mai și, fiind una dintre fiicele lui Oceanos, care nasc cum își lasă peștoaicele icrele.

— Vino, a zis ea. Hai să facem ceva mai bun.

Am crescut repede. N-am stat în faşă decât câteva ore, după care, câteva clipe mai târziu, deja umblam de-a buşilea. A rămas o mătuşă cu mine, sperând să se pună bine cu mama, ea fiind cea care mi-a dat numele *Şoimiţa*, Circe, după ochii mei galbeni şi plânsetul meu ciudat, ascuţit. Însă, când şi-a dat seama că mama nici nu se uita la slugărnicia ei, aşa cum nu băga de seamă nici pământul de sub picioare, s-a făcut nevăzută.

— Mamă, i-am atras atenţia. Tuşa nu mai e.

Mama nu mi-a răspuns. Tata deja se dusese să-şi vadă de carul lui ceresc, iar ea îşi împletea flori în păr, gata să plece pe calea tainică a apelor la surorile ei de pe malurile înverzite. Aş fi putut să merg şi eu cu ea, dar aş fi stat toată ziua la picioarele mătuşilor mele, să le aud bârfind despre lucruri de care nu-mi păsa câtuşi de puţin şi nici măcar nu le înţelegeam. Aşa că am rămas acasă.

Sălile tatei erau întunecoase şi mute. Palatul său se învecina cu al lui Oceanos, îngropat fiind în stânca pământului, iar zidurile îi erau de obsidian lustruit. De ce nu? Ar fi putut să fie din orice, din marmură sângerie de Egipt sau balsam de Arabia, după simpla dorinţă a tatei. Însă îi plăcea felul în care obsidianul îi reflecta lumina şi cum se aprindeau pereţii lucioşi când trecea pe lângă ei. Tata n-a reuşit niciodată să-şi închipuie cum ar arăta lumea fără el.

La vremea aceea puteam să fac ce pofteam: să aprind o torţă şi să-i văd flăcările întunecate fugind după mine. Să mă întind pe podeaua netedă de pământ şi să-mi îngrop degetele în ea. Nu găseai nicio larvă sau râmă, deşi nici n-aveam cum să le duc dorul pe atunci. Numai noi eram vii în palatul acela.

Când s-a întors tata noaptea, pământul s-a scuturat ca o crupă de cal, iar găurile pe care le făcusem în podea s-au

netezit. Într-o clipă s-a întors și mama, mirosind a flori. A dat fuga să-l întâmpine, iar el a lăsat-o să i se agațe de gât, a primit pocalul cu vin și s-a dus să se așeze în jilțul cel mare de argint. M-am ținut după el. *Bun venit acasă, tată, bun venit acasă.*

Cât și-a băut vinul, a jucat dame. Nimeni n-avea voie să joace cu el. Muta piesele de piatră, apoi tot el întorcea tabla și le muta iar. Mama și-a făcut glasul cât putea de mieros.

— Nu vii la culcare, dragostea mea?

Și s-a întors încet în fața lui, să-i arate formele pline, de parcă s-ar fi răsucit pe o frigare. În momentul acela, cel mai adesea tata lăsa baltă jocul, însă nu tot timpul, iar atunci, spre încântarea mea, mama pleca trântind după ea ușa din lemn de mirt.

La picioarele tatei se întindea o lume de aur. Lumina se revărsa din toate părțile, din pielea lui galbenă, din ochii licăritori, din părul cu luciri de aramă. Carnea îi ardea ca un vas cu cărbuni și mă dădeam cât mai aproape de el, până când mă oprea, ca o șopârlă pe pietre la amiază. Mătușile povesteau că, dintre zeii mai puțin importanți, unii nici nu puteau să se uite la el, însă eu îi eram fiică, așa că atâta mă zgâiam la chipul lui, că tot i-l mai vedeam în fața ochilor când întorceam privirea, arzând din podea, din pereții lucitori și mesele încrustate, până și din propria mea piele.

— Ce s-ar întâmpla dacă te-ar vedea vreun muritor în toată gloria ta? l-am întrebat.

— S-ar face scrum într-o clipă.

— Dar dacă muritorul m-ar vedea pe mine?

Tata a zâmbit. Am ascultat cum se mișcă piesele pe tablă, cu hârșâitul bine cunoscut al marmurei pe lemn.

— Muritorul acela s-ar socoti norocos.

— Nu ar arde?

— Sigur că nu.

— Dar am ochii tăi.

— Nu. Uite.

Şi şi-a lăsat privirea pe un buştean de lângă vatră. S-a luminat, s-a aprins în vâlvătăi, s-a făcut scrum şi s-a risipit la pământ.

— Aşa ceva e un fleac, pot să fac mult mai mult. Tu eşti în stare?

Toată noaptea m-am zgâit la bușteni. N-am reuşit.

S-a născut sora mea şi, curând după, fratele. Nu ştiu exact cât timp a trecut. Zilele zeieşti curg năvalnic precum apele unei cascade şi pe atunci nu deprinsesem să le număr ca muritorii. Ai fi crezut c-o să ne înveţe tata; la urma urmei, el ştie bine când e răsăritul. Însă până şi el considera că fraţii mei erau gemeni. Desigur, de cum s-a născut frate-meu, cei doi au stat îmbârligaţi ca nurcile. Tata i-a binecuvântat pe amândoi cu o singură mână.

— Tu, i s-a adresat surorii mele, radioasa Pasifae. Te vei mărita cu un fiu al lui Zeus ce va rămâne în eternitate.

A grăit cu glasul profetic ce anunţa viitorul. Când l-a auzit, mama a fost în culmea fericirii, închipuindu-şi în ce veşminte o să se împodobească pe la ospeţele lui Zeus.

— Iar tu, i-a spus fratelui meu cu glasul lui obişnuit, răsunător şi limpede ca o dimineaţă de vară. Fiul e oglinda mamei sale.

Mama s-a bucurat să-l audă şi şi-a îngăduit atunci să-i dea un nume. I-a zis Perses, după numele ei.

Cei doi fraţi erau isteţi şi şi-au dat seama iute cum stau lucrurile. Ce le mai plăcea să se strâmbe la mine de după lăbuţele lor de hermină! *Are ochii galbeni ca pişatul. Are glasul ţipător ca al bufniţei. O fi chemând-o Şoimiţa, dar mai bine-i spuneau Capra, aşa e de urâtă.*

Aşa încercau la început să mă-nţepe, nu le ieşea, însă se făceau tot mai tăioşi pe măsură ce treceau zilele. Am învăţat să-i

ocolesc, iar ei şi-au găsit curând un loc mai bun printre pruncii naiadelor şi ai zeilor-râuri din palatul lui Oceanos. Când mama a mers la surorile ei, s-au dus cu ea şi s-au făcut stăpâni peste verişoarele noastre cuminţi, hipnotizându-le ca ştiuca pe plevuşti înainte să le hăpăie. Puneau la cale, în joacă, zeci de chinuri. Haide, Melia, o îndemnau ei. După moda olimpiană, trebuie să-ţi tai părul până la ceafă. Cum o să atragi privirile viitorului tău soţ dacă nu ne laşi să te tundem? Când Melia s-a văzut cu claia de păr retezată, ca ţepii de arici, a izbucnit în plâns, iar ei au hohotit de-au răsunat caverne.

I-am lăsat să facă ce poftesc. Îmi plăceau mai mult sălile tăcute ale tatei şi stăteam cât puteam de mult la picioarele lui. Într-o zi, poate drept răsplată, s-a oferit să mă ia cu el într-o vizită la cireada de vaci cereşti. Era o mare cinste pentru mine, căci însemna că pot merge cu el în carul de aur şi să-i văd animalele pentru care-l pizmuiau toţi zeii, cincizeci de juninci albe-albe, cu care-şi scălda ochii în mersul său zilnic deasupra pământului. M-am aplecat peste marginea carului bătut în pietre scumpe şi am privit cu admiraţie lumea care mi se perinda prin faţa ochilor: pădurile de un verde bogat, munţii colţoşi şi oceanul albastru. M-am uitat şi după muritori, însă eram prea departe ca să-i zăresc.

Cireada trăia pe insula înverzită Trinacria, păstorită de două surori vitrege de-ale mele. Când am sosit, surorile au venit într-un suflet la tata şi i s-au agăţat de gât ţipând. Dintre toate odraslele tatei, ele erau printre cele mai frumoase, cu pielea şi pletele lor de aur topit. Le chema Lampetia şi Faetusa. *Luminoasa* şi *Strălucitoarea.*

— Pe cine ai adus cu tine?

— Sigur e de-ale lui Perse, uite ce ochi are.

— Desigur! Lampetia – sau ea credeam că e – m-a mângâiat pe păr. Scumpa mea, să nu-ţi faci nicio grijă cu ochii tăi. Deloc, deloc. Ai o mamă frumoasă foc, însă n-a avut niciodată puteri.

— Semăn cu voi la ochi.

— Ce dulce eşti! Nu, scumpa mea, ai noştri luminează ca focul, iar pletele, ca soarele pe ape.

— Faci foarte bine că ţi-l împleteşti, a intervenit Faetusa. Şuviţele castanii n-arată deloc rău. Păcat că nu poţi să-ţi ascunzi aşa şi glasul.

— Ar putea să tacă pe vecie. Aşa ar reuşi, nu, soro?

— Într-adevăr. Au zâmbit amândouă. Mergem să vedem vacile?

Nu mai văzusem niciodată o vacă, de nicio rasă, însă nu conta: erau nişte animale atât de frumoase, încât nici nu trebuia să le asemuiesc cu altceva. Aveau pielea curată ca petalele de crin şi ochii blânzi, cu gene lungi. Coarnele le erau aurite – de mâna surorilor mele –, iar când se aplecau să pască iarba, îşi arcuiau grumazurile ca nişte dansatoare. Spinările le luceau netede în lumina apusului.

— Ah! am rostit. Pot să pun mâna?

— Nu, a rostit tata.

— Vrei să-ţi spunem cum le cheamă? Ea e Chip-Alb, asta e Ochi-Sclipitori, iar aia e Scumpica. Aici le avem pe Drăguţa, pe Frumuşica, pe Corn-de-Aur şi pe Scânteiuţa. Apoi mai e Scumpica şi...

— Aţi amintit-o deja pe Scumpica, le-am întrerupt. Aţi zis că ea e Scumpica.

Şi le-am arătat-o pe viţeaua care rumega liniştită.

Surorile mele s-au uitat una la alta, apoi la tata, mutându-şi privirea aurie. Însă el îşi admira distrat junincile.

— Sigur te înşeli, au ripostat ele. Tocmai am spus că asta e Scumpica. Iar asta e Steluţa, asta e Scăpăruţa, şi...

— Ce-i asta? Drăguţa a făcut o zgaibă? s-a mirat tata.

Surorile mele au început imediat să se agite.

— Ce zgaibă? Vai, nu se poate! Vai, Drăguţo, urât ne-ai făcut-o. Vai, ce blestemăţie te-a rănit?

M-am aplecat să mă uit. Era o cojiţă, mai mică decât unghia mea cea mai mică, însă tata s-a încruntat.

— Aveţi grijă să n-o mai văd mâine.

Surorile mele au încuviințat repetat din capete, *desigur, desigur. Ne cerem iertare.*

Ne-am urcat iar în car și tata a luat hățurile cu capete argintate. Surorile i-au mai pupat de câteva ori mâinile, iar caii au țâșnit din loc, avântându-se cu noi pe cer. Prin lumina tot mai slabă, se zăreau deja primele constelații.

Mi-am amintit că tata îmi povestise odată că pe pământ trăiau niște oameni numiți astronomi, care aveau sarcina de a-i studia răsăritul și apusul. Ei se bucurau de cea mai mare cinste printre muritori și locuiau în palate, ca sfetnici de regi, însă uneori tata mai zăbovea prins cu una sau cu alta și le dejuca toate calculele, spre disperarea lor. Atunci, astronomii aceia erau târâți cu de-a sila la picioarele regilor lor și uciși pentru înșelăciune. Ajuns aici cu istorisirea, tata a zâmbit. Așa și meritau, a spus el. Helios Soarele nu ascultă de nimeni și nimeni nu poate să știe ce și-a pus în gând să facă.

— Tată, am zis, oare am întârziat destul cât să-i omoare pe astronomi?

— Da, a răspuns el scuturând frâiele zornăitoare.

Caii s-au năpustit înainte și lumea s-a topit sub noi, iar la marginea mării s-au ivit umbrele de fum ale nopții. Nu m-am uitat. Simțeam în piept un nod ca o cârpă stoarsă de tot. Mă gândeam la toți astronomii aceia. Mi i-am închipuit târându-se ca râmele, încovoiați fără vlagă. Iertare, țipau ei picați în genunchii lor ciolănoși, n-am fost noi de vină, însuși soarele a întârziat.

Soarele nu întârzie niciodată, se împotriveau regii de pe tronurile lor. Ceea ce susțineți e o blasfemie. Se cuvine să muriți. Și securile se prăvăleau iute, retezându-i în două pe oamenii aceia care implorau milă.

— Tată, am zis. Mă simt ciudat.

— Ți-e foame, mi-a răspuns el. Ospățul ar fi trebuit să înceapă de-acum. Mare rușine că ne-au ținut în loc surorile tale!

La cină am mâncat bine, și totuși senzația nu mi-a trecut. Pesemne că aveam o privire stranie, căci Perses și Pasifae, întinși pe divanul lor, s-au apucat să râdă pe înfundate.

— Ai înghiţit o broască?

— Nu, am spus.

S-au pus şi mai tare pe râs, frecându-se unul de celălalt, cum stăteau îmbrăţişaţi, ca doi şerpi lustruindu-şi solzii.

— Ei, cum ţi s-au părut junincile tatei? m-a întrebat sora mea.

— Frumoase.

— Nu ştie! a râs Perses. Cunoşti pe cineva mai prost decât ea?

— Deloc, a chicotit sora mea.

Mai bine nu întrebam, însă eram dusă pe gânduri, parcă vedeam toate leşurile alea spintecate zăcând pe podeaua de marmură.

— Ce nu ştiu?

Soră-mea, cu faţa ei de nurcă nevinovată...

— Că le fute, desigur. Aşa face altele noi. Se preschimbă în taur şi le însămânţează cu viţei, iar pe cele bătrâne le pune la frigare. De-asta crede lumea că-s nemuritoare.

— Nu e adevărat.

S-au pus pe hohotit, arătându-mi cu degetul obrajii îmbujoraţi. Auzindu-i, mama a venit îndată la noi. Ce-i mai plăceau ştrengăriile fraţilor mei...

— Tocmai îi povesteam lui Circe despre vaci, i-a zis fratele meu. Habar n-avea.

Mama, cu râsul ei argintiu ca apele unui izvor şopotind în jos pe pietre:

— Neghioaba de Circe.

Aşa au trecut anii aceia. Mi-ar plăcea să spun că de fapt aşteptam prilejul potrivit să evadez, însă teamă mi-e c-aş fi plutit aşa până se sfârşea lumea, crezând că toate tainele acelea anoste reprezentau viaţa însăşi.

Capitolul 2

A început să umble vorba că un unchi urma să-şi primească pedeapsa. Nu-l văzusem niciodată, însă îi tot auzisem numele rostit sumbru, în şoaptă, de-ai mei. *Prometeu.* Cu mult timp în urmă, pe când oamenii tremurau în peşteri din cauza frigului, el sfidase porunca lui Zeus şi le dăruise acestora focul. Din flăcările sale izvorâseră toate lucrările şi binefacerile civilizaţiei de care pizmaşul Zeus sperase că omenirea n-o să aibă parte vreodată. Ca răsplată pentru răzvrătire, l-a trimis pe Prometeu să trăiască în cel mai adânc hău subpământean, asta până-i găsea o pedeapsă pe potrivă. Iar acum Zeus a dat de ştire că a venit şi vremea asta.

Ceilalţi unchi ai mei au dat fuga la palatul tatei, fâlfâindu-şi bărbile şi dând glas îngrijorărilor. Formau o gloată tare pestriţă: zei-râuri cu muşchi noduroşi precum trunchiurile copacilor, zei-mări şiroind de spumă sărată, cu crabi atârnaţi în bărbi, moşuleţi uscăţivi cu carne de focă între dinţi. De fapt, cei mai mulţi nici nu-mi erau unchi, ci mai degrabă un soi de verişori mai în vârstă. Erau titani, ca tata şi ca bunicul, ca Prometeu, supravieţuitori ai războiului zeiesc care nu fuseseră nimiciţi sau înlănţuiţi şi căzuseră la pace cu trăsnetele lui Zeus.

Titanii se născuseră doar o dată, în zorii lumii. Atunci, străunchiul meu Cronos auzise o profeţie cum că propriul său vlăstar avea să-l uzurpe într-o zi. Când Rhea, soţia lui, a născut primul copil, i l-a smuls din braţe, jilav cum era, şi l-a

înfulecat dintr-o înghițitură. Și tot așa i s-au mai născut patru urmași, pe care i-a tot hăpăit, până când, disperată, Rhea a înfășat un pietroi și i l-a dat să-l înghită. Cronos s-a lăsat păcălit, iar pruncul salvat, Zeus, a ajuns pe muntele Dicte și a crescut acolo în taină. Când s-a făcut mare, a ajuns într-adevăr să se răzvrătească, a smuls trăsnetul de pe bolta cerească și i-a vârât tatălui său pe gât ierburi otrăvitoare. Astfel i-a vărsat afară pe frații și pe surorile lui, care trăiau în burta lui Cronos. Toți s-au alăturat îndată fratelui lor, luându-și numele de olimpieni, după piscul pe care și-au așezat tronurile.

Vechii zei s-au dezbinat și au format tabere. Mulți și-au unit puterile cu Cronos, însă tata și bunicul i s-au alăturat lui Zeus. Unii au zis că Helios îl urâse dintotdeauna pe Cronos pentru mândria și lăudăroșenia lui, pe când alții bârfeau că, având darul profeției, știa deja cum o să se termine războiul. Cerul s-a sfâșiat de-atâtea bătălii: aerul fierbea și zeii se încleștau până-și smulgeau unii altora carnea de pe oase. Pământul a fost scăldat în atâtea șiroaie de sânge zeiesc clocotit, că unde au nimerit au crescut flori alese. Într-un final, Zeus s-a dovedit mai tare. Pe cei care i s-au împotrivit i-a pus în lanțuri, iar pe restul titanilor i-a deposedat de puterile lor, pe care le-a împărțit fraților și surorilor lui și pruncilor pe care-i făcuse. Unchiul Nereu, care cândva fusese stăpânul mărilor, a ajuns acum slugă la noul zeu, Poseidon. Unchiul Proteu și-a pierdut palatul și nevestele i-au fost luate ca sclave de iatac. Numai tata și bunicul n-au suferit nicio pierdere și nu și-au știrbit câtuși de puțin rangurile.

Titanii au pufnit trufași. Adică trebuiau să se arate recunoscători? Helios și Oceanos reușiseră să-și atragă de partea lor sorții războiului, toată lumea știa asta. Zeus s-ar fi cuvenit să le încredințeze un potop de noi puteri și îndatoriri, numai că se temea, căci deja erau la fel de puternici ca el. Se tot uitau la tata, așteptându-l să protesteze, să-l vadă arzând ca para focului. Însă Helios s-a întors la sălile sale subpământene, departe de ochii cerești ai lui Zeus.

Şi aşa au trecut veacuri. Pământul şi-a închis rănile şi s-a statornicit pacea. Însă nemulţumirile zeilor sunt eterne, cum le sunt şi trupurile, iar pe la ospăţurile de seară unchii mei se strângeau laolaltă lângă tata. Îmi plăcea că-şi plecau ochii când îi vorbeau, că amuţeau absorbiţi când se mişca el în jilţ. Pocalele cu vin se tot goleau şi torţele tot păleau. A trecut destulă vreme de-acum, şuşoteau unchii mei. Ne-am recăpătat forţele. Gândeşte-te câte-ai putea să înfăptuieşti dacă ţi-ai vărsa tot focul din tine. Eşti cel mai puternic dintre cei de viţă veche, eşti mai presus până şi de Oceanos. Mai presus de însuşi Zeus, doar să ţi-o doreşti.

Tata a zâmbit.

— Fraţii mei, a zis el, de ce vorbiţi aşa? Nu ne bucurăm toţi de fum şi de bucate alese? Zeus ăsta nu-i aşa de rău.

Dacă l-ar fi auzit, şi Zeus s-ar fi arătat mulţumit. Însă el nu putea să citească chipul tatei aşa de limpede ca mine. Cuvintele rămase nerostite acolo.

Zeus ăsta nu-i aşa de rău *până una-alta.*

Unchii mei i-au zâmbit şi ei frecându-şi mâinile. Şi s-au dus încovoiaţi, cu speranţa în sân, visând la câte n-o să mai facă ei când o să ajungă iarăşi titanii stăpâni.

Aceasta a fost prima lecţie pe care am învăţat-o. Pe sub chipul bine cunoscut şi paşnic al lumii se mai află unul care de-abia aşteaptă să sfâşie universul în două.

Acum, unchii mei se îmbulzeau îngroziţi în sala mare a tatei. Pedeapsa care se prăvălise pe capul lui Prometeu era un semn, ziceau ei. Zeus şi ai lui s-au ridicat în sfârşit împotriva noastră. Olimpienii n-o să fie în veci fericiţi până n-o să ne nimicească pe toţi. Mai bine ne alăturăm lui Prometeu, sau nu, mai bine ne arătăm împotrivă, să nu ne pice şi nouă în cap trăsnetul lui Zeus.

Eu stăteam, ca de obicei, la picioarele tatei. Stăteam tăcută, ca nu cumva să mă vadă şi să mă alunge de-acolo, însă pieptul îmi clocotea când mă gândeam copleşită la ce se putea întâmpla: să reînvie războiul. Cum ne-ar sfărâma sălile palatului cu trăsnetele. Atena, fiica războinică a lui Zeus, ne-ar vâna cu lancea ei cenuşie, alături de Ares, fratele ei la fel de ucigaş. Ne-ar pune pe toţi în lanţuri şi ne-ar azvârli în genunile înflăcărate de unde n-aveam cum să mai ieşim în vecii vecilor.

Din mijlocul lor, tata a glăsuit calm şi strălucitor:

— Haideţi, fraţilor, Prometeu îşi primeşte pedeapsa doar pentru că şi-a meritat-o pe deplin. Să nu plecăm acum urechea la uneltiri.

Însă unchii mei şi-au făcut griji mai departe. *Va fi pedepsit în văzul lumii. E o jignire, vor să ne dea o lecţie. Iată ce păţesc titanii care nu se supun.*

De-acum tata ardea cu o flacără puternică, albă.

— E doar mustrarea cuvenită trădătorului, atâta tot. Prometeu s-a abătut de la calea sa dintr-o dragoste prostească pentru muritori. Nu e nicio lecţie pentru titani. Nu pricepeţi?

Unchii mei au încuviinţat. Pe chipuri, dezamăgirea li se împletea cu uşurarea. Nu va curge sânge *până una-alta.*

Rar se întâmpla o asemenea grozăvie, să fie pedepsit un zeu, aşa că sălile vuiau de zvonuri. Prometeu nu putea fi ucis, însă existau destule cazne la fel de rele ca moartea. Ce vor fi oare: pumnale, săbii, mădulare smulse? Ţepuşe încinse sau o roată de foc? Naiadele leşinau una în poala alteia. Zeii-râuri făceau pe ţanţoşii, deşi erau vizibil tulburaţi. Nici nu vă închipuiţi cât de tare se tem zeii de durere. Nimic nu le e mai străin şi nimic nu le trezeşte atâta jind să vadă totul cu ochii lor.

În ziua stabilită, uşile sălii de oaspeţi a tatei s-au dat în lături. Din pereţi străluceau torţe uriaşe, bătute în pietre scumpe lustruite, iar la lumina lor s-au strâns nimfele şi zeii de toate felurile. Zveltele driade au lunecat graţioase din păduri, iar colţuroasele oreade s-au dat iute jos de pe stânci. Era şi mama de faţă, cu surorile ei naiade; zeii-râuri, laţi în umeri, stăteau îngrămădiţi laolaltă cu nereidele albe ca peştii şi stăpânii lor de sare. Au venit chiar şi măreţii titani: tata, desigur, şi Oceanos, însă şi mereu schimbătorul Proteu şi Nereu al Mărilor, mătuşa Selene, care-şi mână caii argintii pe cerul nopţii, şi cele patru Vânturi, în frunte cu gerosul unchi Boreas. O mie de ochi lacomi. Nu mai lipseau decât Zeus şi olimpienii lui. Ne priveau cu dispreţ întrunirile subpământene. Se zicea că deja stabiliseră caznele între ei, la propria adunare din ceruri.

Sarcina de a aplica pedeapsa căzuse în seama unei Furii, o zeiţă infernală a răzbunării, care îşi are sălaşul printre morţi. Familia mea se afla ca de obicei în frunte, aşa că stăteam chiar în faţa mulţimii, cu ochii la uşă. În spatele meu, naiadele şi zeii-râuri îşi dădeau coate şuşotind. *Am auzit că au şerpi în loc de plete. Nu, au cozi de scorpion şi din ochi li se prelinge sânge.*

Nu era nimeni la uşă. Şi dintr-odată a apărut cineva. Avea chipul cenuşiu şi neîndurător, ca săpat în piatră vie, iar din spinare i se înălţau aripi întunecate, lipite una de cealaltă ca la vulturi. Dintre buze i se ivea din când în când limba despicată. Pe cap i se zvârcoleau şerpi verzui şi subţiri ca râmele, împletindu-se în părul ei ca nişte panglici vii.

— Am adus prizonierul.

Glasul i-a răsunat din tavan ca un schelălăit răguşit de dulău care-şi anunţă prada. A intrat în sală cu paşi mari. În mâna dreaptă ţinea un bici a cărui împletitură de curele şuiera slab când îl târa pe podea. Iar în stânga avea un lanţ lung, de care-l trăgea pe Prometeu.

Acesta purta la ochi o legătură albă, groasă şi nişte zdrenţe de tunică în jurul coapselor. Deşi era legat la mâini şi la picioare, nu se poticnea deloc. Am auzit-o pe o mătuşă zicând că legăturile fuseseră forjate de marele zeu al fierarilor, Hefaistos, astfel încât nici măcar Zeus nu era în stare să le rupă. Furia s-a înălţat bătând din aripile sale vulturești şi a ţintuit cătuşele sus, în zid. De ele atârna Prometeu, cu braţele încordate şi oasele ieşindu-i prin piele. Până şi eu, care nu prea cunoscusem nicio neplăcere în viaţă, am simţit cât de mult îl durea.

O să zică tata ceva, mi-am spus în sinea mea. Dacă nu el, vreun alt zeu. Nu se putea să nu-i arate un strop de recunoaştere, o vorbă bună, doar erau rude. Însă Prometeu atârna în tăcere şi singurătate deplină.

Furia nu s-a mai sinchisit să ne ţină vreo lecţie. Doar era zeiţa chinurilor şi înţelegea cât de grăitoare e violenţa. Biciul a pocnit ca nişte crengi de stejar frânte. Prometeu s-a cutremurat din umeri şi pe coaste i-a apărut o tăietură adâncă, lungă cât braţul meu. În jur au sfârâit icnetele, ca apa pe nişte pietre încinse. Furia a ridicat din nou biciul. *Poc!* Din spinare i s-a desprins o fâşie însângerată. S-a apucat să-i sape cu nădejde în carne, lovindu-l mereu cu biciul în acelaşi loc, decojindu-i carnea în fâşii lungi, brăzdându-i pielea iar şi iar. Nu se auzeau decât plesnetul biciului şi răsuflarea înăbuşită şi precipitată a lui Prometeu. Tendoanele gâtului i se reliefaseră. Cineva m-a împins din spate, încercând să vadă mai bine.

Rănile zeilor se vindecă repede, însă Furia ştia ce face şi se mişca şi mai iute. L-a tot lovit până când pielea bătucită a lui Prometeu s-a umplut de sânge. Înţelesesem deja că zeii mai şi sângerează, însă nu mai văzusem aşa ceva. Cum se număra printre cei mai puternici din stirpea noastră, picurii de sânge care i se prelingeau din carne erau aurii, mânjindu-i spinarea într-o splendoare cumplită.

Furia îl biciuia mai departe. Au trecut ceasuri întregi, poate zile. Însă nici măcar zeii nu pot privi la nesfârşit ducerea la

îndeplinire a unei pedepse. Tot sângele și chinurile acelea au devenit până la urmă anoste. Și-au amintit de propriile plăceri, de ospețele la care mergeau să se veselească, de divanele moi, îmbrăcate în purpură, în care de-abia așteptau să-și cufunde trupurile. Așa că au ieșit rând pe rând și, cu o ultimă lovitură de bici, s-a dus și Furia după ei. Doar merita să se ospăteze după atâta muncă.

Legătura se desprinsese de pe fața unchiului meu. Își ținea ochii închiși și bărbia afundată în piept. Spinarea îi era sfârtecată. Auzisem de la unchii mei că Zeus îi oferise prilejul de a-l implora în genunchi să-i dea o pedeapsă mai ușoară. Refuzase.

Rămăsesem singură cu el. Aerul mustea de sânge zeiesc gros ca mierea. Pe picioare încă i se prelingeau râulețe de sânge topit. Simțeam că-mi zvâcnesc venele. Oare știa de mine? M-am apropiat prudentă de el. Pieptul i se înălța și i se lăsa cu un hârâit slab.

— Cinstite Prometeu.

În sala aceea răsunătoare, glasul îmi era aproape stins.

Și-a ridicat capul spre mine. Când și-a deschis ochii, am văzut că erau frumoși, mari și întunecați, cu gene lungi. Deși avea obrajii netezi și fără fir de păr, părea la fel de bătrân ca bunicul.

— Aș putea să-ți aduc niște nectar, am zis.

S-a uitat lung la mine.

— Ți-aș rămâne recunoscător.

Avea un glas sonor, ca lemnul învechit. Nu i-l mai auzisem până atunci, nu strigase nici măcar o dată în caznele sale.

I-am întors spatele. Am luat-o răsuflând iute pe coridoare, spre sala de ospețe ticsită de zei care râdeau veseli. În cealaltă parte a încăperii, Furia închina un pocal uriaș, pe care era gravat chipul rânjit al unei gorgone. Nu ne oprise să vorbim cu Prometeu, dar nu-i bai, orice faptă de ocară ținea de îndatorirea ei. Mi-am închipuit cum îmi urlă numele, cu

glasul ei infernal. Mi-am închipuit cum îmi zornăie cătușele la mâini și cum șfichiuiește biciul în aer. Însă aici imaginația mi se împotmolea. Nu simțisem niciodată biciul pe piele. Nici nu știam ce culoare are sângele meu.

Tremuram în așa hal, că a trebuit să țin pocalul cu ambele mâini. Ce puteam să zic dacă mă oprea cineva? Însă pe holuri era liniște când am făcut cale întoarsă.

În sala mare, Prometeu stătea tăcut în lanțuri. Închisese iar ochii și rănile îi luceau la lumina torțelor. Am șovăit.

— Nu dorm, a zis el. Îmi întinzi tu pocalul?

M-am înroșit. Bineînțeles că nu putea să-l țină cu mâna lui. Am făcut câțiva pași în față, așa de aproape, că-i simțeam căldura umerilor încinși. Podeaua era udă de cât sânge îi cursese. I-am dus pocalul la buze și a băut. M-am uitat cum i se mișcă încet gâtlejul. Avea pielea frumoasă, de culoarea nucilor lustruite. Mirosea a mușchi verde îmbibat de ploaie.

— Ești fiica lui Helios, așa e? a zis după ce a terminat și m-am dat mai în spate.

— Da.

Mă cam durea întrebarea. Dacă i-aș fi fost pe deplin fiică, n-ar mai fi trebuit să întrebe. Aș fi desăvârșită și strălucitoare, scăldată în frumusețea pe care o revărsase tata asupra mea.

— Îți mulțumesc pentru bunătate.

Nu știam dacă sunt bună sau nu, simțeam că nu știu nimic. Își cântărea cuvintele, aproape șovăitor, și totuși înfăptuise o trădare atât de nerușinată. Nu reușeam să înțeleg această nepotrivire profundă. *Să săvârșești fapte îndrăznețe nu înseamnă să ai purtări îndrăznețe.*

— Ți-e foame? l-am întrebat. Aș putea să-ți aduc ceva de mâncare.

— Nu cred că-mi va mai fi niciodată foame.

Nu părea deloc jalnic, cum ar fi fost pentru un muritor. Noi, zeii, mâncăm așa cum dormim: pentru că e una dintre

marile plăceri ale vieții, nu pentru că trebuie. Într-o zi putem să hotărâm să nu mai ascultăm de stomac dacă avem destulă putere. Și nu mă îndoiam de puterile lui Prometeu. După ce stătusem atâtea ceasuri la picioarele tatei, învățasem să amuşinez puterea. Unii unchi de-abia dacă miroseau pe potriva scaunelor pe care şedeau, însă bunicul Oceanos răspândea un miros profund, ca mâlul bogat de râu, iar tata – o pală nimicitoare de foc proaspăt hrănit. Parfumul de mușchi verde al lui Prometeu se simțea în toată încăperea.

M-am uitat în jos, la pocal, luându-mi inima-n dinți.

— I-ai ajutat pe muritori, am zis. De aceea te-au pedepsit.

— Așa este.

— Ai vrea să-mi spui cum sunt muritorii?

Era o întrebare copilărească, însă el a încuviințat solemn din cap.

— Nu există un singur răspuns. Fiecare este altfel. Doar moartea îi leagă pe toți laolaltă. Știi cuvântul?

— Îl știu. Însă nu înțeleg.

— Zeii nu au cum să înțeleagă. Trupurile li se sfărâmă și se fac una cu țărâna. Sufletele li se preschimbă în fum rece și-și iau zborul spre lumea de jos. Acolo nu mănâncă și nici nu beau nimic și nu știu ce-i aceea căldura. Totul le scapă printre degete.

M-a trecut un fior.

— Cum îndură așa ceva?

— Cum pot și ei.

Torțele păleau de-acum și umbrele ne împresurau ca o apă neagră.

— E adevărat c-ai refuzat să-ți ceri iertare? Și că n-ai fost prins, ci chiar tu, de bunăvoie, i-ai mărturisit lui Zeus ce-ai făcut?

— Așa e.

— De ce?

Privirea îi era ațintită asupra mea.

— Poate îmi vei zice tu. De ce ar face un zeu așa ceva?

Nu știam ce să răspund. Mie mi se părea nebunie curată să-ți atragi pedeapsa cerească, însă nu-mi venea să i-o spun când îmi muiasem picioarele în sângele său.

— Zeii nu trebuie să fie toți la fel, a continuat el.

Ce i-aș fi putut răspunde atunci, nu știu. De pe coridor s-a înălțat un strigăt din depărtare.

— E timpul să pleci. Lui Alecto nu-i place să mă lase prea mult singur. O năpădește răutatea ca buruienile și trebuie să le taie cât mai curând.

Se exprimase tare ciudat, căci pe el urma de fapt să îl pedepsească. Însă mi-a plăcut, căci erau vorbe de taină. Pe dinafară păreau de piatră, însă ascundeau înăuntru sămânța.

— Atunci mă duc, am zis. O să fii... bine?

— Cât se poate de bine. Cum te cheamă?

— Circe.

Oare chiar a surâs? Poate doar m-am simțit măgulită. Tremuram de-acum, după ce făcusem atâtea lucruri nemaiîncercate până atunci. I-am întors spatele și am plecat, luând-o iar pe coridoarele de obsidian. În sala ospețelor, zeii beau și hohoteau mai departe, tolăniți unii în poala altora. Am stat să mă uit la ei. Mă așteptam să se mire vreunul c-am dispărut, însă nu băgase nimeni de seamă. De ce să fi băgat? Eram o nimica toată, o piatră. O odraslă de nimfă printre atâtea mii și mii.

În mine se înălța o stare ciudată. Un soi de zumzăit în piept, ca albinele când vine dezghețul. M-am dus până la vistieria tatei, doldora de bogății sclipitoare: pocale de aur ca niște capete de taur, coliere de lapislazuli și chihlimbar, trepiede de argint și castroane cioplite în cuarț, cu mânere ca niște gâturi de lebădă. Preferatul meu era dintotdeauna un pumnal cu mâner de fildeș cioplit ca să înfățișeze un chip de leoaică. Un rege i-l dăduse tatei sperând să-l câștige de partea lui.

— Și te-a câștigat? l-am întrebat odată pe tata.

— Nu, mi-a răspuns el.

Am luat pumnalul. La lumina lumânării din odaia mea, tăişul de bronz strălucea din plin, iar leoaica îşi arăta colţii. Am întins palma moale şi perfect netedă. Era străină de cicatrice şi de răni supurânde, neatinsă în veci de orice semn de bătrâneţe. Mi-am dat seama că nu mă temeam de durerea care mă aştepta. Altceva mă îngrozea: că tăişul n-o să pătrundă deloc. Că o să treacă prin mine ca printr-un vălătuc de fum.

Nu a trecut. Pielea mi s-a despicat la atingerea tăişului şi m-a săgetat o durere ca un fulger argintiu şi fierbinte. Sângele mi s-a prelins roşu, căci nu aveam puterea unchiului meu. Rana a picurat multă vreme, apoi carnea a început să se închege la loc. Am stat şi am privit, apoi mi-a venit în minte un gând nou. Mi-e ruşine să-l mărturisesc, pare atât de elementar, ca un prunc ce-şi descoperă propria mână. Însă doar asta eram şi eu pe atunci: un prunc.

Iată ce m-am gândit: că până atunci viaţa mea fusese doar negură şi adâncuri, însă nu eram una cu apa aceea neagră. Eram o făptură din ea.

Capitolul 3

Când m-am trezit, Prometeu dispăruse. Podeaua fusese spălată de sângele auriu. Gaura în care-i ţintuiseră lanţurile se netezise. O verişoară naiadă mi-a dat de ştire că-l duseseră pe un pisc de stâncă din Caucaz şi-l lăsaseră încătuşat acolo. Un vultur primise poruncă să vină în miezul fiecărei zile ca să-i ciugulească ficatul şi să i-l mănânce pe loc, aşa, crud şi aburind cum era. Ce pedeapsă înfiorătoare, a zis ea înfăţişându-mi încântată fiecare detaliu: pliscul însângerat, măruntaiele ferfeniţite care se refăceau, pentru ca apoi să fie smulse iarăşi. *Îţi închipui aşa ceva?*

Am închis ochii. Mai bine-i duceam o lance sau o altă armă, să aibă cu ce să se apere. Însă era o prostie. Nu voia nimic. Doar se predase singur.

Până la luna nouă deja nu se mai vorbea de pedeapsa aplicată lui Prometeu. O driadă înţepase o Graţie cu un ac de păr. Unchiul Boreas şi Apollo Olimpianul se îndrăgostiseră amândoi de un tânăr muritor.

Am aşteptat până s-au oprit unchii mei din bârfit.

— Se mai ştie ceva de Prometeu?

S-au strâmbat de parcă le întinsesem un platou cu mâncare stricată.

— Ce să se mai ştie?

Mă durea palma unde mă tăiasem cu pumnalul, deşi firește că nu rămăsese niciun semn.

— Tată, Zeus o să-l elibereze vreodată pe Prometeu?

Tata era cu ochii la piesele lui de joc.

— Doar dacă primeşte ceva mai bun în schimb.

— Ce anume?

Tata n-a răspuns. Fiica nu-ştiu-cui se trezise preschimbată în pasăre. Boreas şi Apollo se ciondăniseră pe tânărul îndrăgit până când acesta a murit. Boreas a zâmbit şiret pe divanul lui de ospăţ. Torţele pâlpâiau în rafalele glasului său.

— Crezi că i l-aş fi lăsat lui Apollo? Nu merita aşa un boboc de băiat. I-am suflat flăcăului un disc în căpăţână, de i-am arătat eu scârbeiăleia de pe Olimp.

Hohotele unchilor mei au stârnit haosul – delfini chiţăind, foci lătrând şi valuri izbindu-se de stânci. Pe lângă noi a trecut un grup de nereide albe ca pântecele ţiparilor, în drum spre palatele lor de sare.

Perses mi-a azvârlit o migdală în faţă.

— Ce-ai păţit de la o vreme?

— Poate s-a îndrăgostit, a zis Pasifae.

— Ha! a râs Perses. Tata nici n-are cui s-o dea. Crede-mă că s-a străduit.

Mama s-a uitat peste umărul ei delicat.

— Măcar nu mai trebuie să-i auzim glasul.

— Hai c-o fac eu să vorbească. Ia uitaţi-vă.

Perses m-a ciupit zdravăn de braţ.

— Te-ai ospătat prea de tot, a râs sora mea de el.

Perses a roşit.

— E o ciudată, atâta tot. Ne ascunde ceva. M-a prins de încheietură. Ce ţii acolo în mână tot timpul? Ţine ceva. Deschideţi-i palma.

Pasifae mi-a deschis pumnul deget cu deget, înţepându-mă cu unghiile ei lungi.

Şi-au plecat privirile ca să se uite. Sora mea a scuipat.

— Nimic.

Mama a mai plodit un băiat. Tata l-a binecuvântat, fără să mai profeţească nimic, aşa că mama a căutat un loc numai bun unde să se descotorosească de el. De-acum mătuşile mele se învăţaseră minte şi şi-au ţinut mâinile la spate.

— Îl iau eu, am zis.

Mama a pufnit dezgustată, însă de-abia aştepta să-şi etaleze noul şirag de chihlimbar.

— Bine. Măcar eşti şi tu bună la ceva. N-aveţi decât să croncăniţi unul la altul.

Aietes, aşa îl numise tata. *Vulturul.* Îi simţeam pe braţe pielea caldă ca o piatră încinsă de soare şi catifelată ca o petală de floare. Nu mai văzusem prunc atât de liniştit. Mirosea a miere şi a flăcări proaspăt înteţite. Mânca din mâna mea şi nu tresărea când îmi auzea glasul pierit. Nu voia decât să doarmă culcuşit la gâtul meu şi să-i spun poveşti. De câte ori era cu mine simţeam un val care-mi năpădea gâtlejul – aşa îl iubeam de tare, că uneori amuţeam de tot.

Şi el părea să mă iubească, mare minunăţie. *Circe* a fost primul cuvânt pe care l-a rostit, urmat de *soră.* Mama ar fi fost geloasă dacă ar fi băgat de seamă. Perses şi Pasifae stăteau cu ochii pe noi, să vadă dacă începe gâlceava. Ce gâlceavă? Nici gând de-aşa ceva. Aietes i-a cerut voie tatei să plece din palat şi a găsit un ţărm pustiu unde să stăm. Era o plajă micuţă şi albicioasă, iar copacii erau piperniciţi ca tufele, însă mie locul mi se părea un peisaj măreţ şi sălbatic.

Cât ai clipi din ochi, s-a făcut mai înalt decât mine, însă tot braţ la braţ mergeam. Pasifae ne zicea dispreţuitoare că părem doi îndrăgostiţi, eram cumva de soiul zeilor ălora care se împerechează cu fraţii şi surorile lor? I-am răspuns că, odată ce-i trecuse prin cap aşa ceva, sigur ne-o luase ea înainte. Era o insultă grosolană, însă Aietes a râs, aşa că m-am simţit isteaţă ca Atena, sclipitoarea zeiţă a înţelepciunii.

Mai târziu, lumea avea să spună că Aietes e ciudat din cauza mea. N-am cum să dovedesc neadevărul. Însă, din câte îmi amintesc, el era dinainte o ființă stranie, altfel decât toți zeii pe care-i știam. Încă de mic părea să înțeleagă tot ce le scăpa celorlalți. Știa numele monștrilor ce trăiau în cele mai întunecate cotloane ale mării. Știa că ierburile pe care Zeus i le turnase lui Cronos pe gât se numeau *pharmaka*. Cu ele puteai să faci minuni, iar unele creșteau din sângele zeiesc vărsat.

Continua să mă impresioneze.

— Cum de-ți ajung la ureche asemenea lucruri?

— Ascult.

Și eu ascultasem, însă nu eram moștenitorul favorit al tatei. Aietes era chemat să ia parte de câte ori ținea sfat. Și unchii mei începuseră să-l invite în palatele lor. Îl așteptam în odaia mea să se întoarcă și să mergem împreună pe țărmul acela pustiu, ca să stăm pe stânci, cu spuma mării la picioare. Îmi lăsam obrazul pe umărul lui și-mi punea întrebări la care nu mă gândisem niciodată și de-abia dacă puteam să le pricep; de pildă: *Cum îți simți propria zeitate?*

— Cum adică?

— Uite, hai să-ți spun cum mi-o simt pe a mea. Ca o coloană de apă care se revarsă la nesfârșit, prin care se vede tot, până la pietre. Acum tu.

Am încercat tot felul de răspunsuri: ca o suflare de vânt pe un perete de stâncă. Ca un pescăruș care țipă în cuibul său.

A clătinat din cap.

— Nu. O spui doar pentru că m-ai auzit pe mine. Cum o simți cu adevărat? Închide ochii și gândește-te.

Am închis ochii. Dacă aș fi fost muritoare, mi-aș fi auzit bătăile inimii. Însă sângele zeilor de-abia dacă curge prin vene și adevărul e că n-am auzit nimic. Însă nu-mi plăcea defel să-l dezamăgesc. Mi-am apăsat mâna pe piept și, după o vreme, chiar mi s-a părut că simt ceva.

— O scoică, am zis.

— Aha! a făcut el vânturându-şi degetul în aer. O scoică sau o cochilie?

— O cochilie.

— Şi ce se află în cochilia aceea? Un melc?

— Nimic, am răspuns. Aer.

— Sunt două lucruri diferite. Nimicul e vidul, pustiul, în timp ce aerul e ceea ce umple tot restul. E suflarea, viaţa, spiritul, vorbele pe care le rostim.

Mare filosof frate-meu... Ştiţi câţi zei din ăştia mai sunt? Doar unul, din câţi am întâlnit eu. Deasupra noastră se întindea bolta albastră, însă eu parcă mă aflam din nou în vechea sală întunecoasă, cu lanţurile şi sângele ei.

— Am o taină, am zis.

Aietes a ridicat din sprâncene amuzat. Credea că glumesc. Doar nu ştiusem niciodată ceva ce nu ştia şi el.

— A fost înainte să te naşti tu.

Aietes nu s-a uitat la mine cât i-am povestit despre Prometeu. Considera că mintea îi funcţiona cel mai bine dacă nu-i abătea nimic atenţia. Avea ochii pierduţi în zare. Erau ageri ca vulturul după care-şi primise numele şi reuşeau să pătrundă în toate cotloanele lucrurilor, cum scobeşte apa o carenă găurită.

Când am isprăvit, a rămas tăcut vreme îndelungată.

— Prometeu era zeu al profeţiei, a spus el într-un sfârşit. Pesemne că a ştiut că va fi pedepsit şi cum anume. Şi totuşi a făcut-o.

Nu mă gândisem la faptul că, în chiar clipa în care a adus omenirii focul, Prometeu ştia că se îndreaptă spre vulturul acela şi spre veşnicia dezolantă a piscului de stâncă.

Cât se poate de bine, îmi răspunsese când l-am întrebat cum o să-i fie.

— Cine mai ştie?

— Nimeni.

— Eşti sigură? Avea un ton grăbit, pe care nu i-l mai auzisem. N-ai spus nimănui?

— Nu. Cui să mai spun? Cine m-ar fi crezut?

— Adevărat, a încuviințat el. Să nu mai spui nimănui. Să nu mai aduci niciodată vorba de asta, nici măcar cu mine. Norocul tău că n-a aflat tata.

— Crezi că s-ar mânia? Doar Prometeu îi e văr.

— Toți suntem veri între noi, a pufnit el, până și olimpienii. Din cauza ta, lumea l-ar crede pe tata un neghiob care nu e-n stare să-și stăpânească odraslele. Te-ar azvârli la ciori.

Mi s-a strâns stomacul de groază și fratele meu a râs când a văzut ce față am făcut.

— Întocmai, a zis. Și pentru ce? Prometeu și-a primit oricum pedeapsa. Lasă-mă să-ți dau un sfat. Când mai vrei să sfidezi zeii așa, măcar fă-o pentru un motiv mai bun. N-aș suporta să-mi văd sora făcută scrum pentru un fleac.

Pasifae a fost tocmită de soție. La asta și țintise de mult, tot stând în poala tatei și gângurind că de-abia așteaptă să-i facă prunci unui soț puternic. Frate-meu Perses se învoise s-o ajute, tot închinând pe la mese pocale în cinstea nurilor ei.

— Minos, a zis tata de pe divanul său de ospăț. Fiul lui Zeus și regele Cretei.

— Un muritor? a rostit mama ridicându-se în capul oaselor. Ai promis că va fi un zeu.

— Am spus că va fi un fiu al lui Zeus ce va rămâne în eternitate.

— Vorbărie de-a profeților, s-a strâmbat Perses. Moare sau nu?

Încăperea a fost străfulgerată de o limbă de foc arzătoare ca miezul vâlvătăilor.

— Ajunge! Minos va fi stăpân peste sufletele celorlalți muritori în viața de apoi. Numele îi va dăinui peste secole. Așa rămâne.

Nici fratele, nici mama n-au mai îndrăznit să spună nimic. Aietes mi-a surprins privirea și l-am auzit limpede, de parcă mi-ar fi vorbit: *Vezi? Nu e un motiv destul de bun.*

Mă așteptam să-mi văd sora plângând neconsolată de această decădere. Însă am văzut-o zâmbind. Nu-mi dădeam seama ce înseamnă asta, eu îmi urmasem gândurile pe alt fir. Îmi simțeam pielea tot mai încinsă. Prezent aici, Minos va fi însoțit de familie, curteni, sfetnici, supuși și astronomi, paharnici, servitori și slugi mărunte. Toate făpturile de dragul cărora renunțase Prometeu la veșnicie. Muritorii.

În ziua nunții, tata ne-a condus peste mare în carul său de aur. Ospățul se ținea în Creta, în marele palat al lui Minos din Cnossos. Pereții erau proaspăt tencuiți și totul era împodobit cu flori colorate, iar tapiseriile sclipeau în cele mai bogate nuanțe de șofran. Nu veneau doar titanii. Minos era unul dintre fiii lui Zeus, așa că toți lingăii din Olimp se înfățișau și ei în semn de cinste. Lungile colonade s-au umplut îndată de zei în toată splendoarea lor, zornăind de podoabe și uitându-se râzând în jur, să vadă cine mai fusese poftit. Grosul mulțimii se strânsese în jurul tatei, nemuritori de toate soiurile își dădeau coate ca să-l felicite pentru strălucita alianță. Unchii mei păreau tare mulțumiți: Zeus nu ni s-ar mai fi împotrivit pe toată durata căsniciei.

Pe podiumul nupțial, Pasifae lucea ca un fruct pârguit. Avea pielea aurie și pletele de culoarea soarelui oglindit în bronz lustruit. În jur i se strânseseră vreo sută de nimfe însuflețite, dând năvală tot mai disperate să-i spună cât de frumoasă e.

Eu am rămas mai în spate, departe de vânzoleală. Prin față mi se perindau titani: mătușa Selene, unchiul Nereu cu trena de alge, Mnemosina, mama amintirilor, cu cele nouă fiice sprintene. Îmi tot plimbam privirea prin mulțime, căutând.

I-am găsit, într-un final, la marginea sălii. O mulțime cernită de siluete îngrămădite unele în altele, cu capetele plecate. Prometeu îmi spusese că fiecare e altfel, însă nu vedeam decât o gloată nedeslușită, cu aceeași piele pământie și asudată și aceleași veșminte boțite. M-am dat mai aproape. Părul le cădea lins pe capete, iar carnea le atârna moale pe oase. Am încercat să-mi închipui cum ar fi să mă duc la ei și să-mi pun mâna pe pielea aceea muribundă. M-au trecut fiorii numai când m-am gândit. La vremea aceea auzisem ce povesteau în șoaptă verișoarele mele, despre ce le făceau nimfelor pe care le prindeau singure. Toate siluirile și chinurile la care le supuneau. Nu-mi venea deloc să cred. Păreau fără vlagă, ca pălăriile buretoase ale ciupercilor. Aveau grijă să-și țină privirile în pământ, ferindu-le de toți zeii. La urma urmei, muritorii își aveau poveștile lor despre câte nu păteau aceia dintre ei care se avântau printre zei. Dacă te uitai când nu trebuie sau puneai piciorul într-un loc nepotrivit, atrăgeai pe loc moartea și năpasta asupra alor tăi zece generații la rând.

Părea un imens lanț al fricii, așa mi-am zis. Zeus era sus de tot și tata imediat sub el. Urmau frații, surorile și odraslele lui Zeus, după aceea unchii mei și, tot mai jos, trecând prin rangurile zeilor-râuri și ale stăpânilor peste apele sărate, ale Furiilor, Vânturilor și Grațiilor, ajungeai la fund, unde ședeam noi, nimfele și muritorii laolaltă, și ne uitam suspicioși unii la alții.

Aietes m-a apucat de braț.

— Nu e cine știe ce de capul lor, nu? Haide, i-am găsit pe olimpieni.

L-am urmat, simțind cum îmi zvâcnește sângele în vene. Nu mai văzusem niciuna dintre zeitățile acelea care conduceau lumea de pe tronurile lor cerești. Aietes m-a tras spre o fereastră ce dădea într-o curte însorită. Și iată-i: Apollo, stăpân peste lira și arcul lucitor. Geamăna lui, selenara Artemis, care se avânta fără milă la vânătoare. Hefaistos, fierarul zeilor, făuritorul lanțurilor ce-l imobilizaseră pe Prometeu. Posomorâtul Poseidon, care stăpânește valurile cu tridentul său, și Demetra, stăpâna belșugului, care hrănește întreaga lume cu recoltele sale. M-am zgâit la ei, cum lunecau grațioși, înveșmântați în puterile lor. Unde pășeau ei, și aerul părea să se dea în lături.

— O vezi pe Atena? am șoptit.

Mereu îmi plăcuseră poveștile despre ea, războinica cu ochi cenușii, zeița înțelepciunii, mai iute la minte decât fulgerul. Însă nu era de față. Aietes presupunea că poate mândria nu-i permitea să se amestece cu titanii din glod. Probabil era prea înțeleaptă ca să-și prezinte omagiile la grămadă cu gloata. Sau poate că de fapt era de față, însă ascunsă până și de ochii altor zeități. Era printre prea-puternicii Olimpului, prin urmare, îi era cu putință așa ceva, să urmărească efluviile puterii și să tragă cu urechea la tainele noastre.

Am simțit cum mi se încrețește pielea.

— Crezi că ascultă ce vorbim acum?

— Nu fi prostuță. A venit să-i vadă pe zeii cei mari. Uite că sosește Minos.

Minos, regele Cretei, fiul lui Zeus, cu o muritoare. Un semizeu, cum li se spunea celor de felul lui, muritori, însă binecuvântați prin descendența lor cerească. Printre sfetnicii săi, numai el avea o statură impunătoare, părul des ca o perie sârmoasă și pieptul lat ca o punte de corabie. La ochi îmi amintea de palatul din obsidian al tatei, cum luceau întunecat sub coroana de aur. Însă, când și-a lăsat mâna pe brațul delicat al soră-mii, dintr-odată a început să semene cu un copac în miez de iarnă, golaș și pipernicit.

Cred că și-a dat seama și el, căci s-a încruntat mânios, ceea ce a făcut-o pe sora mea să strălucească și mai tare. Mi-am zis că o să fie fericită aici. Sau mai presus de toată lumea, ceea ce pentru ea era totuna.

— Acolo, mi-a atras atenția Aietes, aplecându-se să-mi șoptească la ureche. Uite.

Mi-a arătat un muritor, un bărbat pe care nu-l observasem până atunci, stând mai într-o parte, nu chiar cot la cot cu mulțimea. Era tânăr, cu capul ras după moda egipteană și chipul frumos modelat, cu pielea destinsă. Mi-a plăcut. Avea ochii limpezi, nu afumați din cauza vinului, ca ai celorlalți.

— Bineînțeles că-ți place, m-a persiflat Aietes. E Dedal, una dintre minunile lumii muritorilor, un meșter aproape pe potriva zeilor. Când o să fiu rege, o să mă împresor și eu cu asemenea splendori.

— Ah? Și când o să fii rege?

— Curând. Tata îmi va dărui un regat.

Am crezut că glumește.

— Pot să trăiesc și eu acolo?

— Nu. Va trebui să-ți faci rost singură de regatul tău.

Mă luase de braț ca de obicei, însă dintr-odată totul mi s-a părut altfel, glasul îi urca și îi cobora liber, de parcă eram două făpturi legate fiecare cu frânghia ei, și nu una de alta.

— Când? am icnit răgușit.

— După nuntă. Tata are de gând să mă ducă drept acolo.

Mi-a zis-o ca și cum era un fapt prea puțin interesant. Simțeam cum mă transform în stană de piatră. M-am agățat de el.

— Cum de nu mi-ai spus? Nu poți să mă lași. Ce-o să mă fac? Nici nu știi cum mi-a fost înainte...

Mi-a desprins mâinile de la gâtul lui.

— Nu-i nevoie să faci o scenă. Știai că așa se va întâmpla. Nu pot să stau să putrezesc sub pământ, fără nimic al meu.

Dar cu mine cum rămâne? mi-a venit să-l întreb. Să stau să putrezesc?

Însă el îmi întorsese spatele ca să discute cu un unchi și, de cum perechea de însurăței a trecut pragul iatacului, Aietes s-a urcat în carul tatei, care s-a făcut nevăzut într-o volbură aurie.

Peste câteva zile a plecat Perses. Nu s-a mirat nimeni, căci palatul tatei i se părea pustiu fără sora mea. A spus că o ia spre est, să trăiască printre persani. Seamănă cu mine la nume, a zis el prostește. Și am mai auzit că ar crește niște făpturi numite demoni. Mi-ar plăcea să văd o asemenea creatură.

Tata s-a încruntat. Nu-l mai avea pe Perses la inimă din momentul în care îl luase peste picior când hotărâse în legătură cu Minos.

— Ei de ce au demoni și noi nu avem?

Perses nu s-a sinchisit să-i răspundă. Urma să ia calea apelor, așa că n-avea nevoie să-l ducă tata nicăieri. *Măcar nu va mai trebui să-ți aud glasul ăla,* mi-a zis el la despărțire.

În doar câteva zile, din viața mea se alesese praful. Eram iar copil și așteptam cât își mâna tata carul și mama tolănea pe malurile lui Oceanos. Zăceam în palatul pustiu, plictisită de-atâta singurătate, iar când n-am mai putut să îndur, am fugit pe țărmul părăsit pe care-l împărțisem cu Aietes. Acolo am regăsit stâncile pe care le atinsese Aietes cu degetele sale. Am mers pe nisipul răscolit de tălpile sale. Firește că nu putea să rămână. Doar era fiul ceresc al lui Helios, strălucitor și radios, bine-grăitor și inteligent, cu speranțe să pună mâna pe propriul său tron. Iar eu?

Mi-am amintit ochii săi când m-am rugat de el. Îl cunoșteam bine și i-i citeam de minune când se uita la mine. *Nu e un motiv destul de bun.*

M-am așezat pe stânci și mi-am amintit poveștile pe care le știam cu nimfe care plângeau până se preschimbau în pietre, în păsări bocitoare, în lighioane necuvântătoare și în copaci zvelți, închizându-și pe vecie gândurile sub scoarță. Se părea că nu eram în stare nici măcar de așa ceva. Viața mă întemnițase între pereți de granit. Mai bine aș fi vorbit cu muritorii aceia, mi-am zis. Aș fi putut să mă rog de ei să-mi găsesc soț. Doar eram fiica lui Helios, nu se putea să nu mă vrea vreun zdrențăros dintre ei. Orice era mai bun decât viața asta.

Și chiar atunci am zărit barca.

Capitolul 4

Știam despre corăbii din lucrările de artă și auzisem de ele din povești. Erau aurii și imense, ca fiarele mării, cu balustrade sculptate în fildeș și os de corn. Erau trase de delfini zâmbitori sau conduse de cincizeci de nereide cu plete negre și chipuri argintii ca razele lunii.

Aceasta avea un catarg subțire ca un puiet. Pânza îi atârna strâmbă și zdrențuită, peticită pe margini. Țin minte cum mi-a zvâcnit inima în gât când matelotul și-a ridicat chipul ars de soare. Un muritor.

Omenirea se răspândea de-acum în toată lumea. Trecuseră ani buni de când fratele meu găsise ținutul acela ca să ne jucăm pe el. M-am ascuns și am privit de pe mal cum cârmea omul acela, ferindu-se de stânci și trăgând de năvoade. Nu aducea defel cu nobilii dichisiți de la curtea lui Minos. Avea părul lung, negru și încâlcit din cauza valurilor care-l tot împroșcau. Hainele îi erau tocite și gâtul jupuit. Pe brațe i se vedeau cicatrice, de la solzii de pește în care se tăiase. Nu se mișca deloc cu o grație nepământeană, ci cu forță și precizie, ca o carenă bine construită de corabie tăind valurile.

Îmi simțeam pulsul în urechi. Mi-am amintit iar poveștile cu nimfe siluite și chinuite de muritori. Însă bărbatul acela avea chipul blând și tânăr, iar mâinile cu care își trăgea prada din apă păreau doar agile, deloc aspre. Oricum îl aveam pe tata, Veghetorul, cum i se spunea, deasupra pe cer. Dacă eram în primejdie, mi-ar fi sărit în ajutor.

Tânărul se apropiase de țărm și se uita țintă în apă, urmărind vreun pește pe care nu-l vedeam. Am respirat adânc și am păşit pe plajă.

— Salutare, muritorule.

Mâinile i-au tremurat pe năvoade, însă nu le-a scăpat.

— Salutare. Cărei zeițe am cinstea să mă adresez?

Glasul său îmi părea plăcut, blând ca vânturile văratice.

— Eu sunt Circe, m-am prezentat.

— Ah.

Nu a lăsat să i se citească nimic pe chip. Mult mai târziu mi-a mărturisit că nu auzise de mine și se temea să nu mă jignească. A îngenuncheat pe scândurile aspre.

— Preacinstită doamnă. Am intrat cumva fără voie în apele tale?

— Nu, căci nu am nicio apă. Aceasta este o barcă?

Pe chip i s-au perindat mai multe expresii pe care n-am reușit să le deslușesc.

— Da.

— Aș dori să navighez cu ea.

După ce a șovăit o clipă, a îndreptat barca spre țărm, însă nu știam să aștept. Am mers cu dificultate prin valuri și m-am urcat singură. Simțeam prin sandale fierbințeala punții și ambarcațiunea se mișca plăcut, unduindu-se încet, de parcă eram călare pe un șarpe.

— Dă-i înainte, am zis.

Eram atât de mândră, înveșmântată în demnitatea mea divină, de care nici nu știam de fapt. Iar el se ținea și mai bățos. A tremurat când ni s-au atins mânecile. Îmi evita iute privirea de câte ori îi vorbeam. Și mi-am dat seama cutremurată că îi știam purtările. Doar și eu făcusem de sute de ori la fel – cu tata, cu bunicul și cu toți preaputernicii zei cu care avusesem de-a face. *Marele lanț al fricii.*

— Ah, nu, i-am spus. Eu nu sunt așa. De-abia dacă am vreo putere și nu pot să-ți fac niciun rău. Nu-ți fie teamă.

— Îți mulțumesc, buna mea zeiță.

Însă mi-a zis-o cu atâta teamă, că am izbucnit în râs. Când mi-a auzit râsul, mai degrabă decât protestele, a părut mai uşurat. Clipele s-au scurs şi până la urmă am început să vorbim despre ce vedeam în jur: peştii care săreau din apă, o pasăre ce coborâse deasupra capetelor noastre. L-am întrebat cum se fac năvoadele şi mi-a povestit, tot mai încântat de subiect, căci se îngrijea foarte bine de ele. Când i-am pomenit numele tatei, s-a uitat repede spre soare, tremurând mai abitir, însă când a trecut ziua şi a văzut că nu se abătuse nicio urgie pe capul lui, a îngenuncheat zicându-mi că pesemne i-am binecuvântat năvoadele, fiindcă nu le mai văzuse în viaţa lui aşa pline.

M-am uitat la pletele lui negre şi dese, lucind în lumina amurgului, şi la umerii săi puternici. La asta tânjesc toţi zeii din palatele noastre: să li se închine oamenii. M-am gândit că fie nu se purtase el cum se cuvine, fie mai degrabă eu nu avusesem comportamentul adecvat. Nu voiam decât să-i văd din nou chipul.

— Ridică-te, te rog. Nu ţi-am binecuvântat năvoadele, căci nu-mi stă în puteri. Sunt din stirpea naiadelor, stăpâne doar peste peştii de apă dulce, şi duc lipsă până şi de asemenea daruri mărunte.

— Oricum ar fi, aş putea să mă întorc? Te voi găsi aici? Căci de când sunt n-am mai văzut o minune ca tine.

Stătusem aproape de tata şi de lumina sa. Îl ţinusem pe Aietes în braţe şi aveam pe pat un morman de pături groase de lână, ţesute de mâini nemuritoare. Însă până în clipa aceea nu mai ştiusem ce-i aceea căldură.

— Da, i-am răspuns. Mă vei găsi aici.

Îl chema Glaucos şi a venit zi de zi. Mi-a adus pâine, din care nu mai mâncasem, brânză, din care mai mâncasem, şi măsline în care îmi plăcea să-l văd cum îşi înfige dinţii. L-am întrebat de ai lui şi mi-a zis că tatăl său era bătrân şi acrit, îşi făcea mereu griji şi sânge rău când venea vorba de mâncare, mama lui făcea pe vremuri leacuri din plante, însă acum o răpusese truda, iar

sora lui avea deja cinci copii și era mereu bolnavă și necăjită. Și aveau să rămână fără căsuța în care locuiau dacă nu reușeau să-i dea stăpânului darea pe care le-o impunea.

Nimeni nu-mi mai încredințase asemenea mărturisiri. I-am sorbit fiecare poveste ca o bulboană de apă trăgând valurile spre ea, deși abia înțelegeam ce înseamnă sărăcia, truda și groaza de a fi om. Nu-mi erau limpezi decât chipul lui Glaucos, fruntea frumoasă și ochii serioși, un pic umezi de atâtea necazuri, însă mereu zâmbitori când mă privea.

Îmi plăcea mult să-l urmăresc în momentele în care își îndeplinea îndatoririle zilnice, pe care le executa cu propriile mâini, nu folosindu-se de vreo putere străfulgerătoare: cum își dregea năvoadele rupte, cum curăța puntea bărcii, cum își scăpăra amnarul. Când făcea focul, se chinuia mai întâi să aprindă bucățele de mușchi uscat aranjate cu grijă, apoi crenguțe, tot clădind un foc din ce în ce mai înalt. Nici meșteșugul ăsta nu-l știam. Tata nu trebuia să se chinuiască deloc să aprindă focul.

Când m-a văzut cum mă uit, și-a frecat stingherit mâinile bătătorite.

— Știu că mă crezi urât.

Nu, mi-am spus. Palatul tatei e plin de nimfe strălucitoare și de zei-râuri vânjoși, și totuși prefer să mă uit mai degrabă la tine decât la ei.

Am clătinat din cap.

A oftat.

— Cred că e minunat să fii zeu și să rămâi veșnic neatins de nimic.

— Fratele meu mi-a spus odată că e ca o apă.

— Da, îmi închipui, a zis el chibzuind. Ca și cum dai pe dinafară, ca un pocal prea plin. Cine e fratele tău? E prima oară când aud de el.

— A plecat departe, să fie rege. Aietes, așa îl cheamă. Mi se părea ciudat să-i rostesc numele după atâta timp. Aș fi plecat cu el, însă nu m-a vrut.

— Mi se pare un prost.

— Cum adică?

Glaucos şi-a ridicat ochii spre mine.

— Eşti o zeiţă de aur, frumoasă şi bună la inimă. Dac-aş avea aşa o soră, n-aş lăsa-o să plece de lângă mine.

Ni se atingeau braţele când muncea lângă parapetul bărcii. Când şedeam, rochia mi se răsfrângea peste picioarele lui. Avea pielea caldă şi puţin aspră. Uneori mai scăpam ceva pe jos ca să-l ridice el şi să-mi atingă mâna.

În ziua aceea a îngenuncheat pe plajă şi s-a pregătit să aprindă focul pentru prânz. Dintre toate lucrurile, încă îmi plăcea tare mult să-l privesc cum înfăptuieşte cu amnar şi cu iască această simplă minune a muritorilor. Părul îi atârna deasupra ochilor şi obrajii îi luceau la lumina flăcărilor. Mi-am amintit dintr-odată de unchiul meu care-i încredinţase darul acela.

— L-am întâlnit odată, am întrerupt tăcerea.

Glaucos înfipsese un peşte într-o ţepuşă şi îl rumenea la foc.

— Pe cine?

— Pe Prometeu. Când l-a pedepsit Zeus, i-am dus să bea nectar.

Şi-a ridicat privirea.

— Prometeu...

— Da. De obicei înţelegea mai iute. Aducătorul focului, i-am zis.

— E o poveste veche de peste zece generaţii.

— Mai mult de zece. Ai grijă cu peştele.

Ţepuşa îi căzuse din mână şi peştele se înnegrea pe cărbuni.

Nu l-a mai salvat. Stătea şi se uita ţintă la mine.

— Bine, dar suntem de-o vârstă.

Îl păcălise chipul meu. Părea la fel de tânăr ca al lui.

— Nu, am râs eu. Nu suntem.

Dacă înainte şezuse într-o rână, genunchii atingându-ni-se, într-o clipă s-a şi săltat de lângă mine aşa de iute, că am simţit răcoare pe piele. Am rămas surprinsă.

— Ce contează toţi anii aceia? Nu mi-au fost de niciun folos. Tu ştii la fel de multe despre lume ca mine.

I-am întins mâna, dar şi-a tras-o pe a lui cu repeziciune.

— Cum poţi să zici aşa ceva? Câţi ani ai? O sută? Două sute?

Mi-a venit să râd. Însă Glaucos îşi încordase grumazul şi făcuse ochii mari. Între noi fumega peştele. Nu-i spusesem mare lucru despre viaţa mea. Ce ar fi trebuit să-i povestesc? Aveam parte de aceleaşi cruzimi şi rânjete batjocoritoare pe la spate. Pe atunci, mama era şi mai ţâfnoasă decât de obicei. Tata începuse să arate mai mult interes pentru jocul de dame decât pentru ea şi cine să-i simtă veninul dacă nu eu? Se strâmba toată când mă vedea. *Circe e insensibilă ca o stâncă. Circe n-are minte nici cât un petic de pământ sterp. Circe are laţele năclăite ca ale unui câine. M-am săturat până peste cap să-i mai aud glasul ăla spart. Dintre atâţia copii, cum de am rămas tocmai cu ea pe cap? Nimeni n-o mai vrea.* Fie că o auzea, fie că nu, tata se făcea că plouă şi îşi muta pe tablă piesele de joc. Pe vremuri, m-aş fi furişat în odaia mea cu obrajii scăldaţi în lacrimi, însă de când apăruse Glaucos în viaţa mea, puteam trece uşor peste toate aceste răutăţi.

— Îmi pare rău, am zis. A fost doar o glumă proastă. Nu l-am întâlnit niciodată. Aş fi vrut eu... Fii fără teamă. Suntem de-o seamă amândoi.

Încet-încet, s-a mai înmuiat. A oftat din greu.

— Ha, a rostit el. Îţi închipui una ca asta? Chiar să fi trăit în vremurile acelea?

Şi-a terminat prânzul. A azvârlit resturile la pescăruşi, apoi i-a gonit până s-au ridicat în cercuri pe cer şi s-a întors

să-mi zâmbească cu gura până la urechi, cu valurile argintii în spate și umerii tresăltându-i pe sub tunică. Indiferent câte focuri a mai făcut în fața mea, n-am mai adus în veci vorba despre unchiul meu.

Într-o zi, barca lui Glaucos a întârziat. Nu a mai priponit-o la țărm, ci a rămas în picioare pe punte, părând tare încordat și posomorât. Pe obraz avea o vânătaie întunecată ca un val de furtună. O lovitură de la tatăl lui.

— Ah! am rostit și inima mi-a luat-o dintr-odată la goană. Trebuie să te odihnești. Șezi lângă mine, să-ți aduc niște apă.

— Nu, a răspuns cu un glas tăios pe care nu i-l mai auzisem. Azi nu, s-a terminat de-acum. Tata spune că m-am lăsat pe tânjală și nu mai prindem mare lucru. O să murim de foame numai din vina mea.

— Vino totuși să stai un pic. Lasă-mă să te ajut.

— N-ai ce să faci. Chiar tu mi-ai spus. Nu ai nicio putere.

L-am privit cum se îndepărtează pe valuri. Apoi mi-am ieșit cu totul din fire și am dat fuga la palatul bunicului. Am luat-o pe coridoarele boltite, spre încăperile femeilor, pline de zăngănitul suveicilor și al pocalelor, de zornăitul brățărilor ce atârnau la încheieturi. Am trecut de naiade, de musafirele nereide și driade, îndreptându-mă spre podiumul pe care trona, așezată pe un scăunel de stejar, bunica.

Tethys o chema, marea doică a apelor lumii, născută, aidoma soțului ei, în zorii veacurilor, din însăși Mama Glie. Poalele albastre ale mantiei i se revărsau la picioare, iar la gât purta, în chip de eșarfă, un șarpe de apă încolăcit. În față avea un război de țesut din aur la care lucra. Era bătrână la față, însă deloc zbârcită. Din pântecele ei mlădios se născuseră nenumărate fiice și numeroși fii, care încă-i aduceau urmași

spre binecuvântare. Și eu mă închinasem odată în fața ei. Îmi atinsese fruntea cu vârful degetelor. *Bun venit, copila mea.*

Acum am îngenuncheat iarăși.

— Sunt Circe, fiica lui Perse. Trebuie să mă ajuți. Un muritor are nevoie să prindă pește din mare. Eu nu pot să-l binecuvântez, însă tu ai acest dar.

— E de viță nobilă?

— Doar la fire. E sărac în averi, însă bogat în calități și îndrăzneț. Lucește ca o stea.

— Ce-ți oferă muritorul acesta în schimb?

— Ce-mi oferă?

— Draga mea, a clătinat din cap bunica, muritorii trebuie să ofere întotdeauna ceva, fie cât de mărunt, fie și doar niște vin vărsat la izvorul tău, căci după aceea vor uita sigur să-și mai arate recunoștința.

— Nu am niciun izvor și nu-mi trebuie nicio recunoștință. Te rog. N-o să-l mai văd niciodată dacă nu mă ajuți.

S-a uitat la mine și a oftat. Pesemne că auzise de sute de ori asemenea rugăminți. Zeii și muritorii au un lucru în comun. Când suntem tineri, credem că nimeni pe lumea asta n-a mai simțit ceea ce simțim noi pentru prima oară.

— Îți voi face pe plac și-i voi umple năvoadele. În schimb, vreau să-mi juri că nu te vei culca cu el. Știi că tatăl tău caută să-ți găsească un soț mai răsărit decât un pescar sărăntoc.

— Jur!

A apărut tăind valurile, strigându-mă în gura mare. Vorbea de-a valma, nestăpânit. De-abia dacă pusese mâna pe năvoade. Se pomenise cu ditamai peștii peste el în barcă. Tatăl său se liniștise și dările erau toate plătite, inclusiv pentru la anul. S-a lăsat în genunchi înaintea mea, cu fruntea plecată.

— Îți mulțumesc, zeiță.

L-am tras să se ridice.

— Nu te pleca mie. Bunica mea are puterea asta.

— Nu, a zis luându-mi mâinile într-ale lui. Este meritul tău. Tu ai înduplecat-o. Circe, minune, binecuvântare a vieţii mele, m-ai salvat de la moarte.

Şi-a lipit obrajii calzi de mâinile mele. I-am simţit buzele atingându-mi uşor degetele.

— Tare mi-aş dori să fiu zeu, a şoptit el. Aşa aş putea să-ţi aduc mulţumirile ce ţi se cuvin.

Aş fi vrut şi eu să fiu o zeiţă adevărată, căci numai astfel aş fi putut să-i dăruiesc chiţi pe tipsii de aur şi nu m-ar mai fi lăsat în veci singură.

Stăteam de vorbă zi de zi. Glaucos îşi făcea atâtea visuri, spera să aibă barca şi căsuţa lui când va deveni om în toată firea, în loc să locuiască la taică-său.

— Voi ţine întotdeauna focul aprins în vatră în cinstea ta. Dacă-mi îngădui...

— Mai bine-ai păstra în cinstea mea un scaun. Ca să vin la tine să stăm de vorbă.

S-a înroşit şi eu la fel. Pe atunci nu prea ştiam nimic. Nu pierdusem vremea niciodată cu verişorii mei, zeii aceia spătoşi şi nimfele mlădioase, când vorbeau despre iubire. Nu mă furişasem cu niciun peţitor în vreun cotlon retras. Nu ştiam destul nici cât să-mi dau seama ce anume doresc. Dacă-i atingeam mâna, dacă-mi aplecam capul, întinzându-i buzele să le sărute, ce-ar fi fost atunci?

Mă privea ţintă. Chipul îi era ca de nisip, pe el i se întipăreau sute de expresii.

— Tatăl tău..., a spus poticnindu-se puţin, căci se tulbura de câte ori aducea vorba despre Helios. Îţi va alege un soţ?

— Da.

— Ce fel de soţ?

Mi-a venit să plâng. Mi-am dorit să mă lipesc de el şi să-i spun ce mult aş vrea să fie el alesul, însă ne despărţea

jurământul pe care-l făcusem. Prin urmare, m-am silit să nu-i ascund adevărul că tata căuta numai prinți sau poate vreun rege din străinătăți.

Și-a lăsat ochii în jos, privindu-și mâinile.

— Desigur, a zis. Desigur. Doar îi ești foarte dragă.

Nu i-am îndreptat părerea greșită. În seara aceea, când m-am întors la palatul tatei, i-am îngenuncheat la picioare și l-am întrebat dacă muritorii pot deveni cumva zei.

Helios s-a încruntat enervat la piesele sale.

— Știi că nu se poate decât dacă deja le e scris în stele. Nici măcar eu nu pot să schimb legile Moirelor.

N-am mai spus nimic. Gândurile mi-o luaseră razna. Dacă Glaucos rămânea muritor, avea să îmbătrânească, iar dacă îmbătrânea, urma să moară și într-o zi m-aș fi întors numai eu pe țărmul acela. Îmi spusese Prometeu, însă nu pricepusem. Ce nesăbuită fusesem... Ce proastă... Îngrozită, am dat din nou fuga la bunica.

— Bărbatul acela, am strigat aproape înecându-mă. Va muri.

Scaunul îi era din stejar acoperit cu țesături dintre cele mai moi. Între degete ținea un fir verde, ca bolovanii de râu. Tocmai îl înfășura pe suveică.

— Vai, nepoată! Desigur. Doar e muritor. Pe toți îi așteaptă moartea.

— Nu e drept. Nu se poate.

— Sunt două lucruri diferite, a replicat bunica.

Toate naiadele strălucitoare se întorseseră de la discuțiile lor, ca să ne asculte. Am stăruit.

— Trebuie să mă ajuți. Mărită zeiță, nu vrei să-l iei în palatul tău și să-l preschimbi în nemuritor?

— Niciun zeu nu poate face atât de mult.

— Îl iubesc. Trebuie să existe o cale.

A oftat.

— Știi câte nimfe n-au sperat la fel înaintea ta, spre marea lor dezamăgire?

Ce-mi păsa mie de nimfele acelea? Ele nu erau fiica lui Helios şi nu crescuseră ascultând poveşti despre desfacerea lumii.

— Oare nu există... nu ştiu cum să-i spun... vreun meşteşug? Vreo învoială cu Moirele, vreun truc, vreo *pharmaka*...

Aşa spusese Aietes vorbind despre ierburile cu puteri miraculoase ce creşteau din picăturile de sânge vărsate de zei pe pământ.

Şarpele de mare s-a descolăcit de la gâtul bătrânei şi a şfichiuit limba neagră din botul ca un vârf de săgeată. Bunica şi-a coborât glasul, furioasă.

— Îndrăzneşti să aduci vorba despre asta?

Am rămas mirată s-o văd atât de iute schimbată.

— Despre ce?

Însă de-acum se ridica, înfăţişându-se cât era de înaltă.

— Copilă, am făcut tot ce e îngăduit pentru tine. Nu e cu putinţă mai mult. Pleacă de-aici şi să nu te mai aud vorbind despre asemenea uneltiri.

Îmi fierbea ţeasta şi-mi simţeam gura pungă, de parcă băusem vin grosolan. Am luat-o înapoi printre rândurile de divane şi de scaune, pe lângă poalele naiadelor care şuşoteau între ele cu zâmbete răutăcioase. Îşi închipuie că, dacă e fiica soarelui, poate să răscolească lumea întreagă după cum are ea chef.

Discuţia pe care o purtasem cu bunica mă răvăşise prea mult ca să mai simt vreo ruşine. Era adevărat. Nu doar că o să răscolesc întreaga lume, o s-o spintec, o să-i dau foc, o să fac orice, oricât de rău ar fi, ca să-l ţin pe Glaucos lângă mine. Însă nu puteam să-mi scot deloc din minte cum se uitase bunica la mine când rostisem cuvântul acela, *pharmaka*. Nu prea văzusem o asemenea privire pe chipurile zeilor. Însă îl observasem pe Glaucos când îmi vorbise despre dări, năvoade goale şi tatăl său. Începeam să înţeleg ce înseamnă teama. Oare ce anume putea stârni frica zeilor? Ştiam deja răspunsul.

O putere mai mare decât a lor.

La urma urmelor, învăţasem ceva de la mama. Mi-am aranjat părul în bucle strânse, mi-am pus cea mai frumoasă rochie şi cele mai strălucitoare sandale. M-am dus la ospăţul tatei, unde se strângeau toţi unchii, pe divanele lor purpurii. Le-am turnat vin, le-am zâmbit şi mi-am încolăcit braţele de gâtul lor. Unchiu' Proteu, am zis. Era zeul cu carne de focă între dinţi. Eşti tare curajos şi ai luptat cu vitejie în război. N-ai vrea să-mi povesteşti despre bătăliile acelea şi unde anume v-aţi luptat? Unchiu' Nereu, dar dumneata? Doar ai fost stăpânul mărilor înainte să te uzurpe Poseidon Olimpianul. Vreau tare mult să aflu ce isprăvi măreţe au săvârşit ai noştri, spune-mi unde s-a vărsat sângele în şiroaie.

I-am tras de limbă până mi-au povestit. Am aflat numele atâtor şi atâtor locuri semănate cu sângele zeilor şi unde se aflau acestea. Şi, într-un târziu, am auzit chiar de unul care se găsea nu departe de ţărmul lui Glaucos.

Capitolul 5

— Haide, am zis. Venise arşiţa amiezii şi pământul ni se sfărâma sub picioare. Este foarte aproape. Un loc numai bun să dormi şi să-ţi odihneşti oasele istovite.

M-a urmat ursuz. Mereu era cu arţag când se înălţa soarele sus pe boltă.

— Nu-mi place să-mi las barca atât de departe.

— Barca nu păţeşte nimic, îţi promit. Uite! Am ajuns. Nu a meritat să venim aici să vedem florile astea? Sunt tare frumoase, ca nişte clopoţei galben-stins.

L-am tras după mine prin lanul de flori. Adusesem apă şi un coş cu merinde. Ştiam că de deasupra ne veghează ochiul tatei. Dacă îşi abătea privirea spre noi, voiam ca totul să pară un picnic nevinovat. Nu aveam de unde să ştiu ce-i spusese bunica.

L-am servit pe Glaucos şi l-am privit cum mănâncă. Oare cum ar arăta dac-ar fi zeu? m-am întrebat. Ceva mai departe creştea o pădure destul de deasă cât să ne ferească de ochii tatei. Când urma să se preschimbe, aveam să-l trag acolo şi să-i arăt că nu mai sunt în stăpânirea jurământului meu.

Am pus o pernă pe pământ.

— Întinde-te, i-am spus. Dormi. Nu ţi-ar plăcea să dormi un pic?

— Mă doare capul, s-a plâns el. Şi-mi intră soarele în ochi.

I-am dat părul de pe frunte şi m-am aşezat ca să-i fac umbră în calea soarelui. Atunci a oftat uşurat. Cum era mereu ostenit, într-o clipă i s-au şi închis ochii.

Am aplecat florile peste pielea lui. Haide, am zis în gând. Haide, *acum.*

El dormea mai departe, cum îl mai văzusem de zeci de ori. Când visasem la clipa aceea, îmi închipuisem că florile îl vor preschimba cu o simplă atingere. Că sângele lor nemuritor o să-i intre în vene, o să se înalţe de la pământ ca un zeu, o să-mi ia mâinile în ale sale şi o să-mi spună: *Acum îmi pot arăta recunoştinţa aşa cum ţi se cuvine.*

Am făcut iar florile să freamăte. Am cules câteva şi i le-am pus pe piept. Am suflat peste el, ca să-l învălui în parfumul şi polenul lor.

— Preschimbă-te, i-am şoptit. Trebuie să devii zeu. Preschimbă-te.

El dormea mai departe. Florile atârnau fără vlagă în jurul nostru, sfârşite şi gingaşe ca nişte aripi de fluturi. În stomac îmi picura un firicel de suc acru. Poate nu găsisem ce trebuia, mi-am zis. Mai bine aş fi venit în recunoaştere, dar nu mai avusesem răbdare. M-am ridicat şi am urcat pe deal, căutând vreun petic semănat cu flori roşii ca sângele, încărcate de seva puterii. Însă am văzut doar florile acelea obişnuite, care se găseau pe toate dealurile.

M-am prăbuşit lângă Glaucos şi am plâns. Neamul naiadelor poate vărsa lacrimi la nesfârşit şi chiar mi se părea că n-o să mai sfârşesc niciodată cu plânsul, atât de necăjită mă simţeam. Dădusem greş. Aietes se înşelase. Nu existau ierburi cu puteri miraculoase şi aveam să-l pierd pe vecie pe Glaucos, iar frumuseţea lui blândă şi trecătoare se va veşteji şi se va pierde în ţărână. Deasupra luneca tata, pe făgaşul său. În jurul nostru, florile acelea firave şi meschine fremătau pe tulpinile lor. Simţeam că le urăsc. Am apucat un mănunchi şi l-am smuls din rădăcini. Am smuls petalele. Am sfâşiat corolele. Crâmpeiele umede mi s-au lipit de

mâini şi m-au mânjit de sevă. Mirosul lor m-a învăluit, pur şi sălbatic, oţetit ca vinul vechi. Am mai sfârtecat o mână de flori, cu degetele lipicioase şi încinse. Simţeam în urechi un zumzet sumbru, ca un stup.

Îmi vine greu să descriu ce s-a întâmplat mai departe. Din adâncurile sângelui meu parcă s-a trezit o anume cunoaştere. Mi-a şoptit: puterea florilor acelora stă în seva lor, ea poate să preschimbe orice făptură în sinele său cel mai adevărat.

N-am mai stat să-mi pun întrebări. Soarele începea să apună. Glaucos îşi desfăcuse buzele în vis, aşa că am luat o mână de flori şi le-am stors deasupra lui. Seva s-a prelins şi s-a strâns laolaltă. I-am picurat în gură un strop lăptos şi încă unul. O picătură rătăcită i-a nimerit pe buze şi i-am împins-o pe limbă cu degetul. A tuşit. Sinele tău cel mai adevărat, i-am zis. Aşa să fie.

M-am ghemuit, pregătind încă o mână de flori. Dacă trebuie, o să-i storc în gură tot lanul. Însă, chiar când mi-am zis aşa, pe piele i s-a mişcat o umbră. Se făcea tot mai întunecată văzând cu ochii. Din maronie i-a devenit mov, ca o vânătaie tot mai întinsă, până când s-a făcut albastră ca marea. Mâinile i se umflau, la fel picioarele şi umerii. Din bărbie au început să-i răsară fire lungi de păr verzui-arămii. Pe piept, prin tunica despicată, am văzut cum îi apar băşicuţe. M-am uitat uimită. Erau scoici.

Glaucos, am şoptit. Braţul i se simţea ciudat sub degete, tare, gros şi oarecum rece. L-am scuturat. Trezeşte-te.

A deschis ochii. Cât a suflat o dată nu s-a clintit din loc. Apoi a sărit în picioare, măreţ ca un talaz de furtună – un zeu al mării, aşa cum fusese întotdeauna. Circe, a strigat el, m-am preschimbat!

N-am mai apucat să mergem în pădure, n-am mai apucat să-l trag spre mine pe mușchi. Plesnea de puterile cele noi și pufnea ca un taur în aerul primăverii.

— Uite, a zis el întinzându-și mâinile. Nicio julitură. Nicio cicatrice. Și nu mă simt deloc obosit. Nu mi s-a mai întâmplat de când sunt să nu mă simt obosit! Aș putea să trec oceanul înot. Vreau să mă văd. Cum arăt?

— Ca un zeu, am spus.

M-a înșfăcat de brațe și m-a rotit prin aer – dinții albi îi sticleau pe chipul albastru. Apoi s-a oprit, căci îi venise o idee.

— Acum pot să vin cu tine. Pot să vin în palatele zeilor. Vrei să mă iei?

Nu puteam să-l refuz. L-am dus la bunica. Îmi cam tremurau mâinile, însă îmi pregătisem minciunile. Adormise într-o poiană și se trezise preschimbat astfel.

— Poate că dorința mea de a-l preschimba într-un nemuritor a fost un soi de profeție. Se mai întâmplă când ești vlăstarul tatei.

Nici nu m-a ascultat. Nici n-a intrat la bănuieli. Nimeni nu mă bănuise niciodată de nimic.

— Frate, a țipat ea îmbrățișându-l. Noul meu frate! E voia Moirelor. Ești bine-venit aici până îți vei găsi palatul tău.

De-acum nu ne mai duceam pe țărm. Stăteam la palat, zi de zi, cu Zeul Glaucos. Ne așezam pe malurile râului luminat ca-n amurg al bunicului și îl prezentam mătușilor, unchilor și verișoarelor mele, turuind numele tuturor nimfelor, deși până atunci aș fi zis că nici nu știam cum le cheamă. Iar ei s-au strâns în jurul lui și l-au îmbiat să le spună cum anume se petrecuse schimbarea miraculoasă. El chiar se pricepea să depene povestea: proasta dispoziție în care se aflase, cum îl izbise somnul ca un bolovan în moalele capului și cum îl săltaseră puterile de la pământ ca niște

talazuri – un dar venit chiar de la Moire. Își dezgolea în fața lor pieptul albastru, brăzdat de mușchi zeiești, și le întindea mâinile netede ca scoicile rostogolite de valuri.

— Vedeți cum am devenit cine eram cu adevărat!

Mă topeam când îi vedeam chipul în asemenea clipe, luminat de forță și de fericire. Îmi creștea și mie inima-n piept. Voiam tare mult să-i spun că eu îi făcusem darul acela, însă vedeam cât îl încânta să creadă că ajunsese zeu prin propriile puteri și nu voiam să-i răpesc fericirea. Încă visam să mă culc cu el prin păduri întunecate, însă de-acum îmi făceam gânduri și mai îndrăznețe: *căsnicie, soț*.

— Vino, i-am spus. Trebuie să-i cunoști pe tata și pe bunicul meu.

I-am ales chiar eu veșmintele, în culori care să-i pună în valoare pielea. L-am prevenit în privința etichetei pe care trebuia s-o urmeze și am rămas mai în spate, să văd cum se prezintă. S-a descurcat bine, alegându-se cu laude. L-au dus în fața lui Nereu, bătrânul titan și zeu al mării, care i l-a prezentat la rândul său lui Poseidon, noul stăpân, iar împreună l-au ajutat să-și modeleze noul palat de sub ape, încrustat cu aur și comori purtate de valuri în urma naufragiilor.

Mergeam la el zi de zi. Pielea mă ustura de la apa sărată și adesea Glaucos era prea prins cu laudele musafirilor săi și nu-mi arunca decât un zâmbet fugar, dar nu mă supăram. Acum aveam destul timp, tot timpul din lume. Îmi făcea plăcere să șed la mesele acelea de argint și să văd cum nimfele și zeii se dau peste cap să-i câștige atenția. Pe vremuri ar fi rânjit batjocoritor și l-ar fi făcut spintecă-mațe. Acum se rugau de el să le spună povești din viața de muritor, tot mai gogonate pe măsură ce le depăna: despre mama lui, încovoiată de spinare ca o băbătie, și despre tatăl lui, care-l bătea în fiecare zi. Toți își duceau icnind mâna la inimă.

— E bine acum, a zis el. Am trimis un val să spulbere barca tatei, care a murit pe loc în momentul izbiturii. Pe mama am binecuvântat-o. Acum are alt soț și o sclavă care

s-o ajute la spălat. Mi-a înălțat un altar, care și fumegă deja. Sătenii speră să le ofer ape bogate.

— Așa vei face?

Nimfa care întrebase își ținea mâinile încleștate sub bărbie. Pe vremuri fusese o tovarășă scumpă a lui Perses și a soră-mii, cu chipul lucindu-i de răutate, însă acum, că vorbea cu Glaucos, până și ea se preschimbase cu totul. Plesnea de pârguită ce era, ca o pară.

— Mai întâi să vedem ce-mi oferă.

Uneori, când era foarte mulțumit, în locul picioarelor îi creștea o coadă săltăreață și așa s-a întâmplat și acum. M-am uitat cum mătură podeaua de marmură cu ea, în licăriri cenușiu-pal, cu solzii ei suprapuși abia irizați.

— Tatăl tău chiar e mort? l-am întrebat când a plecat toată lumea.

— Desigur. A meritat, la câte blasfemii a îndrugat.

Își lustruia un trident nou-nouț, primit în dar de la însuși Poseidon. Ziua stătea tolănit pe divane și bea din pocale mari cât țeasta lui. Râdea ca unchii mei, hohotind cu gura până la urechi. Nu era vreun amărât care domnea peste răcușori, ci unul dintre zeii cei mai puternici ai mărilor, putând să cheme oricând balene în ajutor, să salveze corăbii de stâncile și de bancurile de nisip ascunse sub ape și să salte plutele mateloților gata să se înece în valuri.

— Nimfa aceea rotundă la față și frumoasă. Cum o cheamă?

Căzusem pe gânduri. Îmi închipuiam cum ar putea să-mi ceară mâna. Poate pe plajă. Pe țărmul unde ne-am văzut pentru prima oară în depărtare.

— Vorbești de Scylla?

— Da, Scylla, a zis el. Se unduiește ca apa, nu-i așa? Argintie ca un izvor curgând la vale. Circe, a zis el ridicând ochii să se uite în ai mei, n-am fost nicicând mai fericit ca acum.

I-am zâmbit și eu. Nu-l vedeam decât pe băiatul pe care-l iubeam, strălucind în sfârșit în toată splendoarea lui. Toate

onorurile cu care-l încărcau, toate altarele înălțate în numele său, toți admiratorii care-l împresurau, toate le primeam eu în dar, pentru că el era al meu.

Am început s-o văd pe nimfa Scylla peste tot. Iat-o râzând la cine știe ce glumă a lui Glaucos, iat-o ducându-și mâna la gât și scuturându-și pletele. Era tare frumoasă, ce-i drept, o podoabă în palatele noastre. Nimfele și zeii-râuri oftau după ea, iar ei tare-i mai plăcea să-i atâțe și să le spulbere speranțele doar cu o privire. Când se mișca, zornăia din cauza sutelor de daruri cu care o încărcau: brățări de coral, șiraguri de perle atârnându-i la gât. S-a așezat lângă mine și mi le-a arătat, una câte una.

— Superbe, i-am zis aproape fără să mă uit.

Și totuși, la următorul ospăț, am văzut-o iar, cu podoabele îndoite, întreite, ar fi scufundat o barcă de pescar sub greutatea lor. Cred că de-acum era mânioasă că tot nu mă prinsesem. Ajunsese să-mi vâre sub nas perlele mari cât merele.

— Ai văzut minune mai mare ca astea?

Adevărul era că începusem să mă întreb dacă nu cumva e îndrăgostită de mine.

— Sunt foarte frumoase, am zis cu jumătate de gură.

N-a avut încotro. Și-a luat inima-n dinți și mi-a zis-o verde-n față.

— Glaucos spune c-o să le culeagă pe toate din mare doar ca să-mi facă pe plac.

Ne aflam în sala lui Oceanos, iar aerul devenise lipicios de atâtea parfumuri. Am tresărit.

— Sunt de la Glaucos?

Vai, câtă bucurie pe ea!

— Toate sunt de la el. Adică n-ai auzit? Credeam că tu vei afla prima, doar sunteți atât de apropiați. Sau poate nu sunteți prieteni chiar așa de buni cum ți-ai închipuit?

A așteptat, fără să mă scape din ochi. Știam că se mai uitau și alții, ținându-și răsuflarea de emoție. În palatele noastre, asemenea certuri erau mai prețioase decât aurul.

Scylla a zâmbit.

— Glaucos m-a cerut de soție. Încă n-am hotărât ce să-i răspund. Ce anume mă sfătuiești, Circe? Să-l iau de soț așa, cu pielea lui albastră și aripioarele de pește?

Naiadele au izbucnit în râsete, ca șipotul a o mie de fântâni. Am fugit pe dată, să nu-mi vadă cumva lacrimile și să le poarte și pe acestea în chip de trofeu.

Tata era cu unchiul meu, zeul-râu Achelous, și s-a încruntat când l-am întrerupt.

— Ce e?

— Vreau să mă mărit cu Glaucos. Îmi îngădui?

— Glaucos? a râs el. Deja are o aleasă. Și nu cred că o să fii tu.

M-am cutremurat. Nici n-am mai stat să mă pieptăn sau să-mi schimb rochia. Fiecare clipă care se scurgea mi se părea un strop de sânge pierdut. Am dat fuga la palatul lui Glaucos. Plecase la alt zeu, așa că am așteptat tremurând, printre pocalele răsturnate și pernele îmbibate în vin de la ultimul ospăț.

În sfârșit s-a întors. Cu un gest leneș din mână, a curățat toată mizeria, de-au lucit din nou podelele.

— Circe, a spus el când m-a văzut.

Atât, cum ai zice „picior".

— Ai de gând să te însori cu Scylla?

L-am văzut cum se luminează dintr-odată la față.

— Nu-i aşa că-i cea mai minunată fiinţă pe care ai văzut-o vreodată? Are gleznele atât de micuţe şi de delicate, precum cea mai gingaşă căprioară din pădure. Zeii-râuri plesnesc de furie că pe mine mă place cel mai mult. Am auzit că însuşi Apollo e gelos.

Atunci mi-a părut rău că nu mă folosisem şi eu de toate şmecheriile celor din neamul meu ca să-mi preschimb părul, ochii şi buzele.

— Glaucos, am zis, este frumoasă, da, însă nu te merită. E crudă şi nu te iubeşte aşa cum ai putea fi iubit.

— Ce vrei să spui?

Mă privea încruntat, de parcă nu reuşea să-şi amintească bine chipul meu. Am încercat să-mi imaginez ce-ar face sora mea. M-am apropiat de el şi mi-am plimbat degetele pe braţul lui.

— Vreau să spun că ştiu pe cineva care te-ar iubi mai mult.

— Pe cine? a întrebat.

Însă vedeam că pricepe de-acum. A ridicat mâinile, ca pentru a se apăra de mine. El, care era un zeu falnic.

— Mi-ai fost ca o soră.

— Aş putea să-ţi fiu mai mult de-atât. Aş putea să-ţi fiu totul pe lumea asta.

Şi mi-am lipit buzele de-ale lui.

M-a împins în lături. Se strâmba de-acum de mânie, dar şi de un soi de teamă. Aproape arăta ca pe vremuri.

— Te-am iubit chiar din ziua în care te-am văzut pe mare. Scylla face haz de aripioarele şi de barba ta verde, însă eu te-am preţuit încă de când aveai mâinile mânjite de maţele peştilor şi plângeai când te chinuia tatăl tău. Te-am ajutat când...

— Nu! a rostit spintecând aerul cu braţul. Nu vreau să mă gândesc la vremurile acelea. La vânătăile şi la durerile cu care mă alegeam ceas de ceas, cât de obosit eram mereu, cât de împovărat şi de slăbit din cauza grijilor. Acum

stau la sfat cu tatăl tău. Nu trebuie să mai cerşesc resturi. Nimfele se topesc după mine şi pot să mi-o aleg pe cea mai bună dintre ele, adică pe Scylla.

Vorbele lui m-au lovit ca o ploaie de pietre, însă n-aveam de gând să renunţ aşa uşor la el.

— Pot să fiu cea mai bună pentru tine, pot să-ţi fiu pe plac, ţi-o jur. N-o să găseşti alta mai credincioasă. Voi face orice.

Cred totuşi că mă iubea puţin. Căci nici n-am apucat să mă umilesc într-o mie de feluri, cum îmi stătea pe inimă, să-i aduc atâtea dovezi de pasiune câte strânsesem în suflet, să mă târăsc credincioasă în faţa lui cum voiam, că am simţit cum mă învăluie cu puterea lui. Şi cu acelaşi gest leneş cu care strânsese pernele, m-a trimis înapoi în odăile mele.

Am plâns întinsă la pământ. Florile acelea îl preschimbaseră în sinele său adevărat – albastru, cu aripioare de peşte, deloc al meu. Am crezut că mor de durere, căci nu era amorţeala apăsătoare pe care o simţisem după plecarea lui Aietes, ci un tăiş ascuţit care-mi spinteca pieptul. Însă firește că nu puteam să mor. Aveam să trăiesc, să îndur fiecare clipă arzătoare. Din pricina acestor suferinţe alege neamul meu să-şi preschimbe carnea în pietre şi în copaci.

Scylla cea frumoasă, Scylla căprioara-cea-gingaşă, Scylla inimă-de-viperă. De ce făcuse una ca asta? Nu din dragoste, căci îi citisem dispreţul în ochi când vorbea despre aripioarele lui. Poate pentru că-i iubea pe fraţii mei, care mă dispreţuiau. Poate fiindcă tatăl ei era un râu de nimic şi mama ei o nimfă a mării cu chip de rechin şi o încânta să-i răpească ceva preţios fiicei soarelui.

Nu mai conta. Ştiam doar c-o urăsc, deoarece eram şi eu ca orice terchea-berchea jalnic, îndrăgostit de cineva care nu-l iubeşte deloc. Ce mi-am zis: dacă n-ar mai fi ea, altfel ar sta lucrurile.

Am plecat din palatul tatei. Era în răgazul de după ce se lasă soarele şi se înalţă mătuşa mea palidă. Nu avea cine să mă vadă. Am cules florile care te preschimbau în făptura adevărată şi m-am dus cu ele în golfuleţul unde se spunea că se scaldă Scylla în fiecare zi. Am rupt corolele şi le-am golit în ape, picătură cu picătură, seva albă. Astfel, Scylla n-avea cum să-şi mai ascundă răutatea de viperă. O să iasă la iveală toată urâţenia ei. Genele o să i se îngroaşe, pletele o să-şi piardă luciul şi nasul o să-i crească precum un rât. O să răsune palatele de urletele ei furioase şi marii zei o să mă biciuiască, însă o să le-ndur pe toate cu bucurie, căci cu fiecare plesnet de bici pe piele o să-i dovedesc şi mai limpede lui Glaucos cât de mult îl iubesc.

Capitolul 6

În noaptea aceea n-a venit nicio Furie să mă ia în primire. Nici a doua zi dimineaţă şi nici toată după-amiaza. La apus m-am dus s-o caut pe mama şi am găsit-o în faţa oglinzii.

— Unde este tata?

— A plecat la Oceanos. Acolo se ţine ospăţul. A strâmbat din nas, scoţându-şi limba rozalie printre dinţi: Ai picioarele mizerabile. Nu poţi nici măcar să le speli?

Nu le-am mai spălat. Nu mai înduram să aştept nicio clipă. Dacă Scylla se dusese la ospăţ, huzurind în poala lui Glaucos? Dacă se căsătoriseră deja? Dacă seva nu-şi făcuse efectul?

Acum, când îmi amintesc câte griji mi-am făcut, mi se pare tare ciudat.

Sălile erau mai ticsite decât de obicei, îmbâcsite de parfumul uleiului de trandafir pe care toate nimfele îl credeau însemnul farmecului lor personal. Pe tata nu-l vedeam, dar mătuşa Selene îşi făcea simţită prezenţa. Se afla chiar în centru, împresurată de o mulţime de chipuri ce o priveau de jos, ca o pasăre gata să îndoape pliscurile puişorilor ei.

— Trebuie să mă înţelegeţi. M-am dus să mă uit doar pentru că apa fierbea atât de tare. M-am gândit că o fi vreo… întâlnire. Ştiţi cum e Scylla.

Mi s-a tăiat răsuflarea. Verişoarele mele chicoteau şi îşi aruncau priviri înţepătoare. Orice va fi, mi-am spus, nu te trăda deloc.

— Însă ea se zbătea tare ciudat, ca o pisică gata să se înece. Apoi... nici nu pot s-o zic.

Şi-a dus mâna argintie la gură. Ce gest fermecător! Mătuşa mea era absolut fermecătoare. Era măritată cu un păstor frumos, căzut pe veci într-un somn vrăjit şi visând de-a pururi la ea.

— Un picior, a continuat ea. Un picior hidos. Ca de caracatiţă, unsuros şi fără niciun oscior. I-a ieşit din pântece, apoi i-a mai ieşit unul chiar lângă el, şi încă unul, până când s-a ales cu douăsprezece picioare.

Degetele mă usturau uşor la vârfuri, unde se prelinsese seva.

— Şi ăsta a fost doar începutul. Se zvârcolea şi tremura cumplit. Pielea i s-a făcut cenuşie şi gâtul i s-a lungit. Din el au răsărit încă cinci capete, fiecare cu colţii lui rânjiţi.

Verişoarele mele au icnit de groază, însă abia dacă le auzeam, ca nişte valuri în depărtare. Nici nu puteam să-mi închipui grozăvia pe care o înfăţişa Selene. Să mă conving singură: *E opera mea.*

— Iar în tot acest timp, behăia şi urla, lătra ca o haită de câini sălbatici. M-am simţit uşurată când s-a scufundat în sfârşit sub valuri.

Când storsesem florile în golfuleţul Scyllei, nu mă gândisem cum o să primească vestea verişoarele mele, surorile şi mătuşile Scyllei, fraţii şi iubiţii ei. Dacă mi-ar fi trecut aşa ceva prin cap, aş fi zis că toţi o iubeau pe Scylla mai presus de orice şi, când aveau să vină Furiile să mă ia, ei ar fi cerut sus şi tare să mă vadă sângerând de durere. Însă acum, uitându-mă în jur, nu vedeam decât chipuri luminoase, ca nişte tăişuri proaspăt ascuţite. Se agăţau unii de alţii, ţipând de încântare. *Ce mi-ar fi plăcut să văd aşa ceva! Poţi să-ţi închipui?*

— Mai spune-ne o dată povestea, a strigat un unchi şi verişoarele mele l-au aprobat în cor.

Mătuşa mea a zâmbit. Buzele i se rotunjeau într-o semilună, cum arată chiar ea pe cer. A mai povestit o dată totul: despre picioare, gâturi şi colţi.

Glasurile verilor mei se înălțau întretăiate până în tavan. *Știi că s-a culcat cu jumătate din palat.*

Mă bucur că nu i-am cedat. Și, mai presus de toate, vocea unui zeu-râu: *Sigur că latră. Dintotdeauna a fost o cățea!*

Hohotele ascuțite mi se agățau de urechi ca niște gheare. Am văzut un zeu-râu care plângea de fericire, deși înainte jurase că o să lupte cu Glaucos ca s-o câștige pe Scylla. Sora ei scotea urlete câinești. Până și bunicii mei veniseră să asculte zâmbind la marginea mulțimii. Oceanos i-a șoptit ceva la ureche lui Tethys. Nu l-am auzit, însă stăteam de aproape o veșnicie cu ochii pe el, căci știam să-i citesc pe buze. *Ducă-se pe pustii!*

Un unchi de lângă mine striga *Mai zi o dată!* Însă mătușa mea doar și-a dat peste cap ochii ca două perle. Mirosea a caracatițe și, oricum, era timpul să înceapă ospățul. Zeii s-au îndreptat alene spre divanele lor. S-a turnat în pocale și s-a împărțit ambrozie. Buzele li s-au înroșit de la vin și chipurile le străluceau ca podoabele. Râsetele lor răsunau în jurul meu.

Cunoșteam plăcerea aceea electrizantă, mi-am dat seama. O mai văzusem într-o altă sală întunecată.

S-au deschis ușile și a intrat Glaucos, cu tridentul în mână. Avea părul mai verde decât oricând, răsfirat ca o coamă de leu. Am văzut cum verișoarele mele se înveselesc dintr-odată și le-am auzit șuierând de încântare. Altă distracție. O să-i dea de veste cum i s-a preschimbat iubita, o să-i crape fața ca un ou și o să râdă de ce i se ivea de acolo.

Însă nici n-au apucat să deschidă gura, că a apărut tata și s-a dus hotărât la el, să-l tragă într-o parte.

Verișoarele mele au devenit brusc morocănoase. Helios ăsta era un urâcios, le strica toată distracția. În fine, o să-l tragă Perse de limbă mai târziu. Sau poate Selene. Au ridicat pocalele și și-au văzut de plăceri.

M-am dus după Glaucos. Nu știu cum de am îndrăznit, însă parcă mi se pusese o volbură cenușie pe creier, ca niște

valuri spumegânde. Am stat la uşa odăii în care se retrăseseră tata şi Glaucos.

— Nu se poate preschimba înapoi? am auzit încet glasul lui Glaucos.

Orice zeu get-beget ştie din faşă răspunsul.

— Nu, a spus tata. Niciun zeu nu poate desface lucrarea Moirelor sau a altui zeu. Însă între zidurile acestea găseşti frumuseţi cu sutele, una mai pârguită decât alta. Ai face bine să-ţi îndrepţi ochii într-acolo.

Am aşteptat. Tot mai speram că Glaucos o să se gândească la mine. Eram gata să mă mărit cu el cât ai zice peşte. Însă m-am trezit că mai sper şi altceva, deşi n-aş fi crezut aşa ceva în ziua dinainte: că o să-şi verse toată sarea din vene rugându-se să se întoarcă Scylla, că n-o să renunţe cu niciun chip la ea, la singura lui dragoste adevărată.

— Înţeleg, a spus Glaucos. E păcat, însă, cum spuneai, sunt altele ca ea pe lumea asta.

A răsunat un ţiuit metalic. Îşi trecea degetele peste dinţii tridentului.

— Mezina lui Nereu e frumoasă, a spus el. Cum o cheamă? Tetis?

Tata a ţâţâit din limbă.

— E prea sărătură pentru gusturile mele.

— Ei, a făcut Glaucos. Îţi mulţumesc pentru preaînţeleptul tău sfat. Îl voi urma.

Şi au trecut pe lângă mine. Tata s-a aşezat în jilţul său de aur, lângă bunicul. Glaucos s-a dus la divanele de purpură. A ridicat ochii când un zeu-râu a spus ceva şi a râs. Aşa mi-a rămas chipul său în amintire, cu dinţii sclipindu-i ca perlele în lumina torţelor şi pielea albăstrită.

În următorii ani, a ţinut cont într-adevăr de sfatul tatei. S-a culcat cu o mie de nimfe, aducând pe lume odrasle cu plete şi cozi verzui, îndrăgite de pescari, căci le umpleau adesea năvoadele. Uneori le vedeam hârjonindu-se ca delfinii în cele mai adânci talazuri. Nu veneau niciodată la mal.

Râul negru curgea între maluri. Florile palide își clătinau căpșoarele. Eu nu vedeam nimic din toate astea. Speranțele mi se veștejeau rând pe rând. N-aveam să-mi împart până la urmă nemurirea cu Glaucos. N-aveam să ne căsătorim nicicând. N-aveam să ne culcăm nicicând împreună prin păduri. Iubirea pe care o simțise pentru mine murise înecată.

Nimfele și zeii lunecau pe lângă mine, bârfind alene în aerul parfumat, luminat de torțe. Aveau aceleași chipuri ca întotdeauna, însuflețite și strălucitoare, însă dintr-odată mi s-au părut niște străini. Șiragurile de podoabe le păcăneau ca niște pliscuri de pasăre, iar buzele roșii li se căscau larg, încadrându-le râsetele. Și Glaucos râdea undeva în mulțime, însă nu reușeam să-i deslușesc glasul în larma aceea.

Zeii nu trebuie să fie toți la fel.

Începuse să-mi ardă fața. Nu mă durea neapărat, mă ustura și nu-mi trecea deloc. Mi-am apăsat degetele pe obraji. De când nu mă mai gândisem la Prometeu? Mi-a apărut dintr-odată în minte: cu spinarea sfârtecată și chipul neclintit, cu ochii săi negri și atoateînvăluitori.

Prometeu nu plânsese sub ploaia de lovituri, deși trupul îi fusese scăldat în sânge ca o statuie poleită în aur. Iar zeii stătuseră și se uitaseră la el, cu atenția ascuțită ca briciul. Cât le-ar mai fi plăcut dacă le-ar fi încăput pe mână biciul Furiei.

Eu nu eram ca ei.

Chiar nu ești? am auzit glasul profund și răsunător al unchiului meu. *Atunci trebuie să te gândești, Circe. Ce n-ar face ei niciodată?*

Jilțul tatei era învelit în lână de miel de cel mai pur negru. Am îngenuncheat lângă gâturile lor aninate.

— Tată, am mărturisit, eu am preschimbat-o pe Scylla în monstru.

În jur, toate glasurile au amuțit. Nu știu dacă le atrăsesem atenția și celor așezați pe divanele mai îndepărtate ori dacă Glaucos se uita la mine, însă toți unchii mei, dezmeticiți din vorbăria toropitoare, își îndreptaseră privirile spre mine. Simțeam o bucurie vie. Pentru prima oară în viața mea, voiam să le captez atenția.

— L-am preschimbat pe Glaucos în zeu cu *pharmaka* rele, apoi am preschimbat-o pe Scylla. Eram geloasă că o iubește pe ea și am vrut să fie urâtă. Am făcut-o din egoism și amărăciune și voi suporta consecințele.

— *Pharmaka*, a spus tata.

— Da. Florile galbene care cresc din sângele vărsat de Cronos preschimbă orice făptură în sinele său cel mai adevărat. Am smuls din rădăcină o sută de flori și le-am vârât în scăldătoarea ei.

Mă așteptasem să aducă cineva un bici, să cheme o Furie. Să-mi primesc locul în lanțuri pe stâncă, lângă unchiul meu. Însă tata și-a turnat doar vin în pocal.

— Nu contează. Florile acelea nu mai au nicio putere. Eu și Zeus ne-am îngrijit de asta.

M-am uitat la el.

— Tată, eu am făcut-o. Cu mâinile mele le-am rupt tulpinile, am mânjit cu seva lor buzele lui Glaucos și el s-a preschimbat.

— Ai avut o premoniție, cum se întâmplă cu toți copiii mei, a spus cu glasul liniștit și tare ca un zid de piatră. Lui Glaucos îi era scris să se preschimbe în clipa aceea. Ierburile n-au avut niciun efect.

— Nu, m-am opus eu, dar nu s-a întrerupt și a ridicat vocea, acoperind-o pe a mea.

— Dacă muritorii pot ajunge zei atât de ușor, oare nu s-ar apuca toate zeițele să-și îndoape favoriții cu așa ceva? Și nu s-ar preschimba jumătate din nimfe în monștri? Nu ești prima fată geloasă din palatul ăsta.

Unchii mei râdeau pe sub mustăți.

— Numai eu știu unde se află florile acelea.

— Nici vorbă, a zis unchiul Proteu. Eu ți-am împărtășit cunoștințele astea. Crezi că te-aș fi învățat ceva dacă știam că poți să-mi folosești spusele ca să rănești pe cineva?

— Și dacă plantele acelea erau atât de puternice, a spus Nereu, mi s-ar fi preschimbat și peștii din golful Scyllei. Însă sunt teferi și nevătămați.

M-am înroșit la față.

— Nu, am dat eu deoparte mâna acoperită de alge a lui Nereu. Eu am preschimbat-o pe Scylla, iar acum trebuie să-mi îndur pedeapsa.

— Fiica mea, de-acum începi să-ți dai în petic, au șfichiuit aerul vorbele tatei. Dacă s-ar afla pe lume puterea de care spui tu, crezi că ar nimeri chiar pe mâna cuiva de-alde tine?

Din spate s-au făcut auzite râsete înăbușite, iar chipurile unchilor s-au umplut de o veselie neînfrânată. Însă, mai presus de toate, tata îmi vorbea de parcă mi-ar fi azvârlit un gunoi în față. *De-alde tine.* În oricare altă zi din viața mea m-aș fi făcut covrig și m-aș fi pus pe bocit. Însă în acea zi disprețul său a fost ca o scânteie pe iasca uscată. Am deschis gura fără să vreau:

— Te înșeli.

Se întorsese să-i vorbească bunicului. Acum și-a întors încet privirea spre mine. Chipul a început să-i strălucească tot mai tare.

— Ce-ai spus?

— Spun că plantele acelea au puteri.

Dintr-odată s-a făcut alb. Alb ca miezul vălvătăii, ca tăciunii cei mai curați și mai fierbinți. S-a ridicat, însă tot înălțându-se

mai departe, de parcă voia să facă gaură în tavan, în scoarța pământului, fără să se oprească decât după ce ar fi scobit stelele. Apoi am simțit căldura cum mă învăluie cu un sunet de valuri nimicitoare, cum îmi pârjolește pielea, de mi-a stat răsuflarea în piept. Am icnit, însă nu mai aveam aer. Mi-l luase.

— Îndrăznești să mă contrazici? Tu, care nu ești în stare să aprinzi nici măcar o flacără sau să strângi un strop de apă? Cea mai de jos, știrsă și nerespectată dintre odraslele mele, căreia nu-i găsesc soț nici dacă-l plătesc? Când te-ai născut, mi-a fost milă de tine și ți-am îngăduit să trăiești cum ai chef, iar acum te-ai făcut neascultătoare și mândră. Vrei să te urăsc și mai mult?

Încă o clipă și s-ar fi topit pietrele, iar verii mei din apă s-ar fi uscat până la os. Carnea îmi fierbea plesnită ca un fruct în cuptor, glasul mi-a pierit în gâtlej, pârjolit până s-a făcut pulbere. Simțeam o durere pe care nici nu mi-o închipuisem vreodată, o agonie dogoritoare, care-mi mistuia orice gând.

Am căzut în genunchi la picioarele tatei.

— Tată, am hârâit, iartă-mă. M-am înșelat când am crezut așa ceva.

Încet-încet, căldura s-a potolit. Am zăcut prăbușită pe mozaicul podelei, cu peștii și fructele sale vinețiu. Eram pe jumătate oarbă. În loc de mâini aveam gheare topite. Zeii-râuri au clătinat din cap, scoțând sunete de apă scurgându-se pe pietre. *Helios, ce copii ciudați ai.*

Tata a oftat.

— E vina lui Perse. Cei dinaintea ei n-au avut nimic.

Nu m-am urnit de-acolo. Ceasurile s-au scurs unul după altul şi nimeni nu s-a uitat la mine şi nici nu mi-a zis pe nume. Au discutat de-ale lor, despre vinul şi despre bucatele lor fine. Torţele s-au stins şi divanele s-au golit. Tata s-a ridicat şi a păşit peste mine, stârnind o adiere uşoară, care mi-a spintecat pielea ca un cuţit. Crezusem că poate bunica o să-mi aline sufletul cu o vorbă bună sau o să-mi aducă balsam pentru calmarea arsurilor trupului, însă se dusese deja la culcare.

Poate o să pună să mă păzească, mi-am spus. Însă de ce? Nu reprezentam un pericol pentru nimeni.

Mă treceau valuri reci de durere, apoi calde, apoi iar reci. Tremuram din tot trupul şi aşa au trecut orele. Mădularele îmi erau carne vie înnegrită, iar spinarea mi se umpluse de băşici. Mi-era frică să-mi duc mâna la faţă. Se apropiau zorile, când se revărsau ai mei înăuntru, la masa de dimineaţă, sporovăind despre noile distracţii ale zilei. O să strâmbe din buze când o să treacă pe lângă mine, cum zăceam acolo neputincioasă.

Centimetru cu centimetru, m-am ridicat încet de la podea. Mi se punea un nod în gât ca un tăciune aprins când mă gândeam că trebuie să mă întorc în palatul tatei. Nu puteam să mă duc acasă. Nu mai ştiam decât un singur loc pe lume: pădurile la care visasem de-atâtea ori. O să mă adăpostesc la umbra lor deasă, iar muşchiul lor moale o să-mi aline pielea distrusă. Am fixat bine imaginea în faţa ochilor şi am luat-o şchiopătând într-acolo. Aerul sărat de pe plajă îmi împungea gâtlejul ca nişte ace şi fiecare adiere de vânt îmi răscolea chinuitor arsurile. Într-un sfârşit am simţit cum mă învăluie umbra şi m-am încovrigat pe muşchi. Plouase puţin şi pământul umed se simţea plăcut pe piele. De-atâtea ori mă închipuisem acolo în braţele lui Glaucos, însă toate lacrimile pe care le-aş fi putut vărsa pentru visul

meu apus se topiseră în văpaie. Am închis ochii şi m-am lăsat doborâtă de durerea năprasnică şi ascuţită. Încet-încet, firea mea zeiască a început să lucreze. Am respirat mai uşor şi ochii mi s-au limpezit. Încă mă dureau mâinile şi picioarele, dar când mi-am trecut degetele peste ele, am dat de piele, nu de carne arsă.

Soarele a apus, lucind din spatele copacilor. S-a lăsat noaptea cu stelele ei. Luna era întunecată, momentul în care mătuşa Selene îşi vizitează soţul în vis. La gândul ăsta, cred, m-am întremat destul cât să mă ridic, căci n-aş fi îndurat să poarte vorba mai departe: *Proasta chiar s-a dus să arunce o privire! De parcă încă-şi face iluzii că au vreun efect!*

Pielea mă furnica în aerul nopţii. Iarba era uscată, culcată la pământ de arşiţa din miezul verii. Am găsit dealul şi l-am urcat opintindu-mă. La lumina stelelor, florile păreau mărunte, de un cenuşiu mort, fără vlagă. Am smuls o tulpină şi am rămas cu ea în mână. Stătea pleoştită, cu seva uscată. Ce-am crezut c-o să se întâmple? O să-mi strige sărind cât colo: *Tatăl tău se înşală. Tu i-ai preschimbat pe Scylla şi pe Glaucos. Nu eşti o sărmană pârlită, ci un nou Zeus pe pământ?*

Şi totuşi, cum stăteam îngenuncheată, mi-a ajuns ceva la urechi. Nu era un sunet, ci un soi de tăcere, un zumzet slab, ca intervalul dintre o notă şi următoarea dintr-un cântec. Am aşteptat să se piardă în aer, în ordinea restabilită de gândirea mea. Însă a continuat.

Atunci mi-a trecut prin minte un gând nebunesc, cum stăteam acolo, sub cerul liber. *O să mănânc ierburile astea. Aşa, orice zace cu adevărat în mine va ieşi la iveală şi gata.*

Le-am dus la gură. Însă mi-a pierit curajul. Oare ce eram cu adevărat? Până la urmă nu m-am îndurat să aflu.

Când m-a găsit unchiul Achelous, zorii stăteau să se reverse. Era atât de grăbit, încât făcuse spume în barbă.

— A sosit fratele tău. Te cheamă la el.

L-am urmat în palatul tatei, încă poticnindu-mă puțin. Am trecut pe lângă mesele lustruite, apoi pe lângă iatacul cu baldachin în care dormea mama. Aietes stătea lângă tabla de joc a tatei. Cu vârsta, se ascuțise la față, iar puful de pe bărbie i se preschimbase într-o barbă deasă ca un mănunchi de ferigi. Chiar și pentru un zeu, se îmbrăca opulent, într-o mantie în nuanțe de indigo și violet brodată cu fir de aur. Însă când s-a întors spre mine m-am cutremurat, simțind dintr-odată vechea dragoste dintre noi. Dacă n-ar fi fost tata de față, m-aș fi azvârlit în brațele lui.

— Frate, am spus. Mi-a fost dor de tine.

Aietes s-a încruntat.

— Ce-ai pățit la față?

Când mi-am dus mâna acolo am dat de piele cojită, dureroasă la atingere. M-am înroșit. Nu voiam să-i spun de față cu tata, care ședea în jilțul său arzător. Până și lumina slabă pe care o răspândea de obicei îmi stârnea iar chinurile.

A intervenit tata, ca să nu mai trebuiască să-i răspund.

— Ei? Iată că a venit. Zi.

Am tremurat auzindu-i glasul nemulțumit, însă Aietes părea liniștit, de parcă mânia tatei era un obiect ca oricare altul din încăpere.

— Am venit, a spus el, pentru că am auzit cum s-au preschimbat Scylla și Glaucos din voia lui Circe.

— Din voia Moirelor. Știi prea bine că Circe nu are asemenea puteri.

— Te înșeli.

M-am uitat lung la el, așteptând ca mânia tatei să se abată asupra lui. Însă fratele meu a vorbit mai departe:

— La mine în regat, în Colhida, am reușit să înfăptuiesc asemenea lucruri, chiar mult mai mult de-atât. Am stors lapte din pământ, am fermecat simțurile oamenilor, am modelat războinici din țărână. Am chemat balauri și i-am înhămat la car. Am rostit vrăji care învăluie bolta în beznă și am pregătit la foc poțiuni care învie morții.

Dacă ar fi venit din gura altcuiva, asemenea declarații ar fi părut minciuni sfruntate. Însă fratele meu vorbea cu convingerea neclintită pe care i-o știam.

— *Pharmakeia*, astfel se numesc meșteșugurile acestea, căci au de-a face cu *pharmaka*, ierburile cu puterea de a preschimba lumea, fie cele răsărite din sângele zeilor, fie cele obișnuite care cresc pe pământ. Nu oricine are darul de a le extrage puterile și nu doar eu îl am. Pasifae stăpânește în Creta prin puterea otrăvurilor sale, iar Perses cheamă la sine sufletele în Babilon și le întrupează din nou. Circe e ultima și dovada hotărâtoare.

Tata stătea cu privirea pierdută, de parcă s-ar fi uitat prin pământ și mare, taman până-n Colhida. Poate era un joc al luminii din vatră, însă mi s-a părut că lumina îi pălește o clipă pe chip.

— Să-ți fac o demonstrație?

Fratele meu a scos din mantie un borcănaș astupat cu ceară. Rupând pecetea, și-a înmuiat degetul în lichidul din el. Dintr-odată am simțit un miros puternic, de verdeață cu iz de sare.

Apoi și-a lipit degetul mare de fața mea și a rostit un cuvânt, prea încet ca să-l aud. Pe loc a început să mă furnice pielea, apoi, cum s-ar stinge un fitil de lumânare, durerea m-a lăsat. Când mi-am dus mâna la obraz, mi-am simțit pielea netedă, parcă un pic uleioasă.

— Nu e rea șmecheria, așa e? a spus Aietes.

Tata nu i-a răspuns. Părea că amuțise, ce ciudățenie! Și eu stăteam înmărmurită. Puterea de a vindeca pe altul la trup le aparținea doar zeilor importanți, nu celor ca noi.

Fratele meu a zâmbit, de parcă-mi citea gândurile.

— Și am puteri mult mai mari de-atât. Se trag chiar din pământ, așa că nu țin seama de legile zeiești obișnuite. S-a oprit o clipă, așteptând ca vorbele să-și facă efectul. Desigur, înțeleg că nu poți să hotărăști nimic chiar acum. Trebuie să te sfătuiești cu cineva. Să știi însă că mi-ar plăcea să-i fac lui Zeus o demonstrație... și mai uluitoare.

Și ochii i-au sticlit ca niște colți de lup.

Atunci tata și-a găsit încet-încet cuvintele. Pe chip avea mai departe amorțeala aceea, ca o mască. Cu o tresărire ciudată, am înțeles: *Se teme.*

— Trebuie să mă sfătuiesc cu cineva, precum ai spus. E ceva... nou. Până mă hotărăsc, veți rămâne la palat. Amândoi.

— Așa mi-am închipuit și eu, a spus Aietes.

A înclinat din cap și s-a întors să plece. M-am luat după el, simțind că mă furnică pielea de atâtea gânduri și o speranță tot mai vie, exaltată. Ușile din arbore de smirnă s-au închis după noi și am rămas pe coridor. Aietes părea liniștit, de parcă nu el făcuse o minune și-l lăsase pe tata fără glas. Îmi stăteau pe limbă o mie de întrebări, însă fratele meu mi-a luat-o înainte.

— Ce-ai făcut până acum? Ți-a luat o veșnicie. Mi-am zis că poate până la urmă nu ești deloc *pharmakis.*

Nu știam cuvântul acela. Pe atunci nimeni nu-l știa.

— *Pharmakis*, am spus.

Vrăjitoare.

Vestea s-a întins ca puhoaiele primăvăratice. La prânz, copiii lui Oceanos au început să șușotească între ei când m-au văzut și mi s-au dat iute din cale. Dacă ni se atingeau brațele, se făceau albi la față, iar când i-am întins un

pocal unui zeu-râu, mi-a evitat privirea. *Ah, nu, mulțumesc, nu mi-e sete.*

Aietes a râs.

— O să te obișnuiești. Acum suntem amândoi singuri.

Însă nu părea deloc singur. Seară de seară ședea pe podiumul bunicului, cu tata și unchii noștri. L-am urmărit cum bea nectar și râde dezvelindu-și dinții. Expresiile i se perindau pe chip rapid, ca niște bancuri de pești; când se lumina, când se întuneca.

Am așteptat să plece tata și m-am dus să mă așez pe scaunul de lângă Aietes. Tânjeam să stau aproape de el, pe divan, și să mă sprijin de umărul lui, însă avea un aer atât de sever și de țeapăn, încât nici nu știam cum să-l ating.

— Îți place regatul tău? Colhida?

— E cel mai frumos din lume. Am făcut exact cum mi-am propus, sora mea. Am strâns acolo toate minunile din lumea noastră.

Am zâmbit când mi-a spus „sora mea" și a adus vorba de vechile noastre visuri.

— Cât mi-ar plăcea să-l văd...

Nu a zis nimic. Era un mag în stare să frângă colții șerpilor și să smulgă stejari din rădăcini. Nu avea nevoie de mine.

— Pe Dedal îl ai?

S-a strâmbat.

— Nu. Pasifae îl ține închis. Poate mai târziu. Însă am o lână cu totul și cu totul de aur și șase balauri.

Nici nu trebuia să-l trag de limbă să-mi spună povești. Nu se putea stăpâni să nu-mi istorisească despre vrăjile și farmecele pe care le făcea, despre jivinele pe care le chema la el și despre ierburile pe care le reteza la lumina lunii și le fierbea pentru a înfăptui minuni cu ele. Fiecare poveste era mai fantastică decât cea dinainte – trăsnete care-i țâșneau din degete, miei rumeniți și renăscuți din oasele arse.

— Ce anume ai rostit când mi-ai vindecat pielea?

— Un cuvânt încărcat de puteri.

— Nu vrei să mă înveți și pe mine?

— Vrăjitoria nu se învață. Fie o găsești singură, fie nu.

Mi-am amintit zumzetul pe care-l auzisem când atinsesem florile, strania cunoaștere care îmi lunecase prin trup.

— De când știi că ești în stare de asemenea fapte?

— De când m-am născut, a spus. Însă a trebuit să aștept să scap de ochii tatei.

Petrecurăm împreună atâția ani și nu-mi împărtășise nimic. Am dat să-i cer socoteală: cum de nu mi-ai zis și mie? Însă noul Aietes, în mantia lui viu colorată, îmi trezea neliniștea.

— Nu te-ai temut de mânia tatei?

— Deloc. Am avut atâta minte să nu-l umilesc de față cu toată lumea. A ridicat din sprâncene și am roșit. În fine, acum de-abia așteaptă să-și facă o idee despre ce foloase ar putea trage de pe urma puterii noastre. Zeus îi dă bătăi de cap. Trebuie să ne înfățișeze în lumina justă: drept un pericol destul de serios ca să se gândească bine ce face, însă nu îndeajuns cât să fie silit să ia măsuri.

Fratele meu văzuse dintotdeauna ce se ascunde prin cotloanele lumii.

— Și dacă olimpienii încearcă să-ți fure farmecele?

— Nu cred că vor reuși, orice ar încerca, a zâmbit el. Cum spuneam, *pharmakeia* e dincolo de hotarele zeității.

M-am uitat în jos, la mâinile mele, încercând să-mi închipui cum țes o vrajă în stare să cutremure lumea. Însă siguranța de sine pe care o simțisem când picurasem sevă în gura lui Glaucos și otrăvisem golfulețul Scyllei părea să fi dispărut. Poate dacă aș fi pus iar mâna pe florile acelea, mi-am zis. Însă nu mi se îngăduia să plec până nu vorbea tata cu Zeus.

— Și... crezi că sunt și eu în stare de aceleași minuni ca tine?

— Nu. Dintre noi patru, eu sunt cel mai puternic. Însă se pare că ai o aplecare spre metamorfoză.

— Datorită florilor. Arată orice făptură așa cum e cu adevărat.

Aietes și-a întors spre mine privirea de filosof.

— Nu ți se pare prea la îndemână că înfățișarea lor adevărată s-a potrivit atât de bine cu dorințele tale?

M-am uitat lung la el.

— Eu n-am dorit s-o preschimb pe Scylla în monstru. Am vrut doar să înfățișez urâțenia care zăcea în ea.

— Și crezi că asta zăcea în ea cu adevărat? O grozăvie băloasă cu șase capete?

Mă înțepa fața.

— De ce nu? N-ai cunoscut-o. Era foarte crudă din fire.

A râs.

— Ei, Circe. Era o pupăză sulemenită, de duzină, ca toate celelalte. Dacă vrei să mă convingi că în ea se ascundea unul dintre cei mai cumpliți monștri ai zilelor noastre, înseamnă că ești mai neghioabă decât mi te închipuiam.

— Nu cred că poți să știi vreodată ce anume se ascunde în altcineva.

Și-a dat ochii peste cap, umplându-și din nou pocalul.

— Eu unul consider că Scylla a scăpat de pedeapsa pe care i-ai pregătit-o.

— Ce vrei să spui?

— Gândește-te. Ce caută o nimfă urâtă la noi în palat? Mai are vreun rost viața ei?

Era ca pe vremuri, când el mă lua la întrebări și eu nu știam ce să-i răspund.

— Nu știu.

— Ba sigur că știi. De-asta ar fi fost o pedeapsă potrivită. Până și cea mai frumoasă nimfă este lipsită, în mare măsură, de putere, iar una urâtă nu ar însemna nimic. Nu s-ar mărita și nici nu ar face copii. Ar fi o povară în casa părinților ei și o pată pe obrazul lumii. Ar trăi în umbră, în disprețul și scârba tuturor. Însă un monstru își găsește întotdeauna un loc pe lume. Se poate acoperi de glorie înșfăcând cu

colții în dreapta și-n stânga. N-o s-o iubească nimeni pentru asta, însă nici n-o să-i zică nimeni până unde are voie să se întindă. Așadar, dacă ai rămas cumva cu vreo tristețe nesăbuită în suflet, nu-ți mai bate capul. Ba cred că se poate chiar să-i fi făcut viața mai bună.

Două nopți la rând, tata s-a închis cu unchii mei în sală. Am tot stat pe la ușile de mahon, însă nu mi-a ajuns nimic la ureche, nici măcar un murmur cât de mic. Când au ieșit, păreau toți încordați și mohorâți. Tata s-a dus întins la carul său. Mantia de purpură îi lucea întunecat ca vinul, iar pe cap purta coroana luminoasă din raze de aur. Fără să se mai uite înapoi, s-a suit dintr-un salt pe cer și și-a mânat caii spre Olimp.

Am așteptat să se întoarcă în palatul lui Oceanos. Nimeni nu lenevea pe malul râului și nici nu se încârliga cu perechea amoroasă pe la umbră. Naiadele se împungeau roșii în obraji. Zeii-râuri își dădeau brânci. Pe podiumul său, bunicul se uita de sus la noi, cu pocalul golit în mână. Mama se lăuda în fața surorilor sale:

— Perses și Pasifae au aflat primii, desigur. Mai e de mirare că Circe a rămas la coadă? Vreau să mai fac o sută, să-mi clădească o barcă zburătoare de argint, să plutesc prin nori. O să fim stăpânii Olimpului.

— Perse! i-a strigat bunica printre dinți din capătul sălii.

Numai Aietes nu părea să simtă surescitarea din jur. Ședea senin pe divan și bea din pocalul său făurit din aur. Eu m-am ținut mai în spate, plimbându-mă de colo până colo pe holurile lungi și trecându-mi mâinile peste pereții de piatră mereu jilavi în prezența atâtor zei de apă. Mi-am plimbat privirea prin încăpere, să văd dacă venise Glaucos. Ceva din mine încă tânjea să-i vadă chipul, chiar și atunci.

Când îl întrebasem pe Aietes dacă Glaucos se ospătează în rândul zeilor, a zâmbit larg.

— Își ascunde obrazul albastru de lume. Așteaptă să uite toți cum a ajuns de fapt așa cum e.

Mi s-a pus un nod în stomac. Nu m-am gândit că mărturisirea mea îi va răpi lui Glaucos toată fala. E prea târziu, mi-am zis. E prea târziu să mă gândesc la tot ce ar fi trebuit să știu deja. Făcusem atâtea greșeli, încât nici nu mai știam cum să le descâlcesc unele de altele, ca s-o dibuiesc pe prima. Oare a fost când am preschimbat-o pe Scylla, când l-am preschimbat pe Glaucos, când am jurat în fața bunicii? Când am intrat în vorbă cu Glaucos? Spre greața și stânjeneala mea, m-am gândit că probabil fusese și mai înainte, când am tras prima oară aer în piept.

Acum tata s-a înființat pesemne în fața lui Zeus. Fratele meu era convins că olimpienii n-au ce să ne facă. Însă patru titani vrăjitori nu erau nimica toată. Dacă reizbucnea războiul? Tavanul marii săli avea să se despice deasupra noastră. Iar din lumină avea să se arate capul lui Zeus învăluind sala în întuneric și apoi mâna sa întinsă avea să ne strivească între degete unul câte unul. Aietes avea să-și cheme balaurii, măcar el putea să lupte. Eu ce puteam să fac? Să culeg flori?

Mama se îmbăia pe picioare. Două surori îi țineau vasul de argint și a treia îi turna smirnă parfumată. Sunt proastă, mi-am zis. N-o să fie niciun război. Tata era maestru la asemenea tratative. Va găsi el o cale să-l îmbuneze pe Zeus.

Încăperea s-a luminat și a sosit tata. Pe chip avea o expresie ca bronzul bătut cu ciocanul. L-am urmărit cu privirea cât a străbătut sala cu pași mari, până la podiumul din față. Razele răspândite de coroana sa săgetau toate umbrele. Ne-a îmbrățișat pe toți cu privirea.

— Am discutat cu Zeus, a spus el. Am reușit să cădem la învoială.

S-a auzit un oftat de ușurare din partea verilor mei, ca vântul într-un lan de grâu.

— A recunoscut că pe lume se mișcă acum ceva nou. Că aceste puteri nu seamănă cu nimic dinainte. A recunoscut că apar din cei patru copii ai mei cu nimfa Perse.

Sala a fremătat iar, de astă dată în semn de bucurie tot mai mare. Mama s-a lins pe buze, înclinându-și bărbia de parcă deja se vedea cu coroana pe cap. Surorile ei s-au uitat una la alta, roase de invidie.

— Am căzut de acord, de asemenea, că puterile nu reprezintă o primejdie imediată. Perses trăiește dincolo de hotarele noastre și nu ne amenință cu nimic. Soțul lui Pasifae e fiul lui Zeus și o să se îngrijească s-o țină la locul ei. Aietes își poate vedea de regatul său atât timp cât se învoiește să fie sub veghea noastră.

Fratele meu a încuviințat solemn, însă i-am zărit ochii surâzători. *Pot să întind un văl pe toată bolta. Încercați numai să mă vegheați.*

— Mai mult, toți au jurat că și-au primit puterile fără să le dorească sau să le caute, fără vreun gând rău sau răzvrătit. Au descoperit magia ierburilor cu totul din întâmplare.

M-am uitat mirată la fratele meu, însă pe chip nu i se citea nimic.

— Toți în afară de Circe. Erați de față când a mărturisit că și-a căutat puterile fără nicio opreliște. A fost prevenită să stea departe de ele, însă n-a ascultat.

Chipul rece al bunicii mă privea de pe scaunul ei sculptat în fildeș.

— Mi-a sfidat poruncile și mi-a călcat în picioare autoritatea. Și-a folosit otrăvurile împotriva celor din neamul ei și a săvârșit și alte înșelăciuni, a continuat tata ațintindu-și asupra mea privirea dogoritoare. Ne-a făcut numele de rușine. S-a arătat nerecunoscătoare pentru grija pe care i-am purtat-o. Am căzut la înțelegere cu Zeus că trebuie pedepsită. Va fi surghiunită pe o insulă pustie, unde nu poate face rău nimănui. Va pleca mâine.

M-au sfredelit o mie de ochi. Îmi venea să țip, să mă rog, să implor, însă mi se tăiase răsuflarea. Glasul, și așa subțire, îmi pierise. Aietes o să-mi ia apărarea, mi-am zis. Însă când m-am întors spre el, doar mă privea, cum o făceau toți ceilalți.

— Încă ceva, s-a auzit din nou vocea tatei. Așa cum am mai spus, este limpede că puterea asta nouă își are sorgintea în însoțirea mea cu Perse.

Chipul strălucind de triumf al mamei mi s-a ivit în fața ochilor ca din ceață.

— Iată ce ne-am înțeles amândoi: de acum înainte nu voi mai aduce pe lume niciun copil cu ea.

Mama s-a prăbușit în poala surorilor sale. Suspinele i se izbeau cu ecouri de pereții din piatră.

Bunicul s-a ridicat încet în picioare. Și-a frecat bărbia.

— Ei, a rostit el, e vremea să ne ospătăm.

Torțele ardeau precum stelele, iar tavanele înalte ale sălii se întindeau ca bolta cerească. Am privit pentru ultima oară la zeii și la nimfele care se așezau la locurile lor. Eram amețită. Ar trebui să-mi iau rămas-bun, îmi tot spuneam. Însă verișoarele mele curgeau pe lângă mine, departe, ca apa pe lângă o piatră de râu. Le auzeam în treacăt cum șușoteau disprețuitor. M-am trezit că mi se face dor de Scylla. Măcar ea ar fi îndrăznit să-mi vorbească verde în față.

Trebuie să încerc s-o lămuresc pe bunica, mi-am zis. Însă și ea mi-a întors spatele, iar șarpele de mare și-a îngropat căpățâna la gâtul ei.

Mama tot mai bocea între surorile care-i stăteau la căpătâi. Când m-am apropiat, și-a înălțat chipul, s-o vadă toată lumea ce frumos și splendid știe să jelească. *N-ai făcut destule de-acum?*

Mai rămăseseră unchii mei cu pletele de varec și bărbile încâlcite, murate în spumă de mare. Însă când am dat să

le îngenunchez la picioare, nu am mai fost deloc în stare s-o fac.

M-am dus în odaia mea. Strânge-ți lucrurile, mi-am zis. Strânge-ți lucrurile, mâine pleci. Însă brațele îmi atârnau fără vlagă. De unde să știu ce să iau cu mine? Nici nu prea ieșisem dintre pereții palatului.

M-am silit să găsesc o traistă în care să îndes haine, sandale, o perie de păr. M-am întrebat dacă să iau o tapiserie de pe perete. Înfățișa o petrecere de nuntă, opera unei mătuși. Oare o să am o casă în care s-o întind? Nu știam. Nu știam nimic. O insulă pustie, spusese tata. Oare era o stâncă golașă ițită din mare, un banc cu pietriș, un mărăciniș încâlcit? Traista era caraghioasă, doldora de tot felul de fleacuri aurite. Pumnalul, mi-am zis, pumnalul cu cap de leoaică. Însă în mâna mea părea acum tare micuț, bun doar să-ți împungi cu el mâncarea făcută bucățele la ospăț.

— Puteai să pățești ceva mai rău de-atât, știi?

Aietes se ivise în prag. Pleca și el. Deja își chemase balaurii.

— Am auzit că Zeus a dorit să te pedepsească drept pildă pentru toată lumea. Însă, desigur, tata nu i-a îngăduit să meargă așa de departe.

Am simțit că mi se ridică firișoarele de păr de pe brațe.

— Doar nu i-ai zis de Prometeu, nu?

— De ce, a zâmbit el, pentru că a pomenit de „alte înșelăciuni"? Știi cum e tata. E doar prudent, poate se mai află de vreo altă grozăvie a ta. Oricum, ce puteam să-i spun? Ce mare lucru ai făcut până la urmă? Ai turnat niște nectar într-un pocal?

Am ridicat ochii.

— Mi-ai spus că tata o să mă azvârle la ciori pentru așa ceva.

— Doar dacă faci prostia s-o recunoști.

Mă ardea fața.

— Presupun că aș face bine să ascult de tine și să nu recunosc niciodată nimic?

— Da. Așa merg lucrurile, Circe. Eu îi zic tatei că am ajuns vrăjitor din întâmplare, el se face că mă crede, Zeus se face și el că îl crede, și tot așa se orânduiește lumea asta. E vina ta că ai mărturisit. Chiar nu pot să înțeleg de ce ai făcut așa ceva.

Ce-i drept, n-avea cum să înțeleagă. El nici nu se născuse când l-au biciuit pe Prometeu.

— Ce voiam să-ți spun, a continuat Aietes. L-am cunoscut aseară, în sfârșit, pe Glaucos al tău. N-am văzut de când sunt așa un fanfaron. Sper că data următoare o să alegi mai bine. Ai fost mereu prea încrezătoare din fire.

L-am privit cum stătea sprijinit de tocul ușii, cu mantia sa lungă și ochii sclipitori ca de lup. Îmi zvâcnise inima în piept când îl văzusem, ca întotdeauna. Însă el era așa cum îmi spusese odată, ca o coloană de apă rece și neclintită, neatârnată de nimic.

— Îți mulțumesc pentru sfat, i-am zis.

A plecat și am analizat din nou tapiseria. Mirele de pe ea avea ochii bulbucați, mireasa era înfofolită toată în văluri, iar rudele căscau ochii la ei din spate ca niște nătângi. Nu-mi plăcuse niciodată lucrătura aceea. N-are decât să putrezească aici.

Capitolul 7

A doua zi dimineaţă am urcat în carul tatei şi ne-am avântat hurducându-ne pe cerul întunecat fără să scoatem o vorbă. Aerul gonea pe lângă noi şi noaptea se risipea cu fiecare învârtire a roţilor. Am aruncat o privire în jos, încercând să recunosc fluviile şi mările, văile umbrite, însă mergeam prea repede ca să-mi dau seama unde ne aflăm.

— Cum se cheamă insula?

Tata nu mi-a răspuns. Avea fălcile încordate şi buzele albite de mânie. Apropierea lui îmi răscolea vechile arsuri. Am închis ochii. Pe lângă noi se perindau meleaguri fără număr şi vântul îmi mângâia pielea. Mi-am închipuit cum mă arunc peste marginea de aur, în hăul de sub noi. Ar fi chiar plăcut, mi-am zis, până în clipa izbirii de pământ.

Ne-am lăsat la sol zdruncinându-ne. Când mi-am deschis ochii am văzut o colină înaltă, acoperită de iarbă deasă. Tata se uita drept în faţă. Brusc, mi-a venit să cad în genunchi şi să-l implor să mă ducă înapoi, dar m-am silit să cobor. De cum am pus piciorul pe pământ, tata s-a şi făcut nevăzut în carul său.

Am rămas singură în poiana aceea. Vântul îmi sufla tare pe obraji şi aerul era proaspăt şi înmiresmat. Nici nu puteam să mă bucur de el. Îmi simţeam capul greu şi începuse să mă doară gâtlejul. M-am clătinat pe picioare. De-acum Aietes era înapoi în Colhida şi îşi bea laptele cu miere de-acasă. Mătuşile mele râdeau pe ţărmurile lor şi verişoarele îşi

vedeau mai departe de jocuri. Tata era, desigur, hăt sus, în văzduh, revărsându-şi lumina asupra lumii. Toţi anii pe care mi-i petrecusem cu ei erau ca o piatră azvârlită într-un iaz. Undele circulare se neteziseră de-acum cu totul.

Aveam totuşi un strop de mândrie. Dacă ei nu plângeau, nici eu n-o să plâng. Mi-am lipit palmele de ochi până mi s-au uscat. Apoi m-am silit să mă uit în jur.

Pe dealul din faţa mea am văzut o casă cu prispă largă, pereţi de piatră clădiţi cu meşteşug şi uşi înalte, fasonate cât să intre pe ele un uriaş de înălţimea a doi oameni. Ceva mai în vale se afla o întindere împădurită şi dincolo de ea se zărea marea.

Însă pădurea mi-a stârnit curiozitatea. Era bătrână, cu stejari, tei şi măslini noduroşi şi străpunsă ici-colo de chiparoşi drepţi ca lăncile. Dintr-acolo venea mirosul de verdeaţă ce se întindea până pe coasta dealului. Copacii se scuturau stufoşi în brizele mării şi păsările săgetau umbrele. Şi acum îmi aduc aminte cât m-am minunat atunci. Îmi petrecusem toată viaţa prin aceleaşi săli întunecoase sau păşisem pe acelaşi liman sărăcăcios, cu crânguri rare. Abundenţa aceea m-a luat pe nepregătite şi mi-a venit dintr-odată să mă azvârl în mijlocul ei ca o broscuţă într-un iaz.

Am şovăit. Nu eram nimfă de pădure. Nu ştiam cum să-mi croiesc drum peste rădăcinile copacilor şi să mă avânt neatinsă prin mărăcinişuri. Nici nu ghiceam ce se ascunde prin umbrele acelea. Dacă erau doline pe-acolo? Dacă erau urşi şi lei?

Simţeam teamă şi am stat nemişcată timp îndelungat, aşteptând, de parcă trebuia să vină cineva să mă liniştească, să-mi zică da, poţi să mergi, vei fi în siguranţă. Carul tatei a lunecat deasupra mării şi a început să se lase în valuri. Umbrele pădurii s-au adâncit şi copacii păreau să se împletească. E prea târziu să mai merg acum, mi-am spus. Mâine.

Uşile casei erau din scânduri late de stejar, încinse cu fier. Când le-am atins, s-au deschis fără împotrivire. Înăuntru mirosea a smirnă. Într-o sală mare se găseau destule mese şi bănci cât să dai un ospăţ. Într-un capăt trona o vatră şi în celălalt se întindea un coridor care ducea la bucătărie şi la iatacuri. Era destul loc aici pentru vreo zece zeiţe şi chiar mă aşteptam să găsesc nimfe şi verişoare. Însă nu, ăsta trebuia să-mi fie surghiunul. În deplină singurătate. Există pedeapsă mai rea, se gândiseră ai mei, decât să nu mai am parte de prezenţa lor zeiască?

Casa în sine chiar nu mi se părea o pedeapsă. Unde te uitai, dădeai de comori: cufere sculptate, carpete moi şi tapiserii cu fir de aur, paturi, scăunele, trepiede bogat ornate şi statuete de fildeş. Pervazurile erau din marmură albă, iar obloanele, din lemn de frasin. La bucătărie mi-am plimbat degetele peste tăişurile cuţitelor, bronz şi fier, dar şi sidef şi obsidian. Am găsit castroane de cuarţ şi argint ciocănit. Deşi încăperile nu fuseseră locuite, nu se vedea nicăieri niciun fir de praf, iar mai târziu aveam să aflu că nici nu putea să pătrundă peste pragul de marmură. Oricât mergeam pe ea, podeaua se menţinea curată şi mesele luceau. Cenuşa dispărea din vatră, vasele se spălau singure şi focul se hrănea de la sine peste noapte. În cămară erau urcioare cu ulei şi cu vin, castroane mereu pline cu brânză şi cu boabe de orz proaspete.

În odăile acelea pustii şi desăvârşite mă simţeam... nici nu ştiam cum. Dezamăgită. Ceva din mine tânjise totuşi, cred, după stânca din Caucaz şi vulturul care plonja să-mi mănânce ficatul. Însă Scylla nu era Zeus, iar eu nu eram Prometeu. Noi, nimfele, nu meritam atâta bătaie de cap.

Însă era mai mult de-atât. Tata ar fi putut să mă lase într-o cocioabă sau o căsuţă de pescar, pe o plajă golaşă, să

mă adăpostesc într-un cort. Mi-am amintit chipul său când vorbise despre hotărârea lui Zeus și mânia limpede și răsunătoare din glas. Îmi închipuisem că eu eram ținta, însă acum, după ce discutasem cu Aietes, am început să înțeleg mai bine. Armistițiul dintre zei rezista doar pentru că titanii și olimpienii își vedeau de taberele lor. Zeus poruncise ca o urmașă de sânge a lui Helios să fie chemată la ordine. Helios nu avea cum să i se împotrivească fățiș, însă putea să i-o întoarcă oarecum, să-i dea un semn de sfidare care să redreseze ordinea lucrurilor. *Până și în surghiun ai noștri trăiesc mai bine decât regii. Vezi până unde se întind puterile noastre? Dacă ne ataci, olimpiene, ne vom înălța și mai mult.*

Iată-mi noul cămin: un monument închinat mândriei tatălui meu.

Era deja trecut de apus. Am găsit amnarul și l-am scăpărat peste iască, așa cum îl văzusem de-atâtea ori pe Glaucos că face, fără ca eu să fi încercat până atunci. Nu mi-a ieșit de la început, iar când flăcările s-au aprins și s-au întețit în sfârșit, am simțit o mulțumire cu totul nouă.

Mi-era foame, așa că m-am dus în cămară, unde se găseau castroane pline vârf cu mâncare pentru o sută de oameni. Mi-am pus câteva linguri într-o farfurie și m-am așezat la una dintre mesele mari de stejar din sală. Îmi auzeam respirația. Dintr-odată mi-am dat seama că nu mai mâncasem niciodată singură. Chiar dacă nimeni nu-mi arunca nicio vorbă sau vreo privire, stătusem mereu la masă, cot la cot, cu unul dintre verii sau frații mei. Am frecat cu degetele lemnul fin. Am mormăit puțin și-am ascultat cum vorbele-mi sunt înghițite de aer. Așa o să-mi trec veacul, mi-am zis. Cu tot focul din vatră, pe la colțuri se strângeau umbrele. Afară începuseră să țipe păsările. Sau credeam că sunt păsări. Am simțit că mi se ridică părul la ceafă, amintindu-mi trunchiurile groase și întunecate ale copacilor. M-am dus să trag obloanele și să încui ușa. Mă obișnuisem să simt în juru-mi apăsarea întregului pământ,

cu toate straturile sale de piatră, iar de deasupra puterea tatei. Pereții casei mi se păreau subțiri ca frunza. O labă i-ar fi sfâșiat cu ghearele dintr-o lovitură. Poate asta e taina care se ascunde în locul acesta, mi-am zis. Încă nu mi-am primit adevărata pedeapsă.

Încetează, mi-am spus. Am aprins mai multe lumânări lungi și m-am silit să merg spre odaia mea. La lumina zilei păruse încăpătoare și chiar îmi plăcuse, însă acum privirea nu-mi mai răzbătea în toate colțurile. Fulgii din salteaua patului murmurau când se îndesau unii în alții și obloanele scârțâiau ca parâmele corăbiilor surprinse de furtună. Simțeam din toate părțile cum se umflă pustiul insulei în bezna lui.

Până în clipa aceea nici nu știusem că mi-e frică de-atâtea lucruri. Monștri marini gigantici și fantomatici urcând târâș dealul, viermi noptatici strecurându-se din gropile lor și lipindu-și fețele oarbe de ușa mea. Zei cu copite de țapi gata să-și facă toate poftele sălbatice, pirați trăgându-și bărcile pe coasta insulei mele, cu grijă să-și înăbușe zgomotul vâslelor și punându-mi la cale răpirea. Și ce puteam să fac? *Pharmakis*, mă numise Aietes, *vrăjitoare*, numai că toată puterea îmi stătea în florile acelea de care mă despărțeau mări întregi. Dacă venea cineva, nu-mi rămânea decât să urlu, ceea ce sute de nimfe aflaseră deja că-i în zadar.

Frica mă năpădea în valuri, unul mai rece decât altul. Aerul liniștit mi se târa pe piele și umbrele își întindeau brațele spre mine. Mă uitam în gol prin beznă, ciulind urechea să aud altceva decât zvâcnetul propriului meu sânge. Fiecare clipă era cât o noapte lungă, însă într-un sfârșit cerul a început să se adâncească și să se lumineze pe la margini. Umbrele s-au retras încet și s-a făcut dimineață. M-am ridicat și am mai zăbovit pe marginea patului. Eram teafără. Când am ieșit din casă, n-am văzut nici urmă de picior pânditor, nici de coadă unduitoare și nicio zgârietură de gheară pe ușă. Și totuși nu m-am simțit deloc caraghioasă. Simțeam că îndurasem o caznă cumplită.

Am mai aruncat o privire la pădurea aceea. Ieri – chiar se întâmplase de-abia ieri? – mă aşteptasem să vină cineva să-mi spună că sunt în siguranţă. Dar cine putea să vină? Tata, Aietes? Asta însemna surghiunul: nu venea nimeni şi n-o să vină în veci. Gândul mi se părea înfricoşător, însă după lunga noapte de groază părea un fleac. Eliminasem cu sudori orice urmă de laşitate. Acum simţeam în loc o sclipire de exaltare. N-o să fiu ca o pasăre bună de împerecheat ţinută-n colivie, mi-am zis, prea pleoştită ca să zboare când îi deschizi uşiţa.

Am păşit în pădure şi mi-am început viaţa.

Am învăţat să-mi împletesc părul ca să nu se agaţe de toate ramurile şi să-mi leg poalele la genunchi ca să nu mă umplu de ciulini. Am învăţat să recunosc feluritele soiuri de plante cătărătoare cu flori şi trandafiri în culori ţipătoare, să dibuiesc libelulele lucitoare şi şerpii încolăciţi. M-am cătărat pe crestele unde chiparoşii împungeau cerul ca nişte lănci negre şi am coborât spre livezile şi podgoriile unde creşteau struguri vineţii în ciorchini îndesaţi precum coralul. Am mers pe dealuri, prin poienile zumzăitoare cu cimbru şi liliac, şi mi-am lăsat urmele pe nisipul galben al plajelor. Am cercetat toate intrândurile coastei şi toate peşterile, am descoperit golfurile liniştite şi ţărmul unde corăbiile puteau arunca ancora. Am auzit urletele lupilor şi orăcăitul broaştelor afundate în mâl. Am mângâiat scorpionii maronii şi lucioşi care îndrăzneau să-mi arate cozile. De-abia dacă le simţeam ciupitura otrăvitoare. Mă îmbătasem cum nu mai reuşisem niciodată, cu tot vinul şi nectarul din palatul tatei. Nu mă mir că m-am mişcat atât de încet, mi-am zis. Până atunci fusesem o ţesătoare fără fir de lână, o corabie fără mare. Iar acum iată unde am ajuns să mă avânt.

Seara mă întorceam la casa mea. De-acum nu mă mai deranjau umbrele, căci îmi arătau că tata nu mai trăgea cu ochiul din cer și că acum venea ceasul meu. Nu mă deranja nici pustiul. O mie de ani încercasem să umplu golul dintre mine și ai mei. Pe lângă așa ceva era un fleac să umplu încăperile casei. Am pus în vatră lemn de cedru și fumul întunecat mi-a ținut tovărășie. Am cântat, așa cum nu mi se mai îngăduise niciodată, căci mama zicea că am un glas de pescăruș aproape înecat. Iar când mă apăsa singurătatea, când mă trezeam că mi se face dor de fratele meu sau de Glaucos cel de pe vremuri, aveam pădurea lângă mine. Șopârlele goneau pe crengi, păsările își fâlfâiau aripile. Când mă vedeau, florile parcă își întindeau spre mine căpșoarele ca niște cățeluși zvăpăiați, țopăind și cerându-mi gălăgioase să le ating. Aproape mă sfiam de ele, însă zi după zi prindeam curaj, până când am ajuns să îngenunchez pe pământul umed, în fața unei tufe de spânz.

Florile delicate fremătau pe lujerii lor. Nu-mi trebuia niciun cuțit să le tai, mi-era de-ajuns vârful unghiei, lipicios de-acum de la stropii de sevă. Am pus florile într-un coșuleț acoperit cu pânză, pe care n-am dat-o deoparte decât când am ajuns acasă și m-am ascuns în spatele obloanelor. Nu mă așteptam să mă oprească nimeni, însă nici nu voiam să stârnesc pe careva.

M-am uitat la florile întinse pe masă. Păreau uscate. Nu aveam nici cea mai mică idee ce-ar trebui să fac cu ele. Să le mărunțesc? Să le fierb? Să le coc în cuptor? Pomada fratelui meu conținea ulei, însă habar n-aveam de care. Să fie bun cel de măsline din bucătărie? Cel mai probabil nu. Îmi trebuia ceva fabulos, cum era cel stors din sâmburi de fructe culese din livada Hesperidelor. Însă n-aveam cum să fac rost de așa ceva. Am încolăcit pe deget o tulpină. S-a răsucit ca o râmă înecată.

Ei, mi-am zis, nu sta cu mâinile-n sân. Încearcă ceva. Fierbe-le. De ce nu?

Aveam un strop de mândrie, cum am mai zis, ceea ce m-a ajutat. Dac-aş fi avut mai multă de-atât m-ar fi omorât.

Haideţi să vă spun ce nu este vrăjitoria: nu-i o putere zeiască ce-ţi vine doar cu un gând sau cât ai clipi din ochi. Ea trebuie făurită şi lucrată, chibzuită şi cercetată, dezgropată, pusă la uscat, tocată şi măcinată, pregătită la foc, cântată şi descântată. Chiar dacă ai făcut toate astea, tot poţi da greş, pe când zeii nu dau. Dacă ierburile nu sunt destul de proaspete, dacă atenţia mi-e abătută de altceva, dacă n-am destulă voinţă, poţiunile mi se sleiesc şi râncezesc în mâini.

Dacă lucrurile ar fi urmat calea dreaptă, n-aş fi ajuns niciodată vrăjitoare. Zeii urăsc din fire munca. Cel mult ne îndeletnicim cu ţesutul şi cu fierăritul, însă acestea sunt meşteşuguri deloc trudnice, căci puterile zeieşti înlătură orice neplăcere. Lâna nu se vopseşte în jgheaburi puturoase, învârtind linguroaie, ci cu un pocnet din degete. Nu trebuie să trudim extrăgând minereuri, căci metalele se smulg singure din peretele muntelui. N-ai de ce să-ţi aspreşti degetele sau să-ţi încordezi prea tare muşchii.

Vrăjitoria e toată numai trudă. Fiecare buruiană trebuie dibuită la locul ei, culeasă la vremea ei, smulsă din noroi, aleasă şi curăţată, spălată şi pregătită. Trebuie întoarsă pe toate părţile pentru a vedea unde-i este puterea. Zi după zi, cu multă răbdare, trebuie să-ţi arunci nereuşitele la gunoi şi s-o iei de la capăt. Atunci cum de nu m-a deranjat deloc? Cum de nu ne-a deranjat pe niciunul?

Nu pot să vorbesc în numele fraţilor şi al surorii mele, însă nu mi-e greu să vin cu un răspuns pentru mine. O sută de generaţii la rând mersesem prin lume dormind pe picioare, amorţită, leneşă şi fără nicio grabă. Nu lăsam nicio urmă, nu făceam nicio ispravă. Nici măcar cei care simţiseră

un strop de iubire pentru mine nu se sinchisiseră să-mi rămână alături.

Apoi am învățat că pot să fac lumea să se mlădieze după voința mea, cum se mlădiază arcul când slobozește săgeata. Aș fi trudit de-o mie de ori pe atât doar ca să țin toată puterea asta în mâinile mele. Mi-am zis: pesemne că așa s-a simțit și Zeus când a înălțat trăsnetul pentru prima oară.

Desigur că la început toate fierturile mele au fost eșecuri. Poțiuni fără efect, pomezi care se fărâmițau și zăceau fără viață pe masă. Credeam că, dacă dădusem peste un soi de virnanț folositor, restul îmi prindea și mai bine, că un amestec din zece plante e mai bun decât unul din cinci, că, dacă mă pierd în gânduri, farmecul n-o să se piardă și el, că pot să mă apuc de o poțiune, să mă răzgândesc în toiul muncii și să mă apuc de alta. Nu știam nici măcar poveștele despre leacuri băbești pe care le învață orice muritor în poala mamei: că poți să faci un soi de săpun din tulpini de cervană fierte, că tisa arsă în vatră scoate un fum gros și înecăcios, că macii au somn în nervuri și spânzul are moarte, pe când coada-șoricelului poate închide rănile. Toate aceste lucruri a trebuit să le învăț muncind, pe dibuite, frigându-mi degetele și fugind afară din norii puturoși, ca să tușesc în grădină.

Pe atunci credeam că, dacă îmi ieșea o vrajă anume, nu mai trebuia s-o învăț de la capăt. Însă nici măcar asta nu era adevărat. Oricât de des m-aș fi folosit de o iarbă, de câte ori o culegeam era altfel. Un trandafir își trăda secretele dacă îl măcinam, altul trebuia stors, iar al treilea opărit. Fiecare farmec însemna un munte pe care trebuia să mă cațăr iar și iar. Și nu puteam să iau cu mine decât convingerea că sunt în stare să reușesc.

M-am opintit așa mai departe. Trăsesem totuși o învățătură în copilăria mea – că pot rezista. Încet-încet, am învățat să ascult: seva care curgea în plante, sângele care-mi curgea în vene. Am învățat să înțeleg ce vreau, să plivesc și să adaug, să simt unde s-a strâns puterea și să rostesc vorbele

potrivite pentru a o duce la apogeu. Trăiam pentru clipa în care totul devenea în sfârşit limpede şi farmecul îşi cânta melodia pură doar pentru urechea mea.

N-am chemat balauri şi nici n-am făcut să apară şerpi. Primele farmece au fost prostioare, tot ce-mi trecea prin minte. Am început cu o ghindă, căci m-am gândit că dacă aleg o plantă verde în plină creştere, pe care o hrănesc cu apă, se poate să-mi găsesc ajutorul în sângele meu de naiadă. Zile în şir am frecat ghinda cu uleiuri şi alifii, îndemnând-o din vorbe să încolţească. Am încercat să imit sunetele pe care le scosese Aietes când mi-a vindecat faţa. Am încercat şi blesteme, şi rugăciuni, însă cu toate astea ghinda şi-a ţinut trufaşă sămânţa doar pentru ea. Am azvârlit-o pe fereastră, am luat alta şi m-am cocârjat lângă ea încă o jumătate de veşnicie. Am încercat farmecul când eram supărată, când eram liniştită, când eram fericită şi când eram distrată. Într-o bună zi mi-am spus că mai bine rămân fără nicio putere decât să mai încerc o dată farmecul acela. La ce-mi trebuia până la urmă o plăntuţă de stejar? Era plină insula de ei. Ce-mi doream de fapt era o căpşună sălbatică, să-mi ung cu dulceaţa ei gâtlejul gingaş, şi aşa i-am zis şi măciulieiăleia maronii.

S-a preschimbat atât de iute, încât mi s-a afundat degetul în carnea ei moale şi roşie. O clipă am rămas cu ochii la ea, după care am scos un chiot de triumf, de-am speriat păsările din copaci.

Am reînviat o floare ofilită. Am alungat cu totul muştele din casă. Am făcut cireşii să înflorească, deşi nu era anotimpul potrivit, şi am colorat focul într-un verde viu. Dacă ar fi fost cu mine, Aietes şi-ar fi înghiţit barba văzând de ce chiţibuşuri de bucătăreasă mă ţin. Însă, cum nu ştiam nimic, nimic nu mi se părea mai prejos de mine.

Puterile mi se învolburau ca valurile. Am descoperit că aveam talent pentru năluci, puteam să plăsmuiesc firimituri din umbre, atrăgând şoriceii, să scot din valuri plevuşti palide ţâşnind chiar sub ciocul vreunui cormoran. Am încercat

ceva mai răsărit: un dihor cu care să sperii cârtițele, o bufniță care să alunge iepurii. Am învățat că plantele se culeg cel mai bine la lumina lunii, căci roua și bezna le îngroașă seva. Am învățat care plante cresc bine în grădină și care trebuie lăsate la locul lor în pădure. Am prins șerpi și am învățat să le mulg colții. Puteam să storc un strop de venin dintr-o coadă de viespe. Am vindecat un copac muribund și am ucis o viță otrăvitoare doar atingând-o cu mâna.

Însă Aietes avusese dreptate: talentul meu cel mai mare era metamorfoza și într-acolo mi se întorceau mereu gândurile. Am zăbovit în fața unui trandafir până s-a preschimbat în iris. Dacă turnai o poțiune la rădăcina unui frasin se preschimba în stejar de stâncă. Mi-am schimbat lemnul de foc în cedru ca să-mi umplu cu parfumul său odăile, noapte de noapte. Am prins o albină și am făcut-o broască, un scorpion și l-am făcut șoarece.

Aici am descoperit în sfârșit până unde mi se întinde puterea. Oricât de tare mi-ar fi fost poțiunea și oricât de bine mi-aș fi țesut vraja, broasca tot încerca să zboare și șoarecele să înțepe. Doar trupul era preschimbat, nu și mintea.

Atunci mi-am amintit de Scylla. Oare sinele ei de nimfă mai trăia în monstrul acela cu șase capete? Sau plantele crescute din sângele zeilor te preschimbau cu adevărat? Nu știam. M-am adresat văzduhului: *Oriunde ai fi, sper că ți-ai găsit mulțumirea.*

Bine, acum știu, desigur, că și-o găsise.

M-am trezit într-o zi că răzbat în cele mai adânci desișuri ale pădurii. Îmi plăcea mult să cutreier insula, de la țărmurile cele mai joase până pe întinsurile cele mai înalte, în căutarea mușchilor, ferigilor și a vițelor ascunse, pentru a le culege frunzele numai bune pentru vrăji. Era după-amiaza târziu

și aveam coșul doldora de plante. Când am ieșit de după un tufiș, m-am pomenit cu mistrețul în față.

Știam de ceva timp că pe insulă trăiesc porci sălbatici. Îi auzisem guițând și luându-se la trântă prin tufișuri. Găseam adesea câte un rododendron strivit sub copite sau un strat de lăstari smuls din rădăcini. Era însă prima oară când vedeam unul.

Era imens, chiar mai mare decât în închipuirile mele. Avea spinarea abruptă și neagră precum coastele muntelui Cynthus și umerii brăzdați de cicatricele ca niște fulgere cu care se alesese în lupte. Doar cei mai curajoși eroi înfruntă jivinele acestea, înarmați cu lănci și ajutați de dulăi, de arcași și de servitori, chiar și de câțiva războinici. Eu aveam doar cuțitul pentru săpat și coșul, nici măcar vreo poțiune vrăjită la îndemână.

A bătut din copită, cu spuma albă picurându-i din bot. Apoi și-a plecat colții și a scrâșnit din fălci. Parcă-mi spunea din ochii săi porcești: *Pot să frâng o sută de flăcăi, să le bocească mamele leșurile acasă. O să-ți smulg mațele și o să le mănânc la prânz.*

L-am pironit cu privirea.

— Ia încearcă, am zis.

A stat și s-a uitat lung la mine. Apoi s-a întors și a dispărut în tufișuri. Vă spun, cu toate farmecele mele, de-abia atunci m-am simțit pentru prima oară o vrăjitoare adevărată.

Seara, stând la gura vetrei m-am gândit la toate zeițele care defilau țanțoșe cu păsări pe umeri sau țineau în poală câte un căprior, să-și frece căpșorul de palmele lor. O să le fac pe toate de rușine, mi-am zis. M-am cățărat până pe piscurile cele mai înalte și am dat de o cărare singuratică: ici se vedea o floare strivită, colo pământul era un pic răscolit

și coaja vreunui copac era smulsă de gheare. Am pregătit o fiertură din șofrănel și iasomie galbenă, iris și rădăcină de chiparos dezgropată când e luna în înaltul cerului. Am vărsat câțiva stropi din ea, cântând: *Te conjur.*

A doua zi la amurg mi-a intrat fremătând pe ușă, cu umeri vânjoși, tari ca piatra. S-a culcat lângă vatră și mi-a lins gleznele cu limba ei aspră. Ziua îmi aducea iepuri și pești. Noaptea îmi lingea miere de pe degete și-mi dormea la picioare. Uneori ne jucam, mă pândea din spate și sărea să mă apuce de gât. Îi simțeam răsuflarea fierbinte, cu miros de mosc, și apăsarea labelor din față pe umeri.

— Ia uite-aici, i-am zis arătându-i pumnalul pe care-l adusesem din palatul tatei, cel gravat cu chipul de leoaică. Ce neghiob l-a făcut? Habar n-are cum arătați.

Și-a deschis botul imens, maroniu și a căscat.

În odaie aveam o oglindă de bronz înaltă până-n tavan. Când treceam prin dreptul ei de-abia mă recunoșteam. Ochii mi se luminaseră, fața mi se ascuțise și în spatele meu îmi dădea târcoale tovarășa mea sălbatică, leoaica. Mai că-mi închipuiam ce-ar spune verișoarele mele dacă m-ar vedea – cu picioarele murdare de la grădinărit, cu poalele suflecate până la genunchi și cântând cât mă ținea glasul subțirel.

Chiar îmi doream să vină. Voiam să le văd cum se uită la mine, cu ochii cât cepele, când merg printre vizuinile lupilor și mă scald în mare alături de rechinii ieșiți la vânat. Puteam să preschimb un pește în pasăre, puteam să mă iau la trântă cu leoaica mea și să mă întind pe burta ei cu pletele curgându-mi libere pe umeri. Voiam să le aud cum chițăie și icnesc cu răsuflarea tăiată: *Vai, s-a uitat la mine! Acum o să devin broască!*

Chiar mă temusem de niște fărpturi ca acestea? Chiar îmi pierdusem zece mii de ani furișându-mă ca un șoricel? Acum înțelegeam îndrăzneala lui Aietes și cum de tronase în fața tatei ca un pisc măreț. Când îmi puneam

magia la lucru, şi eu mă simţeam înaltă şi solidă ca un colos. M-am uitat cum trece de-a lungul cerului carul aprins al tatei. Ei? Ce-ai să-mi zici? M-ai azvârlit tu la ciori, dar se pare că mi-e mai bine cu ele decât cu tine.

Nu mi-a răspuns nici mătuşa Lună, nişte laşi amândoi. Pielea îmi strălucea, dinţii îmi stăteau încleştaţi. Leoaica mea îşi legăna coada.

Nu are nimeni curaj? Nu îndrăzneşte nimeni să dea ochii cu mine?

Aşa că vedeţi, în felul meu, de-abia aşteptam să se întâmple ce s-a întâmplat mai târziu.

Capitolul 8

Era la apus, tata deja își cufundase pe jumătate chipul după copaci. Eu munceam în grădină, legam vițele mlădioase pe araci și sădeam rozmarin și omag. Cântam nu știu ce melodie fără cap și fără coadă. Leoaica se întinsese pe iarbă, cu sânge pe bot de la cocoșul de munte pe care-l înfulecase.

— Recunosc, a spus un glas, mă mir să văd cât de modest arăți după cât se fălește lumea cu tine. Ai o grădină cu flori și cosițe. Parc-ai fi o țărăncuță.

Tânărul stătea sprijinit de casă și se uita la mine. Avea pletele răsfirate și ciufulite și chipul strălucitor ca un giuvaier. Deși nu se oglindea nicio rază în ele, sandalele de aur îi luceau.

Știam cine e, sigur că știam. Puterile i se citeau negreșit pe chipul luminos și ascuțit ca un tăiș ținut în teacă. Era olimpian, dintre fiii lui Zeus, care și-l alesese drept sol. Zurbagiul care-și râdea de zei, Hermes.

Am simțit că mă ia tremuratul, însă n-am vrut să mă vadă. Zeii cei mari te miros când ți-e frică, așa cum adulmecă rechinii mirosul sângelui. Și unii, și alții te hăpăie îndată, cât ai clipi.

M-am ridicat.

— Ce te-ai așteptat să găsești?

— Ei, știi tu. În mâini învârtea alene o nuielușă. Ceva mai înfiorător. Aducând cu un balaur. O trupă de sfincși dansatori. Sânge picurând din cer.

Eram învățată cu unchii mei cu umeri vânjoși și cu bărbile albe, nu cu frumusețea aceasta dezinvolt de desăvârșită. După el se inspiră sculptorii când își modelează blocurile de piatră.

— Asta se vorbește despre mine?

— Desigur. Zeus e convins că ne pregătești poțiuni ucigașe, la fel și fratele tău. Știi cât se frământă de felul lui.

Mi-a zâmbit complice. De parcă mânia lui Zeus ar fi fost o glumă neînsemnată.

— Așadar, ai venit ca iscoadă a lui Zeus?

— Prefer să mi se zică *sol*. Însă nu, în pricina asta tata poate să se descurce și singur. Am venit aici pentru că fratele meu s-a supărat pe mine.

— Fratele tău?

— Da. Cred că ai auzit de el.

Și a scos din mantie o liră încrustată cu aur și fildeș, care lucea ca razele la amurg.

— Mă tem că am furat-o. Și am nevoie să mă adăpostesc undeva până trece furtuna. Speram să-ți fie milă de mine. Am vaga impresie că aici n-o să mă caute.

Mi s-a ridicat părul la ceafă. Oricine avea vreun strop de înțelepciune se temea de mânia zeului Apollo, mută ca razele soarelui și ucigătoare precum ciuma. Mi-a venit să arunc o privire peste umăr, să văd dacă nu cumva străbătea deja cerul încoace, cu arcul său aurit gata să-mi săgeteze inima. Însă ceva din mine se săturase să se mai teamă și să se mai cutremure, să se tot uite la ceruri întrebându-se ce mi se dă voie să fac și ce nu.

— Intră, i-am zis eu poftindu-l înăuntru.

În copilărie tot ascultasem povești despre îndrăzneala lui Hermes: cum se ridicase din leagăn, prunc fiind, și șterpelise cireada lui Apollo, cum îl răpusese pe Argus, fiara de

pază, după ce-i adormise toți cei o mie de ochi, cum putea să stoarcă secrete și din piatră seacă și să-i cucerească până și pe rivalii zeiești, convingându-i să-i facă pe plac.

Totul era adevărat. Era în stare să te tragă spre el ca pe un fir învârtit pe deget. Să te încânte cu vorbe de duh până te stricai de râs. Nu prea știusem ce înseamnă adevărata inteligență – discuția mea cu Prometeu nu durase prea mult și în toate celelalte palate ale lui Oceanos istețimea cu care se lăudau zeii era de fapt doar șiretenie și ranchiună. Mintea lui Hermes se dovedea de o mie de ori mai ascuțită și mai iute. Lucea ca lumina pe valuri, amețindu-te mai să te orbească. În seara aceea m-a distrat spunându-mi povești despre zeii cei mari și nesăbuința lor. Cum s-a preschimbat deșănțatul Zeus în taur ca să ademenească o fecioară frumoasă. Cum a fost învins Ares, zeul războiului, de doi uriași care l-au ținut închis, timp de un an, într-un vas. Cum i-a întins Hefaistos o capcană soției sale, Afrodita, prinzând-o goală pușcă într-un năvod de aur, alături de amantul ei, Ares, în văzul tuturor zeilor. Și tot așa mi-a înșirat toate viciile caraghioase, încăierările la beție, ciondănelile și păruielile lor meschine, pe același ton mieros și zâmbăreț. M-am simțit atât de încinsă și de ametită, încât parcă luasem vreo poțiune de-ale mele.

— N-o să te pedepsească pentru că ai venit aici și mi-ai întrerupt surghiunul?

A zâmbit.

— Tata știe că fac ce am chef. Și oricum nu întrerup nimic. Doar tu ești cea silită să rămână locului. Noi, restul, putem să mergem încoace și-ncolo după cum ne e voia.

M-am mirat.

— Bine, dar am crezut... pedeapsa nu e mai degrabă să stau singură aici împotriva voinței mele?

— Asta depinde de cine vine pe la tine, nu? Oricum, surghiunul e surghiun. Zeus a dorit să te țină undeva ruptă de lume și iată-te aici. Nu s-a gândit mai departe de-atât.

— De unde știi toate astea?

— Am fost de față. E întotdeauna amuzant să te uiți cum duc Zeus și Helios tratative. Sunt ca doi vulcani care încearcă să se hotărască: să izbucnească, sau nu?

Luptase în războiul cel mare, mi-am amintit eu. Văzuse cerul arzând și răpusese un uriaș cu creștetul în nori. Cu tot glasul său fără griji, nu mi-era greu să-mi închipui scena.

— Știi să cânți la instrumentul acela? Sau doar să-l furi?

Și-a dus degetele la strune. Notele au țâșnit în aer luminoase și armonioase ca argintul. Le-a strâns pe toate atât de ușor într-o melodie, de parcă era un zeu al muzicii, încât întreaga încăpere părea să sălășluiască în sunetul acela.

A ridicat privirea, cu focul oglindit pe chip.

— Cânți?

Era o altă calitate a lui. Îți stârnea cheful să-i mărturisești pe loc toate tainele.

— Doar pentru mine, i-am răspuns. Nu am o voce plăcută. Mi s-a spus că aduce cu țipetele pescărușilor.

— Asta ți s-a zis? Nu ești deloc pescăruș. Ai glas de muritoare.

Pesemne că pe chip mi se citea nedumerirea, căci a râs.

— Cei mai mulți zei au glasuri de tunet sau de stâncă. Trebuie să le vorbim blând urechilor omenești, ca să nu le facem țăndări. Iar nouă ni se pare că muritorii vorbesc încet și ascuțit.

Mi-am amintit deodată cât de blând mi s-a părut tonul lui Glaucos când mi-a vorbit pentru prima oară. O luasem drept un semn bun.

— Nu se întâmplă adesea, a zis el, însă uneori nimfele se nasc având glasuri omenești. Așa și cu tine.

— Cum de nu mi-a spus nimeni? Și cum se poate una ca asta? Nu am nimic muritor în mine. Sunt titan și atât.

— Cine poate descâlci legile obârșiei zeiești? a ridicat Hermes din umeri. Și dacă întrebi cum de nu ți-a zis nimeni, presupun că n-a știut nimeni. Eu stau laolaltă cu muritorii

mai mult decât cei mai mulți zei și m-am obișnuit să-i aud. Mie mi se pare doar o aromă aparte, ca mirodeniile în mâncare. Însă, dacă te vei afla vreodată printre oameni, o să observi: de tine n-o să se teamă la fel cum se tem de noi, ceilalți.

Una-două, îmi lămurise unul dintre cele mai mari mistere din viața mea. Mi-am ridicat degetele la gât, ca pentru a atinge ciudățenia ascunsă acolo. *Un zeu cu glas de muritor*. Mă simțeam cutremurată, deși, cumva, mă încerca un sentiment de recunoștință.

— Cântă, i-am cerut.

Am început să cânt și eu, iar lira mi-a urmat fără nicio strădanie glasul, cu un timbru înalt care-mi îndulcea notele. Când am terminat, flăcările se mistuiseră până la cărbuni și luna își trăsese vălul. Ochii lui Hermes luceau ca două giuvaiere întunecate în lumină. Erau negri, unul dintre însemnele puterii cu obârșii adânci, din stirpea zeilor străvechi. Pentru prima oară, mi s-a părut tare ciudat că-i punem pe titani și olimpieni în două tagme separate, căci Zeus sigur s-a născut din părinți titani și chiar bunicul lui Hermes era titanul Atlas. Tuturor ne curge în vene același sânge.

— Știi cum se numește insula aceasta? l-am întrebat.

— Aș fi un zeu al călătorilor tare nepriceput dacă n-aș ști toate locurile din lume.

— N-ai vrea să-mi spui și mie?

— Se numește Aiaia, a spus el.

— Aiaia.

Am savurat sunetele. Erau moi și se pliau încetișor, ca niște aripi în aerul înserat.

— O cunoști, a zis el.

Mă cerceta cu atenție.

— Desigur. Aici și-a pus tatăl meu forțele în slujba lui Zeus și și-a dovedit credința. Chiar pe cerul de deasupra a răpus un titan uriaș, scăldând pământul în sânge.

— Ce coincidență că tatăl tău te-a trimis chiar aici, și nu în altă parte.

Îl simțeam cum mă iscodește cu puterile sale, să-mi afle secretele. Pe vremuri m-aș fi repezit să-i întind îndată pocalul plin ochi cu răspunsuri, să-i ofer tot ce dorea de la mine. Însă nu mai eram cea de pe vremuri. Nu-i datoram nimic. O să se aleagă doar cu ceea ce am eu chef să-i ofer.

M-am ridicat și am rămas în picioare dinaintea lui. Îmi simțeam limpede ochii galbeni ca două pietricele de râu.

— De unde știi că tatăl tău se înșală în privința otrăvurilor preparate de mine? De unde știi că n-o să te amețesc pe loc cu licorile mele?

— Nu știu.

— Și totuși îndrăznești să rămâi?

— Îndrăznesc orice, a spus el.

Și așa s-a făcut că am ajuns iubiți.

Hermes s-a întors adesea în următorii ani, pe la apus, purtat de aripile sale. Îmi aducea delicatese de-ale zeilor – vin furat chiar din pivnițele lui Zeus, cea mai dulce miere de pe muntele Iblei, unde albinele sorb doar din flori de cimbru și de tei. Discuțiile noastre erau o plăcere, la fel și însoțirile.

— Ai vrea să-mi porți copilul în pântece?

— Nu, nicicând, niciodată, am râs auzindu-l.

Nu s-a simțit jignit. Îi plăceau răspunsurile fără înconjur, căci n-aveai cum să-l rănești cu nimic până la sânge. M-a întrebat doar din curiozitate, căci îi stătea în fire să caute răspunsuri și să vâneze slăbiciunile celorlalți. Voia să vadă dacă îmi căzuse cu tronc. Numai că asemenea dulcegării îmi erau străine de-acum. Nu lâncezeam visând la el zile în șir și nu-i rosteam numele în pernă. Nu-mi era soț și de-abia dacă-mi era prieten. Era un șarpe veninos, asemenea mie, și astfel ne bucuram unul de altul.

Hermes îmi dădea de veste ce se mai întâmplase. În călătoriile sale, străbătea în zbor fiecare colțișor al lumii, umplându-și mintea de bârfe cum se umplu poalele veșmintelor de noroi. Știa la ale cui ospețe bea Glaucos. Știa cât de sus țâșnește laptele în fântânile Colhidei. Mi-a spus că Aietes e bine, umblând înveșmântat într-o mantie din piele de leopard vopsită. Își luase de soție o muritoare și avea un prunc în fașă și altul în pântecele femeii. Pasifae era încă stăpână în Creta prin puterea poțiunilor ei și-i plodise până una-alta destui copii bărbatului ei cât să umple o corabie, șase moștenitori și fiice. Perses se ațintea la răsărit și reînvia morții cu găleți de smântână și sânge. Mama își ștersese de tot lacrimile și își adăugase titlul de Mamă a Vrăjitorilor, fălindu-se cu asta pe la mătuși. Râdeam împreună de toate acestea și, când pleca, știam că le povestește și lor despre mine: despre unghiile mele înnegrite de pământ, leoaica mea moscată, porcii care începuseră să-mi vină la ușă, aducându-mi trufe pentru un blid cu lături și o mângâiere pe spinare. Și, bineînțeles, cum sărisem pe el pe vremea când fusesem o fecioară sfioasă. Ei bine? Sfioasă nu fusesem deloc, însă restul era destul de adevărat.

L-am tot tras de limbă, unde se află Aiaia, cât de departe de Egipt, Etiopia și celelalte locuri interesante. L-am întrebat în ce toane mai e tata, cum se numesc nepoții și nepoatele mele și ce noi imperii au înflorit în lume. Îmi răspundea de fiecare dată, însă când l-am întrebat cât de departe se află florile pe care i le dădusem lui Glaucos și Scyllei, a râs de mine. *Crezi că voi ascuți pentru ea ghearele leoaicei?*

Am încercat să-mi iau un ton cât mai nepăsător.

— Ce mai face bătrânul titan Prometeu pe stânca lui? Cum o mai duce?

— Cum crezi? Zi de zi rămâne fără ficat.

— Încă? N-am înțeles niciodată de ce s-a mâniat Zeus pentru că i-a ajutat pe muritori.

— Spune-mi, mi-a zis el, cine dă ofrande mai bune: un om nenorocit sau unul fericit?

— Unul fericit, desigur.

— Greşit. Omul fericit e prea prins cu viaţa lui. Crede că nu-i datorează nimic nimănui. Dar dacă-l faci să tremure, dacă-i omori nevasta, îi schingiuieşti copiii, atunci o să se întoarcă la tine. O să-şi ţină familia flămândă o lună întreagă ca să-ţi ia cel mai alb viţel dintre toţi. Dacă-şi îngăduie, o să-ţi ia o sută.

— Bine, dar, până la urmă, tot trebuie să-l răsplăteşti cu ceva. Altfel n-o să-ţi mai închine nimic.

— Ei bine, o să te miri cât timp o duce aşa. Bineînţeles, într-un final, e mai bine să-i dai ceva. Atunci o să fie iar fericit. Şi poţi s-o iei de la capăt.

— Deci aşa îşi petrec olimpienii zilele. Îşi storc minţile cum să-i facă nefericiţi pe oameni.

— De ce-ai face atâta pe virtuoasa când tatăl tău e marele maestru în privinţa asta? Ar fi în stare să nimicească un sat întreg dacă ar şti că aşa pune mâna pe încă o viţea.

De câte ori nu mă mândrisem în sinea mea cu altarele încărcate ale tatei? Mi-am luat pocalul şi am băut, ca să nu-mi vadă obrajii îmbujoraţi.

— Îmi închipui că ai putea să mergi la Prometeu, am zis. Cu aripile tale. Să-i duci ceva să-l aline.

— De ce-aş face una ca asta?

— De dragul noutăţii, desigur. Ar fi prima faptă bună pe care ai face-o în viaţa ta desfrânată. Nu eşti curios cum te-ai simţi?

A râs, însă nu l-am mai bătut la cap. Doar rămânea tot olimpian, fiul lui Zeus. Îmi îngăduia să întind coarda pentru că-l înveseleam, însă nu ştiam când se va termina cu veselia aceea. Poţi să înveţi o viperă să-ţi mănânce din palme, însă n-ai cum s-o dezveţi de plăcerea muşcatului.

Primăvara s-a preschimbat în vară. Într-o noapte, când zăboveam la un pocal de vin, l-am întrebat în sfârşit de Scylla.

— Ah, a făcut el şi ochii i s-au luminat. Chiar mă întrebam când o să ajungi şi la ea. Ce vrei să ştii?

Oare e nefericită? Însă ar fi râs de o întrebare atât de jalnică, pe bună dreptate de altfel. Vrăjitoria mea, insula, leoaica, toate erau urmarea preschimbării ei. N-ar fi fost deloc cinstit să regret acțiunea căreia îi datoram însăși viața mea.

— N-am aflat ce s-a mai întâmplat cu ea după ce s-a scufundat în mare. Știi unde e?

— Nu departe de aici, la mai puțin de o zi cu corabia muritorilor. A găsit o strâmtoare pe placul ei. Într-o parte e un vârtej care absoarbe corăbii, pești și tot ce trece pe-acolo. Pe cealaltă parte e un perete de piatră cu o peșteră unde să-și ascundă chipul. Toate corăbiile care se trag la adăpost de vârtej îi nimeresc drept în colți și așa se hrănește.

— Se hrănește...

— Da. Mănâncă mateloți. Câte șase odată, unul în fiecare gură, iar dacă vâslesc prea încet, înhață doisprezece. Unii încearcă să i se împotrivească, dar îți închipui cum o sfârșesc. Le auzi urletele de tare departe.

Am rămas înmărmurită în scaun. Mereu mi-o închipuisem înotând în adâncuri și sugând carnea rece a caracatițelor. Însă nu. Scylla își dorise întotdeauna să se scalde în lumina zilei. Își dorise întotdeauna să facă lumea să plângă. Iar acum era un monstru hulpav, tot numai colți și de neatins în nemurirea sa.

— N-are cine s-o oprească?

— Dacă și-ar dori, Zeus sau tatăl tău ar putea face asta. Care să fie însă motivul? Monștrii sunt binecuvântarea zeilor. Închipuie-ți câte rugăciuni li se adresează.

Mi se pusese un nod în gât. Bărbații pe care-i mâncase ea erau mateloți ca Glaucos pe vremuri, zdrențuiți, disperați, cuprinși de frică. Toți muriseră. Toți deveniseră fum rece, însemnați cu numele meu.

Hermes mă privea atent, cu capul înclinat ca o pasăre curioasă. Aștepta reacția mea. O să vărs lacrimi, dulci ca laptele fără caimac, sau o să fiu o harpie cu inima de piatră? Nu exista cale de mijloc. Un alt răspuns nu s-ar fi potrivit cu snoava amuzantă pe care voia s-o urzească.

Mi-am lăsat mâna pe capul leoaicei, simțindu-i sub degete țeasta imensă și tare. Nu dormea niciodată când venea Hermes la mine. Ne veghea printre pleoapele întredeschise.

— Scylla nu s-a mulțumit niciodată doar cu un singur lucru, am zis.

A zâmbit. *O cățea cu inimă de piatră.*

— Vreau să-ți spun ceva, a continuat el. Am auzit o profeție despre tine. Am aflat-o de la o prezicătoare care și-a lăsat templul și colindă pe câmpuri ghicindu-le oamenilor.

Mă învățasem cu meandrele minții sale, spre marea mea recunoștință.

— Iar tu treceai din întâmplare pe acolo chiar când vorbea despre mine?

— Firește că nu. I-am oferit o cupă de aur gravată și i-am cerut să-mi spună tot ce știe despre Circe, fiica lui Helios, vrăjitoarea de pe Aiaia.

— Și?

— A spus că un bărbat pe nume Odiseu, sânge din sângele meu, va sosi într-o zi pe insula ta.

— Continuă.

— Asta e tot.

— E cea mai proastă profeție pe care am auzit-o vreodată.

— Știu, a oftat Hermes. Cred că am dat cupa pe degeaba.

Nu visam la el, cum am mai zis. Nu-i împleteam numele de al meu. Noaptea ne culcam împreună și la miezul nopții dispărea, iar eu mă trezeam și colindam pădurile. Leoaica pășea adesea lângă mine. Era plăcerea noastră cea mai adâncă să mergem prin aerul rece, simțind cum ni se freacă de picioare frunzele umede. Din când în când, mă opream să culeg o floare sau alta.

Însă pentru floarea râvnită am așteptat destul de mult. Am lăsat să treacă o lună de la discuția mea cu Hermes și încă una. Nu voiam să stea cu ochii pe mine. Nu avea ce căuta aici. Floarea era a mea.

N-am luat cu mine nicio torță. Ochii îmi luceau în întuneric mai ceva decât ai bufnițelor. Am apucat prin penumbra

copacilor, prin livezile liniştite, printre măslini şi mărăcinişuri, peste nisipuri şi pieptiş pe stânci. Nicio pasăre nu mişca şi nicio jivină. Nu se auzeau decât aerul printre frunze şi răsuflarea mea.

Şi iat-o acolo, îngropată în clisa de frunze, săpând mai jos de ferigi şi de ciuperci: o floricică cât unghia, albă ca laptele. Sângele de uriaş pe care-l vărsase tata din cer. Am smuls un lujer din încrengătură. Rădăcinile s-au agăţat o clipă de pământ, apoi s-au lăsat trase. Erau negre şi groase, mirosind a metal şi a sare. Floarea nu avea niciun nume, din câte ştiam, aşa că i-am zis „*mōli*", adică *rădăcină* pe limba străveche a zeilor.

Ah, tată, oare-ai ştiut ce dar îmi faci? Căci floarea aceea atât de fragilă, încât ţi se destrăma cu totul sub talpă, purta în ea *apotrope*, puterea neîmblânzită de a alunga răul. Desfăcătoarea blestemelor. Scut şi pavăză împotriva năpastei, cinstită ca o zeiţă, căci era curată ca lacrima. Singurul lucru de pe lumea asta căruia îi puteai acorda încrederea că nu te va trăda.

Zi de zi, insula înflorea tot mai mult. Grădina mi se căţărase pe casă şi-mi sufla parfumul ei pe ferestre. La vremea aceea lăsam obloanele ridicate. Făceam tot ce pofteam. Dacă m-ai fi întrebat, aş fi zis că-s fericită. Însă nu uitam nicio clipă.

Fum rece, însemnat cu numele meu.

Capitolul 9

Era dimineaţă. Soarele săltase deasupra copacilor şi mă aflam în grădină, tăind anemone pentru masă. Porcii îşi clefăiau lăturile. Un mistreţ a prins arţag şi a început să se împingă grohăind în ceilalţi, ca să-şi arate puterea. I-am prins privirea.

— Ieri te-am văzut cum faci bulbuci la izvor şi alaltăieri scroafa pătată te-a trimis la plimbare cu urechea muşcată şi pofta-n cui. Aşa că vezi cum te porţi.

A pufnit cu râtul în ţărână, apoi s-a predat cu burta la pământ.

— Când nu sunt cu tine stai mereu de vorbă cu porcii?

Hermes se ivise în mantia lui de călătorie şi pălăria cu boruri late trasă deasupra ochilor.

— Îmi place să gândesc dintr-o altă perspectivă, i-am răspuns. Ce te-aduce încoace pe lumină, ca zeii cinstiţi?

— O corabie se îndreaptă spre insulă. Am crezut că ţi-ar plăcea să afli.

M-am ridicat.

— Ce corabie?

A zâmbit. Ce-i mai plăcea să mă vadă descumpănită…

— Ce-mi dai dacă îţi spun?

— Du-te de-aici, m-am răstit la el. Îmi place să te văd mai mult pe întuneric.

A dispărut râzând.

M-am silit să-mi petrec dimineața ca de obicei, căci Hermes putea să fie cu ochii pe mine, însă am simțit încordarea, nerăbdarea ca o coardă gata să plesnească. Îmi tot întorceam ochii spre zare fără să vreau. O corabie. O corabie cu musafiri care-l înveseleau pe Hermes. Cine oare?

Au sosit în toiul amiezii, înfiripându-se din oglinda strălucitoare a apei. Ambarcațiunea era de zece ori mai mare decât a lui Glaucos și-mi dădeam seama de departe că-i o lucrătură minunată: elegantă, vopsită în culori vii, cu un acrostol uriaș la proră. Tăia încet valurile, împinsă de vâslașii care dădeau neobosiți din lopeți. Văzându-i cum veneau, am tresărit. Erau muritori.

Mateloții au aruncat ancora și un singur ins a sărit peste bordul scund și a luat-o prin apă spre țărm. A străbătut fâșia de plajă și de copaci, până a dat de o cărare îngustă, bătătorită de copitele porcilor, care se unduia pe coastă, printre tulpinile lungi ca sulița de acantă și pâlcurile de lauri, pe lângă desișurile cu spini. Apoi nu l-am mai văzut, însă știam încotro duce cărarea. Am așteptat.

A luat aminte la leoaică, însă doar o clipă. Ținându-și umerii drepți, a îngenuncheat în fața mea pe iarba din poiană. Mi-am dat seama că-l cunosc. Îmbătrânise și avea mai multe riduri pe chip, însă era el, cu țeasta tot rasă și ochii limpezi. Dintre toți muritorii din lume, zeii nu aud niciodată decât de câțiva. Gândiți-vă cum vine asta. Până să aflăm noi cum îi cheamă, au și murit. Numai stelele căzătoare cele mai luminoase ne trezesc interesul. Voi, cei vrednici și atât, sunteți praf și pulbere pentru noi.

— Cinstită stăpână, mi s-a adresat bărbatul. Îmi pare rău să-ți tulbur liniștea.

— Încă nu mi-ai tulburat-o, am zis. Te rog, ridică-te.

Dacă mi-a observat cumva glasul de muritoare, n-a dat niciun semn. S-a sculat – nu pot să spun cu grație, căci era

prea solid pentru așa ceva, dar cu o ușurință firească, precum o ușă care se balansează pe niște balamale bine făurite. Mi-a întâlnit privirea fără să crâcnească. Era învățat cu zeii, mi-am dat seama. Și cu vrăjitoarele.

— Ce-l aduce pe faimosul Dedal pe țărmurile mele?

— Sunt onorat că mă cunoști. Avea glasul ferm ca vântul de la apus, cald și neschimbător. Am venit cu solie de la sora ta. Așteaptă prunc și i se apropie sorocul. Te roagă s-o ajuți la naștere.

M-am uitat bănuitoare la el.

— Sigur ai nimerit unde trebuie, solule? Eu și sora mea nu ne-am avut niciodată la inimă.

— Nu a trimis după tine ca să-i dai dragoste.

Vântul sufla spre noi parfumul florilor de tei. Din spate venea putoarea mocirlei porcilor.

— Am auzit că sora mea a zămislit deja șase prunci, de fiecare dată cu mai multă ușurință. Nu are cum să moară când își aduce plozii pe lume, iar nou-născuții îi prind puteri din sângele ei. Așadar, ce nevoie mai are de mine?

Și-a întins iute mâinile întărite de mușchi.

— Iertare, stăpână, nu pot spune mai multe, însă m-a însărcinat să-ți atrag atenția că de n-o ajuți tu, nimeni altcineva nu poate. Meșteșugul ți-l caută ea, stăpână. Al tău și numai al tău.

Deci Pasifae a auzit de puterile mele și a hotărât că ar putea trage foloase de pe urma lor. Nu primisem niciodată vreun compliment din partea ei.

— Sora ta a primit permisiunea tatălui vostru să pleci degrabă. Ți-a ridicat surghiunul doar în privința asta.

M-am încruntat. Ciudat, tare ciudat mi se părea totul. Oare ce era atât de important încât i-a cerut ajutor tatei? Și dacă ducea lipsă de magie, cum de nu-l chemase pe Perses? Aveam impresia că nu este decât un tertip, însă nu înțelegeam de ce-și bate sora mea capul cu așa ceva. Nu reprezentam o primejdie pentru ea.

Mă cam trăgea aţa. Mă rodea curiozitatea, desigur, însă era mai mult de-atât. Constituia un bun prilej să-i arăt ce am ajuns. Dacă-mi întindea o capcană, de-acum n-avea cum să mă prindă în ea.

— Ce mă bucur că mi se uşurează pedeapsa, am spus. De-abia aştept să scap din temniţa asta cumplită.

Colinele vălurite din jur pocneau de sevă primăvăratică.

Dedal nu a zâmbit.

— Mai este... ceva. Am primit poruncă să-ţi spun că drumul nostru trece prin strâmtoare.

— Care strâmtoare?

Însă i-am citit răspunsul pe chip: cearcănele întunecate de sub ochi, jalea şi oboseala.

M-a luat un val de greaţă.

— Unde locuieşte Scylla.

A încuviinţat.

— Ţi-a poruncit şi ţie să vii pe acolo?

— Da.

— Câţi oameni ai pierdut?

— Doisprezece. Nu ne-am mişcat destul de iute.

Cum de uitasem cine este soră-mea? Nu putea să-ţi ceară o favoare şi gata, trebuia să te mâne de la spate cu biciul. Parc-o vedeam cum se făleşte şi îi spune râzând lui Minos: *Am auzit că Circe se topeşte de dragul muritorilor.*

Am urât-o mai mult ca oricând. Se purtase cu atâta cruzime... Mi-am închipuit cum mă duc hotărâtă în casă şi trântesc uşa după mine. *Nu ţine, Pasifae. N-ai decât să-ţi găseşti altă proastă.*

Însă aşa o să moară încă şase sau doisprezece oameni.

Am pufnit de necaz. De unde ştiam că o să trăiască dacă mă duceam? Nu ştiam nicio vrajă care să ne păzească de monştri. Iar Scylla o să turbeze când o să mă vadă. Aşa doar aş atrage şi mai multă mânie asupra lor.

Dedal mă urmărea cu faţa umbrită. Departe peste umărul lui, carul tatei se cufunda încet în mare. În odăile colbuite

din palatele lor, astronomii îi consemnau și acum gloria în amurg, sperând să le iasă bine socotelile. Le tremurau genunchii osoși de teama securii călăului.

Mi-am strâns hainele și traista cu leacuri. Am închis ușa după mine. Nu-mi mai rămânea nimic de făcut. Leoaica se descurca și singură.

— Sunt gata, am zis.

Corabia era construită într-un stil pe care nu-l știam. Părea zveltă și avea borduri joase, aproape de apă. Coca era pictată frumos, înfățișând valuri repezi și delfini arcuiți, iar la pupă o caracatiță își răsfira brațele ca niște șerpi. În timp ce căpitanul se opintea să ridice ancora, m-am dus la proră, să cercetez galionul pe care-l văzusem mai înainte.

Era o fată într-o rochie de dans. Pe chip i se citeau uimirea și încântarea, avea ochii mari și buzele întredeschise, iar pletele îi atârnau răsfirate pe umeri. Mânuțele și le ținea încleștate pe piept și încremenise ridicată pe vârfurile picioarelor, de parcă aștepta să înceapă muzica. Fiecare detaliu, zulufii, pliurile materialului, era înfățișat atât de limpede, încât mă așteptam să pășească dintr-o clipă în alta prin aer. Și totuși, adevărata minune nu era asta. Lucrătura îți îngăduia să întrevezi, nu știu cum, ceva din sinele fetei. Istețimea cercetătoare care i se citea în ochi, fruntea hotărâtă și gingașă. Entuziasmul și inocența ei firești și crude ca iarba.

Nu mai trebuia să întreb ale cui mâini o sculptaseră. Una dintre minunile lumii muritorilor, așa îl numise fratele meu pe Dedal, însă era o minune a oricărei lumi. I-am studiat absorbită farmecele, descoperind mereu altul nou: gropița din bărbie, glezna osoasă, de ființă încă tânără.

Reprezenta o minune, însă și un mesaj. Doar crescusem la picioarele tatei și puteam să recunosc fala și puterea.

Un alt rege, dacă ar avea aşa o comoară, ar ţine-o păzită în cea mai fortificată sală. Minos şi Pasifae o puseseră pe o corabie, în calea vântului, a valurilor sărate, piraţilor, algelor şi a monştrilor. Ca pentru a spune: *E un mărunţiş. Mai avem o mie la fel, başca omul care ni le face.*

Bătaia tobei mi-a abătut atenţia. Vâslaşii se aşezaseră la locurile lor pe bănci şi am simţit cum ne punem în mişcare. Apele golfului au început să alunece pe lângă noi. Insula mea se făcea tot mai mică.

Mi-am întors privirea spre oamenii care umpleau puntea. Am numărat treizeci şi opt. Cele cinci străji păşeau de colo până colo îmbrăcate cu mantii şi armuri de aur. Aveau nasurile borcănate şi sucite de câte ori şi le frânseseră. Mi-am amintit cum se strâmbase Aietes văzându-i: *Gealaţii lui Minos, împopoţonaţi ca nişte prinţi.* Vâslaşii erau mândria măreţei flote din Cnossos, nişte huidume în mâinile cărora lopeţile păreau obiecte fine. În jurul lor se mişcau iute restul mateloţilor, înălţând un acoperământ care să ne ferească de soare.

La nunta lui Minos cu Pasifae, gloata de muritori pe care-i zărisem mai că se pierduseră în depărtare, părând toţi deopotrivă, ca frunzele în coroana unui copac. Însă aici, sub cer, fiecare chip se deosebea foarte limpede de celălalt. Unul era cărnos, altul delicat, cel de colo era bărbos, cu nasul încovoiat şi bărbia îngustă. Li se vedeau cicatricele, bătăturile, juliturile, ridurile de bătrâneţe şi şuviţele năduşite. Unul îşi agăţase o pânză udă la gât ca să-l apere de arşiţă. Altul purta o brăţară făurită de nişte mâini copilăreşti şi al treilea avea căpăţâna ca de botgros. Mă lua ameţeala când mă gândeam că nu formau decât o parte cât se poate de neînsemnată din întreaga omenire care se născuse pe lumea asta. Cum dăinuia o astfel de varietate nesfârşită de suflete şi de chipuri? Nu se sminteа pământul?

— Îmi îngădui să-ţi aduc un scaun? a zis Dedal.

M-am întors, uşurată să văd un singur chip în loc de atâtea. Nu se putea spune că Dedal era chipeş, însă avea trăsături plăcute, ferme.

— Prefer să rămân în picioare, am zis. I-am arătat galionul. E frumoasă.

A înclinat din cap, părând obişnuit cu laudele.

— Mulţumesc.

— Spune-mi ceva. De ce te ţine sora mea sub pază?

Când păşiserăm pe punte, cea mai mare huidumă dintre străji, căpitanul, îl căutase iute prin haine.

— Ah, a surâs el. Minos şi Pasifae se tem că nu... le apreciez pe deplin ospitalitatea.

Mi-am amintit ce spusese Aietes: *Pasifae îl ţine închis.*

— Doar ai fi putut să scapi de ei pe drum.

— Aş putea să scap de ei oricând. Însă Pasifae are ceva ce-mi aparţine pe care nu mă îndur să-l las în mâinile ei.

Am aşteptat să continue, însă Dedal nu a mai adăugat nimic. Îşi ţinea mâinile pe parapet. Degetele sale îndură-seră multe, fiind crestate de cicatrice albe, subţiri. De parcă şi le scufundase în aşchii de lemn sau în cioburi de sticlă.

— Ai văzut-o pe Scylla în strâmtoare? am întrerupt eu tăcerea.

— Nu prea bine. Peretele de stâncă era învăluit în brizanţi şi în ceaţă şi ea s-a mişcat prea iute. Şase capete s-au repezit de două ori, cu colţii lungi cât un picior de om.

Văzusem puntea pătată. Oricât o lustruiseră, sângele pătrunsese adânc în lemn. Asta mai rămăsese din douăsprezece vieţi. Am simţit un nod de vinovăţie în stomac, aşa cum voise şi Pasifae.

— Trebuie să ştii că eu am făcut-o, am zis. Eu am preschimbat-o pe Scylla în făptura de acum. De-asta m-au surghiunit şi te-a pus sora mea s-o iei pe acolo.

M-am uitat să văd dacă se va arăta mirat, dezgustat sau chiar îngrozit. Însă el doar a încuviinţat.

— Mi-a spus.

Desigur... Așa îi plăcea ei să otrăvească lumea. Voia să știe că vin ca răufăcătoare, nu ca salvatoare. Doar că de data asta era pe bună dreptate.

— Nu înțeleg ceva, am zis. Sora mea are purtări crude, însă rareori prostești. Cum de a riscat să te trimită chiar pe tine în misiunea asta?

— Mi-am câștigat singur locul aici. Nu mi se îngăduie să vorbesc mai mult, însă, când vom sosi în Creta, cred că vei înțelege și singură. A șovăit: Știi dacă putem să luptăm cumva cu ea? Cu Scylla?

Deasupra noastră, soarele a ars ultimele scame de nor. Oamenii gâfâiau chiar și la adăpostul acoperământului.

— Nu știu, am spus. Voi încerca.

Am rămas în tăcere lângă fata încremenită în salt, cu marea despicându-se în fața noastră.

În seara aceea am poposit pe țărmul unor meleaguri verzi și prospere. Oamenii stăteau în jurul focurilor, încordați și tăcuți, năpădiți de groază. Le auzeam șoaptele și clipocitul vinului trecut din mână-n mână. Niciunul nu voia să stea treaz, închipuindu-și ce-i va aduce ziua de mâine.

Dedal îmi alesese un locșor unde-mi pregătise o pătură, însă am lăsat-o neatinsă. Nu înduram să mă împresor cu atâtea trupuri răsuflând neliniștite.

Mi se părea ciudat să pășesc pe alte pământuri decât ale mele. Unde mă așteptam să dau peste un crâng, descopeream un hățiș cu căprioare. Unde credeam că sunt porci, și-a rânjit un bursuc dinții la mine. Peisajul era mai întins decât insula mea, pădurea mai mică, iar florile păreau diferite. Am văzut un migdal amar și un cireș înflorit. Mă furnicau mâinile, gata să le culeagă îmbelșugata putere. M-am aplecat să

smulg un mac, doar ca să-i ţin culoarea în mână. Simţeam cum îi zvâcnesc semințele negre. *Haide, fă-ne farmece.*

Nu le-am ascultat. Eram cu gândul la Scylla. Încercam să-mi alcătuiesc o imagine din toate câte auzisem despre ea: şase guri, şase capete, douăsprezece picioare. Însă cu cât mă străduiam mai mult, cu atât scăpam din vedere mai multe. În schimb, îi vedeam chipul de demult, din odăile noastre, rotund şi surâzător. Încheietura mâinii i se arcuise ca un gât de lebădă. Bărbia i se înclinase delicat când îi şoptise soră-mii la ureche cine ştie ce bârfă măruntă. Lângă ele stătuse fratele meu, Perses, zâmbind arogant. Pe atunci se juca cu pletele Scyllei, răsucindu-le pe deget. Ea se întorcea şi-l plesnea peste umăr, de răsuna toată sala. Râdeau amândoi, căci oricum le plăcea să se afle mereu în centrul atenţiei. Ţineam minte că mă întrebasem cum de nu o supăra pe sora mea tot spectacolul acela, căci nu lăsa pe nimeni să se apropie de Perses. Şi totuşi se uita zâmbind la ei.

Crezusem că în toţii anii petrecuţi în palatul tatei fusesem oarbă ca o cârtiţă, însă acum îmi amintisem şi mai multe amănunte. Veşmântul verde pe care-l purta Scylla la ospeţele însemnate, sandalele ei de argint cu lapislazuli la curea. Avea o agrafă de aur cu o pisică la capăt care-i susţinea părul la ceafă. Pare-mi-se că era din... Teba. Teba din Egipt, un adorator de-acolo, nu ştiu ce zeu cu cap de fiară. Ce se alesese de zorzonul acela? Oare zăcea tot în iarbă, pe malul apei, alături de hainele aruncate pe jos?

Ajunsesem la o ridicătură mică, acoperită de un pâlc de plopi negri. Am luat-o printre trunchiurile lor brăzdate. Unul dintre ei fusese lovit de trăsnet nu demult, iar tulpina avea o rană înnegrită şi mustindă. Am atins cu degetul seva arsă. Îi simţeam forţa şi îmi părea rău că nu mai adusesem cu mine o sticluţă ca să i-o adun. Mi-a amintit de Dedal, cu spinarea lui dreaptă şi focul din oase.

Oare ce anume nu se îndurase să lase în urmă? Când îmi vorbise despre asta, îşi stăpânise chipul şi îşi alesese

cu grijă cuvintele. Cineva iubit. Vreo slujnică frumușică din palat sau poate vreun grăjdar chipeș. Sora mea mirosea asemenea intrigi amoroase cu un an înainte. Poate chiar îi trimisese cu poruncă la el în pat, în chip de cârlig de prins peștele. Însă, tot încercând să-mi închipui cum arătau la față, mi-am dat seama că nu pot să le dau crezare. Dedal nu mi se părea nici vreun proaspăt îndrăgostit, nici vreun iubit cu vechime, nedespărțit de nevastă cu anii. Nu puteam să mi-l închipui cu nimeni, ci doar unic și solitar. Era vorba despre aur? Despre o invenție a lui?

Mi-am zis: dacă reușesc să-l țin mâine în viață, poate că o să aflu.

Luna trecea pe deasupra capului și așa trecea și noaptea. Am auzit iar glasul lui Dedal: *Are colții lungi cât un picior de om.* M-a trecut un fior rece. Ce-a fost în mintea mea să mă pun cu o asemenea făptură? O să-i smulgă lui Dedal beregata și o să-și înfigă colții în carnea mea. Ce-o să mai rămână din mine după ce termină? Cenușă, fum? Niște oase nemuritoare plimbate de curenți pe fundul mării?

Picioarele mă conduseseră spre țărm. Am urcat pe coasta rece și cenușie. Am ascultat murmurul valurilor și țipetele păsărilor de noapte, însă, ca să fiu sinceră, mai ciuleam urechea după altceva: de-acum bine cunoscutul vâjâit din aer. Clipă de clipă speram ca Hermes să coboare lângă mine, senin, râzând și împungându-mă. *Ei, vrăjitoare din Aiaia, ce te faci mâine?*

M-am gândit să-l implor să mă ajute, cu genunchii în nisip și palmele întinse în sus. Sau poate o să-l dobor la pământ și o să-i ofer plăcere, căci, mai presus de orice, adora să-l uimești. Parcă auzeam ce poveste o să toarne mai târziu. *Era așa de disperată, că a sărit pe mine ca o mâță.* Mai bine s-ar culca cu soră-mea, mi-am zis. S-ar avea tare bine unul cu altul. M-am gândit pentru prima oară că poate deja o făcuse. Probabil că se culcau adesea împreună și râdeau de cât de anostă sunt. Poate totul fusese ideea lui și de-asta venise

azi-dimineață, să mă ia peste picior și să se umfle în pene. Mi-am repetat în minte întreaga discuție, cernând fiecare detaliu ca să-i smulg înțelesul. Vezi cât de iute te prostește? Asta-și dorea cel mai tare: să semene îndoieli, să te facă să te întrebi și să te frământi singură, urmându-i împleticit dansul neobosit. În beznă, spre perechea de aripi tăcute ce ar fi putut să plutească pe-aproape, am zis:

— Puțin îmi pasă dacă te culci cu ea. Ia-l și pe Perses de iubit, doar e cel mai chipeș. Niciodată n-o să fiu geloasă pe cineva ca tine.

Poate mă asculta, poate nu. Nu conta. Oricum n-avea să vină. Era o farsă mai reușită să vadă cât o să mă chinuiesc, să mă vadă blestemând și zbătându-mă. Nici tata n-o să mă ajute. Ar putea Aietes, doar pentru plăcerea de a-și încorda puterile, însă el se afla în celălalt capăt al lumii. N-aveam cum să ajung la el, așa cum n-aveam nici cum să-mi iau zborul.

Eram și mai însingurată decât sora mea, mi-am zis. Eu răspunsesem chemării ei, însă nimeni n-ar fi venit la chemarea mea. La gândul ăsta am mai prins curaj. La urma urmei, fusesem singură toată viața. Aietes și Glaucos îmi întrerupseseră doar pentru un timp lunga singurătate. Îngenunchind, mi-am înfipt degetele în nisip. Am simțit asprimea grăunților ce pătrundeau sub unghii. Atunci mi-a trecut prin minte o amintire. Tata învățându-l pe Glaucos legea noastră veche și fără de speranță: niciun zeu nu poate desface lucrarea altuia.

Însă aceasta era lucrarea mea.

Luna a trecut pe deasupra noastră. Valurile și-au lipit gurile reci de picioarele mele. Iarbă neagră, mi-am zis. Frasin, măslin și brad argintiu. Măselariță cu scoarță arsă de corn și *mōli*, ascunsă la fund. *Mōli* era bună să desfacă blestemele, să alunge gândul meu rău care o preschimbase atunci.

M-am scuturat de nisip și am rămas în picioare, cu traista de leacuri atârnându-mi pe umăr. Când mergeam, sticluțele vibrau încetișor, ca niște capre care-și scuturau tălăngile. În juru-mi se învolburau mirosuri pe care le cunoșteam ca

pe propria mea piele: de pământ, rădăcini afundate, sare și sânge feros.

A doua zi dimineață, oamenii erau pământii la față și tăcuți. Unul ungea furcheții ca să nu scârțâie și altul freca puntea pătată, roșu la față, deși nu știam dacă era de la soare sau de la durere. La pupa stătea al treilea, un ins cu o barbă neagră care se ruga turnând vin în valuri. Niciunul nu se uita la mine. Doar eram sora lui Pasifae și renunțaseră demult să spere la vreun ajutor din partea ei. Însă le simțeam încordarea apăsătoare, groaza care-i gâtuia tot mai tare clipă de clipă. Se apropia moartea.

Nu te gândi, mi-am spus. Dacă te ții tare, nu va muri niciunul azi.

Căpitanul străjilor avea ochii îngălbeniți pe chipul buhăit. Îl chema Polydamas și era uriaș, însă, cum eram zeiță, îl ajungeam la statură.

— Îmi trebuie mantia ta, i-am zis. Dă-mi și tunica.

A mijit ochii și i-am citit în ei pornirea de a-mi zice pe loc „nu". Am ajuns să îi cunosc bine pe bărbații de felul lui, care se țineau cu dinții de puțina putere pe care o aveau și nu vedeau în mine decât o femeie.

— De ce? a întrebat.

— Pentru că nu vreau ca tovarășii tăi să moară. Presupui altceva?

Vorbele mi-au răsunat pe toată puntea și treizeci și șapte de perechi de ochi s-au uitat în sus. Căpitanul și-a dat jos hainele și mi le-a întins. Erau cele mai frumos lucrate de pe corabie, din lână prețioasă, cu fir alb și un tiv de purpură viu colorat, care mătura puntea.

Dedal venise lângă mine.

— Aș putea să te ajut cu ceva?

L-am pus să-mi țină mantia. M-am dezbrăcat la adăpostul ei și mi-am pus tunica. Mi-era largă la subsuori și pe talie. Mirosul acru de carne omenească m-a învăluit pe loc.

— Vrei să mă ajuți cu mantia?

Dedal m-a acoperit cu ea și a prins-o cu acul de aur în formă de caracatiță. Pânza atârna grea ca niște pături, în falduri largi, alunecându-mi de pe umeri.

— Îmi pare rău, dar nu prea arăți ca un bărbat.

— Nici nu trebuie să semăn cu un bărbat, am zis. Trebuie să pară că aș fi fratele meu. Scylla l-a iubit pe vremuri. Poate încă-l iubește.

Mi-am muiat buzele în pomada pe care-o pregătisem: hiacint și miere, flori de frasin și omag strivite și amestecate cu coji de nuci. Mai semănasem năluci pe plante și pe animale, însă nicicând pe mine însămi și dintr-odată am simțit o teamă strivitoare. M-am silit să nu mă gândesc. Frica de nereușită era cea mai mare amenințare când venea vorba de farmece. În schimb, mi l-am închipuit pe Perses: chipul său adormit și arogant, mușchii moi și grumazul gros, mâinile trândave, cu degete lungi. Am chemat în minte fiecare trăsătură și mi-am alipit-o cu gândul.

Când am deschis ochii, Dedal se uita uimit la mine.

— Pune-ți la vâsle cei mai neînfricați oameni, i-am zis. Și glasul mi se schimbase. Devenise profund, plesnind de trufie zeiască. Nu trebuie să se oprească nicio clipă. Orice s-ar întâmpla.

A încuviințat. În mână avea o sabie și am văzut că și ceilalți oameni se înarmaseră cu lănci, pumnale și ciomege.

— Nu, am zis, ridicând glasul ca să mă audă toată lumea. E nemuritoare. Armele nu vă ajută la nimic și trebuie să aveți mâinile libere ca să purtați corabia mai departe pe apă.

Pe loc au zăngănit tăișurile vârâte în teci și au zornăit lăncile culcate pe punte. Până și Polydamas m-a ascultat, în tunica sa de împrumut. Mai că mi-a venit să râd. În viața mea nu mai avusesem parte de atâta supunere. Așa era să

trăiești în pielea lui Perses? Însă deja zăream la orizont cum se ivește strâmtoarea. M-am întors spre Dedal.

— Ascultă, i-am spus. Există posibilitatea ca farmecul să n-o păcălească și Scylla să mă recunoască. Dacă se întâmplă așa, ai grijă să nu stai lângă mine. Și nici vreunul dintre oamenii tăi.

Mai întâi a apărut ceața. Ne-a învăluit umedă și grea, ascunzându-ne stâncile și apoi însuși cerul. Nu vedeam mare lucru, iar în urechi se auzea doar vuietul vârtejului de apă. Desigur că din pricina vârtejului alesese Scylla strâmtoarea aceea. Pentru a nu fi trase spre el, corăbiile sunt silite să cârmească spre peretele opus. Și așa îi nimereau drept în colți.

Am înaintat prin aerul încărcat. Când am intrat în strâmtoare, sunetele au prins ecouri, izbindu-se de zidurile de piatră. Pielea mea, puntea, parapetul – toate erau umede de la stropii brizanților. Apa spumega și o vâslă s-a frecat de piatră. A scos un sunet slab, însă oamenii au tresărit de parcă trăsnise. Deasupra noastră, îngropate în ceață, se aflau peștera și Scylla.

Ne mișcam, sau cel puțin așa credeam, dar în peisajul acela cenușiu era dificil să-ți dai seama unde ai ajuns și cât de iute. Vâslașii tremurau de osteneală și de teamă și furcheții unși scârțâiau oricum. Număram clipele. Sigur ajunseserăm sub ea. Pesemne că se târâse până la gura peșterii și mirosise cea mai grasă pradă. Tunicile oamenilor erau leoarcă de sudoare. Cei care nu vâsleau se ghemuiseră la adăpostul parâmelor, la rădăcina catargului și oriunde altundeva găsiseră loc.

Mi-am încordat privirea în sus și atunci a sosit.

Era cenușie ca aerul, ca însăși stânca. Întotdeauna îmi închipuisem că o să semene cu ceva anume: un șarpe, o caracatiță sau un rechin. Se dovedea a fi o prezență copleșitoare,

un noian pe care cu greu îl puteam cuprinde cu mintea. Avea gâturile mai lungi decât catargele corabiei. Cele șase capete hidos de umflate, ca niște bolovani de lavă topită, își căscau gurile spre noi. Limbile negre se strecurau printre colții ascuțiți ca niște săbii.

Îi fixa cu privirea pe oamenii pierduți în teama lor asudată. S-a tras tot mai aproape, alunecând pe pietre. M-a izbit o duhoare de reptilă, respingătoare ca vizuinile colcăitoare de sub pământ. Gâturile i se legănau în aer și dintr-o gură am văzut cum i se prelinge un fir lucitor de salivă. Trupul nici nu i se vedea. Îl ascundea ceața, cu tot cu picioare, mădularele acelea hidoase, fără oscioare, pe care le descrisese Selene cu mult timp în urmă. Hermes îmi spusese că se ține de pereții peșterii când Scylla se apleca să mănânce, precum se agață crabul pustnic în cârligele sale.

Gâturile începuseră să-i fremete și să se tragă în spate. Se pregătea de atac.

— Scylla! am strigat cu glasul de zeu.

A urlat. Era un sunet tăios, stârnind haosul, ca o mie de câini hămăind în cor. Câțiva vâslași au lăsat lopețile și și-au dus mâinile la urechi. Cu coada ochiului, l-am văzut pe Dedal cum îl împinge pe unul la o parte și se așază în locul lui. Nu aveam timp să-mi bat capul cu el.

— Scylla! am strigat iarăși. Sunt Perses! Am navigat un an ca să te găsesc.

S-a uitat țintă la mine, cu gâvanele ei moarte afundate în carnea cenușie. Dintr-un gâtlej s-a auzit un soi de gâlgâit. Nu mai avea nicio coardă să grăiască.

— Cățeaua de soră-mea e surghiunită pentru ce ți-a făcut, însă merita o pedeapsă mai mare. Ce răzbunare îți dorești? Spune-mi. Eu și Pasifae o s-o ducem la îndeplinire.

Mă sileam să vorbesc rar. Clipele se scurgeau în ritmul vâslelor. Cei doisprezece ochi mă țintuiau. Îi vedeam la gură pete vechi de sânge și între dinți îi atârnau fâșii de carne. Am simțit că mă înecă sila.

— Am tot căutat un leac pentru tine. O licoare tare, cu care să te preschimbăm la loc. Ne e dor de tine, aşa cum erai pe vremuri.

Fratele meu n-ar fi vorbit niciodată aşa, însă nu părea să conteze. Mă asculta, tot încolăcindu-se şi descolăcindu-se pe stânci, aţintindu-se după corabie. De câte ori vâsliseră mateloţii până acum? De zece ori? De o sută? Vedeam cum îşi frământă mintea înceată. *Un zeu? Ce caută un zeu aici?*

— Scylla, am continuat. Primeşti leacul nostru?

A sâsâit. Răsuflarea îi era urât mirositoare şi fierbinte ca focul. Însă deja îşi pierduse interesul pentru mine. Îşi întorsese două capete să se uite la vâslaşi. Celelalte le-au urmat rând pe rând. Am văzut-o cum îşi încordează din nou gâturile.

— Uite, am ţipat. Îl am aici!

Am ridicat în aer sticluţa destupată. Nu s-a întors decât un cap, însă a fost de-ajuns. Mi-am luat elan şi am aruncat poţiunea. A nimerit în spatele colţilor şi i-am văzut gâtlejul fremătându-i când a înghiţit-o. Am rostit farmecul ca să o preschimb la loc.

O clipă nu s-a întâmplat nimic. Apoi Scylla a urlat de ziceai c-o să despice lumea. Capetele i s-au sucit iute prin aer şi s-a repezit la mine. Am apucat doar să mă agăţ de catarg. *Fugi*, i-am zis în sinea mea lui Dedal.

S-a izbit în pupa corabiei. Puntea a crăpat ca un lemn purtat de ape şi parapetul s-a despicat într-o parte. Aşchii de lemn zburau în toate părţile. Oamenii tremurau ca varga lângă mine şi, dacă nu m-aş fi ţinut de catarg, aş fi căzut. Îl auzeam pe Dedal urlând porunci, însă nu-l vedeam. Scylla deja îşi trăgea înapoi gâturile ca nişte vipere şi ştiam că a doua oară n-o să dea greş. O să izbească puntea şi o să crape în două corabia, ca apoi să ne culeagă pe rând din ape.

Însă lovitura n-a mai venit. Capetele i s-au prăbuşit în valurile dinapoia corabiei. A zvâcnit toată, întinzându-se peste apă şi clămpănind din fălcile uriaşe ca un câine zbătându-se

în lesă. Aveam mintea înceţoşată, aşa că n-am înţeles chiar atunci: era priponită locului. Nu mai putea să se întindă pe picioarele prinse de pereţii peşterii. Trecuserăm cu bine.

A părut să înţeleagă odată cu mine. A urlat mânioasă, izbind apa de la pupă cu capetele şi stârnind valuri uriaşe. Corabia s-a înclinat, luând apă peste parapetele joase din lături şi de la pupă. Oamenii se luptau cu parâmele, afundaţi cu picioarele în apă, însă s-au ţinut bine şi ne-am îndepărtat tot mai mult clipă de clipă.

Scylla s-a tot izbit de stâncă, urlând de ciudă, până când s-a pierdut în ceaţă şi n-am mai văzut-o.

Mi-am lipit fruntea de catarg. Hainele îmi alunecau de pe umeri. Mantia îmi spânzura de gât şi mă mânca pielea de căldură. Farmecul se risipise. Eram iarăşi eu.

— Zeiţă.

Dedal îngenunchease. Ceilalţi oameni se înşiraseră în spatele lui, şi ei în genunchi. Feţele cărnoase şi ostenite, cu cicatricele, bărbile şi arsurile lor, le erau pământii şi emoţionate. Se umpluseră de jelituri şi de cucuie când fuseseră azvârliţi peste punte.

De-abia dacă-i vedeam. În faţa ochilor o aveam pe Scylla, cu gurile ei hulpave şi ochii pustii. Nu mă recunoscuse, din câte mi se părea. Nu mai ştia nici de Perses, nici de nimeni. Doar priveliştea nouă a unui zeu o descumpănise o clipă. Avea minţile rătăcite.

— Stăpână, a zis Dedal. O să-ţi înălţăm jertfe zi de zi, cât vom mai trăi. Ne-ai salvat de la moarte. Ne-ai scos cu bine din strâmtoare.

Ceilalţi i-au ţinut isonul, bâlbâind rugăciuni. Câţiva şi-au lipit fruntea de punte, cum fac oamenii din răsărit. Ploconelile acelea erau preţul pe care îl cereau ai mei pentru ajutorul pe care-l ofereau.

M-a năpădit năduful.

— Nesăbuiţilor, le-am zis. Eu am adus-o pe făptura aceea pe lume. Numai din mândrie şi amăgire deşartă. Şi voi îmi

mulţumiţi? V-au murit doisprezece oameni şi câte alte mii n-o să urmeze? Licoarea pe care i-am dat-o e cea mai puternică din câte am. Mă înţelegeţi, muritorilor?

Vorbele îmi ardeau în aer şi lumina care mi se revărsa din ochi îi izbea nemiloasă.

— N-o să scap niciodată de ea. Nu poate fi preschimbată la loc, nici acum, nici în veci. Va rămâne ceea ce e. Se va ospăta cu ai voştri la nesfârşit. Aşa că ridicaţi-vă. Ridicaţi-vă şi apucaţi-vă vâslele şi să nu vă mai aud vorbindu-mi despre recunoştinţa voastră prostească. În caz contrar, o să vă căiţi.

S-au dat înapoi tremurând, ca nişte biete fiinţe ce erau, şi s-au ridicat iute, furişându-se în toate părţile. Cerul se înseninase şi arşiţa ţintuia aerul pe punte. Mi-am smuls mantia. Voiam să mă ardă soarele. Voiam să mă mistuie până la os.

Capitolul 10

Am stat trei zile în picioare la proră. N-am mai poposit pe nicio insulă. Vâslașii lopătau în schimburi, dormind pe punte. Dedal a reparat parapetul, apoi li s-a alăturat în îndatoriri. Își dovedea constant amabilitatea, oferindu-mi mâncare și vin, o pătură, însă fără să stea cu mine mai mult decât era necesar. Ce credeam c-o să se întâmple? Îmi vărsasem mânia pe el de parcă eram tata. Încă un lucru distrus.

Am sosit pe insula Creta în a șaptea zi, înainte de prânz. Soarele se oglindea în apă și își proiecta razele spre pânza corabiei, luminând-o incandescent. În golf ancoraseră barje miceniene, vase de negoț feniciene, galere egiptene, hitiți, etiopieni și hesperieni. Toți negustorii care străbăteau apele acestea râvneau să facă negoț cu bogatul oraș Cnossos, iar Minos o știa prea bine. Îi primea în dane largi și sigure, trimițându-și emisarii să colecteze dări în schimbul cinstei de a se afla acolo. Hanurile și bordelurile erau tot ale lui Minos, așa că aurul și podoabele îl îmbogățiseră.

Căpitanul a cârmit drept spre prima dană, mereu deschisă corăbiilor regale. Pe docuri domnea agitația: bărbați alergând, strigând, urcând lăzi pe punți. Polydamas i-a spus o vorbă căpitanului de port, apoi s-a întors spre noi.

— Trebuie să vii cu mine de îndată. Împreună cu meșterul.

Dedal mi-a făcut semn s-o iau înainte. L-am urmat pe Polydamas pe chei. În fața noastră, scările imense de calcar tremurau în arșița soarelui. Pe lângă noi treceau șuvoaie de

oameni, deopotrivă slugi şi nobili, cu umerii goi înnegriţi de soare. Deasupra, măreţul palat Cnossos lucea pe colina sa ca un stup. Am început să urcăm. Din spate auzeam răsuflarea lui Dedal şi din faţă pe a lui Polydamas. Treptele erau lustruite de picioarele grăbite care le urcaseră neîntrerupt atâţia ani.

Într-un sfârşit am ajuns în capăt şi am trecut pragul palatului. Lumina orbitoare a dispărut dintr-odată şi am fost înconjurată de un întuneric rece. Dedal şi Polydamas au şovăit clipind. Cum n-aveam ochi de muritoare, ai mei s-au obişnuit imediat. Îndată am văzut cât de frumos era locul acela, chiar mai frumos decât ultima oară când fusesem aici. Palatul părea într-adevăr aidoma unui stup. Fiecare hol dădea spre o încăpere minunat împodobită, iar fiecare încăpere dădea spre alt hol. Ferestrele tăiate în ziduri lăsau să pătrundă înăuntru pătrate de lumină aurie strălucitoare. În toate părţile se desfăşurau fresce complicate: delfini, femei râzând, băieţi culegând flori şi tauri laţi în umeri agitându-şi coarnele. Afară, în foişoare de gresie, curgeau fântâni argintii şi servitorii dădeau zor pe lângă colonadele înroşite cu hematit. Deasupra fiecărei uşi atârna câte un *labrys*, securea cu două tăişuri a lui Minos. Mi-am amintit că îi dăruise lui Pasifae, la nuntă, un lănţişor cu pandantiv înfăţişând un *labrys*. Ea îl ţinuse în mâini de parcă era o râmă, iar când a început ceremonia nu mai purta la gât decât onixul şi chihlimbarul pe care le avusese înainte.

Polydamas ne-a condus pe coridoarele cotite, spre odăile reginei. Aici vedeai şi mai multă opulenţă, picturi bogate în ocru şi aramă albăstrie, însă ferestrele erau acoperite. În schimb, ardeau torţe aurii şi mangaluri. Luminatoarele decupate iscusit în tavane lăsau să pătrundă lumina fără să dezvăluie niciun crâmpei de cer – erau lucrarea lui Dedal, bănuiam. Lui Pasifae nu-i plăcuse niciodată să fie iscodită de privirile tatei.

— Regina este înăuntru, a zis el bătând la uşă.

Am aşteptat în aerul nemişcat şi umbrit. Nu auzeam niciun sunet de după lemnul masiv, însă dintr-odată am simţit răsuflarea hârâită a lui Dedal lângă mine. Mi-a vorbit în şoaptă.

— Stăpână, mi s-a adresat, te-am jignit şi-mi pare rău. Însă şi mai rău îmi pare pentru ce vei găsi înăuntru. Mi-aş dori...

S-a deschis uşa. În faţa noastră a apărut o slujnică cu pletele strânse în creştet, după moda cretană, răsuflând greu.

— Regina e în chinurile naşterii..., a început ea, însă a întrerupt-o din spate glasul surorii mele.

— Ei sunt?

Pasifae zăcea întinsă pe un divan de purpură, în centrul încăperii. Pielea îi lucea asudată şi burta îi era uimitor de umflată, întinzându-se ca o tumoare pe trupul ei subţirel. Uitasem cât de însufleţită şi de frumoasă era. Chiar şi în chinuri domina încăperea, absorbindu-i toată lumina, astfel încât lumea din jur era golită de culoare precum ciupercile. Dintre noi, fraţii, ea semăna cel mai mult cu tata.

Am intrat în cameră.

— Doisprezece morţi, am spus. Doisprezece oameni, totul dintr-o glumă înfumurată de-ale tale.

Pasifae a zâmbit obraznic, ridicându-se în capul oaselor să mă întâmpine.

— Mi s-a părut cinstit să-i dau Scyllei un prilej să te înfrunte, nu ţi se pare? Lasă-mă să ghicesc: ai încercat s-o preschimbi la loc. A râs citindu-mi chipul. Ah, am ştiut eu! Ai făurit un monstru şi acum îţi pare nespus de rău. *Vai, sărmanii muritori, i-am pus în primejdie!*

Era la fel de crudă şi de capricioasă cum o ştiam. Cumva mă simţeam uşurată.

— Tu i-ai pus în primejdie, i-am reproşat.

— Însă tot tu n-ai reuşit să-i salvezi. Ia spune-mi, i-ai bocit când i-ai văzut murind?

M-am silit să-mi stăpânesc glasul.

— Nu te-ai gândit bine, am răspuns. Nu am văzut niciun om murind. Cei doisprezece au pierit la venire.

N-a descumpănit-o câtuși de puțin.

— Nu contează. O să moară și mai mulți pe corăbiile care trec pe acolo. S-a bătut ușor cu degetul în bărbie. Cât crezi că se strâng într-un an? O sută? O mie?

Îmi arăta dințișorii de nurcă, încercând să mă facă să mă pierd cu firea, ca naiadele acelea din palatul lui Oceanos. Însă n-avea cum să mă rănească mai rău decât mă rănisem singură.

— Așa n-o să mă convingi deloc să te ajut, Pasifae.

— Să mă ajuți? Te rog. Doar eu te-am scos de pe bancul ăla de nisip care trece drept insulă. Am auzit că dormi în tovărășia leilor și a mistreților. Bine, pentru tine e un pas înainte. După Glaucos, calmarul.

— Dacă n-ai nevoie de mine, o să mă întorc bucuroasă la bancul meu de nisip.

— Ei, haide, soro, nu fi așa acră, glumesc și eu. Ia uite ce-ai crescut, ai reușit să te strecori pe lângă Scylla! Am știut c-am făcut bine să te chem pe tine, și nu pe lăudărosul ăla de Aietes. Nu mai face fața asta. Deja am pus niște aur deoparte pentru familiile oamenilor pe care i-am pierdut.

— Aurul nu le redă viața.

— Se vede că nu ești regină. Crede-mă, cele mai multe familii preferă aurul. Ei bine, mai ai vreo…

Însă n-a apucat să termine. A gemut și și-a înfipt unghiile în umărul unei slujnice îngenuncheate la picioarele ei. Până acum n-o observasem pe fată, însă am văzut că avea pielea brațului vânătă și mânjită de sânge.

— Afară! am urlat. Afară toată lumea. Nu-i de voi aici.

M-am bucurat o clipă văzând cât de iute i-au luat-o ajutoarele la fugă.

M-am întors spre sora mea.

— Deci?

Încă se schimonosea de durere.

— Ce crezi? Au trecut atâtea zile şi nici măcar nu mişcă. Trebuie scos cu cuţitul.

Şi-a desfăcut veşmintele, dezvelindu-şi pielea umflată. De-a lungul burţii, de la stânga la dreapta, s-a mişcat o undă, apoi a luat-o înapoi.

Nu prea mă pricepeam la moşit. Nu ajutasem defel când născuse mama şi nici vreuna dintre verişoare. Mi-am amintit că auzisem totuşi câte ceva.

— Ai încercat să-l împingi afară stând în genunchi?

— Bineînţeles că am încercat! a strigat ea cuprinsă de un nou spasm. Doar am născut opt prunci! Taie-mi burta odată şi scoate blestemăţia aia!

Am scos din traistă o poţiune contra durerii.

— Eşti proastă? Doar n-o să mă adormi ca pe un ţânc. Dă-mi scoarţa de salcie.

— Salcia e pentru dureri de cap, nu pentru intervenţii chirurgicale.

— Dă-mi-o odată!

I-am dat-o şi a golit îndată sticluţa.

— Dedal, ia cuţitul, s-a răstit.

Uitasem că e cu noi. Stătea lângă uşă, perfect nemişcat.

— Pasifae, i-am zis, nu fi îndărătnică. Doar ai trimis după mine, aşa că pune-mă pe mine la treabă.

A hohotit cu un sunet sălbatic.

— Crezi că am încredere în tine la aşa ceva? Pe tine te ţin pentru la urmă. Oricum, se potriveşte s-o facă Dedal, ştie el de ce. Nu-i aşa, meştere? Să-i spunem acum soră-mii sau să rămână surpriză?

— O voi face eu, mi-a zis Dedal. E însărcinarea mea.

S-a dus la masă şi a luat cuţitul. Tăişul îi era ascuţit de tăia firu-n două.

Pasifae l-a prins pe Dedal de mână.

— Nu uita! l-a atenţionat. Nu uita ce-o să fac dacă îţi trece prin cap să calci pe-alături.

A încuviințat blajin, deși pentru prima oară i-am citit în privire un început de mânie.

Pasifae și-a trecut unghia de-a curmezișul burții, în partea de jos, lăsând în urmă o dâră roșie.

— Aici, a indicat ea.

Încăperea era încinsă și înăbușitoare. Am simțit că mi se umezesc mâinile. Cum de reușea Dedal să țină cuțitul fără să-i tremure mâna, nu știu. Vârful s-a înfipt în pielea surorii mele și sângele a gâlgâit afară, roșu amestecat cu auriu. Dedal își încordase brațele și fălcile de efort. I-a luat ceva, căci pielea nemuritoare a surorii mele i se împotrivea, însă Dedal a tăiat mai departe, cu cea mai mare atenție. Până la urmă, mușchii strălucitori s-au despicat și carnea de sub ei s-a desfăcut. Deschisese o cale spre pântecele surorii mele.

— Tu acum, a spus ea uitându-se la mine. Avea glasul răgușit și chinuit. Scoate-l de-acolo.

Sub ea, divanul era ud fleașcă. Încăperea se umpluse de duhoarea sângelui ei zeiesc prea bogat. Burta nu-i mai fremăta de când începuse Dedal să o taie. Acum stătea încordată. De parcă aștepta ceva, m-am gândit.

M-am uitat la sora mea.

— Ce-ai acolo?

Pletele aurii îi erau nădușite.

— Ce crezi că am? Un prunc.

Mi-am dus mâinile la rana deschisă în carnea ei. Sângele zvâcnea fierbinte la atingere. Mi le-am vârât încet printre mușchi și țesuturile umede. Sora mea a gemut înăbușit.

Am cercetat carnea lunecoasă și până la urmă am găsit-o: forma moale a unui braț.

Ușurare. Nici nu știu de ce anume mă temusem. *Doar un prunc.*

— L-am prins, am zis.

Mi-am mișcat încetișor degetele în sus, ca să-l apuc mai bine. Țin minte că mi-am spus că trebuie să-i găsesc capul, cu mare grijă. Nu voiam să i-l sucesc când îl trăgeam afară.

Dintr-odată am simţit în degete o durere ascuţită, care m-a lăsat atât de uluită, încât nici n-am ţipat. Mi-au venit în minte tot felul de idei încâlcite: că Dedal scăpase probabil scalpelul în ea, că Pasifae îşi rupsese un os în timpul travaliului şi mă înţepasem în el. Însă degetele mi-au fost strânse şi mai tare, şi mai dureros, ceva mi s-a afundat în mână, gata să mi-o taie.

Dinţi. Erau dinţi.

Atunci chiar că am urlat. Am încercat să-mi trag mâna, însă mă înşfăcase zdravăn cu fălcile. De groază, mi-am smucit cu putere mâna. Buzele rănii s-au desfăcut şi vietatea aceea a alunecat în faţă. Se zbătea ca un peşte în cârlig, împroşcându-ne cu mizerie.

Sora mea urla ascuţit. Vietatea se agăţase de braţul meu ca o ancoră. Simţeam că-mi rupe degetul din încheietură. Am urlat din nou, cuprinsă de o durere sfâşietoare, şi m-am lăsat peste făptura aceea, chinuindu-mă s-o apuc de gât. Când am reuşit, m-am apăsat zdravăn, ţintuind trupuşorul sub mine. Izbea cu călcâiele în piatră şi-şi răsucea capul dintr-o parte în alta. Într-un final, l-am văzut limpede: avea nasul lat şi turtit, lucind umed de lichidul din pântece. Chipul lăţos şi cărnos era încununat cu două corniţe ascuţite. Mai jos, corpul ca de broscoi se zvârcolea cu o putere nepământeană. Avea ochii negri, pironindu-mă cu privirea.

Zeilor, ce e făptura asta? mi-am zis.

Vietatea a scos un horcăit şi a căscat gura. Mi-am retras repede mâna mutilată şi însângerată. Rămăsesem fără cele două degete de la capătul palmei şi fără vârful celui de-al treilea. Făptura molfăia, înghiţindu-şi prada. Îşi tot sucea bărbia în strânsoarea mea, încercând să mă mai muşte o dată.

Lângă mine am simţit o umbră. Dedal, palid şi plin de sânge.

— Sunt aici.

— Cuţitul, am zis.

— Ce faci? Nu-l răni! Trebuie să trăiască.

Sora mea se zvârcolea pe divan, însă nu reuşea să se ridice cu muşchii spintecaţi.

— Cordonul, am continuat.

Se întindea mai departe, gros ca un zgârci, între făptură şi pântecele surorii mele. Dedal a început să-l reteze cu mişcări scurte. Am îngenuncheat într-o baltă de sânge. Mâinile îmi erau numai durere, sfâşiere şi sânge.

— Adu-mi o pătură, am spus. Un sac.

Dedal a adus o păturică de lână şi a întins-o pe podea, lângă mine. Am tras făptura până în mijlocul ei, deşi mi-a fost greu cu degetele rupte. Se zvârcolea neîncetat, gemând mânioasă, de două ori gata să se smulgă din strânsoare, căci şi în clipele acelea părea să prindă puteri. Însă Dedal a apucat colţurile şi le-a strâns deasupra, iar atunci mi-am retras iute mâinile. Făptura se agita inutil, fiindcă nu reuşea să se prindă de pliuri. I-am luat lui Dedal pătura şi am ridicat-o de pe podea.

— O cuşcă, a zis el, gâfâind. Ne trebuie o cuşcă.

— Fă rost de una. Îl ţin eu.

A plecat în fugă. Făptura se răsucea în sac precum un şarpe. Îi vedeam trăsăturile întipărite în material, capul mare, vârfurile coarnelor.

Dedal s-a întors cu o colivie în care zburătăceau cintezoi. Însă era destul de solidă şi de încăpătoare. Am îndesat pătura înăuntru şi Dedal a trântit uşiţa, apoi a azvârlit altă pătură deasupra.

M-am uitat la sora mea. Era plină de sânge, cu burta măcelărită. Picuri cădeau pe covorul umed de sub ea. Ochii îi aruncau priviri feroce.

— Nu i-aţi făcut niciun rău?

M-am uitat lung la ea.

— Ai înnebunit? A încercat să-mi mănânce mâna! Zi-mi cum de a venit pe lume o pocitanie ca asta.

— Coase-mă.

— Nu! Ori îmi zici, ori te las să-ți verși tot sângele din tine.

— Cățea ce ești.

Însă deja gâfâia. Durerea o sleise de tot. Până și sora mea își avea sfârșitul, un loc în care nu se îndura să ajungă. Ne-am împuns reciproc din priviri.

— Ei, Dedal, a murmurat ea într-un târziu. A venit și clipa ta. Zi-i surorii mele din vina cui există pe lume această făptură.

Dedal s-a uitat la mine cu chipul obosit și stropit de sânge.

— A mea, a recunoscut el. Din pricina mea trăiește fiara aceasta.

Din colivie s-a auzit un molfăit îngălat. Cintezoii amuțiseră înspăimântați.

— Zeii au trimis un taur alb ca neaua să binecuvânteze regatul lui Minos. Regina prețuia făptura și dorea s-o vadă mai de aproape, însă fugea de cum te apropiai de ea. Așa că am făurit o vacă goală pe dinăuntru, în care putea să șadă regina. I-am meșterit roți ca s-o putem împinge până pe plaja unde dormea animalul. Am crezut că o să fie doar... Nu am...

— Ei, haide, a pufnit sora mea. Se sfârșește lumea până termini tu dacă te bâlbâi așa. Am futut taurul sacru, bine? Acum scoate ața aia.

I-am cusut pântecele surorii mele. Au venit câțiva oșteni și, având grijă să-și golească fețele de orice expresie, au dus cușca într-o cămară din adâncurile palatului.

— Nu se apropie nimeni de el fără să-mi ceară voie, a strigat sora mea după ei. Și dați-i să mănânce!

Slujnicele tăcute au strâns covorul ud și au scos divanul distrus de parcă ar fi făcut asta în fiecare zi. Au ars tămâie și violete parfumate ca să acopere duhoarea și apoi au ridicat-o pe sora mea, ducând-o spre baie.

— O să te pedepsească zeii, îi spusesem în timp ce o coseam.

Însă ea doar râsese în culmea veseliei.

— Nu știi? mă întrebase. Zeii își adoră monștrii.

Am tresărit când am auzit-o.

— Ai discutat cu Hermes?

— Hermes? Ce legătură are el? N-am nevoie să-mi zică vreun olimpian ce văd limpede cu ochii mei. Toată lumea știe. A zâmbit insolent. În afară de tine, ca de obicei.

M-am dezmeticit când am simțit pe cineva lângă mine. Dedal. Pentru prima oară de când sosise pe insula mea, eram iarăși singuri. Pe frunte avea stropi maronii. Brațele îi erau mânjite până la coate.

— Îmi îngădui să-ți bandajez degetele?

— Nu. Mulțumesc. O să se vindece de la sine.

— Stăpână... A șovăit. Îți rămân îndatorat cât o să trăiesc. Dacă nu veneai, aș fi fost eu în locul tău.

Își ținea umerii încordați, de parcă se aștepta să-l lovesc. Când îmi mulțumise ultima oară, îmi vărsasem năduful pe el. Însă acum înțelegeam mai bine lucrurile – și el știa ce înseamnă să făurești monștri.

— Mă bucur că nu ai fost tu, am zis. Degetele tale nu cresc la loc.

— Făptura aceea poate fi ucisă? a întrebat coborând glasul.

Mi-am amintit cum țipase sora mea să avem grijă.

— Nu știu. Pasifae pare să creadă că da. Însă și așa, este vlăstarul taurului alb. Probabil îl păzește vreun zeu sau poate oricine îl vatămă se alege cu un blestem. Trebuie să mă gândesc.

S-a frecat în creștet și am văzut cum îi piere speranța unei soluții simple.

— Atunci trebuie să meșteresc o cușcă mai mare. Aceea n-o să țină mult.

A plecat. Sângele mi se uscase pe obraji și brațele îmi erau unsuroase de la făptura aceea puturoasă. Mă simțeam

tulburată şi îngreţoşată de atâta sânge necurat. Dacă aş fi chemat slujnicele, m-ar fi condus la baie, însă ştiam că nu ar fi de-ajuns. De ce zămislise sora mea împotriva firii o asemenea pocitanie? Şi de ce mă chemase pe mine? Cele mai multe naiade ar fi fugit, însă poate s-ar fi învoit vreo nereidă, căci ele erau învăţate cu monştrii. Sau Perses. De ce nu-l chemase pe el?

Nu găseam niciun răspuns. Mintea îmi era vlăguită şi amorţită, nu mă ajuta deloc, la fel ca degetele lipsă. Însă un gând mi-era limpede: trebuie să fac ceva. Nu puteam să stau cu mâinile în sân cât trimiteau ei o grozăvie ca asta în lume. Mi-a venit ideea să caut odaia de lucru a surorii mele. Poate o să găsesc acolo ceva ce m-ar putea ajuta, un antidot, vreo licoare destul de puternică să desfacă blestemul acesta.

Nu se afla prea departe. Se ajungea acolo de pe un hol care pornea din iatacul ei, după o perdea. Nu mai văzusem camera de lucru a vreunei alte vrăjitoare, iar când m-am apucat să răscolesc rafturile, mă aşteptam să găsesc cine ştie ce, zeci de hidoşenii, ficaţi de monştri de mare, colţi de balauri, piele jupuită de pe uriaşi. Însă n-am văzut decât ierburi, şi încă ierburi obişnuite: otrăvuri, maci, câteva rădăcini vindecătoare. Ştiam prea bine că sora mea e-n stare să facă multe cu ele, căci avusese întotdeauna o voinţă puternică. Însă era leneşă, găsisem dovada. Leacurile acelea erau învechite şi fără putere, ca frunzele moarte. Le culesese la întâmplare, pe unele boboci, pe altele deja veştejite, şi le tăiase cu un cuţit oarecare în orice moment al zilei.

Atunci am înţeles ceva. Sora mea era o zeiţă mai puternică decât mine, însă eu eram o vrăjitoare mai puternică decât ea. Gunoaiele ei fărâmicioase nu mi-erau de niciun ajutor. Iar propriile mele ierburi din Aiaia n-o să-mi ajungă, chiar dacă erau eficiente. Monstrul ţinea de Creta şi, dacă se putea face ceva, tot Creta trebuia să mă îndrume.

Am traversat sălile şi coridoarele ce duceau spre centrul palatului. Acolo văzusem nişte scări care nu se îndreptau spre

port, ci mai spre uscat, spre grădinile şi foişoarele largi şi viu colorate care dădeau, la rândul lor, spre câmpiile din depărtare.

Pretutindeni, bărbaţi şi femei măturau dalele, culegeau fructe, cărau coşuri cu orz. Şi-au ţinut pios ochii în pământ când am trecut pe lângă ei. Cred că, după traiul alături de Minos şi de Pasifae, se învăţaseră să nu bage în seamă privelişti mai însângerate decât mine. Am trecut pe lângă casele mărginaşe ale ţăranilor şi ale ciobanilor, pe lângă livezi şi cirezile ieşite la păscut. Dealurile erau înverzite şi atât de poleite de soare, încât păreau să răspândească lumină, însă nu m-am oprit să admir peisajul. Priveam doar spre zarea conturată în negru care se profila pe cer.

I se spune muntele Dicte. Aici nu se avântă nici urşi, nici lupi, nici lei, ci doar caprele sfinte, cu coarnele lor mari răsucite ca nişte cochilii. Şi în cel mai călduros anotimp pădurile de aici rămân întunecate şi răcoroase. Se zice că zeiţa vânătorii, Artemis, cutreiera noaptea colinele cu arcul ei strălucitor şi că însuşi Zeus s-a născut într-una dintre peşterile sale umbrite, stând ascuns de tatăl său hulpav.

Acolo se găsesc ierburi care nu cresc niciunde altundeva. Aşa de rare, că puţine dintre ele şi-au primit nume. Le simţeam umflându-se prin cotloanele unde creşteau şi suflând fuioare de magie. O floricică galbenă cu miezul verde. Un liliac încovoiat care făcea flori cafenii. Şi, mai presus de celelalte, crestatul oregano cretan, floarea-regină a tămăduitoarelor.

Nu mergeam ca muritorii, ci ca zeii, aşa că am parcurs leghe în şir cu mare iuţeală. Când am ajuns la dealurile de la poale şi am început să mă caţăr, soarele era la apus. Crengile se împleteau deasupra mea. Umbra mi s-a ridicat în faţă ca o apă, furnicându-mi pielea. Tot muntele părea să zumzăie sub mine. Chiar şi trudită şi mânjită de sânge cum eram, tot am simţit un strop de euforie. Am urmat muşchiul şi muşuroaiele tot mai sus şi, la rădăcina unui plop alb, am găsit un strat de oregano înflorit. Puterea plantelor se împletea în frunze, aşa că mi le-am apăsat pe degetele

frânte. Farmecul s-a îndeplinit cu un singur cuvânt; până dimineață, mâna avea să-mi fie iar întreagă. Am cules câteva rădăcini și semințe, să am în traistă, și am pornit mai departe. Duhoarea și apăsarea sângelui încă se agățau de mine, așa că am găsit în sfârșit un iezer cu ape reci și limpezi, hrănit cu gheață topită. M-am bucurat de frisonul înghețat pe care mi-l dădea apa. Am urmat micile ritualuri de purificare cunoscute oricărui zeu. Cu prundiș m-am curățat de murdărie.

După ce m-am îmbăiat, am zăbovit pe marginea apei, sub frunzișul argintat, și m-am gândit la întrebarea lui Dedal. *Făptura aceea poate fi ucisă?*

Printre zei există câțiva cu darul profeției, în stare să privească prin pâclă și să zărească viitorii sorți. Nu totul se poate prezice. Cei mai mulți zei și muritori au firul vieților dezlegat, încâlcit aici, domol colo, fără să urmeze o cale deja scrisă. Însă mai sunt și aceia care-și poartă soarta ca un ștreang de gât, cu vieți întinse drept ca scândurile, oricât ar încerca s-o dea cotită. Aici, profeții noștri pot să vadă limpede.

Tata are, de pildă, darul previziunii și toată viața auzisem că odraslele sale l-au moștenit în această privință. Nu-mi trecuse niciodată prin minte să mi-l încerc. Fusesem învățată în copilărie că nu posed niciuna dintre puterile sale. Însă acum am atins apa cu degetul și am zis: *Arată-mi.*

S-a închegat o imagine delicată și palidă, ca din fuioare de ceață. O torță sălta pe niște coridoare lungi, scoțând fum. Un fir se desfășura de-a lungul unui culoar de piatră. Făptura a urlat, arătându-și colții nefirești. Era cât un stat de om și purta zdrențe putrezite. Un muritor cu sabia în mână a sărit din umbră și l-a lovit de moarte.

Pâcla s-a risipit și iezerul s-a limpezit la loc. Îmi primisem răspunsul, însă nu era cel sperat. Creatura aceea, deși muritoare, nu putea fi ucisă în timpul prunciei, nici de mâna mea, nici de a lui Dedal. O aștepta o soartă anume peste mulți ani

şi trebuia să şi-o trăiască. Până atunci nu puteam decât să o ţinem închisă. Era treaba lui Dedal, însă poate aveam cum să-l ajut şi eu. M-am plimbat printre copacii umbroşi, gândindu-mă la făptura aceea şi la ce slăbiciuni ar putea avea. Mi-am amintit cum mă pironise hulpav cu ochii săi negri. Foamea vorace cu care se luptase să-mi apuce mâna. Cât de greu i-am putea potoli poftele? Dacă n-aş fi fost zeiţă, mi s-ar fi căţărat pe braţ, mistuindu-mă centimetru cu centimetru.

O idee nu-mi dădea deloc pace. Ar fi nevoie de toate ierburile tainice de pe Dicte, legate cu cele mai puternice buruieni, rădăcină de laur şi ramuri de lozie, molură şi cucută, omag, spânz. Îmi trebuia şi restul de *mōli* pe care-l mai aveam. M-am strecurat neabătut printre copaci, vânând pe rând fiecare ingredient. Dacă ieşise cumva şi Artemis la plimbare în noaptea aceea, nu mi s-a pus în cale.

M-am întors la iezer cu frunzele şi cu rădăcinile culese şi le-am pisat pe pietre. Pomada am strecurat-o într-o sticluţă şi am turnat puţină apă. Valurile încă purtau sângele pe care-l spălaseră de pe mâinile mele, al meu şi al surorii mele. De parcă ştiuse, poţiunea s-a învolburat înroşindu-se.

În noaptea aceea nu am dormit deloc. Am rămas pe Dicte până când cerul s-a făcut cenuşiu, după care m-am îndreptat spre Cnossos. Când am ajuns la palat, soarele strălucea deasupra ogoarelor. Am trecut pe lângă o curte care-mi atrăsese privirile cu o zi în urmă şi m-am oprit s-o cercetez mai îndeaproape. În mijlocul ei se afla o scenă circulară de dans, mărginită de lauri şi de stejari care o fereau de bătaia soarelui. Crezusem că podeaua era de piatră, însă acum am văzut că era de lemn, dintr-o mie de scânduri atât de netede şi de bine lăcuite, încât păreau să se închege într-o bucată. Pe ele fusese pictată o spirală ce se desfăcea din centru în afară, ca o creastă de val răsucită. O altă lucrare a lui Dedal, cu siguranţă.

Pe scenă dansa o fată. Nu se auzea nicio muzică, şi totuşi picioarele ţineau ritmul perfect, fiecare pas urmând bătaia unei tobe mute. Tânăra însăşi se mişca precum un val, cu

grație, însă și cu o hotărâre neabătută. Pe cap îi lucea coronița de prințesă. Aș fi recunoscut-o oriunde. Era fata de la prora corabiei lui Dedal.

Când m-a văzut, a făcut ochii mari, cum o înfățișa și statuia aceea. Și-a plecat fruntea.

— Mătușă Circe, a spus ea. Mă bucur să te cunosc. Eu sunt Ariadna.

Recunoșteam ici-colo crâmpeie din Pasifae, însă doar dacă mă uitam bine: bărbia, claviculele delicate.

— Ești pricepută, i-am zis.

— Mulțumesc, mi-a zâmbit ea. Părinții mei te caută.

— Cu siguranță. Însă trebuie să-l găsesc pe Dedal.

A încuviințat, de parcă erau o mie ca mine care-l căutau pe el, nu pe ai ei.

— Te duc eu. Însă trebuie să avem grijă. Străjile stau cu ochii în patru.

Și-a strecurat mâna în a mea, caldă și puțin umedă de la efort. M-a dus prin vreo zece culoare înguste și retrase, mișcându-se fără să facă zgomot. Într-un târziu am ajuns la o ușă de bronz. A bătut de șase ori, ritmat.

— Nu pot să mă joc acum, Ariadna. Sunt ocupat.

— Am adus-o pe cinstita Circe.

Ușa s-a deschis și a apărut Dedal, plin de funingine și de pete. În spate se întindea un atelier pe jumătate deschis spre cerul liber. Am văzut statui încă învești mântate, mecanisme și instrumente pe care nu le-am recunoscut. În spate fumega o topitorie și metalul lucea turnat într-un tipar. Pe o masă zăcea întinsă o spinare de pește cu un tăiș ciudat, zimțat, lângă ea.

— Am fost pe muntele Dicte, am zis. Am zărit viitorul făpturii. Poate să moară, însă nu acum. Va sosi un muritor căruia îi e sortit să o nimicească. Nu știu cât mai este până atunci. În viziunea mea, creatura se făcuse mare.

Am văzut cum înțelege încet-încet. Câte zile mai trebuia să se păzească tot timpul. A tras aer în piept.

— Va trebui să o ținem închisă.

— Da. Am pregătit un farmec care să ne ajute. Flămânzește... M-am oprit, simțind-o pe Ariadna în spatele meu. Flămânzește după carnea pe care ai văzut că o mănâncă. Îi stă în fire. Nu pot să-i iau cu totul foamea aceea, însă o pot limita.

— Orice, a spus Dedal. Îți rămân recunoscător.

— Nu-mi vorbi încă de recunoștință. Trei anotimpuri din an, farmecul o să-i țină foamea în frâu. Însă la vremea recoltelor se va întoarce și atunci trebuie hrănită.

Dedal s-a uitat o clipă la Ariadna, care stătea în spatele meu.

— Înțeleg, a spus.

— În restul timpului va fi primejdioasă, însă doar ca orice fiară.

A încuviințat, însă vedeam că e cu gândul la anotimpul recoltelor, când trebuia să hrănească bestia. S-a uitat la formele din spatele lui, în care metalul topit se înroșise.

— Mâine-dimineață voi termina cușca.

— Bun, am zis. Cât mai devreme posibil. Voi face atunci vraja.

Când s-a închis ușa, Ariadna mă aștepta.

— Ați vorbit despre pruncul care s-a născut, nu? Trebuie ținut închis până îl va omorî cineva?

— Da.

— Slugile spun că e un monstru și tata m-a repezit când l-am întrebat despre el. Însă îmi e frate oricum, nu-i așa?

Am șovăit.

— Știu despre mama și taurul alb, a zis.

Copiii lui Pasifae nu puteau să-și păstreze prea mult timp inocența.

— Presupun că într-un fel sunteți frați vitregi, am zis. Acum haide. Du-mă la rege și la regină.

Grifoni regali delicaţi se înfoiau pe pereţi. Prin fereastre se revărsa soarele. Sora mea stătea întinsă pe divanul ei de argint, strălucind de sănătate. Lângă ea, pe un jilţ de alabastru, se aşezase Minos, îmbătrânit şi buhăit, ca o mortăciune plutind pe valuri. Ochii i s-au agăţat de mine aşa cum vânează prădătorii peştii din apă.

— Pe unde ai umblat? Trebuie să se ocupe cineva de monstru. De-asta te-am chemat aici!

— Am născocit o poţiune, am răspuns. Ca să-l mutăm în siguranţă în noua cuşcă.

— O poţiune? Îl vreau mort, ucis!

— Scumpule, te-au apucat istericalele, sau ce? a rostit Pasifae. Nici n-ai ascultat ce idee i-a venit surorii mele. Continuă, Circe, te rog.

Şi-a sprijinit bărbia în mână, privindu-mă teatral.

— Voi lega foamea făpturii trei anotimpuri din an.

— Asta e tot?

— Minos, o jigneşti pe Circe. Mi se pare un farmec minunat, soro. Fiul meu chiar ne cam dă dureri de cap cu foamea lui, nu-i aşa? Ne-a hăpăit deja mai toţi prizonierii.

— Vreau ca făptura aia să moară. Am hotărât deja.

— Nu poate fi ucisă, i-am zis lui Minos. Nu acum. Are o soartă a ei, cândva în viitor.

— O soartă! a zis sora mea bătând din palme încântată. Ah, povesteşte-ne! O să scape cumva din cuşcă şi o să mănânce vreun cunoscut?

Minos a pălit, deşi a încercat să nu se vadă.

— Ai grijă! mi-a atras el atenţia. Aveţi grijă şi tu şi meşterul! Vreau să fie ferecat bine.

— Da, a zis şi sora mea. Ai grijă! Nici nu vreau să mă gândesc ce s-ar întâmpla dacă ar scăpa. Soţul meu e fiul lui Zeus, însă are carne de muritor. Adevărul e... Şi şi-a

coborât glasul, şoptindu-mi: Cred că se teme de făptura aceea.

O văzusem de zeci de ori pe sora mea cum înşfacă vreun nesăbuit în gheare. Puţini au ripostat ca Minos. A străpuns aerul cu un deget.

— O auzi? Mă ameninţă făţiş. E vina ta şi a familiei tale de mincinoşi. Tatăl vostru mi-a dat-o de parcă era vreo comoară, dar de-ai şti câte mi-a făcut...

— Ei, zi-i şi ei! Cred că Circe s-ar bucura să afle. Doar e vrăjitoare. Dar sutele de fete care au murit cu tine gâfâind deasupra lor?

Am simţit-o pe Ariadna înlemnind lângă mine. Mai bine n-ar fi fost de faţă.

Ura din ochii lui Minos părea o vietate care-l poseda.

— Harpie mârşavă! Au murit pentru că le-ai vrăjit tu! Naşti numai rele! Mai bine-ţi smulgeam fiara din pântecele ăla blestemat înainte să vină pe lume!

— Însă n-ai îndrăznit, nu-i aşa? Ştii cât de topit este tata Zeus după asemenea făpturi, dragul de el. Altfel cum şi-ar mai câştiga bastarzii lui renumele de eroi? A înclinat din cap. Dacă mă gândesc mai bine, n-ar fi trebuit să-ţi vină şi ţie cheful să pui mâna pe sabie? Ah, am uitat. Nu-ţi place să ucizi decât tinere servitoare. Soro, chiar ţi-ar prinde bine să înveţi vraja asta. Nu-ţi trebuie decât...

Minos se ridicase din jilţ.

— Îţi interzic să mai vorbeşti!

Sora mea a râs, cu cel mai dulce şi argintiu şipotit de izvor. Era un gest calculat, ca toate purtările ei. Minos a spumegat mai departe, însă eu am stat cu ochii pe Pasifae. Nu mă gândisem prea mult la însoţirea ei cu taurul, crezând că fusese doar un capriciu deşănţat, dar ea nu se lăsa deloc stăpânită de pofte, ci îi stăpânea pe alţii cu ele. Oare când îi citisem ultima oară pe chip vreo emoţie adevărată? Acum mi-am amintit când strigase pe patul de naştere, cu faţa încordată de voinţă, că monstrul trebuie să trăiască. De ce?

Nu era dragoste, nu simțea niciun strop. Așadar, făptura juca un rol anume în ceea ce-și propusese.

Ceasurile petrecute alături de Hermes și veștile pe care el mi le adusese din lume m-au ajutat să aflu răspunsul. Când Pasifae se măritase cu Minos, Creta fusese cel mai bogat și mai faimos dintre regatele noastre. Însă de atunci, zi de zi, se înălțau tot mai multe împărății puternice, în Micene și Troia, în Anatolia și Babilon. Și tot de atunci un frate învățase să readucă morții la viață, celălalt să îmblânzească balauri, iar sora ei o preschimbase pe Scylla. De Pasifae nu se mai vorbea deloc. Acum, dintr-o lovitură, făcuse ca steaua ei să strălucească din nou. Povestea despre regina Cretei, făuritoarea și născătoarea mărețului taur care se hrănește cu carne vie, va face înconjurul lumii.

Iar zeii vor asista pasivi. Gândiți-vă numai la numeroasele rugăciuni care îi vor fi adresate.

— E tare amuzant, a zis Pasifae. Ți-a trebuit cam mult timp să-ți dai seama. Credeai că mor de plăcerea străduințelor tale? Că mor în culmea extazului? Crede-mă...

M-am întors spre Ariadna, care stătea lângă mine mută ca aerul.

— Vino, i-am zis. Am terminat cu ei.

Ne-am întors la scena de dans. Laurii și stejarii își răsfirau frunzele verzi deasupra noastră.

— La momentul vrăjii, a zis Ariadna, fratele meu nu va mai fi monstrul care e acum.

— Așa sper, am zis.

O clipă s-a lăsat tăcerea. Ariadna s-a uitat la mine ținându-și mâinile împreunate pe piept, de parcă ascundea vreo taină acolo.

— Mai rămâi puțin?

M-am uitat cum dansa, cu brațele arcuite ca niște aripi, cu picioarele ei tinere și puternice îndrăgostite de propriile mișcări. Așa ajung muritorii faimoși, mă gândeam. Prin muncă și sârguință, îngrijindu-se de meșteșugul lor ca de o grădină, până când strălucesc sub soare. Însă zeii se nasc din sânge ceresc și din nectar, cu degetele deja plesnindu-le de talente magnifice. Prin urmare, își găsesc faima dovedind că pot să facă prăpăd: să nimicească orașe, să pornească războaie, să semene molime și monștri. În urma fumului care se ridică gingaș și aromat de pe altarele noastre rămâne doar cenușa.

Picioarele vioi ale Ariadnei o purtau într-o parte și-n alta a scenei. Fiecare pas era desăvârșit, ca un dar pe care și-l făcea sieși, primindu-l cu un zâmbet. Mi-a venit să o apuc zdravăn de umeri. Orice-ai face, voiam să-i zic, nu cumva să fii din cale-afară de fericită. Nu vei face decât să turbezi din cauza mâniei.

Nu i-am spus însă nimic. Am lăsat-o să danseze.

Capitolul 11

Când soarele a atins câmpiile îndepărtate, au venit străjile s-o ia pe Ariadna. Prinţesa trebuie să se înfăţişeze în faţa părinţilor ei, au spus. Au dus-o de acolo şi pe mine m-au condus în camera mea. Era micuţă, chiar lângă odăile slugilor. Se voia a fi o insultă, desigur, însă mi-au plăcut pereţii odihnitori, fără fresce, şi fereastra îngustă, prin care nu se vedea decât o fâşie din soarele necruţător. Avea parte şi de linişte, de vreme ce toţi servitorii se strecurau, ştiind cine se afla acolo: *sora vrăjitoare.* Îmi lăsau mâncare cât lipseam şi veneau să ia tava doar după ce ieşeam din nou.

Am dormit şi a doua zi dimineaţă Dedal a bătut la uşă. Când i-am deschis, mi-a zâmbit şi m-am trezit că-i zâmbesc şi eu. Măcar pentru atâta lucru îi eram recunoscătoare făpturii aceleia: ne pierise orice stinghereală. L-am urmat în josul unei scări, spre coridoarele răsucite care se întindeau sub palat. Am trecut pe lângă grânare şi magazii cu şiruri întregi de *pithoi,* imensele amfore de lut în care se ţineau uleiul, vinul şi orzul pe care palatul le avea din belşug.

— Ştii cumva ce s-a ales de taurul alb?

— Nu. A dispărut când a început să se umfle pântecele lui Pasifae. Preoţii au spus că a fost ultima binecuvântare a taurului. Chiar azi am auzit pe cineva spunând că monstrul este un dar de la zei, că aduce belşug. A clătinat din cap. Nu sunt proşti, ci doar prinşi la mijloc între doi scorpioni.

— Ariadna e altfel, am zis.

A încuviințat.

— Am mari speranțe în privința ei. Ai auzit cum au hotărât să-i spună arătării? Minotaurul. Zece corăbii vor pleca la prânz să dea lumii de veste. Încă zece vor ridica ancora mâine.

— Ingenios. Minos îl recunoaște drept al său și, în loc să fie un încornorat, se bucură de glorie alături de sora mea. Astfel devine mărețul rege care zămislește monștri și le dă numele lui.

— Întocmai, a mormăit Dedal.

Ajuseserăm la marea pivniță care găzduia noua cușcă a făpturii. Era cât puntea unei corăbii și lungă doar pe jumătate, făurită dintr-un metal argintiu-cenușiu. Mi-am pus mâinile pe gratiile netede și groase ca niște copăcei. Miroseau a fier, însă restul mi-era necunoscut.

— E un material nou, mi-a explicat Dedal. Se mânuiește mai greu, dar e mai rezistent. Chiar și așa, n-o să țină făptura la nesfârșit înăuntru. Deja a prins puteri nepământene, deși de-abia s-a născut. Însă așa câștig puțin timp să meșteresc ceva mai trainic.

Din spate ne urmau străjile, cărând vechea cușcă pe niște prăjini, pentru a se ține la distanță de ea. Au lăsat-o zăngănind pe podeaua noii cuști și nici nu s-au potolit de tot ecourile, că au și dispărut.

Am îngenuncheat lângă Minotaur. Se făcuse dolofan și stătea înghesuit între barele metalice. Spălat acum de lichidele de la naștere și uscat, se vedea cu atât mai bine deosebirea dintre prunc și taur, de parcă un nebun retezase capul unui bou și-l cususe pe umerii unui copilaș. Putea a carne învechită și oasele lungi de pe fundul cuștii zornăiau. M-a apucat un val de greață. *Unul dintre prizonierii Cretei.*

Făptura mă urmărea cu ochii larg deschiși. S-a ridicat și a amușinat întinzându-și botul în față. A scos un geamăt ascuțit, de bucurie. Mă ținea minte. Cum miroseam și ce gust

avea carnea mea. A deschis botul turtit, ca un boboc cerând de mâncare. *Mai vreau.*

M-am folosit de prilej şi am rostit cuvintele cu puteri vrăjite, turnându-i poţiunea pe gât printre barele cuştii. Făptura s-a retras înecându-se, însă deja ochii i se schimbau. Mânia care i se citea în ei se risipea. Mi-am întins mâna, privindu-l cu atenţie. L-am auzit pe Dedal trăgând aer în piept. Însă creatura n-a sărit să mă muşte. Mădularele încordate i se destinseseră. Am mai aşteptat o clipă, apoi am deschis cuşca.

— Totul e bine, am murmurat, vorbind cu mine, cu Dedal sau cu făptura, nici nu ştiam exact cu cine.

Mi-am întins încet mâna spre Minotaur, care s-a înfiorat. Când l-am atins pe braţ, a pufăit nedumerit, însă nimic mai mult.

— Vino, i-am şoptit şi m-a ascultat. A făcut câţiva paşi, târşâindu-şi picioarele.

S-a uitat la mine întrebător, aproape drăgălaş.

„Fratele meu", aşa îi spusese Ariadna. Însă făptura nu era menită traiului în sânul familiei. Reprezenta triumful surorii mele, întruparea ambiţiei sale, biciul cu care-l plesnea pe Minos. Drept mulţumire pentru toate astea, n-o să se aleagă cu niciun tovarăş şi nicio pereche iubită. N-o să vadă nicicând soarele, n-o să păşească nicicând liber. Pe lumea aceasta nu-i rămâneau decât ura, bezna şi colţii.

M-am agăţat de cuşca veche şi m-am dat înapoi. M-a urmărit când mă îndepărtam, cu capul înclinat a curiozitate. Când am închis uşiţa cuştii, a ciulit urechile auzind sunetul metalic. În momentul în care va veni vremea recoltei, va urla de furie. Va trage de gratii, să le smulgă cu totul.

Dedal a răsuflat uşurat.

— Cum ai reuşit?

— E pe jumătate jivină, am zis. Toate animalele de pe Aiaia sunt blânde.

— Farmecul se poate desface?

— Nu va putea nimeni s-o facă.

Am încuiat cuşca. Făptura a stat tot timpul cu ochii pe noi. A scos un sunet slab şi şi-a frecat cu o mână obrazul păros. Apoi am închis uşa de lemn a încăperii şi nu l-am mai văzut.

— Dar cheia?

— Am hotărât s-o arunc. Când va trebui să-l mutăm, o să tai barele.

Ne-am întors pe culoarele subpământene întortocheate şi am ajuns la coridoarele de sus. Pe holul pictat cu fresce sufla briza. Nobili arătoşi treceau din toate părţile, şoptindu-şi taine. Oare ştiau ce trăieşte sub ei? Probabil că da.

— Diseară e ospăţ, a spus Dedal.

— Eu nu vin, am zis. Am terminat-o cu Curtea cretană.

— Aşadar, pleci curând?

— În privinţa asta sunt la mila regelui şi a reginei. Ale lor sunt corăbiile. Însă nu cred că mai stau mult. Presupun că lui Minos i-ar plăcea să aibă cu o vrăjitoare mai puţin în Creta. O să mă bucur când o să ajung acasă.

Era adevărat, şi totuşi, pe coridoarele acelea împodobite, gândul întoarcerii pe Aiaia mi se părea ciudat. Colinele, ţărmul, casa de piatră cu grădina mea, toate păreau tare departe.

— Diseară trebuie să mă arăt la faţă, a continuat Dedal. Sper că mă voi putea retrage înainte de masă. A şovăit. Zeiţă, ştiu că îndrăznesc prea mult, însă ai dori să-mi faci cinstea de a cina cu mine?

Îmi spusese să vin când luna se va ridica bine pe cer. Odăile sale se aflau la celălalt capăt al palatului faţă de cele ale surorii mele. Întâmplător sau voit, nu ştiam. Era îmbrăcat într-o mantie mai fină decât purtase până atunci, însă era desculţ. M-a condus la o masă şi mi-a turnat un

vin întunecat ca dudele. Întinsese tăvi pline ochi cu fructe și brânză albă sărată.

— Cum a fost ospățul?

— Mă bucur că am scăpat, a zis cu acreală. Au chemat un aed să le cânte povestea glorioasei nașteri a omului-taur. Se pare că ar fi căzut de pe un astru.

Dintr-o odaie lăuntrică a ieșit în fugă un băiat. Pe atunci nu prea știam să deosebesc vârstele muritorilor, dar cred că avea vreo patru ani. Părul negru i se bucla într-o claie ciufulită pe la urechi și mădularele îi erau încă plinuțe, ca ale țâncilor. Avea cel mai drăgălaș chip pe care-l văzusem vreodată, până și în rândurile zeilor.

— Fiul meu, mi l-a prezentat Dedal.

M-am uitat lung. Nici nu-mi trecuse prin minte că taina lui Dedal ar putea fi un copil. Băiatul a îngenuncheat, ca un paj micuț.

— Preacinstită stăpână, a zis el cu glasul subțire. Fii bine venită în casa tatălui meu!

— Îți mulțumesc, i-am răspuns. Ești băiat cuminte, îl asculți pe tatăl tău?

— Ah, da, a încuviințat el serios.

— Să nu-l crezi, a râs Dedal. Pare dulce ca mierea, însă își face de cap.

Băiatul i-a zâmbit tatălui. Era o glumă veche de-ale lor.

A rămas o vreme cu noi, sporovăind despre munca tatălui său și despre cum îl ajuta și el. A adus cleștii preferați și mi-a arătat cu mișcări pricepute cum îi ține în foc fără să se ardă. Am încuviințat, însă cu ochii la tată. Chipul lui Dedal se îndulcise ca un fruct pârguit, iar privirea îi strălucea. Nu mă gândisem niciodată să devin mamă, dar, uitându-mă la el un moment, mi-am închipuit cum ar fi. De parcă mă uitam într-o fântână și vedeam luciul apei jos de tot.

Sora mea desigur că i-ar fi citit dragostea pe chip într-o clipă.

Dedal și-a lăsat mâna pe umărul fiului său.

— Icar, i-a zis, e vremea să te duci la culcare. Du-te după doică.

— Vii să mă săruți de noapte bună?

— Desigur.

Ne-am uitat după el, cum i se frecau călcâiele de poalele prea lungi ale tunicii.

— E un copil frumos, i-am spus.

— Seamănă la chip cu mama lui. S-a prăpădit la naștere, mi-a răspuns Dedal la întrebarea încă nerostită. A fost o femeie vrednică, deși n-am apucat s-o cunosc bine. Sora ta ne-a pus la cale căsnicia.

Așadar, nu mă înșelasem. Sora mea chiar întinsese cârligul cu momeala, însă prinsese peștele altfel.

— Îmi pare rău.

— E greu, recunosc, a înclinat el din cap. Am încercat cât pot să-i fiu și tată, și mamă, însă știu că simte o lipsă. De câte ori trecem pe lângă o femeie, mă întreabă dacă nu mă însor cu ea.

— Și nu te însori?

A rămas o clipă tăcut.

— Nu cred. Pasifae mă muncește și-așa destul și nu m-aș fi însurat deloc dacă nu ar fi stăruit ea. Știu că aș fi un soț tare rău, căci cel mai bine îmi e când îmi țin mâinile prinse cu munca și mă întorc acasă târziu și murdar.

— Vrăjitoria și născocirea lucrurilor seamănă în privința asta. Nici eu nu cred că aș fi o soție bună. Nu că mi s-ar îngrămădi pretendenții la ușă... Se pare că îți găsești greu pe cineva când ești o vrăjitoare căzută în dizgrație.

— Cred că sora ta ți-a pus și ea bețe-n roate, a zâmbit el.

Îmi era ușor să-i vorbesc deschis. Avea chipul ca un iezer liniștit, gata să înghită în adâncuri, la loc sigur, tot ce-i încredințai.

— Știi cum să faci să ții făptura închisă când va crește?

— M-am gândit, a încuviințat el. Ai văzut ce stup se întinde sub palat. Are zeci de magazii nefolosite, căci în

vremurile astea aurul, nu grânele, e averea Cretei. Cred că o să le preschimb într-un soi de labirint. O să-l închid la ambele capete şi o să las făptura să rătăcească înăuntru cât poftește. Odăile sunt săpate în stâncă, aşa că n-are cum să iasă.

Era o idee bună. Astfel, creatura o să aibă mai mult loc să se mişte decât într-o cuşcă îngustă.

— Va fi o minune, am zis. O cuşcă ce poate rezista unui monstru în toată firea. Va trebui să-i dai un nume pe măsură.

— Sunt sigur că Minos o să vină cu o propunere care are de-a face cu el însuşi.

— Îmi pare rău că nu pot să rămân să te ajut.

— M-ai ajutat mai mult decât merit, a spus Dedal privindu-mă în ochi.

Cineva şi-a dres glasul. În uşă stătea o doică.

— Fiul dumitale, stăpâne.

— Ah, a făcut Dedal. Mă scuzi.

Nu-mi găseam deloc astâmpărul pe scaun. M-am plimbat prin încăpere. Mă aşteptasem să găsesc aici mai multe dintre minunile lui, statuete şi podoabe prin toate colţurile, însă odaia era simplă, cu mobilă din lemn neîmpodobit. Totuşi, când m-am uitat mai bine, am văzut însemnul lui Dedal. Lucea de lăcuit ce era, iar lemnul era catifelat ca petalele unei flori. Când mi-am trecut mâna peste un scaun, nici nu i-am dibuit îmbinările.

În acel moment s-a întors Dedal.

— Sărutarea de noapte bună, m-a lămurit el.

— Ce copil fericit...

Dedal s-a aşezat şi a luat o gură de vin.

— Până una-alta. E prea mic să ştie că e prizonier. Cicatricele albe de pe mâini i se înroşiseră. Colivia de aur e tot colivie.

— Şi unde te-ai duce dac-ai putea să scapi de-aici?

— Oriunde aş fi bine-venit. Însă, dacă ar fi după mine, în Egipt. Acolo se clădesc minunăţii pe lângă care Cnossosul

pare o mocirlă. Am învăţat limba de la nişte negustori de-ai lor de pe docuri. Cred că ne-ar primi bine acolo.

M-am uitat la chipul său bun. Nu era bun pentru că ar fi fost chipeş, ci pentru că era el însuşi, ca un metal ales, călit şi bătut ca să reziste. Înfruntaserăm doi monştri cot la cot şi nici nu crâcnise. Vino pe Aiaia, mi-a venit să-i spun. Însă ştiam că n-are ce să facă acolo.

Aşa că i-am zis:

— Sper să ajungi în Egipt într-o bună zi.

După ce ne-am ridicat de la masă, am ieşit pe coridoarele întunecate şi m-am îndreptat spre odaia mea. Petrecusem o seară plăcută, însă mă simţeam tulburată, cu mintea ca nămolul de râu scormonit din albie. Îl tot auzeam pe Dedal vorbind despre libertatea lui. În glas i se citea jindul, dar şi amăreala. Măcar eu îmi meritasem exilul, însă Dedal era nevinovat. Se afla aici doar în chip de trofeu închinat vanităţii surorii mele şi a lui Minos. Mi-am amintit ochii săi când îmi vorbise despre Icar, dragostea lui curată şi luminoasă. Pentru sora mea, el era o simplă unealtă, o sabie care-i atârna deasupra capului şi-l făcea sclavul ei. Mi-am amintit cât de încântată păruse când îi poruncise să-i spintece burta. La fel se uitase şi la mine când îi trecusem pragul.

Fusesem atât de absorbită de Minotaur, încât nu înţelesesem ce triumf reprezentau toate acestea pentru Pasifae. Nu doar monstrul şi faima cea nouă, ci şi tot ceea ce se lega de ele: Dedal, pe care-l silise să-i fie complice, Minos cel temător şi umilit şi întreaga Cretă căzută pradă fricilor sale. Şi eu eram un triumf al ei. Ar fi putut să-i cheme pe alţii, însă pe mine îi plăcuse dintotdeauna să mă chinuiască, aşa cum ar biciui un câine. Ştiuse că o să-i fiu de ajutor, că o să rânesc supusă după ea, că o să-l apăr pe Dedal şi că o să am grijă ca

monstrul să fie închis în siguranță. Iar Pasifae doar râdea de pe divanul de aur. *Îți place ce animăluț mi-am luat? Îl lovesc, și totuși vine fuga la mine când fluier!*

Îmi ardea stomacul. Am întors spatele temniței mele. Am trecut nevăzută, cu pași zeiești, pe lângă străjile pe jumătate adormite și pe lângă slugile de noapte. Am ajuns la ușa odăii surorii mele și am păşit înăuntru. Am rămas în picioare lângă pat. Sora mea era singură. Nu se încredea decât în ea însăși când dormea. Simțisem farmecele când trecusem pragul, însă nu aveau cum să mă oprească.

— De ce m-ai chemat? am întrebat-o poruncitor. Să te-aud că mi-o spui în față.

A deschis îndată ochii, trezindu-se brusc, de parcă mă așteptase.

— A fost un dar, desigur. Cine s-ar mai fi bucurat ca tine să mă vadă sângerând atât de mult?

— Pot să dau o mie de nume.

A zâmbit pisicește. Oricum se distra mai bine când putea să se joace cu un șoricel viu.

— Mare păcat că nu poți s-o legi și pe Scylla cu farmecul tău nou-nouț. Însă desigur că ți-ar trebui sângele mamei ei. Nu cred că rechinul ăla de Krataiis o să-ți încredințeze așa ceva.

Deja îmi trecuse prin cap. Pasifae știuse dintotdeauna unde să te împungă cu lancea.

— Ai vrut să mă umilești, am zis.

A căscat, arătându-și limba rozalie între dinții albi.

— M-am gândit, a replicat ea, să-i dau fiului meu numele Asterion. Îți place?

Înstelatul, adică.

— Nici că se poate nume mai frumos pentru un canibal.

— Nu fi patetică. N-are cum să fie canibal. Doar nu mai există niciun Minotaur ca să-l mănânce. Apoi și-a înclinat bărbia, încruntându-se puțin. Deși mă întreb dacă centaurii nu sunt cam la fel. Sigur sunt cumva înrudiți, nu ți se pare?

Nu voiam să mă las dusă cu vorba.

— Ai fi putut să-l chemi pe Perses.

— Perses..., a rostit dând din mână.

Nu am înțeles ce voia să spună cu asta.

— Sau pe Aietes.

S-a ridicat în capul oaselor, dezvelindu-se. Era dezbrăcată, purta doar un colier din pătrate de aur bătut. Fiecare pătrat purta o gravură: un soare, o albină, o secure, culmile masive ale lui Dicte.

— Vai, sper să stăm așa de poveşti toată noaptea, a zis ea. O să-ți împletesc părul și o să râdem de peţitorii noştri. Cred că Dedal nu te-ar refuza, a adăugat coborând glasul.

Mânia mi s-a revărsat peste maluri.

— Nu sunt cățeaua ta, Pasifae, nici o ursoaică pe care s-o momeşti din vizuină. Am venit în sprijinul tău, deşi avem o anume istorie și ai trimis niște oameni la moarte. Te-am ajutat la naşterea monstrului tău. Am făcut tot ce trebuia să faci tu, iar în schimb, îți râzi dispreţuitoare de mine. Odată în viața ta denaturată, spune adevărul. M-ai adus aici ca să mă faci de râs.

— Dar nu trebuie să fac nimic în privința asta. Te faci și singură de râs.

Însă era o simplă ripostă, nu adevărul. Am aşteptat.

— Mă amuză, a continuat ea, că, până și după atâta amar de timp, tot te aştepți să-ți primeşti răsplata doar pentru că te-ai dovedit obedientă. Credeam că o să te înveți minte în palatul tatei. Nimeni nu se chircea și chițăia ca tine, și totuși marele Helios te-a călcat și mai uşor în picioare, pentru că deja i te ploconiseşi.

Se lăsase în față, cu pletele aurii desfăcute, împodobind cearşafurile din jur.

— Hai să-ți zic un adevăr despre Helios și despre ceilalți. Nu le pasă deloc dacă eşti bună. De-abia le pasă dacă eşti rea. Ei nu ascultă decât de putere. Nu ajunge dacă eşti preferata vreunui unchi sau dacă îi faci vreunui zeu plăcerile în pat. Nu ajunge nici măcar să fii frumoasă, căci dacă te

duci și le îngenunchezi la picioare zicându-le „Am fost cuminte, vrei să mă ajuți?", ei se încruntă la tine. Vai, scumpa mea, nu e cu putință. Vai, draga mea, trebuie să înveți să trăiești așa. L-ai rugat și pe Helios? Știi că nu-i ies din cuvânt.

A scuipat pe podea.

— Se servesc cu ce vor și-ți impun în schimb niște limite. Am văzut de o mie de ori cum te strivesc. Doar și eu te-am strivit. Și de fiecare dată mi-am zis: gata, s-a zis cu ea, o să plângă până se face stană de piatră sau vreo pasăre croncănitoare, apoi o să ne lase în pace, ducă-se odată. Și totuși, a doua zi veneai înapoi. Toți s-au mirat când te-ai dovedit a fi vrăjitoare, însă eu o știam de mult. Dădeai tu apă la șoricei, dar vedeam că nu te lași făcută una cu pământul. Îi urai la fel de tare ca mine. Cred că de acolo ni se trag puterile.

Vorbele ei mi se prăvăleau în cap ca o cascadă. Nici nu apucam să le pricep prea bine. Îi ura pe-ai noștri? Mie mi se păruse întotdeauna însăși întruchiparea lor în spirit, un monument strălucitor închinat cruzimii și vanității celor de-un sânge cu noi. Însă avea dreptate: nimfelor le era îngăduit să lucreze doar folosindu-se de puterile altora. Ele nu puteau ridica pretenții la așa ceva.

— Dacă ceea ce spui este adevărat, de ce te-ai purtat atât de crud cu mine? Eu și Aietes eram singuri, am fi putut să fim prieteni.

— Prieteni..., a rânjit Pasifae – buzele îi erau de un roșu desăvârșit, numai celelalte nimfe trebuiau să-l imite cu rujuri. În palatele acelea nu există prieteni. Iar lui Aietes nu i-a plăcut în viața lui de vreo femeie.

— Nu e adevărat.

— De ce, îți închipui că te-a plăcut pe tine? a râs sora mea. Te suporta pentru că erai o maimuțică îmblânzită și băteai din palme când zicea el ceva.

— Tu și Perses erați la fel.

— Habar n-ai cum e Perses. Știi câte a trebuit să fac pentru a-l mulțumi?

Nu mai voiam s-o ascult. Avea chipul neprefăcut, aşa cum nu i-l mai văzusem niciodată, şi vorbele tăioase de parcă şi le ascuţise ani de-a rândul până să prindă forma aceea.

— Apoi tata m-a dat plocon măgarului de Minos. Mă rog, puteam să-mi fac treaba cu el, drept care n-am stat pe gânduri. Acum l-am aranjat, însă mi-a luat ceva timp şi n-am de gând să mai fiu vreodată ce am fost pe vremuri. Aşa că spune-mi, soro, pe cine ar fi trebuit să chem? Vreun zeu care de-abia aştepta să-şi arate dispreţul şi să mă facă să cerşesc firimituri? Sau vreo nimfă care să se fâţâie aiurea pe mare încoace? A râs iar. Amândoi ar fi fugit mâncând pământul de cum ar fi zărit vreun colţişor de lighioană. Ei nu îndură deloc durerea. Nu sunt ca noi.

Ce-mi spunea mă cutremura, de parcă până atunci avusese mâinile goale şi dintr-odată îmi arătase un cuţit. M-a năpădit un val de greaţă. M-am tras în spate.

— Eu nu sunt ca tine.

O clipă, am văzut-o mirată. Apoi expresia i s-a şters de pe chip ca un val care scaldă nisipul.

— Nu, a zis ea. Nu eşti. Semeni cu tata, o proastă pedantă, care-şi închide ochii de cum nu înţelege ceva. Ia zi-mi, ce crezi că s-ar întâmpla dacă n-aş făuri monştri şi otrăvuri? Lui Minos nu-i trebuie regină, ci doar o momâie surâzătoare pe care s-o ţină închisă într-o urnă, să-i plodească odrasle până crapă. S-ar bucura să mă ţină în lanţuri la nesfârşit şi, dacă i-ar sufla numai un cuvânt tatălui său, i s-ar împlini dorinţa. Însă nu. Ştie ce i-aş face mai întâi.

Mi-am amintit ce spusese tata despre Minos: *O să se îngrijească s-o ţină la locul ei.*

— Şi totuşi, tata nu i-ar îngădui atâtea lui Minos.

Râsul ei mi-a zgâriat timpanele.

— Tata m-ar pune-n lanţuri cu mâinile lui dacă şi-ar putea păstra nepreţuita lui alianţă. Chiar tu eşti dovada. Zeus are groază de vrăji şi-şi dorea să jertfească pe cineva. Tata

te-a ales pe tine pentru că prețuiești cel mai puțin. Iar acum ești prizonieră pe insula aia și n-o să pleci de acolo în veci. Ar fi trebuit să știu că n-o să-mi fi bună la nimic. Ieși. Ieși și să nu te mai văd vreodată.

Am luat-o înapoi pe coridoare. Eram confuză și aveam pielea de găină, gata să mi se desprindă de pe carne. Fiecare sunet, fiecare atingere, pietrele de sub picioare, susurul fântânilor prin fereastră, toate îmi copleșeau simțurile cu dușmănia lor. Aerul greu mă pișca precum valurile mării. Mă simțeam străină în lumea aceea.

Când silueta s-a desprins din penumbra ușii mele, eram prea amorțită să țip. Mi-am dus mâna la traista cu poțiuni, însă în acel moment lumina torțelor i-a dezvăluit de departe chipul acoperit cu o glugă.

Mi-a vorbit atât de încet, încât doar un zeu l-ar fi auzit.

— Te-am așteptat. Doar o vorbă vreau să-ți spun, apoi plec.

Mi-a luat o clipă să înțeleg. Nu-l crezusem atât de îndrăzneț. Însă sigur că era. Artist, creator, inventator – nu existase altul mai bun decât el. Nimic nu se naște din timiditate.

Oare ce aș fi zis dacă ar fi venit mai devreme? Nu știu. Însă în clipa aceea vocea îi era ca un balsam pe pielea dureroasă. Tânjeam după mâinile lui, după tot trupul lui, deși era muritor și va rămâne de-a pururi îndepărtat și la un pas de moarte.

— Rămâi, i-am zis.

N-am aprins nicio lumânare. După arșița din timpul zilei, în odaie se făcuse o căldură înăbușitoare. Patul era învăluit în umbre. Nu se auzeau nici broaște, nici cântec de

pasăre. Parcă am fi găsit inima încremenită a lumii. Numai noi mișcam.

După aceea am rămas întinși unul lângă altul, cu briza nopții mângâindu-ne trupurile. M-am gândit să-i povestesc despre cearta cu Pasifae, însă nu voiam s-o aduc pe sora mea cu noi în odaie. Afară, stelele se vedeau ca prin văl și lumina unei torțe a traversat curtea. La început am crezut că mi se pare mie – un tremur slab care a scuturat odaia.

— Simți?

— Loviturile nu sunt niciodată prea puternice, a încuviințat Dedal. Se crapă puțin tencuiala. De la o vreme sunt din ce în ce mai dese.

— Nu va deteriora cușca.

— Nu. Doar dacă izbiturile s-ar înteți foarte tare. O clipă s-a lăsat liniștea. I-am auzit încet glasul prin întuneric. Atunci când va veni vremea recoltei, a continuat el, și făptura se va face mare. Cât de rău o să fie?

— Chiar și cincisprezece oameni într-o lună.

L-am auzit trăgând aer în piept.

— Mă apasă clipă de clipă. Toate viețile astea... Am ajutat la nașterea creaturii, iar acum nu pot s-o distrug.

Știam prea bine apăsarea aceea. Își ținea mâna lângă a mea. Avea pielea bătătorită, însă deloc aspră. Pe întuneric îmi plimbasem degetele pe ea, în căutarea peticelor netede, aproape șterse, de piele cicatrizată.

— Cum înduri totul? m-a întrebat.

Ochii îmi împrăștiau o lumină slabă, care-mi îngăduia să-i văd chipul. M-am mirat când mi-am dat seama că aștepta să-i răspund. Că își închipuia că am un răspuns. Mi-am amintit o altă încăpere întunecată, cu un alt prizonier. Și el fusese tot meșter. Civilizația se clădise pe temeliile cunoașterii sale. Adânc îngropate în mine, ca niște rădăcini, cuvintele lui Prometeu așteptaseră amar de vreme să le dau glas:

— Îndurăm cât se poate de bine.

Minos se zgârcea cu corăbiile sale, iar acum, că monstrul era închis, m-a pus să aştept până i-a convenit lui.

— Am un negustor care trece pe lângă Aiaia. Ridică ancora peste câteva zile. Poţi să pleci atunci.

N-am mai văzut-o deloc pe sora mea, decât de departe, când era purtată pe sus pe la picnicuri şi alte plăceri. N-am mai văzut-o nici pe Ariadna, deşi am căutat-o pe scena de dans. Am întrebat o strajă dacă poate să mă ducă la ea. Nu m-am înşelat, chiar mi-a zâmbit obraznic.

— Regina nu îngăduie.

Pasifae şi răzbunările ei meschine... I-am simţit ciupitura pe obraz, însă nu voiam să-i fac bucuria de a afla cât mă duruse. M-am plimbat prin curţile palatului, pe sub colonade, pe alei şi pe câmpuri. I-am urmărit pe muritori trecând, cu chipurile lor interesante, neîmblânzite. Dedal îmi bătea în taină la uşă noapte de noapte. Nu ne rămânea prea mult timp împreună, o ştiam amândoi, ceea ce ne sporea şi mai mult plăcerea.

Străjile au venit în a patra zi după revărsatul zorilor. Dedal plecase deja, căci îi plăcea să fie acasă când se trezea Icar. Bărbaţii au luat poziţie în faţa mea, ţepeni şi ameninţători în mantiile lor de purpură, de parcă puteam s-o rup la fugă pe lângă ei şi să zburd liberă pe dealuri. I-am urmat pe holurile pictate şi în josul scărilor. În vânzoleala de pe chei mă aştepta Dedal.

— O să te pedepsească Pasifae, i-am zis.

— Şi-aşa mă pedepseşte destul. S-a dat deoparte, pentru ca oamenii să încarce pe corabie cele opt oi pe care Minos le trimisese în semn de mulţumire. Văd că regele s-a arătat generos, aşa cum îl ştiu. Mi-a indicat cu privirea două lăzi

uriașe deja cărate pe punte. Știu că-ți place să-ți faci mereu de lucru. E creația mea.

— Mulțumesc. Mă simt onorată.

— Îți suntem îndatorați. Eu îți sunt foarte îndatorat.

Simțeam o arsură în adâncul gâtlejului, însă știam că stau cu ochii pe noi. Nu voiam să-i fac viața și mai grea.

— Vrei să-i spui Ariadnei rămas-bun din partea mea?

— Îi voi transmite.

Am pășit pe punte și mi-am ridicat mâna în semn de salut. A ridicat-o și el pe a lui. Nu mă amăgisem cu speranțe deșarte. Eu eram zeiță, el muritor și amândoi eram prizonieri. Însă mi-am întipărit chipul său în minte, ca pecetea în ceară, ca să-l iau cu mine.

N-am deschis lăzile decât după ce am scăpat de ochii oamenilor. Mai bine aș fi făcut-o înainte, ca să-i mulțumesc cum se cuvine lui Dedal. Într-o ladă se găseau sculuri de tot felul, lână nevopsită, in. Iar în cealaltă, cel mai frumos război de țesut pe care-l văzusem vreodată, fasonat din cedru lustruit.

Îl am și acum. Îl țin lângă vatră și a ajuns pomenit în cântări. Poate nu-i de mirare, fiindcă poeții se dau în vânt după asemenea simetrii: vrăjitoarea Circe cea pricepută la torsul vrăjilor și al firelor deopotrivă, precum și la țesutul farmecelor și al pânzeturilor. De ce le-aș strica tocmai eu hexametrii ușuratici? Însă minunea din țesăturile mele se datorează războiului de țesut și muritorului care l-a făurit. Până și după atâtea secole se ține bine în încheieturi, iar când trec suveica prin urzeală, în aer se simte mirosul de cedru.

După plecarea mea, Dedal și-a clădit într-adevăr marele Labirint, cu ziduri în stare să zăgăzuiască mânia Minotaurului. Recoltă după recoltă, culoarele întortocheate s-au acoperit de un covor tot mai gros de oase. Dacă trăgeai cu urechea, ziceau slugile palatului, auzeai cum se mișcă făptura tropotind de colo până colo. Iar Dedal nu s-a oprit deloc din muncă. A uns cu ceară galbenă două rame de lemn și a lipit de ele penele pe care le strânsese de la păsările marine

cu aripi uriaşe şi albe care se hrănesc pe ţărmurile Cretei. Pe una şi-a legat-o de propriile braţe, iar pe a doua, de braţele fiului său. S-au suit amândoi pe cea mai înaltă coastă de ţărm din Cnossos şi au sărit.

Briza mării i-a prins şi i-a purtat prin aer. Au apucat-o spre răsărit, spre soarele care se înălţa şi spre Africa. Icar a chiuit, căci la vremea aceea era de-acum flăcău şi se vedea liber pentru prima oară. Tatăl său a râs văzându-l cum plonjează şi se răsuceşte prin aer. Băiatul s-a înălţat şi mai sus, ameţit de cerul întins, simţind pe umeri căldura neîngrădită a razelor de soare. Nu a ascultat strigătele tatălui, care încerca să-l prevină. Nu a băgat de seamă ceara care se topea. Aripile i-au căzut, apoi s-a prăbuşit în valuri şi s-a înecat.

Am jelit moartea scumpului băiat, dar şi mai tare l-am plâns pe Dedal, plutind dârz mai departe cu aripile sale şi purtându-şi disperarea după el. Hermes mi-a povestit totul, desigur, bându-mi vinul şi încălzindu-şi picioarele în faţa vetrei. Am închis ochii să regăsesc imaginea chipului lui Dedal pe care mi-o întipărisem în minte. Atunci mi-am dorit să fi zămislit un prunc împreună, să-i fie mângâiere. Însă era un gând tineresc, prostesc: doar copiii nu sunt saci de grâne, să-i muţi unul în locul altuia.

Dedal n-a mai trăit mult după moartea fiului său. Mădularele i s-au făcut cenuşii şi şi-au pierdut vlaga, iar întreaga putere i s-a preschimbat în fum. N-aveam niciun drept să-l numesc al meu, ştiam prea bine. Însă, în singurătatea vieţii, se întâmplă rareori ca un suflet să coboare lângă al tău, aşa cum, o dată pe an, stelele ating uşor pământul. Pentru mine, Dedal a fost una dintre constelaţiile acestea.

Capitolul 12

Am urmat calea cea lungă spre Aiaia, ocolind-o astfel pe Scylla. Ne-au trebuit unsprezece zile ca să ajungem la destinație. Bolta cerului se arcuia deasupra noastră senină și luminoasă. M-am uitat la valurile orbitoare și la soarele dogoritor. Nu m-a tulburat nimeni. Când treceam, mateloții își fereau privirile și i-am văzut cum aruncă în mare o parâmă pe care o atinsesem. Nu puteam să-i condamn. Doar trăiau în Cnossos și deja aflaseră prea multe despre vrăjitorie.

Când am ancorat pe țărmul insulei, oamenii mi-au cărat respectuoși războiul de țesut la deal, prin pădure, și mi l-au așezat lângă vatră. Mi-au mânat până sus cele opt oi. Le-am oferit vin și mâncare, însă n-au primit. S-au întors în grabă la corabia lor și s-au opintit la vâsle, nerăbdători să se înapoieze la casele lor. Am rămas pe plajă și i-am urmat cu privirea până s-au pierdut în zare.

Din prag, leoaica îmi arunca priviri furioase. Plesnea din coadă de parcă-mi zicea: *Sper să nu mai avem parte de-așa ceva.*

— Cred că n-o să mai avem, i-am zis.

După foișoarele însorite și întinse din Cnossos, casa mi s-a părut strâmtă ca o vizuină. M-am plimbat prin odăile curate simțind nemișcarea, lipăitul tălpilor mele. Am atins obiectele pe toate fețele, toate dulapurile și blidele. Le-am regăsit exact cum le lăsasem. Cum vor fi mereu.

Am ieșit în grădină. Am plivit aceleași buruieni care creșteau întotdeauna și am sădit ierburile pe care le strânsesem

de pe muntele Dicte. Arătau ciudat departe de ascunzătorile lor argintate de lună, înghesuite printre straturile mele de flori lucioase și colorate. Păreau să zumzăie mai stins și culorile le păliseră. Nu mă gândisem că poate puterile lor nu aveau să reziste transplantării.

În toți anii petrecuți pe Aiaia, prizonieratul nu mă iritase niciodată. După palatul tatei, insula mi se păruse cea mai sălbatică și mai amețitoare dintre libertăți. Țărmurile, piscurile, toată insula se întindea departe, până-n zare, plină vârf cu magie. Însă când m-am uitat la florile acelea fragile, am simțit pentru prima oară povara surghiunului. Dacă mureau, nu mai aveam cum să culeg altele. N-aveam să mai pășesc niciodată pe coastele zumzăitoare ale lui Dicte. Nu mai puteam să iau apă din iezerul său argintat. Toate ținuturile de care-mi povestise Hermes, Arabia, Assur, Egipt, erau pierdute pe vecie.

N-o să mai pleci în veci, îmi spusese sora mea.

În semn de sfidare, m-am adâncit cu totul în viața dinainte. Am făcut tot ce aveam chef de cum îmi trecea prin cap. Am cântat în gura mare pe plaje, mi-am replantat grădina. Am chemat porcii la mine și i-am scărmănat pe spinările cu peri tari și deși, am pieptănat oile și am poftit lupii să se întindă gâfâind la mine pe podea. Leoaica și-a dat peste cap ochii galbeni, dar a fost cuminte, căci le porunceam tuturor animalelor mele să se tolereze unele pe altele.

Noapte de noapte, mergeam să dezgrop ierburi și rădăcini. Făceam orice farmec îmi imaginam, doar pentru plăcerea de a-i simți urzeala în mâini. Dimineața tăiam flori pentru bucătărie. Seara, după cină, mă așezam în fața războiului de țesut al lui Dedal. Mi-a luat ceva să înțeleg cum funcționează, căci nu semăna cu nicio unealtă pentru țesut pe care o știam

din palatele zeilor. Avea un scăunel și trăgeai de bățeală în jos, nu în sus. Dacă l-ar fi văzut bunica, și-ar fi dat pe el șarpele de mare, căci țesea o pânză mai fină decât cea mai frumoasă lucrătură a ei. Dedal ghicise bine că o să-mi placă să-l mânuiesc, simplitatea și meșteșugul lucrării, mirosul lemnului, șușotitul suveicii, câtă plăcere îmi făcea să văd cum se lipește fiecare bățeală de cea dinainte. Semăna puțin cu urzitul farmecelor, căci trebuia să ai mâini harnice și o minte ascuțită și liberă. Însă cel mai mult îmi plăcea să prepar vopseluri, nu să țes la război. Am căutat să obțin cele mai frumoase culori, culegând rădăcină de roibă și șofran, cărămiziul cârmâz și murexul marin ca vinul roșu, precum și pulberea de alaun care să le prindă bine de lână. Le-am stors, le-am bătut, le-am pus la muiat în cazane clocotitoare uriașe, până când lichidele acelea puturoase au spumegat în culori vii ca ale florilor: rubiniu, galben-șofran și purpura profundă cu care se înveșmântează prinții. Dacă aș fi avut talentele Atenei, aș fi putut să țes o vastă tapiserie înfățișând-o pe Iris, zeița curcubeului, împrăștiindu-și culorile din cer.

Însă nu eram Atena. Mă mulțumeam cu eșarfe simple, mantii și pături întinse ca niște podoabe pe scaunele mele. Într-una mi-am înfășurat leoaica și i-am zis Regina Feniciei. A stat cuminte, întorcându-și capul într-o parte și-n cealaltă, ca pentru a-mi arăta cât de aurie și de lucioasă îi e blana pe lângă purpura aceea.

N-o să vezi niciodată Fenicia.

M-am ridicat din scaun și m-am silit să mă plimb pe insulă și să admir toate schimbările care se înșirau ceas de ceas: păianjenii de apă care pășeau pe oglinda iazului, bolovanii înverziți și neteziți de curenții râului, albinele care zburau aproape de pământ, încărcate de polen. Golfurile gemeau de pești, păstăile plesneau de semințe. Maghiranul sălbatic și crinii cretani au dus-o foarte bine până la urmă. *Vezi?* i-am zis surorii mele.

Însă mi-a răspuns Dedal. *Colivia de aur e tot colivie.*

Primăvara s-a preschimbat în vară şi vara în înmiresmata toamnă. Acum dimineaţa se lăsa ceaţa, iar noaptea se stârnea uneori furtuna. Curând venea şi iarna, cu propria ei frumuseţe, frunzele verzi de spânz strălucind în ruginiul din jur, chiparoşii înalţi şi negri pe cerul metalic. Nu era niciodată cu adevărat frig, cum se făcea în creierii muntelui Dicte, însă mă bucuram să am mantiile mele noi când mă căţăram pe stânci şi stăteam în bătaia vântului. Însă, oricâte prăzi aş fi vânat şi oricâte plăceri aş fi descoperit, vorbele surorii mele mă urmăreau mereu batjocoritoare, pătrunzându-mi adânc în trup, până în măduvă şi în sânge.

— Te înşeli în privinţa vrăjitoriei, i-am zis. Nu se trage din ură. Mi-am făcut prima vrajă din dragostea pe care i-o purtam lui Glaucos.

Parcă-i auzeam lângă mine glasul de nurcă: *Însă ai făcut-o ca să-l sfidezi pe tata, ca să-i sfidezi pe toţi cei care te disprețuiseră şi voiau să te ţină departe de dorinţele tale.*

Văzusem cum se uitase tata când aflase în sfârşit ce devenisem. Se gândea că mai bine m-ar fi strivit ca pe o gâză, când eram în leagăn.

Întocmai. Iată-i cum au pus cep pântecelui mamei. Chiar n-ai băgat de seamă cât de uşor îi joacă pe degete pe tata şi pe mătuşile noastre?

Băgasem de seamă. Părea mai presus de frumuseţea ei şi de orice viclenii de iatac pe care le ştia.

— E isteaţă.

Isteaţă? a râs Pasifae. *Mereu ai subestimat-o. Nu m-aş mira dac-ar avea şi ea sânge de vrăjitoare. Nu de la Helios ne-am moştenit farmecele.*

Şi eu mă întrebasem.

Acum îţi pare rău că ai disprețuit-o. Toată ziua lingeai picioarele tatei, sperând c-o să uite de ea.

Mergeam de colo până colo pe pietre. De o sută de generații pășeam pe pământul acesta, și totuși, în sinea mea rămăsesem un copil. Furia și jalea, dorința zadarnică, pofta, autocompătimirea: toate sunt emoții bine cunoscute zeilor. Dar vinovăția și rușinea, regretul, nehotărârea, acestea sunt ca niște țări străine pentru neamul nostru, trebuie învățate piatră cu piatră. Nu-mi scoteam din cap chipul surorii mele, expresia goală și năucă pe care o avusese când i-am zis că n-o să fiu niciodată ca ea. Ce sperase? Că o să ne trimitem răvașe în ciocurile păsărilor de mare? Că o să facem schimb de vrăji și o să ne luptăm cu zeii? Că o să fim, în felul nostru, în sfârșit surori?

Am încercat să-mi închipui totul: cum am sta aplecate una lângă alta peste ierburile noastre și râsul ei când mai născocea vreo vorbă de duh. Atunci mi-am dorit, ah, atâtea și atâtea lucruri cu neputință. Să fi aflat mai devreme ce era. Să fi crescut împreună în altă parte, nu în sălile acelea strălucitoare. Așa aș fi putut să-i îndulcesc otrăvurile, s-o scap de silnicii și s-o învăț să culeagă cele mai bune ierburi.

Ha! a făcut ea. *N-o să mă-nveți pe mine neghiobii ce să fac. Ești slabă și oarbă, iar partea cea mai rea este că alegi să fii așa. Tot ție o să-ți pară rău până la urmă.*

Mi-era mereu mai ușor când îmi vorbea cu ură.

— Nu sunt slabă. Și n-o să-mi pară niciodată rău că nu sunt ca tine. Mă auzi?

Nu mi-a răspuns nimeni, firește. Doar aerul îmi înghițea vorbele.

S-a întors Hermes. De-acum nu mai credeam că uneltise cu Pasifae. Doar îi stătea în fire să-și pună lacăt gurii și să râdă de necunoașterea celorlalți. S-a tolănit pe scaunul meu de argint.

— Ei, cum ți s-a părut Creta? Am auzit că ai avut parte de ceva aventuri.

L-am ospătat cu mâncare şi cu vin, iar peste noapte l-am primit în patul meu. Era chipeş cum îl ştiam, dornic şi jucăuş în însoţire. Însă acum simţeam un soi de dezgust când îl priveam. Când râdeam cu poftă, când mi se acrea de glumele lui. Când m-a atins cu mâinile, am simţit un soi de înstrăinare ciudată. Erau desăvârşite şi fără nicio tăietură.

Desigur, ezitarea mea îi stârnea interesul. Orice provocare era un joc pentru el şi orice joc, o plăcere. Dacă l-aş fi iubit, s-ar fi făcut nevăzut, însă dezgustul îl mâna înapoi neîncetat. Se străduia din greu să mă prindă în plasă. Îmi aducea daruri şi veşti şi, fără să-l întreb, mi-a dezvăluit întreaga poveste a Minotaurului.

După plecarea mea, mi-a zis, Androgeus, fiul cel mai mare al lui Pasifae şi al lui Minos, se dusese pe continent, unde fusese ucis în apropiere de Atena. La vremea aceea, cretanii începuseră să se frământe, căci de fiecare dată când sosea timpul recoltei trebuiau să-şi piardă fiii şi fiicele şi ameninţau să se răscoale. Minos s-a folosit de prilej şi i-a cerut regelui Atenei, drept tribut pentru fiul său, să-i trimită şapte flăcăi şi şapte fecioare, să le dea monstrului său de mâncare, că de nu, preaputernica flotă cretană avea să pornească războiul. Înspăimântat, regele se învoise şi unul dintre flăcăii aleşi a fost însuşi fiul său, Tezeu.

Prinţul acesta era muritorul pe care-l văzusem în oglinda iezerului. Însă vedenia mea nu-mi arătase toată povestea: Tezeu fusese cât pe ce să moară dacă n-ar fi fost prinţesa Ariadna. Tânăra s-a îndrăgostit de el şi, ca să-l scape, i-a adus pe furiş o sabie şi l-a învăţat drumul prin Labirint, aşa cum însuşi Dedal îi arătase ei. Şi totuşi, când a ieşit din Labirint cu mâinile pline de sângele monstrului, Ariadna a plâns, şi nu de bucurie.

— Am auzit, mi-a spus Hermes, că simţea o dragoste nefirească pentru făptura aceea. Mergea adesea la ea şi-i vorbea blând printre gratii, oferindu-i delicatese. Odată a venit prea aproape şi şi-a înfipt colţii în umărul fetei. A

scăpat și Dedal i-a cusut rana bine, însă tot i-a rămas o cicatrice în formă de coroniță.

Mi-am amintit chipul Ariadnei când spusese *fratele meu.*

— Au pedepsit-o pentru că l-a ajutat pe Tezeu?

— Nu. A fugit cu el după ce a murit făptura. Tezeu voia s-o ia de nevastă, însă fratele meu a hotărât că o vrea el. Știi că se dă în vânt după cei cu darul dănțuitului. I-a zis lui Tezeu s-o lase pe o insulă, de unde o să vină el s-o ia.

Știam despre ce frate vorbește. Dionis, stăpân peste iederă și peste vița-de-vie. Năvalnicul fiu al lui Zeus, numit de muritori Izbăvitorul, căci îi scapă de grijile lor. Măcar cu Dionis, mi-am zis, o să poată să danseze seară de seară.

Hermes a clătinat din cap.

— A ajuns prea târziu. A căzut pradă somnului și a ucis-o Artemis.

Vorbise cu atâta nonșalanță, încât o clipă am crezut că n-am auzit bine.

— Cum? A murit?

— Chiar eu am condus-o în lumea de jos.

Fata aceea sprințară și încrezătoare.

— Din ce pricină?

— Artemis nu m-a lămurit deloc. Știi cât de arțăgoasă e. Probabil din cine știe ce jignire fără noimă, a spus el ridicând din umeri.

Vrăjile mele nu aveau cum să țină piept vreunui olimpian, știam prea bine. Însă în clipa aceea aș fi vrut să încerc. Să-mi adun toate farmecele, să-mi impun voința asupra spiritelor pământului, a jivinelor și a păsărilor și să le asmut în capul lui Artemis, până ar fi aflat și ea ce-nseamnă să te vâneze cineva.

— Ei, haide, a încercat Hermes să glumească. Dacă plângi de câte ori moare câte un muritor, într-o lună o să te îneci.

— Ieși, m-am oțărât la el.

Icar, Dedal, Ariadna. Toţi plecaseră spre câmpiile întunecate, unde mâinile nu puneau în mişcare decât aerul şi picioarele nu mai atingeau deloc pământul. Dacă aş fi fost lângă ei... Însă ce-aş fi putut să schimb? Hermes avusese dreptate. Muritorii mureau clipă de clipă, naufragiaţi sau înjunghiaţi, răpuşi de jivine sau de oameni nemiloşi, de boli, de nepăsare şi de vârsta înaintată. Asta le era soarta, aşa cum îmi spusese şi Prometeu, povestea pe care o împărtăşeau toţi. Oricât de aprins şi-ar fi trăit viaţa, oricât de tare ar fi strălucit, oricâte minuni ar fi săvârşit, toţi ajungeau pulbere şi fum. Pe de altă parte, toţi aceşti zei meschini şi neisprăviţi o să tragă în ei aerul şi lumina până când o să se stingă toate stelele.

Hermes s-a întors, ca de obicei, şi i-am permis să rămână. Când îl vedeam strălucind, ţărmurile mele nu mai păreau atât de înguste şi surghiunul nu mi se mai părea atât de apăsător.

— Zi-mi ultimele veşti, i-am cerut. Spune-mi despre Creta. Cum a răspuns Pasifae la moartea Minotaurului?

— Se zvoneşte că a înnebunit. Acum jeleşte şi se înveşmântează doar în negru.

— Nu te lăsa prostit. E nebună doar când îi convine ei.

— Se spune că l-ar fi blestemat pe Tezeu, care de atunci are de-a face numai cu năpaste. Ai auzit cum i-a murit tatăl?

Puţin îmi păsa de Tezeu, eu de sora mea voiam să aud. Hermes pesemne s-a veselit servindu-mi tot felul de poveşti. Cum că l-a alungat pe Minos din patul ei şi că nu-şi mai găsea bucuria decât în fiica sa mezină, Fedra. Cum că rătăcea pe coastele muntelui Dicte răscolindu-l în căutare

de noi otrăvuri. Am strâns fiecare frântură de ştire ca un balaur păzind o comoară. Căutam ceva, mi-am dat seama, însă nu ştiam ce anume.

Ca orice povestitor bun, Hermes ştia că trebuie să păstrezi ce-i mai bun pentru la urmă. Într-o seară mi-a istorisit ce farsă îi jucase Pasifae lui Minos pe la începutul căsniciei lor. Minos obişnuia să dea poruncă să îi fie adusă în iatac orice fată îi plăcea, totul sub ochii soţiei sale. Aşa că l-a blestemat să i se preschimbe sămânţa în şerpi şi în scorpioni. De câte ori se culca cu vreo femeie, aceştia o muşcau de moarte pe dinăuntru.

Mi-am amintit cum se certaseră. O sută de fete, zisese Pasifae. Pesemne fuseseră paharnice, sclave, fiice de negustori, orice fată al cărei tată nu îndrăznea să se opună regelui. Toate pieriseră doar dintr-o plăcere măruntă, răzbunătoare.

I-am zis lui Hermes să plece şi am tras obloanele, aşa cum nu făceam niciodată. Ai fi zis că urzeam cine ştie ce farmece, însă nici n-am pus mâna pe ierburi. Mă simţeam bucuroasă şi cu inima uşoară. Povestea aceea fusese atât de urâtă, fantastică şi dezgustătoare, încât parcă mă vindecase de fierbinţeli. Eram eu prizonieră pe insula aceasta, însă măcar nu trebuia să-mi împart lumea cu de-alde Pasifae.

— S-a sfârşit, am zis eu foindu-mă încolo şi-ncoace pe lângă leoaica mea. Nu mă voi mai gândi niciodată la ei. De-acum i-am alungat şi gata.

Felina şi-a lăsat obrazul pe labele încrucişate şi a părut că se cufundă în gânduri. O fi ştiut probabil ceva ce nu ştiam eu.

Capitolul 13

Era primăvară şi mersesem pe coasta de răsărit, să culeg primele căpşuni. Acolo, briza mării bătea tare şi dulceaţa fructelor se îmbina mereu cu puţină sare. Când au început să guiţe porcii, am ridicat privirea. O corabie plutea spre insulă prin lumina pieziş a după-amiezii. Deşi vântul i se împotrivea, nu-i stăvilea înaintarea şi nici n-o ţintuia în loc. Vâslaşii o purtau drept înainte, ca o săgeată bine slobozită.

Mi s-a strâns stomacul. Hermes nu mă prevenise deloc şi nu ştiam ce vrea să însemne asta. Era o ambarcaţiune în stil micenian, cu un galion atât de uriaş, încât pesemne schimba pescajul corabiei. Pe cocă fumegau doi ochi desenaţi cu tuşe groase, negre. La nări mi-a ajuns un miros slab, ciudat, purtat de vânt. Am şovăit o clipă, apoi mi-am şters mâinile şi am coborât pe plajă.

Corabia ajunsese deja aproape de ţărm, prora proiectând pe valuri o umbră ascuţită ca un ac. Pe punte se aflau vreo treizeci de oameni. Mai târziu, desigur, o mie au pretins că au fost şi ei de faţă ori şi-au născocit spiţele, afirmând că se trag din cineva de acolo. Cei mai măreţi eroi ai generaţiei lor, aşa s-a zis despre echipajul acela. Îndrăzneţi şi neclintiţi, învingători într-o sută de aventuri uluitoare. Şi chiar arătau pe potrivă: ca nişte prinţi înalţi şi spătoşi, cu plete dese şi mantii bogate, hrăniţi cu tot ce-aveau regatele lor mai bun. Îşi purtau armele aşa cum oamenii de rând îşi poartă

straiele. Pesemne că se luaseră încă din leagăn la trântă cu urşii şi răpuseseră uriaşi.

Însă pe deasupra parapetelor le vedeam chipurile încordate şi îngrijorate. Mirosul s-a înteţit şi aerul a devenit apăsător, de parcă spânzuraseră o povară de catargul mare. Când m-au văzut, n-au scos niciun sunet şi nu mi-au făcut niciun semn de salut.

Ancora s-a lăsat pleoscăind, apoi şi podeţul. Deasupra se roteau ţipând pescăruşii. Doi oameni au coborât umăr la umăr, cu capetele plecate. Un bărbat spătos şi vânjos, cu pletele negre fluturând în bătaia vântului. Şi, spre mirarea mea, o femeie înaltă şi înveşmântată în negru, o mantie lungă acoperindu-i spatele. Perechea s-a îndreptat spre mine cu paşi graţioşi şi neşovăitori, de parcă-mi erau musafiri obişnuiţi. Mi-au îngenuncheat la picioare şi femeia şi-a înălţat mâinile cu degetele lungi, fără podoabe. Vălul îi era aranjat astfel încât să nu i se vadă nici măcar un fir de păr de sub el. Îşi ţinea bărbia plecată, ascunzându-şi chipul.

— Zeiţă, a zis ea, vrăjitoare din Aiaia. Am venit să-ţi cerem ajutorul. Îmi vorbea cu glas scăzut, însă limpede, cumva melodios, de parcă se pricepea să cânte. Am fugit de rele cumplite şi, pentru a scăpa, am săvârşit rele la fel de cumplite. Suntem întinaţi.

O simţeam. Aerul acela bolnav devenise şi mai apăsător, lăsându-se peste tot, uleios şi greu. *Miasma*, aşa i se zicea. Viciere. Se înălţa din crime nepurificate, din fapte comise împotriva zeilor şi din vărsarea de sânge profană. Mă urmărise şi pe mine după naşterea Minotaurului, până când m-am purificat în apele lui Dicte. Însă mirosul acesta era mai puternic: precum o molimă pătrunzătoare şi puturoasă.

— Ai vrea să ne ajuţi? a întrebat ea.

— Ajută-ne, măreaţă zeiţă, suntem la mila ta, s-a rugat şi bărbatul.

Nu mă implorau să le fac vrăji, ci cel mai vechi ritual al stirpei noastre: *katharsis*. Curăţarea prin fum şi rugăciune,

apă și sânge. Nu aveam voie să-i iau la întrebări, să le poruncesc să-mi spună ce fărădelegi săvârșiseră, dacă despre asta era vorba. Nu puteam să zic decât da sau nu.

Bărbatul nu era la fel de înfrânat ca perechea lui. Atunci când vorbise, își săltase puțin bărbia și-i zărisem chipul. Era tânăr, mai tânăr chiar decât îmi închipuisem. Barba îi creștea încă în tuleie. Avea pielea înroșită de vânt și de soare, însă cu un luciu sănătos. Era frumos – ca un zeu, ar spune poeții. Însă cel mai mult m-a izbit îndârjirea sa de muritor, aerul îndrăzneț cu care-și ținea gâtul apăsat de poveri.

— Ridicați-vă, le-am zis. Și veniți cu mine. O să v-ajut cum pot.

I-am condus pe cărările porcilor. Bărbatul o ținea pe femeie de braț, grijuliu, ca pentru a o susține, deși ea nu se poticnea deloc. De fapt, era mai sigură pe picioare decât el. Își ținea mai departe chipul plecat, cu băgare de seamă.

I-am poftit în casă. După ce au ocolit scaunele, au îngenuncheat tăcuți pe dalele de piatră. Dedal le-ar fi putut sculpta o statuie minunată: *Pietate*.

M-am dus la ușa din spate și porcii au venit fuga la mine. Mi-am lăsat mâna pe unul, un porcușor care nu împlinise nici jumătate de an, curat și nepătat. Dacă aș fi fost preot, l-aș fi amețit cu leacuri, să nu se zbată de teamă, stricând ritualul. S-a lăsat moale în mâinile mele, ca un prunc adormit. L-am spălat, i-am legat panglicile sacre, i-am împletit o ghirlandă și i-am pus-o la gât, iar el a stat tăcut, de parcă știa ce urmează și se învoia.

Am pus vasul de aur pe podea și am luat cuțitul mare de bronz. Nu aveam un altar, dar nici nu aveam nevoie, căci templul meu se găsea oriunde mă aflam. Gâtul animalului s-a despicat lesne sub tăiș. Atunci s-a zbătut, însă

doar o clipă. L-am ţinut bine până i-au încremenit picioarele şi şuvoiul roşu s-a scurs în castron. Am cântat imnurile, apoi i-am spălat pe cei doi străini, pe mâini şi pe faţă, în apă sfinţită, arzând ierburi parfumate. Am simţit cum li se ridică povara. Aerul s-a curăţat şi izul uleios s-a risipit. S-au rugat cât am dus sângele afară, să-l îngrop la rădăcina zbârcită a unui copac. Porcuşorul urma să-l tai mai târziu şi să li-l gătesc la masă.

— S-a săvârşit, le-am zis când m-am întors.

Bărbatul şi-a dus la buze poalele mantiei mele.

— Mărită zeiţă.

Însă eu mă uitam la femeie. Voiam să-i văd chipul dezvelit în sfârşit, după ce şi-l păzise cu atâta grijă.

A ridicat privirea. Ochii îi luceau ca două torţe. Şi-a săltat vălul, dezvăluindu-şi părul ca soarele pe colinele Cretei. Era semizeu, îmbinarea aceea puternică de omenesc şi zeiesc. Şi, mai mult de-atât, era din neamul meu. Doar o urmaşă directă a lui Helios ar fi avut înfăţişarea aceasta aurie.

— Îmi pare rău că te-am înşelat, mi-a spus. Însă nu aş fi îndurat să mă alungi. Toată viaţa mi-am dorit să te cunosc.

Avea ceva al ei greu de descris, un soi de ardoare, o căldură care ţi se urca la cap. Mă aşteptasem să fie frumoasă, căci păşea ca o regină între zei, însă avea o frumuseţe stranie, nu ca mama sau sora mea. Luate în parte, trăsăturile sale nu păreau cine ştie ce, nasul îi era prea ascuţit, bărbia, prea puternică. Însă laolaltă alcătuiau un tot ca miezul unei flăcări. Nu-ţi mai luai privirea de la ea.

Stătea cu ochii agăţaţi de mine, gata parcă să mă jupoaie.

— Tu şi tata aţi fost apropiaţi în copilărie. Nu ştiam ce răvaşe ţi-ar fi putut trimite despre fiica sa neascultătoare.

Avea atâta forţă şi siguranţă în ea... Ar fi trebuit s-o recunosc de cum am văzut-o, măcar după postură.

— Eşti copila lui Aietes, am zis, încercând să-mi amintesc cum îmi spusese Hermes că o cheamă. Medeea, nu?

— Iar tu eşti mătuşa Circe.

Chiar semăna cu tatăl ei. Fruntea înaltă şi privirea sfredelitoare şi neclintită. N-am mai spus nimic, ci m-am ridicat şi m-am dus la bucătărie. Am pus pe o tipsie farfurii şi pâine, brânză şi măsline, pocale cu vin. După datină, gazda are datoria de a le pune musafirilor masa, abia apoi să dea satisfacţie propriei curiozităţi.

— Împrospătaţi-vă forţele, le-am zis. Avem destulă vreme să ne lămurim.

Medeea l-a servit mai întâi pe bărbat, alegându-i cele mai fragede dumicături şi îndemnându-l să guste. El a mâncat flămând tot ce i-a oferit ea şi, când le-am reumplut tava, a înfulecat tot, mestecând neîntrerupt. Ea n-a prea mâncat. Stătea cu ochii în pământ, din nou tăinuiţi.

Într-un târziu, bărbatul şi-a împins deoparte farfuria.

— Mă numesc Iason. Sunt prinţul moştenitor al regatului Iolcos. Tatăl meu a fost un rege virtuos, însă prea milos, aşa că unchiul meu i-a uzurpat tronul când eram copil. S-a învoit să mi-l dea înapoi când voi creşte dacă-i dovedesc vrednicia: o lână de aur păzită de un vrăjitor din Colhida.

Credeam că e prinţ pursânge. Învăţase să vorbească întocmai, rostogolindu-şi vorbele ca pe bolovani, absorbit de amănuntele propriei legende. Am încercat să mi-l închipui îngenunchind în faţa lui Aietes, printre fântânile de lapte şi balaurii încolăciţi. Fratelui meu pesemne că i s-a părut un ins anost, nu mai zic arogant.

— Mărita Hera şi măritul Zeus mi-au binecuvântat misiunea. M-au călăuzit spre corabie şi m-au ajutat să-mi strâng tovarăşii. Când am ajuns în Colhida, i-am oferit regelui Aietes o avere pe potriva lânii, însă m-a refuzat. Mi-a spus că mi-o dă doar dacă fac ceva pentru el. Să pun în jug doi tauri, cu care să ar şi să semăn un ogor mare într-o singură zi. Firește, n-am avut nimic împotrivă şi am acceptat imediat. Însă...

— Însă era o sarcină cu neputinţă de realizat, şi-a strecurat Medeea glasul între vorbele sale, lesne ca pe apă. Doar un şiretlic menit să-l ţină departe de lână. Tata n-avea deloc de gând

să renunțe la ea, căci e o comoară de poveste, plină de puteri. Niciun muritor, oricât de vajnic și de viteaz ar fi – și s-a întors spre Iason, lăsându-și mâna pe a lui –, n-ar fi putut să izbândească în sarcinile acelea fără ajutorul cuiva. Taurii erau lucrarea fermecată a tatei, făuriți din bronz tăios aidoma cuțitului și azvârlind flăcări pe nări. Și dacă reușea să-i pună-n jug, semințele erau altă capcană. Din ele ar fi răsărit o oaste de luptători gata să-l ucidă.

Se uita înflăcărată la chipul lui Iason. Am grăit, mai mult ca s-o fac să se dezmeticească:

— Așa că ai născocit un vicleșug.

Lui Iason nu i-a picat deloc bine. Doar devenise erou în măreața epocă de aur. Vicleșugurile erau pentru lași, pentru cei lipsiți de vână, care nu puteau face dovada adevăratului curaj. Medeea a grăit iute, pentru a-i șterge încruntătura.

— Iubitul meu mi-ar fi refuzat orice ajutor. Însă am stăruit, căci nu înduram să-l văd în primejdie.

S-a îmbunat. Era o poveste mai plăcută: prințesa care-i leșina la picioare, lepădându-se de tatăl ei crud. Venind la el noaptea, în taină, doar chipul femeii luminând în întuneric. Cine o putea refuza?

Însă Medeea și-a ascuns iarăși fața. A grăit cu glas scăzut, spre mâinile împreunate:

— Mă pricep puțin la meșteșugul pe care-l știți tu și tata. Am făurit o poțiune simplă, care să ocrotească pielea lui Iason de focul taurilor.

Acum, că știam cine e, purtarea ei umilă mi se părea caraghioasă, ca un vultur măreț chircindu-se să încapă într-un cuib de rândunică. O poțiune simplă? Nu-mi închipuisem că vreun muritor putea face vreo vrajă, darămite un farmec atât de puternic. Însă Iason a început din nou să vorbească, rostogolindu-și bolovanii, înjugând taurii, arând și semănând câmpul.

Când au răsărit luptătorii, a zis, știa cum să-i supună, căci Medeea îi dezvăluise taina. Trebuia să azvârle o piatră

în mijlocul lor, apoi, înfuriați, luptătorii aveau să se ia la bătaie. Așa a și făcut, însă Aietes tot n-a vrut să se despartă de lână. A spus că Iason trebuie să învingă mai întâi balaurul nemuritor care o păzea. Medeea a mai pregătit o poțiune care l-a adormit. Iason a fugit la corabie cu comoara și cu Medeea – onoarea nu i-ar fi îngăduit să lase o fată nevinovată pe mâna unui tiran atât de mârșav.

Deja își închipuia cum le va istorisi povestea curtenilor săi, nobililor uimiți și domnițelor gata să leșine. Nu-i mulțumise Medeei pentru ajutor, de-abia dacă se uita la ea. De parcă i se cuvenea din născare să-l salveze de fiecare dată o semizeiță.

Pesemne că Medeea mi-a simțit nemulțumirea, căci a grăit.

— Este cu adevărat un om demn de încredere, fiindcă m-a luat de soție pe corabie chiar în noaptea aceea, urmăriți fiind de armatele tatei. Când își va recăpăta tronul în Iolcos, o să-i fiu regină.

Oare mi s-a năzărit mie, ori Iason a pălit nițel la față când a zis asta? S-a lăsat tăcerea.

— Dar sângele pe care vi l-am spălat de pe mâini?

— Da, a spus ea încet. Ajung și aici. Tata s-a mâniat. A pornit după noi, atrăgându-și cu vrăji vânturile, să-i sufle în pânze, iar dimineața deja se apropiase mult. Știam că n-am cum să-i țin piept cu vrăjile mele. Corabia noastră, oricât de binecuvântată ar fi fost, nu putea naviga mai rapid. Aveam o singură speranță: frățiorul meu, pe care-l luasem cu noi. Era moștenitorul tatei și voiam să-l dau la schimb, ca prizonier, pentru a scăpa teferi. Însă, când l-am văzut pe tata la prora corabiei sale, strigându-ne blesteme peste ape, am știut că n-o să meargă. I se citea pe față mânia ucigașă. Doar nimicirea noastră putea să-l mulțumească. A rostit farmece, ridicându-și sceptrul ca să le abată asupra capetelor noastre. Am simțit cum mă cuprinde o frică cumplită. Nu pentru mine, ci pentru Iason cel nevinovat și echipajul său.

S-a uitat la Iason, însă acesta își întorsese fața spre foc.

— În clipa aceea... nici nu pot să descriu. M-a apucat un soi de nebunie. L-am înșfăcat pe Iason și i-am poruncit să-l omoare pe fratele meu. Apoi am tăiat trupul bucăți și le-am aruncat în valuri. Oricât de pornit ar fi fost tata, știam că trebuie să se oprească să-l înmormânteze cum se cuvine. Când mi-am revenit din nebunie, marea era pustie. Am crezut că visasem, până mi-am văzut mâinile pline de sângele fratelui meu.

Mi le-a întins, parcă drept dovadă. Erau curate. Eu i le spălasem.

Iason se făcuse cenușiu la față ca plumbul brut.

— Bărbate, l-a făcut ea atent. Iason a tresărit, deși nu-i vorbise tare. Nu mai ai vin în pocal. Pot să ți-l umplu?

Și s-a ridicat, luând pocalul, să-l umple din carafa plină ochi. Iason nu s-a uitat și nici eu n-aș fi băgat de seamă dacă n-aș fi fost vrăjitoare: praful pe care l-a presărat în vin, vorba șoptită.

— Poftim, dragostea mea, i-a zis Medeea.

Își luase un glas de mamă care-și îmbunează fiul. Iason a luat vinul și a băut. Când i-a căzut capul pe spate și era să scape pocalul din mâini, i l-a prins. L-a pus cu grijă pe masă și s-a așezat la locul ei.

— Tu înțelegi, mi-a spus ea. Este prea dificil pentru el. Se învinovățește.

— Nu a fost nicio nebunie.

— Nu. M-a sfredelit cu ochii ei aurii. Deși unii spun că îndrăgostiții sunt niște nebuni.

— Dacă aș fi știut, n-aș mai fi înfăptuit ritualul.

— Nici tu, nici alții, a încuviințat Medeea. Probabil de-asta nu e voie să-i descoși pe cei ce-ți vin rugându-se în genunchi. Câți dintre noi ar fi iertați dacă s-ar ști ce-avem cu adevărat pe inimă?

Și-a scos mantia neagră și a întins-o pe scaunul de lângă ea. Pe dedesubt purta o rochie albastră ca un lazurit, încinsă cu o curelușă de argint.

— Nu simți nicio remușcare?

— Ca să fii mulțumită, presupun că aș putea plânge frecându-mi ochii, însă aleg să nu trăiesc în prefăcătorie. Tata ar fi nimicit corabia dacă nu făceam ceva. Fratele meu era oștean. Și-a jertfit viața ca să câștigăm războiul.

— Numai că nu și-a jertfit viața. L-ai ucis.

— I-am dat o poțiune ca să nu se chinuiască. Cei mai mulți oameni nu se aleg nici cu atâta lucru.

— Era sânge din sângele tău.

Privirea îi ardea ca o cometă pe cerul nopții.

— Oare o viață este mai prețioasă decât alta? N-am gândit niciodată așa.

— Nu trebuia să moară. Puteai să te predai odată cu lâna. Să te întorci la tatăl tău.

Cum s-a schimbat atunci la față... Chiar că aducea cu o cometă care își schimbă direcția spre pământ și transformă câmpiile în cenușă.

— Așa aș fi fost silită să fiu martoră la cum tata îi sfâșie pe Iason și pe mateloții săi, smulgându-le mădularele, ca apoi să mă oropsească și pe mine. Mă ierți că nu mi se pare că aveam de ales.

A văzut cum mă uitam la ea.

— Nu mă crezi?

— Ai spus o mulțime de lucruri pe care nu le recunosc la fratele meu.

— Atunci îngăduie-mi să-ți fac cunoștință cu el. Știi care e îndeletnicirea preferată a tatei? Adesea ne vin oameni pe insulă, pentru a-și dovedi puterea în luptă cu vrăjitorul cel rău. Tatei îi place să-i arunce pe căpitanii corăbiilor printre balaurii săi și să se uite cum o iau la fugă. Pe mateloți îi înrobește, le răpește mințile, astfel încât nu mai au nicio voință. L-am văzut pe tata înroșind un fier și lipindu-l de brațele unuia doar ca să-și distreze musafirii. Sclavul stă și arde de viu până-i dă drumul tata. M-am întrebat dacă sunt doar carne goală pe dinăuntru sau dacă înțeleg ce li

se întâmplă şi urlă în sinea lor. Dacă mă prinde tata, o să aflu, căci asta o să-mi facă şi mie.

Nu-mi vorbea cu glasul mieros pe care şi-l lua cu Iason. Nici nu mai scânteia sigură pe sine. Fiecare cuvânt îi era întunecat ca un cap de secure, greu şi neabătut, şi, cu fiecare lovitură, simţeam că mă golesc de sânge.

— Doar nu şi-ar răni propriul copil.

A pufnit.

— Pentru el nu sunt un copil. Sunt averea lui, de care se foloseşte ca de luptătorii răsăriţi din seminţe sau de taurii ce aruncă flăcări pe nări. Ca de mama, de care s-a descotorosit de cum i-a născut un moştenitor. Poate ar fi fost altfel dacă nu aş fi avut puterile vrăjitoreşti. Însă la zece ani deja îmblânzeam vipere, ucideam miei cu un singur cuvânt şi-i reînviam cu încă unul. M-a pedepsit pentru asta. Zicea că aşa nu mai poate să mă vândă, însă de fapt nu voia să-i împărtăşesc soţului meu tainele lui.

Parcă o auzeam pe Pasifae şoptindu-mi la ureche: *Lui Aietes nu i-a plăcut în viaţa lui de vreo femeie.*

— Dorinţa lui cea mare era să mă dea vreunui zeu-vrăjitor ca el, la schimb pe cine ştie ce otrăvuri rare. Nu a găsit pe nimeni în afară de fratele său, Perses, aşa că m-a oferit lui. Înalţ noapte de noapte rugi de mulţumire că nu m-a vrut fiara aia. Are deja în chip de nevastă o zeiţă sumeriană pe care o ţine în lanţuri.

Mi-am amintit ce-mi povestise Hermes: Perses şi palatul său plin de cadavre. Cum îmi spusese Pasifae: *Ştii câte lucruri a trebuit să fac pentru a-l mulţumi?*

— Ce ciudat, am zis cu glas pierit – îmi dădeam şi eu seama. Aietes l-a urât întotdeauna pe Perses.

— Nu mai e cazul. Sunt prieteni la cataramă, iar când vine Perses nu discută decât despre trezirea morţilor şi dărâmarea Olimpului.

Mă simţeam amorţită, pustiită ca un câmp în timpul iernii.

— Iason ştie toate astea?

— Sigur că nu știe, ai înnebunit? De câte ori s-ar uita la mine, s-ar gândi la otrăvuri și la piele pârlită. Bărbații își doresc soții proaspete și pline de sevă ca iarba crudă.

Nu-l văzuse pe Iason tresărind? Sau nu voise să-l vadă? „Deja se teme de tine."

S-a ridicat, iar rochia i-a lucit în culoarea talazurilor.

— Tata e încă pe urmele noastre. Trebuie să plecăm de îndată și s-o luăm spre Iolcos. Cu oștirea de acolo nici măcar el nu se poate pune, căci zeița Hera luptă de partea lor. Va fi silit să se întoarcă acasă. Apoi Iason o să fie rege, iar eu regină la dreapta lui.

Avea chipul îmbujorat. Rostea fiecare cuvânt de parcă era o piatră cu care-și clădea viitorul. Deși mie mi se părea pentru prima oară o ființă agățată de buza prăpastiei, care simțea disperată că-i alunecă ghearele. Era tânără, mai tânără decât Glaucos când îl cunoscusem.

M-am uitat la Iason, cum dormea cu gura căscată.

— Ești sigură că l-ai câștigat?

— Vrei să-mi spui că nu mă iubește? m-a întrebat, ascuțindu-și dintr-odată glasul.

— E încă pe jumătate copil și muritor de rând. Nu-ți poate înțelege nici trecutul, nici vrăjitoria.

— Nici nu trebuie să le înțeleagă. Acum suntem căsătoriți. O să-i ofer urmași și o să uite de toate astea, cum uiți de un vis urât. O să-i fiu soție bună și o vom duce de minune împreună.

Mi-am lăsat degetele pe brațul ei. Pielea îi era rece de parcă mersese cale lungă prin vânt.

— Nepoată, mă tem că nu vezi totul foarte limpede. S-ar putea ca la sosirea în Iolcos să nu găsești ceea ce ai sperat.

Și-a tras brațul, încruntându-se.

— Ce vrei să zici? De ce nu? Doar sunt prințesă, vrednică de Iason.

— Ești o străină.

Brusc, am văzut totul aievea. Nobilii bătăioși care-l așteptau pe Iason să se întoarcă acasă, căutând fiecare să-și

mărite fata cu proaspătul erou, pentru a-şi atrage un crâmpei din gloria lui. Doar în privinţa Medeei aveau să cadă la învoială.

— Te vor duşmăni. Mai rău, te vor bănui de rele, căci eşti fiică de vrăjitor şi tu însăţi o vrăjitoare. Ai trăit doar în Colhida, nu ştii cât de tare se tem muritorii de *pharmakeia*. Vor căuta să-ţi pună beţe în roate una-două. Nu va mai conta că l-ai ajutat pe Iason. Vor uita de povestea asta sau se vor folosi de ea drept dovadă a naturii tale nefireşti.

Se uita la mine cu ochii mari, însă nu m-am oprit. Vorbele mi se rostogoleau din gură, aprinzându-se în aer.

— Nu vei găsi adăpost acolo, nici pace. Totuşi, vei putea scăpa de tatăl tău. N-am cum să-i şterg cruzimile, însă mă pot îngriji să nu te mai urmeze. Odată mi-a zis că vrăjitoria nu se învaţă. Se înşela. Şi-a ascuns de tine cunoştinţele, dar eu o să-ţi ofer tot ce ştiu. Când va veni, îl vom alunga împreună.

A rămas multă vreme tăcută.

— Dar Iason?

— Lasă-l să fie erou. Tu eşti altceva.

— Ce anume?

Deja îmi închipuiam cum stăm laolaltă, aplecate peste florile violet de omag şi peste rădăcinile negre de *mōli*. Aveam s-o salvez de trecutul ei întinat.

— O vrăjitoare, am zis. Cu puteri nemărginite. Care nu trebuie să dea socoteală nimănui, doar sieşi.

— Aşa deci. Ca tine? O sărmană surghiunită, însingurată? (A văzut cât de cutremurată eram.) Ce, îţi închipui că, dacă îţi iei pisici şi porci drept tovarăşi, prosteşti pe careva? De-abia dacă mă ştii de o după-amiază şi deja eşti disperată să mă ţii lângă tine. Pretinzi că vrei să mă ajuţi, însă pe cine ajuţi de fapt? „Vai, nepoată scumpă! Vom fi prietene atât de bune, făcându-ne vrăjile cot la cot. O să te ţin aproape, ca să-mi umplu zilele pustii, căci nu am niciun copil." A strâmbat din buze. N-o să mă condamn singură la o moarte vie ca asta.

Eram neliniştită, aşa crezusem. Eram doar neliniştită pe-atunci şi puţin tristă. Însă ea mă lăsase goală-goluţă, iar acum mă vedeam prin ochii ei: o hoaşcă acrită, uitată de toată lumea, un păianjen care pune la cale să sugă viaţa din ea.

Cu obrajii urzicaţi, m-am ridicat să o înfrunt.

— Mai bine decât să fiu măritată cu Iason. Eşti oarbă dacă nu vezi că e slab ca o trestie sfrijită. Deja tremură de frica ta. Şi sunteţi căsătoriţi de numai trei zile? Peste un an ce va face? E condus doar de dragostea de sine, tu i-ai fost doar o unealtă la îndemână. În Iolcos, bunăstarea ta o să depindă de bunăvoinţa lui. Cât crezi c-o să ţină până vor veni compatrioţii săi să i se plângă că tot tărâmul e blestemat de uciderea fratelui tău?

Stătea cu pumnii încleştaţi.

— Nimeni n-o să afle de moartea fratelui meu. I-am pus pe mateloţi să-mi jure că vor păstra tăcerea.

— Nu poţi ţine ascunsă o asemenea taină. Dacă n-ai fi doar o copilă, ai înţelege. De cum n-o să mai fie lângă tine, să-i auzi, oamenii vor începe să bârfească. Într-o singură zi o să afle tot regatul şi o să-l scuture pe fricosul tău Iason până cedează. „Mărite rege, nu a fost vina ta că a murit băiatul. A fost vina hapsânei, a vrăjitoarei venetice. Şi-a vârât cuţitul în carne din carnea ei, oare ce rele şi mai cumplite ne coace chiar acum? Alung-o de aici, curăţă pământul de ea şi ia-ţi alta mai bună în loc."

— Iason n-ar pleca nicicând urechea la asemenea clevetiri! I-am oferit pe tavă lâna de aur! Mă iubeşte!

Stătea ţintuită de indignare, luminoasă şi sfidătoare. Cu toate loviturile mele de ciocan, se ţinea mai tare ca oricând. Pesemne că aşa mă privise şi bunica mea când îmi spusese: „Sunt două lucruri diferite".

— Medeea, am zis. Ascultă-mă. Eşti tânără şi Iolcos o să te îmbătrânească. Acolo n-o să fii deloc în siguranţă.

— În fiecare zi îmbătrânesc, a zis ea. Nu pot să-mi irosesc ani în şir ca tine. Cât despre siguranţă, nu-mi trebuie.

Înseamnă tot lanțuri. N-au decât să mă atace dacă poftesc. N-o să mi-l răpească pe Iason. Am și eu puteri și o să le folosesc.

De câte ori îi rostea numele, în ochi îi săgeta o dragoste înverșunată. Îl prinsese în gheare și n-avea să-i mai dea drumul decât mort.

— Și dacă încerci să mă ții aici, mi-a spus hotărâtă, o să mă lupt și cu tine.

Așa va face, m-am gândit. Chiar dacă eram zeiță, iar ea muritoare. O să se ia în piept cu lumea întreagă.

Iason a mișcat. Farmecul se risipea.

— Nepoată, n-o să te țin aici împotriva voinței tale. Însă dacă vreodată...

— Nu, m-a întrerupt Medeea. Nu mai vreau nimic de la tine.

L-a condus apoi pe Iason spre țărm. N-au poposit să se odihnească sau să mai mănânce și nici n-au așteptat răsăritul. Au ridicat ancora și au plutit pe întuneric, doar cu luna învălurită și cu ochii aurii și neclintiți ai Medeei luminându-le calea. M-am ascuns între copaci, ca să nu mă vadă cum îi urmăresc și să mă disprețuiască și mai tare. Însă nici n-ar fi trebuit să-mi bat capul. Nepoata mea nu s-a uitat deloc înapoi.

Nisipul plajei era rece și pielea îmi părea pătată în lumina stelelor. Valurile dădeau zor să le șteargă urmele. Am închis ochii și m-am lăsat învăluită de briză și de mirosul de sare și de ierburi de mare. Deasupra capului simțeam constelațiile rotindu-se pe făgașele lor îndepărtate. Am stat mult timp așa și am așteptat, ciulind urechea și înaintând cu mintea prin valuri. N-am auzit nimic, niciun sunet de vâslă, niciun plesnet de pânză, niciun glas adus de vânt. Însă am știut când a sosit. Am deschis ochii.

Coca ascuțită ca un cioc a corabiei tăia valurile golfului meu. El stătea la proră, cu chipul auriu profilat pe cerul din zori. În mine s-a înălțat o plăcere atât de veche și de ascuțită, încât părea durere. Fratele meu.

Când a ridicat mâna, corabia s-a oprit şi a rămas perfect nemişcată în valuri.

— Circe, a strigat el peste apele care ne despărţeau. Glasul îi răsuna în aer ca un talger de bronz. Fiica mea a venit aici.

— Da, am zis. A venit.

Chipul i-a strălucit de mulţumire. Când era doar un prunc, mi se păruse că are căpşorul delicat ca sticla. Îmi plimbam degetele peste oscioarele lui în timp ce dormea.

— Ştiam eu. E disperată. A încercat să mă lege cu vrăji, însă s-a legat singură. Fratricidul ei o va urmări câte zile va mai avea.

— Plâng moartea fiului tău.

— Va plăti. Trimite-o la mine.

Pădurile mele amuţiseră. Toate animalele înmărmuriseră încovoiate la pământ. În pruncie, îi plăcuse să-şi lase capul pe umărul meu şi să admire pescăruşii care plonjau în apă pentru a prinde peşti. Avea un râs luminos ca soarele dimineţii.

— L-am cunoscut pe Dedal, i-am spus.

— Dedal? s-a încruntat Aietes. E mort de mult. Unde e Medeea? Adu-o aici.

— A plecat.

Nici dacă aş fi preschimbat marea în piatră nu cred c-ar fi fost mai uluit. Pe chip i-au încolţit suspiciunea şi mânia.

— Ai lăsat-o să plece?

— N-a vrut să rămână.

— N-a *vrut*? E o ucigaşă şi o trădătoare! Era de datoria ta s-o reţii aici până soseam eu!

Nu-l mai văzusem niciodată atât de mânios. De fapt, nu-l văzusem deloc mânios. Chiar şi aşa, chipul îi era frumos ca talazurile de furtună. Încă puteam să-i cer îndurare. Puteam să spun că m-a păcălit. Doar eram sora lui neghioabă, care se încredea prea uşor în ceilalţi şi nu vedea ce se ascunde prin cotloanele lumii. Apoi o să vină la ţărm şi o

să... însă nu reuşeam să-mi închipui ce ar fi putut urma. În spatele lui Aietes, vâslaşii rămăseseră aşezaţi pe bănci. Priveau drept în faţă. Nu se mişcaseră deloc, nici măcar ca să alunge vreo muscă sau să se scarpine. Chipurile le erau adormite şi goale, iar braţele, pline de cicatrice şi de răni care prinseseră crustă. Arsuri vechi.

Îl pierdusem pe fratele meu cu mult timp în urmă.

Aerul şuiera între noi ca un bici.

— Ar trebui să te pedepsesc, mi-a strigat.

— În Colhida n-ai decât să faci ce poftesti. Însă aici eşti în Aiaia.

Luat din nou prin surprindere, Aietes a strâmbat din buze.

— Nu te-ai fi putut împotrivi. Până la urmă, tot pun eu mâna pe ea.

— Se prea poate. Însă nu cred c-o să-ţi fie deloc uşor. Îţi seamănă, Aietes, stejar din stejar. Trebuie să trăiască ştiind prea bine asta şi la fel, se pare, şi tu.

A rânjit, apoi s-a întors şi a ridicat braţul. Mateloţii s-au mişcat toţi ca unul. Vâslele au lovit apa, purtându-mi fratele departe de mine.

Capitolul 14

Începuseră să cadă ploile iernatice. Leoaica fătase, iar puii neîndemânatici se poticneau în jurul vetrei. Nu-mi venea să zâmbesc. Unde păşeam, parcă stârneam ecouri din pământ. Deasupra, cerul îşi întindea palmele goale.

L-am aşteptat pe Hermes, să-l întreb ce s-a ales de Medeea şi de Iason, însă mereu părea să ştie când am nevoie de el, aşa că nu s-a arătat. Am încercat să ţes, însă gândurile îmi distrăgeau atenţia. Acum, că Medeea dăduse un nume singurătăţii mele, parcă atârna peste tot, agăţată de obiecte ca o pânză de păianjen, n-aveam cum să n-o văd. M-am plimbat pe plajă şi pe cărările din pădure, încercând să mă dezbar de ea. Mi-am tot cernut şi răscernut amintirile cu Aietes, toate ceasurile în care stătuserăm lipiţi unul de celălalt. Şi mi s-a făcut din nou greaţă: clipă de clipă, toată viaţa mea fusesem o proastă.

L-am ajutat pe Prometeu, am ţinut să-mi amintesc singură. Însă până şi mie mi se părea jalnic. Cât o să mă mai agăţ de minutele acelea amărâte, de parcă încercam să mă acopăr cu o pătură roasă? Nu conta ceea ce făcusem atunci. Prometeu suferea pe stânca lui, iar eu mă aflam aici.

Zilele treceau încet, ca petalele unui trandafir ce se scutura. M-am agăţat de războiul de ţesut din cedru şi m-am silit să-i trag mireasma în piept. Am încercat să simt sub degete cicatricele lui Dedal, însă amintirile mele erau ca de aer, se ştergeau dintr-o suflare. O să vină cineva, mi-am zis. Dintre toate corăbiile şi toţi oamenii din lume, tot trebuie să vină

cineva. M-am zgâit în zare până mi s-a împăienjenit privirea, sperând să văd niște pescari, niște corăbii cu mărfuri, măcar vreun vas naufragiat. Nimic.

Mi-am îngropat fața în blana leoaicei. Cu siguranță trebuia să existe vreo șmecherie zeiască pentru a trece mai iute ceasurile. Să lunece nevăzute pe lângă mine, să dorm ani la rând și să mă trezesc într-o lume nouă. Am închis ochii. Prin fereastră auzeam zumzăitul albinelor ce roiau în grădină. Coada leoaicei plesnea dalele de piatră. O veșnicie mai încolo, când am deschis ochii, umbrele nici măcar nu se urniseră din loc.

Stătea deasupra mea, încruntată. Cu pletele și ochii ei negri, brațele pline și capul perfect bombat ca pieptul privighetorii. Pielea îi răspândea un miros bine cunoscut. Ulei de trandafir și râul-bunicului.

— Am venit să te slujesc, a zis ea.

Picotisem pe un scaun. M-am uitat la ea cu ochii cârpiți de somn, crezând c-o fi vreo nălucă, vreo halucinație cauzată de singurătate.

— Cum?

A strâmbat din nas. Se părea că după o singură frază isprăvise cu modestia.

— Sunt Alke, s-a prezentat ea. Nu suntem pe Aiaia? Nu ești fiica lui Helios?

— Ba da.

— Am fost osândită să-ți fiu slujnică.

Simțeam că visez. M-am ridicat încet.

— Cine te-a pedepsit? N-am auzit așa ceva. Zi, ce putere te-a trimis încoace?

Naiadele își arată emoțiile așa cum se unduiește apa. Nu știu ce-și închipuise c-o să se întâmple, însă nu asta.

— Zeii cei mari m-au trimis.

— Zeus?

— Nu. Tata.

— Cine e tatăl tău?

Mi-a zis numele unui stăpân de râu mărunt din Peloponez. Auzisem de el, poate chiar îl întâlnisem, însă nu fusese niciodată oaspetele tatei.

— Cum de te-a trimis la mine?

M-a privit de parcă nu mai văzuse pe nimeni aşa greu de cap ca mine.

— Eşti fiica lui Helios.

Cum de uitasem traiul zeilor mărunţi? Cum se agăţau cu disperare de orice câştig? Deşi căzusem în dizgraţie, prin vene îmi curgea încă sângele soarelui, ceea ce însemna că sunt o stăpână vrednică de respect. Într-adevăr, pentru cineva de rangul tatălui ei, căderea mea era un semn de încurajare, căci picasem destul de jos cât să ajungă el la mine, cu un pic de îndrăzneală.

— De ce ai fost pedepsită?

— M-am îndrăgostit de un muritor. Un păstor nobil. Tatei nu i-a plăcut deloc, aşa că trebuie să îndur un an de penitenţă.

M-am uitat gânditoare la ea. Stătea dreaptă, fără să plece privirea. Nu părea să se teamă nici de mine, nici de lupii şi de leii mei. Iar tatăl ei o înfiera.

— Ia loc, i-am spus. Fii bine venită.

S-a aşezat, însă îşi ţinea buzele strânse de parcă muşcase dintr-o măslină necoaptă. Se uita cu dezgust în jur. Când i-am oferit de mâncare, a întors capul ca un prunc mofluz. Când am încercat să-i vorbesc, şi-a încrucişat braţele pe piept, ţuguind din buze. Nu şi le deschidea decât ca să se plângă: de mirosul vopselelor care clocoteau pe plită, de părul de leu de pe covoare, până şi de războiul de ţesut al lui Dedal. Şi deşi tot stăruia că a venit să-mi slujească, nu s-a oferit să ridice nici măcar un blid de pe masă.

Nu-i nevoie să te mai miri, mi-am zis. Doar e nimfă, altfel zis, „fântână seacă".

— Du-te acasă atunci, i-am spus, dacă eşti atât de nefericită. Îţi ridic pedeapsa.

— Nu mă poţi scuti de pedeapsă. Zeii cei mari mi-au dat poruncă. Voi rămâne aici vreme de un an.

În loc să fie mâhnită, cum ar fi trebuit, Alke zâmbea obraznic. Se înfoia victorioasă ca în faţa publicului. M-am uitat la ea. Când spusese că o surghiuniseră zeii, nu păruse deloc mânioasă şi nici îndurerată. Considera fireşti poruncile lor, precum mişcările sferelor cereşti. Deşi fiica unui tată preaputernic, şi eu eram tot o nimfă surghiunită, însă nemăritată şi murdară pe mâini, cu părul pieptănat într-un mod ciudat. Se gândea probabil că prezentam o ţintă uşoară. Aşa că îşi pusese în minte să se lupte cu mine.

„Eşti o prostuţă. Nu suntem duşmance şi dacă te strâmbi la mine nu înseamnă că eşti puternică. Te-au convins că..." Deşi toate acestea îmi stăteau pe limbă, am renunţat să le exprim cu voce tare. Ar fi fost ca şi cum i-aş fi vorbit în persană. Nu m-ar fi înţeles nici într-o mie de ani. Şi nu mai aveam chef să dau lecţii nimănui.

M-am aplecat spre Alke şi i-am vorbit pe limba ei.

— Uite cum o să facem. Nici n-o să te aud. Nici n-o să-mi ajungă la nas mirosul ăsta de trandafiri şi n-o să-ţi găsesc nici măcar un fir de păr prin casă. O să-ţi faci rost singură de mâncare şi o să-ţi porţi singură de grijă şi dacă-mi mai tulburi liniştea o clipă, o să te preschimb într-o râmă oarbă şi o să te azvârl în mare, să te mănânce peştii.

Şi-a şters zâmbetul de pe buze. S-a albit la faţă şi a fugit cu mâinile la gură. După aceea m-a lăsat în pace, aşa cum îi poruncisem. Însă deja se dusese vestea printre zei că puteai să-ţi trimiţi fiicele năbădăioase pe Aiaia. A sosit o driadă care fugise de soţul care îi fusese hotărât. Au urmat două oreade cu chipuri de piatră, surghiunite de pe munţii lor. De-acum, de câte ori încercam să fac vreun farmec, n-auzeam decât clinchete de brăţări. Când lucram la război, le vedeam cu coada ochiului cum se perindă pe lângă mine. Şuşoteau şi foşneau

prin toate ungherele. Zăream mereu chipul cuiva aplecat peste apă când mă duceam să mă scald în iezer. Pe oriunde treceam, mă bălăceam în chicotelile lor. N-aveam de gând să mai trăiesc vreodată așa. Nu pe Aiaia.

M-am dus în poiană și l-am chemat pe Hermes. A venit zâmbind.

— Ei bine? Îți plac noile slujnice?

— Deloc. Du-te la tata și vezi cum aș putea scăpa de ele.

Mă temeam că n-o să-i convină să-mi fie mesager, însă îl amuza prea tare ca să refuze. Când s-a întors, mi-a zis:

— Ce te-ai așteptat să se întâmple? Tatăl tău e încântat. Spune că se cuvine ca o fiică din sângele său să fie slujită de zeitățile inferioare. Va îndemna și mai mulți tați să-și trimită fiicele încoace.

— Nu. Nu mai primesc pe nimeni. Spune-i asta tatei.

— Cei osândiți nu pot pune nicio condiție.

M-am urzicat la față, însă bineînțeles că nu m-am trădat.

— Zi-i tatei că dacă tinerele astea nu pleacă o să fac ceva îngrozitor. O să le preschimb în șobolani.

— Nu cred că i-ar surâde deloc lui Zeus. Nu te-au surghiunit deja pentru că te-ai întors împotriva neamului tău? Vezi să nu te pedepsească și mai rău.

— Ai putea să vorbești în numele meu. Să încerci să-l convingi.

Ochii negri i-au scăpărat.

— Mă tem că sunt un simplu mesager.

— Te rog. Chiar nu le vreau aici. Nu mă țin de glume.

— Nu, nu te ții. Ești foarte anostă. Pune-ți imaginația la treabă. Trebuie să fie bune la ceva. Ia-le cu tine în pat.

— E absurd. Ar fugi mâncând pământul.

— Așa fac toate nimfele. Să-ți dezvălui un secret: nu sunt deloc iuți de picior.

La un ospăț de pe Olimp, gluma ar fi stârnit un cor de hohote. Hermes a așteptat, rânjind ca un țap. Însă nu-mi stârnea decât o furie rece, orbitoare.

— Am sfârșit-o cu tine, i-am zis. Am sfârșit-o de mult. Să nu te mai văd pe-aici.

Ca și cum n-ar fi însemnat nimic, a rânjit și mai larg. S-a făcut nevăzut și nu s-a mai întors. Nu că m-ar fi ascultat câtuși de puțin. Și el o sfârșise cu mine, căci în ochii săi mă făcusem vinovată de un păcat de neiertat: monotonia. Îmi și închipuiam cum duce vorba despre mine: acritura aia arțăgoasă duhnind a porci. Uneori îl simțeam aproape, ascuns privirii, cum se duce la nimfele mele pe dealuri, de mi se întorceau râzând îmbujorate, în culmea încântării că marele olimpian le arătase un strop de bunăvoință. Hermes părea să-și închipuie c-o să înnebunesc de gelozie și de singurătate și că o să le preschimb cu adevărat în șobolani. Un secol întreg venise la mine pe insulă și niciodată nu-i păsase decât de propriile distracții.

Nimfele au rămas. Când își ispășeau pedeapsa ca slujnice, altele le luau locul. Uneori erau patru, alteori șase-șapte. Tremurau când treceam pe lângă ele și se ploconeau zicându-mi stăpână, însă nu vorbeau serios. Eram pusă la respect. Ajungea o vorbă sau o toană de-ale tatei și se alegea praful de toată puterea cu care mă făleam. Mai mult, orice zeu-râu avea dreptul să-mi trimită pe insulă fiicele neascultătoare și nu puteam să-l opresc.

Nimfele treceau grațioase pe lângă mine. În casă pluteau râsete înăbușite. Măcar n-aveam de-a face cu frații lor, care s-ar fi fudulit și bătut între ei și mi-ar fi vânat lupii. Însă bineînțeles că nu era niciun pericol să se întâmple așa ceva. Fiii nu erau pedepsiți niciodată.

Stăteam la gura vetrei și mă uitam pe fereastră cum se rotesc stelele. Mă simțeam rece. Rece ca o grădină iarna, cu frigul pătrunzând adânc în pământ. Îmi făceam farmecele. Cântam, munceam la război, mă îngrijeam de animale, însă parcă întreaga lume devenise măruntă ca furnicile. Insula se descurcase întotdeauna fără munca mea. Înflorea de la sine, orice aș fi făcut. Oile se înmulțeau și umblau slobode. Se plimbau pe pajiști, împingându-i din calea lor, cu boturile lor turtite,

pe puii de lup. Leoaica mea stătea în casă, la foc. La bot avea petice de blană albă. Nepoții ei aveau de-acum nepoți și, când mergea, îi tremurau coapsele. Cred că trăise alături de mine mai bine de un secol, câștigând ani buni de viață stând aproape de ticăitul inimii mele zeiești. Mie mi se păruse doar un deceniu. M-am gândit că vom avea încă pe-atât, însă, într-o dimineață, când m-am trezit, am găsit-o rece lângă mine în pat. M-am uitat la coastele ei înțepenite, buimacă, nevenindu-mi a crede. Când am scuturat-o, din blană a zburat o muscă. I-am desfăcut fălcile și i-am vârât ierburi pe gât, intonând un farmec și încă unul. Dar a zăcut mai departe, cu toate forțele ei aurii de pe vremuri ajunse acum fumurii. Poate Aietes sau Medeea ar fi izbutit s-o învie. Eu n-am putut.

I-am ridicat singură rugul funerar. Din cedru, tisă și frasin de munte tăiat de mine, împroșcând în jur sevă când îmi înfigeam toporișca în lemn. Nu puteam s-o iau în brațe, așa că am făcut o sanie din pânza de purpură pe care i-o înfășurasem la gât. Am tras-o în ea pe hol, pe dalele de piatră tocite sub pernuțele labelor ei uriașe. Am suit-o în vârful rugului și l-am aprins. Era o zi fără vânt, așa că flăcările se întețeau încet. De-abia la sfârșitul după-amiezii i s-a înnegrit blana și trupul galben și lung i s-a prefăcut în cenușă. Pentru prima oară, lumea rece de jos a muritorilor mi s-a părut o alinare. Măcar ceva din ei dăinuia mai departe. Pe ea o pierdusem cu totul.

M-am uitat la flăcări până s-au stins și m-am dus în casă. În piept mă rodea o durere. Mi-am lipit mâinile de ea, de scobituri și de oasele tari. Când m-am așezat la războiul de țesut m-am simțit în sfârșit făptura care spusese Medeea că sunt: bătrână, singură și părăsită, lipsită de viață și cenușie ca pietrele.

Pe atunci cântam adesea, căci așa îmi țineam cel mai bine de urât. În dimineața aceea alesesem un vechi imn închinat

agriculturii. Îmi plăcea cum mi se modelează pe buze înșiruirile liniștitoare de plante și recolte, de câmpuri și cotețe, cirezi și turme, cu stelele care se roteau deasupra lor. Cântul îmi plutea în voie, iar eu amestecam în oala cu vopsea în clocot. Văzusem o vulpe și voiam să obțin întocmai culoarea blănii sale. Lichidul spumega, șofran amestecat cu roibă. Nimfele mele fugiseră de duhoare, însă mie îmi plăcea cum mă ustura gâtlejul și îmi lăcrimau ochii.

Chiar cântecul meu le-a atras atenția, glasul meu plutind în jos pe cărări, până pe plajă. L-au urmat printre copaci și au zărit fumul care ieșea pe coș.

S-a auzit un glas de bărbat strigând.

— E cineva acolo?

Țin minte cât de uluită am fost. *Musafiri.* M-am întors așa de repede, că am împroșcat cu vopsea și m-am ars cu o picătură pe mână. Am șters-o iute, dând zor să ajung la ușă.

Erau douăzeci cu totul, cu pielea asprită de vânt și lucind de la arșiță. În palme aveau bătături groase și pe brațe, cicatrice vechi, ca niște bube. După ce stătusem atâta vreme doar printre nimfe catifelate și aidoma, fiecare cusur îmi stârnea plăcerea: ridurile de la ochi, juliturile de pe picioare, degetele rupte din încheieturi. Le priveam fermecată straiele destrămate și chipurile bătucite. Nu erau nici eroi, nici tovarăși de regi. Trebuiau să-și câștige traiul din greu, ca Glaucos pe vremuri: pescuind la năvod, cărând tot felul de mărfuri, vânând ca să aibă ce mânca. M-am simțit încălzită pe dinăuntru. Mă furnicau degetele, parcă gata să apuce acul și ața. Iată că aveam ce petici și drege.

Un bărbat a pășit în față. Era înalt, cu părul sur și zvelt la trup. Destui din spate încă-și țineau mâinile pe mânerele săbiilor. Era înțelept. Insulele erau primejdioase. Puteai să dai peste monștri la fel de des ca peste prieteni.

— Stăpână, suntem flămânzi și ne-am rătăcit pe mare, a zis el. Tragem nădejde că o zeiță ca tine o să ne sară-n ajutor la nevoie.

Am zâmbit. Îmi simţeam faţa ciudat după atâta amar de timp.

— Sunteţi bine-veniţi. Cât se poate de bine-veniţi. Poftiţi înăuntru.

Am dat afară lupii şi leii. Nu toţi bărbaţii erau dârji ca Dedal şi mateloţii aceia păreau deja prea încercaţi. I-am condus la mese şi am fugit la bucătărie, să le aduc tipsii cu smochine fierte şi peşte la cuptor, brânză în saramură şi pâine. Bărbaţii se tot uitaseră la porcii mei când veniseră în casă, dându-şi coate şi vorbind tare între ei că ar fi fost bine să omor unul. Însă când le-am pus în faţă peştele şi fructele, erau atât de flămânzi, încât nu s-au mai plâns, n-au mai avut răbdare nici măcar să se spele pe mâini sau să-şi pună săbiile deoparte. S-au năpustit împingându-se unii în alţii, mânjindu-şi bărbile de grăsime şi de vin. Le-am mai adus peşte şi brânză. De câte ori treceam, îşi plecau capetele înaintea mea. *Stăpână. Domniţă. Mulţumirile noastre.*

Zâmbeam fără încetare. Muritorii erau atât de plăpânzi, încât trezeau bunătatea şi îndurarea în alţii. Ei ştiau să preţuiască prietenia şi dărnicia. De-ar veni şi mai mulţi, mi-am zis. Aş hrăni cu plăcere o corabie pe zi. Două corăbii. Trei. Poate aşa o să-mi vin încet-încet în fire.

Nimfele trăgeau cu ochiul din bucătărie, făcând ochii mari. M-am grăbit să le alung, ca nu cumva să le bage în seamă. Erau oamenii mei, musafirii mei, pe care-i primeam cum voiam să-i primesc şi mă bucuram să-i servesc singură cu tot ce aveau nevoie. Am aşezat castroane cu apă pe masă, să se spele pe degete. Când un cuţit a căzut pe podea, m-am aplecat şi l-am ridicat. Când căpitanul şi-a golit pocalul, i l-am umplut din carafa plină ochi. A închinat în cinstea mea.

— Mulţumesc, dulceaţă.

Dulceaţă. O clipă am rămas descumpănită. La început mă numiseră zeiţă şi crezusem că aşa mă văd. Însă nu se arătau deloc picaţi în veneraţie sau pioşi, mi-am dat atunci seama. Fusese doar un titlu linguşitor dat unei femei de

rând. Mi-am amintit ce-mi spusese Hermes cu mult timp în urmă: „Ai glas de muritoare. De tine n-o să se teamă la fel cum se tem de noi, ceilalți".

Și chiar nu se temeau. De fapt credeau că sunt asemenea lor. Am rămas fermecată de idee. Oare ce fel de muritoare aș fi? O negustoare de leacuri ambițioasă, o văduvă trăind pe picioarele ei? Nu, nu văduvă, căci nu voiam un trecut sumbru. Poate eram preoteasă. Însă nu slujeam niciun zeu.

— Și Dedal a venit aici pe vremuri, i-am zis bărbatului. I-am închinat un mic altar.

A încuviințat. Mă dezamăgea nepăsarea lui. De parcă văzuse peste tot altare închinate eroilor morți. Bine, poate că văzuse. De unde să știu eu?

Pe măsură ce-și astâmpărau foamea, bărbații își ridicau nasurile din farfurii. Îi vedeam cum încep să se uite în jur, la argintul de pe blide, la pocalele de aur, la tapiserii. Pentru nimfele mele era ceva firesc, însă bărbaților le sticleau ochii, tot mirându-se și căutând alte și alte minunății. Mi-am amintit că am cufere pline de plăpumi din puf, să le fac tuturor culcușuri pe podea. Le-aș fi întins zicând: „Au fost lucrate pentru zei", iar ei ar fi rămas muți de uimire.

— Stăpână, a zis iar conducătorul. Când se întoarce soțul tău acasă? Am vrea să închinăm, la cât de bine ne-ați primit în casa voastră.

— Ah, dar n-am soț, am râs.

— Desigur, mi-a zâmbit el. Ești prea tânără ca să fii măritată. Atunci se cuvine să-i mulțumim tatălui tău.

Afară se lăsase noaptea și în încăpere era o lumină caldă, plăcută.

— Tatăl meu locuiește departe de aici, am spus.

Am așteptat să mă întrebe cine e. Un lampagiu, ar fi bună gluma. Am zâmbit singură.

— Atunci mai este, poate, altă gazdă, ca să-i mulțumim? Vreun unchi sau frate?

— Dacă doriți să-i mulțumiți gazdei, mulțumiți-mi mie. E doar casa mea.

Când mi-am terminat vorba, aerul încăperii s-a schimbat dintr-odată.

Am ridicat carafa.

— S-a golit, am zis. Să vă mai aduc.

Mi-am auzit răsuflarea când m-am întors. Simțeam cele douăzeci de trupuri umplând tot spațiul din spatele meu.

La bucătărie am luat o poțiune în mână. Ești caraghioasă, mi-am zis. S-au mirat să găsească o femeie singură, atâta tot. Însă degetele mi se mișcau parcă de la sine. Am destupat un borcănaș, am turnat conținutul în vin și am adăugat miere și zer ca să acopăr gustul. Am ieșit cu carafa în mână. Douăzeci de priviri îmi urmăreau fiecare mișcare.

— Poftiți, am zis. Cel mai bun vin l-am păstrat la sfârșit. Trebuie să beți din el. E din cea mai de soi podgorie din Creta.

Au zâmbit, mulțumiți de belșugul cu care-i răsfățam. M-am uitat cum își umplu pocalele. I-am văzut cum beau. Pesemne că aveau burțile ca niște butoaie. Farfuriile erau goale, linse. Bărbații au început să discute între ei, aplecați, cu glasuri scăzute.

Vocea îmi suna prea tare de-acum.

— Ei, v-am ospătat bine. Vreți să-mi spuneți cum vă cheamă pe fiecare?

Au ridicat ochii, furișându-și privirile, iute ca dihorii, spre conducătorul lor, care s-a sculat în scrâșnetul bancheței pe piatră.

— Zi-ne mai întâi numele tău.

În glas i se simțea ceva anume. Mi-a venit să rostesc chiar în clipa aceea farmecul care i-ar fi adormit pe toți. Însă, chiar și după atâția ani, ceva din mine spunea doar ce i se poruncea să spună.

— Circe, i-am răspuns.

Numele nu a însemnat nimic pentru ei. A căzut pe podea ca un bolovan. Banchetele au scrâșnit în același timp. Toți bărbații se ridicau, fără să mă scape din ochi. Și tot nu

am zis nimic. Tot mi-am spus că sigur mă înşel. Doar le dădusem să mănânce. Îmi mulţumiseră. Erau musafirii mei.

Căpitanul s-a îndreptat spre mine. Era mai înalt şi truda de zi cu zi îi dezvoltase musculatura. Mi-am zis... nu ştiu. Că eram prostuţă. Că o să se întâmple altceva. Că băusem prea mult din vinul meu şi că-mi trezea toate fricile astea. Că o să vină tata. Tata! Nu voiam să fiu neghioabă şi să fac tărăboi din nimica toată. Parcă-l şi auzeam pe Hermes povestind mai târziu. *Mereu cu istericalele ei.*

Căpitanul era de-acum aproape. Îi simţeam căldura pielii. Faţa îi era brăzdată şi crăpată ca o albie veche de pârâu. Tot aşteptam să-mi adreseze o vorbă oarecare, să-mi ofere mulţumiri, să mă întrebe ceva. Undeva în palatul ei, sora mea râdea de mine. *Toată viaţa ai fost o mieluşea. Să vezi ce rău o să-ţi pară acum. Da, tată, da, tată. Să vezi dacă te ajută cu ceva.*

Mi-am dus limba la buze.

— Aş putea...

Bărbatul m-a împins tare în zid. M-am izbit cu capul de pietrele colţuroase şi am văzut scântei. Am deschis gura să strig farmecul, însă şi-a vârât braţul în traheea mea, gâtuindu-mă până am amuţit. Nu puteam să vorbesc. Nu puteam să respir. M-am luptat, însă era mai puternic decât mă aşteptasem sau poate eram eu mai slabă. M-a uimit să-l simt dintr-odată îndesat în mine, cât era de greu, cu pielea unsuroasă lipită de a mea. Eram încă buimacă, nevenindu-mi să cred. Cu dreapta mi-a smuls veşmintele, cu gesturi pricepute. Cu stânga se apăsa în gâtlejul meu. Deşi spusesem că nu mai e nimeni pe insulă, învăţase că mai bine nu se încumetă. Sau poate nu-i plăceau ţipetele.

Nu ştiu ce făceau oamenii săi. Poate priveau. Dacă ar mai fi fost în viaţă, leoaica ar fi spart uşa şi mi-ar fi sărit în ajutor, însă acum era cenuşă în vânt. Auzeam porcii guiţând afară. Ţin minte că m-am gândit, goală pe piatra aspră: la urma urmei, sunt nimfă. Aşa ceva ni se-ntâmplă cel mai adesea celor din stirpea noastră.

O muritoare ar fi leşinat, însă eu am rămas trează până la capăt. Într-un târziu, l-am simţit pe bărbat tremurând şi braţul i s-a înmuiat. Gâtlejul îmi era strivit ca un buştean putred. Nu reuşeam să mă mişc. O picătură de sudoare i s-a prelins din păr pe pieptul meu gol. I-am auzit pe oamenii lui vorbind. A murit? zicea unul. Sper că nu e moartă, că urmez eu la rând. De după umărul căpitanului s-a ivit un chip. Are ochii deschişi.

Căpitanul s-a dat în spate şi a scuipat pe podea. Picătura vâscoasă tremura pe piatră. Stropul de sudoare luneca mai departe, săpându-şi brazda unsuroasă. O scroafă a ţipat în curte. Am înghiţit spasmodic. Mi-a trosnit gâtlejul. Atunci am simţit că se sapă un gol în mine. Farmecul adormitor pe care voisem să-l rostesc se veştejise, nu mai era bun de nimic, nici dacă aş fi vrut să încerc să-l repet. Însă nu voiam. Mi-am ridicat ochii spre chipul zbârcit al bărbatului. Ierburile acelea mai aveau o întrebuinţare, o ştiam prea bine. Am tras aer în piept şi mi-am rostit cuvântul.

Căpitanul mă privea buimac, incapabil să înţeleagă ce i se întâmplă.

— Ce...

Nu şi-a dus vorba până la capăt. Pieptul i s-a umflat şi pielea a început să îi plesnească. Auzeam cum i se sfâşie carnea jilavă şi cum îi trosnesc oasele frânte. Nasul i s-a borcănat şi picioarele i s-au micşorat ca o muscă înghiţită de un păianjen. A căzut în patru labe. A început să urle, iar oamenii săi l-au urmat în cor. Şi au ţinut-o aşa multă vreme.

Până la urmă, chiar am omorât nişte porci în seara aceea.

Capitolul 15

Am ridicat băncile răsturnate și am frecat podelele stropite. Am strâns farfuriile și le-am dus la bucătărie. M-am spălat în valuri, frecându-mi pielea cu nisip până mi-a dat sângele. Găsisem picătura de scuipat și am curățat-o și pe ea. Nu a avut niciun efect. Cum mă mișcam, cum îi simțeam degetele întipărite în piele.

Lupii și leii se furișaseră înapoi în casă ca niște umbre în întuneric. S-au întins cu boturile lipite de podea. Într-un târziu, când n-am mai avut ce curăța, m-am așezat în fața vetrei. De-acum nu mai tremuram. Nici nu mai mișcam. Carnea parcă mi se sleise. Pielea o acoperea ca o mortăciune, gumoasă și respingătoare.

Era penumbra de dinaintea răsăritului, când telegarii argintii ai lunii merg la grajdurile lor. Carul mătușii Selene fusese plin toată noaptea, luminând puternic cerul. Sub chipul ei strălucitor târâsem până la corabie leșurile hidoase, scăpărasem amnarul și mă uitasem cum se înalță flăcările. Pesemne că mătușa îl înștiințase deja pe Helios. Trebuia să apară tata de-acum, marele patriarh ultragiat de jignirea adusă copilei sale. O să trosnească tavanul când o să se împingă în el cu umerii. Sărmană copilă, sărmană fiică surghiunită! Nu trebuia să-i îngădui lui Zeus să te trimită aici.

Încăperea s-a făcut cenușie, apoi galbenă. A început să bată briza, însă prea slab ca să îndepărteze duhoarea de carne arsă. Tata nu vorbise în viața lui așa, doar știam. Însă nu se

putea să nu vină, măcar să-mi aducă reproşuri. Doar nu eram Zeus, să mi se permită să nimicesc douăzeci de oameni cât ai bate din palme. Am ridicat glasul spre dunga luminoasă a carului tatei ce se înălţa pe cer. Ai auzit ce-am făcut?

Umbrele s-au mişcat de-a lungul podelei. Lumina mi-a ajuns încet la picioare, mi-a atins poalele rochiei. Clipele s-au prelungit peste măsură. N-a venit nimeni.

De fapt, poate era de mirare că nu se întâmplase mai devreme. Unchii mei mă tot pipăiseră din priviri când le turnam vin. Îmi căutaseră carnea cu mâinile. O ciupitură, o mângâiere, o mână strecurându-se pe sub mâneca rochiei. Toţi aveau neveste, nu le ardea să se căsătorească. Unul dintre ei m-ar fi prins până la urmă şi apoi l-ar fi plătit bine pe tata. Onoarea tuturor ar fi fost restabilită.

Lumina ajunsese la războiul de ţesut şi în aer se înălţa parfumul de cedru. Amintirea mâinilor cu cicatrice albe ale lui Dedal şi a plăcerii pe care mi-o găsisem în ele mi-a străpuns creierul ca o sârmă înroşită în foc. Mi-am vârât unghiile în încheietura mâinii. Avem oracole peste tot pe meleagurile noastre. Sanctuare în care preotese trag în piept fumul sfânt şi grăiesc adevărurile pe care le descoperă în el. Deasupra uşilor lor e săpat în piatră: *Cunoaşte-te pe tine însuţi*. Însă eu îmi fusesem o străină preschimbată în piatră din cine ştie ce motiv necunoscut.

Dedal îmi povestise despre nobilii cretani care-l tocmiseră pe vremuri să le extindă locuinţele. Îşi aducea uneltele şi se apuca să spargă ziduri şi să scoată duşumele. Dacă întâlnea însă vreo problemă ascunsă care trebuia soluţionată, se încruntau la el. *Nu face parte din învoiala noastră!*

Bineînţeles că nu, zicea el, era dosită în fundaţie, dar acum a ieşit la iveală. Vezi bârna crăpată? Vezi gândacii care rod podeaua? Vezi cum se afundă piatra în mlaştină?

Însă nobilii se enervau şi mai rău. *Până să te-apuci să sapi, totul era bine! Nu te plătim! Astupă totul şi tencuieşte la loc. A rezistat atâta amar de vreme, o să mai reziste mult şi bine.*

Așa că acoperea hiba la loc și peste un anotimp se prăbușea casa. Atunci tot ei veneau la Dedal, să-i ceară banii înapoi.

— I-am atenționat, mi-a mărturisit el odată. Le-am tot repetat. Când pereții sunt putrezi, nu există decât un singur leac.

Vânătaia mov de pe gât începea să se înverzească pe margini. Când am apăsat-o cu degetele am simțit aschii de durere.

Dărâmă tot, mi-am zis. Dărâmă tot și reconstruiește.

Au continuat să sosească, deși nu știu de ce. Vreo nouă hotărâre a Moirelor, vreo schimbare în ruta negoțului și a corăbiilor pe mare. Vreun miros plutind prin aer: *Aici sunt nimfe care trăiesc singure.* Corăbiile soseau pe insula mea de parcă le trăgea ața încoace. Oamenii săreau în apă și își croiau drum până la țărm, privind mulțumiți în jur. Apă dulce, vânat, pește, fructe. *Parcă am văzut foc de vatră înălțându-se printre copaci. Oare se aude cineva cântând?*

Aș fi putut să învălui insula într-o vrajă înșelătoare, ca să nu mai vină, căci îmi stătea în puteri. Să îmbrac malurile blânde într-o vedenie cu stânci și vârtejuri hulpave, cu țărmuri colțuroase, de nestrăbătut. Ar pluti mai departe și n-ar mai trebui să dau ochii cu ei, cu nimeni, niciodată.

Nu, mi-am zis. E prea târziu de-acum. M-au găsit. Mai bine să vadă ce sunt. Să învețe că lumea nu e așa cum cred ei.

Au urcat pe cărări. Au pășit pe aleea pietruită a grădinii mele. Toți cu aceeași poveste disperată: se pierduseră, erau osteniți, nu mai aveau merinde. Mi-ar rămâne recunoscători dacă i-aș ajuta.

Pe câțiva, atât de puțini încât îi număr pe degete, i-am lăsat să plece. Ei nu voiau să mă înfulece la masă. Erau bărbați

cinstiți, care chiar se rătăciseră, cărora le dădeam să mănânce și, dacă printre ei se afla vreunul chipeș, poate îl luam în pat. Nu dintr-o dorință adevărată, cât de mică ar fi fost'ea, ci mai mult dintr-un soi de mânie, pe care o întorceam asupra mea ca pe un cuțit. O făceam ca să-mi demonstrez că pielea încă-mi aparținea. Și chiar îmi plăcea răspunsul pe care-l primeam?

— Plecați! mă răsteam la ei.

Îmi îngenuncheau la picioare pe nisipurile mele galbene.

— Zeiță, îmi ziceau, măcar spune-ne numele tău, ca să-ți trimitem rugi de mulțumire.

Nu-mi trebuiau rugile lor și nici să-mi știu numele rostit de buzele lor. Voiam să se ducă și să mă lase în pace. Voiam să mă spăl bine în mare, până când îmi dădea sângele.

Nu-mi doream decât să sosească următorul echipaj, să văd iar cum li se sfâșie carnea.

Aveau întotdeauna un conducător. Nu era cel mai voinic dintre ei și nici nu trebuia să fie căpitanul, însă de el ascultau mereu când își dezlănțuiau cruzimea. Avea ochii reci și trupul încordat ca un arc. Ca un șarpe, ar spune poeții, însă eu mă pricepeam la șerpi mai bine decât ei. Prefer să am de-a face cu o aspidă cinstită, care mă atacă doar dacă am tulburat-o, nu înainte.

Nu-mi mai dădeam animalele afară când soseau oamenii. Le lăsam să tândălească unde aveau chef, prin grădină, pe sub mese. Mă bucuram să văd oamenii mergând printre ele tremurând de frica colților și a blândeții lor nefirești. Nu mă prefăceam că sunt muritoare. Îmi arătam una-două ochii galbeni licăritori. Nimic nu conta. Eram singură, eram femeie și era de-ajuns.

Le întindeam bucatele în față, cărnuri și brânzeturi, fructe și pește. Le puneam și cea mai mare carafă de vin pe care o aveam, din bronz, plină ochi. Gâlgâiau și molfăiau, își umpleau gurile cu bucăți de oaie din care picura seul. Sorbeau lacomi din vin, mânjindu-se la gură și făcând bălți roșii pe masă. De buze le rămâneau lipite resturi de orz și

de ierburi. S-a golit carafa, îmi ziceau. Umple-o. Toarnă mai multă miere, vinul ăsta îți lasă un gust amar.

Desigur, ziceam.

Începeau să-și potolească foamea, apoi curiozitatea îi împingea să privească în jur. Dalele de marmură, tipsiile sau veșmintele mele fine le atrăgeau atenția. Zâmbeau pe sub mustăți. Dacă îndrăzneam să le arăt toate astea, își închipuiau lesne ce țineam ascuns în spate.

— Stăpână, spunea liderul. Să nu-mi zici că o frumusețe ca tine trăiește singură singurică.

— Ah, ba da, îi răspundeam. Sunt destul de singură.

Atunci zâmbea. Nu se putea stăpâni. Nu simțea niciodată nici pic de frică. De ce să simtă? Deja băgase de seamă că la ușă nu atârna nicio mantie bărbătească, niciun arc vânătoresc, niciun toiag ciobănesc. Nici urmă de frați, tați sau fii. Asupra lor nu s-ar fi abătut nicio răzbunare. Dacă cineva m-ar fi prețuit, nu mi s-ar fi îngăduit să trăiesc singură.

— Îmi pare rău să aud așa ceva, zicea.

Banca scrâșnea și bărbatul se ridica. Oamenii se uitau cu ochi strălucitori. De-abia așteptau să mă vadă înlemnind, trăgându-mă înapoi și rugându-mă să nu-mi facă rău.

Cel mai mult îmi plăcea când îi vedeam că se încruntă încercând să înțeleagă de ce nu mă tem deloc. Le simțeam în trupuri ierburile ca pe niște strune așteptând să le ciupesc. Le savuram confuzia și teama ce încolțise deja în ei. Apoi îi jumuleam zdravăn.

Pe conducător îl lăsam la urmă, ca să fie martor. Se retrăgea îngrozit. Te rog. Cruță-mă. Cruță-mă. Cruță-mă.

Nu, îi ziceam. Ah, nu.

Când terminam, nu-mi rămânea decât să-i mân spre țarc. Când îmi ridicam toiagul de frasin, o luau la fugă. Poarta se închidea după ei și se împingeau în pari, cu ochii porcești încă uzi de lacrimile omenești.

Nimfele mele nu suflau o vorbă, deși bănuiam că se uită uneori, crăpând ușa.

— Stăpână Circe, soseşte încă o corabie. Să mergem în odaia noastră?

— Vă rog. Scoateţi-mi însă vin înainte să plecaţi.

Şi aşa îmi vedeam de o sarcină sau alta, ţeseam, munceam, aruncam lăturile la porci, străbăteam insula în lung şi în lat. Mă mişcam cu spatele drept, de parcă aş fi cărat un vas imens, plin ochi. Lichidul întunecat dinăuntru se vălurea când mergeam, mereu gata să dea pe afară, dar fără să se reverse vreodată. Doar dacă mă opream şi mă întindeam undeva simţeam că începe să picure.

Nouă, nimfelor, ni se zicea mirese, însă lumea nu ne vedea de fapt aşa. Reprezentam un ospăţ nesfârşit, întins pe masă, frumos şi îmbietător. Şi nu eram deloc iuţi de picior.

Şipcile cocinii trosneau de vechi şi ponosite ce erau. Uneori se întâmpla să cedeze lemnul şi să scape vreun porc. Cel mai adesea, se azvârlea de pe coasta ţărmului. Păsările de mare erau tare mulţumite, căci păreau să străbată jumătate de lume ca să se ospăteze cu ciolanele acelea pline de grăsime. Stăteam şi mă uitam cum smulg fâşii de carne şi tendoane. Crâmpeiul roz de piele de la coadă atârna în cioc precum o râmă. Dacă ar fi fost om, oare mi-ar fi fost milă de el? Nu era însă om.

Când treceam iar pe lângă ţarc, prietenii săi mă priveau rugător. Gemeau şi guiţau, lăsându-şi râturile în pământ. *Ne pare rău, ne pare rău.*

Vă pare rău că trăiţi în captivitate, ziceam. Vă pare rău că m-aţi crezut slabă, numai că v-aţi înşelat.

Pe pat, leii îşi culcau capetele pe pântecele meu. Îi dădeam la o parte şi o luam iar din loc.

M-a întrebat odată de ce tocmai porci. Stăteam în faţa vetrei, pe scaunele noastre obişnuite. Lui îi plăcea cel îmbrăcat

în piele de vacă, cu încrustații de argint. Uneori își trecea absent degetele peste gravuri.

— De ce nu? am zis.

Mi-a zâmbit neprefăcut.

— Sincer, chiar aș vrea să știu.

Știam că e sincer. Nu era un om pios, însă cel mai mult adora explorarea lucrurilor ascunse.

Răspunsurile erau în mine. Le simțeam îngropate adânc, precum bulbii de anul trecut, îngrășându-se în beznă. Rădăcinile li se împleteau cu clipele acelea în care stătusem lipită de zid, când nu mai avusesem leii lângă mine, farmecele îmi rămăseseră ferecate înăuntru și porcii guițaseră în curte.

După ce prefăceam un echipaj, îi urmăream pe oameni cum bâjbâie și plâng prin cocină, cum se împleticesc îngroziți. Nu le plăcea nimic, nici carnea lor dolofană, nici copitele delicat despicate, nici burduhanele umflate, târându-se în noroi. Era o umilință, o decădere. Jinduiau după mâinile lor, după membrele acelea cu care bărbații obișnuiau să îmblânzească lumea.

Ei, hai, le ziceam, nu e așa de rău. Mai bine v-ați bucura de binefacerile traiului porcesc. Porcii sunt alunecoși de la nămol și iuți, nu-i prinzi așa ușor. Sunt aproape de pământ, astfel că îi dobori cu dificultate. Nu seamănă cu câinii, să aibă nevoie de dragoste. Pot s-o ducă bine oriunde, din orice resturi sau gunoaie. Par neghiobi și anoști, ceea ce slăbește vigilența dușmanilor, însă de fapt sunt isteți. Ei țin minte cum arăți la față.

Nu mă ascultau deloc. Adevărul e că bărbații sunt groaznici ca porci.

Mi-am ridicat pocalul.

— Uneori, i-am zis, trebuie să te mulțumești cu gândul că nu le știi pe toate.

Nu i-a picat bine răspunsul, deși era tare sucit de felul lui: cumva, așa îi plăcea cel mai mult să-i răspunzi. Îl văzusem cum scotea adevărul din oameni cum ar desface

o stridie, cum îți pătrundea în piept cu o privire sau cu o vorbă strecurată la vremea potrivită. Rar se întâmpla să nu cedeze ceva iscodirilor sale. Până la urmă, cred că asta i-a plăcut cel mai mult la mine: că nu i-am cedat.

M-am lăsat însă dusă de val și am mers prea departe cu povestea.

O corabie, au strigat nimfele. Foarte peticită, cu ochi pe coca.

Asta mi-a atras atenția. Pirații de rând nu-și iroseau aurul pe vopsele. Nu m-am dus să arunc o privire. Așteptarea făcea parte din plăcere. Clipa în care băteau la ușă și mă ridicam de la ierburile mele și deschideam larg. De-acum nu mai erau bărbați evlavioși, nu mai văzusem așa ceva de mult timp. Farmecul îmi stătea pe limbă, lustruit ca o piatră de râu.

Am mai pus o mână de rădăcini în poțiunea pe care o preparam. Licoarea lucea de la *mōli*.

S-a scurs după-amiaza și corăbierii tot n-au apărut. Nimfele mele mi-au dat de știre că își făcuseră tabăra pe țărm și aprinseseră focuri. A mai trecut o zi și, într-un târziu, în a treia am auzit bătaia în ușă.

Corabia lor pictată se dovedise a fi singura frumusețe pe care o aveau. Chipurile le erau zbârcite ca ale bătrânilor, iar ochii lipsiți de expresie erau roșii. Tremurau de frica animalelor mele.

— Lăsați-mă să ghicesc, am spus. V-ați rătăcit. Sunteți flămânzi, osteniți și triști?

Au mâncat bine. Au băut și mai vârtos. Grăsimea le îngroșa ici-colo trupurile, însă mușchii de sub ea le erau tari ca trunchiurile copacilor. Aveau cicatrice lungi, neregulate și adânci. Pesemne că avuseseră parte de vremuri bune, însă apoi dăduseră peste cineva care nu le îndurase tâlhăriile.

Erau prădători, nu aveam nicio îndoială. Îmi numărau din ochi comorile, rânjind când ajungeau cu socoteala la sfârșit.

N-am mai așteptat să se scoale și să mă atace. Mi-am ridicat toiagul și am rostit cuvântul. S-au dus plângând în țarcul lor, la fel ca ceilalți.

Nimfele tocmai mă ajutau să ridic băncile răsturnate și să șterg bălțile de vin când una dintre ele s-a uitat pe fereastră.

— Stăpână, mai vine unul pe cărare.

Chiar mi se păruseră prea puțini pentru o corabie. Probabil că unii dintre bărbați rămăseseră pe plajă și trimiseseră pe cineva în căutarea tovarășilor lor. Nimfele au mai pus vin pe masă și s-au retras pe furiș.

Am deschis ușa când a bătut. Soarele după-amiezii târzii îi poleia perii roșcați ai bărbii îngrijite și părul ușor încărunțit. La șold avea o sabie de bronz. Nu era așa de înalt, însă am văzut că era puternic, cu încheieturile călite.

— Stăpână, mi-a zis, echipajul meu s-a adăpostit aici, la tine. Sper să-mi îngădui și mie.

Mi-am pus pe chip un zâmbet luminos ca tatăl meu.

— Ești la fel de bine-venit ca prietenii tăi.

L-am urmărit în timp ce turnam vin în pocale. Tot tâlhar, mi-am zis. Însă doar și-a plimbat ochii în treacăt peste bogățiile din casă. În schimb, s-a uitat lung la un scaun încă răsturnat la podea. S-a aplecat și l-a îndreptat.

— Mulțumesc, i-am zis. Pisicile mele. Mereu răstoarnă câte ceva.

— Desigur, a încuviințat.

I-am adus mâncare și vin și l-am condus în fața vetrei. A luat pocalul și s-a așezat în scaunul de argint pe care i l-am arătat. Când s-a aplecat, l-am văzut strâmbându-se un pic, de parcă l-ar fi jenat niște răni proaspete. Pe pulpa musculoasă avea o cicatrice zimțată, care se întindea de la călcâi la coapsă, însă era veche și ștearsă. Mi-a făcut semn cu pocalul.

— N-am mai văzut un asemenea război de țesut, a spus el. E cumva din acelea meșterite la răsărit?

O mie dintr-ai lui se perindaseră prin încăperea aceea. Îmi trecuseră la catastif orice firişor de aur sau de argint, însă nici măcar unul nu observase ghergheful.

Am şovăit doar o frântură de secundă.

— Egiptean.

— Ah. Sunt cei mai buni meşteri dintre toţi, nu-i aşa? A fost isteţ cine a folosit încă o bârnă în locul greutăţilor. E mult mai eficace să tragi de suveică în jos. Mi-ar plăcea mult să-l am desenat. Avea un glas răsunător, cald, ce te trăgea ca valurile mării. Soţia mea ar fi încântată. Pe vremuri o enervau la culme greutăţile alea. Tot zicea că ar fi bine să inventeze cineva ceva mai bun. Dar, vai, n-am apucat să-i meşteresc nimic. Unul dintre multele mele cusururi de soţ.

Soţia mea. Cuvintele m-au izbit neplăcut. Dacă vreunul dintre mateloţii dinainte avusese vreo nevastă, mie nu-mi pomenise de ea. Bărbatul mi-a zâmbit, privindu-mă cu ochii lui negri. Ţinea pocalul puţin ridicat, de parcă intenţiona să bea.

— Deşi, ce-i drept, când ţese, cel mai mult îi place că lumea din jur crede că nu aude nimic. Aşa culege cele mai preţioase veşti. Poate să-ţi spună cine se căsătoreşte, cine e grea şi cine are de gând să înceapă vreo sfadă.

— Soţia ta pare o femeie inteligentă.

— Chiar este. Nu ştiu de ce m-a luat de bărbat, însă, cum îmi convine, încerc să nu-i atrag atenţia.

Spre mirarea mea, m-a pufnit râsul. Ce bărbat mai vorbea aşa? Eu nu întâlnisem niciunul. Însă totodată mai că-mi dădea sentimentul că îl ştiu de undeva.

— Unde îţi e soţia acum? Pe corabie?

— Acasă, slavă zeilor. N-aş pune-o să străbată mările cu toţi ţopârlanii. Ea ţine casa mai bine decât orice regent.

Acum îmi stârnise o curiozitate aprinsă. Mateloţii de rând nu vorbeau despre regenţi şi nu păreau atât de în largul lor cu gravuri de argint la îndemână. El se sprijinea de braţul scaunului de parcă s-ar fi tolănit în pat.

— Zici că matrozii tăi sunt țopârlani? Mie mi s-au părut niște bărbați ca toți ceilalți.

— Ești amabilă, însă mă tem că adesea se poartă ca niște fiare, a oftat el. E vina mea. Sunt căpitan, ar trebui să-i țin în frâu. Însă ne-am luptat în război și știi că până și cei mai vrednici bărbați ajung să-și păteze onoarea. Iar despre ei, oricât i-aș iubi, nu se poate spune că sunt cei mai vrednici.

Îmi vorbea de parcă-mi destăinuia ceva ce se aștepta să înțeleg. Însă tot ce știam despre război învățasem din poveștile despre titani ale tatei. Am băut din vin.

— Războiul mi s-a părut întotdeauna o nesăbuință din partea oamenilor. Orice ar câștiga de pe urma lui, nici nu apucă să se bucure bine, că și mor în câțiva ani. Cel mai probabil înainte să izbândească.

— E vorba și de glorie aici. Însă m-aș fi bucurat dacă ai fi putut să stai de vorbă cu căpetenia noastră. Ne-ai fi scăpat de o mulțime de necazuri.

— Pentru ce v-ați războit?

— Să văd dacă-mi amintesc tot pomelnicul. A numărat pe degete. Din răzbunare. Poftă trupească. Trufie. Lăcomie. Pentru putere. Ce-am uitat? A, da, vanitate și pizmă.

— Pare o zi obișnuită din lumea zeilor.

A râs ridicând mâna.

— E apanajul tău zeiesc să zici asta, stăpână. Eu sunt doar recunoscător că mulți dintre zeii aceștia au luptat de partea noastră.

Apanajul tău zeiesc. Atunci știa că sunt zeiță. Deși nu părea deloc uimit. Parcă eram o vecină de gardul căreia se sprijinea ca să discute despre câte coșuri de smochine culesese.

— Zeii au luptat cot la cot cu muritorii? Cine?

— Hera, Poseidon, Afrodita. Și Atena, desigur.

M-am încruntat. Eu nu auzisem nimic. Însă de-acum nu mai aveam cum să aud. Hermes nu mai venea de mult la mine, nimfele nu plecau urechea la veștile din lumea oamenilor, iar bărbații care stăteau la masa mea se gândeau

doar la poftele lor. Zilele mi se întindeau doar până unde răzbăteam cu privirea și puteam să ating cu degetele.

— Nu te teme, a spus el, n-o să-ți încarc urechile cu întreaga poveste, însă de aceea sunt oamenii mei atât de jigăriți. Am luptat zece ani pe țărmurile Troiei, iar acum de-abia așteaptă să ajungă acasă, la vatră.

— Zece ani? Troia e pesemne o cetate bine întărită.

— Ah, a fost o construcție solidă, dar războiul a durat atât de mult din cauza slăbiciunii noastre, nu datorită puterii cetății.

Am rămas surprinsă. Nu pentru adevărul spuselor, ci deoarece recunoștea. Tonul său sec și dezaprobator mă dezarma.

— A trecut mult timp de când n-ați mai fost acasă.

— Și mai mult de-acum. Au trecut doi ani de când am ridicat ancora din Troia. Călătoria spre casă s-a dovedit mai grea decât aș fi crezut.

— Atunci nu mai trebuie să-ți bați capul cu războiul de țesut, am zis. Pe semne că soția ta a renunțat să te mai aștepte și a inventat singură unul mai bun.

A rămas la fel de prietenos ca înainte, însă l-am văzut nițel schimbat la față.

— Cel mai probabil ai dreptate. Nu m-aș mira nici să fi sporit îndoit pământurile noastre.

— Și unde se află aceste pământuri de care zici?

— Lângă Argos. Vaci, orz, știi tu.

— Și tatăl meu are o cireadă. Se dă în vânt după pieile albe și curate.

— E greu să obții asemenea vaci. Pesemne că e un crescător bun.

— Ah, da. E singura lui grijă.

Nu îl scăpam din ochi o clipă. Avea mâinile late și bătătorite. Gesticula ținând pocalul în mână, agitându-și vinul, însă fără să-l verse. Și fără să ducă deloc pocalul la gură.

— Îmi pare rău, am zis, că vinul meu nu-ți e pe plac.

S-a uitat în jos, parcă mirat să vadă că încă ține pocalul.

— Îmi cer scuze. M-am simțit atât de bine cu gazda mea, încât am uitat. S-a ciocănit ușor în tâmplă. Oamenii mei îmi spun că mi-aș uita și capul dacă nu mi-ar sta înfipt pe umeri. Unde spuneai că s-au dus?

Îmi venea să râd. Nu-mi găseam astâmpărul, însă i-am vorbit la fel de liniștit cum îmi vorbea el mie:

— Sunt în grădina din spate. E destulă umbră unde să te poți relaxa.

— Mărturisesc că mă minunez. Cu mine nu stau niciodată așa de liniștiți. Pesemne că i-ai impresionat.

Am auzit un zumzet, ca înainte să se lege o vrajă. Avea privirea ascuțită ca un tăiș de sabie. Până aici fusese doar prologul. Ne-am ridicat de parcă jucam într-o piesă de teatru.

— Nu ai băut deloc, am zis. Ești isteț. Însă tot eu sunt vrăjitoarea și te afli în casa mea.

— Sper că vom rezolva rațional această problemă.

Lăsase pocalul. Nu și-a tras sabia din teacă, însă își ținea mâna pe mâner.

— Nu mă sperie nici armele, nici privelиștea sângelui meu.

— Atunci ești mai curajoasă decât cei mai mulți dintre zei. Odată am văzut-o pe Afrodita lăsându-și fiul să moară pe câmpul de luptă doar pentru că se julise puțin.

— Vrăjitoarele nu-s așa delicate.

Mânerul spadei îi era ciuntit după zece ani de lupte și trupul brăzdat de cicatrice îi era încordat, gata de atac. Picioarele scurte îi erau vânjoase. M-a furnicat pielea. Era chipeș, mi-am dat seama atunci.

— Ce ai în săculețul acela pe care îl ții aproape de talie? l-am întrebat.

— O iarbă pe care am găsit-o.

— Cu rădăcini negre. Flori albe.

— Întocmai.

— Muritorii nu pot să culeagă *mōli*.

— Nu, a zis el simplu. Nu pot.

— Cine atunci? Nu, lasă, știu.

Mi-am amintit de câte ori mă privise Hermes culegând ierburi și mă trăsese de limbă despre farmecele mele.

— Dacă aveai *mōli* la tine, de ce n-ai băut? Pesemne ți-a spus că n-o să te atingă niciun farmec al meu.

— Așa este. Însă tot mai am un strop de prudență în mine de care mi-e tare greu să mă dezbar. Zeul Potlogar, deși îi port recunoștință, nu e renumit pentru seriozitate. I-ar sta în fire să te ajute de fapt pe tine să mă preschimbi în porc.

— Mereu ești așa bănuitor?

— Ce pot să zic? Lumea-i un loc urât, în care trebuie să ne ducem traiul.

— Cred că ești Odiseu. Cobori chiar din spița Potlogarului de care spuneai.

N-a tresărit când i-am dezvăluit acea informație neobișnuită. Era un om învățat cu zeii.

— Iar tu ești zeița Circe, fiica soarelui.

Să-mi aud numele din gura lui mi-a trezit un sentiment anume, un soi de înfrigurare. Chiar te trăgea ca valurile mării, mi-am zis. Când deschideai ochii, țărmul deja dispăruse.

— Cei mai mulți oameni nu știu cine sunt de fapt.

— Cei mai mulți oameni, din câte știu, sunt niște nătărăi. Recunosc, aproape m-ai făcut să mă trădez. Tatăl tău văcar?

Îmi zâmbea îmbiindu-mă să râd cu el, de parcă eram doi poznași.

— Ești rege? Nobil?

— Prinț.

— Bine atunci, prințe Odiseu, suntem la ananghie. Tu ai *mōli*, eu îi am pe oamenii tăi. Nu pot să-ți fac nimic, însă, dacă mă ataci, ei n-o să mai fie niciodată ce-au fost.

— De asta mă și temeam. Și, firește, tatăl tău Helios e tare răzbunător. Cred că nu mi-ar plăcea să-l văd mânios.

Helios nu mi-ar sări niciodată în apărare, însă Odiseu nu trebuia să știe asta.

— Vreau să înțelegi că oamenii tăi m-ar fi jefuit.

— Îmi cer iertare. Sunt tineri și nesăbuiți și am fost prea îngăduitor cu ei.

Își mai ceruse scuze. L-am privit cercetător. Îmi amintea puțin de Dedal. Părea la fel de neclintit și de isteț. Însă, cu toată dezinvoltura lui, îl simțeam frământat în taină, așa cum Dedal nu fusese niciodată. Voiam să se arate așa cum e.

— Poate reușim să găsim o altă cale.

Își ținea mai departe mâna pe spadă, însă îmi vorbea de parcă discutam ce vom mânca la cină.

— Ce propui?

— Știi că Hermes mi-a profețit odată despre tine.

— Ah. Ce anume?

— Că ți-e sortit să ajungi în odăile mele.

— Și?

— Atât. Nimic mai mult.

A ridicat din sprânceană.

— Mă tem că e cea mai plictisitoare profeție pe care am auzit-o vreodată.

Am râs. Mă simțeam ca un șoim pândind pe un pisc. Mă țineam bine cu ghearele de stâncă, însă eram cu mintea în cer.

— Propun un armistițiu, i-am zis. Un soi de încercare.

— Ce fel de încercare?

S-a aplecat un pic în față. Am ajuns să-i știu bine gestul acesta. Nici măcar el nu putea să se ascundă de tot. Dacă vedea o încercare, îi ieșea grăbit în întâmpinare. Pielea îi mirosea a trudă și a mare. Strânsese povești timp de zece ani. Mă simțeam dornică și flămândă ca o ursoaică primăvara.

— Am auzit că mulți își pun speranța în dragoste.

S-a mirat să mă audă și, oho, mi-a plăcut să-l văd o clipă așa, înainte să mascheze.

— Stăpână, doar un neghiob ar refuza o asemenea cinste. Însă la fel de adevărat mi se pare că doar un neghiob ar primi. Sunt muritor. Cum aș lăsa iarba deoparte ca să mă întind pe pat lângă tine? Ai putea să mă farmeci. Doar

dacă, bineînțeles, mi-ai jura pe râul morților că n-o să-mi faci niciun rău.

Dacă jura pe râul Styx, nici Zeus însuși n-ar putea să-și calce cuvântul.

— Ești prevăzător.

— Se pare că amândoi suntem.

Nu. Eu nu eram prevăzătoare, ci nesăbuită. Mă aruncam cu capul înainte. Simțeam că el era tot un soi de cuțit. Un altfel de cuțit, însă tot cuțit se numea. Nu-mi păsa. Mi-am zis: înfige tăișul. Pentru unele lucruri merită să sângerezi.

— O să-ți jur cum dorești, i-am spus.

Capitolul 16

Mai târziu, cu mulți ani mai târziu, am auzit un cântec despre cum ne-am întâlnit. Băiatul care îl cânta era tare stângaci, când nimerind notele, când nu, însă versurile melodioase nu se lăsau așa ușor sluțite. Nu m-am mirat să aud cum mă înfățișa: vrăjitoarea cea mândră predându-se de teama sabiei eroului și cerând îndurare în genunchi. Mie mi se pare că poeților le place să le umilească pe femei. De parcă povestea n-ar fi veridică dacă ele n-ar vărsa lacrimi.

Ne-am culcat împreună în patul meu mare, de aur. Îmi dorisem să-l văd destins, pradă plăcerii, patimii, dezgolit. Nu l-am văzut însă dezgolit nicio clipă. Am reușit să ne încredem cât de cât unul în celălalt.

— De fapt, nu sunt din Argos, a zis. Stăteam la lumina flăcărilor pâlpâitoare, care azvârleau umbre lungi pe cearșafuri. Insula mea se numește Itaca. Pământul e tare ca piatra și nu e bun pentru vite. Trăim din creșterea caprelor și a livezilor de măslini.

— Dar războiul? Tot o născocire este?

— Războiul chiar a avut loc.

Nu-și găsea astâmpărul. Părea gata să pareze o lance azvârlită de cineva din umbră. Însă începea să-și arate oboseala, așa cum se văd pietrele când se retrage apa la reflux. După datina ospeției, nu se cuvenea să-l descos înainte să-i dau să mănânce, ca să prindă puteri, însă nu mai contau asemenea ritualuri.

— Spuneai că ai avut o călătorie dificilă.

— Am plecat din Troia cu douăsprezece corăbii. În lumina galbenă, chipul îi aducea cu un scut vechi, greu încercat şi crestat. Numai noi am mai rămas.

N-am putut să nu mă cutremur. Unsprezece corăbii însemnau mai bine de cinci sute de oameni pierduţi.

— Cum de s-a abătut o asemenea năpastă pe capul vostru?

Mi-a înşirat întreaga poveste de parcă-mi spunea o reţetă pentru prepararea cărnii. Furtunile care-i suflaseră spre celălalt capăt al lumii. Ţinuturile pline de canibali şi de sălbatici răzbunători sau de sibariţi care i-au ameţit cu licori, ca să le adoarmă voinţa. Fuseseră atacaţi prin surprindere de ciclopul Polifem, un uriaş crud cu un singur ochi, un fiu al lui Poseidon. Mâncase şase dintre oameni, sugându-le şi măduva oaselor. Odiseu trebuise să-l orbească pentru a scăpa, iar acum Poseidon îi hăituia pe valuri ca să se răzbune.

Nu mă miram că şchiopăta şi că încărunţise. *E un om care a dat piept cu monştri.*

— Iar acum, Atena, care mă îndrumase întotdeauna, mi-a întors spatele.

Nu m-a surprins să-i aud numele. Fiica isteaţă a lui Zeus cinstea mai presus de orice viclenia şi dibăcia. El se număra printre bărbaţii pe care chiar îi preţuia.

— Ce anume a supărat-o?

Nu ştiam dacă îmi va răspunde, însă a tras prelung aer în piept.

— Războiul naşte tot felul de păcate şi n-am fost eu ultimul care să le înfăptuiască. Când îi ceream iertare, mi-o oferea de fiecare dată. Asta până când am prădat cetatea. S-au dărâmat temple, s-a vărsat sânge pe altare.

Era cel mai cumplit sacrilegiu – să pătezi cu sânge odoarele zeilor.

— Şi eu am luat parte la asemenea fapte, ca toţi ceilalţi, de altfel, însă, pe când ei au rămas să-i înalţe rugi, eu n-am mai zăbovit. Nu mai aveam... răbdare.

— Doar luptaseşi zece ani, am zis. E de înţeles.

— Eşti amabilă, dar cred că ştim amândoi că nu este aşa. Cum m-am urcat pe punte, talazurile mării s-au înălţat ameninţătoare. Cerul s-a întunecat ca fierul. Am încercat să fac cale întoarsă cu flota, însă a fost prea târziu. Furtuna ei ne-a tot sucit şi învârtit până ne-am îndepărtat mult de Troia. Şi-a frecat degetele, de parcă l-ar fi durut. Acum, când îi vorbesc, nu-mi mai răspunde.

Numai nenorociri. Şi totuşi păşise în casa unei vrăjitoare, ostenit şi îndurerat după atâtea pierderi omeneşti. Stătuse în faţa vetrei fără să se trădeze deloc, tot numai farmec şi zâmbet. Cât de hotărât fusese, cât de îndârjit în vigilenţa lui. Însă niciun bărbat nu rezistă la nesfârşit. Truda îi învineţea chipul. Glasul îi era răguşit. Crezusem că el era un cuţit, însă acum am văzut că fusese tăiat până la os. Mi-a trezit o durere în piept. Când îl luasem în patul meu, fusese un soi de sfidare, dar acum mi-a pâlpâit înăuntru un sentiment mult mai vechi. Iată-l în faţa mea, cu rănile deschise. *Iată că acum am ce petici şi ce drege.*

Mi-am cercetat gândul, parcă ţinându-l în palmă. Când sosise primul echipaj, fusesem disperată, gata să mă gudur pe lângă oricine mi-ar fi zâmbit cât de puţin. Acum eram o vrăjitoare decăzută, dovedindu-mi puterile umplând o cocină după alta. Dintr-odată mi-am amintit de capcanele pe care mi le întindea Hermes în vremuri trecute. O să fiu dulce ca laptele sau o harpie? Un pescăruş prostuţ sau un monstru mârşav?

Însă nu se putea să fie acestea singurele alegeri.

I-am luat mâinile în ale mele şi l-am tras din pat.

— Odiseu, fiul lui Laerte, ai trecut prin atâtea necazuri. Te-ai ofilit ca frunzele iarna. Însă poţi să poposeşti aici.

Uşurarea care i s-a citit în ochi mi-a încălzit pielea. Le-am poruncit nimfelor mele să se îngrijească de ce are nevoie: să-i pregătească o baie, să-i spele trupul obosit şi să-i aducă veşminte noi. După aceea l-am invitat să ia loc la masa pe

care i-o încărcaserăm cu mâncăruri. Însă nu a vrut să se aşeze.

— Iartă-mă, a spus uitându-se în ochii mei, dar nu pot să mănânc.

Ştiam ce vrea. Nu s-a vânzolit şi nici nu s-a milogit, ci a aşteptat să mă hotărăsc.

În jur, aerul părea muiat în aur.

— Vino, i-am zis.

Am ieşit din casă şi m-am îndreptat spre cocină. Când am atins poarta, aceasta s-a deschis larg. Porcii s-au pus pe guiţat, însă le-a mai trecut groaza când l-au văzut pe Odiseu în spatele meu. I-am uns pe râturi cu ulei, rostind un farmec. S-au scuturat şi s-au ridicat în picioare, preschimbaţi în oameni. S-au dus într-un suflet la el, plângând şi strângându-i mâinile. Şi el a plâns, fără suspine, însă cu multe lacrimi, până când barba i s-a udat. Părea un tată alături de fiii săi neascultători. Câţi ani avuseseră oare când Odiseu plecase spre Troia? Cei mai mulţi fuseseră doar nişte băietani. Eu stăteam mai la o parte, ca o păstoriţă cu ochii la turma ei.

— Bun venit, le-am zis când li s-au mai potolit lacrimile. Trageţi corabia pe plajă şi chemaţi-vă fârtaţii. Sunteţi toţi bine-veniţi.

În seara aceea au mâncat bine, au râs şi au ridicat pocalele. Păreau întineriţi şi primeniţi de uşurare. Nici Odiseu nu mai părea ostenit. Îl priveam de la războiul de ţesut, curioasă să-l văd în alt chip: comandantul cu oamenii săi. Se pricepea la fel de bine şi la asta, făcea haz de năzdrăvăniile lor, îi mustra cu blândeţe, liniştitor în seninătatea sa. Ei îi zumzăiau în jur ca albinele în jurul stupului.

Când tăvile s-au golit şi oamenii au început să picotească pe bănci, le-am dat pături, zicându-le să se culcuşească unde

le vine mai comod. Câțiva s-au întins prin odăile libere, însă cei mai mulți s-au dus afară, să doarmă sub stelele văratice.

A rămas doar Odiseu. L-am condus la scaunul de argint din fața vetrei și i-am turnat vin. Mă privea binevoitor, aplecându-se iar în față, parcă nerăbdător să afle ce-i mai pregăteam.

— Războiul de țesut pe care l-ai admirat, i-am zis. E lucrarea meșterului Dedal. Ai auzit de el?

Spre mulțumirea mea, l-am văzut mirat și încântat.

— De aceea e așa o minunăție. Îmi îngădui?

Am înclinat din cap și s-a dus îndată la el. Și-a trecut mâna peste bârnele sale, de jos până sus. Îl atingea cu venerație, ca un preot stând în fața altarului.

— Cum a ajuns în posesia ta?

— L-am primit în dar.

I-am citit bănuielile și curiozitatea aprinsă în ochi, însă n-a mai stăruit.

— Când eram copil, toți tovarășii mei se jucau de-a Heracle luptându-se cu tot felul de monștri. Eu visam că eram Dedal. Mi se părea o iscusință mai mare să te uiți la câteva bucăți grosolane de lemn și fier și să-ți închipui minunății. Am rămas dezamăgit când mi-am dat seama că n-am deloc talent. Mereu mă tăiam la degete până la os.

Mi-am amintit cicatricele albe de pe mâinile lui Dedal. Însă m-am abținut.

Și-a lăsat mâna pe bârna laterală, ca pe creștetul unui câine îndrăgit.

— Îmi îngădui să te privesc în timp ce țesi la el?

Nu eram obișnuită să stea cineva atât de aproape de mine când muncesc. Firul părea să se îngroașe și să mi se încâlcească între degete. Odiseu îmi urmărea fiecare mișcare. M-a întrebat la ce folosește fiecare piesă și cum se deosebește de alte războaie de țesut. I-am răspuns cum m-am priceput, deși până la urmă a trebuit să recunosc că nu aveam cu ce să-l compar.

— Este singurul război la care am țesut vreodată.

— Închipuie-ți ce fericire. Ca și cum toată viața ai bea vin în loc de apă. Ca și cum Ahile ți-ar fi mesager.

Numele nu-mi era cunoscut.

Și-a rotunjit cuvintele ca aezii: Ahile, prințul din Ftia, cel mai iute dintre greci, cel mai bun dintre războinicii ahei de la Troia. Frumos, strălucit, fiul înspăimântătoarei nereide Tetis, cea grațioasă și ucigașă ca marea însăși. Troienii i se prăbușiseră la picioare ca iarba secerată și însuși mărețul prinț Hector își găsise pieirea în vârful lăncii sale cu mâner de frasin.

— Nu l-ai avut deloc la inimă, i-am zis.

Pe chip i s-a citit o clipă încântarea.

— L-am respectat pentru ceea ce era. Însă nu a fost un bun oștean, oricâți oameni putea învinge în luptă. Avea mai multe idei nepotrivite despre loialitate și onoare. Ne chinuiam zi de zi să-l înjugăm la țelul nostru, ca să n-o ia razna. Apoi jumătatea lui bună a murit și a devenit și mai capricios. Însă, cum spuneam, era fiu de zeiță și se țineau profețiile de el ca ierburile de mare. Avea pe cap atât de multe probleme, încât n-am cum să le înțeleg vreodată.

Nu era o minciună, însă nici adevărul. Și-o alesese pe Atena drept ocrotitoare. Mersese laolaltă cu aceia care puteau să sfărâme întreaga lume ca pe ouă.

— Care era jumătatea lui bună?

— Iubitul său, Patrocle. Pe mine nu prea mă plăcea, însă așa se-ntâmplă cu toți cei vrednici. Ahile aproape a înnebunit după moartea lui.

De-acum mă întorsesem cu spatele la războiul de țesut. Voiam să-i văd chipul când vorbea. Prin ferestre, cerul întunecat începea să împrumute culoarea cenușii. O lupoaică a oftat cu botul pe labe. L-am văzut pe Odiseu șovăind în sfârșit.

— Cinstită Circe, a zis el. Vrăjitoare de aur din Aiaia. Te-ai îndurat de noi la nevoie. Corabia noastră e țăndări. Oamenii sunt într-o stare jalnică. Mi-e rușine să-ți cer mai mult, însă cred că nu am de ales. Aș fi fericit să sper că am putea să stăm o lună aici. E oare prea mult?

O izbucnire de bucurie, ca mierea prelingându-se pe gâtlej. Însă nu mi-am trădat-o pe chip.

— O lună nu mi se pare prea mult.

În timpul zilei muncea pe corabie. Seara, cât cinau oamenii săi, stăteam în fața focului, iar noaptea venea în patul meu. Avea umerii lați, sculptați în ceasurile în care luptase în război. Mi-am trecut mâna peste cicatricele sale zimțate. Mi-am găsit destulă plăcere așa, însă de fapt plăcerea cea mai mare urma când stăteam împreună pe întuneric și-mi povestea despre Troia, înfățișându-mi războiul cu fiecare aruncare de lance. Mândrul Agamemnon, conducătorul oștirii, slab ca fierul prost călit. Menelau, fratele său, a cărui soție, Elena, fusese răpită, ducând la izbucnirea războiului. Aiax cel curajos și netot, ca un munte la trup. Diomede, mâna dreaptă cea crudă a lui Odiseu. Apoi troienii: chipeșul Paris, hoțul vesel care-i furase inima Elenei. Tatăl său, Priam cel cu barba albă, regele Troiei, iubit de zei pentru blândețea sa. Hecuba, regina sa cu suflet de războinică, din pântecele căreia se născuseră atâtea vlăstare nobile. Hector, fiul cel mare, nobilul moștenitor și pavăza măreței sale cetăți.

Și Odiseu, mi-am zis. Cochilia răsucită. Mereu cotea și nu vedeai ce te așteaptă.

Am început să înțeleg ce-mi spusese despre slăbiciunea oștirii sale. Nu mușchii li se muiaseră, ci disciplina. Nu se mai strânseseră nicicând împreună bărbați mai trufași, mai certăreți și mai inflexibili, toți convinși că fără ei războiul era ca pierdut.

— Știi cine câștigă de fapt războaiele? m-a întrebat într-o noapte.

Stăteam întinși pe covoarele de la piciorul patului. Clipă de clipă, se întrema tot mai mult. Acum ochii îi luceau luminați

de furtuna din lăuntrul său. Când vorbea, era apărător, aed și șarlatan pândind la colț de stradă, își pleda cauza, te distra, dădea deoparte vălul lumii ca să-ți arate tainele. Nu ținea doar de cuvinte, deși era destul de dibaci. Ținea de tot ce însemna el: chipul, gesturile, tonurile pe care și le lua glasul său lunecos. Aș zice că parcă țesuse o vrajă, însă nicio vrajă nu se înălța până într-acolo. Era numai și numai darul său.

— Căpeteniile se laudă că ele le câștigă, desigur, și chiar pun mâna pe aur. Însă mereu te cheamă în cortul lor și te pun să le înfățișezi tot ce faci în loc să te lase să faci ceva. În cânturi se zice c-ar câștiga eroii. Și ei sunt o parte însemnată. Când Ahile își pune coiful și își croiește drum pe câmpul de luptă, înroșindu-l în urma lui, oamenii de rând simt cum prind curaj. Se gândesc câte povești o să se depene mai târziu și jinduiesc să fie parte din ele. *Am luptat cot la cot cu Ahile. Am înălțat scutul alături de Aiax. Am simțit șfichiul lăncilor lor.* Și oștenii aceștia sunt, bineînțeles, o altă parte din tot, căci, deși sunt slabi și schimbători, dacă le strângi puterile laolaltă, te vor duce la victorie. Însă mai este nevoie de o mână care să îmbine toate aceste piese pentru a alcătui întregul. O minte care să îndrume spre țel și să nu crâcnească atunci când vine vorba de cerințele războiului.

— Iar aici intri tu în rol, am zis. Ceea ce înseamnă că, până la urmă, semeni cu Dedal. Doar că tu nu lucrezi cu lemnul, ci cu oamenii.

Cum m-a privit atunci! O privire ca vinul cel mai curat, neîndoit cu apă.

— După moartea lui Ahile, Agamemnon m-a numit cel mai bun dintre greci. Și alți bărbați au luptat cu vitejie, însă s-au dat în lături când a venit vorba despre ce reprezintă cu adevărat războiul. Numai eu am îndurat să mă gândesc ce trebuie să facem.

Pieptul gol îi era împânzit de cicatrice. L-am ciocănit ușor cu degetele, ca pentru a asculta ce se ascunde în el.

— Ce anume?

— Le promiți iscoadelor c-o să le cruți, ca să-ți toarne poveștile, apoi le omori. Îți bați oamenii dacă se răzvrătesc. Îi convingi pe eroi să renunțe la hachițele lor. Ții moralul ridicat cu orice preț. Când marele erou Filoctet a ajuns neputincios din pricina unei răni supurânde, oamenii și-au pierdut curajul. Așa că l-am lăsat singur pe o insulă, zicându-le că el mi-a cerut să-l părăsesc. Aiax și Agamemnon s-ar fi bătut până la moarte la porțile ferecate ale Troiei, însă eu am născocit vicleșugul cu calul uriaș și am urzit povestea care i-a convins pe troieni să-l tragă în cetate. M-am ghemuit în burta de lemn cu oameni aleși pe sprânceană, iar de l-a apucat pe vreunul tremuratul de groază sau de încordare, eu i-am vârât cuțitul în beregată. Când troienii au adormit în sfârșit, am dat iama în ei ca vulpile într-un coteț.

Nu puteai glăsui asemenea cânturi pe la curțile nobililor, nefiind povești din măreața epocă de aur. Și totuși, venind din gura lui, nu păreau rușinoase, ci drepte, inspirate și de un pragmatism înțelept.

— De ce-ai mai plecat la război dacă știai cum sunt ceilalți regi?

Și-a frecat obrazul.

— Pentru că am jurat odată ceva, prostește. Am încercat să scap. Fiul meu avea un an și încă mă simțeam proaspăt însurățel. Puteam să-mi câștig și altfel gloria, mi-am zis, iar când a venit să mă ia trimisul lui Agamemnon, m-am prefăcut nebun. Am ieșit gol pe câmp iarna și m-am apucat să-l ar. El mi-a luat fiul și l-a pus pe pământ, în calea plugului. Firește că m-am oprit și așa m-a luat și pe mine, alături de ceilalți.

Ce paradox amar, mi-am spus: pentru a-și păstra fiul, a trebuit să-l piardă.

— Cred că te-ai mâniat.

A ridicat mâinile în semn de neputință.

— Lumea este nedreaptă. Uite ce-a pățit Palamede, sfetnicul lui Agamemnon. Și-a făcut datoria în război, însă a

căzut într-un puț în timpul unui rond de noapte. Cineva înfipsese pe fundul puțului niște pari ascuțiți. A fost o mare pierdere.

Îi sticleau ochii. Dacă bunul Patrocle ar fi fost de față, poate ar fi zis: Tu nu ești deloc un erou adevărat. Nu ești nici Heracle, nici Iason. Nu le vorbești oamenilor cinstit, din inimă. Nu înfăptuiești nicio ispravă nobilă la lumina soarelui.

Însă îl cunoscusem pe Iason. Și știam ce fel de isprăvi poți să înfăptuiești în văzul soarelui. N-am zis nimic.

Zilele treceau, iar nopțile odată cu ele. În casă mi se îngrămădeau vreo patruzeci de bărbați, așa că, pentru prima oară, m-am trezit cu totul împresurată de muritori și de carnea lor. Trupurile lor firave cereau o atenție necurmată, mâncare și băutură, somn și odihnă, curățarea membrelor și a secrețiilor. Câtă răbdare au muritorii, m-am gândit, să îndure totul și să treacă mai departe ceas de ceas. În a cincea zi, Odiseu și-a înfipt, din greșeală, priboiul în degetul mare. L-am uns cu balsamuri și i-am făcut farmece ca să nu se infecteze, însă i-a trebuit oricum o jumătate de lună să se vindece. Îi tot citeam durerea pe chip. Îl durea neîncetat. Și era doar o neplăcere printre multe altele: avea gâtul țeapăn, stomacul ars de acidul gastric și rănile vechi îl chinuiau. Îmi treceam mâinile peste crestăturile cicatricelor, alinându-l cum puteam. M-am oferit să-i șterg cu totul cicatricele. A clătinat din cap.

— Cum o să mai știu că sunt eu?

În sinea mea, m-am bucurat. I se potriveau. Odiseu Pătimitul, așa îl chema, iar numele îi era cusut în piele. Cine-l vedea trebuia să-l salute zicând: Iată un om trecut prin lume. Iată un căpitan care are ce istorisi.

Aș fi putut să-i depăn și eu povești în ceasurile acelea. Despre Scylla, Glaucos, Aietes și Minotaur. Peretele de piatră

care-mi zgâriase spinarea. Podeaua udă de sânge a sălii mele în care se oglindea luna. Leşurile pe care le târâsem pe rând la vale şi le arsesem cu tot cu corabia lor. Sunetul cărnii sfâşiate şi reînchegate şi cum, dacă vrei să preschimbi un om, poţi să opreşti metamorfoza înainte să se încheie, iar atunci făptura aceea monstruoasă, pe jumătate om, pe jumătate jivină, o să moară pe loc.

M-ar fi ascultat atent, cercetându-mă, cântărindu-mă şi catalogându-mă cu mintea sa neobosită. Oricât mă prefăceam că pot ascunde ce gândesc la fel de bine ca el, ştiam că nu e adevărat. Mi-ar fi citit totul până la os. Mi-ar fi cules toate slăbiciunile şi le-ar fi adăugat la colecţia sa, alături de ale lui Ahile şi Aiax. O ţinea la el cum îşi ţin alţii cuţitele.

Mi-am privit trupul gol la lumina focului şi am încercat să-mi închipui cum ar arăta istoria mea înscrisă pe el: fulgerul din palmă, mâna cu degete lipsă, miile de tăieturi pe care mi le făcusem în munca de vrăjitoare, brazdele topite în zgârci de focul tatei, pielea feţei ca o lumânare pe jumătate arsă. Şi acelea erau doar lucrurile care lăsaseră semne.

Nimeni nu-mi va fi recunoscătoare. Ce spusese Aietes că e o nimfă urâtă? O pată pe faţa lumii.

Pântecele neted îmi strălucea, avea culoarea mierii lucind la soare. L-am tras pe Odiseu peste mine. Eram o vrăjitoare de aur fără niciun trecut al ei.

Am început să-i cunosc cât de cât oamenii, inimile schimbătoare despre care-mi povestise, hârburile sparte. Polites era mai bine-crescut decât ceilalţi, Euriloh era încăpăţânat şi ursuz. Uscăţivul Elpenor avea un râs ca un ţipăt de bufniţă. Îmi aminteau de puii de lup, uitau orice griji când se vedeau cu burta plină. Îşi plecau privirile când treceam pe lângă ei, de parcă voiau să vadă dacă mai au mâini.

Îşi petreceau toate zilele cu jocuri. Se întreceau alergând pe dealuri şi pe plajă. Mereu veneau în fugă, gâfâind, la Odiseu. Vrei să ne fii arbitru la întrecerile de tras cu arcul? De azvârlit discul? De aruncat lancea?

Uneori el accepta bucuros, însă alteori se răstea la ei sau îi lovea. Nu era aşa de blajin şi netulburat cum se credea. Să trăieşti alături de el era ca şi cum ai sta cu marea în faţă. Zi de zi prindea altă culoare, alte culmi încununate de spumă, dar avea mereu aceeaşi forţă fără astâmpăr, care trăgea spre zări. Când s-a rupt parapetul corabiei, l-a lovit cu picioarele şi a azvârlit bucăţile în mare. A doua zi şi-a luat toporul şi s-a dus mohorât în pădure, iar când Euriloh s-a oferit să-l ajute, a rânjit ameninţător. Încă se stăpânea bine, arătându-se aşa cum pesemne păruse zi de zi pe vremea în care îl ţinuse în frâu pe Ahile. Îi era greu să se abţină şi după aceea devenea arţăgos şi îi sărea ţandăra din orice. Oamenii se retrăgeau temători şi le citeam nedumerirea pe chipuri. Cum îmi spusese odată Dedal: *Până şi cel mai bun fier ajunge să se sfărâme dacă-l baţi prea mult.*

Eu eram lunecoasă ca uleiul, liniştită ca apa netulburată de vânt. Îl alinam stârnindu-i cheful de vorbă, punându-l să-mi spună poveşti din călătoriile sale prin ţinuturi cu oameni străini. Mi-a povestit despre oştirile lui Memnon, fiul Aurorei, despre regele Etiopiei şi despre amazoane, cu scuturile lor în formă de semilună. Auzise că în Egipt unii faraoni erau de fapt femei în haine de bărbaţi. În India, aşa auzise, vieţuiau nişte furnici mari cât vulpile, care dezgroapă comori din dune. Iar departe, în nord, trăia un popor care nu credea că râul lui Oceanos înconjoară lumea, ci un şarpe uriaş ca o cingătoare groasă cât o corabie, mereu flămând. Nu-şi găsea niciodată astâmpărul, căci poftele sale îl mânau tot înainte, devorând totul încet-încet, iar într-o zi, când avea să termine de mâncat întreaga lume, urma să se înghită pe sine.

Însă, oricât de departe s-ar fi aventurat, se întorcea mereu la Itaca. La livezile de măslini şi la capre, la slugile

credincioase şi la minunaţii câini de vânătoare pe care-i crescuse chiar el. La părinţii săi nobili, bătrâna doică şi prima vânătoare de mistreţi, de pe urma căreia se alesese cu cicatricea lungă pe care i-o văzusem la picior. De-acum fiul său, Telemah, cobora pesemne cu turmele de la munte. *O să se priceapă el. Eu m-am priceput de mic. Orice prinţ trebuie să-şi cunoască pământurile şi cum altfel le înveţi mai bine decât păstorind capre?* Nu spunea niciodată: Dar dacă merg acasă şi găsesc totul făcut scrum? Însă vedeam cum îl frământă gândul acesta, crescându-i parcă aidoma unui al doilea trup, care se hrănea pe întuneric.

Deja se făcuse toamnă, lumina se împuţina şi iarba trosnea sub picioare. Luna era aproape pe sfârşite. Stăteam întinşi pe pat.

— Cred că trebuie să plecăm foarte curând de-aici, să nu ne prindă iarna.

Fereastra era deschisă şi simţeam adierea vântului. Era tot un vicleşug de-ale lui, să-ţi întindă o frază ca pe o tavă, să vadă ce pui pe ea. Însă, spre mirarea mea, a continuat:

— Eu aş mai rămâne. Dacă mă vrei. Doar până la primăvară. Voi pleca de-ndată ce vom putea să călătorim pe mare. N-o să întârziem deloc.

Ultima frază nu mi-o zisese mie, ci cuiva cu care se certa în sinea lui. Poate oamenilor lui, poate nevestei, puţin îmi păsa. Nu m-am întors spre el, ca să nu vadă că mă bucuram.

— Te vreau, am zis.

După aceea parcă s-a schimbat, a scăpat de un soi de încordare pe care nu i-o ştiusem. A doua zi a luat-o fredonând la vale spre ţărm, împreună cu mateloţii săi. Au tras corabia într-o peşteră adăpostită. Au priponit-o bine, au strâns pânzele şi au pus în ordine echipamentul, să îl ferească de furtunile iernatice.

Uneori îl vedeam că mă urmăreşte. Pe chip i se vedea că şi-a pus ceva în minte şi se apuca să mă descoasă pe ocolite. Despre insulă, despre tata, războiul de ţesut, despre trecutul meu, vrăjitoria mea. Ajunsesem să-i cunosc bine expresia aceea: o avea şi când zărea vreun rac cu trei cleşti sau încerca să desluşească mareele încâlcite din golful de la răsărit al Aiaiei. Lumea era plină de mistere, iar eu reprezentam o enigmă printre alte milioane. Nu-i răspundeam şi, deşi se prefăcea nemulţumit, am început să înţeleg că-i stârnea un soi de plăcere ciudată. O uşă care nu se deschidea când bătea era în sine o noutate şi un soi de uşurare. Toată lumea i se mărturisea lui. Iar el mi se mărturisea mie.

Unele poveşti mi le-a spus pe lumină. Altele au venit doar după ce s-au mistuit flăcările şi doar umbrele îi mai ştiau chipul.

— S-a întâmplat după povestea cu ciclopii, mi-a zis el. În sfârşit am avut parte de un strop de noroc. Am nimerit pe Insula Vânturilor. O ştii?

— La regele Eol, am zis.

Era unul dintre protejaţii lui Zeus, având însărcinarea de a ţine sub control suflările de vânt care cârmesc corăbiile prin toată lumea.

— A fost atât de mulţumit de mine, încât ne-a iuţit înaintarea pe mare. Mi-a dat o traistă mare ce conţinea toate vânturile potrivnice, astfel încât ele să nu ne facă necazuri. Nouă zile şi nouă nopţi am plutit lin pe valuri. N-am dormit nici măcar un ceas, căci păzeam traista. Le spusesem oamenilor mei ce era, însă... A clătinat din cap. Ei credeau că era o comoară pe

care nu voiam s-o împart cu ei. Îşi pierduseră de mult în valuri prada cu care se aleseseră din Troia. Nu voiau să se întoarcă acasă cu mâinile goale. Ei bine..., a zis el trăgând aer în piept. Îţi închipui ce s-a întâmplat.

Îmi închipuiam. Oamenii săi erau acum mai zurbagii ca oricând, bucuroşi să lenevească o iarnă întreagă. Noaptea le plăcea să arunce la ţintă cu drojdia de vin. Ţinta era vreun tocător de lemn, însă nu nimereau deloc, căci deşertaseră la carafe cu duiumul. Masa se păta ca la măcelărie şi se aşteptau ca nimfele mele să cureţe după ei. Când le-am zis că trebuie să strângă singuri mizeria, s-au uitat chiorâş unii la alţii şi, dacă n-aş fi fost cine eram, s-ar fi obrăznicit. Şi-au amintit însă de râturi.

— Într-un târziu, când n-am mai putut să lupt împotriva somnului, a zis Odiseu, am adormit. N-am simţit când mi-au luat traista din mână. M-a trezit urletul vânturilor. Au ţâşnit valvârtej din traistă şi ne-au suflat înapoi, de parcă nici nu plecaserăm. Aşa s-au şters toate leghele. Ei îşi închipuie că plâng după tovarăşii lor morţi şi chiar îi plâng. Însă alteori abia mă stăpânesc să nu-i omor cu mâna mea. Au riduri de-acum, însă nici pic de minte. I-am luat la război înainte să treacă la faptele care-l statornicesc pe bărbat. Nu aveau neveste la plecare. Nu aveau copii. N-avuseseră parte nici de recolte sărace, ca să se descurce cu ce găseau pe fundul hambarelor, nici de ani buni, în care să înveţe să pună deoparte. Nu şi-au văzut părinţii îmbătrânind şi cedând în faţa greutăţilor. Nu i-au văzut murind. Mă tem că le-am răpit nu doar tinereţea, ci şi înaintarea în vârstă.

Şi-a frecat încheieturile degetelor. În tinereţe fusese arcaş, iar mâinile se resimt cel mai mult de la truda de a întinde coarda, de a potrivi săgeata şi de a trage cu arcul. Îşi lăsase arcul acasă când plecase la război, însă durerea îl urmase. Odată îmi spusese că, dacă ar fi avut arcul cu el, ar fi ajuns cel mai bun arcaş din cele două armate.

— De ce nu l-ai luat?

A fost o chestiune de politică, mă lămurise el. Arcul fusese arma lui Paris. Paris, hoțul de neveste cel frumușel.

— Printre eroi, era văzut ca un laș. Niciun arcaș n-ar fi primit renumele de cel mai bun dintre greci, indiferent cât de dibaci ar fi fost.

— Eroii sunt niște proști.

— Aici îți dau dreptate, a râs el.

Avea ochii închiși. A rămas atâta vreme tăcut, încât am crezut că a adormit. Apoi mi-a spus:

— De-ai fi văzut ce aproape eram de Itaca... Simțeam în nări mirosul peștilor prăjiți de pescarii de pe plajă.

Am început să-i cer mici favoruri. N-ar vrea să omoare un căprior pentru cină? N-ar vrea să prindă câțiva pești? Mi se destrăma cocina, n-ar vrea să dreagă câțiva stâlpi? Îmi făcea mare plăcere să-l văd cum intră pe ușă cu năvoadele pline și cu coșurile încărcate de fructe din livezile mele. A legat alături de mine viețele pe araci. Discutam ce vânturi bat și că Elpenor prinsese obiceiul să doarmă pe acoperiș și dacă să-l lăsăm sau nu.

— Nătărăul, a zis Odiseu. O să-și frângă gâtul.

— O să-i spun că nu-l las decât când e treaz.

— Adică niciodată, a pufnit el.

Știam că mă amăgesc prosteşte. Și de-ar fi rămas după trecerea primăverii, un asemenea bărbat n-avea cum să fie fericit închis pe țărmurile mele înguste. Și chiar dacă aș fi găsit o cale să fie mulțumit, tot existau neajunsuri, căci era muritor și deloc tânăr. Fii recunoscătoare, mi-am zis. Cu Dedal n-ai putut să stai nici măcar o iarnă.

Nu mă simțeam recunoscătoare. Am aflat ce mâncăruri îi plac cel mai mult și zâmbeam când îl vedeam bucurându-se de ele. Seara stăteam împreună lângă foc și discutam despre ce se mai petrecuse în ziua aceea.

— Ce crezi despre stejarul cel mare lovit de trăsnet? l-am întrebat. Crezi că a putrezit pe dinăuntru?

— O să mă uit, a spus el. Dacă e putred, poate fi doborât uşor. O să mă îngrijesc de asta mâine, înainte de prânz.

L-a tăiat, iar restul zilei şi l-a petrecut retezând murii.

— Crescuseră prea mult. De fapt, îţi trebuie nişte capre. Patru capre i-ar rade într-o lună. Şi aşa ar rămâne.

— De unde să fac rost de capre?

Şi iar cuvântul acela, *Itaca*, precum un farmec spulberat.

— Nu contează, am zis. O să preschimb câteva oi şi cu asta am dres-o.

La masă, nimfele mele începuseră să zăbovească pe lângă bărbaţi, pentru a-i conduce în paturile lor pe cei care le plăceau. Şi asta mă bucura. Pe vremuri îi spusesem lui Dedal că n-o să mă mărit niciodată, pentru că am mâinile murdare şi-mi place prea mult munca mea. Însă şi el avea mâinile la fel de murdare.

Păi, unde îţi închipui tu, Circe, că a învăţat să se îngrijească atât de bine de casă?

Soţia mea, zicea el mereu când vorbea de ea. *Soţia mea, soţia mea.* Purta cuvintele acelea ca pe un scut în spatele căruia se apăra. Ca oamenii de la ţară care nu rostesc niciodată numele zeului morţii, de teamă să nu vină să le ia pe cine au mai scump.

Penelopa, aşa o chema. Când dormea el, îi silabiseam numele uneori. Era o sfidare sau poate o dovadă. Vezi? Nu apare. Nu are puterile pe care crezi tu că le are.

Am amânat cât am putut, însă până la urmă ea era zgaiba pe care trebuia s-o zgândăresc. Am aşteptat să i se schimbe respiraţia, în semn că era destul de treaz ca să vorbim.

— Ce fel de persoană este?

Mi-a zis că era blândă, că la poruncile ei blajine bărbaţii săreau să-i facă pe plac mai iute decât dacă s-ar fi răstit la ei. O înotătoare foarte bună. Floarea ei preferată era şofranul şi-şi prindea în păr prima floare din anotimp, să-i poarte noroc. Reuşea cumva să vorbească despre ea de parcă s-ar fi aflat în odaia de lângă noi, nu despărţiţi de doisprezece ani şi de atâtea mări îndepărtate.

Era verişoara Elenei. De o mie de ori mai isteaţă şi mai înţeleaptă, dar şi Elena era isteaţă în felul ei, doar că nestatornică. Deja îi auzisem poveştile despre Elena, regina Spartei, fiica muritoare a lui Zeus, cea mai frumoasă femeie din lume. Paris, prinţul Troiei, o răpise de lângă soţul ei, Menelau, provocând astfel războiul.

— A plecat cu Paris de bunăvoie, sau a silit-o? l-am întrebat.

— Cine ştie? Am stat zece ani cu corturile la ea la poartă şi nu am auzit să fi încercat să fugă vreodată. Însă de cum a pătruns Menelau în cetate, făcând prăpăd, s-a azvârlit goală pe el, jurându-se că a fost un chin şi nu-şi doreşte decât soţul înapoi. N-o să spună niciodată tot adevărul. E sucită ca un şarpe şi se gândeşte mereu la propriul ei câştig.

Şi tu eşti cam la fel, mi-am zis.

— Soţia mea însă e statornică. Statornică în toate. Până şi înţelepţii mai rătăcesc calea, dar ea nu. E o stea neclintită, un arc măiestrit. S-a lăsat tăcerea. Îl simţeam cum se afundă în amintirile sale. Nu vorbeşte cu un anume subînţeles sau cu o singură intenţie, şi totuşi e neschimbătoare. Se cunoaşte pe sine.

Cuvintele îmi pătrundeau în carne ca tăişul neted al unui cuţit bine ascuţit. Ştiusem că o iubeşte de când îmi povestise cum stătea la războiul de ţesut. Însă rămăsese cu mine luni la rând şi mă lăsasem amăgită. Acum înţelegeam mai bine: toate nopţile pe care le petrecuse în patul meu ţineau doar de filosofia călătoriei. Când eşti în Egipt, i te închini lui Isis, când eşti în Anatolia, îi jertfeşti un miel

lui Cibele. Nu încalcă defel credința în Atena, care te așteaptă acasă.

Însă, gândindu-mă mai bine, mi-am dat seama că adevărul nu era întreg. Mi-am amintit câte ceasuri petrecuse în război dibăcind toanele ca de sticlă ale regilor, gata să se spargă în capul tuturor, țâfnele prinților, armonizând laolaltă atâția războinici mândri. Era totuna cu a îmblânzi taurii care scoteau foc pe nări ai lui Aietes, slujindu-se doar de propriile vicleșuguri. Însă acasă, în Itaca, nu mai avea parte de niciun erou arțăgos, niciun sfat de război, niciun atac de noapte, nicio stratagemă disperată pe care trebuia s-o născocească pentru a-și salva oamenii. Cum putea un asemenea bărbat să se întoarcă acasă, la vatra și la măslinele lui? Armonia casnică pe care o împărtășeam era un soi de repetiție, mi-am dat seama. Când ședea lângă vatră și când lucra în grădina mea, încerca să-și amintească cum se face. Cum intră toporișca în lemn în loc de carne. Cum să se potrivească din nou cu Penelopa ca două piese șlefuite de mâna lui Dedal.

Dormea lângă mine. Din când în când, răsuflarea îi rămânea prinsă o clipă în gâtlej. *Tic.*

Pasifae m-ar fi sfătuit să fac o poțiune de dragoste cu care să-l leg de mine. Aietes m-ar fi povățuit să-i fur mințile. Mi-am închipuit fața lui lipsită de orice gând în afară de ce i-aș fi insuflat eu. Mi-ar sta la genunchi, uitându-se în sus la mine, cu o privire prosteasc㠄, adoratoare și pustie.

Au început ploile de iarnă și toată insula mirosea a pământ. Iubeam anotimpul acela, nisipurile reci, florile de spânz alb. Odiseu se îndesise la trup și nu se mai crispa de durere când se mișca. Furiile îi trecuseră aproape de tot. Am încercat să mă bucur. Așa e când îți vezi grădina bine îngrijită,

mi-am zis. Când te uiți la mieii nou-fătați cum se ridică împleticindu-se pe picioare.

Bărbații rămâneau pe lângă casă, încălzindu-se cu vin. Ca să-i distreze, Odiseu le spunea povești eroice cu Ahile, Aiax și Diomede, reînviindu-i în aerul amurgului, ca să-și înfăptuiască iar isprăvile glorioase. Oamenii îl ascultau absorbiți, cu chipuri uimite. *Nu uitați*, își șopteau exaltați. *Și noi am pășit printre ei. Am dat piept cu Hector. Fiii noștri vor duce mai departe legenda.*

Odiseu le zâmbea ca un tată îngăduitor, însă mai târziu, noaptea, pufnea batjocoritor.

— N-ar fi putut să dea piept cu Hector nici dacă prindeau aripi. Dacă aveai vreun strop de minte, fugeai de cum îl vedeai.

— Chiar și tu?

— Bineînțeles. Aiax de-abia se putea pune cu el și numai Ahile l-ar fi putut înfrânge. Sunt un luptător destul de bun, dar știu cât mă țin puterile.

Îl credeam. Atâția închideau ochii și urzeau născociri despre cine știe ce forțe râvnite. Însă el își întocmise o hartă și un catastif precis, în care trecuse fiecare piatră și delușor cu un ochi limpede. Își măsura darurile foarte amănunțit.

— L-am cunoscut pe Hector, mi-a zis. Războiul abia începuse și încă ne prefăceam c-o să semnăm armistițiul. Ședea lângă tatăl său, Priam, pe un scăunel șubred, însă părea să șadă pe tron. Nu lucea ca aurul. Nu era lustruit și desăvârșit. Însă era dintr-o bucată, ca un bloc de marmură tăiat din mină. Soția sa, Andromaca, ne-a turnat vin. Mai târziu am auzit că i-a născut un fiu, Astianax, *Comandantul cetății*. Însă Hector îi zicea Scamandrius, după râul care curgea lângă Troia.

Glasul îi era schimbat.

— Ce-a pățit?

— Ce pățesc toți fiii în război. Ahile l-a omorât pe Hector și mai târziu, când fiul lui Ahile, Neoptolemos, a pătruns în

palat, l-a luat pe pruncul Astianax și i-a crăpat capul. A fost o grozăvie, ca tot ceea ce făcea Neoptolemos, însă nu a avut de ales. Pruncul ar fi crescut cu sabia în inimă. Cea mai înaltă datorie a fiilor este să-și răzbune tații. Dacă ar fi trăit, și-ar fi găsit aliați și ar fi venit după noi.

Din lună mai rămăsese doar un ciob agățat la fereastra noastră. Odiseu a rămas tăcut, desfășurându-și gândurile.

— Ciudat cât de mult mă alină ideea asta. Că fiul meu va porni pe mare dacă voi fi ucis. Îi va vâna pe aceia care mi-au făcut de hac. Le va zice în față: „Ați îndrăznit să vărsați sângele lui Odiseu, așa că l-am vărsat și eu pe al vostru".

Încăperea încremenise. Era târziu și bufnițele plecaseră demult prin copacii lor.

— Cum era fiul tău?

Și-a frecat rădăcina degetului mare, unde se împunsese cu priboiul.

— I-am zis Telemah, după meșteșugul meu de arcaș. (Numele însemna *Luptător din depărtare.*) Însă, ca într-o farsă, în ziua în care s-a născut a urlat neîncetat, de parcă deja trăia pe câmpul de luptă. Femeile au încercat toate trucurile pe care le știau: l-au legănat, au mers cu el în brațe, l-au legat bine în fașă, i-au dat să sugă degetul mare înmuiat în vin. Moașa a zis că n-a mai văzut prunc așa înverșunat. Până și bătrâna mea doică își ducea mâinile la urechi. Soția mea se făcuse pământie de teamă să nu fie bolnav. Dați-mi-l mie, le-am zis. L-am ridicat în brațe și m-am uitat la chipul lui înroșit. „Iubitul meu fiu", am zis. „Ai dreptate, lumea e un loc crud și îngrozitor, merită să urli la ea. Însă acum ești în siguranță și trebuie și noi să dormim. N-ai vrea să ne lași să ne bucurăm un pic de liniște?" Și atunci s-a potolit. A tăcut pur și simplu în mâinile mele. După aceea a fost cel mai cuminte copil din lume. Mereu zâmbea și râdea când se oprea cineva să vorbească cu el. Slujnicele născoceau tot felul de motive ca să vină să-l ciupească de obrăjorii rotunzi. „Strașnic rege va ajunge într-o bună zi!", ziceau ele. „Blând ca vântul de la apus, oho!"

Şi-a tot depănat amintirile. Prima oară când a muşcat Telemah din pâine, primul cuvânt, cât de mult îi plăceau caprele şi să se ascundă sub scaune, chicotind ca să fie uşor de găsit. Avea mai multe poveşti cu fiul lui într-un an decât tata cu mine într-o eternitate, mi-am zis.

— Ştiu că mama lui o să se îngrijească să mă păstreze în minte, însă la vârsta lui eu deja mergeam la prima vânătoare. Omorâsem un mistreţ cu mâinile mele. Sper doar să mai am ce să-l învăţ când o să mă întorc acasă. Să-mi semene măcar puţin.

L-am alinat cu vreo vorbă în doi peri, sunt sigură. O să-ţi semene. Orice băiat îşi doreşte un tată, o să te aştepte. Însă mă gândeam din nou cât de necurmat se scurge viaţa muritorilor. Clipele tot treceau cât stăteam noi de vorbă. Pruncul acela dulce nu mai era. Fiul lui înainta în vârstă, creştea, se ascuţea, devenind bărbat. Odiseu pierduse deja treisprezece ani din viaţa lui şi câţi mai urmau?

Mă trezeam gândindu-mă adesea la băiatul acela care veghea cu ochi liniştiţi. Mă întrebam dacă ştie ce aşteptări are tatăl său de la el şi dacă se simte împovărat. Mi-l închipuiam stând zi de zi pe coasta ţărmului şi rugându-se să vadă o corabie. Mi-l închipuiam mergând ostenit la culcare, cu o mâhnire surdă, ascunsă în suflet seară de seară, ghemuindu-se în pat aşa cum se culcuşise pe vremuri în mâinile tatălui său.

Mi-am făcut şi eu mâinile căuş în beznă. Nu cunoşteam o mie de vicleşuguri şi nu eram o stea neclintită, însă, pentru prima oară, am simţit ceva adăpostit acolo. O speranţă, o răsuflare vie care încă putea să crească între noi.

Capitolul 17

Copacii începeau să înmugurească. Marea era încă zbuciumată, însă curând valurile aveau să se liniştească şi să se facă primăvară, când trebuia să ridice Odiseu ancora. Urma să gonească pe mare, ferindu-se de furtuni şi de mâna uriaşă a lui Poseidon, privind doar către casă. Iar pe insula mea avea să se aştearnă iarăşi tăcerea.

Noapte de noapte stăteam întinsă lângă el în lumina lunii. Mai stai măcar un anotimp, îmi închipuiam cum îi zic. Doar până se termină vara, căci atunci bat cele mai prielnice vânturi. Ar rămâne mirat. I-aş citi dezamăgirea în ochi. Vrăjitoarele de aur nu se roagă de nimeni. Atunci am lăsat insula să se roage în locul meu, să-l înduplece cu frumuseţea ei grăitoare. Cu fiecare zi ce trecea, stâncile se dezbărau de frig şi de îngheţ, iar mugurii se umflau tot mai tare. Mâncam afară, pe iarba verde. Mergeam pe nisipul încălzit de soare şi ne scăldam în golful însorit. L-am dus la umbra unui măr, ca să-l urmeze mireasma în somn. I-am întins în faţă toate minunile de pe Aiaia, ca pe un covor, şi l-am văzut cum începe să şovăie.

Şi oamenii lui l-au văzut. Trăiseră treisprezece ani alături de el şi, cu toate că erau mai prejos decât el şi nu prea aveau cum să-i înţeleagă gândurile întortocheate, au simţit o schimbare, aşa cum dulăii simt toanele stăpânului după miros. Zi de zi se frământau tot mai mult. Itaca, repetau ei în gura mare de câte ori aveau ocazia. Regina Penelopa. Telemah. Euriloh se

plimba de colo până colo prin casă, uitându-se mânios în jur. L-am văzut şuşotind cu ceilalţi. Când treceam pe lângă ei, tăceau şi se uitau în pământ. Câte unii se fofilau pe lângă Odiseu. Mă aşteptam să-i alunge, însă el stătea şi se uita în gol peste umerii lor, în aerul prăfuit din amurg. Mai bine îi lăsam porci cum îi făcusem, mi-am zis.

Poeţii numesc somnul Fratele Morţii. Celor mai mulţi, întunecatele ceasuri le amintesc încremenirea care-i aşteaptă când li se termină zilele. Însă somnul lui Odiseu era precum viaţa lui, agitat, un mormăit care-mi făcea lupii să ciulească urechile. Îl priveam în lumina gri-perlată din zori: tremurul feţei, încordarea umerilor. Răsucea cearşafurile de parcă erau adversari cu care se lua la trântă. Petrecuse cu mine un an întreg de zile paşnice, însă noapte de noapte mergea la război.

Obloanele erau ridicate. Pesemne că a plouat peste noapte, mi-am zis. Aerul care pătrundea înăuntru părea curat, foarte limpede. Fiecare sunet – ciripitul păsărilor, freamătul frunzelor, susurul valurilor – vibra în aer ca un clopoţel. M-am îmbrăcat şi am ieşit, să admir splendoarea. Oamenii lui încă dormeau. Elpenor era sus, pe acoperiş, înfăşurat într-una dintre cele mai bune pături de-ale mele. Vântul adia pe lângă mine cu note de liră şi până şi propria mea răsuflare părea să fluiere melodios. De pe o creangă a picat un strop de rouă. Când s-a lovit de pământ, parcă a răsunat un clopot.

Am simţit că mi se usucă gâtlejul.

A ieşit din pâlcul de lauri. Fiecare trăsătură a trupului îi era frumoasă şi de o graţie desăvârşită. Pe pletele negre şi răsfirate purta o cunună. De umăr îi atârna un arc lucitor, cu vârfuri îmbrăcate în aur, sculptat din lemn de măslin.

— Circe, a zis Apollo, iar glasul îi suna cel mai melodios dintre toate.

Doar ale lui erau toate cântecele de pe lumea aceasta.

A ridicat grațios o mână.

— Fratele meu m-a prevenit în privința glasului tău. Cred că ar fi cel mai bine să vorbești cât mai puțin.

În voce nu i se simțea nici urmă de răutate. Deși poate că așa suna răutatea în timbrul acela desăvârșit.

— Pe insula mea nu-mi spune nimeni să tac.

S-a strâmbat.

— Hermes a avut dreptate: ești îndărătnică. Îi aduc o profeție lui Odiseu.

Am simțit că mă încordez. Enigmele olimpienilor erau mereu cu dublu tăiș.

— E înăuntru.

— Da, știu.

Vântul m-a plesnit peste față. N-am mai apucat să țip. Mi s-a vârât printre buze, îndesându-mi-se până-n pântece, de parcă-mi turnase pe gât tot cerul. Am icnit sufocată, însă în gâtlej îmi curgea mai departe șuvoiul umflat, tăindu-mi răsuflarea și înecându-mă în puterea aceea străină. Apollo se uita la mine cu chipul lui plăcut.

Poiana de pe insulă s-a șters. Pe un țărm cu coaste stâncoase stătea Odiseu. În depărtare se vedeau capre și livezi de măslini. Am văzut o casă cu săli încăpătoare și curte pietruită, cu arme străvechi ce luceau pe pereți. *Itaca.*

Apoi l-am văzut pe Odiseu pe alt țărm. Nisip întunecat și un cer care nu cunoscuse nicicând lumina tatei. În zare se înălțau plopi umbriți și sălciile plângătoare își înmuiau frunzele în apa neagră. Nu cânta nicio pasăre, nu mișca nicio jivină. Am știut de-ndată ce loc era acela, deși nu fusesem niciodată acolo. O peșteră imensă se căsca în apropiere, iar la gura ei stătea un bătrân orb. I-am auzit numele în minte: *Tiresias.*

M-am azvârlit jos, pe pământul îngrijit al grădinii mele. Am smuls pe bâjbâite rădăcinile de *mōli*, îndesându-mi câteva în gură, cu țărâna încă atârnând de ele. Vântul a încetat

dintr-odată, la fel de iute cum se pornise. Am tușit, tremurând din tot trupul. Pe limbă aveam gust de noroi și de cenușă. M-am luptat să mă ridic în genunchi.

— Îndrăznești să mă înjoșești pe insula mea? Am sânge de titan. O să fie război. Tatăl meu...

— Chiar tatăl tău a venit cu propunerea. Supușii mei trebuie să aibă darul profeției în sânge. Ar trebui să te simți onorată. Ai purtat în tine o viziune a lui Apollo.

Glasul îi era un imn. Pe chipul frumos nu i se citea decât o ușoară nedumerire. Îmi venea să-l sfâșii cu unghiile. Zeii aceștia și legile lor fără noimă... Mereu găseau un motiv să te pună să le cazi în genunchi.

— Nu îi voi spune lui Odiseu.

— Nu mă privește pe mine. Profeția a fost încredințată.

Și cu asta a dispărut. Mi-am lipit fruntea de trunchiul zbârcit al unui măslin. Pieptul îmi tresălta. Tremuram înfuriată de o asemenea ocară. De câte ori trebuia să mă învăț minte? Fiecare clipă de pace era o minciună, căci depindea doar de cheful zeilor. Orice aș fi făcut și oricât de mult aș fi trăit, era de ajuns ca oricând li se năzărea să se poarte cu mine așa cum doreau.

Cerul nu se albăstrise de tot. Odiseu încă dormea. L-am trezit și l-am condus în sala de mese. Nu i-am zis profeția. Cât l-am privit cum mănâncă, mi-am întors furia pe toate părțile, de parcă pipăiam un vârf de pumnal. Voiam să-l știu cât mai ascuțit, căci știam ce urmează. În viziunea aceea, el se întorsese în Itaca. Îmi pierdusem și ultimele cât de mici speranțe.

Am pus pe masă cele mai bune bucate, am destupat cel mai vechi vin. Însă nici nu i-au tihnit. Părea distrat. Toată ziua s-a întors să se uite pe fereastră, de parcă aștepta pe cineva. Am vorbit cuviincios unul cu celălalt, dar simțeam că de-abia așteaptă să mănânce oamenii săi și să se ducă la culcare. Când a tăcut și ultimul glas, pradă somnului, a îngenunchiat.

— Zeiță, a spus el.

Nu-mi spunea niciodată așa și atunci am înțeles. Am înțeles cu adevărat. Poate că și la el venise vreo zeitate. Poate că o visase pe Penelopa. Idila noastră se sfârșise. M-am uitat în jos la părul lui împănat cu fire sure. Își ținea umerii drepți și ochii în pământ. M-a apucat o mânie surdă. Măcar putea să mă privească în față.

— Ce este, muritorule?

Grăisem prea tare. Leii au tresărit în somn.

— Trebuie să plec. Am zăbovit prea mult. Oamenii mei nu mai au răbdare.

— Atunci pleacă. Îți sunt gazdă, nu temniceră.

Chiar s-a uitat la mine în clipa aceea.

— Știu, stăpână. Îți port o recunoștință nemărginită.

Avea ochii căprui și calzi ca pământul verii. Grăia simplu, fără pic de meșteșug, ceea ce desigur că era un meșteșug în sine. Întotdeauna știa să se înfățișeze cât mai cu folos. M-am simțit cumva răzbunată când i-am zis:

— Am pentru tine o veste de la zei.

— O veste, a zis el prudent.

— Vei ajunge acasă, spun ei. Însă mai întâi îți poruncesc să vorbești cu profetul Tiresias în casa morții.

Niciun om zdravăn la cap n-ar fi putut să audă asta fără să-l apuce tremuratul. Înlemnise și se făcuse palid.

— De ce?

— Zeii știu cel mai bine și nu au crezut de cuviință să-și destăinuie motivele.

— N-o să se termine niciodată?

Avea glasul răgușit. Chipul îi părea o rană redeschisă. Toată furia mi s-a topit. Nu era adversarul meu și oricum îl aștepta un drum greu. Ce rost avea să ne rănim unul pe altul?

I-am atins pieptul, în care-i bătea brava inimă de căpitan.

— Vino, i-am zis. Nu te las la greu.

L-am dus în odaia mea și i-am împărtășit din cunoașterea care crescuse în mine în ziua aceea, iute și neîntrerupt, ca bulboanele unui pârâu.

— Vânturile te vor purta pe mări până la marginea lumii celor vii. Acolo se află un mal cu un crâng de plopi negri şi ape încremenite, negre, în care atârnă sălcii. E intrarea spre lumea morţilor. Sapă o groapă, îţi voi arăta cât de mare. Umple-o cu sângele unei oi şi al unui berbec negru şi fă libaţii în jurul gropii. Umbrele flămânde vor veni grămadă. Vor jindui la viaţa aceea aburindă după ce au stat atât de mult în întuneric.

Ţinea ochii închişi. Poate îşi închipuia cum năvălesc sufletele afară din ungherele lor cenuşii. Pe unele avea să le recunoască. Ahile şi Patrocle, Aiax şi Hector. Troienii pe care-i omorâse, grecii şi mateloţii săi, încă cerând să li se facă dreptate. Însă nu asta era partea cea mai grea. Va vedea şi suflete pe care nu se aştepta să le întâlnească: cei care muriseră acasă în lipsa lui. Poate părinţii săi sau Telemah. Poate chiar însăşi Penelopa.

— Trebuie să păzeşti sângele de ele până soseşte Tiresias. Va sorbi cu nesaţ şi-ţi va împărtăşi din înţelepciunea sa. Apoi te vei întoarce aici pentru încă o zi, căci s-ar putea să-ţi mai fiu de ajutor.

A încuviinţat. Avea buzele cenuşii. Mi-am pus mâna pe obrazul lui.

— Dormi, i-am zis. O să-ţi prindă bine.

— Nu pot.

Îl înţelegeam. Se pregătea sufleteşte, strângându-şi curajul pentru o nouă bătălie. Am stat întinşi unul lângă altul, veghind pe tăcute ceasuri lungi în noapte. În zori l-am ajutat chiar eu să se îmbrace. I-am prins mantia pe umeri. L-am încins cu cureaua şi i-am întins sabia. Când am deschis uşa casei, l-am găsit pe Elpenor lăţit pe dalele de piatră. În sfârşit, căzuse de pe acoperişul meu. Ne-am uitat lung la buzele lui albăstrite şi la gâtul sucit într-un fel hidos.

— Deja se întâmplă, a zis Odiseu cu un glas mohorât, resemnat.

Ştiam ce vrea să spună. Moirele îl prinseseră din nou în jug.

— O să rămână aici. Nu ai timp acum de înmormântare.

Am cărat leşul până la un pat şi l-am învelit într-un cearşaf. Am adus merinde pentru drum şi oile de care avea nevoie pentru ritual. Corabia era deja pregătită, oamenii lui întinseseră pânzele cu zile în urmă. Acum au încărcat-o şi au împins-o în valuri. Marea spumega rece şi aerul era încărcat de stropi. Vor trebui să lupte pentru fiecare leghe, iar seara o să aibă umerii numai noduri. Mai bine le-aş fi dat nişte pomezi pentru asta, mi-am zis. Însă era prea târziu.

Am urmărit cum se opinteşte corabia la orizont, apoi m-am întors şi am tras cearşaful de pe leşul lui Elpenor. Singurele cadavre pe care le mai văzusem erau acelea care zăcuseră pe podeaua mea, atât de frânte, încât nici nu se mai vedea că fuseseră oameni. I-am atins pieptul. Era tare şi rece. Auzisem că după moarte feţele par întinerite, însă, cum Elpenor râsese mult şi scânteia vieţii i se stinsese, chipul destins îi era brăzdat de riduri. L-am spălat şi l-am uns cu uleiuri, grijulie, de parcă mai putea să-mi simtă degetele. În tot acest timp, am cântat o melodie care să-i ţină tovărăşie sufletului, cât aştepta să treacă marele râu, spre lumea morţilor. L-am învelit la loc în linţoliu, am rostit un farmec care să-l ferească de putreziciune şi am închis uşa după mine.

În grădină, frunzele verzi erau atât de crude, încât luceau ca tăişurile cuţitelor. Mi-am vârât degetele în pământ, răscolindu-l. Vara cea umedă îşi strângea sevele şi nu peste mult timp trebuia să leg viţele pe araci. Anul trecut mă ajutase Odiseu. Am atins cu grijă gândul acela ca pe o vânătaie, să văd cât de tare mă doare. Când n-o să-l mai am lângă mine, oare o să ajung ca Ahile jelindu-l pe Patrocle, iubitul său pierdut? Am încercat să-mi închipui cum gonesc dintr-o parte în alta a plajelor, smulgându-mi părul din cap şi strângând la piept vreun crâmpei de tunică veche rămasă de la el. Cum ţip de durere că mi-am pierdut jumătate din suflet.

N-am reuşit. Să ştiu acest lucru mi-a stârnit o nouă durere. Însă poate că aşa trebuia să se întâmple. Zeii şi muritorii din poveşti nu rămâneau prea mult timp împreună.

În seara aceea am stat la bucătărie, tăind flori de omag. De-acum Odiseu stătea față în față cu morții săi. Când plecase îi strecurasem în mână o sticluță, rugându-l să-mi aducă puțin sânge din groapa pe care avea să o sape. Umbrele urmau să-i insufle prezența lor rece și-mi dorisem să simt puterea aceea cenușie și nepământeană. Acum regretam că-l rugasem. Doar Perses și Aietes ar fi făcut așa ceva, pentru că le curgea doar vrăjitorie prin vene și nici pic de căldură.

Mi-am văzut cu atenție de munca mea, mișcându-mi degetele riguros, conștientă de fiecare senzație. Ierburile mă urmăreau de pe rafturi. Șiruri întregi de leacuri pe care le culesesem cu mâinile mele. Îmi plăcea să le văd acolo, în castronașele și sticluțele lor: salvie și trandafir, voronic, cicoare, laur sălbatic, *mōli* în sticluța bine astupată. Și, cel mai la urmă, păstrat în cutiuța lui de cedru, silfion măcinat cu pelin, poțiunea pe care o luasem lună de lună de când mă culcasem prima oară cu Hermes. Lună de lună, în afară de ultima.

Am așteptat pe plajă cu nimfele mele, urmărind cum trage corabia în golf. Oamenii au venit prin apă la țărm, tăcuți. Erau încovoiați de parcă ar fi cărat pietre în spinare și arătau bătrâni și bolnavi. Am cercetat chipul lui Odiseu. Era livid, n-am reușit să citesc nimic pe el. Hainele le erau rupte și decolorate. Păreau niște pești prinși sub pojghița de gheață a iernii.

Am pășit în față, luminându-i cu ochii mei.

— Bine-ați venit! le-am strigat. Bine v-ați întors, inimi de aur. Bărbați de fier! Sunteți eroi de legendă. Ați îndeplinit una dintre muncile lui Heracle: ați văzut casa morții și ați supraviețuit. Haideți, v-am întins pături pe iarba moale. Aveți vin și mâncare. Odihniți-vă și înzdrăveniți-vă!

S-au mișcat încet, ca niște bătrânei, însă s-au așezat. Aveau la îndemână tăvi cu friptură și vin rubiniu. I-am servit și

le-am turnat de băut până când au prins bujori în obraji. Soarele bătea mistuind ceața rece a morții.

L-am tras pe Odiseu deoparte, într-un desiș.

— Povestește-mi, i-am zis.

— Sunt în viață. E cea mai bună veste dintre toate. Fiul și soția mea trăiesc. La fel și tatăl meu.

Nu și mama. Am așteptat.

A rămas cu privirea la genunchii săi brăzdați de cicatrice.

— Agamemnon era acolo. Soția lui își luase un iubit și, când s-a întors acasă, l-a ciopârțit în baie, ca pe un bou. I-am văzut pe Ahile și pe Patrocle, dar și pe Aiax, cu rana pe care și-a făcut-o singur. M-au pizmuit că sunt în viață, însă măcar nu mai trebuie să se războiască.

— Nici tu nu va mai trebui. Vei ajunge în Itaca. Am văzut.

— Voi ajunge, însă Tiresias mi-a spus că o să-mi găsesc casa asediată. Bărbați care-mi mănâncă merindele și-mi uzurpă rangul. Trebuie să-i ucid cumva. Însă, tot pășind pe uscat, voi muri de dorul mării. Zeii se dau în vânt după asemenea ghicitori.

Grăise cu un glas mai amar ca oricând.

— Nu trebuie să te gândești la asta. O să te chinuiești. Gândește-te mai bine la calea care ți se întinde în față, ducându-te la soția și la fiul tău.

— Calea mea... Tiresias mi-a înfățișat-o. Trebuie să trec pe lângă Trinacria.

Numele suna ca o săgeată înfiptă în țintă. De câți ani nu mai auzisem numele insulei? Mi-am amintit pe dată: strălucitoarele mele surori, Drăguța, Frumușica și restul, legănându-se ca niște crini în amurgul aurit.

— Dacă nu voi tulbura junincile, voi ajunge acasă cu oamenii mei. Însă dacă e vreuna rănită, tatăl tău o să-și verse mânia asupra noastră. N-o să mai văd Itaca ani mulți și o să-mi moară toți mateloții.

— Atunci n-o să oprești. Nici măcar n-o să arunci ancora pe țărm.

— N-o să opresc.

Însă nu era atât de simplu, amândoi știam. Moirele te ademeneau și te păcăleau. Îți puneau în cale piedici care te atrăgeau în uneltirile lor. Se foloseau de orice: de vânturi, de valuri, de slăbiciunile oamenilor.

— Dacă eșuați, i-am zis, nu te îndepărta de țărm. Nu te duce să admiri cirezile. Nu știi cât de tare o să-ți ispitească foamea. Față de vaci, sunt ca zeii față de muritori.

— O să rezist.

Nu pentru voința lui mă temeam. Însă ce rost avea să-i spun, să-i pândesc la ușă ca o bufniță prevestitoare de moarte? Doar își cunoștea prea bine oamenii. În minte mi s-a înfățișat atunci un gând nou. Îmi aminteam rutele pe care mi le schițase Hermes cu atâta timp în urmă. Mi le-am desenat în minte. Dacă trecea pe lângă Trinacria, atunci...

Am închis ochii. Încă o pedeapsă de la zei. Pe capul lui, dar și al meu.

— Ce este?

Am deschis ochii.

— Ascultă-mă, i-am zis. Trebuie să știi mai multe lucruri.

I-am descris călătoria. I-am înfățișat pe rând primejdiile de care trebuia să se ferească, bancurile de nisip, insulele sălbaticilor, Sirenele, păsările cu cap de femeie care-i ademenesc pe bărbați cu cântece până-și găsesc moartea. Într-un târziu, n-am mai putut să amân.

— O să treci și pe lângă Scylla în călătoria ta. O știi?

O știa. L-am văzut cum se cutremură. Șase oameni sau doisprezece.

— Trebuie să ne apărăm cumva de ea, mi-a spus. Trebuie să existe vreo armă cu care s-o înfrunt.

Asta îmi plăcea cel mai mult la el, printre altele: că lupta întotdeauna pentru o șansă. M-am întors, să nu-mi vadă fața când i-am răspuns:

— Nu. Nu există. Nici măcar pentru un muritor ca tine. Am dat piept cu ea, acum multă vreme, și am scăpat doar

datorită magiei și zeității mele. Însă cu Sirenele chiar poți să-ți folosești vicleșugurile. Astupă cu ceară urechile oamenilor și pe ale tale lasă-le libere. Dacă te legi de catarg, s-ar putea să ajungi primul muritor care le-a ascultat cântarea și a trăit să ducă povestea mai departe. N-ar fi o istorie numai bună pentru soția și fiul tău?

— Ar fi.

Însă avea glasul slăbit ca un tăiș bont. Nu aveam ce să fac. De-acum nu mai era în mâinile mele.

L-am cărat pe Elpenor la rugul funerar. Am îndeplinit ritualurile, i-am cântat isprăvile din război, i-am trecut numele în catastiful celor care-și trăiseră viața. Nimfele mele l-au bocit și bărbații l-au plâns și ei. Numai Odiseu și cu mine am stat tăcuți, fără să vărsăm o lacrimă. După aceea am încărcat bine corabia cu merinde din cămările mele. Mateloții s-au dus la parâme și la vâsle. Erau însufleți, își aruncau priviri între ei, târșâindu-și picioarele pe punte. Eu mă simțeam pustiită, scobită ca plaja sub chila unei corăbii.

Odiseu, fiul lui Laerte, marele călător, prințul uneltirilor, al vicleșugurilor și a o mie de dezlegări. Mi-a arătat cicatricele sale și, în schimb, mi-a îngăduit să mă prefac că eu nu am niciuna.

S-a urcat pe corabie și, când s-a întors să-mi arunce o ultimă privire, eu deja plecasem.

Capitolul 18

Cum ar înfăţişa cânturile scena aceasta? Zeiţa pe promontoriul ei singuratic, cu iubitul îndepărtându-i-se în zare. Cu ochii înlăcrimaţi, însă de nepătruns, întorşi înăuntru, spre gândurile sale tainice. Jivinele i se strâng lângă poalele mantiei. Teii înfloresc. Şi, într-un final, chiar înainte ca el să dispară dincolo de orizont, ea îşi ridică mâna şi o duce la pântece.

Au început să-mi fiarbă intestinele de cum a ridicat el ancora. Eu, care nu fusesem niciodată bolnavă, acum nu mai scăpam de greaţă. Am vărsat până mi-am sfâşiat gâtlejul, cu stomacul zornăindu-mi ca o nucă veche, cu buzele crăpate. De parcă trupul meu îşi propusese să dea afară tot ce mâncase într-un secol.

Nimfele mele îşi frângeau mâinile şi se agăţau una de alta. Nu mai văzuseră una ca asta. Pe cele din neamul meu, sarcina ne face să strălucim şi să ne umflăm ca nişte boboci. Au crezut că m-a otrăvit cineva sau m-a blestemat cu vreo prefacere groaznică, de mi se întorcea trupul pe dos. Când au încercat să mă ajute, le-am împins în lături. Pruncul pe care-l purtam în pântece avea să fie semizeu după nume, însă era un cuvânt înşelător. Urma să moştenească din sângele meu câteva calităţi bune, frumuseţe sau iuţeală, tărie sau farmec. Însă tot restul venea de la tatăl său, căci firea muritoare se transmite mai adesea decât aceea zeiască. Carnea îi va fi supusă aceloraşi o mie de beteşuguri şi necazuri care ameninţă orice om. Nu mă încredeam în niciun zeu, în nimeni dintre ai mei, ci doar în mine însămi să ocrotesc o fiinţă atât de plăpândă.

— Plecați chiar acum, le-am zis cu noul meu glas gros. Nu-mi pasă cum, anunțați-vă tații și mergeți. Ce am acum mă privește doar pe mine.

N-am aflat niciodată ce părere și-au făcut auzindu-mă. Greața revenise și abia mai vedeam din cauza lacrimilor. Când am reușit să-mi regăsesc casa, nimfele se făcuseră nevăzute. Îmi închipui că tații lor s-au învoit temându-se să nu se molipsească de la sarcina mea cu un muritor. Era ciudat să nu le am lângă mine, însă n-am mai apucat să mă gândesc la asta și nici să-l jelesc pe Odiseu. Greața nu ceda. Mă muncea ceas de ceas. Nu înțelegeam de ce-mi dă atâtea bătăi de cap. Poate că sângele muritor se lupta cu al meu sau poate chiar eram blestemată, vreo imprecație rătăcită a lui Aietes îmi tot dăduse târcoale, nimerindu-mă în sfârșit. Însă focul interior nu se domolea cu niciun contrafarmec, nici măcar cu *mōli*. Nu-i nicio taină la mijloc, mi-am zis. Oare n-ai ținut întotdeauna înadins să alegi cea mai grea cale, orice ai face?

Știam prea bine că nu puteam să mă apăr de corăbieri în halul în care eram. M-am târât până la borcănașele mele cu ierburi și am făcut vraja pe care o născocisem cu multă vreme în urmă: o nălucă ce preschimba insula într-o stâncă ostilă înaintea oricărei corăbii care trecea prin apropiere. După aceea, gâfâind, m-am întins pe podea. Speram să-mi regăsesc liniștea.

Liniștea... Aș fi râs dacă nu mi-ar fi fost atât de rău. Izul acru al brânzei din bucătărie, duhoarea sărată a algelor purtată de briză, pământul înțesat de râme după ploaie, trandafirii ofilindu-se în boscheți. Toate îmi stârneau fierea. Au urmat durerile de cap, ca niște arici-de-mare vârându-mi-se în ochi. Pesemne că așa s-a simțit și Zeus înainte să-i țâșnească Atena din țeastă, mi-am zis. M-am târât în odaia mea și am zăcut în întuneric, la adăpostul obloanelor, visând la plăcerea de a-mi spinteca gâtul și de a o sfârși cu toate.

Și totuși, oricât de ciudat ar părea, nici în culmea nefericirii nu mă simțeam cu totul nenorocită. Eram învățată cu

o suferință informă și opacă, întinzându-se din zare în zare. Aceasta de acum își avea țărmurile, adâncimea, țelul și forma ei proprii. Nu era lipsită de speranță, căci avea să se sfârșească și să-mi aducă un prunc. Fiul meu. Căci, prin vrăji sau prin darul profeției, știam deja că asta era.

A tot crescut, din ce în ce mai fragil. Nu mă mai bucurasem niciodată atât de mult de carnea mea nemuritoare, care-l împresura ca o armură groasă. Am fost în culmea fericirii când l-am simțit prima oară lovindu-mă cu picioarele și i-am vorbit clipă de clipă, când îmi pisam ierburile, când îi croiam hăinuțe și-i împleteam leagănul din trestie. Mi-l închipuiam mergând alături de mine, ca prunc, băietan și bărbatul din viitor. Aveam să-i arăt toate minunile pe care i le strânsesem, insula și cerul ei, fructele și oile, valurile și leii. Solitudinea desăvârșită care nu se va mai preschimba niciodată în singurătate.

Mi-am dus mâna la pântece. *Tatăl tău a zis odată că-și dorește mai mulți copii, însă nu de aceea exiști. Tu ești doar pentru mine.*

Odiseu îmi spusese că pe Penelopa o apucaseră pe nesimțite durerile facerii; crezuse că o durea burta de la prea multe pere. Ale mele au picat ca un trăsnet din cer. Țin minte că m-am dus de-a bușilea din grădină în casă, încovoiată de spasmele sfâșietoare. Pregătisem deja poțiunea din salcie. Am luat o gură, apoi am dat-o pe gât și până la urmă am ajuns să ling gura sticluței.

Nu prea știam nimic despre naștere, etapele și evoluția ei. Umbrele s-au schimbat, însă totul se topea într-o clipă fără sfârșit, o durere care mă măcina ca o piatră de moară. Am țipat și m-am împins în ea ceasuri întregi, însă pruncul nu a ieșit. Moașele cunoșteau tot felul de trucuri prin care ajutau copilul să se miște, dar eu nu le știam. Puteam totuși să înțeleg un singur lucru: dacă îmi lua prea mult, fiul meu murea.

Am tot ținut-o așa. Pradă chinurilor, am răsturnat o masă. După aceea am găsit odaia distrusă de parcă dăduseră urșii iama în ea, cu tapiseriile smulse de pe pereți, obloanele făcute așchii și farfuriile sparte. Nu țin minte nimic. Mintea mi se împleticea printre o mie de grozăvii. Oare copilașul era deja mort? Sau, ca sora mea, zămislisem un monstru? Durerea necurmată părea doar să-mi întărească temerile. Dacă pruncul era teafăr și normal, n-ar fi trebuit să se nască deja?

Am închis ochii. Mi-am vârât mâna înăuntru și am bâjbâit după creștetul rotund al copilului meu. Nu avea nici coarne, nici alte grozăvii, din câte-mi dădeam seama. Doar că se înțepenise la deschiderea dinăuntru, strâns bine între mușchi și oase.

M-am rugat Ilitiei, zeița nașterilor. Ea avea puterea să slăbească strânsoarea pântecelui și să aducă pruncul pe lume. Se zicea că veghează la nașterea fiecărui zeu sau semizeu. Ajută-mă, i-am strigat. Însă n-a venit. Animalele scânceau prin colțuri și am început să-mi amintesc ce-și șopteau verișoarele mele prin palatul lui Oceanos acum o veșnicie. Dacă un zeu nu-și dorea să ți se nască pruncul, putea s-o țină pe Ilitia departe de tine.

Gândul mi s-a înstăpânit în minte. Cineva o împiedica să vină la mine. Cineva îndrăznea să se pună cu fiul meu. Gândul mi-a insuflat tăria de care aveam nevoie. Mi-am rânjit dinții în întuneric și m-am dus de-a bușilea la bucătărie. Am luat un cuțit și am târât o oglindă mare de bronz, punându-mi-o în față, căci nu-l mai aveam pe Dedal să m-ajute. M-am sprijinit de peretele de marmură, printre picioarele de masă rupte. Răceala pietrei m-a mai liniștit. Pruncul nu era Minotaur, ci muritor. Trebuia să am grijă să nu tai prea adânc.

Mă temusem că o să mă pierd cu totul de durere, însă de-abia dacă am simțit-o. Se auzea un sunet hârșâit, ca două pietre frecate una de alta – propria mea răsuflare, din câte mi-am dat seama. Straturile de carne s-au despicat și l-am văzut în sfârșit: cu membrele îndoite, ca un melc în cochilie. M-am uitat lung la el, temându-mă să-l mișc de-acolo. Dacă era deja

mort? Dacă nu era și-l omoram eu când îl atingeam? Însă l-am tras în față și, când pielea i-a ieșit la aer, a început să urle. Am urlat și eu odată cu el, căci în viața mea nu mai auzisem sunet mai dulce. Mi l-am pus la piept. Pietrele de sub noi păreau puf. El tremura ca varga, îndesându-și în pielea mea chipul umed și luminos. Am tăiat cordonul, fără să-i dau drumul din brațe.

Vezi? i-am zis. Nu avem nevoie de nimeni. În chip de răspuns, a scos un orăcăit de brotac și a închis ochii. Fiul meu, Telegonus.

Nu m-am deprins ușor să fiu mamă. Am înfruntat viața aceasta ca oștenii care dau piept cu dușmanii, oțelindu-mă și pregătindu-mă de încleștare, cu sabia gata să pareze loviturile. Însă, oricât m-am pregătit, n-a fost de-ajuns. În lunile petrecute alături de Odiseu, crezusem că am învățat destule șmecherii din viața de muritor. Trei mese pe zi, secrețiile, scăldatul și curățatul. Tăiasem douăzeci de scutece de pânză, crezându-mă înțeleaptă. Însă ce știam eu despre pruncii muritori? Pe Aietes l-am ținut în brațe mai puțin de o lună. Cele douăzeci de cârpe mi-au ajuns doar în prima zi.

Slavă zeilor că nu trebuia să dorm! Clipă de clipă trebuia să spăl, să fierb, să curăț, să frec și să pun la muiat. Însă cum să fac toate astea, când în orice moment avea și el nevoie de ceva, de hrană, de schimburi și de somn? Ultimul îl crezusem dintotdeauna cea mai firească îndeletnicire a muritorilor, ca respiratul de ușoară, și totuși lui nu-i reușea deloc. Oricât l-aș fi înfășat, l-aș fi legănat și i-aș fi cântat, tot urla, sughița și tremura până fugeau leii de el, până ce mă temeam că-și va face singur rău. Am croit o eșarfă în care să-l port, lipit la inimă. I-am dat ierburi liniștitoare, am ars rășini aromate, am chemat păsările să ne cânte la ferestre. Nimic nu mă ajuta, doar umblatul – să merg prin casă, să merg pe dealuri, să merg pe țărm. Atunci

se istovea în sfârșit, închidea ochii și adormea. Însă dacă mă opream și încercam să-l las jos, se trezea îndată. Și dacă mergeam fără oprire, tot se trezea una-două și se punea iar pe urlat. Avea în el un ocean de jale ale cărui șuvoaie se potoleau doar câteva clipe, căci n-avea fund să se deșerte cu totul. De câte ori nu m-am gândit atunci la pruncul zâmbitor al lui Odiseu? Am încercat și eu tertipul acela, bașca altele. Am ridicat în aer trupușorul moale al fiului meu și i-am promis că e în siguranță. S-a pus pe urlat și mai abitir. Blândețea prințului Telemah pesemne că se trăgea de la Penelopa, mi-am zis eu. Eu mă alesesem cu pruncul pe care-l meritam.

Au fost totuși și clipe în care ne găseam liniștea. Când adormea în sfârșit, când îmi sugea la piept, când le zâmbea păsărilor zburând din copac. Mă uitam la el simțind o dragoste atât de ascuțită, încât parcă mă spinteca. Mi-am înșirat tot ce aș fi în stare să fac pentru el. Să-mi opăresc pielea. Să-mi scot ochii. Să-mi tocesc tălpile până la os de la atâta mers, doar să fie el fericit și sănătos.

Nu era fericit. O clipă, doar o clipă mi-aș fi dorit să nu-i simt în brațe furia umedă. Însă n-am avut parte de-așa ceva. Ura soarele. Ura vântul. Ura băile. Ura să fie înfășat în pânzeturi, ura să fie în pielea goală, ura să stea întins pe burtă și pe spate. Ura toată lumea asta mare și tot ce se afla în ea, pe mine cel mai mult, din câte mi se părea.

Mi-am amintit de toate ceasurile în care lucrasem la farmecele mele, cântasem, țesusem la război. Îmi lipseau ca un mădular smuls. Mi-am zis că mi-era dor chiar și să prefac bărbați în porci, fiindcă măcar la așa ceva mă pricepeam. Îmi venea să-l azvârl cât colo, însă am mărșăluit mai departe cu el în bezna care-l împresura, încolo și-ncoace înaintea valurilor, jinduind cu fiecare pas după viața mea dinainte. Cât urla el, am zis acrită în aerul nopții:

— Măcar așa nu-mi fac griji că e mort.

Mi-am dus mâna la gură, căci zeul lumii de jos ia orice mărunțiș drept invitație. I-am strâns la piept fețișoara înverșunată.

Lacrimile îi năpădiseră ochii, avea părul vâlvoi şi pe obraz, o mică zgârietură. Cum se alesese cu ea? Ce ticălos îndrăznise să-i facă rău? M-a năpădit tot ce auzisem despre pruncii muritori: că mureau din nimica toată, din orice, pentru că le era prea frig, prea foame, pentru că-i culcai aşa, şi nu altfel. Îi simţeam fiecare răsuflare în pieptul costeliv, cât de îndoielnic era că făptura aceasta plăpândă, care nu reuşea nici măcar să-şi ridice bine capul, putea să supravieţuiască în lumea asta aspră. Însă va supravieţui. Va supravieţui, chiar de-aş fi nevoită să mă iau la trântă şi cu zeul cel ascuns.

M-am uitat ţintă în întuneric. Am ascultat ca lupii, ciulind urechea la orice primejdie. Am reţesut vraja amăgitoare care-mi făcea insula să pară un pâlc de stânci sălbatice. Însă nu mi-a trecut frica. Uneori, din cauza disperării, muritorii nu iau seama la nimic. Dacă ar trage oricum pe stânci, i-ar auzi urletele şi ar veni încoace. Dacă-mi uitasem vicleşugurile şi nu mai reuşeam să-i fac să bea? Mi-am amintit ce-mi povestise Odiseu că le fac oştenii pruncilor. Astianax şi toţi fiii Troiei, striviţi şi înfipţi în ţepuşe, făcuţi bucăţi, călcaţi de copitele cailor, omorâţi ca să nu scape cu viaţă şi să crească puternici, venind într-o bună zi să se răzbune.

Toată viaţa aşteptasem să mă răzbească năpasta. Nici nu mă îndoisem de asta, căci aveam dorinţe, sfidări şi puteri mai presus decât credeau alţii că merit, iar asemenea lucruri îşi atrăgeau trăsnetele. Jalea mă pârjolise de atâtea ori, însă fără să-mi mistuie pielea. Nebunia din acele zile mi se trăgea dintr-o nouă certitudine: că în sfârşit găsisem ceva de care zeii se puteau folosi împotriva mea.

M-am luptat mai departe şi băieţelul meu a tot crescut. Atât pot să zic. S-a liniştit atunci şi m-am liniştit şi eu, sau poate a fost invers. Nu mai stăteam atât de mult cu ochii pe el şi nici

nu mă mai mustram singură. A zâmbit pentru prima oară și a început să doarmă în leagăn. O dimineață întreagă n-a mai urlat deloc și am reușit să-mi văd de grădină. Ce prunc isteț, mi-am zis. M-ai pus la încercare, nu-i așa? Când mi-a auzit glasul, s-a uitat în sus la mine din iarbă și a zâmbit iar.

Firea lui muritoare mă urmărea tot timpul, ca bătaia ritmică a unei alte inimi. Acum, că se putea ridica în fund, întinzând mâna să apuce orice, toate obiectele obișnuite din casă și-au dezvelit colții tăinuiți. Oalele care clocoteau pe foc păreau să sară de la locul lor, gata să-i opărească degetele. Cuțitele alunecau de pe masă și cădeau mai să-i taie capul. Dacă-l lăsam undeva, apărea o viespe zumzăind sau vreun scorpion se furișa iute pe picioare din cine știe ce cotlon ascuns, înălțând coada. Scânteile din foc păreau mereu să zboare arcuit prin aer spre carnea lui fragedă. Reușeam să abat fiecare primejdie, căci eram mereu la un pas de el, însă mă temeam tot mai mult să închid ochii și să-l las fie și o clipă singur. Grămada de lemne se năruia peste el. O lupoaică până atunci blândă dădea să-l muște. Mă trezeam cu o viperă înălțată în coadă deasupra leagănului, cu fălcile căscate.

Ca să vedeți cât îmi suciseră mințile dragostea, teama și nesomnul, mi-a luat mult să-mi dau seama că insectele înțepătoare n-aveau cum să năvălească în batalioane și că zece oale prăvălite erau prea mult într-o singură dimineață, oricât aș fi fost de stângace din cauza oboselii. Să-mi amintesc că Ilitia nu apăruse lângă mine în chinurile prelungite ale nașterii. Să mă întreb dacă, văzându-se învins, zeul vinovat nu-și reluase încercările.

L-am înfășurat pe Telegonus în eșarfă la piept și m-am dus la iezerul ce se întindea pe la jumătatea piscului. Aici trăiau broaște, plevușcă și insecte de apă. Trestia se încâlcea în

pâlcuri. Nu știu de ce căutam apa în clipa aceea. Poate era o pornire uitată a sângelui meu de naiadă.

Am atins cu degetul oglinda iezerului.

— Caută vreun zeu să-i facă rău fiului meu?

Lacul s-a încrețit și în apă mi s-a înfățișat Telegonus. Zăcea înfășurat într-un lințoliu de lână, cenușiu și fără viață. M-am dat înapoi icnind, iar viziunea s-a făcut țăndări. O vreme am putut doar să respir cu obrazul lipit de căpșorul copilului. La ceafă, firele subțiri de păr i se roseseră de cât se foise în pătuț.

Mi-am dus iar mâna tremurătoare la apă.

— Cine?

Apa mi-a arătat doar cerul de deasupra.

— Te rog, am implorat.

Însă n-am primit niciun răspuns și-am simțit cum îmi urcă groaza în sus pe gâtlej. Îmi închipuisem că ne amenința vreo nimfă sau vreun zeu-râu. Șmecheriile cu gâze, flăcări și animale erau culmea puterilor unei zeități inferioare. Mă întrebasem dacă nu era chiar mama, cuprinsă de pizmă că eu puteam să fac prunci și ea nu mai putea. Însă zeul acela reușea să se ascundă de viziunile mele. În toată lumea nu existau decât câteva asemenea zeități. Tata. Bunicul, poate. Zeus și câțiva dintre marii olimpieni.

L-am strâns pe Telegonus bine la piept. *Mōli* te păzea de vrăji, nu de tridente, nu de trăsnete. Asemenea puteri m-ar fi doborât la pământ ca pe un spic de grâu.

Am închis ochii și m-am luptat cu teama care mă sufoca. Trebuia să am mintea trează și ascuțită. Trebuia să-mi amintesc toate șmecheriile pe care le folosiseră zeitățile mărunte împotriva celor superioare de la începuturile lumii încoace. Oare nu-mi povestise Odiseu că mama lui Ahile, o nimfă a mării, reușise să se tocmească cu Zeus? Însă nu-mi spusese cum reușise. Iar fiul ei tot murise până la urmă.

Îmi simțeam răsuflarea tăindu-mi pieptul precum zimții unui ferăstrău. Trebuie să aflu cine e, mi-am zis. Asta în primul

rând. Nu mă pot păzi de umbre. Vreau să știu cu ce anume trebuie să dau piept și să mă lupt.

Ajunsă acasă, am făcut focul, deși nu trebuia neapărat. Era o noapte caldă, de sfârșit de vară și început de toamnă, însă îmi doream să simt mirosul de cedru și izul ierburilor pe care le presărasem în flăcări. Simțeam o furnicătură pe piele. Altădată aș fi zis că se trage de la schimbarea vremii, însă acum părea ceva paralizant. Mi s-a ridicat părul la ceafă. M-am tot plimbat dintr-o parte în alta pe podeaua de piatră, cu Telegonus la piept, până când a adormit în sfârșit, ostenit de atâta plâns. Asta așteptasem. L-am așezat în leagăn și l-am tras lângă foc, punându-mi leii și lupii de pază în jur. Nu aveau cum să oprească un zeu, însă cele mai multe zeități sunt fricoase. Ghearele și colții s-ar putea să-mi dea un răgaz.

Am rămas în picioare lângă vatră, cu toiagul în mână. În aer plutea tăcerea.

— Tu, care încerci să-mi omori pruncul, arată-te. Arată-te și vorbește-mi în față. Sau te ții de omoruri doar din umbră?

Încăperea încremenise. Auzeam doar răsuflarea lui Telegonus și sângele curgându-mi năvalnic prin vene.

— Nu-mi trebuie umbre, a spintecat un glas aerul. Și nu mă iscodește pe mine cineva de-alde tine ce țel urmăresc.

Pe dată s-a înfipt în cameră, înaltă, dreaptă și neașteptat de albă, o gheară de fulger pe cerul din miez de noapte. Coiful cu păr de cal îi atingea tavanul. Armura de oglinzi îi împrăștia scântei. În mână avea o lance lungă și subțire, cu tăișul ascuțit muiat în lumina focului. Era numai convingere arzătoare și înaintea ei toate târâturile și scursorile murdare ale lumii trebuiau să se dea temătoare înapoi. Copila isteață și cea mai iubită a lui Zeus, Atena.

— Voia mea se va face oricum. Nu există circumstanțe atenuante, s-a auzit iarăși glasul ca metalul retezat.

Mă mai aflasem în prezența marilor zei: tata și bunicul, Hermes și Apollo. Însă ea mă sfredelea cu privirea ca nimeni altcineva. Odiseu îmi spusese odată că era ca un tăiș ascuțit atât de fin și de delicat, încât nici nu-ți dădeai seama că te-a tăiat și-ți vărsai sângele pe podea cu fiecare bătaie a inimii.

A întins mâna neprihănită.

— Dă-mi pruncul.

Toată căldura din odaie dispăruse. Până și focul ce trosnea lângă mine părea doar un tablou pe perete.

— Nu.

În ochi i se îmbinau argintul și cenușiul granitului.

— Îndrăznești să mi te împotrivești?

Aerul se învârtoșase. Simțeam că mă sufoc. Pe piept își purta faimosul *aegis*, platoșa de piele tivită cu fir de aur. Se spunea că e croită din pielea unui titan pe care o jupuise și o tăbăcise cu mâna ei. Ochii săi scânteietori parcă îmi făgăduiau: tot așa o să te port și pe tine dacă nu mi te supui implorându-mi îndurarea. Limba mi s-a veștejit în gură și am simțit că încep să tremur. Însă un lucru știam sigur pe lumea asta: zeii nu cunosc îndurarea. Mi-am prins pielea cu degetele și m-am ciupit zdravăn. Durerea ascuțită m-a mai întărit.

— Îndrăznesc, am spus. Deși nu mi se pare o luptă dreaptă să te pui împotriva unei nimfe neînarmate.

— Dă-mi-l de bunăvoie și nu va trebui să ne luptăm. O să mă îngrijesc iute de ce trebuie făcut. Nu va suferi deloc.

Nu asculta ce-ți zice dușmanul, îmi spusese Odiseu odată. Uită-te la el. Așa vei afla tot ce trebuie să știi.

M-am uitat. Era înarmată până-n dinți, în armură din cap până-n picioare, cu coif, lance, *aegis* și apărători pentru pulpe. O privelițe de groază: zeița războiului, gata de încleștare. De ce oare se apăra de mine, care nici nu mă pricepeam să lupt, cu toată panoplia ei? Poate se temea de altceva, ceva ce o făcea să se simtă dezarmată și slabă.

M-am lăsat purtată de instinct, de sutele de ceasuri petrecute în palatul tatei și cu Odiseu *polymetis*, bărbatul cu atâtea vicleșuguri la îndemână.

— Mărită zeiță, toată viața am auzit povești despre cât de puternică ești. Așa că nu pot să nu mă întreb. Dorești moartea pruncului meu de destul timp, și totuși e în viață. Cum se poate una ca asta?

Începuse să se umfle ca o șerpoaică, însă am stăruit.

— De fapt, cred că nu ți se îngăduie. Că te împiedică ceva. Moirele, care-și au propriile țeluri, nu te lasă să-l omori cu mâna ta.

Când am pomenit de Moire, i-au lucit ochii. Era zeița dezbaterilor, născută din mintea ascuțită și neobosită a lui Zeus. Dacă îi interzicea cineva ceva, fie și cele trei zeițe cenușii, nu avea de gând să se supună și gata, ci se apuca să desfacă îngrădirea cu pricina până la atomii ei esențiali, încercând să-și croiască drum dincolo de ea.

— De-aia ai muncit atâta atunci. Cu albine și oale răsturnate, am zis uitându-mă gânditoare la ea. Asemenea mărunțișuri sigur că te-au atins în mândria ta de războinică.

Mâna i-a lucit albă pe mânerul lăncii.

— Nu s-a schimbat nimic. Pruncul trebuie să moară.

— Și va muri cu siguranță când va împlini o sută de ani.

— Cât crezi că o să-mi ții piept cu vrăjitoriile tale?

— Cât va trebui.

— Te pripești, a zis ea pășind spre mine – creasta din păr de cal a hârșâit frecându-se de tavan. Ți-ai uitat rangul, nimfă. Sunt fiica lui Zeus. Poate că nu pot să-l lovesc de-a dreptul pe fiul tău, însă Moirele nu spun nimic despre ce aș putea să-ți fac ție.

Și-a înșirat cuvintele cu rigoarea cu care ar fi alcătuit un mozaic din pietre. Până și printre zei era Atena faimoasă pentru mânia ei. Cei care o sfidau erau preschimbați în pietre și păianjeni, își pierdeau mințile, erau înhățați de vârtejuri, blestemați și vânați până la capătul lumii. Iar dacă nu mă mai avea pe mine lângă el, Telegonus…

— Da, a zâmbit ea rece. Începi să pricepi cum stau de fapt lucrurile.

A înălțat lancea de pe podea. Acum nu mai lucea, ci curgea ca o beznă lichidă în mâna ei. M-am dat în spate, punându-mă în fața împletiturii leagănului, chinuindu-mă să-mi adun gândurile.

— E adevărat că ai putea să-mi faci rău, am spus. Însă și eu am tată și familie. Nu le surâd pedepsele azvârlite cu nepăsare asupra celor de-un sânge cu noi. S-ar mânia. Se poate chiar să simtă nevoia să treacă la fapte.

Lancea a atârnat mai departe deasupra podelei, însă nu a îndreptat-o spre mine.

— Dacă va fi război, titano, tot Olimpul va ieși câștigător.

— Dacă Zeus ar fi dorit să fie război, ne-ar fi trăsnit cu mult timp în urmă. Însă se stăpânește. Ce-o să creadă dacă-i strici pacea cu greu câștigată?

I-am citit în ochi cum mișcă piesele pe tablă, socotind pietrele de o parte și de cealaltă.

— Amenințările tale nu reprezintă nimic pentru mine. Sperasem că putem avea o discuție rezonabilă.

— Nu e deloc rezonabil să încerci să-mi omori pruncul. Te-ai mâniat pe Odiseu, însă el nici măcar nu știe de existența băiatului. Nu-l pedepsești deloc dacă-l ucizi pe Telegonus.

— Sunt doar bănuieli deșarte, vrăjitoareo.

Dacă n-ar fi fost în joc viața fiului meu, poate aș fi râs când i-am înțeles privirea. Era ea isteață, însă nu se pricepea deloc să-și ascundă trăirile. De ce ar fi făcut-o? Cine ar fi îndrăznit să lovească în mărita Atena pentru că gândea ceva anume? Odiseu îmi spusese că se mâniase pe el, dar el nu înțelegea adevărata fire a zeilor. Nu era supărată. Absența ei era doar șmecheria aceea veche de care-mi povestise Hermes: dacă-i întorceai spatele muritorului ocrotit, îl apuca disperarea. Apoi puteai să revii în toată splendoarea ta și să te bucuri de ploconirile sale.

— Dacă nu vrei să lovești în Odiseu, de ce cauți să-mi omori fiul?

— Nu te privește pe tine. Am văzut ce urmează și-ți spun că pruncul nu poate să trăiască. Dacă trăiește, o să-ți pară rău câte zile vei mai avea. Simți duioșie pentru copil și nu-ți găsesc vină din atâta lucru. Nu-ți lăsa însă mintea tulburată de iubirea exagerată de mamă. Gândește-te, fiică a lui Helios. Nu e mai înțelept să mi-l dai acum, când de-abia a sosit pe lume, iar trupul său și dragostea ta încă nu și-au atins apogeul? Și-a înmuiat glasul: Închipuie-ți cât de greu o să-ți fie peste un an, doi sau zece, când o să ajungi să-l iubești din toată inima. Mai bine îl trimitem acum, cu binișorul, spre casa sufletelor. Mai bine ajungi să porți în pântece un alt copilaș, ca să începi să uiți de el, cu atâtea bucurii noi. Nicio mamă n-ar trebui să-și vadă copilul murind. Însă, dacă trebuie să se întâmple, dacă nu există o altă cale, se poate să existe o răsplată.

— Răsplată?

— Desigur. Mă lumina cu chipul ei ca miezul unei forje. Doar nu crezi că ți-aș cere o jertfă fără să-ți ofer nicio răsplată. Vei câștiga ocrotirea mea, Pallas Atena. Bunăvoința mea eternă. O să-i înalț un monument pe insula asta. După o vreme, îți voi trimite un alt bărbat vrednic, să-ți facă alt fiu. Îi voi binecuvânta nașterea și voi ocroti pruncul de toate relele. Va fi un muritor de frunte, temut în bătălii, sfetnic înțelept și cinstit de toți. Va avea urmași și-ți va îndeplini toate speranțele de mamă. Mă voi îngriji chiar eu de toate astea.

Era cea mai generoasă recompensă din toată lumea, la fel de rară ca merele de aur ale Hesperidelor: un olimpian care jură să-ți fie prieten. Așa nu ți-ar mai lipsi nimic niciodată și te-ai bucura de toate plăcerile lumii. Nu ai mai avea nicio teamă.

I-am cercetat privirea cenușie și strălucitoare, ochii precum două giuvaiere răsucite să prindă lumina din jur. Îmi zâmbea cu mâna întinsă, gata parcă să o strângă pe a mea. Când pomenise de prunci, mai că nu gângurise, ca pentru a-și adormi propria odraslă. Însă Atena nu avea nicio

odraslă şi nici nu va avea vreodată. Nu iubea decât raţiunea. Care nu e acelaşi lucru cu înţelepciunea.

Copiii nu sunt saci de grâne, să-i muţi unul în locul altuia.

— O să uit că mă crezi doar o iapă bună de împerecheat cu cine ai tu chef. Adevărata taină este de ce dai atâta însemnătate morţii fiului meu. Ce anume va face el, astfel încât preaputernica Atena e în stare să plătească atât de scump ca să nu se întâmple?

Într-o clipă i-a pierit toată blândeţea. Şi-a retras brusc mâna.

— Atunci mi te pui împotrivă. Doar cu buruienile şi zeitatea ta neînsemnată.

Puterea ei mă apăsa, dar îl aveam pe Telegonus şi nu-l dădeam pentru nimic în lume.

— Da, am spus.

Şi-a răsfrânt buzele, dezvelindu-şi dinţii albi.

— Nu poţi să stai tot timpul cu ochii pe el. O să-l iau până la urmă.

A dispărut. Însă am zis-o oricum, spre marea odaie goală şi urechile visătoare ale fiului meu:

— Nu ştii de câte lucruri sunt în stare.

Capitolul 19

Tot restul nopții m-am plimbat de colo până colo prin odaie, repetându-mi cuvintele Atenei. Când va crește mare, fiul meu va face ceva care-i stârnea teama, ceva care o afecta profund. Dar ce? Un lucru pe care și eu voi ajunge să-l regret, cum spusese ea. I-am întors vorbele pe toate părțile, însă n-am găsit niciun răspuns. Într-un târziu, m-am silit să nu mă mai gândesc la asta. Nu câștigam nimic dacă mă chinuiam să descâlcesc enigmele Moirelor. Conta doar că o să mai avem de-a face cu Atena.

Mă fălisem că nu știe de câte lucruri sunt în stare, însă de fapt nici eu nu știam. Nu puteam s-o omor și nu puteam s-o preschimb. Nu puteam să fugim de ea și nici să ne ascundem. Nicio vrajă amăgitoare nu ne putea feri de ochii ei sfredelitori. Nu peste mult timp, Telegonus avea să meargă pe picioarele lui și să alerge, iar atunci cum mai puteam să-l știu în siguranță? Groaza mă învăluia ușor-ușor. Dacă nu reușeam să născocesc ceva, atunci avea să se îndeplinească viziunea din iezer, trupușorul său cenușiu și rece în lințoliu.

Îmi amintesc doar frânturi din zilele următoare. Am răscolit insula cu dinții încleștați, dezgropând flori și pisând frunze, cercetând fiecare pană, piatră și rădăcină, în speranța că m-ar putea ajuta vreuna. Zăceau în grămezi gata să se năruie în casă, iar aerul din bucătărie s-a umplut de praf. Am tocat și am fiert, cu ochii holbați ca o gloabă călărită din

cale-afară. În timp ce lucram, îl ţineam pe Telegonus legat de mine, căci mă temeam să-l las singur. Nu-i plăcea deloc să stea atât de strâns şi se punea pe urlat, împingându-se în pieptul meu cu pumnişorii săi durdulii.

Oriunde mergeam, simţeam în aer fierbinţeala fieroasă a pielii Atenei. Nu-mi dădeam seama dacă îşi bate joc de mine sau dacă mi se năzărea, însă mă mâna din urmă ca o ţepuşă. La disperare, am încercat să-mi amintesc toate poveştile cu olimpieni decăzuţi pe care mi le spuseseră unchii mei. M-am gândit s-o chem pe bunica în ajutor, pe nimfele mării, pe tata, să mă azvârl la picioarele lor. Însă şi dacă le-ar fi surâs să-mi sară în ajutor, n-ar fi îndrăznit să se împotrivească mâniei Atenei. Poate Aietes s-ar fi încumetat, însă acum mă ura. Iar Pasifae? Nici nu merita s-o rog.

Nu ştiu ce anotimp era şi ce oră din zi. Îmi vedeam doar mâinile lucrând neobosite, cuţitele mânjite, ierburile pisate şi făcute terci pe masă, floarea de *mōli* pe care o tot fierbeam. Telegonus adormise cu capul dat pe spate şi cu obrajii încă roşii de mânie. M-am oprit să răsuflu şi să mă liniştesc. Ploapele mă zgâriau când clipeam. Pereţii nu mai păreau din piatră, ci moi ca o pânză şi curbaţi. Reuşisem în sfârşit să-mi smulg o idee din minte, însă îmi trebuia ceva: un însemn din casa lui Hades. Morţii au păşit pe unde cei mai mulţi zei nu pot să meargă, aşadar, cu posibilitatea să ne subjuge pe cei din neamul nostru, pe când cei vii nu au această putere. Însă n-aveam cum să fac rost de un asemenea însemn. Niciun zeu, în afară de aceia care stăpânesc peste suflete, nu are voie să păşească în lumea morţilor. Mi-am irosit ceasuri întregi făcând planuri fără rost: cum să mituiesc vreo zeitate infernală să-mi culeagă un buchet de asfodele gri sau să-mi umple o sticluţă din valurile Styxului. Ori cum să-mi construiesc o plută, pe care să navighez până la marginea lumii morţilor, unde, folosindu-mă de vicleşugul lui Odiseu, să le momesc pe stafii şi să prind câteva fuioare de fum. Atunci mi-am amintit de sticluţa pe care mi-o umpluse

Odiseu cu sânge din groapa pe care o săpase. Umbrele îl atinseseră cu buzele lor flămânde, deci putea să mai duhnească de la răsuflarea lor. Am luat sticluța din cutia ei și am ținut-o la lumină. Am turnat o picătură și am lucrat la ea toată ziua, distilând-o ca să-i intensific parfumul slab. L-am amestecat cu *mōli* ca să-l întăresc și să-l modelez. Inima îmi bătea când de speranță, când de disperare: o să meargă, n-o să meargă.

Am așteptat să adoarmă Telegonus, căci nu puteam să-mi ascut cum trebuie atenția cât mi se zbătea el la piept. În noaptea aceea am făcut două vrăji. Una se folosea de picătura de sânge cu *mōli*, iar cealaltă de frânturi din toate regiunile insulei, de la piscurile stâncoase la deșerturile de sare. Am lucrat cu înverșunare și, când s-a înălțat soarele pe cer, aveam în mâini două sticle astupate.

Pieptul îmi tresălta de osteneală, dar nu-mi venea să mai aștept nicio clipă. Cu Telegonus legat bine la piept, m-am cățărat pe piscul cel mai înalt, o fâșie golașă de stâncă sub bolta întinsă. Mi-am proptit bine picioarele de piatră.

— Atena vrea să-mi omoare pruncul, așa că o să-l apăr, am strigat. Priviți cât de puternică e Circe, vrăjitoarea din Aiaia.

Am turnat pe stâncă poțiunea cu sângele. A sfârâit ca bronzul topit în apă. În aer s-a înălțat un nor de fum alb, care a crescut tot mai mult. S-a îngroșat ca o pătură arcuită deasupra insulei, prinzându-ne sub ea. Un strat de moarte vie. Dacă venea Atena, se va vedea silită să facă stânga-mprejur, ca un rechin ce pătrunde în apă dulce.

Cel de-al doilea farmec l-am urzit pe sub primul. Era o vrajă care se întrețesea cu însăși insula noastră, cu fiecare pasăre, jivină și grăunte de nisip, cu fiecare frunză, piatră și picătură de apă. Pe ele și pe toate generațiile pe care aveau să le nască le-am însemnat cu numele lui Telegonus. Dacă Atena reușea să răzbească vreodată prin fum, insula avea să se ridice la luptă ca să-l apere, jivinele și păsările, crengile și pietrele, rădăcinile din pământ. Atunci puteam să-i ținem piept împreună.

Am rămas pe loc, aşteptând să primesc un răspuns: un trăsnet sfârâitor. Lancea cenuşie a Atenei ţintuindu-mă de stâncă drept în inimă. Mă auzeam cum gâfâi încet. Farmecele acelea mă apăsau ca un jug pe umeri. Erau prea măreţe pentru a rezista singure. Va trebui să le port cu mine ceas de ceas, să le întăresc cu voinţa mea şi să le înnoiesc lună de lună. Îmi va lua trei zile. Una în care să strâng iarăşi toate frânturile de insulă, plajă, crâng şi poiană, solz, pană şi blană. Încă o zi să le amestec. Şi o a treia în care să mă concentrez ca să smulg duhoarea de moarte din stropii de sânge pe care-i strânsesem. Iar în toată vremea asta, Telegonus urma să mi se zbată urlând la piept, iar farmecele aveau să-mi macine umerii. Însă nu conta nimic. Am zis că voi face orice pentru el. Nu-mi rămânea decât să aduc dovada şi să ţin întreaga boltă pe umerii mei.

Toată dimineaţa am aşteptat încordată, dar n-am primit niciun răspuns. Reuşisem, mi-am dat seama în sfârşit. Eram liberi. Nu scăpaserăm doar de Atena, ci şi de toţi ceilalţi. Cu toate farmecele care mă apăsau, mă simţeam uşoară ca fulgul. Pentru prima oară, Aiaia ne aparţinea. Am îngenuncheat beată de fericire şi mi-am dezlegat din eşarfă fiul agitat. L-am lăsat liber pe pământ.

— Eşti în siguranţă. De-acum putem fi în sfârşit fericiţi.

Ce nesăbuită eram. Trebuia să plătesc pentru toate zilele în care îl ţinusem strâns de frică. A zburdat clătinându-se de la un capăt la celălalt al insulei, refuzând să mai şadă sau să se oprească vreo clipă. O închisesem pe Atena pe dinafară, însă pe insulă mai existau nenumărate primejdii obişnuite: pietre, maluri râpoase, făpturi cu ţepi şi ace pe care trebuia să i le smulg din mâini. De câte ori încercam să-l prind, fugea de mine, ferindu-se sfidător, îndreptându-se spre vreo prăpastie sau alta. Părea mânios pe lume. Pe piatra pe care nu reuşea s-o azvârle destul de departe, pe propriile sale picioare, care nu alergau destul de iute. Voia să se cţăre în copaci ca leii, dintr-un singur salt, iar când nu reuşea, lovea trunchiurile cu pumnişorii.

Încercam să-l iau în braţe şi să-i zic: *Ai răbdare, o să prinzi puteri cu vremea.* Însă el se trăgea să scape de mine urlând şi nimic nu-l alina, căci nu era dintre copiii care uită uşor ceva dacă le fluturi cine ştie ce fleac lucitor. Încercam să-l alin cu ierburi şi cu vin fiert cu mirodenii, chiar şi cu poţiuni de somn, însă n-au avut niciun efect. Nu-l liniştea decât marea. Vântul care bătea neastâmpărat ca el, valurile în plină mişcare. Stătea în valurile de la mal cu mânuţa în mâna mea şi-mi arăta cu degetul. Zarea, i-am zis eu cum se cheamă. Cerul liber. Valurile, mareele, curenţii. Îşi şoptea apoi cuvintele pentru sine toată ziua, iar dacă încercam să-l trag de acolo şi să-i arăt altceva, fructe sau flori, vreun farmec mărunt, ţâşnea de lângă mine, strâmbându-se. *Nu!*

Cel mai greu era în zilele în care trebuia să remodelez cele două farmece. Când îl voiam lângă mine, fugea, însă cum mă apucam de lucru, începea să bată cu picioarele în podea, plângând să-l bag în seamă. Te duc mâine la mare, îi făgăduiam. Dar ce-i păsa lui? Întorcea toată casa cu fundu-n sus ca să-mi atragă privirile. La vremea aceea crescuse şi nu mai puteam să-l ţin înfofolit la piept, iar cu el crescuse şi prăpădul pe care era în stare să-l facă. A răsturnat o masă plină de farfurii, s-a căţărat pe rafturi şi mi-a făcut ţăndări sticluţele. Puneam lupii să-l păzească, dar nu reuşeau să-i ţină piept şi fugeau în grădină. Simţeam o groază tot mai mare. O să se sfârşească vraja până să apuc eu s-o urzesc la loc şi o să apară Atena în culmea furiei.

Ştiu cum eram pe atunci: frământată, schimbătoare, deloc un arc măiestrit. În vremea aceea mi-am descoperit toate năravurile. Tot egoismul, toate slăbiciunile. Într-o zi, când trebuia să mă ocup de farmece, Telegonus a luat un vas mare de sticlă şi l-a făcut ţăndări. Am dat fuga să-l iau în braţe, să mătur şi să spăl bine după el, însă m-a lovit cu mâinile şi cu picioarele, de parcă îi răpisem cel mai bun prieten. Până la urmă a trebuit să-l duc într-un iatac şi să-l închid acolo. S-a pus pe urlat şi, după bufnetele pe care le auzeam, părea să se

dea cu capul de perete. Am curățat bine și am încercat să lucrez, însă deja simțeam că îmi plesnește capul. Îmi tot ziceam că, dacă-l las să fiarbă în suc propriu, sigur o să ostenească și o să adoarmă. Însă Telegonus nu s-a potolit deloc, ci se zbuciuma și mai sălbatic, pe măsură ce se lungeau umbrele. Trecea ziua și nu isprăvisem cu farmecul. Mi-ar fi ușor să spun că mi-au luat-o mâinile înainte, dar n-a fost așa. Eram furioasă, ardeam de mânie.

Mereu îmi jurasem că n-o să-i fac niciun farmec. Numai Aietes ar fi fost în stare de așa ceva, să-și impună voința asupra lui. Însă în clipa aceea am luat macul, leacurile de somn și tot ce mai aveam și le-am dat pe toate în clocot. M-am dus în odaie. Lovea cu piciorul oblonul făcut bucăți pe care-l smulsese de la fereastră. Haide, i-am zis. Bea de-aici.

A băut și și-a văzut mai departe de prăpăd. Acum nu-mi mai păsa. Mai că-l priveam cu plăcere. O să se-nvețe minte. O să înțeleagă cine e mama lui. Am rostit cuvântul.

S-a prăbușit ca un bolovan răsturnat. Capul i s-a izbit de podea atât de zgomotos, încât am icnit și am dat fuga la el. Crezusem că o să fie ca și cum îl fura somnul, că o să-și închidă încet ochii și o să adoarmă. Dar se încordase din tot trupul, încremenise în plină mișcare, cu degetele rășchirate ca niște gheare și gura căscată. I-am simțit pielea rece sub degete. Medeea spusese că nu știe dacă sclavii din palatul tatălui ei își dau seama ce se întâmplă cu ei. Eu știam. Îi simțeam buimăceala și groaza din spatele ochilor goi.

Am țipat îngrozită și farmecul s-a risipit. S-a muiat tot, apoi a fugit împleticindu-se pe picioare, holbându-se înnebunit la mine ca o fiară încolțită. Am plâns. Simțeam o rușine fierbinte ca sângele. Îmi pare rău, i-am zis. M-a lăsat să mă apropii de el și să-l iau în brațe. Am atins încet cucuiul care îi ieșise în locul unde se lovise. Am rostit un cuvânt ca să-i treacă mai repede.

În încăpere se lăsase deja întunericul. Soarele apusese. L-am ținut în poală cât am îndrăznit, șoptindu-i și

cântându-i încet. Apoi l-am dus la bucătărie și i-am dat să mănânce. A hăpăit tot, agățându-se de mine, și a prins puteri. S-a dat jos din brațele mele și a început iar să alerge de colo până colo, să trântească uși, să tragă de pe rafturi tot ce putea. M-a apucat o oboseală așa de cruntă, că-mi venea să intru în pământ. Și cu fiecare clipă care trecea, farmecul împotriva Atenei se dezlega.

Mă privea insistent peste umăr. De parcă mă sfida să-i fac ceva, să-l vrăjesc, să-l lovesc, nici eu nu știam ce. Însă atunci m-am întins după vasul mare de lut cu miere la care jinduia tot timpul. Uite, i-am zis. Ia-l.

A venit în fugă și l-a dat de-a dura până l-a făcut bucăți. Apoi s-a bălăcit în bălțile lipicioase și a luat-o la goană, lăsând în urmă dâre dulci, pe care le-au lins lupii. Astfel am reușit să-mi isprăvesc farmecele. Mi-a luat mult să-l îmbăiez și să-l culc, însă în sfârșit l-am văzut întins frumos, sub păturile din petice. M-a ținut de mână, îndoindu-și degețelele calde ca să le lipească de ale mele. Mă rodeau vinovăția și rușinea. Ar trebui să mă urască, mi-am zis. Ar trebui să fugă de acasă. Însă numai pe mine mă avea. Răsuflarea a devenit apăsătoare și picioarele i s-au înmuiat.

— De ce nu poți să fii mai liniștit? i-am șoptit. De ce trebuie să fii atât de năzuros?

Drept răspuns, mi-a apărut ca prin ceață în fața ochilor palatul tatei: podeaua stearpă de pământ, luciul negru al obsidianului. Sunetul pieselor mutate pe tablă și picioarele aurii ale tatei lângă mine. Stătusem întinsă, tăcută și cuminte, însă îmi aminteam foamea care mă mistuia clipă de clipă: să mă urc în poala tatei, să mă ridic, să alerg, să urlu, să înhaț piesele de pe tablă și să le azvârl în pereți. Să mă zgâiesc la bușteni până izbucneau în flăcări, să-l scutur ca să-mi zică toate tainele, cum ai scutura fructele dintr-un pom. Însă, dacă aș fi făcut până și un singur lucru din toate acelea, nu s-ar fi îndurat deloc de mine. M-ar fi făcut scrum.

Lumina lunii se aşternuse pe fruntea fiului meu. Am văzut petele pe care nu reuşisem să le şterg cu cârpa înmuiată. De ce-ar fi liniştit? Eu nu fusesem niciodată aşa şi nici tatăl lui, la vremea când l-am cunoscut. Deosebirea era că el nu se temea nicidecum că o să se ardă.

În lungile zile care au urmat m-am agăţat de gândul acela ca de o bârnă plutind pe valuri care m-ar fi salvat de la înec. Şi chiar m-a ajutat puţin. Iar când Telegonus se uita ţintă la mine, mânios şi sfidător, ridicându-se cu totul împotriva mea, mi-aduceam aminte şi reuşeam să răsuflu.

Trăisem o mie de ani, însă nu mi s-au părut atât de lungi precum copilăria lui. Mă rugasem să vorbească de mic, însă m-am căit, pentru că nu făcea decât să dea glas zbuciumului din el. *Nu, nu, nu,* ţipa smulgându-se din mâinile mele. Apoi, peste o clipă, mi se urca în poală strigându-mi *Mamă* până mă dureau urechile. Sunt aici, îi ziceam, uite-mă, *aici* sunt. Însă tot nu eram destul de aproape. Puteam să merg cu el toată ziua şi să ne jucăm împreună după pofta lui, însă dacă îmi abăteam chiar şi o clipă atenţia de la el, spumega de furie, plângea în gura mare şi nu-mi mai dădea drumul. Atunci mi se făcea dor de nimfele mele, de oricine, numai să pot să-l iau de braţ şi să-i spun: Ce-l apucă aşa? Însă apoi mă bucuram că nu avusese cine să vadă ce-i făcusem în primele luni, când îl potopisem cu groaza mea. Bineînţeles că era năbădăios acum.

Haide, încercam eu să-l înduplec. Hai să ne distrăm. O să-ţi arăt nişte farmece. Vrei să-ţi preschimb mura asta? Însă el o azvârlea cât colo şi alerga spre mare. Noapte de noapte, când dormea, stăteam la căpătâiul lui şi-mi făgăduiam: mâine o să mă port mai bine. Uneori chiar îmi reuşea. Câteodată alergam râzând până pe plajă şi stătea cuminte

în poala mea cât ne uitam la valuri. Tot mai dădea din picioare şi mă ciupea neastâmpărat de braţe. Însă îşi culca obrazul la sânul meu, astfel încât simţeam cum i se ridică şi coboară pieptul când respiră. Simţeam că am o răbdare nemărginită. N-ai decât să ţipi cât vrei, îi ziceam în sinea mea. O să suport şi gata.

Era numai voinţă, ceas de ceas, voinţă curată. Tot ca un soi de vrajă, doar că mă vrăjeam pe mine însămi. El era un râu vast, revărsându-se peste maluri, iar eu trebuia să-mi sap mereu canale, să le am oricând la îndemână când trebuia să-i îndrept în siguranţă şuvoaiele umflate. Am început să-i zic povestioare banale, cu un iepure care-şi caută de mâncare şi cum o găseşte, cu un copilaş care aşteaptă până i se întoarce mama. Mi-a cerut să-i mai spun şi altele, aşa că i-am vorbit mai departe. Speram ca astfel de istorisiri mângâietoare să-i aline sufletul bătăios şi poate că aşa s-a şi întâmplat. Într-una din zile mi-am dat seama că trecuse o lună întreagă de când se azvârlise la pământ ultima oară. A mai trecut o lună şi cam pe atunci s-a întâmplat să se pună ultima oară pe urlat. Aş vrea să-mi aduc aminte când a fost. Nu, mai degrabă îmi doresc să fi ştiut din vreme când o să se întâmple, ca să pot să privesc spre zarea aceea în zilele în care îmi pierdeam orice speranţă.

Mintea îi înmugurea gânduri şi cuvinte ca din aer. Avea şase ani. Fruntea i se netezise şi se uita cum muncesc în grădină, chinuindu-mă să ciopârţesc vreo rădăcină.

— Mamă, mi-a zis punându-mi mâna pe umăr, ia încearcă să tai aici. A scos un cuţitaş pe care începuse să-l poarte la el şi rădăcina i-a cedat imediat. Vezi? a zis el cât se poate de serios. E uşor.

Încă iubea marea. Ştia fiecare scoică şi peştişor. Şi-a făcut o plută din buşteni şi a ieşit în golf. Făcea bulbuci în bălţile rămase de la reflux şi se uita cum se împrăştie racii.

— Ia uite la ăsta, zicea, trăgându-mă de mână într-acolo. N-am văzut unu' mai mare, n-am văzut unu' mai mic. Ăsta

e cel mai colorat, ăsta e cel mai negru. Racul ăsta a rămas fără un cleşte şi celălalt se face mare ca să-i ia locul. Nu e isteţ?

Iar mi-am dorit să mai fie cineva cu noi pe insulă. Însă nu ca să am cui să mă plâng, ci ca să-l preţuim împreună. I-aş zice: Uite-l, îţi vine să crezi? Am răzbătut printre stânci şi prin vânturi. Nu m-am purtat cum trebuie cu el, însă tot a ajuns o dulce minune a lumii.

S-a strâmbat, căci a văzut că mi s-au umezit ochii.

— Mamă, mi-a spus, racul e bine. Ţi-am zis, deja îi creşte cleştele la loc. Acum vino să te uiţi la ăsta. Are pete ca nişte ochi. Oare poate să vadă cu ele?

Seara nu mai voia să-i zic poveşti, căci şi le născocea singur. Cred că şi-a turnat în ele toată zburdălnicia, deoarece plăsmuirile îi erau pline de făpturi uluitoare: grifoni, leviatani şi himere care veneau să-i mănânce din palmă, cu care mergea în tot felul de aventuri sau pe care le învingea prin stratageme inteligente. Poate că orice copil care creşte doar cu o mamă lângă el are imaginaţia la fel de bogată. Nu ştiu, însă părea cu totul absorbit când invoca asemenea viziuni. Zi de zi, se făcea parcă şi mai mare, opt ani, zece, doisprezece. Ochii i-au devenit serioşi şi membrele lungi şi puternice. Îşi luase obiceiul să bată cu degetul în masă în timp ce ţinea cuvântări moralizatoare, ca un moşuleţ. Cel mai mult îi plăceau poveştile în care curajul şi virtutea erau răsplătite. *Şi de aceea niciodată nu trebuie, întotdeauna trebuie, de aceea trebuie negreşit să...*

Îmi plăceau mult convingerile lui, lumea lui, în care faptele bune se deosebeau uşor şi limpede de acelea rele, în care greşelile aveau consecinţe şi monştrii erau învinşi. Nu semăna cu lumea pe care o ştiam eu, însă voiam să trăiesc în ea atât timp cât îmi îngăduia.

Era într-una dintre nopţile acelea de vară, cu porcii scurmând încet pământul sub fereastra noastră. Avea treisprezece ani. I-am zis râzând:

— Ştii mai multe poveşti decât tatăl tău.

L-am văzut că şovăie, de parcă eram vreo pasăre rară pe care se temea să n-o sperie şi să zboare de lângă el. Mă mai întrebase de tatăl lui, însă mereu îi răspunsesem „Nu încă".

— Haide, i-am spus zâmbindu-i. Îţi voi răspunde. A venit vremea.

— Cine era?

— Un prinţ venit pe insulă. Cunoştea o mie şi una de vicleşuguri.

— Cum arăta?

Crezusem că amintirile cu Odiseu vor avea un gust amar. Însă mi-a făcut plăcere să i-l descriu.

— Era brunet, cu ochii negri şi barba puţin roşcată. Avea mâinile mari şi picioarele scurte şi puternice. Se mişca mereu mai iute decât te aşteptai.

— De ce a plecat?

Era o întrebare ca un puiet de stejar, mi-am zis. Deasupra era o plăntuţă simplă, verde, însă sub pământ se înfigea rădăcina mare, răsfirată adânc. Am tras aer în piept.

— Când a plecat, nu ştia că te port în pântece. Avea acasă o soţie şi un fiu. Însă nu era numai asta. Zeii şi muritorii nu pot fi fericiţi prea mult timp împreună. A fost nevoit să plece şi a procedat foarte bine.

Chipul îi era concentrat, gânditor.

— Câţi ani avea?

— Puţin peste patruzeci.

L-am văzut socotind.

— Deci n-are nici şaizeci acum. E încă în viaţă?

Era tare ciudat să-mi închipui: Odiseu mergând pe ţărmul Itacăi, trăgând adânc aerul în piept. Nu mai apucasem să visez cu ochii deschişi de când se născuse Telegonus. Însă imaginea care-mi apăruse în minte mi se părea limpede şi bună.

— Cred că da. Era foarte în putere. La minte, vreau să zic.

Acum, că deschisesem larg porţile, a vrut să ştie tot ce-mi aminteam despre Odiseu, neamul său, regatul, soţia, fiul,

îndeletnicirile din copilărie, onorurile cu care se acoperise în război. Încă nu uitasem poveștile. Se păstraseră la fel de vii ca atunci când îmi fuseseră spuse, sutele de uneltiri și încercări prin care trecuse. Și totuși, s-a întâmplat ceva ciudat când am început să i le istorisesc lui Telegonus. M-am trezit că șovăi, că omit întâmplări, că schimb fapte. Când îl vedeam pe fiul meu uitându-se la mine, violențele care nu mă deranjaseră înainte acum îmi săreau în ochi. Aventurile de dinainte mi se păreau acum sângeroase și hâde. Până și Odiseu însuși mi se părea schimbat, nepăsător în loc să fie neclintit. În puținele dăți când lăsam o poveste așa cum era, îl vedeam pe fiul meu încruntându-se. N-ai zis-o tu cum trebuie, îmi spunea. Tata n-ar fi făcut niciodată una ca asta.

Ai dreptate, îi spuneam. Tatăl tău a lăsat să plece iscoada troiană cu căciula din blană de nevăstuică și s-a întors cu bine la familia lui. Tatăl tău se ținea mereu de cuvânt.

Telegonus se lumina la față.

— Știam eu că era om de onoare. Mai zi-mi ce alte fapte nobile a săvârșit.

Și îi mai urzeam o minciună. Oare Odiseu m-ar fi mustrat? Nu știam și nici nu-mi păsa. Aș fi făcut altele mai rele, mult mai rele, doar ca să-mi văd fiul fericit.

Pe atunci, mă mai întrebam din când în când ce i-aș zice lui Telegonus dacă m-ar întreba vreodată despre mine. Cum aș putea lustrui poveștile cu Aietes, Pasifae, Scylla, porcii. Până la urmă, nici n-a trebuit să încerc. Nu m-a întrebat niciodată.

A început să stea ceasuri lungi departe de mine, pe insulă. Când se întorcea, era roșu la față și din cale-afară de vorbăreț. Mădularele i se tot lungeau și îi auzeam glasul schimbat, răgușit. Mai povestește-mi despre tata, îmi zicea. Unde e Itaca? Cum e acolo? Cât de departe e de aici? Ce primejdii pândesc pe drum?

Era toamnă și fierbeam sirop din fructe, să avem la iarnă. Puteam să fac pomii să înflorească din nou oricând, însă începuseră să-mi placă bolboroseala apei dulci, culorile de giuvaier cristalin și borcanele în care-mi păstram recolta bogată de peste an.

— Mamă! mi-a strigat el intrând în casă. O corabie are nevoie de ajutor. Sunt lângă țărmul nostru, pe jumătate scufundați. O să se ducă la fund dacă nu trag la mal!

Nu erau primii corăbieri pe care-i vedea. Treceau adesea pe lângă insula noastră. Însă erau primii pe care voia să-i ajute. M-am lăsat târâtă până pe coastă. Era adevărat. Corabia se înclinase pe-o parte și lua apă.

— Vezi? Nu vrei să renunți la vrajă, doar de data asta? Sunt sigur că se vor arăta foarte recunoscători.

De unde știi? îmi venea să-i spun. *Adesea oamenii aflați la mare ananghie urăsc cel mai mult să se arate recunoscători și sunt gata să te atace doar ca să se simtă iar întremați.*

— Te rog. Dacă e cineva ca tata?

— Nimeni nu e ca tatăl tău.

— O să se scufunde, mamă. O să se înece! Nu putem să stăm și să ne uităm cu mâinile-n sân. Trebuie să facem ceva!

Părea îndurerat. Ochii îi luceau de lacrimi.

— Te rog, mamă. Nu pot îndura să-i văd murind.

— Numai de data asta, am zis. O singură dată.

Le auzeam strigătele purtate de vânt. *Țărm, un țărm!* Au întors vasul și au luat-o căznit spre noi. L-am pus să-mi promită că o să stea ascuns cât urcau ei pe cărare spre casă. Trebuia să stea în odaia lui până când isprăveau cu vinul și să plece iar la cel mai mic semn al meu. S-a învoit cu tot ce i-am cerut, căci s-ar fi învoit să facă orice. M-am dus la bucătărie și mi-am pregătit vechea poțiune. Simțeam că mă aflu în două odăi odată. Stăteam și-mi amestecam ierburile, cum mai făcusem de o sută

de ori, reînvățând vechile mișcări din degete. Și mai era fiul meu, care țopăia dezlănțuit. *De unde sunt, ți-ai dat seama? De care stânci crezi că s-au izbit? Putem să-i ajutăm să-și dreagă coca?*

Nu știu ce i-am răspuns. Sângele mi se închegase în vene. Încercam să-mi amintesc purtarea stăpânită pe care o avusesem pe vremuri. *Poftiți înăuntru, desigur că vă voi ajuta. Nu mai doriți niște vin?*

Deși îi așteptam, am tresărit când s-a auzit bătaia în ușă. Am deschis și m-am trezit cu ei în față: zdrențuiți, flămânzi, disperați ca întotdeauna. Oare căpitanul nu aducea cu un șarpe încolăcit? Nu-mi dădeam seama. Dintr-odată m-a înecat greața. Îmi venea să le trântesc ușa în nas, dar era prea târziu de-acum. Mă văzuseră și fiul meu stătea lipit de perete, ascultând tot ce se întâmpla. Îl prevenisem că se putea să fie nevoie să-i vrăjesc. Încuviințase. *Desigur, mamă, înțeleg.* Însă habar n-avea. Nu auzise niciodată trosnetul coastelor remodelându-se și carnea sfâșiindu-se umedă de la locul ei.

S-au așezat pe bănci. Au mâncat și au băut vin. Însă eu mă uitam mai departe la căpitan. Avea o privire pofticioasă. Și-o tot plimba prin încăpere și pe trupul meu. S-a ridicat.

— Stăpână, a zis el. Cum te numești? Pe cine să cinstim pentru masa aceasta?

Atunci aș fi făcut-o, i-aș fi despărțit cu de-a sila de ei înșiși. Însă Telegonus deja ieșea în sală. Purta mantie și sabie la brâu. Stătea drept și impunător ca un bărbat. Avea cincisprezece ani.

— Vă aflați în casa zeiței Circe, fiica lui Helios, și a fiului ei pe nume Telegonus. Am văzut că vă scufundați cu corabia și v-am îngăduit să veniți pe insula noastră, deși de obicei muritorii nu pot să pășească pe ea. Vă vom ajuta bucuroși cu tot ce aveți nevoie cât rămâneți cu noi.

Glasul nu-i era deloc răgușit, ci tare ca șipcile lăcuite. Avea ochii negri ai tatălui său, însă cu picuri galbeni strălucitori. Bărbații s-au uitat uimiți la el. M-am uitat și eu. M-am gândit la Odiseu, despărțit de Telemah atâția ani, cât de uimit a fost când l-a văzut dintr-odată mare.

Căpitanul a îngenuncheat.

— Zeiță, mărite stăpân. Pesemne că binecuvântatele Moire ne-au adus încoace.

Telegonus i-a făcut semn bărbatului să se ridice. S-a așezat în capul mesei și i-a servit cu mâncare de pe tipsii. Bărbații abia dacă s-au atins de ea. Se întindeau spre el ca vița spre soare, cu chipurile fascinate, întrecându-se care dintre ei să-i istorisească povești. Mă uitam întrebându-mă unde tăinuise darul acela atâta timp. Însă nici eu nu făcusem nicio vrajă până nu avusesem plante cu care să lucrez.

L-am lăsat să coboare pe țărm cu ei și să-i ajute să-și dreagă corabia. Nu-mi făceam cine știe ce griji. Avea să-l ocrotească vraja pe care o aruncasem asupra jivinelor insulei, însă și mai și propria lui vrajă, căci bărbații păreau niște fărâmături pradă farmecelor. Era mai tânăr decât toți, și totuși încuviință la fiecare cuvântul pe care-l rostea. Le-a arătat unde se află cele mai bune crânguri și ce copaci pot să taie. Le-a arătat pârâurile și locurile umbrite. Au rămas trei zile, cât și-au peticit coca spartă și s-au hrănit din cămările noastre. În tot timpul acesta, nu i-a părăsit decât când dormeau. Stăpâne, îi ziceau ei când îi vorbeau, cerându-i solemn părerea, de parcă era vreun meșter tâmplar de nouăzeci de ani, nu un băietan care nu mai văzuse o cocă de corabie în viața lui. *Stăpâne Telegonus, ce crezi, o să reziste?*

A cercetat gaura astupată.

— Îndeajuns, cred. E bine clădită.

S-au luminat la față și, când au pornit pe mare, au rămas agățați de parapet, strigându-i mulțumiri și rugi. Cât a zărit corabia, a rămas vesel. Apoi i-a pierit toată bucuria.

Mulți ani la rând, mărturisesc, am crezut că ar putea fi vrăjitor. Încercasem să-i țin lecții despre ierburile mele, cum se numeau și ce proprietăți aveau. Făceam vrăji mărunte cu el de față, sperând să-i trezească vreuna curiozitatea. Însă n-a arătat niciodată nici cel mai mic interes. Acum am

înțeles de ce. Vrăjitoria preschimbă lumea. El nu-și dorea decât să i se alăture.

Am încercat să spun ceva. Nu mai știu ce. Dar se și întorsese cu spatele, îndreptându-se spre pădure.

A stat afară toată iarna, apoi toată primăvara și vara. De cum se crăpa de ziuă și până la apus nu-l vedeam deloc. L-am întrebat de câteva ori unde se ducea și a făcut un gest vag spre plajă. Nu l-am bătut la cap. Era prins cu ceva, dând fuga gâfâind încolo și-ncoace și întorcându-se roșu la față, cu tunica plină de ciulini. Am văzut cum i se întăresc umerii și i se lățește bărbia.

— Peștera aia de pe plajă, mi-a zis el. Unde și-a ținut tata corabia. Mi-o dai mie?

— Tot ce vezi aici e al tău.

— Însă poate să fie numai a mea? Îmi promiți că n-o să intri niciodată acolo?

Mi-am amintit cât de mult ținusem și eu la tainele mele în tinerețe.

— Îți promit.

De atunci m-am tot întrebat dacă nu mă vrăjea și pe mine ca pe mateloții aceia. Căci pe atunci eram ca o vacă bine hrănită, placidă și credincioasă. Lasă-l în pace, mi-am spus. E fericit, crește mare. Ce rău ar putea să pățească aici?

— Mamă, mi-a zis.

Era chiar în zori, razele palide încălzeau frunzele. Pliveam buruienile, îngenuncheată în grădină. De obicei nu se trezea atât de devreme, însă era ziua lui. Împlinea șaisprezece ani.

— Ți-am făcut pere îndulcite cu miere, i-am spus.

A ridicat mâna, să-mi arate poama pe jumătate mâncată, lucind de suc.

— Le-am găsit, mulțumesc. Vreau să-ți arăt ceva.

M-am șters de pământ și l-am urmat pe cărarea din pădure, spre peșteră. Înăuntru era o barcă mică, asemănătoare cu a lui Glaucos.

— A cui e? l-am întrebat. Unde sunt oamenii?

A clătinat din cap. Era roșu în obraji și îi străluceau ochii.

— E a mea, mamă. Mi-a venit ideea înainte să sosească oamenii, dar după ce i-am văzut, m-am mișcat mult mai iute. Mi-au dat din uneltele lor și m-au învățat cum să-mi fac altele. Cum ți se pare?

Acum, că mă uitam mai bine, vedeam că pânza era cusută din cearșafurile mele și șipcile erau aspre și pline de așchii. Eram furioasă, însă pe de altă parte plesneam și de mândrie, minunându-mă. Fiul meu o construise de unul singur, doar cu niște unelte simple și cu voința sa.

— E foarte bine lucrată, am zis.

A zâmbit larg.

— Este, nu-i așa? El mi-a spus să păstrez taina. Însă nu voiam să ți-o ascund. M-am gândit...

S-a oprit când mi-a văzut fața.

— Cine ți-a zis?

— E-n regulă, mamă, nu vrea să-mi facă niciun rău. M-a ajutat. Mi-a mărturisit că pe vremuri venea des pe aici. Că sunteți prieteni vechi.

Prieteni vechi. Cum de nu văzusem primejdia? Acum mi-am amintit ce bucuros părea Telegonus când se întorcea seara acasă. Și nimfele mele se întorceau cu aceeași expresie pe chip. Atena nu putea să pătrundă prin vraja pe care o urzisem, căci nu avea nicio putere în lumea morților. Însă el mergea peste tot. Când nu dădea cu zarul, conducea chiar el sufletele până la porțile lui Hades. Zeul care-și vâra nasul peste tot, zeul schimbării.

— Hermes nu mi-e deloc prieten. Spune-mi tot ce ați vorbit. Acum.

S-a înroșit la față, cuprins de jenă.

— A zis că poate să mă ajute şi m-a ajutat. Că trebuie să trec repede la fapte. Dacă vreau să smulg coaja de pe o rană, mi-a spus, cel mai bine e să mă mişc iute. N-o să-mi ia nici o jumătate de lună. La primăvară o să fiu deja înapoi. I-am făcut proba în golf şi e trainică.

Mi-a vorbit cu atâta exaltare, încât de-abia am reuşit să-l urmăresc.

— Cum adică? Ce n-o să-ţi ia nici o jumătate de lună?

— Călătoria spre Itaca. Hermes e convins că poate să mă călăuzească astfel încât să ocolim monştrii, aşa că n-ai de ce să te temi. Dacă plec odată cu mareea de la amiază, voi ajunge la cea mai apropiată insulă înainte să se întunece.

Amuţisem de parcă îmi smulsese limba din gură.

Mi-a pus mâna pe umăr.

— Nu trebuie să-ţi faci griji. Voi fi în siguranţă. Hermes îmi e strămoş, din sângele tatei. Nu m-ar trăda niciodată. Mamă, tu mă auzi?

Mă cerceta neliniştit pe sub şuviţele de păr.

Mi-a îngheţat sângele în vene când l-am văzut atât de copilăros. Oare şi eu fusesem aşa o copilă?

— E un zeu al minciunilor, am spus. Doar nătărăii se încred în el.

A roşit, însă pe chip îi apăruse o expresie sfidătoare.

— Ştiu cine este. Nu mă încred în el şi atât. O să am arcul cu mine. Şi oricum a început să mă înveţe să arunc cu lancea. Mi-a arătat un băţ care avea legat la un capăt un cuţit vechi de bucătărie al meu. Pesemne că mi-a citit groaza pe chip, căci a urmat: Însă n-o să am nevoie de ea. În Itaca se ajunge în câteva zile şi apoi o să fiu în siguranţă lângă tata.

Stătea aplecat în faţă, cu un aer serios. Credea că-mi răspunsese la toate obiecţiile. Era mândru de el şi bucuros de planurile pe care tocmai şi le făurise. Cât de uşor îi veneau pe limbă vorbe ca *în siguranţă, tata*. Am simţit că mă cuprinde pe loc o furie lucidă.

— De ce-ți închipui că o să te primească în Itaca cu brațele deschise? Nu știi decât poveşti despre tatăl tău. Și deja are un fiu. Crezi că lui Telemah o să-i convină să se trezească cu un frate bastard?

S-a strâmbat puțin când a auzit de *bastard*, însă mi-a răspuns curajos:

— Nu cred că s-ar supăra. Nu mă duc să-i iau regatul, nici moștenirea și o să-l lămuresc în privința asta. O să stau toată iarna și așa o să avem timp să ne cunoaștem.

— Așadar, te-ai hotărât. Ai făcut planul cu Hermes și acum nu mai aștepți decât să-ți urez eu vânt din pupă.

S-a uitat nesigur la mine.

— Ce zice Hermes atotștiutorul despre sora lui, care te vrea mort? Ți-a zis că o să mori ucis de cum o să părăsești insula?

Mai că a oftat.

— Mamă, a trecut mult timp de-atunci. Sigur a uitat.

— Să uite? Glasul meu zgâria parcă pereții peșterii. Ești neghiob? Atena nu uită. O să te hăpăie dintr-o înghițitură, cum vânează bufnița un șoricel prostuț.

Pălise la față, însă nu s-a lăsat, ca un viteaz ce era.

— O să încerc oricum.

— Ba nu. Îți interzic.

S-a uitat uimit la mine. Nu-i mai interzisesem nimic până atunci.

— Bine, dar trebuie să plec spre Itaca. Mi-am construit barca. Sunt pregătit.

Am păşit mai aproape.

— Hai să te lămuresc eu cum trebuie. Dacă pleci, o să mori. Așa că nu mergi nicăieri. Și dacă încerci, o să-ți dau foc la barcă, până rămâne doar scrumul din ea.

Fața îi înlemnise de uimire. I-am întors spatele și am plecat.

Nu a plecat pe mare în ziua aceea. Eu am dat târcoale mânioasă prin bucătărie, iar el a rămas în pădurile lui. S-a întors acasă de-abia la amurg. S-a apucat să scotocească prin cufere, adunându-şi gălăgios pături şi aşternuturi. Venise doar să-mi arate că nu vrea să mai stea sub acoperişul meu.

— Vrei să te tratez ca pe un bărbat, însă te porţi ca un ţânc. Toată viaţa te-am ocrotit aici. Nu înţelegi primejdiile care te pasc în lumea mare. Nu poţi să te prefaci că Atena nici nu există.

Era pregătit ca iasca gata să se aprindă de la scânteia amnarului.

— Ai dreptate. Nu cunosc deloc lumea. Cum aş putea s-o cunosc? Nu mă scapi o clipă din ochi.

— Atena s-a arătat chiar acolo, în faţa vetrei, şi mi-a poruncit să te dau pe mâna ei ca să te ucidă.

— Ştiu. Mi-ai povestit de o sută de ori. Şi totuşi n-a mai încercat nimic de atunci, nu-i aşa? Doar sunt în viaţă, nu?

— Datorită farmecelor pe care le urzesc şi le port mereu cu mine! am răspuns ridicându-mă să-l înfrunt. Ştii câte a trebuit să fac să le întăresc, câte ceasuri m-am frământat cu ele şi cât le-am încercat, să fiu sigură că Atena nu poate să pătrundă până la noi?

— Oricum îţi place să faci aşa ceva.

— Îmi place? am izbucnit într-un râs hârşâit. Îmi place să-mi văd de munca mea, de care nici n-am mai apucat să mă ocup de când te-ai născut tu!

— Atunci du-te şi fă-ţi farmecele! Fă-le şi lasă-mă să plec! Recunoaşte că nici nu ştii dacă Atena mai e supărată. Ai încercat să vorbeşti cu ea? Au trecut şaisprezece ani de-atunci!

O zicea de parcă erau şaisprezece secole. Nici nu-şi închipuia cât de vastă e viaţa zeilor, cât de nemilos ajungi când vezi cum se ridică şi se prăbuşesc în jur generaţii de

oameni. Era tânăr și muritor. O după-amiază anostă i se părea lungă cât un an.

Simțeam cum mă aprind la față, cum mă încing tot mai mult.

— Îți închipui că toți zeii sunt ca mine. Că poți să-i ignori când ai chef și să te porți de parcă ți-ar fi slugi, cu dorințe pe care le alungi ca pe muște. Însă ei pot să te strivească doar din plăcere, din pizmă.

— Frică și zei, frică și zei! Numai despre asta vorbești. Numai despre asta mi-ai vorbit întotdeauna. Și totuși, pe lumea asta există mii și mii de bărbați și de femei care trăiesc până la adânci bătrâneți. Unii sunt chiar fericiți, mamă. Nu se agață cu atâta disperare de un țărm adăpostit. Eu vreau să fiu unul dintre ei. De ce nu poți să înțelegi?

Aerul începuse să sfârâie în jurul meu.

— Tu nu poți să înțelegi. Am zis că nu pleci nicăieri și am încheiat discuția.

— Așa deci? O să rămân aici toată viața? Până mor? Fără să încerc măcar să plec?

— Dacă așa trebuie, da.

— Nu! a zis, lovind cu pumnul masa dintre noi. Nu voi face așa ceva! Nu am pentru ce să trăiesc aici. Chiar dacă mai sosește vreo corabie și mă rog de tine să o lași să arunce ancora, ce dacă? Mă bucur câteva zile și apoi pleacă, iar eu rămân prizonier aici. Dacă asta e viață, mai bine mor. Mai bine mă omoară Atena, ai auzit? Măcar așa aș ajunge să văd și altceva decât numai insula asta!

Mi s-a întunecat vederea.

— Nu-mi pasă ce ți se pare ție *mai bine*. Dacă ești prea netot ca să ții la viața ta, atunci o să țin eu. Mă voi folosi de vrăji.

Pentru prima oară, l-am văzut descumpănit.

— Cum adică?

— Adică nici măcar n-ai știi ce-ai pierdut. Nici măcar nu ți-ar trece prin minte să pleci.

S-a dat un pas înapoi.

— Nu. N-o să-ți mai beau din vin. N-o să mă mai ating de ce-mi dai tu.

Simțeam în gură gust de venin. Era o plăcere să-l văd în sfârșit înspăimântat.

— Crezi că poți să mă oprești așa? Niciodată nu ai înțeles cât de puternică sunt.

N-o să uit toată viața cum m-a privit. Ca un om care tocmai a văzut cum se ridică vălul și cum arată cu adevărat lumea.

A deschis ușa cu un gest smucit și a fugit în beznă.

Am rămas locului multă vreme, ca un copac pârjolit de trăsnete până la rădăcină. Apoi m-am dus jos pe țărm. Aerul se răcise, dar nisipul încă păstra în el arșița zilei. Mi-am amintit câte ceasuri stătusem cu el în brațe acolo, pielea lui lipită de a mea. Îmi dorisem să pășească liber prin lume, teafăr și neînfricat, iar acum mi se îndeplinise dorința. Nici măcar nu-și închipuia că poate să stea vreo zeiță neclintită cu lancea îndreptată spre inima lui.

Nu-i povestisem despre pruncia sa, cât de înverșunată și de grea fusese. Nu-i povestisem despre cruzimea zeilor, nici despre cruzimea tatălui său. Mai bine i-aș fi povestit, mi-am zis. De șaisprezece ani țineam bolta pe umerii mei, iar el nici nu băgase de seamă. Mai bine l-aș fi luat cu de-a sila să culegem plantele care-i salvau viața. Mai bine l-aș fi pus să stea lângă plită cât rosteam cuvintele cu puteri vrăjite. Ar trebui să înțeleagă câte îndurasem în tăcere și câte făcusem ca să-l știu în siguranță.

Însă ce-ar fi fost apoi? Acum se ascundea de mine printre copaci. În minte îmi apăruseră atât de lesne farmecele care mi-ar fi îngăduit să-i retez dorințele, cum ai tăia putregaiul de pe o poamă.

Am scrâșnit din dinți. Îmi venea să spumeg de furie, să-mi smulg carnea de pe mine și să plâng. Îmi venea să-l blestem pe Hermes pentru toate jumătățile de adevăr și pentru ispitele sale – însă Hermes nici nu conta de fapt. Văzusem chipul lui Telegonus când se uita pe vremuri în mare, șoptind cuvântul *zare*.

Am închis ochii. Cunoșteam așa de bine țărmul, că nici nu trebuia să văd unde pun piciorul. Când era mic, îmi înșiram toate lucrurile pe care aș fi fost în stare să le fac pentru a-l ști în siguranță. Nu era un joc așa de greu, căci răspunsul era mereu același. Orice.

Odiseu îmi povestise odată despre un rege care avea o rană de nevindecat, nici cu doctori, nici cu tot timpul din lume. Când s-a dus la oracol, acesta i-a zis: doar omul care-l rănise putea să-l vindece și doar cu lancea cu care îi făcuse rana. Așa că regele s-a dus șchiopătând până la celălalt capăt al lumii, unde și-a găsit dușmanul și acesta l-a vindecat.

Îmi doream să fie Odiseu lângă mine, ca să-l întreb: cum l-a convins regele pe omul acela să-l ajute, când tocmai el îi făcuse o rană atât de adâncă?

Mi-am primit răspunsul dintr-o altă poveste. Cu mult timp în urmă, îl întrebasem pe Odiseu în pat:

— Ce făceai când Ahile și Agamemnon nu voiau să te asculte?

Zâmbise în lumina focului.

— E simplu. Pui la cale un plan în care chiar asta se întâmplă.

Capitolul 20

L-am găsit în livada de măslini. Păturile i se încolăciseră în jur de parcă și în vise mă înfrunta.

— Fiule, am zis. Cuvântul a răsunat tare în aerul nemișcat. Încă nu se crăpase de ziuă, dar simțeam că nu mai e mult până se pun în mișcare roțile carului tatei. Telegonus.

A deschis ochii și a ridicat iute mâinile, să se apere de mine. Am simțit o durere ca un vârf de pumnal.

— Am venit să-ți spun că poți să pleci și o să te ajut. Însă nu se poate fără niște condiții.

Oare știa cât mă costau cuvintele acelea? Nu cred că avea cum. Tinerețea are darul de a nu simți cât de mult le datorează altora. I-am citit deja bucuria pe chip. A sărit să mă îmbrățișeze, lipindu-și fața de gâtul meu. Am închis ochii. Mirosea a frunze verzi și a sevă. Șaisprezece ani trăseserăm în piept doar mirosurile celuilalt.

— Să mai aștepți două zile până la plecare, i-am zis. Și în aceste zile să faci trei lucruri.

A încuviințat însuflețit.

— Orice.

Acum, că pierdusem, se arăta maleabil. Măcar știa să câștige elegant. L-am condus acasă și i-am umplut brațele cu ierburi și cu sticluțe. Le-am cărat împreună până la barca lui. Acolo, pe punte, m-am apucat să tai și să pisez, amestecându-mi pomezile. Spre surprinderea mea, m-a urmărit. De obicei își vedea de-ale lui când făceam farmece.

— La ce e bună?

— Te apără.

— De ce anume?

— De tot ce îmi trece prin minte. De tot ce ți-ar putea trimite Atena pe cap: furtuni, leviatani, o spărtură în carenă.

— Leviatani?

M-am bucurat să-l văd ceva mai palid.

— O să le țină departe. Dacă Atena vrea să te atace pe mare, va trebui s-o facă ea însăși și nu cred că poate. Moirele i-au legat mâinile. Trebuie să rămâi tot timpul în barcă și, de cum ajungi în Itaca, du-te la tatăl tău și roagă-l să pună o vorbă bună pentru tine când vorbește cu Atena. E ocrotitoarea lui și s-ar putea să-l asculte. Jură-mi.

— Așa o să fac, a zis el cu chipul solemn în penumbră.

Am turnat poțiunile peste fiecare șipcă aspră și centimetru de pânză, rostindu-mi farmecele.

— Aș putea să încerc și eu? a zis el.

I-am întins un rest de poțiune. A udat un colț de punte rostind cuvintele pe care mă auzise că le spun.

A împuns lemnul cu degetul.

— A mers?

— Nu, am zis.

— De unde știi ce să spui?

— Rostesc ceea ce are înțeles pentru mine.

Chipul i s-a încordat de efort, de parcă se opintea să suie un bolovan pe deal. S-a uitat țintă la șipci, rostind alte și alte cuvinte. Puntea a rămas neschimbată. S-a uitat spre mine a reproș.

— E greu.

Cu toate grijile pe care le aveam, am râs.

— Ai crezut altceva? Ascultă-mă. Când te-ai apucat să construiești barca doar n-ai ridicat toporul o dată și te-ai așteptat să termini cu treaba. Ai muncit zi de zi. Așa și cu vrăjitoria. Trudesc de secole și tot n-o stăpânesc cum trebuie.

— Însă nu-i doar asta. Mai e și faptul că nu sunt vrăjitor ca tine.

Mi-am amintit de tata. Când preschimbase bușteanul din vatră în scrum, acum o veșnicie, zicându-mi: *Așa ceva e un fleac. Pot să fac mult mai mult.*

— Se prea poate să nu fii vrăjitor, i-am zis. Însă ești altceva. Ceva ce încă n-ai aflat. De aceea pleci.

Zâmbetul lui îmi amintea de al Ariadnei, cald ca iarba verii.

— Da, a spus el.

L-am dus la un colț de plajă umbrit. Cât și-a terminat perele, i-am înfățișat drumul pe mare cu pietre, schițându-i popasurile și primejdiile. Nu va trece pe lângă Scylla. Se putea ajunge și altfel în Itaca. Odiseu nu reușise s-o ia pe acolo din pricina răzbunătorului Poseidon.

— Dacă te ajută Hermes, bine, însă nu trebuie să mergi niciodată pe mâna lui. Tot ce spune e ca scris în vânt. Și trebuie să te ferești mereu de Atena. S-ar putea să-ți apară preschimbată. O fecioară frumoasă, poate. Nu trebuie să te lași păcălit oricât de mult te-ar ispiti.

— Mamă, a zis el roșind. Eu pe tata îl caut. Nu mă gândesc la altceva.

N-am mai spus nimic. În zilele acelea ne-am purtat cu mai multă blândețe decât oricând, chiar și înainte de cearta noastră. Seara stăteam împreună în fața vetrei. Un leu se pusese peste piciorul lui. Era de-abia toamnă, însă nopțile erau deja reci. L-am servit cu mâncarea lui preferată, pește umplut cu ierburi și brânză rumenită. Cât a mâncat, m-a lăsat să-l povățuiesc.

— Penelopa, i-am zis. Cinstește-o în fel și chip. Îngenunchează-i la picioare, adu-i laude și daruri, o să-ți dau câteva tocmai bune. E înțelegătoare, dar nicio femeie nu se bucură când se trezește la picioare cu odraslele din flori ale bărbatului ei. Cât despre Telemah, stai cu ochii în patru. El are de

pierdut cel mai mult de pe urma ta. O mulțime de bastarzi au devenit regi la vremea lor, iar el o să știe asta. Nu te încrede în el. Nu-i întoarce spatele. O să fie isteț și iute, căci tatăl lui l-a învățat meșteșugul armelor.

— Sunt un arcaș bun.

— Ai țintit în trunchiuri de stejar și ai vânat fazani. Nu ești războinic.

A tras aer în piept.

— Oricum, dacă încearcă ceva, o să mă păzească puterile tale.

M-am uitat îngrozită la el.

— Nu fi neghiob. N-am cum să te păzesc cu nicio putere după ce pleci de aici. Dacă te bizui pe așa ceva, o să mori.

Mi-a pus mâna pe braț.

— Mamă, vreau doar să spun că el e muritor. Eu sunt pe jumătate din sângele tău și ți-am moștenit șiretlicurile.

Ce șiretlicuri? Îmi venea să-l scutur bine. Un strop de farmec? Darul de a-i încânta pe muritori? Când îi vedeam chipul plin de speranțe îndrăznețe, mă simțeam bătrână. Tinerețea îi îmbobocise și i se pârguise de-acum. Buclele negre îi atârnau în ochi și glasul i se îngroșase. Băieții și fetele vor ofta după el, dar eu nu vedeam decât sutele de puncte vulnerabile de pe trupul lui de la care ar putea să-și găsească sfârșitul. Gâtul său dezgolit mi se părea obscen în lumina focului.

Și-a sprijinit capul de-al meu.

— N-o să pățesc nimic, îți promit.

Ba nu poți să-mi promiți, îmi venea să-i strig. Nu știi nimic. Însă a cui era vina? Îi tăinuisem fața lumii sub văl. Îi zugrăvisem istoria în culori vii și tari și se îndrăgostise de meșteșugul meu. Iar acum era prea târziu s-o iau de la capăt și să schimb foaia. Dacă îmbătrânisem, de ce nu devenisem înțeleaptă? Ar trebui să știu de-acum că n-are rost să urli când pasărea deja a zburat din cuib.

I-am zis că trebuie să facem trei lucruri. Însă ultimul trebuia să-l fac singură. Nu m-a descusut. Vreun farmec, credea el. Vreo iarbă pe care şi-a pus în gând s-o dezgroape. Am aşteptat până s-a culcat şi m-am dus pe malul mării, la lumina stelelor.

Valurile îmi lunecau pe picioare şi-mi răsuceau poalele rochiei. Eram lângă peştera unde aştepta barca lui Telegonus. Peste câteva ceasuri avea să urce în ea, să salte bolovanul care-i slujea de ancoră şi să întindă pânzele din petice cusute grosolan. Era un băiat bun, aşa că o să-mi facă cu mâna atâta vreme cât voi privi în depărtare. Apoi o să se întoarcă şi o să-şi încordeze privirile să vadă insulița stâncoasă care se întindea la capătul speranţelor sale.

Îmi aminteam palatul bunicului, curenţii negri ai lui Oceanos, marele râu ce încinge întregul pământ. Orice zeu cu sânge de naiadă putea să se vâre în valurile sale, lăsându-se purtat tot înainte, prin tuneluri săpate în stâncă şi prin o mie de afluenţi, până când ajungea acolo unde şuvoaiele curg chiar pe sub fundul mării.

Pe vremuri mergeam acolo cu Aietes. Când se întâlneau cele două ape, nu se amestecau deloc, ci alcătuiau un soi de membrană vâscoasă ca o meduză. Prin ea se zăreau scânteile fosforescente din oceanul întunecat şi, dacă-ţi apăsai palma, simţeai undele adânci de pe cealaltă parte, izbitor de reci. Când ridicam mâinile, degetele ne furnicau şi aveau gust de sare.

— Priveşte, îmi spusese Aietes.

Îmi arătase ceva care se mişca în întunecimea aceea nemărginită. O umbră cenuşiu-pal ce luneca înainte, mare cât o corabie. Se lăsase peste noi, cu aripile sale fantomatice bătând fără sunet în negrul din jur. Nu se auzea decât hârşâitul cozii sale târându-se pe nisipul de pe fund.

Trygon, așa îl numise fratele meu. Era cel mai mare din neamul său, un zeu în toate puterile. Tata Uranus, creatorul lumii, se zice că l-ar fi pus acolo la loc sigur, căci otrava din coada făpturii era cea mai puternică din univers. Un muritor ar fi fost ucis pe loc doar dacă s-ar fi atins de el, iar un zeu superior s-ar fi chinuit o veșnicie. Dar un zeu mai mărunt? Nouă ce ne-ar fi făcut?

Ne-am uitat lung la chipul lui straniu și străin și la botul turtit și tăios. I-am urmărit burta cu branhii albe plutind deasupra noastră. Aietes făcuse ochii mari.

— Gândește-te ce armă s-ar putea făuri din el.

Știam că eram pe punctul de a-mi încălca surghiunul. De aceea așteptasem să se facă noapte și să se tragă norii peste ochii mătușii mele. Dacă izbuteam, m-aș fi întors dimineața, înainte să-mi bage cineva de seamă absența. Și dacă nu reușeam, ce pedeapsă ar mai fi fost pe măsură?

Am pășit în valuri. Mi-au învăluit picioarele, pântecele. Mi-au învăluit chipul. Nu trebuia să folosesc bolovani pe post de greutăți ca muritorii, luptând să nu plutesc la suprafață. Am coborât lin treptele săpate în fundul mării. Deasupra mea mareele se mișcau necurmat, însă mă afundasem prea mult ca să le mai simt. Ochii îmi luminau calea. Nisipul se înălța în jur și printre picioare mi-a țâșnit un calcan. Nu s-a mai apropiat nicio altă ființă. Îmi miroseau sângele de naiadă sau poate otrăvurile intrate în piele după atâția ani de vrăjitorii. M-am întrebat dacă n-aș fi făcut mai bine să încerc să le vorbesc nimfelor mării și să le cer ajutorul. Însă nu cred că le-ar fi surâs treaba pentru care venisem.

M-am adâncit și mai mult, scufundându-mă în stânjenii de apă neagră. Nu eram în elementul meu în ea și o știam. Frigul îmi pătrundea până la os, iar sarea îmi rodea fața. Simțeam

povara mării ca niște munți pe umeri. Însă avusesem mereu darul răbdării, așa că nu m-am lăsat. În depărtare zăream formele mătăhăloase ale balenelor și ale calmarilor imenși plutind prin apă. Am strâns bine cuțitul cu tăișul de bronz cât se putea de ascuțit, dar nici ei nu s-au apropiat de mine.

În sfârșit am pășit pe fundul cel mai de jos al mării. Nisipul era așa de rece, că-mi ardea tălpile. Aici domnea tăcerea și apa era încremenită. Singurele lumini veneau de la dârele luminescente plutitoare. Era un zeu înțelept dacă-și punea musafirii să vină tocmai până aici, în locul acesta neprimitor, unde trăia doar el singur.

— Mărite stăpân al adâncurilor, am strigat. Am venit din lume să ne întrecem în luptă.

N-am auzit niciun sunet. În jur nu exista decât întinderea oarbă de sare. Apoi bezna s-a despicat și a sosit el. Imens mai era, alb-cenușiu, întipărit în adâncuri ca imaginea soarelui după ce ți-ai luat ochii de la el. Aripile mute îi unduiau, iar din vârfurile lor curgeau curenți ca niște râulețe. Avea ochii înguști, cu pupile subțiri, ca de pisică, și gura o cută golită de sânge. M-am uitat uimită. Când pusesem piciorul în apă, îmi spusesem că urma să dau piept doar cu un nou Minotaur, cu un alt olimpian pe care trebuia să-l întrec în istețime. Însă acum, când îl vedeam cât e de mare și de cadaveric, m-am înfiorat. Ființa aceasta era mai bătrână decât toate pământurile din lume, avea vârsta primei picături de sare. Până și tata părea un copil pe lângă ea. Să i te împotrivești ar fi fost ca și cum încercai să zăgăzuiești marea. M-a năpădit o groază rece. Toată viața mă temusem că o să mă trezesc cu o grozăvie pe cap. De-acum nu mai trebuia să aștept. O aveam în față.

Pentru ce vrei să ne întrecem?

Toți zeii cei mari au puterea să grăiască prin gânduri, însă, când am auzit făptura vorbindu-mi în minte, m-am scurs pe picioare.

— Am venit să-ți câștig coada otrăvită.

Și de ce ți-ai dori o asemenea putere?

— Atena, fiica lui Zeus, caută să curme viaţa fiului meu. Nu-l pot apăra cu puterea mea, însă a ta mi-ar fi de folos.

M-a privit cu ochii săi care nu clipeau. *Ştiu cine eşti, fiica soarelui. Tot ce atinge marea îmi ajunge într-un târziu la cunoştinţă, aici, în adâncuri. Îţi ştiu gustul. Îţi ştiu toată familia după gust. Şi fratele tău a venit odată, încercând să pună mâna pe puterea mea. A plecat cu ea goală, ca toţi ceilalţi. Cu cineva ca mine nu te poţi lupta.*

M-a trecut disperarea în valuri, fiindcă ştiam că spune adevărul. Toţi monştrii din adâncuri aveau trupurile acoperite de cicatricele rămase în urma luptelor cu fraţii lor leviatani. El însă nu. Era neted peste tot, căci nimeni nu îndrăznea să se pună cu puterea sa străveche. Până şi Aietes trebuise să-şi recunoască mărginirea.

— Oricum ar fi, am spus, trebuie să încerc. De dragul fiului meu.

Nu este cu putinţă.

Vorbea la fel de plat cum arăta. Clipă de clipă, simţeam că mi se scurge voinţa, suptă de răceala necurmată a valurilor şi de privirea sa fixă. M-am silit să vorbesc.

— Nu îndur să aud aşa ceva, am continuat. Fiul meu trebuie să trăiască.

Singurul trebuie *din viaţa muritorilor este moartea.*

— Dacă nu vrei să te întreci cu mine, poate vrei ceva în schimb. Un dar anume. Să îndeplinesc o sarcină.

Gura subţire i s-a deschis cu un hohot mut.

Ce mi-aş putea dori de la tine?

Nimic, ştiam. M-a scrutat cu ochii săi palizi, pisiceşti.

Am aceeaşi lege ca întotdeauna. Dacă râvneşti la coada mea, trebuie mai întâi să-i înduri otrava. Acesta este preţul. Suferinţă veşnică pentru a câştiga câţiva ani de viaţă pentru fiul tău muritor. Chiar merită să plăteşti atât de scump?

Mi-am amintit cum naşterea lui Telegonus aproape că mă răpusese. Mi-am închipuit cum ar fi să trăiesc cu durerea aceea la nesfârşit, fără leac, fără balsam, fără alinare.

— Așa i-ai propus și fratelui meu?

Așa le propun tuturor. El nu s-a învoit. Nimeni nu se învoiește vreodată.

Mi-am mai venit în puteri când am auzit.

— Care sunt celelalte condiții?

Când nu mai ai nevoie de puterea ei, azvârle-o în valuri, ca s-o primesc înapoi.

— Doar atât? Juri?

Dorești să mă legi cu jurământ, copilă?

— Doresc să știu că-ți vei respecta învoiala.

Mi-o voi respecta.

Curenții se mișcau în jurul nostru. Dacă o fac, Telegonus va trăi. Nimic altceva nu conta.

— Sunt gata, am zis. Lovește-mă.

Nu. Trebuie să pui chiar tu mâna pe venin.

Apele mă sorbeau. Bezna mă făcea să-mi pierd curajul. Nisipul nu era neted, ci amestecat cu oscioare. Tot ce-și găsea moartea în mare odihnea până la urmă aici. Pielea mi s-a zbârcit furnicându-mă, de parcă s-ar fi descuamat. Zeii nu știau ce-i mila, aflasem încă de la început. M-am silit să pășesc în față. Piciorul mi s-a prins în ceva. O cutie toracică. Mi l-am tras. Dacă mă opream acum, nu mă mai urneam în veci.

M-am apropiat de capătul unde coada i se lipea de pielea cenușie. Carnea de deasupra arăta bolnăvicios de moale, ca putrezită. Coada ca un ac îi hârșâia slab frecându-se de fundul mării. De aproape îi vedeam muchia zimțată și-i simțeam puterea, un iz dulce și greu, sufocant. Oare o să reușesc să ies din adâncuri după ce-i absorbeam veninul? Sau o să zac pur și simplu aici, agățată de coada lui, pe când fiul îmi moare în lumea de sus?

Nu mai zăbovi, mi-am zis. Însă nu reușeam să mă clintesc deloc. Trupul meu, cu bunul său simț înnăscut, se împotrivea autodistrugerii. Picioarele mi s-au încordat, gata s-o ia la fugă, s-o zbughească înapoi la adăpostul uscatului.

Ca Aietes înaintea mea și toți cei care mai râvniseră puterea lui Trygon.

Bezna și curenții întunecați mă înconjurau. Mi-am zugrăvit în fața ochilor chipul luminos al lui Telegonus. Am întins mâna.

Mi-am trecut degetele prin golul apei, fără să atingă nimic. Făptura îmi plutea iar în față, privindu-mă cu ochii săi inexpresivi.

S-a sfârșit.

Mintea mi se întunecase precum apa aceea. Parcă făcuserăm un salt în timp.

— Nu înțeleg.

Ai fi atins otrava. E de-ajuns atât.

Îmi simțeam mintea rătăcită.

— Cum e cu putință?

Sunt bătrân de când lumea și pun orice condiții îmi sunt pe plac. Tu ești prima care le-a îndeplinit.

S-a ridicat din nisip. L-am simțit cum îmi atinge în treacăt părul cu aripa, iar când s-a oprit, aveam iar în față capătul unde rădăcina cozii i se înfigea în trup.

Taie. Începe mai sus, în carne, altfel o să picure veninul.

Glasul îi era liniștit, de parcă îmi spunea să tai o felie dintr-o poamă. Mă simțeam ametită, încă zguduită. I-am cercetat pielea nevătămată și gingașă ca dosul încheieturii. Nici nu-mi închipuiam cum aș putea s-o tai, așa cum n-aș fi putut să spintec nici beregata unui prunc.

— Nu poți îngădui una ca asta, am zis. Trebuie să fie un vicleșug. Aș putea să nenorocesc o lume întreagă cu o asemenea putere. Aș putea să-l amenințe pe Zeus.

Lumea de care vorbești nu are nicio însemnătate pentru mine. Ai câștigat, ia-ți răsplata. Taie.

Glasul nu-i era nici aspru, nici blând, însă parcă m-a biciuit. Apa mă apăsa cu adâncurile sale întinse, topindu-se în noaptea lor fără sfârșit. Carnea lui moale, netedă și cenușie, aștepta s-o tai. Și tot nu m-am urnit.

Erai gata să te lupți cu mine pentru ea. Nu o primești dacă ți-o dau de bunăvoie?

Mi s-a întors stomacul pe dos.

— Te rog. Nu mă sili să fac așa ceva.

Să te silesc? Copilă, doar tu ai venit la mine.

Nici nu simțeam mânerul cuțitului în mână. Nu simțeam nimic. Fiul meu părea îndepărtat precum cerul. Am ridicat tăișul și l-am înfipt în pielea făpturii. S-a rupt ca florile, zdrențuindu-se lesne. Sângele zeiesc auriu a început să curgă din rană, plutindu-mi peste mâini. Țin minte că mi-am zis: fără îndoială, m-am gândit bine la ce fac acum. Oricâte farmece aș făuri, oricâte lănci aș vrăji, o să-mi petrec restul zilelor privind cum sângerează făptura aceasta.

Am tăiat și ultima fâșie de piele și am rămas cu coada în mână. Părea ușoară ca fulgul și, dacă o priveai de-aproape, aproape irizată.

— Îți mulțumesc, i-am zis, însă glasul mi-era pierit.

Simțeam mișcarea curenților. Grăunțele de nisip șușoteau între ele. El își ridica aripile. Norișorii de sânge aurit licăreau în bezna din jur. Sub tălpi aveam oasele strânse într-o mie de ani. Mi-am zis: Nu mai îndur lumea asta nici măcar o clipă.

Atunci, fă-ți alta, copilă.

A lunecat în beznă, târând după el o panglică de aur.

Mi-a luat mult să fac cale întoarsă cu moartea aceea în mână. N-am văzut nici măcar o vietate. Dacă înainte le păream urâcioasă, acum fugeau de mine. Când am ieșit din valuri pe plajă, aproape că se revărsau zorii și nu mai aveam când să-mi trag sufletul. M-am dus în peșteră și am găsit toiagul pe care Telegonus îl folosise drept lance. Cu degete încă tremurânde, am dezlegat sfoara cu care era legat cuțitul în vârf.

M-am uitat o clipă la parul strâmb, întrebându-mă dacă să-i găsesc altă coadă pentru lancea lui. Însă odată ce apucase să se învețe cu el, mi se părea mai sigur să-l las așa curbat cum era.

Am ținut cu grijă coada de la rădăcină. Se acoperise de o secreție străvezie. Am legat-o de capătul bățului cu fire vrăjite și am vârât-o într-o teacă de piele fermecată cu *mōli*, ca să țină otrava înăuntru.

Telegonus dormea, cu chipul destins și obrajii puțin îmbujorați. Am stat să-l privesc până s-a trezit. A tresărit uitându-se chiorâș la mine.

— Ce ai acolo?

— Ceva care o să te apere. Nu atinge decât coada. Zgârietura e mortală pentru oameni și o tortură pentru zei. Ține-o mereu în teacă. E doar pentru Atena sau vreo primejdie de moarte. După aceea trebuie să se întoarcă la mine.

Era neînfricat, cum îl știam dintotdeauna. A întins mâna și a luat, fără să șovăie, lancea de coadă.

— E mai ușoară decât bronzul. Ce este?

— Coada lui Trygon.

Mereu îi plăcuseră cel mai mult poveștile cu monștri. S-a uitat uimit la mine.

— I-ai smuls coada?

— Nu. Mi-a dat-o cu un preț anume. Mi-am amintit de sângele auriu care întina adâncurile oceanului. Ia-o cu tine acum, ca să trăiești.

A îngenuncheat în fața mea, cu ochii în pământ.

— Mamă. Zeiță...

Mi-am lipit degetele de buzele lui.

— Nu. L-am ridicat în picioare. Era cât mine de înalt. Nu începe acum. Nu ți se potrivește deloc și nici mie.

Mi-a zâmbit. Ne-am așezat la masă și am mâncat ce gătisem pentru dimineață, după care am pregătit barca de plecare, încărcând-o cu merinde și cu daruri, trăgând-o apoi până la marginea apei. Se înveselea tot mai tare la față, pășind de parcă prinsese aripi. M-a lăsat să-l îmbrățișez pentru ultima oară.

— Îi voi transmite lui Odiseu salutările tale, mi-a zis. O să mă-ntorc încărcat cu atâtea poveşti, mamă, că n-o să-ţi vină să crezi ceea ce vei auzi. O să-ţi aduc atâtea daruri, că nici n-o să vezi puntea de ele.

Am încuviinţat. I-am atins chipul cu degetele şi a ieşit cu barca în larg, făcându-mi într-adevăr cu mâna până când nu l-am mai văzut.

Capitolul 21

Furtunile de iarnă au sosit devreme în anul acela. A plouat cu stropi înțepători, care de-abia păreau să ude pământul. A urmat un vânt pustiitor, care a smuls frunzele din copaci într-o singură zi.

Nu mai fusesem singură pe insula mea de... nici nu puteam să socotesc. Un secol? Două? Îmi spusesem că, odată ce pleca Telegonus, urma să fac tot ceea ce lăsasem deoparte șaisprezece ani. Voi lucra la farmecele mele de dimineață până seara, voi dezgropa rădăcini uitând să mănânc, voi culege tulpini de răchită și voi împleti mormane de coșuri. Voi trăi în pace, trecându-mi zilele pe nesimțite. Voi avea timp să mă odihnesc.

În loc de asta, m-am plimbat de-a lungul țărmului, uitându-mă în zare, de parcă puteam să-mi silesc ochii să vadă tocmai până-n Itaca. Am numărat clipele, măsurându-le în paralel cu periplul lui Telegonus. Acum pesemne că poposește să facă rost de apă de băut. Acum tocmai zărește insula. Deja a luat-o spre palat și a îngenuncheat. Odiseu... ce a făcut? Când a plecat, nu-i spusesem că sunt însărcinată. Abia dacă îi adresasem câteva cuvinte. Ce-ar zice dac-ar afla că am făcut un prunc împreună?

Va fi bine, mă linișteam singură. E un băiat cu care poți să te mândrești. Odiseu avea să-i vadă limpede calitățile, așa cum observase și războiul de țesut al lui Dedal. Îl va lua sub aripa lui și îl va învăța toate meșteșugurile bărbaților

muritori, să se lupte cu sabia, să tragă cu arcul, să vâneze, să vorbească în fața obștii. Telegonus va ședea la ospețe vrăjindu-i pe localnici, sub privirile admirative ale tatălui său. Chiar și Penelopa va fi cucerită, până și Telemah. Poate își va găsi un loc la Curtea lor și se va împărți între cele două insule, clădindu-și o viață frumoasă.

Ce altceva o să mai fie, Circe? O să călărească grifoni și o să devină toți nemuritori?

În aer mirosea a îngheț și din cer au coborât unu-doi fulgi de nea. De mii și mii de ori străbătusem coastele Aiaiei. Plopii albi și negri împletindu-și brațele golașe. Cornii și merii cu poamele scuturate la pământ, uscându-se. Feniculul înalt până-n talie, stâncile din mare albite de sare uscată. Deasupra capetelor, cormoranii care se lăsau să atingă apa, răspunzând chemării valurilor. Muritorilor le place să spună că asemenea minuni ale naturii sunt neschimbătoare și eterne, însă adevărul era că insula se schimba neîncetat, curgând la nesfârșit dintr-o generație în alta. Trecuseră mai bine de trei secole de când venisem aici. Stejarul care-mi scârțâia deasupra capului fusese un puiet pe vremuri. Plaja se dezgolea și se îngropa în valuri, schimbându-și forma șerpuitoare cu fiecare iarnă. Până și coastele stâncoase erau altfel, sculptate de ploaie și de vânt, de ghearele a nenumărate șopârle care mișunau pe ele, de semințele care nimeriseră acolo și încolțiseră prin crăpături. Totul se contopea în răsuflarea naturii, care se ridica și cobora în ritmul ei. Totul în afară de mine.

Șaisprezece ani la rând îmi alungasem gândul. Îmi fusese ușor, doar îl aveam pe Telegonus, cu pruncia lui dezlănțuită și cu amenințările Atenei, cu furiile și începutul tinereții sale, cu toată debandada măruntă, de zi cu zi, pe care o lăsa în urmă: tunicile ce trebuiau spălate, mesele ce trebuiau întinse, cearșafurile ce trebuiau schimbate. Însă acum, că plecase, începeam să întrezăresc adevărul. Chiar dacă Telegonus supraviețuia încercărilor Atenei și ajungea

teafăr în Itaca şi înapoi, tot aveam să-l pierd. Într-un naufragiu sau din cauza vreunei boli, într-un atac sau război. Cel mult puteam să sper că-i voi vedea trupul cedând, mădular cu mădular. Să-i văd cum i se încovoiază umerii, cum îi tremură picioarele, cum i se scobeşte pântecele. Iar într-un târziu va trebui să stau deasupra leşului său cu păr albit şi să privesc cum îl mistuie flăcările. Colinele şi copacii din faţa mea, râmele şi leii, pietrele şi bobocii gingaşi, războiul de ţesut al lui Dedal, toate îmi jucau în faţa ochilor ca într-un vis gata să se destrame. Sub ele se afla locul în care locuiam de fapt, o veşnicie rece, plină de o jale necurmată.

O lupoaică începuse să urle.

— Linişte, i-am zis.

Însă nu a încetat. Glasul i se izbea zornăitor de pereţi şi-mi zgâria timpanele. Adormisem în faţa focului, cu capul pe dalele de piatră. M-am ridicat în capul oaselor, ameţită, cu ţesătura păturii întipărită în piele. Prin ferestre pătrundea lumina iernatică, slabă şi rece. Îmi intra usturător în ochi şi aşternea umbre adânci pe pământ. Voiam să mă culc la loc. Însă lupoaica tot scâncea şi urla, aşa că până la urmă m-am sculat cu greu. M-am dus la uşă şi i-am deschis-o larg. Poftim!

Lupoaica a trecut pe lângă mine şi a luat-o la goană prin poiană. M-am uitat cum fugea. Îi ziceam Arcturos. Cele mai multe animale nu aveau nume, dar ea fusese preferata lui Telegonus. A luat-o la deal, spre coasta de deasupra ţărmului. Am urmat-o, lăsând uşa deschisă. Nu-mi pusesem mantia, iar vântul sufla puternic, mai să mă doboare când urcam spre vârful pe care stătea Arcturos. Era în toiul iernii, când marea este agitată. Niciun matelot n-ar

ieşi în larg decât dacă n-ar avea încotro. M-am uitat uimită, zicându-mi că sigur mă înşel. Însă iat-o: o barcă. A lui Telegonus.

Am luat-o la fugă înapoi, coborând printre copaci şi tufele spinoase. În gâtlej mi se luptau groaza şi bucuria. S-a întors. S-a întors prea repede. Pesemne că s-a întâmplat vreo nenorocire. A murit. S-a schimbat.

S-a ciocnit de mine în pâlcul de lauri. L-am înşfăcat şi l-am tras în braţele mele, vârându-mi faţa în umărul lui. Mirosea a sare şi părea mai lat în spate decât îl ştiam. M-am agăţat de el, vlăguită de uşurare.

— Te-ai întors.

Nu mi-a răspuns. Am ridicat capul şi l-am privit în faţă. Arăta palid, învineţit şi nedormit. Respira numai nefericire. M-a săgetat îngrijorarea.

— Ce ai? Ce s-a întâmplat?

— Mamă. Trebuie să-ţi spun ceva.

Părea că se sufocă. Arcturos i s-a lipit de genunchi, însă nici n-a atins-o. Era rece şi ţeapăn din cap până-n picioare. Şi eu mă răcisem pe loc.

— Spune-mi, i-am zis.

Însă nu-şi găsea cuvintele. La viaţa lui urzise atâtea poveşti, însă aceea îi stătea în gât, ca metalul în stâncă. L-am luat de mână.

— Orice ar fi, o să te ajut.

— Nu! a strigat el smucindu-se din strânsoarea mea. Nu vorbi aşa! Mai întâi lasă-mă să-ţi spun.

Era cenuşiu la faţă de parcă înghiţise otravă. Vânturile băteau mai departe, răsucindu-ne veşmintele. Nu simţeam decât golul de câteva degete dintre noi.

— Era plecat când am ajuns. Tata. A înghiţit în sec. M-am dus la palat şi mi-au zis că e plecat la vânătoare. N-am rămas acolo. M-am întors la barcă, aşa cum m-ai povăţuit.

Am încuviinţat. Mă temeam să nu se prăbuşească dacă spun ceva.

— Seara făceam câțiva pași pe țărm. Mereu luam lancea cu mine. Nu-mi plăcea s-o las în barcă. Nu voiam...

A făcut o grimasă.

— La apus a tras barca la mal. Era o ambarcațiune mică. Semăna cu a mea, dar era încărcată de comori. Sclipeau când barca se legăna pe valuri. Armuri, cred, niște arme, vase. Căpitanul a aruncat ancora și a sărit de la proră.

S-a uitat în ochii mei.

— Am știut. Chiar și de la distanță. Era mai scund decât îl crezusem. Era gros în umeri ca un urs. Părul îi încărunțise de tot. Putea să fie un matelot oarecare. Nu știu cum de l-am recunoscut. Era de parcă... de parcă ochii mei se așteptaseră să vadă figura aceea de la bun început.

Știam cum e. Așa simțisem și eu când mă uitasem prima oară la el, ținându-l în brațe.

— L-am strigat, însă deja o luase spre mine. Am îngenuncheat. Am crezut...

Își ținea pumnul înfipt în piept, de parcă voia să pătrundă prin carne. S-a stăpânit.

— Am crezut că și el m-a recunoscut. Însă el striga la mine. Mi-a zis că nu pot să-l jecmănesc și să-i prad pământurile. O să-mi arate el mie.

Îmi închipuiam cât de zguduit fusese Telegonus. Nimeni nu-l învinuise vreodată de ceva.

— A venit în fugă spre mine. I-am spus că se înșală. Că primisem învoire de la fiul său, prințul. Însă s-a înfuriat și mai tare. Eu conduc aici, mi-a zis.

Vântul ne biciuia și pielea i se făcuse aspră, de găină. Am încercat să-l iau în brațe, dar parcă îmbrățișam un stejar.

— Stătea deasupra mea, cu fața plină de riduri și pete de sare. Pe braț avea un bandaj îmbibat cu sânge. La brâu purta un cuțit.

Avea privirea pierdută, de parcă îngenunchease iar pe plaja aceea. Mi-am amintit brațele pline de cicatrice ale lui Odiseu, întesate de o sută de tăieturi puțin adânci. Îi plăcea lupta corp

la corp. Mai bine să te nimerească pe braţe, spunea el, decât în maţe. Cum zâmbea în întunericul odăii mele. *Toţi eroii aceia. Să vezi ce feţe fac în momentul în care mă văd repezindu-mă la ei.*

— Mi-a zis să las lancea. I-am răspuns că nu pot, însă el îmi tot striga s-o arunc. Apoi a dat să mă înşface.

Întreaga scenă mi-a înmugurit în minte: Odiseu spătos ca un urs, cu picioarele sale vânoase, repezindu-se la fiul meu, căruia nici nu-i mijiseră tuleiele. Mi-au răsărit în minte toate poveştile pe care i le ascunsesem. Cum îl bătuse Odiseu pe răzvrătitul Tersit până ce acesta leşinase. Toate dăţile când îndărătnicul Euriloh se alesese cu ochii învineţiţi şi nasul umflat. Odiseu avea o răbdare nemărginită cu capriciile lui Agamemnon, însă cu cei mai prejos decât el putea fi aspru ca furtunile iernatice. Neştiinţa de care se izbea în jur îl obosea. Atâtea voinţe încăpăţânate pe care trebuia să le înhame continuu la ţelul său, atâtea inimi nesăbuite pe care trebuia să le abată zi de zi de la propriile speranţe şi să le mâne spre ale sale. Nu te ţine gura să tot convingi una-două pe toată lumea. Trebuia s-o mai ia şi pe scurtătură, aşa că o găsea de nenumărate ori. Poate chiar îi făcea un soi de plăcere să strivească vreun suflet amărât care îşi manifesta nemulţumirea şi îndrăznea să se pună în calea celui mai bun dintre greci.

Şi ce-ar fi văzut cel mai bun dintre greci când s-ar fi uitat la fiul meu? Un om blajin şi neînfricat. Un tânăr care nu se plecase în viaţa lui în faţa voinţei altcuiva.

Mă simţeam ca o frânghie prea întinsă, încordată mai să se rupă.

— Ce s-a întâmplat?

— Am fugit spre palat. Ei i-ar fi putut spune că nu voiam să fac niciun rău. Însă el a fost atât de iute de picior, mamă...

Picioarele lui Odiseu erau înşelător de scurte. Numai Ahile era mai rapid. Câştigase toate cursele de alergare de la Troia. Odată reuşise să-l doboare pe Aiax la trântă.

— A apucat lancea şi m-a tras înapoi. Teaca de piele a zburat cât colo. Mă temeam să-i dau drumul. Mă temeam să...

Telegonus era în fața mea, viu și nevătămat, însă am simțit un val tardiv de panică. Lipsise numai puțin. Dacă i s-ar fi răsucit lancea în mână, atingându-l...

Apoi am știut. Am știut imediat. După chipul lui ca un câmp pârjolit. După glasul răgușit de jale.

— I-am strigat să aibă grijă. I-am zis, mamă: vezi să n-o atingi. Însă mi-a smuls-o din mână. Abia dacă s-a zgâriat cu vârful pe obraz.

Coada lui Trygon. Moartea pe care i-o dădusem pe mână.

— Chipul i s-a... înmuiat pur și simplu. A căzut. Am încercat să șterg otrava, dar nici măcar nu era rănit. O să te duc la mama, i-am zis, o să te ajute. I se albiseră buzele. L-am ținut în brațe. Sunt fiul tău, Telegonus, născut din zeița Circe. M-a auzit. Cred că m-a auzit. S-a uitat la mine, apoi... a murit.

Amuțisem. Totul se lămurea în sfârșit. Disperarea adâncă a Atenei, cât de încordată fusese când îmi spusese că o să ne pară rău dacă Telegonus trăiește. Se temea că o să-i facă rău cuiva drag. Și cine îi era cel mai drag Atenei pe lumea asta?

Mi-am dus mâna la gură.

— Odiseu.

S-a dat în spate când i-a auzit numele, de parcă fusese blestemat.

— Am încercat să-l previn. Am încercat...

Glasul i-a pierit.

Bărbatul cu care mă culcasem în atâtea nopți murise de arma trimisă de mine, în brațele fiului meu. Moirele își băteau joc de mine, de Atena, de noi toți. Gluma asta amară le plăcea lor cel mai mult: cei care se luptă cu profețiile și le leagă și mai strâns de gât. Capcana strălucitoare se închisese și bietul meu fiu, care nu făcuse niciodată rău nimănui, a rămas prins în ea. Se întorsese acasă pe mare cu vinovăția strivindu-i inima în atâtea ceasuri pustii.

Mâinile îmi amorțiseră, însă m-am silit să mi le mișc. L-am apucat de umeri.

— Ascultă, i-am zis. Ascultă-mă. Nu poți să te învinovățești. Așa ți-a fost menit să faci acum multă vreme, într-o sută de feluri. Odiseu mi-a zis odată că-i e sortit să moară din cauza mării. Am crezut că însemna naufragiu, nici nu m-am gândit că poate fi altceva. Am fost oarbă.

— Mai bine o lăsai pe Atena să mă ucidă.

Umerii i se prăbușiseră și glasul îi era sec.

— Nu! am strigat scuturându-l, de parcă așa puteam să-i alung gândul cel rău. N-aș fi putut niciodată. Niciodată. Nici dacă aș fi știut de-atunci. Mă asculți? Glasul îmi răgușise de disperare. Știi poveștile. Oedip, Paris. Părinții lor au încercat să-i omoare, însă ei au trăit oricum, ca să-și îndeplinească destinul. Mereu ai pășit pe calea aceasta. Trebuie să-ți găsești mângâiere gândind așa.

— Mângâiere? s-a mirat el ridicând ochii. E mort, mamă. Tatăl meu e mort.

Era greșeala mea veche, să-i sar în ajutor de îndată, fără să mai stau pe gânduri.

— Vai, fiule! Ce chin cumplit! Și eu simt la fel.

A plâns. Umărul mi s-a udat, lipit de fața lui. Sub crengile golașe, l-am jelit amândoi pe bărbatul pe care eu, nu și fiul nostru, ajunsesem să-l cunosc. Mâinile late de plugar ale lui Odiseu. Glasul său ironic, înfățișând în detaliu nebuniile înfăptuite de zei și de muritori deopotrivă. Ochii săi care vedeau totul, însă nu trădau mai nimic. Toate pieriseră. Nu ne fusese ușor împreună, dar ne purtaserăm bine unul cu celălalt. Își pusese încrederea în mine și eu în el când nu mai aveam pe cine altcineva să ne bizuim. Era pe jumătate fiul meu.

După nu prea mult timp, s-a retras. Lacrimile i se mai răriseră, deși știam că vor curge iar.

— Sperasem...

S-a întrerupt, însă era limpede ce voia să spună. Ce speră întotdeauna copiii? Să-și facă părinții să strălucească de mândrie. Știam cât de dureros era să-ți moară speranța aceea.

Mi-am pus mâna pe obrazul lui Telegonus.

— Umbrele din lumea de jos deprind faptele celor vii. N-o să-ți poarte ranchiună. O să audă de tine. O să fie mândru.

Copacii se scuturau în jur. Vântul își schimbase direcția. Unchiul meu Boreas își sufla frigul peste lume.

— Lumea de jos... Nu m-am gândit la asta. O să fie acolo. Când o să mor, o să pot să-l văd. O să pot să-i cer iertare. O să ne petrecem timpul împreună. Nu va fi așa?

Glasul i se însuflețise de speranță. Îl vedeam cum își închipuie totul: marele căpitan venind spre el prin lanul de asfodele. Telegonus se va lăsa în genunchii săi de fum, iar Odiseu îi va face semn să se ridice. Își vor găsi locul împreună în casa morților. Cot la cot, iar eu n-aveam cum să ajung la ei.

Jalea mi se cățăra pe gâtlej, gata să mă înghită. Însă eram în stare să pun mâna pe otravă și să-mi pierd toată vlaga. Chiar nu puteam rosti câteva vorbe, ca să-i ofer un strop de alinare?

— Așa va fi, am zis.

Pieptul îi tresălta, însă de-acum începea să se liniștească. Și-a șters obrajii mânjiți de lacrimi.

— Înțelegi de ce a trebuit să-i iau cu mine. Nu puteam să-i las acolo după tot ce-am făcut. Mi-au cerut să vină încoace. Sunt tare osteniți și îndoliați și ei.

Și eu eram ostenită, lipsită de somn.

— Despre cine vorbești?

— Despre regină. Și despre Telemah. Așteaptă în barcă.

Crengile s-au înclinat în jurul meu.

— I-ai adus aici?

A clipit când mi-a citit asprimea din voce.

— Desigur. Ei m-au rugat. Nu le-a mai rămas nimic în Itaca.

— Nu le-a mai rămas nimic? Telemah e rege acum, iar Penelopa e regina văduvă. De ce-ar pleca?

S-a încruntat.

— Mi-au zis că au nevoie de ajutor. Cum să le pun la îndoială vorbele?

— Cum să nu le pui la îndoială?

Îmi zvâcnea sângele în gâtlej. L-am auzit pe Odiseu de parcă stătea lângă mine. *Fiul meu îi va vâna pe aceia care mi-au făcut de hac. Le va zice în față: Ați îndrăznit să vărsați sângele lui Odiseu, așa că vi l-am vărsat și eu pe al vostru.*

— Telemah a jurat să te omoare!

S-a uitat lung la mine. La câte povești despre fii răzbunători auzise, tot se mai mira.

— Nu, a șoptit el. Dacă asta ar fi vrut, ar fi putut s-o facă pe drum.

— Asta nu dovedește nimic, am zis cu glas aspru. Tatăl său știa o mie de șiretlicuri, iar primul era să se prefacă prietenul tău. Probabil și-a pus în gând să încerce să ne facă rău amândurora. Poate că vrea să te văd cum decazi.

Cu câteva clipe înainte stătuserăm îmbrățișați. Însă acum făcuse un pas în spate.

— Vorbești despre fratele meu, m-a atenționat.

Când a pronunțat cuvântul *frate*, mi-am amintit de Ariadna întinzând mâinile spre Minotaur și de cicatricea de pe gâtul ei.

— Și eu am frați, i-am răspuns. Știi ce mi-ar face dacă m-ar avea la mână cu ceva?

Stăteam pe mormântul tatălui său, și totuși ne certam ca pe vremuri. Zei și frică, frică și zei.

— Pe lumea asta, e singura rudă de sânge rămasă din partea tatălui meu. Nu o să-i întorc spatele. Răsufla din greu, aspru. Nu pot să dreg ce-am făcut, dar atâta lucru cred că-mi este permis. Dacă nu vrei să ne primești, o să plec. O să mergem în altă parte.

Era în stare, nu mă îndoiam. Du-i departe de aici. Am simțit că mă cuprinde iar vechea mânie care își jura să dea foc întregii lumi, numai să scape el teafăr. Datorită ei dădusem piept cu Atena și ținusem pe umeri bolta cerului.

Păşisem în adâncurile întunecate. Îmi făcea cumva plăcere să simt focul acela izbucnind în mine. În minte îmi năvăleau imagini nimicitoare: pământul azvârlit în beznă, insule înecate în mare, duşmanii mei preschimbaţi, târându-se la picioarele mele. Însă acum, când îmi zugrăveam asemenea fantasme, chipul fiului meu nu le dădea voie să prindă rădăcini. Dacă dădeam foc lumii, şi el avea să ardă odată cu ea.

Am tras adânc în piept aerul sărat. Nu-mi trebuiau încă asemenea puteri. Penelopa şi Telemah ar putea da dovadă de ingeniozitate, însă Atena era mai presus decât ei şi doar îi ţinusem piept şaisprezece ani. Au întrecut măsura dacă şi-au pus în gând să-l lovească aici. Farmecele care-l ocroteau pe Telegonus pe insulă nu se risipiseră. Lupoaica nu se desprindea de el. Leii îl vegheau de pe stânci. Şi mai eram şi eu, mama lui vrăjitoare.

— Haide atunci, i-am zis. Să le arătăm Aiaia.

Aşteptau pe punte. În spatele lor, pe cerul rece, strălucea cercul palid al soarelui, umbrindu-le chipurile. M-am întrebat dacă aşa plănuiseră. Odiseu îmi zisese odată că într-un duel conta cel mai mult să te întorci după soare, astfel încât lumina să împungă ochii duşmanului. Însă, cum eram din neamul lui Helios, nu mă orbea nicio lumină. I-am văzut limpede. Penelopa şi Telemah. Oare ce vor face? m-am întrebat aproape înveselită. Vor îngenunchea? Cum o saluţi cum se cuvine pe zeiţa cu care soţul tău a făcut un copil? Şi dacă de la acel copil i s-a tras moartea?

Penelopa şi-a înclinat capul.

— Ne onorezi, zeiţă. Îţi mulţumim că ne adăposteşti.

Glasul îi era dulce ca mierea şi chipul liniştit ca apa stătută. Prea bine, mi-am zis. Atunci facem cum vrei tu. Ştiu să-ţi ţin isonul.

— E o onoare să te am ca oaspete, i-am zis. Bine-ai venit.

Telemah purta un cuțit la brâu, din acelea cu care bărbații spintecau animalele. Mi-a zvâcnit sângele în vene. Inteligent. Sabia și lancea sunt arme de război. Însă un vechi cuțit de vânătoare cu mânerul gata să se desprindă nu trezește nicio bănuială.

— Și tu, Telemah, am zis.

A tresărit puțin când și-a auzit numele. Crezusem că va semăna cu fiul meu, plesnind de tinerețe și de farmec scânteietor. Însă era uscățiv, cu chipul serios. Avea de-acum vreo treizeci de ani. Arăta mai bătrân de-atât.

— Ți-a povestit fiul tău cum a murit tatăl meu? a întrebat.

Tatăl meu. Vorbele rămăseseră agățate în aer ca o sfidare. M-am mirat să-l văd atât de îndrăzneț. La cum arăta, nu m-aș fi așteptat.

— Da, am răspuns. Moartea lui mă îndurerează. Tatăl tău a ajuns faimos în cânturi.

Chipul lui Telemah s-a încordat. Mânie, m-am gândit, că îndrăznisem să aduc un epitaf tatălui său. Bine. Voiam să fie mânios. Așa va greși sigur.

— Veniți, le-am zis.

Lupii ne-au înconjurat tăcuți. Eu am luat-o în față. Voiam să răsuflu un pic înainte ca ei doi să pună stăpânire pe casa mea. Să chibzuiesc puțin. Telegonus le căra traistele, chiar stăruise. Nu aduseseră cu ei cine știe ce lucruri, nu păreau să aibă veșminte pe potriva unei familii regale, dar Itaca nu era Cnossos. Îl auzeam pe Telegonus cum le arată locurile înșelătoare, rădăcinile și pietrele lunecoase. Îi simțeam vinovăția întesând aerul, ca o pâclă iernatică. Cu ei alături, măcar părea să-și mai uite disperarea. Pe plajă îmi șoptise luându-mă de braț: *E tare vlăguită, cred că n-a mâncat deloc.*

Vezi ce slabă e? Nu lăsa animalele lângă ea. Nu trebuie decât ceva simplu de mâncare. Poți să faci o supă de carne?

Mă simțeam desprinsă de pământ. Odiseu murise, iar Penelopa venise pe insulă și acum trebuia să-i fac supă. După ce-i rostisem numele de atâtea ori, iată că venise la mine. Din răzbunare, mi-am zis. Asta trebuie să fie. Ce altceva ar fi putut să-i mâne încoace?

Au ajuns la ușa casei mele. Încă vorbeam mieros una cu cealaltă: *intrați, mulțumim, vreți să mâncați?, ești prea bună.* I-am servit: supă de carne, firește, tipsii cu pâine și cu brânză, vin. Telegonus le umplea farfuriile și se îngrijea să aibă pocalele pline. Era tot crispat de la amabilitatea lui vinovată. Băiatul meu, care tronase cu atâta meșteșug ca gazdă asupra unui echipaj întreg, se clătina pe picioare cerșind ca un câine o fărâmă de iertare. De-acum se întunecase și aprinsesem lumânările. Flăcările pâlpâiau de la răsuflările noastre.

— Cinstită Penelopa, a spus el, vezi războiul de care ți-am zis? Îmi pare rău că a trebuit să-l lași pe al tău, însă poți să-l folosești pe acesta când dorești. Dacă se învoiește mama.

În alte împrejurări aș fi râs. Există o vorbă veche: dacă țesi la războiul alteia, e ca și cum te culci cu bărbatul ei. Am pândit-o pe Penelopa, să văd dacă tresare.

— Mă bucur să văd o asemenea minune. Odiseu mi-a povestit adesea despre el.

Odiseu. Numele acela dezgolit în încăpere. Dacă ea nu crâcnea, nici eu nu voi crâcni.

— Atunci, am spus eu, pesemne că Odiseu ți-a pomenit că e lucrarea lui Dedal însuși? Eu una n-am fost niciodată o țesătoare vrednică de un asemenea dar, însă tu ești faimoasă pentru meșteșugul tău. Sper că-l vei încerca.

— Ești prea bună. Mă tem că ceea ce ai auzit spunându-se despre mine este exagerat.

Și am ținut-o tot așa, fără lacrimi, fără reproșuri. Am fost atentă la cuțitul lui Telemah, însă îl purta de parcă nici

nu știa că-l are la cingătoare. Nu a deschis gura, iar mama lui nu a zis mare lucru. Fiul meu s-a căznit mai departe să umple tăcerea, însă îi vedeam jalea sporind clipă de clipă. Ochii săi și-au pierdut strălucirea. Din când în când, corpul îi era cuprins de un tremur slab.

— Sunteți istoviți, am zis. Vă conduc în camerele în care veți dormi.

Nu era o întrebare. S-au ridicat, Telegonus clătinându-se ușor pe picioare. I-am condus pe Penelopa și pe Telemah la odăile lor, le-am adus apă să se spele și am văzut cum se închide ușa după ei. M-am dus apoi la fiul meu și m-am așezat lângă el pe pat.

— Pot să-ți dau o poțiune de somn, i-am zis.

— O să dorm, m-a refuzat el clătinând din cap.

Disperarea și oboseala îl făceau docil. M-a lăsat să-l iau de mână și să-i pun capul pe umărul meu. Nu puteam să nu mă bucur puțin, căci rar îmi îngăduia să-i fiu atât de aproape. L-am mângâiat pe părul puțin mai deschis la culoare decât al tatălui său. L-am simțit tremurând iar.

— Dormi, i-am murmurat, însă deja adormise.

I-am așezat încet capul pe pernă, l-am învelit cu pătura și am țesut o vrajă ca să înăbuș zgomotele și să înmoi lumina din odaie. Arcturos gâfâia la capătul patului.

— Unde-ți sunt fârtații? am întrebat-o. În locul tău, i-aș chema încoace.

M-a privit cu ochii ei palizi. *Eu sunt de-ajuns.*

Am închis ușa după mine și am pășit prin umbrele noptatice ale casei. Până la urmă nu-mi dădusem leii afară. Învățam întotdeauna destule din felul în care reacționau oamenii nevoiți să stea lângă ei. Penelopa și Telemah nu șoviseră deloc. Poate că-i prevenise fiul meu. Sau poate îi pomenise Odiseu? La gândul ăsta m-a trecut un fior straniu. Am tras cu urechea, de parcă mă așteptam să aud venind un răspuns din odăile lor. Casa încremenise. Dormeau sau își urzeau gândurile în tăcere.

Când am păşit în sală, l-am găsit pe Telemah acolo. Stătea în mijlocul încăperii, încordat ca un arc. Cuţitul îi lucea la brâu.

Aşa deci, mi-am zis. Începe. Ei bine, eu voi impune condiţiile. Am luat-o pe lângă el, spre vatră. Mi-am turnat vin în pocal şi m-am aşezat pe scaunul meu. Telemah m-a urmărit din ochi tot timpul. *Bine.* Pielea îmi scăpăra parcă de puteri, precum cerul înainte de furtună.

— Ştiu că ţi-ai pus în gând să-mi ucizi fiul.

Doar limbile focului din vatră se mişcau.

— De unde ştii?

— Pentru că eşti prinţ şi fiul lui Odiseu. Pentru că respecţi legile zeilor şi ale oamenilor. Pentru că tatăl tău e mort, iar fiul meu e pricina. Poate te gândeşti să-ţi încerci mâna şi cu mine. Sau voiai doar să văd totul?

Ochii îmi luminau, aruncând şi ei umbre.

— Stăpână, nu v-am pus nici ţie, nici fiului tău vreun gând rău.

— Cât de bun eşti... M-am liniştit.

Nu avea muşchi de războinic, îndesaţi şi oţeliţi. Nu-i vedeam nicio cicatrice sau bătătură. Însă era prinţ micenian, călit şi maleabil, învăţat să se lupte încă din leagăn. Penelopa pesemne că s-a îngrijit să-l crească aşa cum trebuie.

— Cum aş putea să-ţi dovedesc? m-a întrebat.

Îşi bătea joc de mine, mi-am zis.

— Nu ai cum. Ştiu că fiul are datoria să-şi răzbune tatăl ucis.

— Nu neg acest lucru, a spus el privindu-mă la fel de neclintit. Însă răzbunarea e întemeiată doar dacă a fost ucis voit.

Am ridicat din sprânceană.

— Şi crezi că n-a fost aşa? Ai intrat totuşi în casa mea purtând la brâu un cuţit.

S-a uitat în jos de parcă se mira să-l vadă.

— E pentru cioplit.

— Da, am zis. Îmi închipui.

Şi-a scos cuţitul de la cingătoare, l-a pus pe masă şi l-a împins spre mine. S-a auzit un hârşâit ascuţit şi tremurat.

— Eram pe plajă când a murit tatăl meu, a continuat Telemah. Auzisem strigătele şi mă temeam să nu se iște vreo înfruntare. Odiseu nu fusese prea... prietenos în ultimii ani. Am ajuns prea târziu, însă am văzut cum s-a sfârşit. Îi smulsese sulița. Nu a murit de mâna lui Telegonus.

— Cei mai mulți bărbați nu caută motive să ierte moartea tatălui lor.

— Nu pot să vorbesc în numele lor. Ar fi nedrept să-i caut vină fiului tău.

Era ciudat să-i aud cuvântul acela pe buze. Tatăl său se dăduse în vânt să-l rostească. Zâmbetul ironic, mâinile ridicate. *Ce pot să spun? Lumea este nedreaptă.* L-am scrutat pe bărbatul din faţa mea. În ciuda mâniei mele, nu părea constrâns de nimic. Nu avea deloc purtări sclivisite de curtean. Se mişca simplu, chiar stângaci. Avea severitatea unei corăbii greu încercate în furtuni.

— Ai face bine să pricepi că, dacă încerci să-i faci vreun rău fiului meu, vei da oricum greş.

Şi-a aruncat ochii asupra leilor tolăniți lângă noi.

— Cred că pricep destul de bine.

Nu mă aşteptasem să-l aud glumind sec, însă nu am râs.

— I-ai zis fiului meu că nu ți-a mai rămas nimic în Itaca. Amândoi ştim că te aşteaptă tronul. De ce nu te-ai încoronat?

— Nu mai sunt bine-venit în Itaca.

— De ce?

— Pentru că mi-am văzut tatăl răpus, a răspuns el fără să şovăie. Fiindcă nu ți-am ucis fiul pe loc. Şi pentru că, mai târziu, când s-a mistuit rugul funerar, nu am vărsat nicio lacrimă.

Îmi vorbise pe un ton potolit, însă vorbele îi dogoreau ca tăciunii. Mi-am amintit cum se schimbase la faţă când pomenisem de cinstea cuvenită lui Odiseu.

— Nu-ți jeleşti tatăl?

— Ba da. Îl jelesc pe tatăl de care mi-a povestit toată lumea, deşi eu nu l-am cunoscut niciodată.

L-am privit printre gene.

— Mai bine zis?

— Nu sunt un povestitor prea bun.

— Nu-ți cer să-mi spui o poveste. Ai venit pe insula mea. Îmi datorezi adevărul.

După o clipă, a încuviințat.

— Ți-l voi spune.

Cum mă așezasem pe scaunul de lemn, el l-a ales pe cel de argint. Unde stătea și tatăl său pe vremuri. Mai întâi de orice altceva, asta îmi atrăsese atenția la Odiseu: cum se tolănise în el ca în pat. Telemah stătea țeapăn ca un tânăr discipol pus să recite o poezie. I-am oferit vin. M-a refuzat.

Când Odiseu nu s-a mai întors de la război, a continuat el, au început să sosească pețitori, să ceară mâna Penelopei. Vlăstarele celor mai înfloritoare familii din Itaca și tot felul de feciori temerari de pe insulele vecine care-și căutau neveste și, dacă se poate, un tron.

— I-a refuzat pe toți, însă au rămas la palat ani la rând, mâncând din cămările noastre și poruncindu-i mamei să aleagă pe unul dintre ei. Le-a tot zis să plece, însă nu s-au dat duși. În glas încă îi ardea mânia. Și-au dat seama că un băietan și o femeie singură nu au puterea să li se opună. Când îi mustram, nu făceau altceva decât să râdă.

Și eu avusesem de-a face cu asemenea inși. Însă îi mânasem în cocină.

Apoi se întorsese Odiseu. La zece ani după ce plecase cu corăbiile din Troia și la șapte ani după ce părăsise Aiaia.

— A venit îmbrăcat cu haine de cerșetor, arătându-se doar câtorva dintre noi. Am pus la cale un prilej propice: o întrecere în curaj a pețitorilor. Oricine reușea să întindă arcul măritului Odiseu câștiga mâna mamei. Rând pe rând, pețitorii și-au încercat puterile și nu au izbândit. Într-un

târziu a păşit şi tata în faţă. Dintr-o mişcare, a pus săgeata în arc şi a slobozit-o în gâtlejul celui mai rău dintre ei. Atâta vreme mă temusem de bărbaţii aceia, iar el i-a secerat de îndată ca pe iarbă. I-a omorât pe toţi.

Războinicul călit de douăzeci de ani de lupte. Cel mai bun dintre greci după Ahile, mânuindu-şi din nou arcul. Fiind băieţi cu caş la gură, prea bine hrăniţi şi răsfăţaţi, firește că n-avuseseră cum să-i reziste. Era o poveste pe cinste: peţitorii leneşi şi cruzi asaltând-o pe soţia credincioasă, gata să-l uzurpe pe moştenitorul loial. Îşi meritaseră pedeapsa după toate legile zeilor şi ale muritorilor, iar Odiseu se înfiinţase ca Moartea întruchipată spre a-i osândi, eroul oropsit care repune lumea pe făgaşul ei drept. Până şi Telegonus ar fi admirat un asemenea muritor. Însă pe mine cumva întreaga viziune mă îngreţoşa: Odiseu bălăcindu-se prin sângele ce umplea sălile la care visase atâta amar de vreme.

— A doua zi au sosit taţii peţitorilor. Toţi erau de pe insulă. Nicanor, care avea cele mai mari turme de capre. Agaton, cu toiagul său sculptat din lemn de pin. Eupites, care mă lăsa pe vremuri să culeg pere din livada lui. El a grăit: Fiii noştri erau oaspeţi în casa ta şi i-ai ucis. Dorim să fim despăgubiţi. Fiii voştri erau nişte nemernici, a zis tata. La un semn de-al lui, bunicul şi-a azvârlit lancea. Ţeasta lui Eupites s-a despicat, creierii împrăştiindu-i-se în ţărână. Tata ne-a poruncit să-i omorâm pe ceilalţi, însă atunci a coborât Atena lângă noi.

Aşadar, Atena se întorsese în sfârşit la el.

— A declarat vrajba încheiată. Peţitorii plătiseră de-acum şi nu se va mai vărsa niciun strop de sânge. Însă a doua zi au început să sosească taţii oştenilor săi. „Unde sunt fiii noştri?", l-au luat la întrebări. „Am aşteptat douăzeci de ani să ne vină acasă din Troia."

Ştiam ce poveşti ar fi trebuit să le zică Odiseu. Pe fiul tău l-a mâncat un ciclop. Pe al tău l-a înghiţit Scylla. Pe fiul tău l-au sfâşiat în bucăţi canibalii. Iar al tău s-a îmbătat şi a căzut de

pe un acoperiș. Niște uriași i-au scufundat corabia în timp ce fugeam eu de-acolo.

— Tatăl tău a plecat de pe insula mea cu un echipaj întreg. N-a supraviețuit niciunul?

— Nu știi? a zis el șovăind.

— Ce anume?

Însă nici nu mi-am terminat fraza, că mi s-a uscat gura ca nisipurile galbene din Aiaia. Prinsă cu copilăria sălbatică a lui Telegonus, nu apucasem să-mi fac griji pentru ceea ce nu-mi stătea în puteri. Însă acum mi-am amintit limpede profeția lui Tiresias, de parcă tocmai o auzisem de la Odiseu.

— Junincile, am zis. Au mâncat junincile.

— Da, a încuviințat Telemah.

Un an întreg trăiseră alături de mine bărbații aceia nesăbuiți și pofticioși. Îi hrănisem, îi îngrijisem, cu bolile și cicatricele lor, îi privisem cu plăcere cum se înzdrăvenesc. Iar acum pieriseră de parcă nici nu existaseră vreodată.

— Zi-mi cum s-a întâmplat.

— Când treceau cu corabia pe lângă Trinacria, a izbucnit o furtună care i-a silit să tragă la țărm. Tata a vegheat zile în șir, însă furtuna nu se potolea, așa că până la urmă tot a trebuit să doarmă.

Vechea poveste.

— Cât a dormit el, bărbații au omorât câteva vaci. Cele două nimfe care păzesc insula i-au văzut și s-au dus la...

Iar a șovăit. L-am văzut chibzuind dacă să zică *tatăl tău.*

— Stăpânul Helios. Când tata a ridicat iar pânzele, i-a făcut bucăți corabia. Toți mateloții s-au înecat.

Le și vedeam pe surorile mele vitrege, cu pletele lor lungi, aurii și ochii pictați, lăsându-se în genunchii lor drăgălași. *Vai, tată, nu e vina noastră. Pedepsește-i.* De parcă trebuia să te rogi de el. Helios și mânia lui nemărginită.

Îl simțeam pe Telemah cum mă privește. M-am silit să ridic pocalul și să beau.

— Continuă. Au sosit tații lor.

— Au sosit taţii şi, când au aflat că fiii lor muriseră, au cerut partea din comorile pe care le câştigaseră luptând la Troia. Odiseu le-a zis că se află pe fundul mării, însă ei nu s-au lăsat. Tot veneau la el şi tata se mânia din ce în ce mai tare. I-a tras lui Nicanor câteva toiege pe spinare. L-a doborât la podea pe Cleitos. „Vrei să ştii adevărul despre fiul tău? Era tare neghiob şi lăudăros. Foarte lacom şi prost. Nu s-a supus zeilor."

M-am cutremurat să aud vorbe atât de aspre puse pe seama lui Odiseu. Cumva mi-a venit să-l contrazic, să-i spun că nu-l recunosc. Însă de câte ori nu-l auzisem lăudând asemenea tactici? Deosebirea era că Telemah mi-o zicea fără zorzoane. Puteam să mi-l închipui pe Odiseu oftând cu mâinile goale întinse. *Asta e datoria comandantului. Asta e nebunia umanităţii. Nu e parte din tragedia vieţii că pe unii oameni trebuie să-i altoieşti ca pe măgari ca să-şi bage minţile-n cap?*

— După aceea n-au mai venit, dar tata tot îşi făcea gânduri negre. Era încredinţat că vor să-l uzurpe. Voia să punem străji prin tot palatul, zi şi noapte. Zicea să dresăm câini şi să săpăm şanţuri, ca să-i prindem pe mişei pe întuneric. A schiţat planuri pentru o palisadă uriaşă. De parcă eram tabără de război. Ar fi trebuit să intervin. Însă... speram că o să-i treacă.

— Dar mama ta? Ce gândea?

— Nu pretind că aş şti ce gândeşte mama.

Glasul i se încordase dintr-odată. Mi-am amintit că nu schimbaseră o vorbă toată seara.

— Doar ea te-a crescut. Nu se poate să nu bănuieşti ceva.

— Nimeni nu bănuieşte ce are mama de gând până nu şi-a pus gândul în faptă.

Acum nu i-am simţit doar încordarea, ci şi amărăciunea. Am aşteptat. Începusem să înţeleg că tăcerea îl îmbia mai mult decât vorba.

— Pe vremuri ne încredeam întru totul unul în celălalt, a continuat el. Hotăram împreună seară de seară ce strategii să folosim împotriva peţitorilor, dacă să coboare sau nu, dacă să

le vorbească arţăgos sau paşnic, dacă să scot vinul cel bun, dacă putem face faţă unei înfruntări. Când eram copil, petreceam toată ziua împreună. Mă lua să înotăm şi după aceea stăteam sub un copac şi ne uitam cum îşi văd oamenii din Itaca de treburile lor. Cunoştea trecutul fiecărui bărbat şi al fiecărei femei care treceau pe lângă noi şi îmi povestea despre ei, căci avea convingerea că trebuie să-i înţelegi pe oameni ca să-i conduci.

Telemah se uita în gol. La lumina focului am observat abia acum că are nasul un pic strâmb. Şi-l rupsese demult.

— De câte ori îmi făceam griji că tata nu a scăpat teafăr şi nevătămat, ea clătina din cap. „Să nu te temi niciodată pentru el. E prea isteţ să se lase ucis, căci ştie toate ascunzişurile inimii omeneşti şi cum să se folosească de ele spre propriul câştig. O să scape cu viaţă din război şi o să se întoarcă acasă." Aşa mă mângâia, căci tot ce spunea mama se adeverea.

Un arc măiestrit, o numise Odiseu. O stea neclintită. O femeie care se cunoaşte pe sine.

— Odată am întrebat-o cum de reuşeşte, cum de înţelege atât de limpede lumea. Mi-a zis că trebuie să stai nemişcat şi să nu-ţi trădezi nicio emoţie, lăsându-i pe ceilalţi să ţi se dezvăluie. A încercat să-mi arate cum se face, dar tot izbucnea în râs. „Eşti tăinuit ca un taur ascuns pe o plajă!", mi-a zis.

Era adevărat că Telemah nu avea nicio taină. Durerea i se citea limpede şi amănunţit pe chip. Mi-era milă de el, însă, cinstit vorbind, îl şi invidiam. Eu şi Telegonus nu fuseserăm niciodată atât de apropiaţi şi nu ştiam cum e să pierzi aşa ceva.

— Apoi tata s-a întors acasă şi totul s-a şters dintr-odată. Era ca o furtună de vară luminând cerul spălăcit. Când se afla lângă tine, orice altceva pălea.

Îi cunoşteam vicleşugul acela. Doar i-l văzusem zi de zi un an întreg.

— M-am dus la ea când l-a bătut pe Nicanor. „Mă tem că merge prea departe", i-am zis. Nici nu voia să-şi ia ochii de la războiul de ţesut. Răspundea doar că trebuie să-i mai dăm nişte timp.

— Trecerea timpului a fost cu folos?

— Nu. Când a murit bunicul, tata l-a învinuit pe Nicanor, numai zeii știu de ce. L-a săgetat cu arcul său mare și i-a azvârlit leșul pe plajă, să-l ciugulească păsările. La vremea aceea nu mai vorbea decât despre uneltiri. Credea că oamenii insulei strâng arme ca să se ridice împotriva lui și că slugile pun la cale să-l trădeze. Noaptea se plimba nervos de colo până colo, dând-o înainte cu străji și iscoade, cu măsuri și contramăsuri.

— Chiar existau trădători?

— O revoltă în Itaca? a clătinat el din cap. N-avem timp de-așa ceva. Rebeliunile au loc în ținuturile prospere sau în acelea atât de asuprite, că oamenii nu au de ales. De-acum eram furios. I-am zis că nimeni nu unelteşte și nu uneltise niciodată și că mai bine le-ar zice oamenilor câteva vorbe bune în loc să se gândească toată ziua cum ar putea să-i ucidă. Mi-a zâmbit și mi-a spus: „Știai că Ahile avea șaptesprezece ani când a plecat la război? Și nu era cel mai tânăr ostaș de la Troia. Băieți de treisprezece-paisprezece ani au luptat toți cu onoare pe câmpul de bătălie. Curajul, din câte am aflat, nu ține de vârstă, ci de caracterul pe care și l-a clădit omul".

Nu încerca neapărat să-l imite pe tatăl său. Însă ritmul frazelor reușea să surprindă tonul blajin și ademenitor al lui Odiseu, de parcă-ți făcea o mărturisire.

— Voia să-mi spună că m-am făcut de rușine, desigur. Că eram laș. Că ar fi trebuit să mă bat singur cu peților. Nu împlinisem deja cincisprezece ani când au început să vină? Ar fi trebuit să fiu în stare să mânuiesc arcul, nu doar să-i întind coarda. La Troia n-aș fi rezistat nici măcar o zi.

Parcă vedeam întreaga scenă: fumul înălțându-se din foc, izul de bronz vechi, mirosul de măsline tescuite. Și Odiseu înfășurându-și cu măiestrie fiul în vălurile rușinii.

— I-am zis că acum suntem în Itaca. Războiul se sfârșise. Toată lumea știa, în afară de el. S-a înfuriat. Și-a șters zâmbetul de pe față. Mi-a zis: „Ești un trădător. Îți dorești

să mor ca să-mi iei tronul. Poate chiar ţi-ai pus în gând să faci cumva să-mi găsesc mai iute moartea?"

Telemah vorbea pe un ton liniştit, aproape fără să trădeze nicio emoţie, însă degetele i se albiseră strângând braţul scaunului.

— I-am răspuns că el ne face de ruşine casa. Putea să se făleasc㠄 mult şi bine cu războiul, însă ne adusese acasă doar moarte. N-o să mai aibă niciodată mâinile curate şi nici eu, căci îl urmasem în lacul lui de sânge şi toată viaţa o să-mi pară rău. Cu asta am sfârşit-o. Nu m-a mai primit la sfat. Nu m-a mai lăsat în sala mare. L-am auzit strigându-i mamei că alăptase o viperă.

În odaie s-a lăsat liniştea. Simţeam cum căldura flăcărilor se risipeşte şi piere în aerul iernatic.

— De fapt, cred că mă voia trădător. Măcar aşa putea să-şi înţeleagă fiul.

În timp ce vorbea, îl cercetasem ca să descopăr emfaza tatălui său, acele viclenii proprii lui Odiseu, cum sunt mareele parte din ocean. Pauzele şi zâmbetele, tonul sec şi gesturile zeflemitoare, toate îndreptate spre ascultătorul său, pentru a-l convinge, pentru a-l împunge şi, mai ales, pentru a-l îmbuna. Nu văzusem nimic din toate astea. Telemah nu se apăra deloc de lovituri.

— După aceea m-am dus la mama, însă el pusese străji la uşă, ca să nu pot să intru, iar când i-am strigat de afară, mi-a zis să am răbdare şi să nu-l întărât şi mai rău. Doar bătrâna mea doică, Euricleea, care îi fusese şi lui doică, mai vorbea cu mine. Am stat lângă foc, mestecând încet peştele. El n-a fost întotdeauna aşa, îmi tot repeta. De parcă schimba cu ceva lucrurile. Bărbatul acesta clocotind de furie era tatăl cu care mă alesesem. Ea a murit puţin mai târziu, însă pe tata nici nu l-a interesat cum îi arde rugul. Se săturase să trăiască în cenuşă, a zis el. A plecat pe mare cu un schif şi s-a întors peste o lună, cu cingători şi pocale de aur, armură nouă şi hainele stropite de sânge. Niciodată

nu-l văzusem mai fericit. Însă nu l-a ținut mult. A doua zi dimineață deja se plângea în gura mare de fumul din sală și de slugile prea stângace.

Îl văzusem în asemenea toane. Orice cusur cât de mic al lumii îl înfuria, toată risipa, prostia și delăsarea omenească, dar și toate supărările pe care i le isca natura, mușcăturile gâzelor, lemnul care se îndoia cum nu trebuie și mărăcinii în care-și rupea mantia. Când trăise alături de mine, îi netezisem calea, scăpându-l de toate acele lucruri și învelindu-l bine în vraja și prezența mea zeiască. Poate de aceea fusese atât de fericit. Crezusem că am trăit împreună o idilă. Mai bine i-aș fi zis *iluzie*.

— După aceea a plecat lună de lună să prade și să jefuiască. Ne-au parvenit vești aproape de necrezut. Își luase o altă soție, regina nu știu cărui regat de pe continent. Domnea mulțumit peste ținuturile acelea bogate în cirezi de vite și lanuri de orz. Pe cap purta o coroană de aur, ținea ospețe până în zori, mâncând câte un mistreț întreg la masă și hohotind cu poftă. Avea un alt fiu de-acum.

Avea ochii lui Odiseu. Aceeași formă și culoare, chiar și căutătura sfredelitoare. Însă expresia de pe chipul său era alta; privirea lui Odiseu era tot timpul mieroasă. Telemah nu ieșea din sine.

— Exista ceva adevăr în poveștile acelea?

A ridicat din umeri.

— Cine știe? Poate chiar el iscase zvonurile ca să ne rănească. I-am trimis vorbă mamei că trebuie să mă îngrijesc mai bine de capre și m-am dus să trăiesc într-o colibă părăsită de pe deal. Tata n-avea decât să uneltească și să se mânie cât poftește, măcar așa nu trebuia să-l văd. Mama n-avea de ales decât să se hrănească dintr-o bucățică de brânză toată ziua și să-și strice ochii la războiul de țesut până i se împăienjeneau, măcar așa nu trebuia s-o văd nici pe ea.

Buștenii din foc se mistuiseră. Rămășițele luceau albe, presărate cu solzi de cenușă.

— Fiul tău a nimerit în toată nenorocirea asta. Luminos ca soarele la răsărit și dulce ca o poamă coaptă. Avea la el lancea aceea caraghioasă și daruri pentru toată lumea, castroane de argint, mantii și aur. Era chipeș la față și scăpăra de speranțe ca focul. Îmi venea să-l scutur de umeri. Mi-am zis: când se întoarce tata, o să-l învețe pe băiatul acesta că viața nu e un cânt de-ale aezilor. Și chiar așa s-a întâmplat.

Luna se ridicase de la fereastră și încăperea se învăluise în umbre. Telemah își ținea mâinile pe genunchi.

— Încercai să-l ajuți, am zis. De aceea te-ai dus pe plajă.

Își ținea ochii ațintiți asupra cenușii din vatră.

— Din câte s-a văzut, n-a mai avut nevoie de ajutorul meu.

Pe vremuri mi-l închipuiam adesea pe Telemah. În chip de băiat liniștit, care veghează așteptându-l pe Odiseu, ca tânăr înflăcărat, pornit peste uscat și mare să se răzbune. Însă acum, că era bărbat, avea un glas monoton și golit de vlagă. Aducea cu mesagerii care goneau cale lungă ca să le ducă regilor veștile. Își rostesc gâfâind soliile și cad la pământ, de unde nu se mai ridică.

Fără să mă gândesc, m-am întins și mi-am pus mâna pe brațul lui.

— Nu sunteți din același sânge. Nu-l lăsa să te târască după el.

S-a uitat o clipă în jos, la degetele mele, apoi în sus, la chipul meu.

— Ți-e milă de mine. Să nu-ți fie. Tata a mințit adesea, însă a avut dreptate când mi-a spus că sunt laș. L-am lăsat să-și dea în petic an de an, să bată turbat slugile, să strige la mama, să ne preschimbe casa în cenușă. Mi-a cerut să-l ajut să-i omoare pe pețitori și l-am ascultat. Apoi m-a pus să-i omor pe toți cei care-i ajutaseră și iar l-am ascultat. Apoi mi-a poruncit să strâng toate sclavele care se culcaseră cu vreunul dintre ei și să le pun să spele podelele de sânge, iar după ce terminau, să le omor și pe ele.

M-am cutremurat când l-am auzit.

— Fetele acelea nu au avut de ales. Odiseu ar fi ştiut-o.

— Odiseu m-a pus să le tranşez ca pe animale, a replicat el uitându-se în ochii mei. Nu mă crezi?

Mi-am amintit atunci nu una, ci mai bine de zece poveşti. Mereu îi plăcuse să se răzbune. Mereu îi urâse pe cei care-l trădaseră, din câte credea el.

— I-ai dat ascultare?

— Le-am spânzurat. Am găsit douăsprezece frânghii pe care le-am înnodat cu un laţ la capăt. Rostea fiecare cuvânt de parcă îşi implânta un cuţit în carne. Nu mai văzusem niciodată cum se face, însă mi-am amintit că în toate poveştile pe care le ştiam din copilărie femeile se spânzură întotdeauna. Mi s-a părut cumva mai cuviincios. Mai bine îmi foloseam sabia. N-am văzut morţi mai urâte şi mai chinuitoare decât ale lor. O să le văd atârnate în ştreang cât o să trăiesc. Noapte bună, stăpână Circe.

Şi-a luat cuţitul de pe masă şi s-a dus la culcare.

Furtuna se potolise şi cerul nopţii era iarăşi senin. Am ieşit să mă plimb, ca să simt adierea proaspătă a vântului pe piele şi pământul fărâmiţându-mi-se moale sub tălpi şi ca să-mi alung imaginea hâdă a trupurilor zvârcolinde. Deasupra capului plutea mătuşa mea, însă nu-mi mai făceam griji din pricina ei. Îi plăcea să-i privească pe îndrăgostiţi, iar eu nu mai eram de mult una dintre ei. Poate nu fusesem niciodată.

Parcă vedeam chipul lui Odiseu în timp ce-i omora rând pe rând pe peţitori. Îl văzusem tăind lemne. Le despica iute, dintr-o mişcare. Pesemne că i-au murit la picioare, mânjindu-l până la genunchi cu sângele lor. Iar el, distant, însemna pe răboj: *încă unul*.

Focul a urmat când a rămas în picioare printre leşurile măcelărite, nemişcate şi a simţit mai departe furia fierbând nemistuită în el. Aşa că şi-a tot hrănit-o, cum pui lemne pe foc. Bărbaţii care-i ajutaseră pe peţitori, sclavele care se culcaseră cu ei, taţii care îndrăzniseră să se pună cu el. Ar fi continuat aşa dacă n-ar fi intervenit Atena.

Dar eu? Câtă vreme mi-aş fi umplut cocina dacă n-ar fi venit Odiseu? Mi-am amintit de seara în care mă întrebase despre porci.

— Cum hotărăşti care om merită pedepsit şi care nu? Cum poţi să judeci sigur care inimă e stricată şi care e bună? Dacă faci vreo greşeală?

În seara aceea, vinul şi focul mă încălziseră şi sclipirea ochilor lui mă ademenise.

— Haide să luăm, i-am răspuns, un echipaj de corăbieri. Unii dintre ei sunt, negreşit, mai răi decât alţii. Unii violează şi pradă într-o veselie, pe când alţii sunt proaspăt sosiţi şi nici nu le-au mijit tuleiele. Unii nu-şi închipuie că ar putea să jefuiască pe cineva decât dacă le mor familiile de foame. Unii se ruşinează după aceea, alţii o fac doar fiindcă aşa le porunceşte căpitanul şi pentru că se pot ascunde în mulţimea celorlalţi bărbaţi.

— Atunci, a întrebat din nou Odiseu, pe care îi preschimbi şi pe care îi laşi să plece?

— Îi preschimb pe toţi. Doar au venit la mine în casă. De ce mi-ar păsa ce-are fiecare în inimă?

Zâmbise închinând pocalul în cinstea mea.

— Stăpână, în privinţa aceasta gândim la fel.

O bufniţă mi-a trecut fâlfâind deasupra capului. Am auzit cum fojgăie desişul şi plesneşte pliscul. Murise un şoarece într-o clipă de neatenţie. Mă bucuram că Telemah nu ştie probabil despre discuţia aceea dintre mine şi tatăl său. Pe atunci mă fălisem, făcusem pe nemiloasa. Mă simţisem de neatins, numai colţi şi putere. De-abia dacă-mi mai aminteam cum era.

Lui Odiseu îi plăcuse cel mai mult să se dea drept un om ca oricare altul, numai că nu mai era niciunul ca el, iar acum, că murise, nu mai rămăsese niciunul. Toți eroii sunt niște nătărăi, îi plăcea să spună. Prin asta înțelegea *toți eroii în afară de mine*. Așa că, dacă greșea, cine l-ar putea corecta? Stătuse pe plajă și îl considerase pe Telegonus pirat. Stătuse în propria sală și-l învinuise pe Telemah de trădare. Doi copii avusese și pe niciunul nu izbutise să-l vadă limpede. Însă poate că niciun părinte nu-și poate vedea copilul cu adevărat. Când ne uităm, nu ne vedem decât propriile greșeli oglindite în el.

Acum ajunsesem în crângul de chiparoși. Crengile păreau negre în întuneric și acele lor mi-au atins în treacăt obrazul, astfel încât le-am simțit seva lipicioasă. Lui Odiseu îi plăcuse aici. Mi-am amintit cum își trecea mâna peste un trunchi. Asta îmi plăcuse tare mult la el, printre altele, că admira lumea ca pe un giuvaier, întorcând-o pe toate fețele la lumină. O corabie bine clădită, un copac bine crescut, o poveste bine istorisită, toate erau plăceri pentru el.

Nu mai era nimeni ca el, și totuși mai exista cineva pe potriva lui care dormea acum în casa mea. Telemah nu era primejdios, însă ea? Oare se gândea să se răzbune despicându-i beregata fiului meu? Orice ar încerca, nu putea să-mi străpungă farmecele. Nici măcar Odiseu nu reușise vreodată să se fofileze pe lângă vrăjile mele cu vorbăria lui. În schimb, se fofilase cu vorbăria sa pe lângă vrăjitoare.

Pe iarbă se strângea roua. Picioarele îmi licăreau argintii, răcorite de atingerea ei. Telemah era acum în pat, cu ochii la întunecimea aceasta, zărind firicelele de lumină care zdrențuiau marginea de răsărit. M-am gândit la chipul său când îmi povestise cum le-a spânzurat pe sclave, cum își ținuse amintirea aceea lipită de piele ca un fier înroșit. Ar fi trebuit să-i mărturisesc mai multe, m-am gândit. Aș fi putut să-i spun că nu era primul om care ajunsese să ucidă de dragul lui Odiseu. Pe vremuri, o oaste întreagă își închinase lăncile acestei sarcini. De-abia dacă îl cunoșteam pe Telemah,

însă nu cred că l-ar fi alinat cu ceva. Parcă îi și vedeam chipul trist. *Mă ierți dacă nu înalț rugi de mulțumire că fac parte dintr-un lung șir de ticăloși.*

Dintre toți fiii din lume, pe el nu l-aș fi crezut deloc fiul lui Odiseu. Era rece ca un sol, aproape din topor. Își arăta deschis toate rănile. Când îl atinsesem, pe chip îi apăruse o emoție pe care nu prea reușeam s-o numesc. Mirare muiată într-un soi de dezgust. Dar nu avea de ce să se teamă. N-aveam de gând să-l mai ating.

Acesta a fost gândul care m-a purtat spre casă.

Am urmărit răsăritul soarelui de la războiul meu de țesut. Am așezat pe masă pâine, brânză și fructe, iar când l-am auzit pe fiul meu că se trezește, m-am dus la ușa lui. Spre ușurarea mea, nu mai părea atât de posac, deși nu-i trecuse povara gândului: tatăl meu a murit.

Avea să se trezească multă vreme cu gândul ăsta, știam prea bine.

— Am stat de vorbă cu Telemah, i-am zis. Ai avut dreptate în privința lui.

A ridicat din sprâncene. Oare credea că nu sunt capabilă să văd ceva cât se poate de limpede? Sau că nu pot s-o recunosc?

— Mă bucur că gândești așa, a zis.

— Vino. Am pregătit masa de dimineață. Și cred că se trezește și Telemah. Nu vrei să-l lași singur cu leii, nu?

— Tu nu vii?

— Am de făcut niște vrăji.

De fapt, nu aveam. M-am dus în odaia mea și i-am ascultat cum discută despre barcă, mâncare și furtuna care abia trecuse. Se întremau cu lucruri obișnuite. Telegonus i-a propus să meargă să

adăpostească barca în peșteră. Telemah s-a învoit. Pe piatră au răsunat două perechi de picioare și s-a auzit ușa închizându-se. Ieri aș fi crezut că înnebunesc dacă-i las să plece împreună. Azi aveam impresia că-i fac un dar fiului meu. Am simțit o împunsătură de stânjeneală: Telemah și Telegonus. Știam ce părere își făcuseră când auziseră că îi dădusem fiului meu acest nume, ca un câine care zgârie la o ușă pe care nu e lăsat să intre. Voiam să-i lămuresc că nu-mi închipuisem niciodată că ei doi aveau să se cunoască și că îmi numisem fiul astfel doar pentru mine. *Născut tare departe*, asta însemna. Din tatăl său, da, însă și din mine. Din mama și Oceanos, din Minotaur, Pasifae și Aietes. Născut pentru mine, pe insula mea Aiaia.

N-aveam de gând să mă scuz.

Ieri îi cerusem înapoi lancea, iar acum stătea sprijinită de peretele odăii mele. Am scos teaca de piele. Coada lui Trygon părea și mai stranie pe uscat, fantomatică și aspră. Am răsucit-o, ca să văd cum lucesc în lumină mărgelușele de venin strânse pe fiecare dinte înspicat. Trebuie să i-o trimit înapoi, mi-am zis. *Nu încă.*

Altcineva se trezea ceva mai încolo. M-am gândit la bărbații și la femeile care-și divulgaseră secretele de-a lungul anilor și cum le adunase Penelopa cu grijă. Am pus lancea la loc în teaca de piele și am deschis obloanele. Era o dimineață frumoasă și vântul începea să vestească sosirea primăverii.

S-a auzit o bătaie în ușă, așa cum mă așteptasem să se întâmple.

— E descuiată, am zis.

A apărut în pragul ușii mele, într-o mantie spălăcită, peste o rochie cenușie, de parcă s-ar fi înfășurat în mătase de păianjen.

— Am venit să-ți spun că mi-e rușine. Ieri nu ți-am zis cât de recunoscătoare îți sunt, așa cum s-ar fi cuvenit. Nu doar pentru ospitalitatea pe care ne-o arăți acum. Ci și pentru ospitalitatea pe care i-ai arătat-o soțului meu.

Nu-mi dădeam seama din tonul ei blajin dacă era o replică înțepătoare sau nu. Dacă da, presupun că avea tot dreptul.

— Mi-a povestit cât de mult l-ai ajutat în călătoria sa, a continuat Penelopa. Nu ar fi supraviețuit fără sfaturile tale.

— Mă lauzi prea mult. Era un bărbat înțelept.

— Uneori, a admis ea.

Avea ochii de culoarea frasinului de munte.

— Știi că, după ce a plecat de la tine, a ajuns pe țărmul altei nimfe? Calipso. S-a îndrăgostit de el, sperând să-i fie soț nemuritor. Șapte ani l-a ținut pe insula ei, învеșmântându-l în pânzeturi zeiești și hrănindu-l cu delicatese.

— Nu i-a mulțumit deloc pentru toate astea.

— Nu. A refuzat-o și s-a rugat zeilor să-l scape de acolo. Până la urmă au silit-o să-l lase să plece.

Nu cred că m-am înșelat când i-am simțit un strop de mulțumire în glas.

— Când a sosit fiul tău, m-am gândit că poate e al ei. Apoi i-am văzut țesătura mantiei. Mi-am amintit de războiul de țesut al lui Dedal.

Ciudat cât de multe știa despre mine. Însă și eu știam destule despre ea.

— Calipso l-a răsfățat din plin, iar tu i-ai preschimbat oamenii în porci. Și totuși pe tine te-a preferat. Ți se pare ciudat?

— Nu.

Aproape că a zâmbit.

— Întocmai.

— Nu a știut de prunc.

— Știu. Nu mi-ar fi ascuns niciodată așa ceva.

Cu asta chiar m-a înțepat.

— Am discutat cu fiul tău ieri-seară, i-am zis.

— Da?

Parcă i-am simțit o clipă ceva în glas.

— M-a lămurit de ce a trebuit să plecați din Itaca. Mi-a părut rău să aud.

— Fiul tău a fost amabil când ne-a luat cu el. Dăduse cu ochii de coada lui Trygon. E ca veninul de albină, care înţeapă o singură dată? Sau ca acela de şarpe?

— Poate să otrăvească de o mie de ori şi mai bine. Nu se sfârşeşte niciodată. Trebuia să ţină piept unui zeu.

— Telegonus ne-a istorisit că l-ai înfruntat pe însuşi măritul stăpân al pisicilor-de-mare.

— Aşa am făcut.

A încuviinţat, ca pentru a-şi întări ceva în sinea ei.

— Ne-a spus că l-ai păzit şi mai bine. Că ai vrăjit toată insula, astfel încât aici nu poate pătrunde niciun zeu, nici măcar olimpienii.

— Doar zeii morţilor pot să pătrundă.

— Ce noroc, a zis ea, că poţi să invoci asemenea vrăji ocrotitoare...

Dinspre plajă s-au auzit strigăte îndepărtate: fiii noştri mutau barca.

— Mi-e jenă să te rog una ca asta, însă când am plecat nu am luat cu mine nicio mantie neagră. Ai vreuna pe care aş putea-o purta? Aş vrea să ţin doliu.

Am privit-o cum îmi stătea în prag, lucind de viaţă, ca luna pe cerul tomnatic. Mă privea cu ochii ei cenuşii şi liniştiţi. Se zice de obicei că femeile sunt făpturi delicate, precum florile sau ouăle, nu ştiu, ca orice se poate sparge într-o clipă de neatenţie. Dacă aş fi crezut vreodată aşa ceva, de-acum n-o mai credeam.

— Nu, am răspuns. Însă am aţă şi război de ţesut. Vino.

Capitolul 22

Şi-a trecut uşor degetele peste bârne şi a mângâiat firele bătelii ca o crescătoare de cai care ştie să-şi preţuiască animalele. Nu a pus nicio întrebare. Părea să pătrundă mersul războiului de ţesut printr-o simplă atingere. Razele ce se revărsau prin fereastră luceau pe mâinile ei de parcă doreau să-i lumineze munca. A scos cu grijă tapiseria mea neterminată şi a întins aţa neagră. Se mişca sigur, fără nimic de prisos. Era înotătoare, din câte-mi spusese Odiseu, tăind lesne apa cu braţele sale lungi, spre destinaţia aleasă.

Cerul se schimbase. Norii atârnau atât de aproape de pământ, încât păreau să atingă ferestrele, şi am auzit căzând primii stropi mari. Telemah şi Telegonus au năvălit pe uşă, uzi de pe urma mutării bărcii. Când Telegonus a văzut-o pe Penelopa la război, a venit într-un suflet la ea, deja admirându-i lucrătura fină. Însă eu m-am uitat la Telemah. Chipul i s-a asprit şi s-a întors iute spre fereastră.

Am întins masa de prânz şi am mâncat aproape în tăcere. Ploaia s-a mai potolit. Nu înduram să stau închisă în casă toată după-amiaza, aşa că mi-am scos fiul la o plimbare pe ţărm. Nisipul era tare şi ud şi urmele noastre păreau tăiate cu un cuţit. L-am luat de braţ, mirându-mă când m-a lăsat să-l ţin aşa. I se liniştise tremuratul de ieri, însă ştiam că o să-i revină.

Era doar puţin trecut de amiază, şi totuşi aerul mi se părea întunecat şi înceţoşat, ca un văl tras pe ochi. Mă

zgândărea discuția cu Penelopa. Atunci mă simțisem inteligentă și vioaie, dar acum, că mi-o repetam în minte, mi-am dat seama că nu-mi spusese mare lucru. Voisem s-o trag de limbă, însă mă trezisem că-i arăt războiul meu de țesut.

În schimb, se fofilase cu vorbăria sa pe lângă vrăjitoare.

— Cui i-a venit ideea să veniți aici? l-am întrebat.

S-a încruntat, luat din scurt.

— Contează?

— Sunt curioasă.

— Nu-mi amintesc.

Telegonus nu s-a uitat în ochii mei.

— N-a fost ideea ta.

— Nu, a șovăit el. Eu am propus Sparta.

Era la mintea cocoșului. Tatăl Penelopei trăia în Sparta. Verișoara ei era regină. Ca văduvă, ar primi-o bine.

— Deci n-ai pomenit de Aiaia.

— Nu. Mi s-a părut...

S-a întrerupt. Lipsit de tact, desigur.

— Atunci cine a adus vorba?

— Poate că regina. Țin minte că a zis că preferă să nu mergem în Sparta. Că ar avea nevoie de timp.

Își alegea cu grijă cuvintele. Am simțit furnicături sub piele.

— Timp pentru ce?

— Nu a spus.

Penelopa, țesătoarea care te atrăgea între iețe, chiar în urzeala ei de taină. Treceam prin desișuri, la deal, pe sub crengile negre și ude.

— E ciudat. A crezut că familia ei n-ar fi primit-o? S-a certat cu Elena? Ți-a vorbit de dușmani?

— Nu știu. Nu. Desigur că nu mi-a spus nimic de niciun dușman.

— Telemah ce-a zis?

— Nu era de față.

— S-a mirat când a aflat că veniți aici?

— Mamă.

— Zi-mi doar ce ți-a spus. Întocmai ce-ți amintești.

Se oprise pe cărare.

— Credeam că nu-i mai bănuiești de nimic.

— De răzbunare, nu. Însă mai am întrebări.

A tras adânc aer în piept.

— Nu îmi amintesc exact. Nici vorbele ei, nici altceva. Totul e ca o ceață cenușie care încă nu a dispărut.

Pe chip i se ivise iar durerea. Nu i-am mai zis nimic, dar, mergând, mă tot întorceam la gândul acela, încercând să-l descâlcesc cum ai desface un nod. Ascundea o taină pe sub mătasea aceea de păianjen. Nu dorise să meargă în Sparta. În schimb, se dusese pe insula ibovnicei bărbatului ei. Și voia timp. Pentru ce?

De-acum ajunseserăm acasă. Penelopa lucra la război. Telemah stătea în picioare la fereastră. Își ținea mâinile rigide pe lângă trup și aerul încăperii era apăsător. Oare se certaseră? Am cercetat chipul Penelopei, însă era aplecat asupra țelor și nu trăda nimic. Nu striga și nu plângea nimeni, dar aș fi preferat așa ceva decât tăcerea aceasta încordată.

Telegonus și-a dres glasul.

— Mi-e sete. Mai dorește cineva un pocal?

L-am urmărit cum destupă balerca și toarnă vin. Fiul meu cu inimă vitează. Chiar și copleșit de jale căuta să ne poarte pe umeri și să ne ducă de pe o clipă pe alta. Totuși, nu prea avea ce să facă. După-amiaza s-a scurs în tăcere. La fel și cina. De cum a sfârșit de mâncat, Penelopa s-a ridicat de la masă.

— Sunt obosită, a zis.

Telegonus a mai rămas puțin, însă, când a răsărit luna, el deja căsca în pumn. L-am trimis la culcare cu Arcturos. Mă așteptam să se ducă și Telemah, dar, când m-am întors, era tot unde-l știam.

— Cred că știi povești despre tata, mi-a spus. Mi-ar plăcea să le aud.

Mă tot miram de îndrăzneala lui. Toată ziua stătuse retras, evitându-mi privirile, rezervat și aproape nevăzut. Ca apoi, dintr-odată, să se proțăpească în fața mea de parcă ar fi crescut acolo de cincizeci de ani. Până și Odiseu i-ar fi admirat tertipul.

— Pesemne știi deja tot ce o să-ți povestesc.

— Nu, a răspuns el și cuvântul a răsunat o clipă în încăpere. I-a istorisit mamei poveștile sale, însă, când îl întrebam eu, îmi zicea să discut cu un aed.

Un răspuns crud. Mă întrebam ce motive avusese. Oare fusese doar ranchiună? Dacă își pusese altceva în minte, n-aveam cum să mai aflăm. Tot ce înfăptuise în viață răspundea acum pentru el.

Mi-am luat pocalul și m-am dus lângă vatră. Se întorsese furtuna. Sufla zdravăn, învelind casa în vânturi și șiroaie. Penelopa și Telegonus erau aproape, în odăile lor, dar, cu toate umbrele care ne împresuraseră, păreau la celălalt capăt al lumii. De astă dată m-am așezat pe scaunul de argint. Încrustațiile îmi răcoreau încheieturile și pieile de vacă alunecau un pic sub mine.

— Ce dorești să auzi?

— Orice, a zis el. Tot ceea ce știi.

Nici nu mi-a trecut prin cap să-i aduc la cunoștință versiunile pe care i le istorisisem lui Telegonus, cu sfârșiturile lor fericite și rănile care nu omorau pe nimeni. Nu era copilul meu, nu era deloc copil, ci bărbat în toată firea, dorind să-și capete moștenirea.

I-am încredințat-o. Uciderea lui Palamede și abandonarea lui Filoctet. Cum l-a păcălit Odiseu pe Ahile, scoțându-l din ascunzătoare și luându-l la război, cum s-a strecurat Odiseu prin beznă în tabăra regelui Rhesus, unul dintre aliații Troiei, și le-a spintecat beregatele oamenilor în timp ce dormeau. Cum a născocit calul, a cucerit Troia și l-a văzut pe Astianax aruncat de pe zidurile cetății. Apoi furtunoasa călătorie spre casă, cu canibalii, pirații și monștrii ei. Poveștile erau chiar mai sângeroase decât îmi aminteam că sunt și mai șovăiam din

când în când. Cu toate astea, Telemah a primit fiecare lovitură fără să crâcnească. Stătea tăcut, fără să-şi ia ochii de la mine.

Pe ciclop l-am lăsat la urmă, nu ştiu de ce. Poate pentru că-mi aminteam atât de limpede cuvintele lui Odiseu. În timp ce vorbeam, parcă-l auzeam şoptind şi pe el încetişor odată cu mine. Trăseseră osteniţi la mal şi găsiseră o peşteră mare, plină de merinde. Odiseu s-a gândit că puteau s-o jefuiască sau să se roage de localnici să-i primească în ospeţie. Au început să se ospăteze cu bucatele găsite. Stăpânul peşterii, uriaşul Polifem, păstorul cu un singur ochi, s-a întors cu turma lui şi i-a luat ca din oală. A rostogolit un bolovan mare în dreptul intrării, blocându-i în peşteră, apoi a înşfăcat un bărbat şi l-a sfâşiat cu dinţii. A tot înfulecat om după om, până s-a săturat şi l-a apucat râgâitul, scoţând din gâtlej bucăţele de mădulare. Cu toată grozăvia aceea, Odiseu l-a ameţit pe monstru cu vin şi cu vorbe prietenoase. I-a zis că îl cheamă *Outis*, adică *Nimeni*. Când făptura s-a scufundat în sfârşit într-un somn greu, Odiseu a ascuţit un par, l-a încins în foc şi i l-a înfipt în ochi. Ciclopul a urlat şi s-a zvârcolit, însă era orb şi nu putea să-i prindă pe Odiseu şi pe mateloţii săi. Au reuşit să scape când ciclopul şi-a scos oile la păscut, căci oamenii s-au agăţat de burţile mioarelor. Monstrul mânios şi-a chemat în ajutor fârtaţii cu un ochi, însă aceştia nu au venit, căci el urla: „Nimeni m-a orbit! Nimeni scapă!" Odiseu şi oamenii lui au ajuns la corăbii, iar când s-a văzut teafăr ceva mai departe, Odiseu s-a întors să strige peste valuri: „Dacă vrei să ştii cine te-a păcălit, mă cheamă Odiseu. Sunt fiul lui Laerte şi prinţul Itacăi".

Vorbele păreau să stârnească ecouri în liniştea din jur. Telemah a rămas tăcut, parcă aşteptând să se destrame şi ultimul sunet.

— A fost o viaţă aspră, a întrerupt Telemah tăcerea într-un târziu.

— Mulţi oameni sunt mai nenorociţi decât el.

— Nu, a continuat vehement, făcându-mă să tresar. Nu vreau să spun că a dus o viaţă nefericită, ci că le-a făcut

celorlalți viața un chin. Ce căutau oamenii săi la peștera aceea? Voia el să pună mâna pe și mai multe bogății. Iar mânia lui Poseidon, pentru care l-a căinat toată lumea? Singur și-a atras-o asupra lui. Pentru că nu s-a îndurat să-l lase pe ciclop și să plece fără să se laude cu viclenia lui.

Vorbele îi țâșneau pe gură ca un șuvoi nezăgăzuit.

— Atâția ani de suferințe și de rătăciri... De ce? Dintr-o mândrie de-o clipă. Voia mai bine să-l blesteme zeii decât să fie Nimeni. Dacă s-ar fi întors acasă după război, n-ar mai fi venit pețitorii. Mama n-ar mai fi suferit niciun necaz. Și nici eu. De atâtea ori ne-a zis ce dor i-a fost de casă și de noi. Însă erau numai minciuni. Când s-a întors în Itaca, nu și-a găsit deloc mulțumirea. Stătea mereu cu ochii în zare. Odată ce ne-a regăsit, și-a dorit altceva. Ce este asta dacă nu o viață nefericită? Când ademenești lumea la tine, iar apoi îi întorci spatele?

Am vrut să-i spun că nu e adevărat. Însă de câte ori nu stătusem cu el în pat și nu suferisem știind că se gândește la Penelopa? Eu alesesem să trăiesc așa. Telemah nu avusese privilegiul acesta.

— Mai am să-ți spun o poveste, am zis. Înainte să se întoarcă acasă, zeii i-au poruncit tatălui tău să meargă în lumea morților, să discute cu profetul Tiresias. Acolo s-a întâlnit cu multe suflete pe care le știa din viață: Aiax, Agamemnon și Ahile, pe vremuri cel mai bun dintre greci, care a ales să moară de tânăr ca să rămână faimos pe vecie. Tatăl tău i-a vorbit eroului cu căldură, l-a lăudat și l-a asigurat de cinstea de care se bucură printre oameni. Însă Ahile l-a mustrat. A recunoscut că regretă faptul că a fost atât de mândru și își dorește să fi dus un trai mai liniștit și fericit.

— Așadar, asta îmi rămâne să sper? Că într-o zi o să-mi văd tatăl în lumea morților și o să-mi spună că-i pare rău?

Unii dintre noi nu se aleg nici cu atât. Însă am păstrat tăcerea. Avea tot dreptul să fie furios și nu se cădea să-i răpesc eu furia. Grădina foșnea, căci leii dădeau târcoale prin frunziș.

Cerul se înseninase. După ce stătuseră atâta vreme printre nori, stelele păreau să strălucească, atârnate ca niște felinare în beznă. Dacă am trage cu urechea, le-am auzi clinchetul slab al lanțurilor răsucite în bătaia brizei.

— Crezi că tata a zis adevărul? Că oamenii vrednici nu l-au plăcut niciodată?

— Cred că a spus doar ceea ce-i convenea, fără legătură cu adevărul. Doar mama ta l-a plăcut.

Mi-a întâlnit privirea.

— Și tu l-ai plăcut.

— Eu nu pretind că sunt vrednică.

— L-ai plăcut totuși. În ciuda tuturor.

Părea să mă sfideze cu vorbele sale. M-am trezit că-mi aleg cu grijă cuvintele.

— Nu l-am văzut când s-a purtat cel mai rău. Și chiar și când s-a purtat cel mai bine, tot nu era ușor să trăiești alături de el. Însă mi-a fost prieten într-o vreme în care aveam nevoie de cineva apropiat.

— E ciudat să te gândești că o zeiță are nevoie de prieteni.

— Toate făpturile cu minte au nevoie de așa ceva.

— Cred că tot el a tras spuza pe turta lui.

— Nu uita că i-am preschimbat oamenii în porci.

Nu a zâmbit. Era ca un arc încordat.

— Toți zeii și muritorii care l-au ajutat... Se vorbește că știa atâtea vicleșuguri... De fapt, cel mai bine se pricepea să tot ia de la alții.

— Destui oameni s-ar bucura să aibă un asemenea dar, am replicat.

— Nu și eu, a zis lăsând pocalul pe masă. Nu te mai tulbur, cinstită Circe. Îți sunt recunoscător că mi-ai împărtășit poveștile așa cum s-au întâmplat cu adevărat. Puțini s-au obosit să-mi facă pe plac.

Nu i-am mai spus nimic. Ceva mă înțepa ca un ghimpe, ridicându-mi părul la ceafă.

— De ce ați venit? l-am întrebat.

— Ţi-am mai zis, a răspuns el clipind. A trebuit să plecăm din Itaca.

— Am înţeles. Dar de ce aţi venit aici?

— Cred că a fost ideea mamei, a şoptit el, de parcă se dezmeticise dintr-un vis.

— De ce?

S-a îmbujorat.

— Repet, nu-mi mai face nicio mărturisire.

Nimeni nu bănuieşte ce are mama de gând până nu şi-a pus gândul în faptă.

Mi-a întors spatele şi a păşit în întunericul din hol. Peste o clipă am auzit cum închide încet uşa odăii sale.

Aerul rece parcă a năvălit atunci prin crăpăturile din pereţi, ţintuindu-mă în scaun. Fusesem o proastă. Ar fi trebuit s-o atârn peste malul râpos chiar în prima zi şi s-o scutur până-mi zicea adevărul. Acum mi-am amintit cu câtă grijă mă iscodise în legătură cu vraja care ţinea piept zeilor. *Nici măcar olimpienii.*

Nu m-am dus în odaia ei, smulgându-i uşa din ţâţâni. M-am perpelit la fereastră. Pervazul îmi trosnea sub degete. Mai erau destule ceasuri până în zori, însă ce însemnau orele pentru mine? Am privit cum pălesc stelele afară şi începe să se schiţeze insula, fir cu fir, în lumină. Aerul se schimbase din nou şi cerul se acoperise cu un văl. Încă o furtună. Crengile chiparoşilor spintecau aerul.

I-am auzit cum se trezesc. Mai întâi Telegonus, fiul meu, apoi Penelopa şi la sfârşit Telemah, care se dusese târziu la culcare. Au venit în sală pe rând şi i-am simţit cum şovăie o clipă văzându-mă la fereastră, cum se opresc iepurii când zăresc umbra şoimului. Masa era goală, nu le pusesem nimic de mâncare pentru dimineaţă. Fiul meu a dat fuga la bucătărie, să aducă farfurii. Îmi plăcea să le simt pe spinare privirile mute. Telegonus i-a poftit să mănânce, cerându-şi parcă scuze cu mâhnire. Îmi închipuiam ce priviri pline de tâlc le aruncă: Îmi cer iertare pentru mama. Aşa e ea uneori.

— Telegonus, am zis, cocina trebuie reparată și o să vină furtuna. Te vei ocupa de treaba asta.

— Așa o să fac, a zis el dregându-și glasul.

— Poate să te ajute fratele tău.

S-au privit în tăcere.

— N-am nimic împotrivă, a zis Telemah blajin.

Am mai auzit câteva clipe farfuriile și banchetele. Într-un târziu au ieșit închizând ușa după ei.

M-am întors.

— Mă iei de proastă. O neghioabă pe care o duci de nas cum ai chef. Cât de drăguță ai fost să mă întrebi de vraja mea. Zi-mi care zeu te urmărește. A cui mânie mi-ai adus-o pe cap?

Ședea la războiul meu. În poală ținea lână neagră netoarsă. Pe podea avea un fus și o furcă de tors din fildeș, cu vârfurile îmbrăcate în argint.

— Fiul meu nu știe, a răspuns ea. Nu este vina lui.

— Mi se pare limpede. Văd și eu păianjenul pândind pe pânză.

— Mărturisesc că am făcut așa cum ai zis. Am făcut-o cu bună știință. Aș putea să pretind că, știind că ești zeiță și vrăjitoare, am crezut că n-o să-ți fac atâtea necazuri. Însă aș minți. Îi cunosc destul de bine pe zei.

M-am mâniat s-o văd atât de liniștită.

— Asta e tot? Știu ce am făcut și o să recunosc cu nerușinare? Ieri-seară, fiul tău mi-a spus că tatăl său nu știa decât să ia de la alții și să provoace numai suferință. Oare ce ar zice despre tine?

Cu asta am lovit-o. Am văzut-o cum își ascunde cu grijă emoția.

— Mă crezi vreo vrăjitoare blajină, însă pesemne că n-ai ascultat ce ți-a povestit soțul tău despre mine. Ești de două zile pe insula mea. De câte ori mi-ai mâncat mâncarea, Penelopa? Câte pocale din vinul meu ai băut?

A pălit. Pielea i s-a făcut un pic cenușie la marginea frunții, ca atunci când se crapă de ziuă.

— Grăiește sau o să-mi încerc puterea pe tine.

— Cred că deja ți-ai încercat-o, a zis ea cu un glas aspru și rece ca piatra. Ți-am adus primejdia pe insulă. Însă tu mi-ai adus-o mie întâi pe insula mea.

— Nu eu l-am trimis pe fiul meu la tine.

— Nu vorbesc de fiul tău, cred că-ți dai seama. Vorbesc despre sulița pe care i-ai dat-o, cu veninul care mi-a ucis soțul.

Iată că adevărul ieșise la lumină.

— Îi plâng moartea.

— Ai mai spus asta.

— Dacă aștepți să-mi cer iertare, n-o să ai parte de ea. Nici dacă aș putea să dau soarele înapoi nu aș face-o. Dacă n-ar fi murit Odiseu, cred că ar fi murit fiul meu. Și aș da orice pe lumea asta la schimb pe viața lui.

Pe chip i s-a citit o clipă ceva. I-aș fi zis mânie dacă n-ar fi îndreptat-o spre sine.

— Bine atunci. Ai făcut schimbul și iată cu ce te-ai ales: fiul tău e în viață și suntem toți aici.

— Atunci ți se pare un soi de răzbunare. Să-mi aduci un zeu pe cap.

— Mi se pare o răsplată pe potrivă.

Ar fi fost o arcașă bună, mi-am zis. Ochii ei reci n-aveau cum să rateze ținta.

— Nu ai niciun drept să te tocmești cu mine, cinstită Penelopa. Suntem pe Aiaia.

— Atunci n-o să mă tocmesc. Ce ai prefera, să mă rog în genunchi de tine? Desigur, doar ești zeiță.

A îngenuncheat lângă război și a ridicat palmele, lăsându-și ochii în podea.

— Fiică a lui Helios, chipeșă Circe, Stăpână peste Jivine și Vrăjitoare din Aiaia, lasă-mă să mă adăpostesc pe insula ta de temut, căci n-am nici soț, nici casă și nu pot să-mi găsesc ocrotire nicăieri altundeva pe lumea aceasta. Îți voi oferi sânge an de an dacă vei pleca urechea la mine.

— Ridică-te.

Nu s-a urnit din loc. Mi se părea obscen s-o văd așa.

— Soțul meu mi-a vorbit cu căldură despre tine. Mai mult decât mi-ar fi plăcut, mărturisesc. Dintre toți zeii și monștrii cu care s-a întâlnit, doar pe tine i-ar fi plăcut să te revadă.

— Ți-am zis să te ridici.

S-a ridicat.

— Îmi vei povesti totul și pe urmă voi hotărî ce urmează.

Ne-am înfruntat din priviri în odaia umbrită. Aerul părea străbătut de fulgere.

— Ai stat de vorbă cu fiul meu, a continuat. Pesemne că ți-a lăsat de înțeles că tatăl său și-a pierdut sufletul în război. Că s-a întors acasă schimbat, prea pătruns de moarte și de jale ca să mai trăiască o viață obișnuită. Blestemul oștenilor. Așa este?

— Ceva de genul ăsta.

— Fiul meu ne întrece pe mine și pe tatăl său. Însă nu vede totul.

— Tu vezi?

— Sunt din Sparta. Acolo știm cum se poartă un vechi oștean. Cum îi tremură mâinile, cum se trezește din somn zvâcnind. Cum își varsă vinul de câte ori aude trâmbițele. Soțul meu avea brațe puternice, ca ale unui fierar, iar când sunau trâmbițele se ducea primul în port, să cerceteze zările. Războiul nu i-a frânt spiritul, ci i-a arătat cine e cu adevărat. La Troia și-a aflat în sfârșit un țel pe potriva talentelor sale. Trebuia mereu să urzească și să potrivească lucrurile, să se ferească de vreo nenorocire nouă.

— A încercat să scape de război.

— Ah, povestea aceea veche. Nebunia, plugul. Și aceea a fost tot o urzeală. Se legase cu jurământ în fața zeilor, așadar știa că n-are cum să scape. Se așteptase să-l prindă. Grecii aveau să râdă de el, crezând că toate vicleșugurile sale sunt la fel de străvezii.

Mă încruntasem.

— Mie nu mi-a arătat defel că așa ar fi stat lucrurile.

— Sunt sigură. Soțul meu mințea la fel de ușor cum respira, și pe tine, și pe sine însuși. Nu făcea nimic cu o singură intenție.

— Același lucru l-a spus și despre tine.

Voisem s-o rănesc, însă ea doar a încuviințat.

— Ne credeam două minți luminate. Când ne-am căsătorit, ne-am făcut o mie de planuri împreună, cum să stoarcem câștig și din piatră seacă. Apoi a venit războiul. Mi-a spus că Agamemnon era cel mai rău comandant pe care-l văzuse vreodată, însă credea că poate să-și clădească renumele prin el. Și așa a făcut. A izbutit să cucerească Troia și să remodeleze jumătate de lume cu intrigile lui. Iar eu am tras sfori aici. Ca să împerechez cutare capre cu altele, să sporesc recoltele, să le zic pescarilor unde să-și arunce năvoadele cu mai mult spor. În Itaca, acestea erau grijile noastre cele mai mari. Să-i fi văzut chipul după ce s-a întors acasă. I-a ucis pe pețitori și apoi ce i-a mai rămas? Pește și capre. O soție încăruntită, nu vreo zeiță, și un fiu pe care nu-l înțelegea deloc.

Glasul ei umplea toată încăperea, înțepător ca mireasma de chiparos strivit.

— Nu mai stătea la sfat cu alți războinici, nu mai avea nicio oștire de învins sau de condus. Oamenii pe care-i avusese pe vremuri nu mai erau, căci jumătate dintre ei fuseseră mateloții săi, jumătate – pețitorii mei. Și zi de zi păreau să ne ajungă știri despre ce fapte glorioase îndeplineau alții departe de noi. Menelau își clădise un palat nou de aur. Diomede cucerise un regat din Italia. Până și Enea, veneticul din Troia, întemeiase o cetate. Soțul meu i-a trimis vorbă lui Oreste, fiul lui Agamemnon, oferindu-se să-i fie sfetnic. Oreste i-a răspuns că are destui sfetnici și oricum nu vrea să tulbure liniștea unui erou atât de măreț. Le-a tot trimis apoi vorbă altor fii, al lui Nestor, al lui Idomeneu și ai altora ca ei, însă toți i-au răspuns la fel. Nu-l voia niciunul. Știi ce mi-am

zis? Că îi trebuie puțin timp. Că o să-și amintească în curând plăcerile unui cămin modest. Plăcerea de a mă avea pe mine alături. Și vom începe din nou să ne facem planuri împreună, a zis ea strâmbând din buze cu un soi de dezgust de sine. Însă el nu-și dorea o asemenea viață. Se ducea și dădea târcoale pe plajă. Îl priveam de la fereastra mea, amintindu-mi o poveste pe care mi-o zisese cândva, cu un șarpe mare în care credeau popoarele de la miazănoapte, care jinduie să înghită întreaga lume.

Îmi aminteam și eu povestea. Până la urmă, șarpele s-a înghițit pe sine.

— Iar în timp ce se plimba de colo până colo, vorbea cu aerul care îl învăluia, poleindu-i pielea în argint strălucitor.

Argint.

— Atena.

— Cine altcineva? a zâmbit ea rece și amar. De câte ori se liniștea, venea la el. Îi șoptea la ureche, țâșnea dintre nori până la el, umplându-i mintea cu visuri despre toate aventurile de care n-avea parte.

Atena, neobosita zeiță care-și urzea neîncetat intrigile. Luptase să-și aducă eroul acasă, să-l vadă la loc de cinste printre ceilalți oameni, spre gloria ei și a lui. Să-l audă istorisind povești despre izbânzile sale și despre câți troieni au secerat împreună. Însă mi-am amintit privirea ei hulpavă când îmi vorbise despre el: o bufniță cu prada în gheare. Eroul ei favorit nu avea în veci voie să-și vadă de căminul său anost. Trebuia să trăiască în iureșul aventurii, strălucitor și oțelit, mereu luptând și căutând ceva, mereu încântând-o cu vreo istețime nemaivăzută, cu vreo stratagemă strălucită înjghebată pe loc.

Copacii se zvârcoleau în cerul întunecat. În lumina aceea stranie, trăsăturile osoase ale Penelopei păreau la fel de bine cizelate ca ale statuilor lui Dedal. Mă întrebasem cum de nu se arătase mult mai geloasă pe mine. Acum am înțeles. Nu eu eram zeița care-i furase soțul.

— Zeii se joacă de-a părinții, am zis, însă de fapt sunt niște copii care bat din palme și strigă că mai vor.

— Iar acum, că Odiseu al ei e mort, ce ar mai putea vrea? a întrebat ea.

Ultimele pietre s-au potrivit la locul lor și am deslușit în sfârșit întregul mozaic. Zeii nu renunță în veci la comorile lor. Atena avea de gând să pună mâna pe ceea ce mai rămăsese din Odiseu. Sânge din sângele său.

— Pe Telemah?

— Da.

Spre mirarea mea, mi s-a pus un nod în gât.

— El știe?

— Nu cred. Greu de presupus.

Ținea încă în mâini lâna încâlcită și urât mirositoare. Furia îmi pârjolea pântecele. Îmi pusese fiul în primejdie. Pesemne că Atena deja plănuia să se răzbune pe Telegonus, iar ea întețise și mai tare flăcările. Însă, cinstit vorbind, nu mă mai mâniam ca pe vremuri. Dintre toți zeii pe care ar fi putut să mi-i aducă la ușă, măcar pe acesta puteam să-l înfrunt cel mai ușor. Atena nu putea să ne urască mai mult decât ne ura deja.

— Chiar crezi că poți să-l ascunzi de ochii ei?

— Știu că nu pot.

— Atunci ce anume cauți?

Își trăsese mai bine mantia pe umeri, ca o pasăre învelindu-se în aripi.

— Când eram tânără, am tras cu urechea la cuvintele vraciului de la palat. Spunea că leacurile pe care le vindea erau doar praf în ochi și că cele mai multe beteșuguri se vindecă de la sine dacă le lași destulă vreme în pace. Mă dădeam în vânt să descopăr asemenea taine, căci, știindu-le, mă simțeam cinică și înțeleaptă. Mi-am făcut o întreagă filosofie din asta. Întotdeauna m-am priceput să aștept. Am supraviețuit războiului și peților. Am așteptat să termine Odiseu cu călătoriile sale. Mi-am zis că, dacă am destulă răbdare, va

înceta şi cu frământările, şi cu Atena. Nu se poate să-l iubească doar pe el, dintre toţi muritorii din lume. Însă se părea că aşa stăteau lucrurile. Iar cât am aşteptat, Telemah a îndurat ani în şir furiile tatălui său. A suferit, iar eu n-am vrut să văd ce se întâmplă.

Mi-am amintit ce-mi spusese odată Odiseu despre ea. Că nu-şi pierdea niciodată controlul, că nu făcea nicio greşeală. Atunci fusesem geloasă. Acum însă mi-am zis: ce povară! Ce povară hidoasă trebuie să porţi în spinare.

— Totuşi, în lume există şi leacuri adevărate. Tu eşti dovada vie. Te-ai avântat în beznă de dragul fiului tău. I-ai sfidat pe zei. Mă gândesc câţi ani din viaţă mi-am irosit cu lăudărosul acela. Am plătit pentru asta, după dreptate, însă şi Telemah a plătit din pricina mea. E un fiu vrednic, întotdeauna a fost. Vreau doar un mic răgaz înainte să-l pierd, înainte să fim azvârliţi iar în iureşul valurilor. Vrei să mi-l oferi, Circe din Aiaia?

Nu şi-a încercat pe mine puterea ochilor cenuşii. Dacă ar fi făcut-o, aş fi refuzat-o. A aşteptat. Chiar îi şedea bine să aştepte. Părea la locul ei în încăpere, ca o podoabă în coroana ei.

— E iarnă, am zis. De-acum nu mai pleacă nicio corabie pe mare. Aiaia o să vă mai tolereze o vreme.

Capitolul 23

Fiii noştri se întorseseră de la muncile lor bătuţi de vânturi, însă cu hainele uscate. Trăsnetele şi ploaia nu se abătuseră încoace din larg. Cât au mâncat ceilalţi, m-am dus pe piscul cel mai înalt şi am simţit vraja deasupra mea. Se întindea din golf în golf, de la nisipurile galbene la stâncile colţuroase. O simţeam şi în sângele meu, povara de fier pe care o purtasem atâta amar de vreme. Atena o punea de bună seamă la încercare. Îi dădea târcoale de pe margine, căutând o fisură. Însă avea să ţină.

Când m-am întors, Penelopa şedea tot la războiul de ţesut.

— Se pare că vremea s-a schimbat, a zis ea privind peste umăr. De-acum marea s-a liniştit destul de mult. Telegonus, ai vrea să înveţi să înoţi?

Numai la asta nu mă aşteptam după discuţia noastră. Însă nici n-am apucat să mă împotrivesc. Telegonus s-a însufleţit atât de tare, încât era să-şi răstoarne pocalul. Când au plecat prin grădină, l-am auzit cum îi descrie plantele mele. De când ştia el de carpen sau de cucută? Şi totuşi i le-a arătat pe amândouă, înşirându-i însuşirile fiecăreia.

Telemah venise în tăcere lângă mine.

— Parcă ar fi mamă şi fiu, a zis el.

Şi eu mă gândisem întocmai, însă am simţit un zvâcnet de furie când l-am auzit zicând-o cu glas tare. Am ieşit în grădină fără să-i răspund. M-am lăsat în genunchi pe straturile de plante şi m-am apucat să smulg buruienile.

Spre mirarea mea, m-a urmat.

— Nu am nimic împotrivă să-l ajut pe fiul tău, dar, cinstit acum, cocina pe care ne-ai pus s-o dregem zace nefolosită de multă vreme. Nu vrei să-mi dai de făcut ceva cu adevărat folositor?

M-am ridicat pe călcâie, cercetându-l.

— Cei de spiță regească nu se roagă de obicei să fie puși la muncă.

— Se pare că am un răgaz de la supușii mei. Ai o insulă frumoasă, dar o să înnebunesc dacă trebuie să stau aici cu mâinile-n sân zile în șir.

— Ce știi să faci?

— Lucruri obișnuite. Să pescuiesc și să trag cu arcul. Să îngrijesc capre, deși tu n-ai așa ceva. Să cioplesc și să clădesc. Aș putea să repar barca fiului tău.

— E ceva în neregulă cu ea?

— Cârma se mișcă greu și nesigur, pânza e prea scurtă și catargul prea lung. Riscă să se scufunde la orice talaz.

— Mie nu mi s-a părut așa de rea.

— Nu vreau să spun că nu a fost impresionant pentru o primă încercare. Însă mă mir tare mult că nu ne-am scufundat venind încoace.

— E vrăjită împotriva scufundării. De când te pricepi să construiești ambarcațiuni?

— Sunt din Itaca.

— Ce-ar trebui să mai știu?

Și-a luat brusc o expresie serioasă, de parcă-mi punea un diagnostic.

— Oile au lâna atât de încâlcită, încât la primăvară s-ar putea să nu le mai poți tunde cum trebuie. Trei mese din sală se clatină pe picioare și dalele de piatră din aleea grădinii se afundă în pământ. Sub streșini ai cel puțin două cuiburi de pasăre.

Mă simțeam pe jumătate amuzată, pe jumătate jignită.

— Doar atât?

— Nu am făcut o examinare amănunţită.

— Mâine-dimineaţă poţi să dregi barca cu Telegonus. Până una-alta, o să ne îngrijim mai întâi de oi.

Avea dreptate. Lâna era încâlcită şi, după iarna aceea ploioasă, animalele se înnămoliseră aproape până la gât. Am adus peria şi un vas mare, plin cu o poţiune de-ale mele.

L-a cercetat.

— La ce e bună?

— Curăţă noroiul fără să jupoaie lâna.

S-a apucat de treabă cu spor şi cu pricepere. Oile mele erau blânde, însă şi el ştia cum să le ia cu binişorul şi să le liniştească. Le mâna lesne încolo şi-ncoace doar cu o mână pe spinare.

— Ai mai făcut aşa ceva, i-am zis.

— Desigur. Licoarea asta curăţă foarte bine. Ce este?

— Magie. Ciulin, peliniţă, ţelină, sulf.

— Ah.

Acum lucram cu cuţitul şi m-am apucat să tai ciulinii din lână. M-a întrebat despre rasa animalelor şi cum le împerecheam. Voia să ştie dacă blândeţea lor se datora vreunei vrăji sau puterii mele. Când avea mâinile ocupate, nu mai era deloc ţeapăn şi stângaci. Nu peste multă vreme a început să-mi povestească păţanii din vremea când păstorea caprele şi m-a făcut să râd. Nici n-am băgat de seamă când s-a lăsat soarele în mare şi, când au apărut Penelopa şi Telegonus lângă noi, am tresărit. Cât ne-am ridicat şi ne-am şters pe mâini de noroi, am simţit-o pe Penelopa privindu-ne ţintă.

— Haideţi, am spus. Pesemne că sunteţi flămânzi.

În seara aceea, Penelopa s-a ridicat iarăşi devreme de la cină. M-am întrebat dacă voia să-mi dea de înţeles ceva, însă

părea destul de obosită. Era încă în doliu, mi-am amintit. De fapt, toți eram. Însă fiul meu se simțea mai bine după înot sau poate din pricina atențiilor Penelopei. Vântul îi înroșise obrajii și avea chef de vorbă. Nu despre tatăl său, căci îl durea încă prea tare, ci despre prima lui iubire: poveștile eroice. Se pare că prin Itaca trecuse un aed care știa asemenea istorii și Telegonus voia să audă ce știa Telemah de la el. Telemah a început să-i povestească despre Belerofon și Perseu, despre Tantal și Atalanta. Se așezase iar pe scaunul de lemn, iar eu, pe cel de argint. Telegonus stătea pe podea, sprijinit de un lup. Uitându-mă când la unul, când la celălalt, m-a cuprins un sentiment straniu, aproape amețitor, de parcă nu era totul aievea. Chiar trecuseră de-abia două zile de când veniseră? Mi se părea mult mai mult. Nu eram învățată să am atâta lume în jur și să port atâtea discuții. Fiul meu l-a rugat să-i mai zică o poveste și încă una, iar Telemah s-a înduplecat. Vântul îi răvășise părul cât munciserăm afară și obrazul îi era scăldat în lumina focului. Atâtea trăsături îl făceau să arate mai în vârstă, însă arcuirea aceea gingașă a feței îi dădea un aer aproape copilăresc. Nu era un povestitor bun, cum recunoscuse, de altfel, dar îți făcea cumva plăcere să-l asculți cum descrie serios cai zburători și mere de aur. În odaie se încălzise și vinul era bun. Pielea mi se făcuse moale precum ceara. M-am aplecat în față.

— Zi-mi, aedul acela v-a vorbit vreodată despre Pasifae, regina Cretei?

— Mama Minotaurului! a exclamat Telemah. Desigur. E mereu pomenită în povestea lui Tezeu.

— Știe cineva ce s-a întâmplat cu ea după moartea lui Minos? E nemuritoare, oare mai domnește?

Telemah s-a încruntat, dar nu de nemulțumire. Își luase aceeași expresie când îmi cercetase licoarea de curățat oile. L-am văzut cum descâlcește în minte spițele stirpei, spre obârșie. Pasifae era fiica soarelui, din câte se zicea. Am văzut când a înțeles.

— Nu, a răspuns el. Neamul lor nu mai domnește. Acum e rege un anume Leucus, care l-a uzurpat pe nepotul ei, Idomeneu. În povestea pe care am auzit-o se spunea că s-a întors în palatele zeilor după ce a murit Minos și că trăiește acolo la loc de cinste.

— Al cui palat, mai exact?

— Nu știu. Aedul nu mi-a spus.

Amețită cum eram, am lăsat deoparte orice prudență.

— Pesemne că al lui Oceanos. Bunicul nostru. Va fi spaima nimfelor, ca pe vremuri. Am fost de față la nașterea Minotaurului. I-am ajutat să-l închidă în cușcă.

Telegonus a rămas cu gura căscată.

— Ești rudă cu regina Pasifae? Și l-ai văzut pe Minotaur? De ce nu mi-ai zis niciodată?

— Nu m-ai întrebat.

— Mamă! Trebuie să-mi povestești totul. L-ai cunoscut pe Minos? Și pe Dedal?

— Cum crezi că m-am ales cu războiul de țesut de la el?

— Nu știu! Am crezut că e, știi tu...

Și a fluturat din mână.

Telemah mă privea atent.

— Nu, am zis. L-am cunoscut.

— Ce mi-ai mai ascuns? m-a luat Telegonus la rost. Minotaurul, Trygon, cine știe câte și mai câte? Himera? Leul din Nemeea? Cerber și Scylla?

Am zâmbit când l-am văzut indignându-se, așa că lovitura a picat pe nepusă masă. Unde-i auzise fiul meu numele? De la Hermes? În Itaca? Nu mai conta. Simțeam un vârf de lance rece răsucindu-mi-se în măruntaie. Ce-a fost în mintea mea? Trecutul meu nu era un joc, o poveste plină de peripeții, epava hidoasă adusă de furtuni să putrezească pe țărm. Era la fel de rea ca a lui Odiseu.

— Mai mult de-atât n-o să-ți zic. Să nu mă mai întrebi.

Și cu asta m-am ridicat și am plecat, să nu le mai văd chipurile uluite. Ajunsă în odaia mea, m-am întins pe pat. Nu

aveam niciun lup sau leu cu mine, rămăseseră lângă fiul meu. Undeva deasupra noastră veghea Atena, cu ochii ei scăpărători. Își ținea lancea ridicată, gata să-mi zărească vreo slăbiciune și să mi-o străpungă.

— O să aștepți mult și bine, am zis în penumbra odăii.

Și, cu toate că nu credeam c-o să adorm, am căzut într-un somn greu.

M-am trezit determinată și cu mintea limpede. În seara trecută fusesem obosită și băusem mai mult decât de obicei, dar acum mă simțeam iarăși neclintită. Am întins masa de dimineață. Când a venit Telegonus, l-am văzut că mă privește cruciș, așteptându-se să răbufnesc. Însă am fost drăguță. N-ar trebui să se mire atât, mi-am zis. Pot să fiu agreabilă.

Telemah s-a arătat reținut, însă după masă s-a dus cu fratele său să repare barca.

— Îmi îngădui să mai țes la războiul tău?

Penelopa purta altă rochie. Era mai bine lucrată și albită până prinsese culoarea untului. Îi punea frumos în lumină pielea mai brună.

— Da.

M-am gândit să merg la bucătărie, dar adesea tocam ierburi la masa lungă de lângă vatră și nu vedeam motivul pentru care ar fi trebuit să mă retrag. Am adus cuțite, castroane și tot ce aveam nevoie. Farmecele care-l ocroteau pe Telegonus nu trebuiau înnoite decât peste o jumătate de lună, așa că am lucrat doar pentru plăcerea mea, uscând și pisând plante și distilând tincturi pentru mai târziu.

Credeam că n-o să stăm deloc de vorbă. Dacă ar fi fost în locul nostru, Odiseu poate s-ar fi ascuns mai departe, trăgând de sforile celuilalt, doar ca să se amuze. Însă după

ce stătuserăm atâta singure, cred că amândouă ajunseserăm să prețuim discuția deschisă.

Razele se strecurau pieziș pe fereastră, strângându-se la picioarele noastre goale. Am întrebat-o despre Elena și mi-a povestit întâmplări din vremea în care copilăriseră împreună, scăldându-se în râurile Spartei și jucându-se la curtea unchiului său Tindareu. Am discutat despre țesut și cele mai bune rase de oi. I-am mulțumit că se oferise să-l învețe pe Telegonus să înoate. Chiar îi făcea plăcere, mi-a zis. Îi amintea de vărul ei Castor, care era la fel de însuflețit și de vesel. Avea darul de a face lumea să se simtă în largul ei.

— Odiseu atrăgea lumea spre el, a spus Penelopa. Telegonus aleargă în întâmpinarea ei, modelând-o din mers, cum își scobește râul albia.

Mă bucuram dincolo de orice cuvinte s-o aud cum îl laudă.

— Să-l fi văzut în pruncie. Nu știu făptură mai sălbatică. Deși, cinstit acum, eu am fost mai sălbatică decât el. Nu mi se părea deloc greu să fii mamă, dar asta până am născut.

— Așa era și Hermiona, pruncul Elenei. O jumătate de deceniu a plâns și a urlat, dar apoi s-a îmblânzit cu totul. Mi-am făcut griji că Telemah nu plânge destul. Că a învățat prea repede să se poarte. Mereu m-am întrebat dacă al doilea copil ar fi fost altfel. Însă când s-a întors Odiseu acasă, se părea că deja o sfârșisem cu asta.

Vorbea simplu, direct. În cânturi se zicea că e credincioasă. Devotată, cinstită și prevăzătoare. Din vorbele acelea, părea o ființă apatică și ștearsă, însă nu era deloc așa. Ar fi putut să-și ia alt soț și în lipsa lui Odiseu să mai facă un prunc, să-și ușureze viața. Însă îl iubise cu înverșunare și nu îndurase pe nimeni altcineva.

Am luat un mănunchi de coada-șoricelului atârnat de o bârnă din tavan.

— La ce e bun?

— Balsamuri de oblojit rănile. Coada-şoricelului opreşte sângerarea.

— Pot să mă uit? N-am mai văzut nicio vrăjitoare la lucru.

M-am bucurat la fel ca mai înainte, când îl lăudase pe Telegonus. I-am făcut loc la masă. Mă măgulea s-o am ca privitoare, căci îmi punea întrebări chibzuite când îi ziceam numele ingredientelor şi la ce folosesc. A vrut să vadă cu ce ierburi îi preschimbasem pe bărbaţi în porci. I-am presărat în mână frunzele uscate.

— N-o să mă preschimb singură în purcea, nu?

— Ar trebui să le înghiţi şi să rosteşti cuvintele cu puteri vrăjite. Doar plantele crescute din sângele zeiesc vărsat îşi arată vraja fără să rosteşti niciun farmec. Şi cred că trebuie să fii vrăjitoare.

— Şi zeiţă.

— Nu, am zis. Nepoata mea era muritoare şi putea să facă farmece la fel de bine ca mine.

— Nepoata ta... Te referi la Medeea?

Mi s-a părut ciudat să-i aud numele rostit după atâta vreme.

— O cunoşti?

— Numai din cântecele aezilor şi din spectacolele jucate la curţile regilor.

— Aş vrea să aud povestea.

Afară, copacii foşneau, iar eu am stat s-o ascult. Medeea reuşise într-adevăr să scape de Aietes. Ajunsese în Iolcos cu Iason şi îi născuse doi fii, însă vrăjile ei îl îngrozeau şi supuşii săi o disprețuiau. După o vreme, el a vrut să-şi ia altă soţie, o prinţesă bună şi îndrăgită de acasă. Medeea l-a lăudat pentru înţelepciunea lui şi i-a trimis miresei, ca daruri de nuntă, o coroană şi o mantie lucrate chiar de ea. Când şi le-a pus, fata a ars pe loc de vie. Apoi Medeea şi-a târât copiii la un altar, jurând că Iason n-o să-i aibă niciodată, şi le-a spintecat beregatele. Ultima oară fusese văzută chemând un car tras de balauri, care s-o ducă înapoi în Colhida.

Aezii schimbaseră mult povestea, era limpede, însă parcă vedeam aievea chipul însufleţit şi cercetător al Medeei. Chiar o credeam în stare să pună întreaga lume pe foc decât să piardă.

— Am prevenit-o că va avea o căsnicie plină de necazuri. Nu-mi place deloc să aud că am avut dreptate.

— Mai nimănui nu-i place, a zis Penelopa încet.

Poate se gândea la pruncii ucişi. Şi eu mă gândeam la ei. Şi la carul cu balauri care era, desigur, al fratelui meu. Nu-mi venea să cred că putea să se întoarcă la el după tot ce se întâmplase între ei. Însă mi se părea şi că are noimă. Aietes îşi dorea moştenitor şi nimeni nu-i semăna mai mult decât Medeea. Crescuse cu cruzimile lui drept lecţii şi, până la urmă, părea că nu învăţase să se modeleze altfel.

Am turnat miere peste codiţa-şoricelului şi am adăugat ceară, ca să leg cu ea balsamul. Aerul era dulce-înţepător de la ierburi.

— Cum ajungi vrăjitoare dacă nu trebuie să fii zeiţă? a întrebat Penelopa.

— Nu ştiu sigur. Pe vremuri credeam că se moşteneşte prin sânge, însă Telegonus nu poate să facă niciun farmec. De-acum cred că e mai mult vorba de voinţă.

A încuviinţat. Nu mai avea nevoie de lămuriri. Amândouă ştiam ce-i aceea voinţă.

După-masă, Penelopa şi Telegonus s-au dus iar în golf. După purtarea mea aspră de aseară, mă aşteptasem ca Telemah să mă evite. Însă a venit la mine când îmi vedeam de ierburi.

— M-am gândit să mă apuc să lucrez la mese.

L-am urmărit în timp ce pisam frunze de spânz. Avea la el o aţă cu care măsura şi un pocal pe care-l însemnase şi-l umpluse cu apă până la linia desenată.

— Ce faci?

— Vreau să văd dacă podeaua e dreaptă. De fapt, picioarele sunt de vină. Nu au chiar aceeaşi lungime. O să le potrivesc.

M-am uitat cum le şlefuieşte, tot măsurându-le cu aţa. L-am întrebat cum îşi spărsese nasul.

— Am înotat cu ochii închişi. M-am învăţat însă minte.

Când a terminat, a ieşit să se ocupe de dalele de piatră ce formau aleea. L-am urmat, apucându-mă să plivesc grădina, deşi nici nu prea era nevoie. Am discutat despre albine; întotdeauna îmi dorisem să am mai multe pe insulă. M-a întrebat dacă pot să le îmblânzesc ca pe alte vietăţi.

— Nu. Le afum, cum se face de obicei.

— Am văzut un stup care pare prea plin. Dacă vrei, la primăvară pot să-l despart în două.

Am zis că vreau şi m-am uitat cum netezeşte movilităţile de pământ.

— Acolo se varsă apa de pe acoperiş, am zis. Pietrele o să se afunde iarăşi după prima ploaie.

— Aşa merg lucrurile. Le dregi, se strică şi iar le dregi.

— Eşti răbdător din fire.

— Tata mi-a zis că aşa ceva este plictisitor. Tunsul oilor, curăţatul vetrei, scoaterea sâmburilor din măsline... Curiozitatea îl mâna să ştie cum se fac toate acestea, însă nu-i convenea să se îngrijească de ele din obligaţie.

Era adevărat. Odiseu se dădea în vânt după sarcini pe care nu trebuia să le îndeplinească decât o dată: să cucerească un oraş, să înfrângă un monstru, să se strecoare într-o cetate de nepătruns.

— Poate o moşteneşti pe mama ta.

Nu a ridicat privirea, dar mi s-a părut încordat.

— Ce mai face? Ştiu că vorbiţi.

— Îţi duce dorul.

— Ştie unde să mă găsească.

Pe chip i se citea limpede şi deschis mânia. M-am gândit că avea un soi de inocenţă. Nu în sensul pe care-l dau

poeții cuvântului: o virtute care, la sfârșitul poveștii, fie se năruie, fie se întărește plătind scump pentru ea. Nu vreau să zic nici că ar fi fost nesăbuit sau credul, ci că era alcătuit doar din sine însuși, fără impuritățile care ne înfundă pe noi, ceilalți. Gândea, simțea și făcea totul în linie dreaptă. Nu mă miram că tatăl său rămăsese uluit când îl văzuse. El ar fi căutat mereu tâlcul ascuns al lucrurilor, cuțitul dosit în beznă. Însă Telemah își arăta tăișul la lumina zilei.

A fost o perioadă ciudată. Atena ne atârna deasupra capetelor ca un topor, dar stătuse așa timp de șaisprezece ani. De-acum nu mă mai pierdeam cu firea din atâta lucru. Zi de zi, Telegonus mergea cu fratele lui pe insulă. Penelopa torcea sau țesea, iar eu îmi prelucram ierburile. Deja îi zisesem fiului meu între patru ochi o parte din ce aflasem despre Odiseu în Itaca, despre firea sa tot mai arțăgoasă, despre bănuielile și furiile sale, și vedeam că înțelege cu fiecare zi mai bine. Încă jelea, dar nu se mai simțea atât de vinovat și chipul i se înveselise iar. Prezența Penelopei și a lui Telemah îl ajuta și mai mult. Se bucura de atenția lor cum mi se hârjoneau leii când dădeau de un petic însorit. Mă mustra sufletul când vedeam cât de mult își dorise în anii trecuți o familie.

Penelopa și Telemah tot nu-și vorbeau. Ceas de ceas și masă de masă, între ei domnea o încordare apăsătoare. Mi se părea absurd că nu puteau să-și mărturisească greșelile și mâhnirile și să facă pace. Însă erau ca două ouă care se temeau să fie sparte.

După-amiaza, Telemah își găsea mereu ceva de făcut prin apropiere și discutam până la apusul soarelui. Când intram să întind farfuriile pentru cină, venea după mine. Dacă putea să mă ajute cu ceva, mă ajuta. Dacă nu, se așeza în fața vetrei și cioplea bucățele de lemn: un taur, o pasăre, un chit săltând din

valuri. Își mișca mâinile migălos și grijuliu, fără niciun gest de prisos, fapt pentru care îl admiram. Nu era vrăjitor, dar i s-ar fi potrivit după fire. Îi ziceam că podeaua o să se curețe singură, însă el mătura întotdeauna rumegușul și așchiile după ce termina.

Părea ciudat să am mereu pe cineva lângă mine. Eu și Telegonus ne văzuserăm de obicei fiecare de treburile lui, iar nimfele mele fuseseră mai degrabă ca niște umbre ce mi se strecurau pe la coada ochiului. Și din atâta lucru, știindu-le prin apropiere, ajungeau să mă obosească și să-mi tot abată una-două atenția, până când nu mai înduram și trebuia să cutreier insula de una singură. Însă Telemah era reținut, sigur pe sine și liniștit, astfel încât devenise un tovarăș plăcut și deloc sâcâitor. Cel mai mult îmi amintea, mi-am dat seama, de leoaica mea. Aveau amândoi același aer demn și drept, aceeași privire liniștită, în care se citea o voioșie tainică. Până și aceeași grație care-i ținea mereu cu picioarele pe pământ, în căutarea propriilor țeluri, lăsându-mă să mi le caut pe ale mele.

— Ce-i așa de amuzant? m-a întrebat la un moment dat.

Am clătinat din cap.

Era poate a șasea zi de când sosiseră. Cioplea un măslin, modelându-i trunchiul răsucit și însemnându-i fiecare nod și scorbură cu vârful cuțitului.

— Nu ți-e dor de Itaca? l-am întrebat la rândul meu.

S-a gândit puțin.

— Mi-e dor de cunoscuți. Și-mi pare rău că nu-mi văd caprele dând iezi. Cred că n-aș fi fost un rege rău.

— Telemah cel Drept.

— Așa îți zic dacă ești atât de plicticos și nu găsesc un nume mai bun, a zâmbit el.

— Și eu cred că ai fi un rege bun. Încă poți ajunge, cine știe? Oamenii uită repede. Ai putea să te întorci glorios, moștenitorul pe care-l așteaptă de mult, vrednicia de care dai dovadă aducând cu sine belșugul.

— Pare o poveste frumoasă. Însă ce-aș face în toate odăile acelea în care și-au petrecut timpul odată peținorii și tata? Fiecare pas ar fi o amintire pe care nu mi-aș dori-o deloc.

— Pesemne că ți-e greu să stai cu Telegonus.

— De ce să-mi fie greu? s-a încruntat el.

— Pentru că seamănă atât de mult cu tatăl tău.

— Despre ce vorbești? a râs el. Telegonus e bucățică ruptă din tine. Nu-ți seamănă doar la față. Dă din mâini ca tine, merge ca tine. Vorbește ca tine, aveți același glas.

— După cum vorbești, parcă ar fi un blestem.

— Nu e defel un blestem.

Privirile ni s-au întâlnit. Undeva departe, mâinile mele curățau rodii pentru masă. Am crestat metodic coaja, dezvelind pulpa subțire și albicioasă. În ea luceau semințele roșii și zemoase, în găoacele lor ca de ceară. Buzele îmi ardeau însetate. Când eram cu el, aveam grijă ce fac. Era o noutate să observ cum mi se modelează expresiile pe chip, cum mi se încheagă vorbele pe limbă. Îmi petrecusem aproape toată viața avântându-mă în vâltoare până la coate, luând-o încoace sau încolo, împrăștiată și nestăpânită. Trăirea cea nouă mă cuprindea încet, ca un soi de picoteală nedeslușită, aproape de letargie. Nu era prima oară când mă privea cu tâlc. Însă ce mai conta? Era fratele fiului meu. Îmi împărțisem patul cu tatăl său. Îi era îndatorat Atenei. Chiar dacă el nu-și dădea seama, știam eu prea bine.

Anotimpul se schimbase. Cerul își deschisese palmele și pământul se înălțase să-l îmbrățișeze. Lumina se revărsa potop, poleindu-ne în aur. Marea rămăsese doar puțin în urmă. Dimineața, la masă, Telegonus și-a bătut fratele pe spate.

— Peste câteva zile putem să ieșim cu barca în golf.

Am simțit ochii Penelopei privindu-mă. *Până unde se întinde vraja?*

Nu știam. Până dincolo de brizanți, însă nu puteam arăta exact valul.

— Nu uita, Telegonus, am zis, că la final există întotdeauna o furtună puternică. Așteaptă până trece.

Parcă drept răspuns, s-a auzit o bătaie în ușă.

— Lupii nu au urlat, a șoptit Telegonus în tăcerea care s-a lăsat.

— Nu.

N-am mai prevenit-o pe Penelopa din ochi. Dacă nu ghicise deja, era neghioabă. M-am învăluit în firea mea zeiască, ca într-o armură rece, și m-am dus să deschid.

Aceiași ochi negri și același chip frumos și desăvârșit. L-am auzit pe fiul meu icnind și am simțit cum înlemnesc toți în spate.

— Fiică a lui Helios. Îmi îngădui să intru?

— Nu.

A ridicat din sprânceană.

— Am o solie pentru unul dintre oaspeții tăi.

Am simțit cum mă împunge frica în coaste, însă i-am răspuns sec.

— Te aud și de aici.

— Prea bine.

Pielea i-a strălucit. Înfățișarea atrăgătoare și zâmbitoare dispăruse. Acum era solul ceresc al zeilor, preaputernic și implacabil.

— Telemah, prinț al Itacăi, vin cu solie de la mărita zeiță Atena, care dorește să-ți vorbească. Îi solicită vrăjitoarei Circe să coboare vraja care o împiedică să vină pe insulă.

— *Solicită*, am zis. Interesant că a ales cuvântul acesta, când chiar ea a încercat să-mi omoare fiul. De unde să știu că nu și-a pus în gând să încerce din nou?

— Nu mai este interesată de fiul tău. Hermes a renunțat la fala de dinainte și a vorbit iar cu glas dezinvolt: Dacă alegi

să te porți prostește – sunt chiar cuvintele ei, desigur –, se oferă să jure că va fi ocrotit. Nu îl dorește decât pe Telemah. E vremea să-și ia moștenirea în primire. S-a uitat pe lângă mine la masă. M-ai auzit, prințe?

Telemah își plecase ochii.

— Am auzit. Primesc cu umilință solia și solul. Numai că sunt oaspete pe insula aceasta. Trebuie să știu mai întâi ce are de spus gazda mea.

Hermes a înclinat un pic din cap, cu ochi iscoditori.

— Ei bine, gazdă?

O simțeam pe Penelopa în spate, înălțându-se ca o lună tomnatică. Îmi ceruse un răgaz să se împace cu Telemah și încă nu o făcuse. Îmi închipuiam cât de amar se căia în sinea ei.

— Mă învoiesc, am zis. Însă nu-mi va fi ușor să descâlcesc vraja. Poate veni peste trei zile.

— Vrei să-i transmit fiicei lui Zeus că trebuie să aștepte trei zile?

— Sunt aici de o jumătate de lună. Dacă se grăbește, putea să te trimită mai devreme. Poți să-i spui exact cuvintele mele.

Ochii i-au sclipit amuzați. Odată mă hrănisem din privirea aceea, pe vremea când muream de foame și crezusem că firimiturile pe care mi le azvârlea constituiau un adevărat ospăț.

— Așa voi face cu siguranță.

Am tras în piept golul care se căscase după el. Penelopa m-a privit în ochi.

— Mulțumesc, mi-a zis. Apoi s-a întors spre Telemah. Fiule – era prima oară când o auzeam vorbindu-i în față. Ai așteptat prea mult din pricina mea. Vrei să ne plimbăm împreună?

Capitolul 24

I-am urmărit în timp ce coborau pe cărarea ce ducea către ţărm. Telemah părea buimac, însă era firesc. Tocmai aflase că e alesul Atenei şi, totodată, că o să cadă la pace cu mama lui. Aş fi vrut să-i spun ceva înainte să plece, dar nu-mi găsisem cuvintele.

Telegonus mi-a dat un cot.

— Ce voia să zică Hermes cu „moştenirea lui Telemah"?

Am clătinat din cap. Chiar în dimineaţa aceea văzusem primii boboci ai primăverii. Atena îşi alesese bine momentul. Venea tocmai când putea să-l trimită pe Telemah pe mare.

— Mă mir că-ţi ia trei zile să desfaci farmecul. Nu poţi să foloseşti nişte… cum se numeşte? *Mōli*?

M-am întors spre el.

— Ştii că farmecele ascultă de voinţa mea. Dacă aş renunţa la el, s-ar prăbuşi într-o clipă. Aşa că nu, nu-mi ia trei zile.

S-a încruntat.

— L-ai minţit pe Hermes? N-o să se mânie Atena când va afla?

Încă mă mai speriam când îl vedeam atât de nevinovat.

— N-am de gând să-i spun. Telegonus, sunt zei. Dacă nu-ţi ţii vicleşugurile pentru tine, o să pierzi totul.

— Ai făcut-o ca să le dai răgaz Penelopei şi lui Telemah să discute.

Era el tânăr, dar nu prost.

— Cam așa ceva.

A ciocănit cu degetul în obloane. Leii nici n-au mișcat, știau ce larmă face când e neliniștit.

— O să-i mai vedem vreodată dacă pleacă?

— Cred că o să-i revezi.

Fie că a observat schimbarea, fie că nu, n-a zis nimic. Simțeam că-mi tresaltă ușor pieptul. Trecuse atâta vreme de când nu mai vorbisem cu Hermes, că uitasem cât de greu e să-i înfrunți privirea aceea vicleană și atotvăzătoare.

— Crezi că Atena o să încerce să mă omoare? a întrebat Telegonus.

— Va trebui să jure înainte să vină și așa o să se lege de mâini și de picioare. Însă o să am oricum lancea.

Mi-am silit mâinile să-și vadă de muncile zilnice, de farfurii, spălat și plivit. Când a început să se însereze, am pregătit un coș cu mâncare și l-am trimis pe Telegonus după Penelopa și Telemah.

— Nu zăbovi lângă ei. Trebuie să stea singuri.

— Nu sunt un țânc nătâng, a zis el înroșindu-se.

— Știu că nu ești, am spus trăgând aer în piept.

M-am foit de colo până colo cât a fost el plecat. Nu știam de ce mă simțeam atât de dureros de încordată. Doar știusem că o să plece. Știusem de la bun început.

Penelopa s-a întors când s-a înălțat luna pe cer.

— Îți sunt recunoscătoare, mi-a spus. Viața nu e așa de simplă ca un război de țesut. Ceea ce ai țesut nu poate fi deșirat dintr-o mișcare. Însă cred că m-am apucat de-acum. E nedrept dacă-ți mărturisesc că m-am bucurat când l-ai amânat pe Hermes?

— Și eu trebuie să-ți mărturisesc ceva. Nu-mi pare rău s-o țin pe Atena trei zile pe ghimpi.

— Îți mulțumesc, a zâmbit ea. Încă o dată.

Telegonus stătea lângă vatră, lipind pene de cozile săgeților, însă de-abia dacă terminase câteva. Era la fel de frământat ca mine. Se uita pe fereastră, la aleea din grădină,

de parcă aştepta să apară Hermes. Am curăţat mesele deja curăţate. Mi-am mutat oalele cu ierburi când aici, când dincolo. Mantia neagră de doliu a Penelopei atârna de războiul de ţesut, aproape terminată. Aş fi putut să mă aşez şi să lucrez o vreme, însă s-ar fi văzut pe pânză că nu erau mâinile ei.

— O să ies, i-am zis lui Telegonus.

Şi am plecat înainte să-mi răspundă.

Picioarele m-au purtat spre o vâlcea pe care o ştiam, printre stejari şi măslini. Crengile făceau o umbră plăcută şi iarba era moale. Puteai să asculţi păsările de noapte cântând deasupra capului.

Stătea pe un copac prăbuşit, o siluetă în întuneric.

— Îţi tulbur cumva liniştea?

— Nu, a spus.

M-am aşezat lângă el. Simţeam sub picioare iarba rece şi un pic umedă. Bufniţele ţipau în depărtare, încă flămânde după penuria iernii.

— Mi-a spus mama ce ai făcut pentru noi. Şi acum, şi înainte. Mulţumesc.

— Mă bucur dacă v-am fost de ajutor.

A încuviinţat abia schiţat.

— Mi-a luat-o cu trei leghe înainte, ca de obicei.

Deasupra noastră, ramurile se clătinau, tăind luna în aşchii.

— Eşti pregătit s-o înfrunţi pe zeiţa cu ochii cenuşii?

— E cineva pregătit?

— Măcar ai mai văzut-o. Când a oprit războiul dintre tatăl tău şi rudele peţitorilor.

— Am văzut-o adesea. Venea la mine când eram copil. Niciodată cu adevărata ei înfăţişare. Băgam de seamă că unii oameni aveau ceva anume. Ştii. Străina care-mi dădea sfaturi amănunţite. Vechiul prieten de familie căruia îi lucesc ochii în întuneric. Aerul mirosea a măsline îmbibate de ulei şi a fier. Când îi rosteam numele, cerul lucea puternic, precum argintul lustruit. Toate lucrurile anoste din viaţă, pieliţa ruptă de

la unghia degetului mare, batjocura peţitorilor, toate dispăreau. Mă făcea să mă simt ca un erou din cânturi, gata să îmblânzească tauri care scuipă flăcări pe nări şi să însămânţeze colţi de balauri.

O bufniţă s-a învârtit în jurul meu bătând din aripi. În liniştea aceea, dorul din glas îi răsuna ca un clopot.

— După ce s-a întors tata, n-am mai văzut-o deloc. Am aşteptat multă vreme. Am ucis berbeci în cinstea ei. Am cercetat amănunţit pe oricine îmi apărea în cale. Păstorul acela nu a rămas ciudat de mult lângă mine? Matelotul acela nu era prea curios să audă ce cred?

A râs încet.

— Îţi dai seama că nimeni nu se dădea în vânt după mine. Mă zgâiam mereu la ei, apoi le întorceam dezamăgit spatele.

— Ştii ce are de gând cu tine?

— Cine ştie ce vor zeii?

Am simţit-o ca pe o mustrare. Era vechea prăpastie de netrecut, căscată între muritori şi zeităţi.

— Cu siguranţă vei avea putere şi bogăţii. Pesemne că vei avea ocazia să devii Telemah cel Drept.

Stătea cu ochii la umbrele pădurii. De-abia dacă se uitase la mine de când venisem. Legătura care se crease între noi se risipise ca fumul în vânt. Se gândea la Atena, privea spre viitorul său. Ştiusem că aşa va fi, însă m-am mirat că mă durea atât de tare să văd cât de iute se întâmplă totul.

— Ar trebui să iei barca, desigur, am zis. E vrăjită împotriva dezastrelor pe mare, după cum ştii. Veţi putea pleca de cum sunteţi gata. Telegonus n-o să se supere.

A rămas atâta vreme tăcut, încât am crezut că nu m-a auzit.

— Eşti generoasă. Îţi mulţumesc. Aşa o să-ţi recapeţi insula.

Auzeam fiecare trosnet din desişuri. Auzeam marea pe ţărmul din depărtare, sunetul răsuflării noastre dispărând în vălurirea ei necurmată.

— Da, am spus. Aşa e.

În zilele care au urmat, treceam pe lângă el de parcă era o masă din sala mea. Penelopa mă ţintuia cu privirea, dar nu vorbeam nici cu ea. Stăteau mult împreună, dregând firele rupte dintre ei. Nu voiam să-i văd. M-am dus cu Telegonus pe ţărm, să-mi arate cum înoată. Umerii săi vânjoşi îşi croiau perfect calea prin valuri. Nu părea de şaisprezece ani, ci bărbat în toată firea. Odraslele zeilor capătă forţă mai iute decât cele ale muritorilor. O să le ducă dorul după plecare, ştiam. Însă o să-i găsesc altceva de făcut. O să-l ajut să uite. O să-i zic: unii oameni sunt precum constelaţiile care nu se lasă la pământ decât un anotimp.

Le întindeam cina, îmi luam mantia şi mergeam prin beznă. Căutam cele mai înalte piscuri, desişurile unde nu mă putea urma niciun muritor. Chiar şi aşa, tot râdeam de mine. Care dintre ei crezi c-o să te urmărească? Tot răscoleam în minte poveştile pe care i le ascunsesem lui Odiseu, despre Aietes, Scylla şi ceilalţi. Nu dorisem ca istoria mea să-i fie doar prilej de distracţie şi de rumegat pentru isteţimea sa neobosită. Însă cine altcineva le-ar fi putut asculta, cu hidoşeniile şi greşelile lor? Pierdusem şansa de a vorbi, iar acum era prea târziu.

M-am dus la culcare. Până în zori am visat la lancea în vârful căreia stătea înfiptă coada lui Trygon.

În dimineaţa celei de-a treia zile, Penelopa m-a atins pe mânecă. Sfârşise mantia neagră. Când o purta, părea mai trasă la faţă.

— Ştiu că-ţi cer mult, însă vrei să fii de faţă când vorbim cu ea?

— Da. Şi Telegonus va fi prezent la discuţie. Vreau să isprăvim cât mai repede. M-am săturat de jocuri.

Vorbele mi se păreau aspre. Am luat-o cu paşi mari spre pisc. Stâncile se înnegriseră după ce turnasem poţiuni pe ele şaisprezece ani la rând. M-am aplecat şi am frecat cu degetul petele scobite. De-atâtea ori venisem aici. Îmi petrecusem atâtea ceasuri. Am închis ochii şi am simţit vraja deasupra mea, delicată ca sticla. Am lăsat-o să cadă.

S-a auzit un plesnet uşor, ca o coardă de arc eliberată din încordarea ei. Am aşteptat ca vechea povară să-mi pice de pe umeri, însă m-a străbătut un fel de sfârşeală. Am întins mâna să mă sprijin de ceva, dar nu am reuşit. M-am clătinat tremurând pe picioare. N-aveam vreme să-mi trădez slăbiciunea. Eram descoperiţi. Venea Atena, săgetând aerul spre insula mea, ca un vultur repezindu-se din cer. M-am silit să cobor muntele. Mă poticneam în toate rădăcinile şi-mi suceam gleznele de toţi bolovanii. Răsuflarea mi se tăiase aproape de tot. Am deschis uşa. Trei chipuri m-au privit tresărind. Telegonus s-a ridicat în picioare.

— Mamă?

Am trecut iute pe lângă el. Cerul se deschisese deja şi fiecare clipă devenise primejdioasă. Nu-mi trebuia decât lancea. Am apucat-o de coada ei strâmbă şi i-am simţit mirosul dulceag de otravă. Parcă mi s-a mai limpezit un pic mintea. Nici măcar Atena nu ar risca atât de mult.

M-am dus cu ea în sală şi mi-am luat locul lângă vatră. Au venit şi ei nesiguri lângă mine. N-am mai apucat să-i previn. Strălucirea ei a fulgerat încăperea şi aerul s-a făcut argintiu. Platoşa îi lucea de parcă ar fi fost încă pe jumătate topită. Creasta coifului se înălţa ţepoasă deasupra noastră.

Mă sfredelea cu privirea. Avea glasul întunecat ca metalele în mină.

— Ţi-am spus că o să-ţi pară rău dacă trăieşte.

— Te-ai înşelat, am zis.

— Mereu ai fost obraznică, titanidă.

Dintr-odată, parcă pentru a mă jigni cu interesul ei aprins, s-a întors spre Telemah, care îngenunchease lângă Penelopa.

— Fiu al lui Odiseu, a zis ea cu glas măgulitor. Zeus a prorocit că la apus se va înălța un nou imperiu. Într-acolo a fugit Enea, cu restul troienilor săi, pe când mie îmi revin grecii, ca putere pe potrivă, care să le țină piept. Pământul e roditor și bogat, înțesat cu vietăți de câmpie și pădure, în copaci atârnă poame de toate soiurile. Acolo vei întemeia un oraș prosper, vei clădi ziduri trainice și vei da legi care să țină piept sălbăticiilor. Din stirpea ta va crește un popor măreț, care va domni de-a lungul epocilor. Am strâns oameni vrednici din ținuturile noastre și le-am dat o corabie. Sosesc astăzi, pentru a te purta spre viitorul tău.

Scânteile viziunii sale aurite aprinseseră întreaga odaie. Și Telemah ardea. Umerii îi păreau mai largi, brațele îi plesneau de forță. Până și glasul i se îngroșase.

— Zeiță înțeleaptă cu ochi cenușii. Dintre toți muritorii, m-ai cinstit pe mine. Niciun om nu merită o asemenea onoare.

Zâmbetul viperin al Atenei a umplut încăperea.

— Corabia va sosi să te ia la apus. Pregătește-te.

Acum se cuvenea să se ridice. Să se mândrească cu gloria pe care i-o dăruise ea, ridicând-o ca pe un stindard. Însă el a rămas mai departe în genunchi.

— Mă tem că nu sunt demn de darurile tale.

M-am încruntat. De ce se înjosea? Nu era deloc înțelept. Mai bine-i mulțumea și gata, până nu se supăra din nimica toată.

În glasul Atenei se simțea o notă de nerăbdare.

— Îți cunosc slăbiciunile, a zis ea. Nu vor conta, căci voi fi cu tine, întărindu-ți brațul de lăncier. Pe vremuri te-am călăuzit spre victorie în lupta cu pețitorii. Te voi călăuzi iarăși.

— M-ai vegheat mereu, a zis Telemah. Îți mulțumesc pentru tot. Însă nu pot să primesc.

Aerul a încremenit.

— Ce vrei să spui? s-a mâniat zeița.

— Am chibzuit trei zile și am decis. Nu mi-am descoperit nicio dorință să mă lupt cu troieni sau să clădesc imperii. Intenționez să trăiesc o altfel de viață.

Mi se uscase gâtlejul. Ce făcea nătângul? Ultimul om care o refuzase pe Atena fusese Paris, prințul Troiei. O preferase pe zeița Afrodita, însă acum era mort, iar cetatea lui – scrum.

Ochii Atenei sfredeleau aerul.

— Nu ai nicio dorință? Ce înseamnă asta? Ți-a oferit un alt zeu ceva mai bun?

— Nu.

— Atunci?

A privit-o în ochi fără să crâcnească.

— Nu îmi doresc o asemenea viață.

— Penelopa, a șfichiuit ea aerul. Vorbește cu fiul tău.

Penelopa își plecase fața aproape de podea.

— Am vorbit, zeiță. Este cât se poate de hotărât. Știi că și tatăl său era încăpățânat din fire.

— Când venea vorba de înfăptuirile sale, a zis Atena și fiecare cuvânt îi trosnea ca un gât de porumbel frânt. De iscusința sa. Cum de a decăzut atât de mult? S-a întors iar spre Telemah. Nu-ți voi mai face a doua oară darul acesta. Dacă te încăpățânezi, dacă mă refuzi, nu vei mai avea parte de niciun strop din gloria mea. Nu voi mai veni la tine niciodată, oricât te-ai ruga de mine.

— Înțeleg, a spus el.

Era atât de liniștit, încât Atena părea și mai furioasă.

— N-o să apari în niciun cânt. În nicio poveste. Mă înțelegi? Vei trăi neștiut de nimeni. Numele nu-ți va rămâne deloc în istorie. Vei fi un nimeni.

Cuvintele îi erau ca niște ciocane izbind în nicovală. O să se înduplece, mi-am zis. Desigur. Doar toți muritorii jinduiesc după faima pe care i-o descrisese ea. E singura lor șansă la nemurire.

— Aleg această soartă.

Pe chipul rece și frumos al Atenei s-a întipărit limpede uluiala. De câte ori în veșnicia ei fusese refuzată? Nici nu putea să priceapă. Arăta ca un vultur care se repezise să prindă iepurele și se trezise înglodat în noroi.

— Ești neghiob. Consideră-te norocos că nu te omor pe loc. Te cruț din dragoste pentru tatăl tău, însă nu te voi mai ocroti de-acum.

Gloria care-l învăluise s-a risipit cu totul. Fără ea părea pipernicit, pământiu și încovoiat ca scoarța măslinilor. Eram la fel de uluită ca Atena. Ce făcuse? Eram atât de absorbită, încât n-am văzut decât prea târziu calea ce ni se întindea în față.

— Telegonus, a spus Atena. Și-a întors iute privirea argintie spre el. Glasul i se schimbase iar, din fier în filigran. Ai auzit ce i-am propus fratelui tău. Acum îți propun ție. Vrei să pleci pe mare și să fii pavăza mea în Italia?

Parcă alunecasem peste buza unei prăpastii. Cădeam în hău și n-aveam de ce să mă agăț.

— Fiule, am țipat. Nu vorbi.

Atena s-a întors spre mine iute ca o săgeată slobozită.

— Îndrăznești să mă înfrunți din nou? Ce mai vrei de la mine, vrăjitoare? Am jurat că nu-i voi face niciun rău. Îi ofer un dar pentru care oamenii și-ar vinde și sufletul. Îl vei ține priponit lângă tine, ca pe o mârțoagă deșelată?

— Nu îl vrei pe el, i-am zis. Doar l-a omorât pe Odiseu.

— Odiseu s-a omorât singur, a spus ea spintecând aerul ca tăișul unei coase. A rătăcit calea.

— A rătăcit calea din pricina ta.

Ochii îi fumegau de furie. I-am citit în privire – se gândea cum mi-ar sfâșia beregata cu vârful lăncii.

— Aș fi făcut din el un zeu, a continuat. Egalul meu adevărat. S-a dovedit însă prea slab.

Pentru un zeu, era singura scuză posibilă. Am rânjit, tăind aerul cu vârful lăncii mele.

— Nu vei pune mâna pe fiul meu. Nu te las să mi-l iei. O să mă lupt cu tine.

— Mamă, s-a auzit glasul blând de lângă mine. Îmi îngădui să vorbesc?

Simţeam că mă frâng. Ştiam ce-o să văd când o să mă uit la el, speranţa însufleţită din ochii lui. Voia să plece. Întotdeauna îşi dorise să plece, de când îl ţinusem în braţe la naştere. Îi îngăduisem Penelopei să rămână pe insula mea ca să nu-şi piardă fiul. Acum urma să-l pierd pe al meu.

— La asta am visat, a spus el. Lanuri de aur întinzându-se până-n zare. Livezi, râuri strălucitoare, turme bogate. Credeam că văd Itaca.

Încerca să-mi vorbească blând, să-şi ţină în frâu bucuria care-l potopise. Mi-am amintit de Icar, care murise când se văzuse liber. Telegonus ar muri dacă s-ar vedea prizonier. Nu la trup şi nici în ani. Însă toată dulceaţa i s-ar ofili şi i s-ar scutura.

M-a luat de mână. Era un gest desprins din jocul aezilor. Însă nu eram acum într-un soi de cânt? Tot repetaserăm refrenul acesta.

— Ştiu prea bine, însă m-ai învăţat să fiu prudent. O să reuşesc, mamă.

Eram un gol cenuşiu în aer. Ce puteam să zic? Unul dintre noi tot trebuia să jelească. N-o să-l las pe el.

— Fiul meu, am spus, tu hotărăşti.

Bucuria i s-a revărsat ca un val. Am refuzat să mai privesc scena, astfel că le-am întors spatele. Atena o să se bucure, mi-am zis. Se vedea în sfârşit răzbunată.

— Să fii gata când vine corabia, a spus ea. Soseşte după-amiază. Alta nu mai trimit.

Lumina a pălit, preschimbându-se la loc în razele obişnuite de soare. Penelopa şi Telemah au plecat pe furiş. Telegonus m-a îmbrăţişat, aşa cum nu mai făcuse din copilărie. Aşa cum poate nu mai făcuse niciodată. Nu uita asta, mi-am zis.

Umerii lui laţi, oasele arcuite ale spinării, căldura răsuflării. Însă eram cu mintea pârjolită şi împrăştiată.

— Mamă? Chiar nu poţi să te bucuri pentru mine?

Nu, îmi venea să-i strig. Nu, nu pot. De ce trebuie să mă bucur? Nu ajunge că te-am lăsat să pleci? Însă nu voiam să mă vadă aşa la plecare, să-şi vadă mama urlând şi bocindu-l de parcă era mort, deşi mai avea în el atâţia ani şi atâtea speranţe.

— Mă bucur pentru tine, m-am silit să-i răspund.

L-am dus în odaia lui. L-am ajutat să-şi strângă lucrurile, să-şi umple cuferele cu leacuri de toate felurile, pentru răni şi dureri de cap, pentru vărsat şi nesomn, chiar şi pentru naşteri, deşi l-am văzut că roşeşte.

— O să întemeiezi o dinastie, i-am zis. De obicei îţi trebuie urmaşi ca să izbândeşti.

I-am dat cele mai groase veşminte pe care le aveam, deşi era primăvară şi urma curând vara. I-am spus s-o ia pe Arcturos, care-l iubise de când era pui. I-am dat amulete, l-am învelit cu farmece. L-am acoperit de comori, aur, argint şi broderii meşteşugite, căci noii regi o duc cel mai bine când dăruiesc minuni.

De-acum se dezmeticise.

— Dacă dau greş?

M-am gândit la tărâmul pe care-l descrisese Atena. Colinele vălurite, încărcate de poame grele şi lanuri de grâu, cetatea scânteietoare pe care urma s-o clădească. Avea să troneze ca judecător în jilţul său, în cea mai însorită sală, iar bărbaţii şi femeile vor veni de departe ca să-i îngenuncheze la picioare. Va fi un conducător bun, mi-am zis. Drept şi iubitor. Nu se va mistui ca tatăl său. Nu cunoscuse niciodată setea de glorie, ci doar de viaţă.

— Nu vei da greş, l-am încurajat.

— Nu crezi că şi-a pus în gând să-mi facă vreun rău?

Acum îşi făcea griji, când era prea târziu. Avea doar şaisprezece ani, sosit de curând pe lume.

— Nu, am spus. Nu cred. Te preţuieşte pentru sângele tău, iar cu timpul va ajunge să te preţuiască şi pentru cine

eşti cu adevărat. Pe ea te poţi bizui mai mult decât pe Hermes, deşi niciun zeu nu e demn de încredere. Să nu uiţi niciodată să te bazezi pe propriile forţe.

— Aşa voi face. Nu eşti mânioasă? a întrebat căutându-mi privirea.

— Nu.

Nu fusesem niciodată mânioasă, ci doar înfricoşată şi mâhnită. Zeii se puteau folosi de el ca să lovească în mine.

S-a auzit o bătaie în uşă. Am deschis. Telemah ţinea în mâini ceva înfăşurat într-o ţesătură de lână.

— Îmi pare rău că vă întrerup, a spus el, cu grijă să nu-mi întâlnească privirea. I-a întins pachetul fiului meu: Pentru tine.

Telegonus a desfăcut pânza. Era o vargă lustruită, îngustată şi crestată la capete. Coardele arcului erau strânse colac lângă ea. Telegonus a mângâiat mânerul îmbrăcat în piele.

— E frumos.

— A fost al tatei, a zis Telemah.

Telegonus a ridicat ochii uluit. Pe chip i-am văzut o umbră de tristeţe.

— Frate, nu pot. Şi aşa ţi-am luat cetatea.

— Nu a fost niciodată cetatea mea. Şi nici arcul nu a fost. Te vei descurca mai bine cu amândouă.

Simţeam că stau departe de ei. Până acum nu mai văzusem niciodată atât de limpede diferenţa de vârstă dintre ei. Fiul meu înflăcărat şi bărbatul acesta care alesese să fie nimeni.

L-am condus pe Telegonus cu poverile sale până jos, pe ţărm. Telemah şi Penelopa şi-au luat rămas-bun de la el şi s-au tras deoparte. Am aşteptat lângă fiul meu, însă de-abia dacă mă vedea. Fixase cu privirea linia subţire a orizontului.

Corabia a tras în golf. Era uriaşă, cu parapetele proaspete, mirosind a răşină şi a vopsele, cu pânza lucind nou-nouţă. Mateloţii lucrau ordonat şi cu spor. Aveau bărbile îngrijite şi trupurile călite şi puternice. Când au lăsat podeţul, s-au strâns însufleţiţi lângă parapet.

Telegonus a păşit în faţă, să-i întâmpine. Stătea drept, strălucind în lumina soarelui. Arcturos i se aşezase la picioare. Arcul tatălui său îi atârna pe umăr, cu coarda întinsă.

— Sunt Telegonus din Aiaia, le-a strigat, fiul unui erou măreţ şi al unei zeiţe şi mai măreţe. Bine-aţi venit, căci însăşi Atena cu ochi cenuşii v-a adus la mine.

Mateloţii s-au lăsat în genunchi. N-o să îndur, mi-am zis. O să-l apuc zdravăn şi n-o să-i mai dau drumul. Însă doar l-am mai îmbrăţişat ultima oară, strângându-l bine, ca pentru a mi-l întipări în piele. Apoi l-am văzut ocupându-şi locul printre ei pe punte, profilat pe cer. Lumina ţâşnea argintată din valuri. Am ridicat mâna binecuvântându-l şi mi-am oferit fiul lumii largi.

În următoarele zile, Penelopa şi Telemah s-au purtat cu mine de parcă eram din sticlă egipteană. Vorbeau încet şi treceau tiptil pe lângă scaunul meu. Penelopa mă poftea să şed la războiul de ţesut. Telemah se îngrijea să am pocalul întruna plin. Focul era mereu proaspăt înteţit. De-abia dacă luam aminte la toate acestea. Erau oameni buni, dar pentru mine parcă nici n-ar fi existat. Şi siropurile din cămară îmi ţinuseră tovărăşie vreme mai lungă decât ei. M-am dus să-mi văd de ierburi, însă parcă mi se veştejeau între degete. Aerul mi se părea dezgolit fără vraja mea. Acum zeii puteau să se perinde pe aici după pofta inimii. Puteau să facă orice. N-aveam cum să-i opresc.

Zilele se făceau tot mai calde. Cerul s-a îmbunat, deschizându-se deasupra noastră cum se desface o poamă coaptă. Încă ţineam lancea în odaia mea, rezemată de perete. M-am dus şi i-am scos teaca, ţinând-o atât de aproape, încât suflam pe muchiile ei înveninate, însă fără să ştiu ce vreau de la ea. Îmi frecam pieptul de parcă frământam aluat de pâine.

— Te simți bine? m-a întrebat Telemah.

— Sigur că mă simt bine. Ce-aș putea să am? Nemuritorii nu se îmbolnăvesc.

M-am dus la plajă. Umblam cu grijă, de parcă aveam un prunc în brațe. Soarele lumina puternic la orizont. Îmi ardea spinarea, brațele și fața. Nu-mi pusesem șalul. Nu mă arsese niciodată.

În jur se întindea insula mea. Ierburile mele, casa mea, animalele mele. Așa va fi întotdeauna, mi-am zis, fără să se schimbe nimic. Nu conta dacă Penelopa și Telemah erau oameni buni. Nu conta nici dacă rămâneau aici toată viața. Dacă ea mi-era prietena după care jinduisem, iar el mi-era altceva, totul ar trece cât ai clipi din ochi. S-ar ofili și le-aș arde leșurile, uitându-mă cum se îngălbenesc și se destramă amintirile mele cu ei, așa cum s-ar destrăma totul, în curgerea nesfârșită a secolelor, până și Dedal, până și sângele vărsat de Minotaur, până și poftele Scyllei. Până și Telegonus. Șaizeci, șaptezeci de ani – la atât putea spera un muritor. Apoi ar pleca în lumea de jos, unde eu nu puteam să-l urmez, căci zeii sunt opusul morții. Am încercat să-mi închipui colinele și pajiștile cenușii, umbrele mișcându-se albe și line prin ele. Unele mergeau de mână cu cei pe care-i iubiseră în viață, altele așteptau, încredințate că într-o bună zi o să le vină perechea. Iar celor care nu iubiseră deloc și care trăiseră cu durerea și groaza în suflet, le rămânea Lethe, râul cel negru, din care puteau bea ca să uite. Era și asta o mângâiere.

Mie nu-mi rămânea nimic. Aveam să trăiesc mai departe de-a lungul mileniilor fără șir, în timp ce toți cunoscuții mi se scurgeau printre degete și nu-i mai aveam decât pe cei ca mine. Olimpienii și titanii. Sora și frații mei. Tata.

Atunci am simțit ceva înăuntrul meu. Era ca în vremurile de odinioară, când de-abia îmi descopeream farmecele și dintr-odată mi se deschidea limpede o cale. Atâta amar de vreme mă frământasem și luptasem, și totuși o parte din mine rămăsese încremenită, cum îmi spusese sora

mea. Parcă auzeam făptura aceea palidă din bezna neagră a adâncurilor.

Atunci, fă-ți alta, copilă.

Nu m-am pregătit deloc. Dacă nu eram gata de-acum, când aveam să fiu? Nici măcar n-am urcat până-n vârf. N-avea decât să vină el aici, pe nisipurile mele galbene, și să mă privească în față.

— Tată, am zis, doresc să-ți vorbesc.

Capitolul 25

Helios nu venea de obicei când îl chemai, însă doar eram fiica rebelă, care câștigase coada lui Trygon. Zeii se dau în vânt după noutăți, cum am mai zis. Sunt curioși ca pisicile.

A coborât din văzduh. Avea coroana pe cap, iar razele sale mi-au preschimbat plaja în aur curat. Veșmintele îi erau de purpură bogată ca sângele gros. Nici după secole nu i se schimbase un singur firicel. Rămăsese imaginea care mi se întipărise în suflet din naștere.

— Am venit, mi-a spus.

Glasul îi dogorea în valuri ca un rug.

— Vreau să pun capăt surghiunului, am zis.

— Nu se poate. Ești pedepsită de-a pururi.

— Vreau să mergi la Zeus și să-i vorbești în numele meu. Să-i spui că i-ai rămâne recunoscător dacă m-ar elibera.

Părea mai degrabă uluit decât mânios.

— De ce aș face una ca asta?

Puteam să-i răspund în multe feluri. Pentru că m-ai folosit întotdeauna ca să te tocmești cu alții. Deoarece i-ai văzut pe toți bărbații aceia și, deși ai știut ce erau, i-ai lăsat să arunce ancora pe insula mea. Fiindcă nu ai venit când am fost călcată în picioare.

— Pentru că sunt fiica ta și doresc să fiu liberă.

Nici n-a stat să se mai gândească.

— Ai rămas neascultătoare și din cale-afară de obraznică. Mă chemi pentru fleacuri de-ale tale.

I-am privit chipul arzându-i de putere și de virtute. Marele Veghetor din Ceruri. Salvatorul, cum i se mai spune. Atoatevăzătorul. Purtătorul de Lumină, Bucuria Oamenilor. Îi dădusem o șansă. El nu-mi dăduse însă niciuna.

— Mai știi, i-am spus, când l-au biciuit pe Prometeu în palatul tău?

— Desigur, a zis el mijind ochii.

— Am rămas cu el după ce voi, ceilalți, ați plecat. I-am adus mângâiere și am stat de vorbă.

Ochii săi îmi pârjoleau privirea.

— N-ai fi îndrăznit.

— Dacă nu mă crezi, n-ai decât să-l întrebi pe însuși Prometeu. Sau pe Aietes. Deși ar fi mare minune dacă ai reuși să storci vreun adevăr de la el.

Începuse să mă usture pielea de la arșița lui, iar ochii îmi lăcrimau.

— Dacă ai făcut astfel, este cea mai cruntă trădare. Îți meriți surghiunul mai mult decât oricând. Chiar o pedeapsă și mai mare, cea mai mare pe care ți-o pot găsi. Ne-am fi putut atrage mânia lui Zeus dintr-o toană prostească a ta.

— Da. Și dacă nu faci ceva ca să-mi sfârșesc surghiunul, o să-ți atragi din nou mânia lui Zeus din pricina mea. O să-i mărturisesc lui Zeus ce am făcut.

S-a încordat la față. Pentru prima oară de când eram pe lume, reușisem să-l șochez.

— Zeus o să te nimicească.

— Probabil. Însă cred că mai întâi o să mă asculte. Și te va învinovăți pe tine, căci ar fi trebuit să-ți ții mai bine fiica în frâu. Desigur că-i voi spune și altele. Toate uneltirile pe care te-am auzit că le discuți în șoaptă cu unchii. Cred că Zeus s-ar bucura să afle până unde se întinde răzvrătirea titanilor, nu-i așa?

— Îndrăznești să mă amenințI?

Zeii știau, mi-am spus. Spun toți același lucru.

— Da.

Pielea tatei a strălucit dintr-odată orbitor. Glasul său îmi pârjolea oasele.

— Ai declanșa războiul.

— Sper. Mai bine să te văd doborât la pământ, tată, decât să mai stau prizonieră aici doar ca să-ți fie ție bine.

Mânia îi ardea atât de năprasnic, încât aerul se unduia în jur.

— Pot să te nimicesc doar cu un gând.

Era cea mai veche teamă a mea, mistuirea aceea albă. Am simțit cum îmi dă fiori. Însă ajunge. Până aici.

— Așa este, am spus. Însă ai fost mereu prudent, tată. Știi că i-am ținut piept Atenei. Am pășit în cele mai negre adâncuri. Nici nu ghicești ce farmece am urzit, ce otrăvuri am adunat ca să mă apăr de tine, cum aș putea abate împotrivă-ți propria putere. Cine știe ce zace în mine? Chiar vrei să afli?

Vorbele au rămas atârnate în aer. Ochii îi erau două discuri de aur clocotitor, dar nu mi-am ferit privirea.

— Dacă mă învoiesc, mi-a spus el, e ultima favoare pe care ți-o voi face vreodată. Să nu mai vii să te rogi de mine.

— Tată, nu voi mai veni niciodată. Mâine plec de aici.

Nici n-o să mă întrebe încotro, n-o să vrea să știe deloc. Atâția ani îi cercetasem în copilărie chipul luminos, încercând să-i citesc gândurile, încercând să dibuiesc vreunul cu numele meu în el. Însă el era o harfă cu o singură strună, la care își cânta doar propria notă.

— Mereu ai fost cea mai rea dintre odraslele mele, a continuat el. Ai mare grijă să nu mă faci de rușine.

— Am o idee și mai bună. Eu voi face ce voi pofti, iar tu mă vei scoate de la numărătoare când vine vorba de odraslele tale.

Era țeapăn de mânie. Arăta de parcă înghițise un bolovan și-i rămăsese în gât.

— Salutări mamei, i-am spus.

Și-a încordat fălcile, scrâșnind din dinți, și cu asta s-a făcut nevăzut.

Nisipurile galbene au pălit, revenind la culoarea lor obişnuită. Umbrele s-au întors. Am rămas nemişcată o clipă, inima izbindu-mi-se dezlănţuită de coşul pieptului. Însă dintr-odată mi-a trecut. Gândurile mi-au plutit uşoare deasupra pământului, pe deal în sus şi până în odaia mea, unde aştepta lancea, cu otrava ei albicioasă. Ar fi trebuit să i-o înapoiez lui Trygon cu mult timp în urmă, însă o ţinusem ca să mă apăr cu ea şi pentru încă ceva, deşi nu-mi dădusem seama ce anume. Acum ştiam în sfârşit pentru ce.

M-am dus acasă şi am găsit-o pe Penelopa şezând la războiul de ţesut.

— E vremea să luăm o hotărâre. Am de făcut mai multe lucruri. Mâine plec şi nu ştiu când mă întorc. Te voi duce mai întâi în Sparta dacă doreşti să mergi acolo.

A ridicat ochii din tapiseria pe care o ţesea. O mare furtunoasă, pe care un înotător se avânta în beznă.

— Şi dacă nu doresc?

— Atunci poţi să rămâi aici.

Ţinea suveica cu mare grijă, de parcă era o pasăre cu oscioarele goale pe dinăuntru.

— Nu aş fi... nepoftită aici? Ştiu că ai plătit scump din pricina mea.

Se referea la Telegonus. Încă îl jeleam, aveam să-l jelesc de-a pururi. Însă pâcla cenuşie se ridicase. Mă simţeam desprinsă de lucruri şi foarte lucidă, ca un şoim plutind în cel mai înalt eter.

— N-ar fi fost fericit niciodată aici.

— Dar a plecat cu Atena din pricina noastră.

Înainte mă duruse, însă doar în mândria mea.

— Nu e deloc cea mai rea dintre ei.

Ei, m-am auzit singură că spun.

— Te las să alegi singură, Penelopa. Ce vrei să faci?

O lupoaică s-a întins căscând.

— Nu vreau să mă întorc prea curând în Sparta, a zis Penelopa.

— Atunci vino, trebuie să te învăţ câte ceva.

Am dus-o la bucătărie, pe masa căreia înşiruisem borcănaşe şi sticluţe.

— Insula e vrăjită ca să le pară duşmănoasă corăbierilor. Va rămâne aşa şi în lipsa mea. Însă mateloţii sunt şi nesăbuiţi, iar cei mai nesăbuiţi dintre ei sunt adesea şi cei mai disperaţi. Licorile acestea nu sunt neapărat pentru farmece. Printre ele se află otrăvuri şi balsamuri vindecătoare. Acesta te adoarme. Şi i-am întins o sticluţă. Nu-şi face treaba pe loc, aşa că nu poţi să laşi totul pe ultima clipă. Va trebui să li-l torni în vin. Zece picături sunt de-ajuns. Crezi că o să poţi face asta?

A înclinat licoarea, cântărind-o în mână. Pe buze i s-a aşternut un surâs.

— Din câte-ţi aminteşti, am mai avut de-a face cu oaspeţi nepoftiţi.

Telemah nu a venit la masă. Nu contează, mi-am zis. Trecuse vremea când mă înmuiasem precum ceara. Acum îmi vedeam calea întinsă la picioare. Mi-am adunat lucrurile. Câteva haine de schimb şi o mantie, iar în rest, ierburi şi sticluţe. Am luat lancea şi am ieşit cu ea în noaptea caldă. Aveam de făcut vrăji, însă mai întâi voiam să mă duc la barcă. N-o mai văzusem de când se apucase Telemah de reparat şi voiam să mă încredinţez că poate face faţă unei călătorii. Peste mare şfichiuiau limbi de fulger şi briza aducea de departe miros de focuri. Era furtuna asupra căreia îi atrăsesem atenţia lui Telegonus că ar fi mai înţelept să

aştepte trecerea ei, însă eu nu mă temeam. Până dimineaţă avea să se potolească.

Când am pus piciorul în peşteră, am făcut ochii mari. Nu-mi venea să cred că văd aceeaşi barcă. Acum era mai lungă şi cu prora refăcută şi îngustată. Catargul fusese prins mai temeinic, iar cârma – mai bine lucrată. I-am dat ocol. În faţă avea acum un galion mic, o leoaică şezând cu botul căscat. Blana era lucrată după stilul răsăritean, se vedea fiecare şuviţă în parte, răsucită ca o cochilie de melc. Am dat să ating una cu mâna.

— Încă nu s-a întărit ceara, a zis el ieşind din întuneric. Întotdeauna am crezut că orice corabie trebuie să-şi aibă duhul ei la prora.

— E frumoasă.

— Pescuiam în golf când a venit Helios. Toate umbrele s-au topit. Te-am auzit când ai vorbit cu el.

M-am simţit ruşinată ca pe vremuri. Pesemne că păruserăm tare perfizi, capricioşi şi cruzi amândoi. Mi-am coborât privirea spre barcă, ferindu-mă de ochii lui.

— Atunci ştii că nu mai sunt surghiunită şi mâine plec pe mare. Am întrebat-o pe mama ta dacă doreşte să meargă în Sparta sau să rămână. Te las şi pe tine să alegi.

Marea suna ca o suveică trecută printre iţele războiului. Stelele erau galbene ca perele coapte, atârnând grele pe crengi.

— Am fost supărat pe tine, mi-a spus el.

Am rămas mirată, simţind că-mi năvăleşte sângele în obraji.

— Supărat...

— Da. Ai crezut că o să plec cu Atena. După tot ce ţi-am zis până acum. Nu sunt nici fiul tău, nici tatăl meu. Ar fi trebuit să ştii că nu-mi doresc nimic din ce are Atena.

Îmi vorbea liniştit, dar îi simţeam mustrarea tăioasă.

— Îmi pare rău, am spus. Nu am crezut că cineva din lumea asta i-ar putea ţine piept firii sale zeieşti.

— Mă amuză să te aud tocmai pe tine vorbind astfel.

— Eu nu sunt un tânăr prinț de la care se așteaptă să înfăptuiască isprăvi mărețe.

— Se pune prea mult accent pe măreție.

Mi-am trecut mâna peste laba cu ghearele scoase a leoaicei, simțind luciul lipicios al cerii.

— Întotdeauna făurești lucruri frumoase pentru cei care te supără?

— Nu. Numai pentru tine.

Un fulger a licărit afară.

— Și eu m-am supărat, am zis. Am crezut că de-abia aștepți să pleci.

— Nu știu cum ai putut să crezi așa ceva. Știi că nu pot să-mi ascund chipul.

Simțeam în nări mirosul dulce și puternic de ceară.

— Când mi-ai povestit cum venea Atena la tine, am crezut că ți-e dor de ea. Că o țineai pentru tine, ca pe o inimă ascunsă.

— Am ținut-o pentru mine pentru că mi-era rușine. Nu voiam să auzi că pe tata l-a preferat de la bun început.

E o neghioabă. Însă n-am spus-o cu glas tare.

— Nu vreau să merg în Sparta, a continuat. Nu vreau nici să rămân aici. Cred că știi unde mi-ar plăcea să fiu.

— Nu poți veni cu mine. E primejdios pentru muritori.

— Presupun că e primejdios pentru oricine. Știi ce față ai făcut? Nici tu nu poți să te ascunzi.

Ce față am făcut? îmi venea să-l întreb. Însă doar am zis:

— Îți părăsești mama?

— O să trăiască bine aici. Va fi mulțumită.

Prin aer pluteau grăunțe de rumeguș parfumate. La fel îi mirosea pielea și când cioplea în lemn. Am simțit dintr-odată că fac un lucru necugetat. Mă săturasem să mă tot frământ, să înduplec lumea și să urzesc intrigi cu atâta grijă. Pentru unii era o a doua fire, însă nu și pentru mine.

— Dacă vrei să mi te alături, n-o să te opresc, am spus. Plecăm în zori.

M-am pregătit de plecare. La fel a făcut şi el. Am muncit până a început să se deschidă cerul la culoare. Am umplut barca cu merinde cât cuprindea: brânză, orz rumenit, fructe uscate şi proaspete. Telemah a adus năvoade şi lopeţi, parâme şi cuţite, prinzându-le bine la locul lor. Am împins barca până la mare pe role, până a tăiat lesne talazurile cu prora. Penelopa stătea pe ţărm, să-şi ia rămas-bun. Telemah se dusese singur să-i dea de ştire că pleacă. Nu ştiu ce gândea, căci chipul n-a trădat-o deloc.

Telemah a întins pânza. Furtuna trecuse. Vânturile suflau prielnice şi ne-au purtat lunecând prin golf. M-am uitat în spate, la Aiaia. Era a doua oară în viaţă când o vedeam cum se face tot mai mică în urma mea. Întinderea de apă s-a căscat între noi şi ţărmurile stâncoase i s-au îngustat tot mai mult. Simţeam pe buze stropii de apă sărată. Ne înconjurau valurile prefirate argintiu. N-a căzut niciun trăsnet. Eram liberă.

Nu, mi-am zis. Nu încă.

— Încotro mergem? a zis Telemah aşteptând cu mâna pe cârmă.

Nu-i mai rostisem numele de când vorbisem cu tatăl său.

— Spre strâmtoare. Spre Scylla.

L-am văzut cum îmi cântăreşte cuvintele. A cârmit pe dată, cu mâini pricepute.

— Nu te temi?

— M-ai prevenit că e primejdios, a zis. Nu cred că mă ajută deloc să mă sperii.

Marea curgea pe lângă noi. Am trecut pe lângă insula pe care poposisem cu Dedal în drum spre Creta. Plaja era neschimbată şi am mai zărit un crâng de migdali. Plopul trăsnit în furtună pesemne că nu mai era de mult acolo.

În zare s-a ivit o pată aproape ştearsă, care se făcea tot mai mare ceas de ceas, întinzându-se ca fumul. Ştiam ce este.

— Coboară pânza, am spus. Mai avem ceva de făcut înainte.

Am prins la parapet doisprezece peşti, cât de mari am găsit. S-au zvârcolit împroşcând puntea cu stropi reci şi sărați. Le-am îndesat în guri câte un vârf de ierburi şi am rostit cuvântul. Şi s-a auzit vechiul trosnet, iar carnea a început să se sfâşie, până când n-au mai fost peşti, ci doisprezece berbeci graşi şi buimaci. Se împingeau unii în alţii, cu ochii daţi peste cap, îngrămădiţi pe puntea neîncăpătoare, spre bucuria mea, căci altfel n-ar fi putut să stea pe picioare, fiindcă nu erau învăţaţi cu ele.

Telemah a trebuit să păşească peste ei ca să ajungă la vâsle.

— S-ar putea să mă opintesc puţin.

— Nu vor sta aici mult timp.

— Au gust de carne de oaie? m-a întrebat el încruntat.

— Nu ştiu.

Din traista cu ierburi am scos un urcior pe care-l umplusem cu o seară în urmă. Era astupat cu ceară şi avea un mâner rotund. L-am legat cu o curea la gâtul celui mai mare berbec.

Am desfăcut pânza. Îl prevenisem pe Telemah că urma să ne învăluie ceaţa şi stropii valurilor, aşa că pregătise două vâsle, prinse în doi furcheţi improvizaţi. Nu se mânuiau aşa bine, căci barca se bizuia pe pânzele sale, însă aveau să ne ajute să înaintăm dacă nu mai sufla deloc vântul.

— Trebuie să mergem mai departe, i-am zis. Orice s-ar întâmpla.

A încuviinţat de parcă avea să fie un fleac. Eu ştiam însă că nu va fi aşa. Ţineam lancea în mână, cu acul otrăvit în vârf, dar văzusem cât de iute se mişcă făptura. Pe vremuri îi spusesem lui Odiseu că nimeni nu-i poate ţine piept. Şi totuşi venisem iar.

L-am atins uşor pe Telemah pe umăr, şoptind o vrajă. Am simţit cum îl învăluie năluca: a dispărut, se vedea doar puntea pustie. Dacă te uitai mai bine, îl vedeai, dar avea

să rămână ascuns privirilor ei grăbite. Telemah m-a privit fără să mă întrebe nimic. Se încredea în mine. M-am întors iute cu faţa spre proră.

Fuioare de ceaţă ne-au învăluit. Părul mi s-a umezit şi peste valuri s-a auzit sorbirea vârtejului de apă. Oamenii îi ziceau acelei vâltori Caribda. Îşi atrăsese şi ea destui mateloţi care încercaseră să scape de foamea Scyllei. Berbecii se lipiseră de mine. Nu scoteau niciun sunet, ca oile adevărate. Mi se făcuse milă de ei.

Strâmtoarea ne-a apărut în faţă şi ne-a atras spre ea. M-am uitat la Telemah. Avea mâinile pe vâsle şi ochii în patru. Am simţit că mi se ridică părul pe ceafă. Ce făcusem? N-ar fi trebuit să-l aduc cu mine.

M-a izbit mirosul bine cunoscut după atâta vreme: putregai şi ură. Apoi a ieşit şi ea târându-se din ceaţa cenuşie. Capetele umflate îi lunecau cu un hârşâit pe piatră. Ochii roşii îi erau pironiţi pe berbeci, cu mirosul lor greu de grăsime şi de frică.

— Vino-ncoace! i-am strigat.

A atacat. Şase boturi căscate au înşfăcat şase berbeci. S-a retras iute în ceaţa din spatele ei. Am auzit trosnetul oaselor. Pe peretele stâncii s-a prelins sângele.

Am apucat să-i arunc lui Telemah o privire. Vântul se potolise aproape de tot, iar acum vâslea avântat. Sudoarea îi lucea pe braţe.

Scylla s-a întors, legănându-şi răutăcioasă capetele. Între dinţi i se vedeau smocuri de lână.

— Acum restul, am zis.

Abia mi-am terminat vorba, că i-a şi apucat pe ceilalţi, de parcă se făcuseră nevăzuţi. Printre ei se aflase şi berbecul cu urciorul la gât. Am încercat să ciulesc urechea ca să aud cum se sfărâmă lutul între colţi, însă, în afară de oase şi de carne, nu mai deslușeam nimic.

În seara dinainte mulsesem otrava lancei sub luna rece. Se scursese într-un firicel limpede în vasul de bronz lustruit.

Adăugasem oregano cules din Creta acum atâta amar de vreme, rădăcină de chiparos, rocă pisată și pământ din grădină, iar la urmă turnasem câteva picături roșii din sângele meu. Licoarea spumegase și se făcuse galbenă. Cu ea umplusem urciorul și-l astupasem cu ceară. De-acum poțiunea îi lunecase pe gâtlej, stropindu-i măruntaiele.

Crezusem că avea să-și astâmpere cât de cât foamea cu cei doisprezece berbeci, dar, când s-a întors, avea o privire hulpavă, de parcă nu-și potolea pântecele, ci mânia necurmată.

— Scylla! i-am strigat ridicând lancea. Sunt eu, Circe, fiica lui Helios, vrăjitoarea din Aiaia.

A scos un urlet care mi-a zgâriat timpanele, însă fără să pară că m-ar recunoaște câtuși de puțin.

— Cu mult timp în urmă te-am preschimbat din nimfa care erai, dându-ți înfățișarea asta. Acum am venit să închei, cu puterea lui Trygon, ceea ce am început atunci.

Și, în aerul pâclos, am rostit cuvântul încărcat cu voința mea.

Scylla a sâsâit. În ochi nu i se citea niciun strop de curiozitate. Își legăna mai departe capetele, cercetând puntea în căutarea unui alt berbec. Îl auzeam pe Telemah cum se opintește la vâsle în spatele meu. Pânza atârna moale, numai el ne purta înainte.

Am văzut îndată când l-a zărit, dincolo de năluca în care-l acoperisem. A scos un geamăt de poftă.

— Nu! i-am arătat lancea. Muritorul se află sub ocrotirea mea. Vei suferi în chinuri o veșnicie dacă încerci să mi-l iei. Doar vezi că am coada lui Trygon.

A urlat iar, învăluindu-mă cu răsuflarea ei puturoasă și pârjolitoare. De bucurie, își legăna și mai tare capetele. Înhățau aerul, cu bale lungi atârnându-i din boturi. Se temea de lance, însă n-avea să se țină prea mult departe. Începuse să se dea în vânt după carnea de muritor. Îi stârnea o poftă nestăpânită. M-a năpădit groaza. Puteam să jur că

simţisem cum se leagă farmecul. Oare mă înşelasem? Frica îmi scălda umerii în sudoare. Trebuia să mă bat cu toate cele şase capete hulpave odată. Nu învăţasem niciodată să mă lupt. O să reuşească să-şi strecoare un cap pe lângă mine, iar Telemah... N-am îndrăznit să-mi duc gândul la capăt. Îmi storceam mintea după idei, toate în zadar: vrăji care n-ar fi putut nici s-o atingă, otrăvuri pe care nici nu le luasem cu mine, zei care nici nu mi-ar fi sărit în ajutor. Aş fi putut să-i zic lui Telemah să sară în apă şi să scape înotând cât mai departe, însă n-avea unde să se ducă. Nu se putea adăposti decât în vârtejul lacom al Caribdei.

M-am aţinut între ea şi Telemah, împungând aerul cu lancea, încordându-mi toţi nervii. Trebuie s-o rănesc înainte să treacă de mine, mi-am zis. Trebuie să-i strecor în sânge măcar un strop din otrava lui Trygon. M-am pregătit pentru lovitura finală.

N-a mai venit. Îşi mişca tare ciudat unul dintre boturi, tot căscându-l şi închizându-l la loc. Din adâncurile pieptului i-a ieşit un sunet de parcă se îneca. Printre colţi a început să verse o spumă galbenă.

— Ce e? l-am auzit pe Telemah. Ce se întâmplă?

N-aveam când să-i răspund. Şi-a târât restul trupului afară din ceaţă. Nu-l mai văzusem. Era uriaş, gelatinos. A început să alunece în josul peretelui de stâncă de deasupra noastră. Urla şi îşi agita căpăţânile, de parcă se chinuia să se salte înapoi pe stâncă. Dar se afunda şi mai tare, implacabil, ca şi cum o legasem cu bolovani. Acum i-am zărit capătul de sus al picioarelor, cele douăsprezece tentacule monstruoase care se întindeau lungi în ceaţă. Întotdeauna le ţinea ascunse, din câte îmi spusese Hermes, încolăcite în peşteră, printre oase şi resturi de carne învechită, ţinându-se bine cu ele de piatra peşterii când se repezea în jos să se hrănească, întorcându-se apoi la adăpost.

Capetele Scyllei clămpăneau scâncind din boturi, încercând să se muşte de gâturi. Pe pielea cenuşie avea dâre de

spumă galbenă și propriul sânge roșu. S-a auzit un huruit de bolovan târât pe pământ și dintr-odată s-a prăvălit o formă cenușie, spărgând valurile de lângă barcă. Puntea s-a aplecat brusc și abia m-am ținut pe picioare. Când mi-am revenit, m-am pomenit că mă uit la unul dintre picioarele ei uriașe. Îi atârna moale din trup, gros precum cel mai bătrân stejar din Aiaia, cu capătul scufundat în valuri.

Se desprindea de pe stâncă.

— Trebuie să plecăm, am zis. Acum. Se va întoarce.

Nici nu mi-am dus vorba la capăt, că s-a auzit iar hârșâitul acela.

Telemah m-a prevenit cu un strigăt. Piciorul a străpuns apa mai să atingă prora, astfel încât era să ne îngroape parapetul în valuri. M-am prăvălit în genunchi și Telemah a fost azvârlit de la locul lui. A reușit să se agațe de vâsle și le-a potrivit cu mare trudă la locul lor. În jurul nostru, apele clocoteau scăldând puntea, iar barca se legăna amețitor. Deasupra capetelor noastre, Scylla țipa și se zvârcolea. Picioarele grele o trăgeau și mai în jos pe stâncă. Acum puteam să-i înfig sulița într-unul dintre capete, însă ea nici nu ne băga în seamă. Se mușca sălbatic de pielea moale de pe picioare, rănindu-se singură. Am șovăit o clipă, apoi am vârât bine coada lancei între proviziile de pe punte, să nu se rostogolească în haosul din jur. M-am dus lângă Telemah și am pus mâna pe o vâslă.

— Haide.

Am vâslit din greu. S-a auzit iarăși hârșâitul și a mai căzut un picior, scăldând puntea în valuri uriașe și răsucind prora spre Caribda. O clipă am zărit hăul vâltorii, în care cădeau corăbii întregi. Telemah se agăța de cârmă, chinuindu-se să întoarcă barca.

— O parâmă, mi-a strigat el.

Am înșfăcat repede una. Telemah a înfășurat-o de cârmă și a tras de ea, căznindu-se să îndrepte barca spre ieșirea din strâmtoare. Scylla se legăna din tot trupul la două catarge

deasupra noastră. Picioarele încă i se prăvăleau în apă, trăgând după ele trunchiul atârnat peste stâncă.

Zece, am numărat. Unsprezece.

— Trebuie să mergem!

Telemah îndreptase cârma. A legat-o bine și am fugit la vâsle. Barca se legăna sub stâncă precum o frunză căzută pe luciul unei ape agitate. Valurile se îngălbeniseră. Ultimul picior i se agăța încă de peretele de piatră. Scylla se chinuia să se agațe de el, întinzându-se cât putea.

Și-a dat drumul cu totul, izbindu-se de apă cu trupul său uriaș. Valul ne-a smuls vâslele din mâini și apa rece și sărată ne-a stropit din toate părțile. Am zărit cum ni se scufundă toate lucrurile în mare și cum spuma albă înghite lancea lui Trygon. Pierderea m-a izbit drept în piept, însă n-aveam timp de pierdut. L-am înșfăcat pe Telemah de braț, așteptându-mă ca puntea să crape sub noi din clipă în clipă. Însă bârnele zdravene au ținut, la fel ca parâma înfășurată de cârmă. Ultimul val uriaș ne-a împins mult înainte, prin gura strâmtorii.

Caribda se auzea de acum mai slab și în jur se întindea marea. M-am ridicat și m-am uitat în urmă. La poalele peretelui de stâncă, unde se aflase Scylla, era un banc uriaș de nisip. Deasupra se mai deslușeau șase gâturi unduite, însă deja nu mai mișcau deloc. Se preschimbase în piatră.

Mai aveam mult până să tragem la mal. Mă dureau brațele și spatele de parcă fusesem biciuită și Telemah se simțea probabil și mai rău, însă pânza scăpase neatinsă ca prin minune și ne-a purtat tot înainte. Soarele s-a cufundat în mare și noaptea s-a înălțat peste ape. Prin întunecimea străpunsă doar de stele am zărit uscatul și am tras barca la țărm. Nu mai aveam nicio picătură de apă

dulce, iar Telemah privea sfârşit în jur şi de-abia putea să vorbească. M-am dus să caut un râu şi i-am adus un vas plin, dintr-o piatră preschimbată. L-a golit pe dată şi a zăcut apoi atâta timp, că m-a cuprins teama, până când şi-a dres în sfârşit glasul şi m-a întrebat ce avem de mâncare. Apucasem să culeg nişte fructe de pădure şi prinsesem un peşte pe care-l rumeneam la frigare.

— Îmi pare rău că te-am pus într-o asemenea primejdie, i-am spus. Dacă n-ai fi fost tu, ne-ar fi făcut bucăţi.

A încuviinţat ostenit, mestecând. Era încă palid şi tras la faţă.

— Mă bucur că nu mai trebuie să trecem niciodată prin aşa ceva.

S-a întins pe nisip şi, răpus de oboseală, a adormit.

Era în siguranţă acum, căci făcusem tabăra într-un loc retras, în spatele unei stânci, aşa că l-am lăsat să se odihnească şi am plecat să mă plimb pe ţărm. Mi se părea că ne aflăm pe o insulă, dar nu eram sigură. Deasupra copacilor nu se înălţa niciun vălătuc de fum şi, când am ciulit urechea, am auzit doar păsări de noapte şi susurul valurilor. Mai departe de coastă creşteau flori şi păduri dese, dar nu m-am dus într-acolo. Îmi apăruse iar înaintea ochilor mormanul bolovănos care mai rămăsese din Scylla. Acum chiar se sfârşise cu ea. Pentru prima oară în ultimele veacuri, nu mai eram legată de toată nefericirea şi jalea care izvorau din ea. Niciun suflet nu va mai porni spre lumea de dincolo cu numele meu scris pe el.

M-am întors cu faţa la mare. Mă simţeam ciudat cu mâinile goale, fără să port cu mine lancea aceea. Simţeam cum îmi suflă vântul palmele goale, în aerul mirosind a sare şi a verdeaţă primăvăratică. Mi-am închipuit cum coada cenuşie se scufundă prin întuneric, în căutarea stăpânului ei. *Trygon, îţi vei recăpăta coada. Am ţinut-o prea mult, însă i-am găsit în sfârşit un folos.*

Valurile scăldau blând nisipul.

Am continuat să mă plimb prin aerul rece de parcă mă scăldam într-un iezer. Pierdusem totul, în afară de uneltele pe care Telemah le ținea într-un săculeț la brâu și de traista mea cu farmece, pe care o legasem bine de talie. Va trebui să cioplim alte vâsle și să refacem proviziile. Dar gândurile acelea puteam să le amân până mâine.

Am trecut pe lângă un păr încărcat cu flori albe. Un pește a împroșcat stropi de apă în râul luminat de lună. Cu fiecare pas, mă simțeam tot mai ușoară, cuprinsă de emoție. Mi-a luat o clipă s-o recunosc. Fusesem atât de multă vreme bătrână și neînduplecată, încât părerile de rău și anii săpaseră în mine ca într-un monolit. Însă era o simplă formă ca oricare alta, în care ajunsesem să mă torn singură. Nu eram obligată să rămân așa.

Telemah încă dormea. Își ținea palmele împreunate copilărește sub bărbie. Vâslele i le roseseră până la sânge și i le unsesem cu un balsam, ținându-i-le calde în poala mea. Avea degetele mai bătătorite decât îmi închipuisem, însă palmele îi erau netede. Pe Aiaia mă întrebasem adesea cum ar fi să-l ating.

A deschis ochii de parcă îmi rostisem gândul cu glas tare. Mă priveau limpezi cum i-i știam.

— Scylla n-a fost un monstru din născare, i-am spus. Eu am transformat-o.

Chipul îi era ascuns de umbrele azvârlite de flăcări.

— Cum s-a întâmplat?

O bucățică din mine mi-a strigat temătoare: *Dacă o să vorbești, o să se facă pământiu la față și o să te urască.* Însă m-am silit să nu mă las abătută. Dacă se făcea pământiu, se făcea și gata. Nu mai aveam de gând să-mi țes pânzele ziua și să le desir noaptea, ca să nu iasă nimic. I-am istorisit totul, toate geloziile și nebuniile, toate viețile pierdute din pricina mea.

— Numele ei, a zis el. Scylla. Înseamnă *Sfârtecătoarea.* Poate i-a fost sortit de la început să fie monstru, iar tu ai fost doar unealta destinului.

— Așa te scuzi și când vine vorba de slujnicele pe care le-ai spânzurat?

Parcă îl pălmuisem.

— Nu mă scuz deloc. O să trăiesc toată viața cu rușinea aceea. Nu pot să desfac ce-am făcut, însă o să-mi doresc zi de zi să reușesc.

— Așa o să știi că nu ești ca tatăl tău.

— Da, a spus el tăios.

— Și eu fac la fel. Nu încerca să-mi răpești părerea de rău.

A rămas multă vreme tăcut.

— Ești înțeleaptă, a întrerupt el tăcerea.

— Dacă sunt, e doar pentru că am fost nesăbuită o sută de vieți la rând.

— Și totuși ai luptat pentru ceea ce ai iubit.

— Nu e mereu o binecuvântare. Trecutul meu e asemenea zilei de azi, plin de monștri și de grozăvii de care nu vrea să audă nimeni.

M-a privit mai departe în ochi. Cumva, straniu, îmi amintea de Trygon. Avea o răbdare nepământeană.

— Eu vreau să aud, a spus el.

Mă ținusem departe de Telemah din atâtea motive: mama lui și fiul meu, tatăl lui și Atena. Pentru că eram zeiță, iar el era om. Însă atunci am înțeles dintr-odată că dincolo de toate acele motive se ascundea un soi de teamă. Și n-am fost niciodată lașă.

Am întins mâna în aerul pe care-l respiram împreună și l-am găsit.

Capitolul 26

Am rămas trei zile pe ţărmul acela. N-am cioplit nicio vâslă şi n-am peticit nicio pânză. Am pescuit şi am cules doar fructele la care ajungeam întinzând mâinile. Mi-am lipit palma de pântecele lui, simţind cum se înalţă şi coboară odată cu respiraţia. Avea umerii vânjoşi şi ceafa aspră şi arsă de soare.

I-am depănat până la urmă toate poveştile. La foc sau în lumina dimineţii, când lăsam deoparte plăcerile. Uneori mi-a fost mai uşor decât mă aşteptasem. Cumva îmi făcea plăcere să i-l zugrăvesc pe Prometeu, să-i readuc la viaţă pe Dedal şi pe Ariadna. Însă cu altele mi-a fost mai greu, căci simţeam că mă copleşeşte un soi de mânie şi vorbele mi se acreau pe limbă. Cine se credea, de stătea acolo, aşteptând cu răbdare să-mi vărs tot năduful? Eram femeie în toată firea. Eram zeiţă, îl depăşeam cu o mie de generaţii ca vârstă. Nu-mi trebuiau nici mila, nici atenţia lui.

— Ei bine? îl luam din scurt. De ce nu zici nimic?

— Te ascult.

— Vezi? am spus la sfârşitul unei poveşti. Zeii sunt hâzi.

— Nu suntem din acelaşi sânge, mi-a răspuns. Asta mi-a zis odată o vrăjitoare.

În a treia zi a cioplit vâsle noi, iar eu am făcut rost de burdufuri preschimbate şi le-am umplut, apoi am cules fructe.

M-am uitat cum întinde pânza, cu pricepere și cu ușurință, și cum cercetează coca, să vadă dacă există vreo spărtură.

— Nu știu ce-a fost în capul meu, am zis, habar n-am să mânuiesc o barcă. Ce m-aș fi făcut dacă n-ai fi venit?

— Tot ai fi ajuns până la urmă, a râs el, doar că ți-ai fi pierdut o bucățică din veșnicie. Unde mergem acum?

— Pe un țărm aflat la răsărit de Creta. Există acolo un golfuleț pe jumătate nisipos, pe jumătate stâncos, iar mai departe – o pădurice rară și coline. Deasupra capului îți apare pe la vremea asta Balaurul, ca să-ți arate parcă drumul.

A ridicat din sprâncene.

— Dacă mă duci destul de aproape, cred că o să-l nimeresc. Nu mă întrebi ce se află acolo? l-am întrebat privindu-l cercetător.

— Nu cred că vrei să te întreb.

Petrecurăm împreună mai puțin de o lună, și totuși părea să mă cunoască mai bine decât oricare altul de pe lumea asta.

Călătoria a fost lină, vântul adia și soarele încă nu-și vărsa arșița pârjolitoare din toiul verii. Noaptea poposeam pe țărmul cel mai apropiat. Era învățat cu viața de cioban și nici mie nu-mi lipseau vasele de aur și de argint sau tapiseriile. Frigeam peștii și căram fructele în poalele rochiei. Dacă dădeam de vreo casă, ne tocmeam să muncim pentru pâine, vin și brânză. Telemah cioplea jucării pentru copii și dregea bărci. Eu îmi aveam balsamurile și, dacă-mi țineam capul acoperit, puteam să mă dau drept o negustoare de leacuri venită să le aline durerile și frigurile. Își arătau recunoștința simplu și sincer, la fel ca noi. Nu îngenunchea nimeni.

Cât plutea barca sub bolta albastră, stăteam pe scândurile punții, discutând despre oamenii pe care-i întâlniserăm, coastele pe lângă care treceam, delfinii care ne urmau jumătate din dimineață, zâmbindu-ne veseli și înotând în jurul nostru.

— Știai, mi-a zis el, că, înainte să vin pe Aiaia, am plecat din Itaca o singură dată?

Am încuviințat.

— Am văzut Creta și câteva insule când mergeam într-acolo. Întotdeauna mi-am dorit să merg în Egipt.

— Da, a spus el. Și Troia, și marile cetăți din Sumeria...

— Assur... Vreau să văd Etiopia. Și ținuturile înghețate de la miazănoapte. Și noul regat al lui Telegonus de la apus.

Ne-am uitat peste valuri și între noi s-a lăsat tăcerea. Acum urma să spunem: *Să mergem împreună*. Însă eu nu puteam s-o fac, nici acum și, poate, niciodată. Iar el avea să rămână tăcut, căci mă cunoștea bine.

— Crezi că mama ta se va mânia pe noi? am întrebat.

— Nu, a pufnit el. Pesemne că și-a dat seama înaintea noastră.

— Nu m-aș mira ca la întoarcere să aflăm că a devenit vrăjitoare.

Întotdeauna mă bucuram să-l văd tresărind, să-i tulbur complet liniștea.

— Cum?

— Ah, da. Am văzut-o cum se uită la ierburile mele de când a venit. Aș fi învățat-o dacă aveam timp. Pun rămășag pe ce vrei.

— Dacă ești atât de sigură, nu vreau să pun niciun rămășag cu tine.

Noaptea străbăteam văile și clinurile pielii celuilalt, iar când dormea, stăteam întinsă lângă el, simțindu-i căldura mădularelor lipite de ale mele și urmărindu-i zvâcnetul încet al pulsului la baza gâtului. Avea riduri la ochi și pe gât. Când ne vedea lumea, credea că sunt mai tânără decât el. Însă deși arătam și vorbeam ca o muritoare, eram un pește golit de sânge. Din apele mele îl vedeam lângă mine, cu tot cerul din spate, însă nu puteam să ies pe uscat.

Cu ajutorul Balaurului și al lui Telemah, am reușit până la urmă să dăm de vechiul meu liman. Când am ajuns în golful

îngust era dimineață, iar carul tatei se afla la jumătatea drumului spre culme. Telemah a luat bolovanul care ne slujea de ancoră.

— Îl aruncăm sau tragem barca pe nisip?

— Îl aruncăm, am zis.

Veacuri de maree și de furtuni preschimbaseră forma țărmului, dar tălpile mele încă își aminteau nisipul fin și iarba aspră, presărată cu mărăcini. În depărtare pluteau fuioare de fum cenușiu și se auzeau tălăngi de capre. Am trecut pe lângă promontoriul stâncos pe care stăteam cu Aietes. Am trecut de pădurea în care am zăcut după ce m-a ars tata de vie, din care nu mai rămăsese decât un pâlc de pini rătăciți. Colinele pe care îl adusesem pe Glaucos erau încărcate de verdeața primăverii: albăstrele și zambile, crini, violete și iarba-osului, cu parfumul ei dulce. Iar în mijloc, mănunchiul de flori galbene care încolțiseră din sângele lui Cronos.

Un zumzet s-a înălțat spre mine, parcă întâmpinându-mă.

— Nu le atinge, i-am zis lui Telemah, însă nici nu mi-am dus vorba la capăt, că mi-am dat seama că era o prostie – florile n-aveau ce să-i facă, deja era el însuși, nu i s-ar fi schimbat nici măcar un fir de păr.

Am dezgropat cu rădăcini cu tot, ajutându-mă de cuțit, toate tulpinile. Le-am învelit în fâșii de pânză, cu tot cu pământ, și le-am pus în traistă. Nu mai aveam de ce să zăbovim acolo. Am ridicat ancora și am îndreptat barca spre casă. Valurile și insulele se perindau pe lângă mine, însă nici nu le vedeam. Eram țeapănă ca o arcașă țintind cerul, în așteptarea păsării ce avea să se ridice. În ultima seară, când eram atât de aproape de Aiaia, încât parcă-i simțeam în aerul sărat parfumul florilor, i-am istorisit povestea pe care i-o tăinuisem până atunci, aceea cu primii bărbați care sosiseră pe insula mea și cum i-am pedepsit.

Stelele străluceau puternic, iar Hesperus ardea în vâlvătăi deasupra noastră.

— Nu ți-am povestit până acum pentru că nu voiam să ne afecteze.

— Rememorarea celor întâmplate nu te mai deranjează?

În bezna traistei mele simţeam vibraţia florilor.

— Acum vreau să ştii adevărul, orice ar fi.

Briza sărată adia răvăşind iarba de la mal. Îmi ţinea mâna la pieptul său. Îi simţeam baterea liniştită a sângelui.

— Nu te-am zorit, a spus el. Şi nu te voi zori nici acum. Ştiu că ai motive să nu-mi răspunzi. Dar dacă... Vreau să ştii că, dacă te duci în Egipt sau oriunde altundeva, vreau să vin cu tine.

Cu fiecare bătaie a inimii, viaţa lui îmi aparţinea.

— Îţi mulţumesc, am spus.

Penelopa ne-a întâmpinat pe ţărmul Aiaiei. Soarele era sus pe cer şi insula înflorise toată, poamele creşteau pe crengile lor, verdeaţă nouă încolţise în fiecare văioagă şi văgăună. Părea în largul ei în belşugul acela, făcându-ne cu mâna şi strigându-ne, bucuroasă să ne revadă.

Dacă a observat cumva vreo schimbare în felul în care ne purtam unul cu altul, nu a spus nimic. Ne-a îmbrăţişat pe amândoi. A trăit liniştită, a zis, fără niciun musafir, însă s-a mai întâmplat una-alta. Se născuseră câţiva pui de lei. Ceaţa acoperise golful din răsărit trei zile încheiate şi plouase atât de năprasnic, încât pârâul şi-a ieşit din matcă. Avea obrajii rumeniţi. Am trecut pe lângă laurii cu frunze lucioase, pe lângă rododendroni, prin grădină şi am intrat pe uşile mari de stejar. Am tras în piept aerul casei mele, în care se simţea din plin mirosul curat de ierburi. Am simţit plăcerea pe care o cântau adesea aezii: plăcerea întoarcerii acasă.

În odaia mea, cearşafurile patului de aur erau proaspete cum le ştiam. Îl auzeam pe Telemah povestindu-i mamei sale despre Scylla. Am plecat să mă plimb desculţă pe insulă. Simţeam pământul cald sub tălpi. Florile clătinau din

căpşoarele lor colorate. Un leu m-a urmat şi s-a aşezat lângă mine. Oare îmi luam rămas-bun? Ţinteam în sus, spre bolta vastă a cerului. La noapte, mi-am spus. La noapte, singură la lumina lunii.

M-am întors când apunea soarele. Telemah se dusese să prindă peşti pentru cină şi am stat cu Penelopa la masă. Degetele îi erau înverzite la vârfuri şi aerul mirosea a farmece.

— De mult mă întreb ceva, am deschis discuţia. Când ne-am certat în legătură cu Atena, de unde ai ştiut că trebuie să îngenunchezi la picioarele mele? Că o să mă simt ruşinată?

— Ah. A fost o bănuială. Odiseu mi-a povestit odată ceva despre tine.

— Ce anume?

— Că nu mai văzuse niciun zeu care să se bucure atât de puţin că e zeu.

Am zâmbit. Până şi mort, tot mă lua prin surprindere.

— Presupun că e adevărat. Mi-ai zis că modela regate, dar mai modela şi gândurile oamenilor. Înaintea lui, toţi eroii erau ca Heracle sau ca Iason. Acum, copiii o să se joace de-a călătorii pe mare, de-a cuceritorii ţinuturilor potrivnice prin puterea isteţimii şi a cuvintelor.

— S-ar bucura să afle asta.

Şi mie mi se părea la fel. După o clipă de tăcere, i-am privit mâinile pătate, pe care le ţinea pe masă, în faţa mea.

— Nu vrei să-mi spui cum stai cu vrăjitoria?

A zâmbit tainic, pentru sine.

— Ai avut dreptate. Ţine mai mult de voinţă. De voinţă şi de muncă.

— Eu am sfârşit-o cu locul ăsta cumva. Ţi-ar plăcea să fii tu vrăjitoarea din Aiaia în locul meu?

— Cred că da. Cred că mi-ar plăcea. Însă părul meu nu arată cum trebuie. Nu seamănă defel cu al tău.

— Poţi să ţi-l vopseşti.

S-a strâmbat.

— Voi spune că mi-a încărunțit de la vrăjitoriile mele de cotoroanță.

Am râs amândouă. Terminase tapiseria și o atârnase în spatele ei, pe perete. Înotătorul se avânta în adâncurile furtunoase.

— Dacă simți că-ți dorești tovărășie, spune-le zeilor să-și trimită la tine fiicele obraznice. Cred că vei ști întocmai cum să te porți cu ele.

— O voi lua drept laudă, a zis ea frecând cu degetul o pată de pe masă. Dar fiul meu? O să plece cu tine?

Mi-am dat seama că de-acum aveam emoții.

— Dacă asta își dorește...

— Tu ce-ți dorești?

— Îmi doresc să vină. Dacă se poate. Însă mi-a mai rămas ceva de făcut. Încă nu știu cum o să decurgă lucrurile.

Mă privea cu ochii ei cenușii liniștiți. Avea fruntea boltită ca un templu. Grațioasă și trainică.

— Telemah a fost un fiu bun mai mult decât ar fi trebuit. Acum trebuie să fie el însuși. Și-a pus mâna pe mâna mea. Amândouă știm că nimic nu e sigur. Însă în nimeni nu m-aș încrede mai mult decât în tine când vine vorba de vreo sarcină de îndeplinit.

Am strâns vasele și le-am spălat cu grijă, până au strălucit. Mi-am ascuțit cuțitele și le-am pus la locul lor. Am șters mesele, am spălat podeaua. Când m-am întors, în sală rămăsese doar Telemah. Ne-am dus în poienița noastră îndrăgită, unde discutaserăm despre Atena acum o viață.

— Nu știu ce se va întâmpla când voi urzi farmecul pe care vreau să-l fac, am zis. Se poate să nu meargă deloc. Probabil că puterea lui Cronos nu va funcționa, odată extrasă din pământul ei.

— Atunci o să ne întoarcem. O să ne tot întoarcem până vei fi mulțumită.

Era atât de simplu! Voi face precum dorești. Dacă așa vei fi fericită, voi veni cu tine. Oare se poate să-ți plesnească inima în piept? Însă nu era de-ajuns să simți că-ți plesnește inima și aveam acum înțelepciunea s-o recunosc. L-am sărutat și am plecat, lăsându-l acolo.

Capitolul 27

Broaştele se bălăceau în ştioalne, iar salamandrele dormeau în scobiturile stâncilor. În iezer se oglindeau chipul înjumătăţit al lunii, gămăliile stelelor şi, la margini, aplecate spre ea, coroanele bogate ale copacilor.

Am îngenuncheat pe malul acoperit de iarbă deasă. Adusesem cu mine vechiul vas de bronz în care-mi făcusem vrăjile chiar de la început. Am întins pe jos florile, apoi le-am tăiat pe rând tulpinile şi le-am stors de sevă. Fundul vasului s-a întunecat, oglindind luna. Ultima floare n-am stors-o, ci am plantat-o acolo, pe malul luminat de soare în fiecare dimineaţă. Poate va creşte mare.

Îmi simţeam frica licărindu-mi ca apa. Florile acelea o preschimbaseră pe Scylla în monstru, deşi nu făcuse decât să strâmbe batjocoritor din nas. Şi Glaucos devenise tot un soi de monstru, firea zeiască alungându-i toată bunătatea din el. Mi-am amintit teama resimţită când îl născusem pe Telegonus: *Oare ce făptură aşteaptă în mine?* Închipuirea îmi înfăţişa grozăvii. O să-mi crească ţeste unsuroase şi dinţi galbeni. O să mă duc întins până-n vale şi o să-l sfâşii pe Telemah în bucăţi.

Totuşi, mi-am zis, poate n-o să se întâmple aşa. Probabil mi se vor îndeplini speranţele şi chiar mă voi duce cu Telemah în Egipt şi în alte locuri. O să străbatem mările în lung şi-n lat, o să ne câştigăm pâinea eu ca vrăjitoare şi el ca dulgher, iar când vom reveni într-o aşezare, oamenii vor

ieşi din case să ne întâmpine. El le va drege corăbiile, iar eu voi face vrăji de alungare a ţânţarilor şi a frigurilor. Vom îndrepta amândoi, cu onestitate şi cu plăcere, lumea aceasta.

Viziunea s-a deschis şi mai larg, ca o floare, la fel de limpede ca iarba rece de sub tălpile mele şi cerul negru de deasupra capului. Vom vedea Poarta Leilor din Micene, unde domnesc urmaşii lui Agamemnon, şi zidurile de piatră ale Troiei, răcorite de vânturile venite de pe vârfurile înzăpezite ale muntelui Ida. Vom merge călare pe elefanţi şi prin noaptea deşertului, unde veghează zei care nici n-auziseră de titani sau de olimpieni, care nici nu ne văd măcar, aşa cum nu văd nici gâzele care trudesc în nisipul de la picioarele noastre. El o să-mi spună că-şi doreşte copii şi eu o să-i zic: „Nici nu ştii ce-mi ceri", la care el îmi va răspunde: „De astă dată nu eşti singură".

Aduc pe lume o fiică, apoi încă una. Penelopa mă ajută cu naşterea. Durerea îşi face simţită prezenţa, însă dispare. Cât sunt copilele încă mici, trăim pe insulă şi ne întoarcem adesea în vizită după aceea. Penelopa ţese la război şi face farmece, cu nimfele plutindu-i în jur. Oricât de mult ar încărunţi, nu pare să obosească deloc, o mai văd întorcându-şi ochii în zare, unde aşteaptă casa morţilor, cu sufletele ei.

Fiicele a căror viaţă mi-o imaginez nu seamănă defel cu Telegonus şi nici una cu cealaltă. Una fugăreşte leii, pe când cealaltă şade într-un colţ, privind şi întipărindu-şi totul în minte. Nu ne mai încăpem în piele de dragoste pentru ele, le stăm la căpătâi, privindu-le chipurile adormite şi şuşotind despre ce-a făcut una sau cealaltă. Mergem să le cunoască şi Telegonus, care domneşte în livezile sale aurii. Sare de pe divan să ne îmbrăţişeze pe toţi şi ni-l prezintă pe căpitanul străjilor sale, un tânăr brunet care-i rămâne mereu aproape. Încă nu s-a căsătorit şi poate n-o să se însoare niciodată, ne zice. Zâmbesc, închipuindu-mi cât de nemulţumită e Atena. Este atât de bine-crescut, şi totuşi tare şi neclintit precum zidurile cetăţii sale. Nu-mi fac griji pentru el.

Am îmbătrânit. Când mă uit în oglinda de bronz lustruit, îmi văd chipul ridat. M-am îngroşat în talie şi pielea a început să mi se lase. Când mă tai cu ierburile mele, rănile se vindecă mai greu. Uneori îmi place. Alteori simt o nemulţumire vanitoasă. Însă nu-mi doresc niciodată să mai fiu ca pe vremuri. Firește, carnea jinduieşte după pământ. Acolo şi trebuie să ajungă. Într-o zi va veni Hermes să mă ducă în sălile morţilor. De-abia dacă o să ne recunoaştem, căci eu voi avea părul alb, iar el se va învălui în tainele sale de Călăuză a Sufletelor, singura datorie pe care şi-o îndeplineşte cu solemnitate. Cred că o să-mi placă să-l văd aşa.

Ştiu cât de norocoasă sunt, am un noroc chior, dau pe dinafară, mă ia ameţeala când mă gândesc. Uneori mă trezesc în beznă, îngrozită de cât de fragilă e viaţa mea, de suflarea ei atât de slabă. Simt lângă mine pulsul soţului meu, iar copilele noastre sunt în paturi şi în pielea lor s-a întipărit şi cea mai mică julitură. Ar putea să-i ia vântul pe toţi, dar pe lumea asta există şi boli, nenorociri, monştri şi o mie de dureri de toate felurile. Nu uit nici de tata şi de neamul său, care ne atârnă deasupra capetelor, scânteind ca nişte săbii ascuţite, gata să ne străpungă carnea. Dacă nu ne vor lovi din răutate, tot ne vor lovi din cine ştie ce întâmplare sau toană. Răsuflarea mi se zbate în gât. Cum pot să-mi văd de viaţă cu povara nenorocirii care ne ameninţă pe toţi?

Atunci mă ridic şi mă duc la ierburile mele. Făuresc ceva, preschimb altceva. Sunt o vrăjitoare la fel de puternică, poate mai puternică decât înainte. Şi acesta-i tot un mare noroc. Nu mulţi sunt puternici, destinşi şi ocrotiţi ca mine. Telemah se ridică şi el din pat şi mi se alătură în întunericul cu miros de verdeaţă şi mă ţine de mână. Amândoi avem chipurile brăzdate de riduri în care ni se citesc însemnele anilor trecuţi.

Circe, îmi spune, totul va fi bine.

Nu sunt cuvinte de oracol sau de profet. Aşa vorbeşti cu un copil. L-am auzit spunându-le acelaşi lucru şi fiicelor

noastre când le legăna după vreun coşmar, ca să adoarmă din nou, când le bandaja tăieturile şi le oblojea orice beteşug. Îi cunosc pielea la atingere cum o cunosc pe a mea. Îi ascult răsuflarea caldă în aerul nopţii şi cumva mă alină. Nu vrea să-mi spună că nimic nu doare. Nu vrea să-mi spună că nu ne speriem de nimic. Ci doar atât: că suntem aici. Asta înseamnă să înoţi în valuri, să păşeşti pe pământ şi să-l simţi sub tălpi. Asta înseamnă să trăieşti.

Deasupra capului, constelaţiile se rotesc. Firea mea de zeiţă străluceşte ca ultimele raze de soare înainte să se scufunde în mare. Pe vremuri credeam că zeii sunt opusul morţii, însă acum îmi dau seama că sunt mai morţi decât orice altceva, căci sunt neschimbători şi totul li se scurge până la urmă printre degete.

Toată viaţa am privit înainte şi iată-mă ajunsă aici. Am glas de muritoare, de ce n-aş avea şi tot restul? Îmi duc la buze vasul plin şi beau.

PERSONAJE

TITANII

Aietes: Fratele lui Circe şi regele-vrăjitor din Colhida, regat situat pe coasta de est a Mării Negre. Aietes a mai fost şi tatăl vrăjitoarei muritoare Medeea şi păzitorul Lânii de Aur înainte să i-o fure Iason şi argonauţii, cu ajutorul Medeei.

Boreas: Personificarea vântului de nord. În unele mituri se face vinovat de moartea frumosului tânăr Hiacint. Fraţii săi erau Zefir (vântul de vest), Notus (vântul de sud) şi Eurus (vântul de est).

Calipso: Fiica titanului Atlas, care locuieşte pe insula Ogigia. În *Odiseea*, îl găzduieşte pe Odiseu după naufragiu. Îndrăgostindu-se de el, îl ţine şapte ani pe insula ei, până când zeii îi poruncesc să-l lase să plece.

Circe: Vrăjitoare care a trăit pe insula Aiaia, fiica lui Helios şi a nimfei Perse. Numele provine, cel mai probabil, de la cuvântul grecesc pentru „şoim" sau „uliu". În *Odiseea*, îi preschimbă pe însoţitorii lui Odiseu în porci, însă, după o confruntare cu el, îl primeşte ca iubit şi îi îngăduie să rămână alături de ea, împreună cu oamenii săi, ajutându-i când pleacă iarăşi pe mare. Circe a dăinuit ca personaj literar, ajungând să inspire scriitori ca Ovidiu, James Joyce, Eudora Welty şi Margaret Atwood.

Helios: Zeul titan al soarelui. Tată cu multe odrasle, printre care se numără Circe, Aietes, Pasifae şi Perse, precum şi surorile lor vitrege, nimfele Faetusa şi Lampetia. Este cel mai adesea înfăţişat în carul său tras de cai aurii, în care străbate cerul zi de zi. În *Odiseea*, îl roagă pe Zeus să-i nimicească pe companionii lui Odiseu după ce-i omoară junincile sacre.

Mnemosina: Zeiţa memoriei şi mama celor nouă muze.

Nereu: Străvechi zeu al mării, detronat de olimpianul Poseidon. Tatăl a numeroase divinităţi, printre care şi nimfa marină Tetis.

Oceanos: În poemele homerice, Oceanos este zeul titan al marelui râu cu apă dulce Oceanos, care înconjura lumea după credinţele cele mai

vechi. Ulterior a fost asociat cu marea şi cu apele sărate. Este bunicul după mamă al lui Circe şi tatăl a numeroase nimfe şi zei.

Pasifae: Sora lui Circe, o vrăjitoare puternică şi regină a Cretei, măritată cu Minos, fiul muritor al lui Zeus. Au împreună mai mulţi copii, printre care Ariadna şi Fedra, şi rămâne însărcinată împerechindu-se printr-un vicleşug cu un taur alb sacru, dând naştere Minotaurului.

Perse: Nimfă oceanidă, una dintre fiicele lui Oceanos. Mama lui Circe şi soţia lui Helios. În legendele mai târzii este asociată şi ea cu vrăjitoria.

Perses: Fratele lui Circe, asociat uneori cu Persia.

Prometeu: Titanul care i-a ajutat pe muritori încălcând porunca lui Zeus, încredinţându-le darul focului şi, potrivit unor mituri, învăţându-i meşteşugurile pe care se întemeiază civilizaţia umană. Drept pedeapsă, Zeus l-a legat cu lanţuri pe un pisc din Munţii Caucaz, unde un vultur îi ciugulea în fiecare zi ficatul, care îi creştea la loc peste noapte.

Proteu: Zeu al mării care-şi schimba înfăţişarea şi paznic al turmelor de foci ale lui Poseidon.

Selene: Zeiţa lunii, mătuşa lui Circe şi sora lui Helios. Trecea pe cerul nopţii într-un car tras de cai argintii, iar soţul său era frumosul păstor Endymion, un muritor cufundat într-un somn etern, care-l ţinea mereu tânăr.

Tethys: Soţia titanidă a lui Oceanos şi bunica lui Circe. Asemenea soţului ei, a fost asociată la început cu apa dulce, însă ulterior a fost înfăţişată drept zeiţă a mării.

ZEII OLIMPIENI

Apollo: Zeul luminii, al muzicii, profeţiilor şi medicinei. Fiul lui Zeus şi fratele geamăn al lui Artemis, susţinându-i pe troieni în Războiul Troian.

Artemis: Zeiţa vânătorii, fiica lui Zeus şi sora lui Apollo. În *Odiseea* se menţionează că a ucis-o pe prinţesa Ariadna.

Atena: Preaputernica zeiţă a înţelepciunii, ţesutului şi artei războiului. I-a sprijinit înfocat pe greci în Războiul Troian şi l-a ocrotit pe vicleanul Odiseu. Apare atât în *Iliada*, cât şi în *Odiseea*. Se spune că este odrasla preferată a lui Zeus şi că s-a născut, din ţeasta acestuia, deja matură, acoperită de o platoşă.

Dionis: Fiu al lui Zeus, zeul vinului, petrecerilor şi al extazului. I-a poruncit lui Tezeu s-o abandoneze pe prinţesa Ariadna, pe care şi-o dorea de soţie.

Hermes: Fiul lui Zeus şi al nimfei Maia, solul zeilor, precum şi zeul călătorilor şi al vicleşugurilor, al negoţului şi al hotarelor. De asemenea, conducea sufletele morţilor în lumea de jos. În unele legende, Hermes este strămoşul lui Odiseu, iar în *Odiseea* îl sfătuieşte pe acesta cum să ţină piept vrăjilor lui Circe.

Ilitia: Zeiţa naşterilor, care ajuta mamele în durerile facerii, dar avea şi puterea de a împiedica venirea pe lume a unui copil.

Zeus: Regele zeilor şi al oamenilor, care domneşte peste lume din tronul său de pe Muntele Olimp. A pornit la război împotriva titanilor pentru a se răzbuna pe tatăl său, Cronos, şi în cele din urmă pentru a-l descăuna. Tatăl a numeroşi zei şi muritori, printre care Atena, Apollo, Dionis, Heracle, Elena şi Minos.

MURITORII

Agamemnon: Cârmuitor din Micene, cel mai mare regat din Grecia. A fost căpetenia expediţiei grecilor la Troia, pentru a-i recăpăta fratelui său, Menelau, soţia. Certăreţ şi orgolios în cei zece ani de război, a fost ucis de soţia sa, Clitemnestra, după ce s-a întors acasă în Micene. În *Odiseea*, Odiseu stă de vorbă cu umbra lui în lumea de apoi.

Ahile: Fiul nereidei Tetis şi al regelui Peleu din Ftia, Ahile a fost cel mai măreţ războinic din generaţia sa, precum şi cel mai iute şi mai frumos. La vremea adolescenţei, Ahile a avut de ales între o viaţă lungă, petrecută în anonimat, şi o viaţă scurtă şi încărcată de faimă. A ales faima şi a plecat pe mare cu ceilalţi greci la Troia. Însă, în al nouălea an al războiului, s-a certat cu Agamemnon şi a refuzat să mai lupte, întorcându-se pe câmpul de luptă doar când iubitul său Patrocle a fost ucis de Hector. Pradă mâniei, l-a ucis pe marele războinic troian şi a murit ucis la rândul său de fratele lui Hector, Paris, cu ajutorul zeului Apollo.

Ariadna: Prinţesă cretană, fiica zeiţei Pasifae şi a semizeului Minos. Când a sosit eroul Tezeu să ucidă Minotaurul, l-a ajutat dându-i o sabie şi un ghem de aţă, pe care să-l răsfire în urmă pentru a-şi găsi ieşirea din Labirint după moartea făpturii. După aceea a fugit cu el, cu gând să se căsătorească, înainte să intervină Dionis.

Dedal: Meşter priceput, căruia i se atribuie mai multe invenţii faimoase şi opere de artă din Antichitate, printre care o scenă de dans pentru Ariadna şi marele Labirint în care a închis Minotaurul. Ţinut prizonier în Creta împreună cu fiul său, Icar, a născocit un plan de evadare construind două perechi de aripi din ceară şi din pene. A reuşit să scape cu Icar, însă acesta a zburat prea aproape de soare, iar ceara cu care erau prinse penele s-a topit. Băiatul a căzut în mare şi s-a înecat.

Elena: Conform legendelor, cea mai frumoasă femeie din lumea antică era regina Spartei, fiica reginei Leda şi a zeului Zeus preschimbat în lebădă. Mulţi bărbaţi i-au cerut mâna, jurând apoi toţi (la sugestia lui Odiseu) să susţină căsnicia bărbatului ieşit câştigător. I-a fost dată de soţie lui Menelau, însă ulterior a fugit cu prinţul troian Paris, ceea ce a provocat Războiul Troian. La finalul acestuia, s-a întors cu Menelau acasă în Sparta, unde, din câte ne spune Homer, l-a cunoscut pe fiul lui Odiseu, Telemah, care căuta să afle informaţii despre tatăl său.

Elpenor: Unul dintre mateloţii lui Odiseu. În *Odiseea*, moare căzând de pe acoperişul casei lui Circe.

Euricleea: Bătrâna doică a lui Odiseu şi a lui Telemah. În *Odiseea*, spală picioarele lui Odiseu când se întoarce deghizat şi îl recunoaşte după cicatricea de la picior, cu care se alesese la o vânătoare de mistreţi din tinereţe.

Euriloh: Membru al echipajului lui Odiseu şi vărul acestuia. În *Odiseea*, se ceartă adesea cu Odiseu şi îi convinge pe ceilalţi să ucidă şi să mănânce junincile sacre ale lui Helios.

Glaucos: Pescar care se trezeşte preschimbat după ce a adormit într-o iarbă cu flori fermecate. O versiune a poveştii sale apare în *Metamorfozele* lui Ovidiu.

Hector: Fiul cel mai mare al lui Priam şi prinţul moştenitor al Troiei, Hector era faimos pentru tărie şi pentru firea sa nobilă, dar şi pentru dragostea faţă de familie. În *Iliada*, Homer ni-l înfăţişează într-o scenă emoţionantă cu soţia sa, Andromaca, şi fiul lor mezin, Astianax. Hector este ucis de Ahile ca să răzbune moartea iubitului Patrocle.

Heracle: Fiul lui Zeus şi cel mai faimos erou al epocii de aur. Cunoscut pentru forţele sale uluitoare, Heracle a fost silit să îndeplinească douăsprezece munci drept osândă din partea zeiţei Hera, care îl ura pentru că era copilul din flori al lui Zeus.

Iason: Prințul cetății Iolcos. Uzurpat de pe tron de unchiul său Pelias, a pornit într-o aventură menită să-i dovedească valoarea aducând acasă Lâna de Aur păzită de regele-vrăjitor al Colhidei, Aietes. Cu ajutorul zeiței sale ocrotitoare Hera, Iason a făcut rost de o corabie, faimoasa *Argo*, și de un echipaj de eroi numiți argonauții. Când a sosit în Colhida, regele Aietes l-a pus să treacă mai multe probe imposibile, printre care să înjuge doi tauri care scoteau flăcări pe nări. Fiica lui Aietes, vrăjitoarea Medeea, s-a îndrăgostit de Iason și l-a ajutat să-și îndeplinească sarcinile, după care au fugit împreună cu lâna.

Icar: Fiul marelui meșter Dedal. A evadat cu tatăl său din Creta zburând cu două perechi de aripi din ceară și pene. Icar n-a ascultat când tatăl său l-a prevenit să nu zboare prea aproape de soare și ceara i s-a topit pe aripi. Acestea s-au făcut bucăți și Icar a căzut în mare.

Laerte: Tatăl lui Odiseu și regele Itacăi. Deși în *Odiseea* este încă în viață, s-a retras din palat pe proprietatea sa. Îl apără pe Odiseu de acuzațiile rudelor pețitorilor.

Medeea: Fiica regelui Aietes din Colhida și nepoata lui Circe. Era vrăjitoare, ca tatăl și mătușa ei, iar când a venit Iason după Lâna de Aur, și-a folosit puterile ca să-l ajute, cu condiția s-o ia cu el acasă, ca soție. Cei doi au fugit împreună, însă Aietes i-a urmărit și Medeea nu a reușit să scape de tatăl ei decât printr-un vicleșug sângeros. Povestea ei apare în mai multe opere antice și moderne, printre care și faimoasa tragedie a lui Euripide, *Medeea*.

Minos: Fiu al lui Zeus și regele puternicului regat Creta. Soția sa, Pasifae, era zeiță și mama Minotaurului. Minos i-a cerut Atenei ca tribut mai mulți copii cu care să hrănească monstrul. După moarte, Minos s-a bucurat de un rang însemnat în tărâmul umbrelor, ca judecător al celorlalte suflete.

Neoptolemos: Fiul lui Ahile, care a jucat un rol important în cucerirea Troiei. El l-a ucis pe Priam, regele cetății, și, în unele repovestiri, pe Astianax, copilul în fașă al lui Hector, pentru a nu se răzbuna când va crește mare.

Odiseu: Vicleanul prinț al Itacăi, favoritul zeiței Atena, soțul Penelopei și tatăl lui Telemah. În Războiul Troian a fost unul dintre sfetnicii de frunte ai lui Agamemnon și a născocit vicleșugul cu calul troian, prin care grecii au reușit să obțină victoria. Călătoria sa spre casă, care a durat zece ani, constituie subiectul *Odiseei* lui Homer, în care se

povestesc faimoasele sale pățanii cu ciclopul Polifem, vrăjitoarea Circe, monștrii Scylla și Caribda și Sirenele. Homer îi atribuie mai multe epitete epice, printre care *polymetis* („prea-vicleanul"), *polytropos* („întortocheatul") și *polytlas* („mult-încercatul").

Patrocle: Preaiubitul tovarăș al eroului Ahile și, în numeroase reiterări ale poveștii, iubitul său. În *Iliada*, hotărârea sa fatidică de a încerca să-i salveze pe greci îmbrăcându-se în armura lui Ahile pune în mișcare ultimul act al narațiunii. Când Patrocle este ucis de Hector, Ahile e afectat în asemenea măsură încât se răzbună crunt pe troieni, ceea ce îi aduce și lui moartea. În *Odiseea*, Odiseu îl vede pe Patrocle la dreapta lui Ahile când coboară în tărâmul umbrelor.

Penelopa: Verișoara Elenei din Sparta, soția lui Odiseu, mama lui Telemah, cinstită pentru istețimea și fidelitatea ei. Când Odiseu nu s-a întors acasă după război, a fost asaltată de pețitori, care i-au luat casa în stăpânire, încercând s-o silească să se mărite cu unul dintre ei. E faimoasă pentru că le-a promis că-și va alege un bărbat dintre ei după ce termină de țesut un lințoliu. I-a amânat însă ani în șir, deșirând noapte de noapte tot ceea ce țesea ziua.

Telegonus: Fiul lui Odiseu și al lui Circe, care a întemeiat, potrivit miturilor, cetățile Tusculum și Praeneste din Italia.

Telemah: Singurul copil al lui Odiseu și al Penelopei, prințul Itacăi. În *Odiseea*, Homer arată cum și-a ajutat tatăl să-și urzească și să-și pună în faptă răzbunarea împotriva pețitorilor care le ocupaseră casa.

Tezeu: Prințul Atenei, trimis în Creta printre cei paisprezece tineri promiși drept tribut pentru a potoli foamea cumplită a Minotaurului. În schimb, Tezeu a ucis Minotaurul cu ajutorul prințesei Ariadna.

MONȘTRII

Caribda: Un vârtej puternic de la marginea unei strâmtori înguste, chiar în fața monstrului Scylla. Corăbiile care voiau să scape de colții Scyllei erau înghițite cu totul.

Minotaurul: Numit după Minos, regele Cretei, Minotaurul era de fapt copilul reginei Pasifae și al unui taur alb sacru. Dedal a construit Labirintul pentru a ține închis în el monstrul mâncător de oameni, iar Minos i-a cerut Atenei să trimită paisprezece băieți și fete pentru a fi

jertfiți Minotaurului. Printre ei se afla prințul atenian Tezeu, care a răpus fiara.

Polifem: Unul dintre ciclopi (uriaș cu un singur ochi) și fiul lui Poseidon. În *Odiseea*, Odiseu și însoțitorii săi ajung pe insula lui Polifem, pătrund în peștera acestuia și încep să-i mănânce proviziile. Când Polifem îi prinde, îi ține prizonieri în peșteră și înghite mai mulți mateloți de-ai lui Odiseu. Acesta îl păcălește pe monstru vorbindu-i prietenește și prezentându-i-se cu numele *Outis*, „Nimeni". Pentru a evada, orbește monstrul și, înainte să se îndepărteze cu corabia, îi dezvăluie numele său adevărat. Polifem îl roagă pe tatăl său, Poseidon, să-l pedepsească pe Odiseu.

Scylla: Potrivit lui Homer, monstru crud cu șase capete și douăsprezece picioare, care se ascundea într-o peșteră săpată în peretele unei trecători înguste, în fața vârtejului Caribda. Când treceau corăbiile, se năpustea în jos și înhăța câte un matelot în fiecare bot, înghițindu-i. Ulterior a fost înfățișată cu cap de femeie, coadă de monstru marin și o haită de câini sălbatici țâșnindu-i din pântece. În *Metamorfozele* lui Ovidiu, Scylla era la început o nimfă preschimbată în monstru.

Sirenele: Adesea înfățișate cu cap de femeie și corp de pasăre, Sirenele stăteau pe bancuri stâncoase și cântau. Aveau voci atât de frumoase, încât mateloții își pierdeau mințile când le auzeau. În *Odiseea*, Circe îl sfătuiește pe Odiseu să astupe cu ceară urechile oamenilor săi, pentru a trece în siguranță, iar el să se lege de catarg cu urechile libere, pentru a fi primul om scăpat cu viață după ce le-a auzit cântarea vrăjită.

MULȚUMIRI

Atâția oameni au sprijinit această carte în călătoria ei, încât mi-e imposibil să-i menționez aici pe toți. Așa că trebuie să mă rezum să le mulțumesc din toată inima prietenilor, familiei, studenților, cititorilor și tuturor pasionaților de povești din Antichitate care îmi vorbesc despre ele.

Îi mulțumesc lui Dan Burfoot pentru timpul acordat și pentru sfaturile inteligente pe care mi le-a oferit pe marginea unei prime variante a romanului. Imense mulțumiri lui Jonah Ramu Cohen pentru entuziasmul manifestat întotdeauna față de munca mea și pentru disponibilitatea de a citi cartea în multiplele ei variante și de a discuta despre narațiune, mituri și feminism.

Le mai sunt recunoscătoare mentorilor mei clasicişti, de la care mă inspir totodată, mai ales lui David Rich, Joseph Pucci și Michael C.J. Putnam. Îi rămân, de asemenea, recunoscătoare pentru amabilitate lui David Elmer, care mi-a îngăduit să-l descos pe mai multe subiecte-cheie. Niciunul nu se face vinovat pentru felul în care am schimbat poveștile.

Multe mulțumiri lui Margo Rabb, Adam Rosenblatt și Amandei Levinson, care m-au încurajat în timpul scrierii, la fel și lui Sarah Yardney și Michelle Wofsey Rowe. Îi mulțumesc cu mult drag fratelui meu, Tull, și soției sale, Beverly, pentru sprijinul lor constant.

Le rămân cât se poate de recunoscătoare celor de la Gatewood West pentru sfaturi, înțelepciunea lor decisivă și toată căldura care m-a însoțit în această călătorie.

Îi rămân etern devotată redactorului meu extraordinar, Lee Boudreaux, pentru reacțiile sale sclipitoare și îngăduitoare, pentru că a avut încredere în munca mea și pentru că este o ființă sublimă în general. Mulțumesc, de asemenea, echipei fantastice: Pamela Brown, Carina Guiterman, Gregg Kulick, Karen Landry, Carrie Neill, Craig Young și întregii edituri Little, Brown and Company. Mulțumiri foarte speciale și minunatelor Judy Clain și Reagan Arthur pentru entuziasm și sprijin.

Îi sunt, de asemenea, foarte îndatorată divinei Alexandra Pringle și întregii familii de la Bloomsbury, Marea Britanie: Ros Ellis, Madeleine Feeny, David Mann, Angelique Tran Van Sang, Amanda Shipp, Rachel Wilkie și mulți alții.

Și, ca întotdeauna, un milion de mulțumiri lui Julie Barer, care a rămas cea mai bună dintre toți agenții, iubitoare, inteligentă și o apărătoare înfocată a cărților mele, mereu doritoare să mai citească o variantă, și, mai mult decât atât, o prietenă grozavă. Mulțumesc mult întregii echipe de la The Book Group, în special lui Nicole Cunningham și lui Jenny Meyer. Și, desigur, minunatului Caspian Dennis și lui Sandy Violette.

Nu există pe lume niciun cuvânt în stare să descrie adorația și recunoștința pe care le-o port lui Jonathan și Cathy Drake pentru dragostea, sprijinul și grija lor deosebită ca bunici. Vă mulțumesc! Mulțumiri și pentru Tina, B.J. și Julia.

Toată dragostea și aprecierea mea enormă minunatului meu tată vitreg, Gordon, și mamei mele, Madeline, care mi-au făcut cunoscuți clasicii, mi-au citit în fiecare zi cât am fost copil și au sprijinit scrierea acestei cărți într-o măsură mai mică sau mai mare, nu în ultimul rând oferindu-mi primul exemplu de *dux femina facti*.

Le datorez multă dragoste lui V. și F., care mi-au preschimbat viața cu magia lor și care nu și-au pierdut răbdarea când am dispărut ore în șir. În cele din urmă,

mulţumirile şi dragostea mea nemărginită pentru Nathaniel, al meu *sine qua non*, care mi-a fost alături pagină de pagină.

CUPRINS

Capitolul 1.....7

Capitolul 2.....18

Capitolul 3.....29

Capitolul 4.....41

Capitolul 5.....53

Capitolul 6.....64

Capitolul 7.....86

Capitolul 8.....100

Capitolul 9.....111

Capitolul 10.....129

Capitolul 11.....149

Capitolul 12.....166

Capitolul 13.....175

Capitolul 14.....191

Capitolul 15.....204

Capitolul 16.....220

Capitolul 17.....242

Capitolul 18.....253
Capitolul 19.....268
Capitolul 20.....291
Capitolul 21.....304
Capitolul 22.....336
Capitolul 23.....351
Capitolul 24.....366
Capitolul 25.....381
Capitolul 26.....398
Capitolul 27.....406
Personaje.....410
Mulțumiri.....417

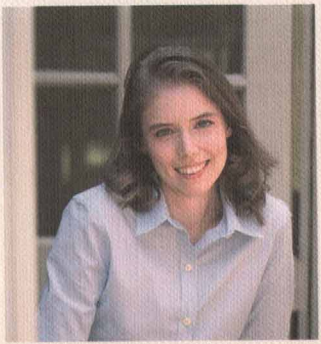

„Tradiția vrăjitoarei sexy care-i ademenește pe bărbați cu frumusețea ei a fost îmbrățișată în zilele noastre de creatorii de modă, dar își are rădăcinile în prima vrăjitoare a literaturii occidentale: Circe. Mitul ei aduce laolaltă multe motive clasice: abilitatea de a lucra cu licori fermecate, bagheta magică și controlul asupra animalelor. Cea mai notabilă este însă ambiguitatea ei morală – deși începe ca un personaj amenințător, după ce se îndrăgostește de Odiseu, ea îi retransformă corăbierii în oameni și le oferă provizii și sfaturi esențiale pentru călătoria spre casă. Nu toate vrăjitoarele seducătoare au o ambiguitate similară, dar Morgan le Fay, Morticia Addams și Melisandre din *Urzeala tronurilor* fac parte din această categorie."

MADELINE MILLER, THE GUARDIAN

www.editura-paladin.ro
ISBN 978-606-9000-35-9

GOODREADS CHOICE AWARD 2018
PENTRU ROMAN FANTASY

Pe vremuri credeam că zeii sunt opusul morții,
însă acum îmi dau seama
că sunt mai morți decât orice altceva,
căci sunt neschimbători și totul li se scurge până la urmă
printre degete.

Lumea este condusă de zei și titani. O lume plină de rivalități și intrigi în care Circe nu-și poate găsi locul. Mai întâi, îndură umilința și disprețul propriei familii, fiindcă ea, fiica lui Helios, zeul Soarelui și cel mai puternic dintre titani, nu-i nici la fel de puternică precum tatăl său și nici fermecătoare ca mama ei nimfă. Dar Circe se dovedește a fi un copil neobișnuit, care deține puterea vrăjitoriei, ceea ce constituie de acum o amenințare pentru zei...

Vrăjitoarele nu-s chiar așa delicate.

www.editura-paladin.ro
ISBN 978-606-9000-35-9
9 786069 000359